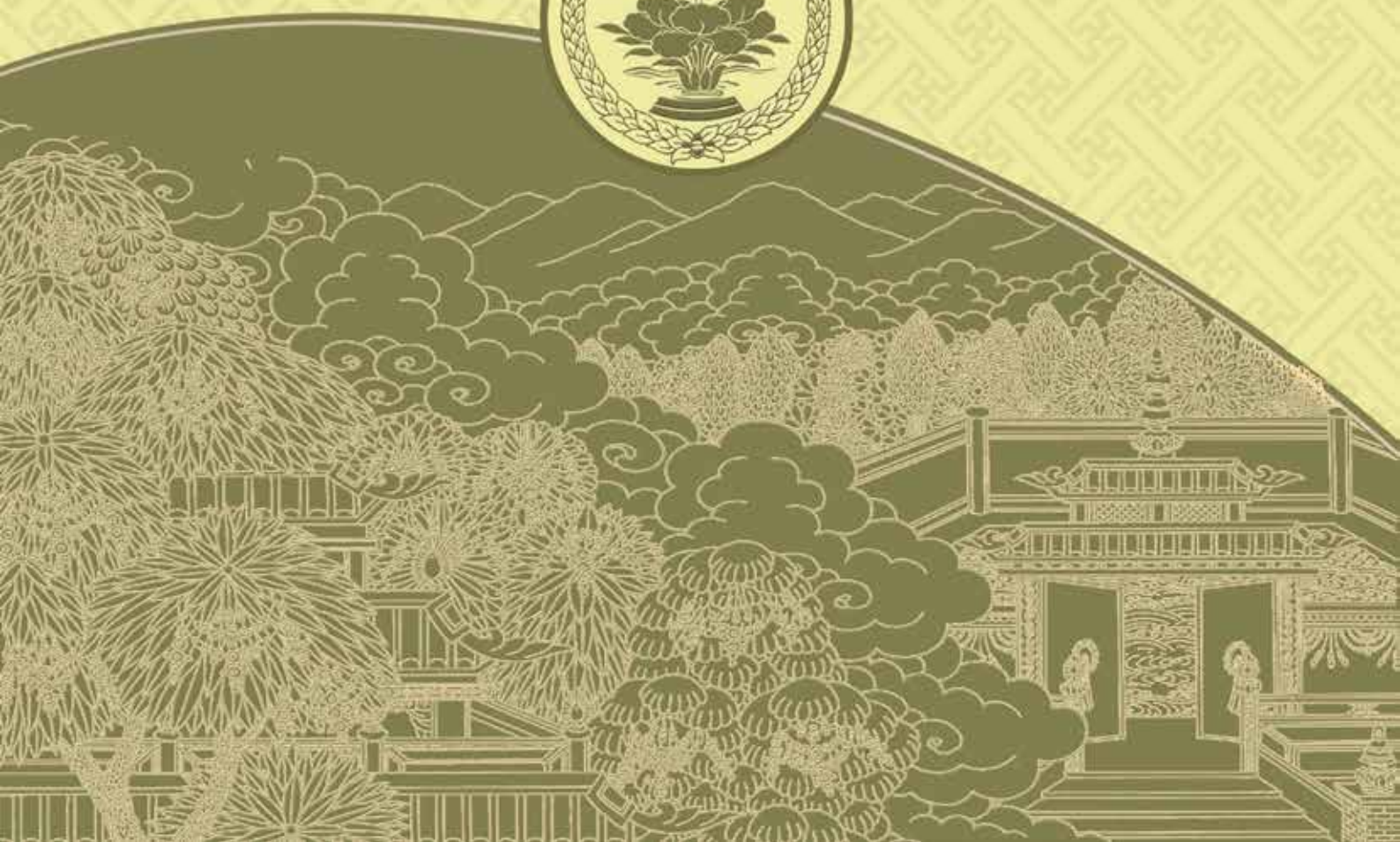

བསྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་

༩

༡༡། ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལ་བཅུ་གཉིད་ཀྱི་
གསུང་འབྲུམ་ལོ་དེ་ཉེར་གཅིག་ལ་
བཞུགས་སོ།

མདོ་སྟུང་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་པའི་དགོངས་གསལ།	1
འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ རྒྱལ་པས་གྱི་སྟོད་པ།	132
བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དགའ་ལྡན་དུ་ བསྐྱོད་པའི་ལམ་བཟང་།	187
ལྷུང་བཤགས་གྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་སྒྲིམ་ བྱ་ཚུལ་འགྲེལ་པ།	248
སྟོལ་བསྟོད་གྱི་རྣམ་པཤད་མདོར་བསྡུས་རབ་གསལ།	274
བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་པཤད་འཇམ་དབྱངས་དབྱེས་པ་ བསྟེད་པའི་མཚོད་སྟོན།	288
རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་ ཞེས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་འགྲེལ།	338
དོར་བྲིལ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	381

སྐབས་གསུམ་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་..... 402

བར་དོའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། .. 428

ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་སྒྲིན་མེ། 460

སྒྲིན་སྒྲིན་ཆེ་གའི་རྒྱུ་འགྲེལ་གཞན་པའི་ཉི་འོད། 506

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་བོ་
ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྡུས། 577

༡ གོང་ས་༡ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བྱ་གསུ་
མེ་བཟོན་འོག་ སྤྱན་གྱིས་གཞོན་སྤྱི་ས་སྤྱོད་གསར་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀྱུ་ལྷ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྤྱོད་མཉམ་སྤྱོད་གསུ་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྤྱད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་འོ་བུ་ས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གངས་མང་དུ་གཏོང་བྱའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྤྱན་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སྤྱོད་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྤྱོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་བྱུང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱུ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྱུང་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་བྱུང་བཅས།

མེད་སྤྱད་དག་བཞེས་ལྟ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐིན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་བྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་སྤུལ་ཆོག

བྱ་བྱུད་ marjamson618@gmail.com

༡༡། །མདོ་སྨྱད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་ གསལ་བཞུགས་སོ། །

མདོ་སྨྱད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ།

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཛུ་ལྟོ་ཕྱ་ཡ། །རྒྱ་ཆེན་ཆོག་གས་གཉིས་ཆུ་གཏེར་
ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །སྤངས་ཏྟིགས་བང་རིམ་མཐོན་པོས་མངོན་པར་མཛེས།།
མཁྱེན་བཅེ་ཉི་ཟླ་བྱང་གི་ཁོར་ཡུག་ཅན། །ཐུབ་དབང་ས་འཛིན་དབང་པོར་
གྲུས་ཕྱག་འཆ་ལ། །སྟོན་པ་མཆོག་དེའི་ཉི་བའི་ཐུགས་གྱི་སྤྲུལ། །རྒྱལ་ཆ་བ་
དམ་པ་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་དང་། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་
སོགས། །འཇམ་གླིང་རྒྱན་གྱུར་རྣམས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆ་ལ། །ཤེར་ཕྱིན་དར་
ཞིང་རྒྱས་མཛད་སེལྟེ་བཟང་། །གངས་ཅན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཙོང་ཁ་པ། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་ཆ་བ་བསྟན་དར་སོགས། །བཤེས་གཉེན་དམ་
པའི་མཆོག་རྣམས་ཏྟིག་ཏུ་བསྐྱུགས། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་ཇི་སྟེད་གསུངས་
རྣམས་ལས། །རབ་དང་ཕུལ་བྱང་རྒྱལ་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ཏེ། །དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱུས་པ་སྨྱད་པའི་དོན། །ཅུང་ཟད་དབྱེ་བར་འདོད་གྱིས་མཉན་པར་རིགས།།

དེ་ལ་འདིར་འཕགས་པ་སྨྱད་པའི་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་
བཤམ་པར་བྱ་སྟེ། །རྒྱས་པར་སྟོས་ན་ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་།
མངོན་ཏྟིགས་རྒྱན་རྣམས་དང་རྒྱས་པར་སྐྱར་ཏེ་བཤམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་མང་དུ་

དོགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་སྤྱད་པ་འདི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་དོན་སྟོན་ཚུལ་མཐུན་
པས་དེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་རྒྱན་བཅས་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱར་ནས། སྟོབ་དཔོན་
སེངྒེ་བཟང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་
རྩེས་སུ་འབྲང་སྟེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ལ་གསུམ། གཞུང་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཞུང་དོན་དང་། མཇུག་གོ།
དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་དང་། འབྱུར་བྱག་དང་། མཆོམས་སྦྱར་ཞིང་འཇུག་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ནི། རྒྱ་སྐད་ལ་ཡུལ་ནས་གྲ་སྦྱ་ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་
བསྒྱུར་ན། ཡུལ་ནི་འཕགས་པ། དུལ་ནི་ཤེས་རབ། སྦྱ་ར་མ་ནི་པ་རོལ་དུ། ཞི་
ཏ་ནི་ཕྱིན་པ། སུལ་ཡ་ནི་སྤྱད་པ། གྲ་སྦྱ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་ པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་
ལོ་རྒྱུ་བས་བཞོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ན། བཀའ་
སྤྱུལ་ཏེ་ཞེས་པ་སྟེ། །སྦྱར་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ནས་
སྦྱར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྟོང་པ་མ་གཉིས་དང་དགོ་བསྟེན་པ་
མ་གཉིས་ཏེ་འཁོར་བཞི་པོ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

འཁོར་རྣམས་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཆོས་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་
དགའ་བར་མཛད་པའི་བྱིར་དུ། ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱུས་
པ་འདི་སྟོན་པའི་བྱུགས་དགོངས་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ཆོག་སྐྱུགས་སུ་མ་
མཛད་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འཆད་འགྱུར་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་གཉིས། ཉན་པར་བསྐྱུལ་བ་དང་། གཞུང་དོན་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དགའ་དང་གུས་དང་ཞེས་པ་ནས། མཉན་པར་གྱིས་ཞེས་
པ་སྟེ། དོན་ཉན་པར་འདོད་པས་དགའ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱིས་གུས་པ་
དང་། དོན་དུ་གཉིར་བའི་དད་པའི་མཆོག་རྣམས་ནི་སྟོ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ། །
དེ་གསུམ་ཀའང་དད་པའི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདིའི་འགྲེལ་
པར། དད་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་པ་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ཉན་ན་
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བསལ་བ་སྟེ་སྤངས་
པའི་སྟོ་ནས་ངི་མའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་
གཉིར་ཞིང་། འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མདོན་པར་བྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་བྱམས་སྙིང་རྗེས་རྒྱད་དུ་ལ་བར་བྱས་པས་ན་དེས་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ལ་གཞན་དོན་
མཛད་པའི་དཔའ་བོ་རྣམས་སྟོད་པའི་ཤེས་བྱིན་དེ་ནི་གུས་པས་མཉན་པར་

གྱིས་ཤིག། སྐས་དོན་ལ་ཤེར་བྱིན་གྱིས་མཆོན་བའི་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོང་པ་
ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལོངས་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལ་སྐབས་བརྒྱད་
དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་བྱི་མ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་
དང་། སྟོར་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའོ། །

འདི་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོས་ནམ་མཁྱེན་མཆོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་སྟོན་ཅིང་། ཆོས་བཅུའི་དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ།
ཐོག་མར་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ནི། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་ཚུ་
ལྷང་ཟླེ་སྟེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་གིས་དཔེ་
དང་། རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་པ་དག་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་མཐུས་བྱེད་རང་
གི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་དོན་དང་སྐྱར་རོ། །འདི་ལ་གཉིས།
ཆིག་དོན་དང་འཕྲོས་དོན་རོ། །

དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་
འཆད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་ན། །ལྷ་རིའི་བུའི་བསམ་པ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་
བྱིན་འཆད་པ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་
སྟམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེའི་བསམ་པ་མཁྱེན་ཏེ་དེ་ནི་རང་སྟོབས་ཅམ་
མིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་ཞེས་ཡུམ་གསུམ་ལས་རྒྱས་པར་

གསུངས་པའི་དོན་འདིར་བསྟུས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་བསྟུན་ན་དཔེ་ཇི་ལྟར་
 བ། རྒྱུའི་སྒྲིང་འདིར་ཚུ་པོ་གསུམ་ལ་སོགས་ཚུ་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ཇི་སྟེད་ཅིག་
 འབབ་ཅིང་། མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་དང་ལྗན་པ་དང་སྒྲན་གྱི་རིགས་དང་ནགས་
 ཆེལ་སོགས་སྟེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། རྒྱ་མཆོ་མ་རྩོས་པ་ན་གནས་པའི་སྒྲི་
 དང་སྒྲིའི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་མ་རྩོས་པ་དེ་བཏེན་ཅིང་གནས་པས་ཏེ། སྒྲིའི་
 བདག་པོ་དེའི་མཐུ་དང་དཔལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
 མཆོ་དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཨོམ་དང་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཨོམ་གངས་ཏི་སེ་དང་སྟོས་
 ངད་ལྡང་བའི་ཡང་ལྷོ་ན་ཡོད་ཅིང་། མཚུ་ཞིང་གཉིས་ཀ་ལ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཙུ་
 རེ་ཡོད་དོ། །བཤད་པ་ཞིག་ན་མཆོ་དེའི་འོག་ན་ཆ་དཔྱལ་ཡོད་པའི་འོད་གྱིས་
 མ་རྩོས་པས་ན་མ་རྩོས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཨོམ་བཞིའི་ཤར་ནས་གསྒྲ། ལྷོ་
 བས་པསྒྲ། རུབ་ནས་སི་རྒྱ། བྱང་ནས་སི་ཏ་སྟེ་ཚུ་སྒྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་
 ཅིང་། དེ་བཞི་ལས་ཚུ་སྒྲིང་གཞན་སྣ་ཆོགས་བྱུང་སྟེ་འཛ་སྒྲིའི་སྒྲིང་ལ་པན་
 པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

སྒྲིའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྩོས་པ་དེ་ནི་ཐ་མ་པ་མིན་གྱི། འཕགས་པའི་སྒྲུལ་པ་
 སྒྲིའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་རབ་
 འབྱོར་ལ་སོགས་པ་དག་ནི། ཆོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་གཞན་ལ་སྟོན་ཅིང་འཆད་པ་
 དང་། རིགས་པ་དག་དང་ལྗན་ཅིང་མི་འགལ་བར་བརྗོད་པ་དང་། ཀུན་གྱི་

མཆོག་དང་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་
བ་དམ་པ་མྱུང་འདས་སུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་མྱུང་འདས་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་དམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་གང་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི་མི་
མཆོག་རྒྱལ་བའི་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་བས། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
མངོན་པར་བསྟན་པས་ཤིང་། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་ཡིད་ལ་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ།
དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ཅམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཉན་ནས་གཞན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་མཇུག་པས་ཐོས་སྟོན་གས་པ་ཞེས་
བཞད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་རྩོགས་པར་ཉམས་སུ་
ལེན་ཀྱས་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རབ་འབྱོར་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བར་
བཞད་པས་ཉན་ཐོས་དངོས་མིན་ཅིང་། སྟོན་པས་རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་
འཆད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བས་

དེའི་དོན་འདིར་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པ་ཆིག་སྨྱད་དུ་
མཛད་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤྲས་བཟོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རྫོད་བྱེད་ཆིག་དང་བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་ཤེར་བྱིན་
གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་།
རྫོད་བྱེད་ཆིག་གི་ཤེར་བྱིན་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་ཡིན་ལ། བཟོད་བྱ་དོན་
གྱི་ཤེར་བྱིན་ལ་ལམ་ཤེར་བྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་
གྱི་ཤེར་བྱིན་དང་གསུམ་མོ། །

ལམ་ཤེས་བྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་གཉིས་ལས་དངོས་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་མཐུན་ནམ་བཏགས་པ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་ཅིང་། བྱིན་སོགས་པར་བྱིན་གཞན་ཡང་
ཡོད་དོ། །འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རང་
བཞིན་གྱི་ཤེར་བྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་གོ། །གཞུང་ཤེར་བྱིན་ནི་ལམ་
འབྲས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་བཟོད་བྱར་སྟོན་པས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ། དེ་ཡང་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་བེན་པའི་དབང་དུ་
མཛད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དང་། བྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་ཤེར་བྱིན་

དང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་སྤྱོད་
དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་བྱེད་པར་བྱའི། ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་
བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་པན་ཡོན་སྟོན་པའི་སྒྲུབས་སུ་རྫོང་བྱེད་
གྱི་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ལྟར་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་། དོན་ལ་ནི་ལམ་
འབྲས་གཉིས་དང་ལམ་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་པན་ཡོན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་སོ། །

གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ནམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཙུའི་དང་པོ་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒྱུར་བསྟན་ཏེ་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་མ་
བཤད་ཀྱང་། རྩིས་སྒྲུབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་མདོ་རེ་སྒྲུང་
ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ནི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་བྱུང་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

འདི་དག་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྒྱུར་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
དོན་སྤྱོད། །ཞེས་སོགས་དང་སྒྱུར་ངོ་། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་སེམས་
བསྐྱེད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གཉིས་པ་གདམས་ངག་བཙུ་སྟོན་པའི་ཆོག་སོ་
སོར་འབྱུང་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་སོ་སོར་མི་འབྱུང་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱུར་
གསུངས་ཤིང་། སྒྱུད་པ་འདིར་ཡང་གང་ལ་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱོད་མཆོག་མི་
དམིགས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་ནས་སྒྱུར་
བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་སྒྱུད་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱན་པ་མཆོག་གི་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་ཤིང་། གང་སྤྱོད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དོན་དམ་པར་
མི་དམིགས་ལ། སྤྱོད་བྱེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་
ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆོ། དེ་སྐད་ཐོས་ནས་དེའི་དོན་
མི་ཤེས་པའི་ཚྭངས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་མི་སྐྱག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱན་ལ་སྤྱོད་པར་འཛོག་གོ།

འདིར་སྒྲར་བ་ཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་གྱིས་འདིས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྒྲོམ་པའི་གདམས་ངག་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ཆོས་གསུམ་པ་སྦྱོར་
ལམ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་སོགས་བཞི་པོ་རེ་རེ་
ལའང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་མདོ་ཆན་སོ་སོར་
ཡོད་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་སོ་སོར་སྤྱེ་ཡང་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་
ཤིང་། འདིར་ཡང་གཟུགས་མེད་ཆོར་བ་མེད་ཅིང་འདྲུ་ཤེས་སེམས་པ་མེད་།
ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་གིས་རྫོང་སོགས་བཞི་སོ་སོར་སྤྱེ་བ་
ཅམ་མཛད་དོ། །འདི་དག་གི་ཆོག་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བཛྲོད་ན། སྦྱོར་ལམ་བཞི་
པོ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་

པ་བཞི་དང་དེའི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་རྣམས་ཡིན་ལ། རང་གི་རྣམ་པ་དངོས་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། ། རྩོག་མར་སྦྱོར་ལམ་བློད་ཀྱི་
དམིགས་རྣམ་ནི། སྤང་པོ་ལྷའི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་
བྱེད་སེམས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
གནས་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རྟུལ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལ། བློད་ལ་
གནས་པ་དེ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱན་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་གནས་ཏེ། དེ་
ལྟར་གནས་པར་མེད་པར་སྦྱོད་ཅིང་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་
བྱེད་པ་མེད་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་འཕྲོག་
པར་འགྱུར་རོ། །

སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མའི་དམིགས་རྣམ་ནི། རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མུ་སྟེགས་
ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་བ་སྐྱེད་ཅན་དེས་བདག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་རང་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་མི་གྲོལ་
བར་ཤེས་པ་ཡི་སྒྲོན་ས། ཕྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཞུགས་ནས་རིགས་པས་སྤང་
པོ་ལྷ་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་བཞིག་ཅིང་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པའི་
སྤང་པོ་རྣམས་པར་འཇིག་པ་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྦྱོར་
ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་དོན་དམ་དབྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པ་མི་དམིགས་
པར་ཤེས་པ་ན། ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་རིག་པ་སྟེ་མི་

གནས་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཤེར་སྤྱོན་ལ་གནས་པའོ། །ཡང་འདི་ལྟར་
གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་ཤེས་རབ་འདི་ནི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན།
འདི་སྤྱི་ཡི་ཡིན། རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྟོག་
ཅིང་དཔྱོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ལ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་
ན་སེམས་ཞུམ་པ་མེད་ཅིང་སྤྲུག་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི།
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་སྤྱིར་དུ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
རོ། །

སྟོང་ལམ་བཟོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་
ཆུལ་དེ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ། གཟུགས་སྤྱི་བདེན་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་
ཆོར་བ་དང་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་
སྟོད་པར་བྱེད་ན་མི་རུང་ཞིང་། སྤང་པོ་འདི་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་སྟུམ་དུ་
ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་ནའང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་
བདེན་འཛིན་གྱི་མཆོན་མ་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་
པའི་གནས་ལ་དད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་རུང་བར་མ་
ཟད། སྤང་པོ་བདེན་སྟོང་ལའང་བདེན་ཞེན་མི་རུང་བར་སྟོན་པའོ། །ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིང་གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་

མི་རྟོག་མི་སྟོད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་ནི་དམིགས་པ་ཅི་ལའང་གནས་པ་མེད་
པར་སྟོད་པ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་བདེན་སྟོང་ལ་སྟོད་ཅེས་བྱ་ཡང་། དེར་སྟོད་ཅེས་
བྱ་བར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་སྟོད་ན་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ལྡན་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
ཞི་བ་མཆོག་ལ་རེག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོར་ལས་ཆོས་མཆོག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཕྱང་
སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དེའི་ཆོ།
འདིར་བདག་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོན་
ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཕྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་
ཅེའམ། དེ་ལས་ལངས་སོ་ཞེས་སྟུམ་པའི་བདེན་ཞེན་གྱི་སྒྲོམ་སེམས་མེད་དོ།
རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་སྟོད་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
ཆོས་མཆོག་གི་ཤེས་རབ་ལ་སྟོད་ཅིང་། དེས་ནི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྟོད་པ་
མེད་པར་སྟོད་པ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་གང་ལ་སྟོད་པ་དེ་
ཡང་དོན་དམ་པར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་ཆོས་

གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་སྦྱོང་བ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན་ནས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་
ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། །འདི་དག་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྦྱོར་ན་དམིགས་
པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་སྦྱོར་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ནི།
གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྱ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་
ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ནི་རྣམ་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་
ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་
གང་ཞིག་སོ་སྟེ་ལ་བདེན་པར་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་བདེན་
པར་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། དུས་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བྱའི་ཆོས་
དེ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་བརྟགས་ཤིང་ཞེན་ནས། བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་
སྟོང་དུ་མེད་པར་གཟུང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་
པོ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་
གིས་ཚུལ་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་འཁོར་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་ཐར་རོ།
།གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལས་རྗེས་འཛིན་ནི་རྗེས་ཡོད་དང་། བརྟགས་

འཛིན་ནི་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་བྱེད་དང་། འཛིན་པ་
པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་
དག་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་དེའི་སྟོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པར་སྤང་ཡང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱུ་མ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
དང་ཡུང་པོ་ཡང་ཀྱན་རྩོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་བདེན་སྟོང་དང་དེ་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་འཛིན་པ་པོ་དང་འཛིན་བྱེད་དུ་ཞེན་
པ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་སྟོན་པ་འདི་ནི།
ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གིས་སྟོར་ལམ་རྩོད་སོགས་བཞིའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་
སྤྱིབ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་འགྱུར་བ་བཞི་སྟོན་ཅིང་། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་
རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་བཙུ་བྱག་ལ་མངོ་ཆོན་རེ་ཡོད་ཀྱང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་
འདིར་ནི་བསྐྱུས་ནས་བཤད་དོ། །

འདི་དག་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡིས།
།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །སྟོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ནི། དག་བའི་
བཤེས་དང་ལྡན་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ། སྤྱི་མ་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་ལྡན་ཅིང་། བྱང་དུ་ཞི་གནས་

དང་ལྷག་མཐོང་དང་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་བ་དེས་ནི།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཤེར་བྱེན་ཐོས་ན་ཡིད་སྐྱག་པར་ཡོང་ཡེ་མི་འགྱུར་
ལ། གཞན་གང་ཞིག་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་དང་ལྷན་ཞིང་གཞན་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་
བའི་བྱིང་འཛོག་པ་དེ་ནི། ཡུམ་འདི་ཉན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་ནི་སྟོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་ན་སྐྱག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི། དཔེར་ན་རྩེ་སྟོང་
སོ་མ་བཏང་བའི་ནང་དུ་ཚུ་འཆུ་ན་དེས་ཞིག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡོངས་
འཛིན་འདི་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་ན་རྒྱས་སོ། །འདི་མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །རྟེན་པ་བཞིས་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྐྱབ་
པའི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་ཅི་བྱིར་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་
བཞིས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བཅུ་
གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བརྒྱད་སྟོང་དང་འདིར་
ཡང་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པས། འདིའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་སྟོན་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་ཅིའི་བྱིར་བྱང་སེམས་འདི་ལ་ནི་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱབ་
གཉིས་ཀྱི་ཆགས་པ་གཙོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱན་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་
ཆགས་པ་དེ་ཟད་པར་འདོད་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཞེས་

བྱ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་གོང་འཕེལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས། རྟོག་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་དམིགས་པ་བཅུ་
གཅིག་ལ་མདོ་ཆད་རེ་ཡོད་ལ། བརྒྱད་སྟོང་དང་འདིར་ཡང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྤྱི་
མ་དང་དེར་མ་བཟད། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་
རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་རེག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གང་ཟག་འདི་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་དོན་
བཞད་པའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་རྣམས་འཕངས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས།
དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

དྲུག་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། དུམ་གསུམ་ཀ་ན་མདོ་ཆད་གསུམ་རེ་ཡོད་
ལ། འདིར་ནི་ཅི་ཕྱིར་དོན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ནི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཆོགས་རྣམས་མང་པོའི་གཙོ་བོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ངན་སྣ་ཆོགས་རྣམས་བཅོད་པར་འདོད་པ་
དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་སྤྱི་མས་སེམས་ཆེན་པོ་

དང་། ཕྱི་མས་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
ལྷགས་ཀྱིས་འཕངས་སོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སེམས་ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། ། ཞེས་
སོགས་རྟེན་པ་བཞིས་འཆད་དོ། །མདོར་ན་རང་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་
གཉེར་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། གཞན་དོན་དུ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་
བས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

བདུན་པ་གོ་སྟུབ་ནི། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་གོ་སྟུབ་སོ་དུག་སོ་
སོར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་མང་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པར་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཅིང་།
འདིར་ཡང་གཏོང་བ་ཆེ་དང་སྟོ་ཆེ་བ་དང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟུས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱིན་དུག་ལས་མཆོན་ཅ་མ་ནི། སྟོན་པ་གཏོང་བ་པོ་ཆེན་
པོ་དང་། སྟོ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། མཐུ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་མཆོག་ཕྱིན་དུག་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གོ་ཆའི་སྟུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
འདི་ནི་རྒྱན་ལས། དེ་དག་སོ་སོར་སྟོན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་དོ། །

བརྒྱད་པ་འཇུག་སྟུབ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་རྒྱས་ཤིང་བརྒྱད་སྟོང་
པར་མདོ་ཅ་མ་བསྟན་ལ། འདིར་ཡང་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་སོགས་རྟེན་པ་
གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྟུབ་དགུ་པོ་བསྟུས་སོ། །དེ་ཡང་མི་མཐུན་སྟོགས་

ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་སྤྱིར་དུ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གོ་
ཆར་བགོས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་སྐྱ་འདུལ་བའི་སྟོན་སྟོན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་དེའི་སྤྱིར་ན་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །འདི་
ནི་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

དགྲ་པ་ཆོགས་སྐྱབ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་མདོ་ཆན་མང་པོ་ཞིག་
གིས་སྟོན་ཅིང་། བརྒྱད་སྟོང་པར་ཆོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་
བཤད་ལ། འདིར་ནི་དཔེར་ན་སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་སོགས་ཆོགས་བཅད་ལྲས་
བསྐྱས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་རྟེན་
ཤིང་བྱ་སོགས་ཏྲ་སྒྲང་སོགས་སུ་སྐྱལ་བྱས་ཏེ། རྒྱེ་བོ་པལ་ཆེར་མང་པོ་སྐྱལ་
ནས་དེ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་མགོ་མང་པོ་བྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་ལྟ་
བྱ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་བསྟན་ཀྱང་། དོན་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་
བསད་པ་མེད་ཅིང་དེའི་ཆེ་གསལ་བྱ་དེ་དག་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་
གསོད་པ་ལྟར་སྒྲང་དོ། །དཔེ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཀྱང་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་བདེན་པར་སྒྲང་ཡང་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱལ་བ་དང་
འདྲ་བར་བར་ཏུ་ཤེས་ནས། ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་
པ་མེད་དོ། །གཟུགས་དང་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་པ་འདུ་བྱེད་
དག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདེན་འཇིན་དང་ལས་

ཉོན་གྱིས་མ་བཅིངས་ཤིང་མ་གྲོལ་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྨྱད་དུ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་
འདུག་གོ། དེའི་ཆེ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་གོ་སྒྲུབ་དུ་ཞུམ་པའི་སེམས་མེད་པ་
དགོས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐ་སྨྱད་ཅ་མ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་ལྟར་ཤེས་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་གོ་ཆ་མཆོག་གོ།
རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལམ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་གང་ཞོན་པ་སྟེ་གནས་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་སྒྲོ་བ་སྟེ་
འགོད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་གནས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་ལྟ་བུ་དང་། གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགའ་བ་དང་སྦྱིད་པ་དང་བདེ་བ་རྣམས་མདོན་
པར་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པའི་མཆོག་གོ། །ཐེག་པ་འདི་ལ་བྱང་
སེམས་གང་ཞེག་ཞོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་ཡང་ཤར་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་དམིགས་སུ་མེད་ཅིང་། མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པར་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་དེར་འགྲོ་བར་མི་

དམིགས་སོ། །དཔེར་ན་མེ་འབར་བ་ཤི་བ་ན་མེ་དེ་ནི་སྟོགས་གང་དུ་འགྲོ་རྒྱ་
མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ལོག་ཅིང་སྤངས་པ་དེ་ལ་ནི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་རབ་ཏུ་
བརྗོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་
འབྲས་བུ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་ཀ་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གང་དག་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྒྲིས་བྲལ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རྣམ་ཏྲོག་གི་སྒྲིས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་གནས་པ་འདི་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱན་ལས་སའི་ཆོགས་ལོགས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་
ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་འདུས་པས་འདིར་གསལ་བར་མ་སྤྱེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲིབ་ཀྱང་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས།
བཅེ་དང་སྒྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །བཙུ་བ་ངེས་
འབྱུང་སྒྲིབ་པ་ནི། རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་ན་མདོ་ཆན་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་
ཡང་། འདིར་ངེས་འབྱུང་སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་མཁས་རིག་པ་ཞེས་པ་ནས་དང་པོའི་འདུག་གི་བར་ཆོགས་བཅད་
ལྡས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་ཤིང་དོན་རིག་པས་

དག་ས་ཐོབ་པ་གང་གི་དུས་ཀྱི་ཆེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་
བ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ཤིང་བསམས་ཏེ་འདི་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟེན་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་
པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་མེད་པ་འདི་ནི་ལམ་ཤེར་སྤྱོད་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
དེའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་སྟེན་ཅིང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཞིང་སྟུག་བསྐྱེད་སྤང་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བདག་དང་སེམས་
ཅན་དུ་བདེན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་
པ་འདི་ནི་ཤེར་སྤྱོད་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ནི་སྤང་པོ་
སྟུ་མིན་ཞིང་སྤང་པོ་ཡང་བདག་མིན་ལ། དེ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་བདག་
ཞིག་ལོགས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་དུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཅ་ལ་ན་
ཡོད་པར་མི་རྟོན་ཀྱང་། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་བདག་ཐ་སྟོད་ཅམ་དུ་
འཛོག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མདོར་ན་བདག་ནི་སྤང་པོའི་ཆ་ཤས་ཆོགས་
པ་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་མོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཅམ་མ་
གཏོགས་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་སྤྱི་ནང་

གི་ཆོས་གཞན་ཀྱན་བདེན་པར་མེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འདི་
ནི་ཤེས་ཕྱིན་མཆོག་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་དག་ན་འདི་ནི་གཟུགས་
སོ། །འདི་ནི་ཆོར་བའོ་ཞེས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ལ་མིང་གིས་ངེས་སྟོན་ཅིག་
ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཅིང་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་ཀྱན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་ཡང་
དག་འདས་པ་གཉིས་ཀའི་བདེན་ཞེན་སྤངས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ལས་མཐར་
ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་འཆི་བ་མེད་པ་དང་སྟོན་ཀྱན་སྤངས་པའི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་
གཞལ་དུ་མེད་པ་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་
ཅས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དོགས་པ་མེད་པར་
དེ་ལྟར་སྟོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྟན་ཅིང་། དེ་འཁོར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི། དེས་འབྱུང་
སྐབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད་དོ། ། འདིར་བཤད་པའི་སྐབ་པ་བཞིའི་དང་པོ་གོ་སྐབ་ནི་ཆོགས་ལམ་
ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དང་། འདུག་སྐབ་ནི་སྟོར་ལམ་ནས་དེའི་བར་དང་།

ཆོགས་སྐྱབ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་ཁོ་
ནར་ཡོད་དོ། །

ཆོས་བརྩ་ནི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །
དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དག་དང་། །གོ་ཆ་
འདུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཆོགས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་པའི་
རྣམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་མཐུན་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་བརྩ་པོ་རྣམ་མཐུན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་སུ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱིས་
གཟིགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་
ན་ཆེས་མང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲིར་མ་ལང་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་དོ།
།འོན་ཀྱང་གཞུང་གི་གཙུག་མཆོམས་ལ་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་དང་སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་རེ་འབྱུང་ཡང་འདིར་སྟོབ་
དཔོན་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ། །

སྐབས་གཉིས་པས་ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོན་ཏེ། དེ་
ལ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་པ་གསུམ་ཀ་ན་འབྱུང་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་

ཀྱིས་ནི་འདིར་རྒྱ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་དངོས་སུ་མི་འཆད་པར་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་འཕུན་དང་བཅས་པ་འཆད་
ཅིང་། དེ་ཡང་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཆོར་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས་ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲུང་ཡང་།
སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཆོག་བཅད་དང་པོས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
གཟུགས་ལ་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་མི་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་ཆོར་བ་
དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་མི་
གནས་སོ། །དེ་ལྟར་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་མི་གནས་པར་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་
དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་མཆོག་ལ་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་བཅོམ་པའི་སྟོན་སྟེན་
སྟོན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་སོ། །

རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་
ལ་མདོ་ཆོག་མང་ལ། བརྒྱད་སྟོང་ན་བསྐྱུས་ཤིང་འདིར་ནི། ཏག་དང་མི་ཏག་
སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱ་
ངེས་འབྱེད་ཆ་འཕུན་བཞི་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་

བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྨྱག་བསྐྱལ་
བདེན་པས་མཆོན་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་སྨྱག་བསྐྱལ་བ་
དང་། སྨྱག་མི་སྨྱག་གཉིས་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་།
བདེན་པ་གཞན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་
དང་། འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་དང་། དབྱ་བཙམ་ཐོབ་པའི་ས་ལ་བདེན་
ཞེན་གྱིས་མི་གནས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་གནས་སོ། །མཐུན་དཔེ་རི་ལྟར་ན་འདྲེན་པ་སངས་
རྒྱས་ནི་འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདུས་བྲས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཡང་བདེན་
ཞེན་གྱིས་མི་གནས་ཤིང་། གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་པར་མཛད་
པ་དེ་ལྟར་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དམིགས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ནི་
བདེན་ཞེན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བས་
ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི་
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་དེའི་རྒྱ་རེས་
འབྱེད་ཆ་འཐུན་བཞི་པོ་ཡང་དག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་སོ། །
འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་

དོ། །དེ་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཚུལ་ཞིག་ཡུམ་
གསུམ་དང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མོད། འདིར་དེ་དངོས་སུ་མི་འཆད་བར་
ཟུམ་བུས་ཏེ་སྟོན་ཅིང་། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་ཞེས་
སོགས་ཆོགས་བཅད་ལྟས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་རྒྱ་སྐྱོར་
ལམ་བཞི་དང་བཅས་པ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་འཆད་ལ། ཡུམ་གསུམ་དང་རྒྱན་
ལས་ནི་སྐྱོར་ལམ་བཞི་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་དོ། །དོན་གཉིར་ཅན་གང་དག་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུལ་པ་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཟབ་མོ་རྟོགས་
པའི་བཟོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། མ་བརྟེན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་སྤང་
ནས་དེ་ཐོབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་སྤང་བའི་
སྒྲེས་བྲུས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གང་དུ་འགོ་བའི་འགོ་ངོགས་མི་
ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

སུ་ཞིག་ཆོས་ཇི་ལྟར་འཆད་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་དང་། བཞད་བྱའི་
ཆོས་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱན་རྒྱལ་
རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

མྱུང་འདས་སོགས་མཁས་པ་སྟོ་གསལ་བས་ཐོབ་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་འབྲས་བུ་ཐར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་ཡང་། ཐ་སྟོད་དུ་བཏགས་ཤིང་ཀུན་
རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་གི་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ཏོ། །

སྐབས་འདིར་ཡུམ་གསུམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། བདེན་པར་བྱ་བ་ན་བསྟར་དུ་མི་རུང་བས་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་
སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བའི་བྱར་རོ། །འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཐོས་ན་གཞན་སྟོ་ཆུང་བ་དག་འདི་ཅི་
ལྟ་བུ་ཞིག་སྟུ་མ་སྟེ་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་འོང་ཡང་། གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་
ནི་ཆུ་ལ་ཏེ་ལྟ་བུ་ཐོས་ན་ཡིད་མི་སྐྱག་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་སྐས་བདེན་པ་
བཞི་འེ་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལས་བྱུང་མི་ལྟོག་པའི་ལམ་
ཐོབ་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་བསམ་ཅིང་སོམ་ཉི་སྤངས་
པ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་རྣམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་ཤིང་དོན་རིག་
པ་གང་དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་སྟོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་ས་ལ་མི་སྟོབ་
ཅིང་རྒྱུན་ཏོག་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་མི་སྟོབ་པ་མིན་ཞེས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཏེ།
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་

སྟོབ་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅིང་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་སྟོབ་
ལ། བྱི་མ་ལྟར་མི་སྟོབ་ཅིང་སྒྲ་མ་ལྟར་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་ཚུལ་བྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུག་བདེན་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་འཕེལ་
ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་ཤིང་རྒྱད་པ་དང་གཅིས་པར་ཡོངས་སུ་
གཟུང་བའི་བྱིར་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་མ་བད། ཆོས་གཞན་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་པ་དག་ཀྱང་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་བྱིར་མི་སྟོབ་པར་
སྟོབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྟོབ་པར་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་སྟོས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བྱིན་ལ། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་གོང་མ་དོན་གཉེར་ལ་དགའ་བའི་སྟོབ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི། དུམ་གསུམ་ཀ་
ན་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་ཆོག་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། འདིར་ནི་
གཟུགས་ནི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་གཟུགས་ལ་ཤེས་རབ་མེད། །ཅེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་བཞེས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་མཆོན་ན་གཟུགས་ནི་
རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཟུགས་ལ་ནི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་འདུ་

ཤེས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་པ་འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་ཤེས་རབ་དེ་མ་ཡིན་
ལ། འདི་དག་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་དེ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་གནས་པ་
མེད་དོ། །བདེན་བཞི་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་
ཁམས་དང་མཚུངས་པའི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
མེད་དོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་སྟུག་བདེན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དེ་
ནི་པ་མཐའ་མེད་པར་གནས་ཤིང་། སེམས་ཅན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁྱུན་འབྱུང་གི་
རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད་ལ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟ་བུའི་
འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་
པའི་ཤེས་རབ་ལམ་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད་དོ། །དེ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་ལྟར་བདེན་བཞི་དང་སྦྱར་ཡང་དེ་དང་མ་སྦྱར་བར་སྦྱིར་བ་འད་
དུའང་རུང་དོ། །གཟུགས་སོགས་ལ་དེ་དང་དེའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེ་བ་ནི་ཚུ་རོལ་
མཐོང་བའི་སོ་སྦྱེའི་དབང་དུ་མཇུག་ནས་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་
ཅམ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་རིགས་
པས་རྣམ་པར་བཤེག་ཅིང་བཀག་ནས་བདེན་སྟོང་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་པའི་སྟོང་བ་འགོག་བདེན་ཐོབ་ཅིང་འཁོར་བའི་པ་རོལ་དུ་
འགྲོའོ། །བྱང་སེམས་གང་དག་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་མདོན་འབྱུར་བ་དང་
བྲལ་བའི་ལམ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དེ་དག་སྤངས་ཏྟགས་སུ་སྦྱོར་མཁོགས་

པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཐོབ་ནས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་སྟོན་པས་ཀྱང་ནི་གསྐྱའི་བྲེ་མ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་གཞོད་ནས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་ཞིག་གསར་དུ་སྐྱེ་བར་ག་ལ་འགྱུར་སྟུང་དུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིར་མཆོག་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་བཞོད་ནས་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་པོ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་སྟོང་དུ་གསར་བྱང་མིན་ཅེས་པའོ། །དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཞོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ཏེ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཞོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་གྱི་བྲེད་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་ཀ་ན་རྒྱས་ཤིང་། འདིར་གང་ཆེ་ང་ནི་པ་རོལ་སྤྱིན་པའི་མཆོག་འདི་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །དེ་ཡང་དུས་གང་གི་ཆེ་སྟོམ་ལམ་སྟོམ་པ་པོ་ང་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མཆོག་འདི་དང་མཐུན་པར་སྐྱ་ཞིང་སྟོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། །སྟོན་གྱི་སྐྱེས་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ང་ལྟར་བསྟན་པར་གྱུར་ཅེས་རྒྱལ་བས་དེ་སྐྱད་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་

ཕྱིན་པ་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་རྒྱལ་སྐུ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དོན་འདི་
 བློ། བྱང་སེམས་གང་ཞིག་གྲུས་པར་བྱས་ཤིང་འཇིན་པ་དང་ཀུན་ཚུབ་པ་
 སོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་བློ། ཕྱི་འདྲེ་དུག་དང་མཆོད་དང་མེ་དང་ཚུས་མི་ཚུགས་
 ཤིང་། བདུད་དངོས་དང་བདུད་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་ཀྱང་
 རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

བྱེད་པ་བརྟུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་
 ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ནི། དུམ་
 གསུམ་ཀ་ན་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་དབྱུ་དང་ཉེར་བདུན་སོ་སོར་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཆོད་ཡོད་ཅིང་། འདིར་ནི་ལ་ལས་བདེ་གཤེགས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་འདས་པ་
 ཡི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ནས་འཆད་
 དོ། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་ལ་ལས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ཡི་རིང་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་
 བློ། གསེར་དདུལ་གྱི་རུ་སྤྱོད་ཀྱི་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱས་ཤིང་
 མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་ཏུ་མཆོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་མཆོད་རྟེན་གཅིག་
 ཅུ་མ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དེ་དག་གི་གྲངས་
 བློ། གཞུ་རི་ལྷུང་གི་བྱེ་བ་སྟོན་ཀྱིས་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་གི་ཞིང་ཀུན་བཀང་སྟོ། དེ་
 ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་སྟོན་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཞིང་རྣམས་གྲངས་

བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ན། སེམས་ཅན་ངེ་སྟོད་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅན་
ཀྱིས་ལས་གཞན་མི་བྱེད་པར་ལྟའི་མེ་ཏྲོག་དང་བདུག་སྟོས་རབ་མཆོག་དང་
བྱིའི་བྱུགས་པས། སྤྱོད་གྲུང་བྱི་བྱིའི་དུས་གསུམ་དུ་ལན་གཅིག་ཅུ་མ་མ་ཡིན་
པར་བསྐྱལ་བའོ། དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་མཆོད་རྟེན་དེ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་
མཆོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་མོད། དེ་ལས་ཀྱང་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་ཤེར་
བྱིན་གང་ལས་རྣམ་འབྲེན་སྟོབས་བརྩུ་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡུམ་འདི་སྟེགས་བཅ་ལ་བྲིས་ཏེ་ཆོག་
དོན་ཡིད་ལ་འཆང་ཞིང་མེ་ཏྲོག་དང་བྱུག་པས་བསྟེ་སྟང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པར་
གྱུར་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་བྲས་ཤིང་མཆོད་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་ནི། བསོད་ནམས་འདིའི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་ན་མཉམ་པ་ག་ལ་འོང་
ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོར་སྟོམ་ལམ་གྱི་ཤེར་བྱིན་ལ་དགོངས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་འདི་རིག་སྒྲགས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མང་པོའི་མྱ་ངན་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་
ཆོས་ཀྱན་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་པ་དང་གང་དག་
སྟེགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་ན་བཞུགས་པའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་། རིག་
སྒྲགས་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་བསྐྱབས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ནད་ཞི་བར་མཛད་
པའི་རྒྱལ་བོ་སྟོན་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །བྱང་སེམས་གང་དག་གཞན་ལ་ཕན་པ་

དང་སྙིང་བཅེར་བཅས་པར་སྤར་སྨྱད་པ་དང་། ད་ལྟ་སྨྱོད་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་
རིག་སྒྲགས་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་བསྐྱབས་ནས་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་ནམ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཟག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་གང་
ཡིན་པའི་བདེ་བ་དེ་ཀྱན་ནི། ཤེར་བྱིན་འདི་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ།
།དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲོ་ནས་སོགས་ས་བོན་སྣ་ཆོགས་བཏབ་ནས་དེ་དག་
གི་འབྲས་བུ་ས་ལ་གནས་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་
ཆོགས་པ་ཆང་ཞིང་རྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་མང་པོའི་གཟུགས་དག་རྣམ་
པར་སྦྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཞན་ལྟ་དང་
བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་སྙིང་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་འདི་
ལས་གོང་འཕེལ་དུ་སྦྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་ས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། ལམ་གང་ནས་རྒྱལ་པོ་ཉག་དུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་
བདུན་དང་། དམག་གི་དབྱང་ཆོགས་ཀྱན་ཀྱང་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ལམ་གང་ནས་རྒྱལ་བའི་ཤེར་བྱིན་འདི་འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་ནི། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་བས་མཁྱེན་
བཞིན་དུ་སྙེའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་ལས་

བཙུམས་ཏེ་རྩིས་པའི་རྩི་བ་དེའི་ལན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྟན་
འདས་གྱིས་རྩིས་པའི་རྩི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་ཏེ་གསྐྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་
ཀྱི་ཞིང་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གྱུར་ལ། ཞིང་དེ་ཀུན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་རིང་
བསྐལ་གྱིས་བྱུར་བྱུར་གང་ཞིང་གཏམས་པར་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དང་ཤེར་བྱིན་
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ལེན་འདོམས་སུ་བཅུག་ན་བདག་གིས་ནི་ཤེར་
བྱིན་འདི་ཉིད་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟོང་ཅི་ན་སྐྱུ་གདུང་རིང་བསྐལ་
དེ་ནམས་ལ་བདག་མི་གྲུས་པ་མ་ལགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱུ་གདུང་དེ་དག་
ལ་མཆོད་པ་ནི་དེ་དག་ཤེར་བྱིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་སྟེ་ཟེན་པའི་
དབང་གིས་མཆོད་པར་བབྱིད་པ་ལགས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་
པའི་མི་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་གཞན་གྱིས་བཀྱར་བསྟེ་དང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་
ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་ལ་མཆོད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱིས་
ཟེན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དོ། །ཡང་དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྟན་པ་རིན་ཐང་གི་
ཆོད་གཞལ་དུ་མེད་པ་དེ་ནི། གལ་ཆེ་སྟེ་སྟོད་གང་དུ་སྦྱལ་བའམ་བཞག་པའི་
སྟོད་དེ་ནི་སྤྲུག་བབྱི་བར་འོས་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྦྱང་བར་གྱུར་ཀྱང་འཛོག་
པའི་གལ་ཆེ་སྟོད་དེ་ལ་ནི་དགའ་བར་བབྱིད་དེ། སྟོད་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡི་ལགས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་

ཤེར་སྤྱན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་པན་ཡོན་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲ་ངན་ལས་
འདས་ཀྱང་རིང་བསྐྱེལ་ལ་མཆོད་པ་བརྟེན་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་ཅིང་ཐོབ་པར་འདོད་
བའམ་འཆལ་བ་དེས་ནི། ཤེར་སྤྱན་འདི་ནི་འབྲི་འདོན་བསམ་བསྐྱོམ་གྱིས་
སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱང་སེམས་འདི་ནི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
ལས་ཉོན་ཀྱན་ལས་ཐར་པའི་སྤྱང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །

དེ་དག་གིས་གཞན་དོན་མོས་བསྐྱོམ་ལམ་བསྐྱར་ནས་རང་དོན་དང་
གཉིས་དོན་མོས་བསྐྱོམ་ལམ་ནི། སྤྱིན་པའི་སྐབས་དང་སྤྱིན་པའི་སྡོན་ཏུ་
འགྲོ་བའི་ཟིན་བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་སེམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་
བསམ་གཏན་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་སྦྱར་ རོ། །ཤེར་སྤྱན་འདི་ནི་སྤྱིན་
སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་གོང་འཕེལ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞི་ཆུང་མི་གསོན་
པའི་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་སྤྱན་འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱལ་བའི་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་འཇམ་བུའི་སྦྱིང་འདི་ན་
ཤིང་རྣམས་ནི་བྱངས་བྱེ་བ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་དང་། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་ཏུ་མ་གཟུགས་མང་བ་དེ་དག་གི་གྲིབ་མ་ལ་ཁྱད་
པར་མེད་དེ། ཤིང་མི་འདྲ་ཡང་དེ་དག་གི་གྲིབ་མ་ལ་གྲིབ་མར་གྱུར་པ་ཞེས་

བྱ་བའི་གྲངས་སྒྲུབ་རྫོང་པ་མ་གཏོགས་པར། གྲིབ་མ་ལ་ཤིང་ལྟར་དབྱིབས་
དང་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་མེད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཁྲད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་གྲང་དོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་
ཐ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེར་བྱིན་འདིས་ཟིན་ན་ནི་ལྷ་པོ་དེས་གྲང་ཤེར་བྱིན་གྱི་
མིང་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་
ཡོངས་སྒྲུབ་བསྟོས་པར་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
ཞེས་བྱ་བར་ཁྲད་པར་མེད་པར་པར་བྱིན་དུག་པོ་འདི་ཀྱན་རོ་གཅིག་སྟེ་བྱེད་
ལས་སམ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས་མོས་པ་སྟོམ་ལམ་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་བསྟན་ནས། བཙེས་མའི་གཟུགས་བརྟན་སྟོང་བ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་གལ་ཏེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་
བཞིན་དུ། གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བདེན་པར་
བཙེས་ཏེ་ཡོངས་སྒྲུབ་སྟོན་པར་བྱེད་ན། དེ་ནི་ཤེར་བྱིན་བཙེས་མ་སྟོན་པ་ལ་
སྟོད་པ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་མཁས་པས་ནི་ནམ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་ནས་ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མི་རྟག་ཅིང་འཇིག་པར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དེ། བདེན་
པར་གྲུབ་ན་འཇིག་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ངི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་གཟུགས་རང་

བཞིན་གྱིས་དམིགས་པ་མིན་པ་སོགས་ལུང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
དམིགས་ལ། ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱུ་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུན་ལ་
རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བས་སྟོང་ཞེས་པ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་ནས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བསྟོན་
པ་དང་བཀྱར་བ་དང་བསྐྱགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་དགྲ་དགྲར་བྱེ་ནས་
འཆད་པ་ལ། དཔེར་ན་གང་ཟག་ལ་ལས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་ཞིང་
ནམས་ན་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་འཁོད་པ་དེ་ཀྱན་ཡང་། ཉོན་མོངས་བརྟུལ་བའི་
ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་ན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
ཡང་། དེ་ལས་གང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཡི་གེར་བྲིས་ཏེ་སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མཆོག་ལ་སྟེགས་བམ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་སོ། །རྒྱ་མཆན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྤྲ་མཆོག་སངས་རྒྱུས་དེ་
དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་བསྐྱབས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཏེ། །ཆོས་ནམས་མཐའ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་འདིར་སྟོན་པར་
བྱེད་ཅིང་། གཤུལ་བྱས་དེ་ཐོས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྦྱར་དུ་རེག་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་འཇིག་

རྟེན་ན་ས་བོན་བཏབ་ནས་མྱ་གུ་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་མེད་པར་དེའི་སྟོང་པོ་
འབྱུང་བ་ཡང་ཡོང་ཡེ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་
མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ག་ལ་འབྱུང་སྟེ། མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མྱ་གུ་ལྟ་
བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་བ་མེད་ན་སྟོང་བུ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་བ་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོང་ཡེ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་འབྲས་བུ་ལྟ་བུའི་
བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་དུ་ག་ལ་འབྱུང་
སྟེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནི་ལྟ་ཆེན་རྣམས་དང་ཉན་རང་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱང་སངས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །ཡང་ན་དཔེར་ན། དུས་
གང་གི་ཆེ་ཉི་མའི་དགེལ་འཁོར་འོད་ཀྱི་བྱ་བ་འབྱེད་ཅིང་ཤར་བ་དེའི་ཆེ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལས་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་དུ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་མཁས་པ་གཞན་
སྤང་དོར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་ན། དེའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྤང་དོར་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་སྤང་དོར་ཤེས་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཡང་དཔེར་ན་མ་དོས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྤྱི་
བདག་པོ་མ་དོས་པ་མེད་ན། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་ཆུ་སྤྱང་འབབ་པར་ག་ལ་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཆུ་སྤྱང་འབབ་པ་མེད་ན་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་
སོགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་

གཟུགས་མང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྐབས་དང་པོར་
བཤད་ཅིན་རྟོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། མོས་བ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་ཆོག་མང་ཡང་།
འདིར་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཙམ་གྱིས་བསྐྱུས་
སོ། །དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བྱེད་མེ་སོགས་དང་། སྒོག་
ཆགས་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེད་ཡོད་པ་ཀྱན་གྱི་ནི་གཟུགས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་རང་རང་གི་འོད་རྣམས་སྒྲུང་བ་བས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་ཟེར་
གཅིག་སྒྲུང་བ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ། སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་གཞན་གྱི་འོད་
རྣམས་ཀྱན་གྱིས་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་དུ་ཡང་འགྲན་མི་ཤོད་དོ། །
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་སྟེད་
བཀྱིས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམས་པ་དང་ལྷན་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་པའང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བའི་སེམས་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་སྒྲུང་པོས་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད་དོ། །འདིར་རྒྱན་དང་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་དོ། །བསྐྱོ་བ་སྒོམ་

ལམ་ནི། དུམ་གསུམ་ག་ན་མདོ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། འདིར་ནི། འདས་དུས་
སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གང་། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་
ཀྱིས་འཆད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་འདས་པའི་དུས་ན་སྟོན་གྱི་
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གང་བྱང་བ་དང་། དེ་ལྟ་སྟོགས་བཙུའི་ཞིང་མང་
མཐའ་ཡས་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་དག་ན་གང་བཞུགས་པ་དང་། དུས་གང་གི་ཆེ་
ཡང་སྤྱི་པ་ལས་འདས་པའི་ཆུ་ལ་བསྟན་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་མགོན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཟད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་དུས་
དང་། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་དུས་ནས་བཟུང་
སྟེ། སངས་རྒྱས་འདས་ཏེ་རྣམ་པར་འབྲེན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་ཟད་ཅིང་
རྒྱབ་པའི་དུས་དེའི་བར་དུ། རྒྱལ་བ་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་གང་བསྐྱུན་
པ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
གཞན་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་བྱང་སེམས་རྣམས་
དང་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་དེའི་དགེ་བ་རྣམས་འགྲོ་བའི་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟོའོ།
། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དེའི་ཆེ་གལ་ཏེ་གང་གིས་བསྟོ་བའི་སེམས་ལ་

བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བསྟོ་བའི་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་དང་། གང་གི་དོན་དུ་
བསྟོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་བསྟོ་བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་འདུ་ཤེས་
དེའི་སྤྱིར་ན་བདེན་ཞེན་གྱི་ལྟ་བ་གནས་ཤིང་། སེམས་ནི་བསྟོ་བའི་འཁོར་
གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཆགས་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲིན་གྱིས།
ཡོངས་སུ་བསྟོས་པ་དེ་ནི་དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྟོ་བར་ཚུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ངི་ལྟར་བྱ་ཞེན་གཤམ་ཏེ་འདི་ལྟར་གང་བསྟོ་རྒྱུའི་ཆོས་འདི་རྣམས་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པ་སྟེ་མེད་ཅིང་བད་པ་དང་། གང་དུ་ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བད་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་བསྟོ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་ཐ་སྟོད་ཅམ་མ་གཏོགས།
ནམ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བསྟོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་རབ་
ཏུ་ཤེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོས་ན་ནི་ཡོངས་སུ་
བསྟོས་པ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་བསྟོ་བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་མཆན་མར་བྱེད་ན་དེ་ནི་བསྟོ་ཚུལ་རྣམ་དག་མིན་ལ། ཅི་སྟེ་བདེན་
འཛིན་གྱི་མཆན་མ་མེད་ན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་ཡིན་ནོ། །ངི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་
དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཁ་བས་བབང་པོ་བ་བར་བྱས་ན་པན་གཞོད་གཉིས་ཀ་
འབྱུང་བ་དེ་དང་འབྲེས་པར། དཀར་པོའི་ཆོས་བསྟོ་བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་

ཞེན་གྱིས་དམིགས་པ་ལའང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་འབྲུང་སྟེ།
བསྟོ་བའི་ངོ་བོའི་སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྲུང་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་བཅིངས་ནས་མི་གྲོལ་བར་རྒྱས་བས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་དོ། །འོ་ན་རྩེ་ལྷར་བྱ་སྟུང་ན། དེ་ལྷ་བས་ན་འདི་ལྷར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་རྩེ་ལྷར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གིས་
རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་དེ་དང་དེ་མཐུན་པའི་དགོ་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་འབྲུང་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དང་། རིགས་དང་མཆོན་ཉིད་
གང་ཡིན་པའི་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་ཤིང་དེ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བས་
བསྟོ་བ་ཅི་ལྷར་མཇུག་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་རྩེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་བསྟོ་འོ། །དེ་ལྷར་བསོད་ནམས་དགོ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱེད་ན་ནི།
དུག་མེད་པའི་བསྟོ་ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་སྟོང་བའི་བསྟོ་ཚུལ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཞིང་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ། །བསྟོ་བའི་
སྐབས་འདིར་བྱམས་པས་བཤད་པ་མང་ངོ་། །

བསྟོ་བ་བཙུག་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་
ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ཡན་གྱིས་ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་
གསུམ་བསྟན་ནས། དེ་ནས་ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྒྲུབ་པ་

སྒོམ་ལམ་ནི། ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་ཆན་མང་ཡང་། འདིར་དཔྱད་མཐུས་ལོང་
དམིགས་བྱ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ཡང་
དཔེར་ན་དཔྱད་མཐུས་ལོང་དམིགས་བྱ་ལོང་འབྲིད་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས་
ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲེམ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་ཀྱང་དེའི་ཆེ་འགྲོ་
སའི་ལམ་ཡང་མི་ཤེས་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲེམ་དུ་འཇུག་རྒྱས་པར་
ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་འདིས་ཟེན་པ་མེད་
ན་མིག་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའི་སྒྲིན་སོགས་དང་པོ་ལྟ་པོ་འདི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྲིད་མཁན་ཀྱི་དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་རེག་པ་སྟེ་
ཐོབ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་ལྟ་པོ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ནི་རབ་ཏུ་
ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྟས་མིག་རྟོན་པར་གྱུར་ཅིང་པར་
ཕྱིན་འདིའི་མིང་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་ལྟ་མི་ལྟ་བུའི་གཟུགས་
བརྒྱན་གྲིས་པའི་རི་མོའི་ལས་གཞན་ནི་ཡོངས་སུ་བྱས་ཟེན་གྱང་། དེའི་མིག་
གྲིས་པ་མེད་ན་རི་སྲིད་མིག་མ་གྲིས་པའི་བར་དེ་སྲིད་དུ་གཟུགས་བརྒྱན་མི་
རྫོགས་པས་ཡོན་རྫོན་པ་མི་འཕྲོག་པ་བཞིན་ནོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། དཀར་ནག་དགེ་མི་དགེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་བཤེགས་ནས་དཔྱད་ཅིང་བཅའ་
བ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མདོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཤེར་བྱིན་ཞེས་པའི་གངས་སུ་འགྲོ་སྟེ་
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་དགག་བྱ་ཐོག་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཆ་ལ་འཇོག་
ཅིང་། དེ་ཆོས་གཞན་གང་ལ་འང་རྩང་བཟང་གྱང་མ་འདྲེས་པར་རང་དབང་གིས་
ཐ་དད་དུ་སམ་གནས་པ་དེ་དང་འདྲའོ། ། ཡང་གལ་ཏེ་བདག་ནི་རྒྱལ་བའི་ཤེར་
བྱིན་ལ་སྦྱད་པར་བྱ་ཞིང་། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་རེག་པས་གཟེར་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོ་ནམས་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་དགྲོལ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་
ཤིང་། སེམས་ཅན་དུ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིག་
དཔྱོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
མཆོག་ལ་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། ། ཅེས་སོགས་གྱིས་
འཆད་དོ། ། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་ནི། དུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་མང་ཡང་།
འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱས་སོ། ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སྟོན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱད་
ཅིང་སྦྱོད་པའི་ཆེ་པར་བྱིན་འདིར་སྦྱད་པའི་མཁས་པ་དེ་དག་ནི། ད་ལྟ་ཤེར་
བྱིན་འདི་ལ་སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་འདི་ཐོས་མ་ཐག་དུ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་འདུ་
ཤེས་སྦྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་སེམས་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཞི་
བ་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། སྟོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ན་

ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུན་བྱས་ཀྱང་། ད་ལྟར་
 རྒྱལ་བའི་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་མ་དད་ན་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་འདི་ཐོས་ནས་སྒོ་ཆུང་
 དེ་ཡིས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་སྤྱོད་བར་བྱེད་དེ། འདི་སྤངས་ནས་སྦྱབས་མེད་པར་
 གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
 ལྟ་བུས་ན་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་རེག་ཅིང་ཐོབ་པར་
 འདོད་ན་ནི་རྒྱལ་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་དད་པར་གྱིས་ཤིག དཔེར་ན་ཆོང་
 པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་སོང་ནས་ནི་རང་གི་ཟོང་དངོས་པོ་རྣམས་ཟད་ཅིང་།
 རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐོབ་པར་ལག་བ་སྟོང་པར་སྤྲར་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་
 ནི་མི་རུང་རོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྣམས་སྟོན་ཏེ།
 འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འཆད་དོ། །རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་ཆོག་
 ཤིན་ཏུ་མང་ལ། བརྒྱད་སྟོང་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ཤིང་། འདིར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
 དག་པ་འབྲས་བུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 གིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ནས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་
 དམིགས་པའི་ངི་མ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་ངོ་སྤྲུལ་
 གྱི་ངི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་

འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། དེའི་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་དྲི་
མ་བདེན་འཛིན་གྱིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དག་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དྲི་མ་གང་སྤངས་པ་ན་དེ་ཕྱིན་དྲི་མ་དེས་གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པ་མི་འབྱུང་བས་གཟུགས་སོགས་དྲི་མ་དེས་དག་པ་
ཡིན་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་དྲི་མ་དེ་སྤངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དག་སྟོང་ཚུལ་
ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་གི་སྤང་བྱའི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དྲི་མས་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་པ་
གསུམ་པོ་དེ་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱོགས་མཆམས་ལ་རིགས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་མེད་པར་སྟོང་ཆ་དང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཆའི་རྣམ་དག་ལ་རིགས་མེད་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་སྒྲོས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པས་མི་འདྲ་བར་ཐ་དད་པར་
གཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཡུམ་གསུམ་དང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་ལམ་གསུམ་
ཀྱི་སྤངས་བའི་བྱད་པར་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་བཙོད་སྟོང་ཞིག་བཤད་ཀྱང་།

འདིར་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགྲ་འཆད་ཅིང་།
དེ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་ན་ལམ་ཤེས་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་མང་ཡང་།
འདིར་ནི་དཔའ་བོ་གང་སྟོང་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །དོན་ནི། དཔའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འཕགས་པ་གང་ལ་སྟོང་པའི་ཤེས་བྱིན་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས། ལས་ཉོན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
ལས་ཉོན་ཅམ་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པའང་མིན་
ཏེ། བྱང་སེམས་དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་བསལ་བར་གྱུར་ཀྱང་སྦྱང་རྗེ་
དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཁ་བ་དང་
ན་བ་དང་འཆི་བ་རྣམས་མེད་ཀྱང་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་སྟོན་ཏེ། དེའི་
རྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་།
བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོང་རྗེའི་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་ཏེ་གཞི་ཤེས་
པའི་ཤེས་བྱིན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

འཆད་དོ། །དེ་ནས་འགྲོ་བ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཆིགས་བཅད་སྟེད་དང་གསུམ་
གྱིས་སྐབས་འདིའི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་
གཉེན་པོའི་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་འདི་དག་
མིང་བརྗོད་པ་དང་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་
སོགས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཆགས་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལས་
བསགས་ནས་རྒྱང་གི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོར་འབྲུམས་སོ།
།ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་
བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་
འགྲོ་བ་འབྲུལ་བ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་འཁོར་བ་དེ། དཔེར་ན་རི་
དྲགས་རྒྱར་ཆུད་པ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་རྒྱ་
ཡང་དེའི་སྟོན་གྱིས་མི་གོས་སོ། །

སྟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་བདེན་
ཞེན་གྱིས་མི་སྟོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་ཡང་མི་སྟོད་ན།
དེ་ལྟར་སྟོད་པ་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟོང་
ཞིང་། ཞེན་ཆགས་དེ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོད་པའི་བྱང་སེམས་མཁས་ཤིང་

གསལ་བ་དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་བཅད་ནས་ཆགས་པ་མེད་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོའོ་ཞེས་པས། གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་དང་ཉེ་བའི་
གཞི་ཤེས་གཉིས་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་ཏོ། །

འདི་དག་གིས་ནི་བྱང་སེམས་བསམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་གནས་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་
མཚན་མར་དམིགས་སྒྲིམ་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་
སྒྲ་གཅན་གཟའ་བྲལ་སོགས་རྒྱང་བ་བཞིས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་
ཤེས་སྒྲོར་བ་དང་དེའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲིབ་བྱེད་སྒྲ་གཅན་གཟའ་དང་སྒྲིན་སོགས་དང་བྲལ་བའི་
ཆེ་འོད་ལྷང་ངར་ཤར་ནས་འདུག་སྟེ་ཐུན་པ་འཛོམས་པ་དང་། མེ་བཏང་ན་རྩ་
དང་ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་རྣམས་སྟེག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེར་བྱིན་གྱིས་ལྟ་བར་བྱེད་ན། སྒྲོར་ལམ་དེ་
ལམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
དུག་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟོགས་སོགས་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ན་ཆིག་མང་

ཡང་། འདིར་ནི། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས་ཆོས་ཀྱན་མི་དམིགས་ཏེ། ། ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་ཏེ། དོན་ནི། དེ་ལྟར་
གོམས་པས་ལམ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་བསྟོམ་བྱའི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་
བྱུག་གི་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་གསར་དུ་མདོན་སྤྲུམ་དུ་
རྟོགས་པ་འདི་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་མཆོག་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རྩོམ་མེད་པ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་དོ། ། འདིའི་མཆུག་ཏུ་ཡུམ་གསུམ་དང་རྒྱན་ལས་མཁྱེན་གསུམ་སྟོན་
པའི་མཆུག་སྤྱད་ཞིག་བཤད་ཀྱང་འདིར་མི་འབྱུང་དོ། །

དེ་ནས་སྐབས་བཞི་པས་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
བཙུ་གཅིག་འཆད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་ཡུམ་གསུམ་ན་འཆད་པའི་
མདོ་ཆོག་མང་ཡང་། འདིར་བསྡུས་ནས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟོམ་
པའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ནས་འཆད་དེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལྟར་
ན། རྒྱལ་བ་ལ་ནི་ལྟ་རྒྱལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ། ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་གིས་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་ཞིག་ཆོས་འདི་སྤྱུལ་དང་
སོགས་ཆོགས་བཅད་དགུས་སྦྱོར་བ་རྣམས་འཆད་པའི་དང་པོ་ནི། ། རྒྱས་
པའི་དབང་པོ་ལ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྨྱོད་པའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་བཙོན་ཞིང་སྨྱོད་ཅེས་ཞུས་པ་ན།
 ལན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་
 པར་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྨྱོད་ཅིང་། བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་རྟག་པ་སོགས་
 སུ་བཙོན་ཞིང་སྨྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཕྱང་པོར་མི་བཙོན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བཙོན་པ་ཡིན་ནོ། །
 འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་བདེན་པར་སྤང་ཡང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྤྱལ་པ་དང་
 སྤྱུ་མ་དང་འདྲ་བར་ཐོས་ནས། ཆོག་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་
 སློབ་པ་ལ་ལྷག་པར་ཕྱིར་ཞིང་སྨྱོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི། ཡུན་
 རིང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆེ་སྤྲོན་སངས་
 རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མི་
 མེད་པའི་དགོན་པའི་ལམ་ནི་གྲོང་ལས་དཔག་ཆད་མང་པོ་ན་ཡོད་པར་
 ཞུགས་ཏེ་སོང་བའི་མིས་ནི། གནག་རྩི་སྟེ་བ་ལང་རྩི་བོ་དང་མཆོམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ནགས་ཆལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ན། འདི་དག་ནི་ད་
 གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་དེ་དང་དེར་ཐག་ཉི་བའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་སྟུམ་སྟེ། དགའ་བའི་

དབུགས་ཕྱིན་པ་རྟེན་པར་གྱུར་ཅིང་ཆོམ་རྒྱན་སོགས་འཛིགས་པ་མེད་པར་
སེམས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་
བའི་ཆེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི། མཉན་པ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་
གང་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ད་བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེའོ་སྙམ་པའི་དགའ་
བས་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱི་
འཛིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རྒྱུན་རྟོག་རང་
རྒྱལ་གྱི་སར་ལྷུང་བ་མིན་ཅིང་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར་སྙམ་སོ། །ཡང་དཔེར་
ན་མི་གང་ཞིག་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ཆུ་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་དུ་བལྟ་བའི་བྱིར་
འགྲོ་བ་དེ་ཡིས་ནི། གཤམ་ཏེ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ཤིང་དང་ནགས་ཆེལ་དང་རི་
རྣམས་མཐོང་ན་རྒྱ་མཆོ་ནི་ད་དུང་ཐག་རིང་སྙམ་ལ། ཅི་སྟེ་རྟགས་དེ་དག་མ་
མཐོང་ན་ད་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་ནི་ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་སྟེ་ཉེ་བ་དེ་ལ་སོམ་ཉེ་
མེད་དོ། །དཔེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དམ་པའི་ཆེད་དུ་རབ་ཏུ་ཁྱེགས་ནས་རྒྱལ་
བའི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉན་པར་བྱེད་པ་པོ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་བདག་ནི་རྣམ་
པར་འབྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ལྷུང་བསྟན་པར་མ་གྱུར་གྱང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བདག་གིས་
རིག་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པར་ཤེས་སོ། །ཡང་དཔེར་ན་དབྱིད་དུས་བཟང་
པོ་ལ་བཏབ་པ་དང་མ་བཏབ་པའི་སྔོང་པོ་དང་ལོ་མ་རྟེང་པ་རྣམས་ལྟགས་

པར་གྱུར་ན། ཡལ་ག་ལས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་དང་
མེ་ཉོག་གསར་བ་རྣམས་བསྐྱུན་ཏོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་སྟེ་ཡི་
ལག་དུ་ཐོབ་པ་དེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལྟར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་བྱད་
མེད་སྐྱམ་མ་གང་སྟོ་བ་ན་གནས་པའི་བྱ་ཆར་སོང་བའི་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱིས་
ཉན་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་སྐུར་དུ་དེའི་བྱ་བཅའ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་གང་རྒྱལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་ཉན་སྒོམ་གྱིས་དགའ་
བ་དང་དད་པའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐུར་དུ་རྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱེལ་བའི་
སྐུར་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་སྐུར་ཤེར་ཕྱིན་མཆོག་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་བ་དེས་ནི།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཕེལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཇིག་
ཅིང་འགྲིབ་པ་དོན་དམ་པར་མི་མཐོང་རོ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་དམ་པའི་
ཆོས་དང་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདེན་སྟོང་གྱང་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་མཐོང་ཞིང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་མཐའ་ལ་མི་
རིག་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་སོ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་
འདིར་སྟོན་པའི་ཆེ་ཆོས་གཞན་ཅུ་མ་བཟད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤངས་
ཉོགས་རྣམས་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་ཉོག་སྟེ། ཉོབས་རྣམས་དང་རྩ་འབྲུལ་

ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་བྱུང་འདས་ལའང་མི་རྟོག་གོ། །དེ་ལྟར་བདེན་
ཞེན་གྱིས་མི་རྟོག་པའི་རྟོག་བྲལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱིས་
སྟོད་པ་འདི་ནི་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་
པལ་ཆེར་གསལ་པོར་བཤད་ཅིང་འགའ་ཞིག་ནི་མི་གསལ་ལོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་བྱིར། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་སྦྱོར་བའི་སྟོན་ཡོན་གཉིས་ནི་ཡུམ་གསུམ་
ན་རྒྱས་ཤིང་། འདིར་ནི་སྟོན་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཁུ་བ་ནི། སྦྱོར་བའི་རྒྱ་བ་སངས་
རྒྱས་ལ་ནི་རབ་འབྱོར་ཁུ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུས་འཆད་དེ།
དང་པོ་སྟོན་ནི། སྦྱོར་བའི་རྒྱ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་
གྱིས་ཁུས་པ། ཡོན་ཏན་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
སྟོན་བར་དུ་གཅོད་པར་གང་ལགས། ལན་དུ་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་པ་སྦྱོར་
བའི་སྟོན་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་ཚུལ་མང་སྟེ། དེ་ལས་རེ་ཞིག་འདིར་ཅུང་
ཟད་ཅམ་ཞིག་བསྐྱུས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བའི་ཤེར་བྱིན་
འདི་ཡི་གེར་འདི་བ་དང་སྟོམ་པའི་ཆེ་སྦྱར་དུ་འདི་སྟོམ་འདོད་མི་འདོད་
སོགས་སྟོའི་སྟོབས་པ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་སྦྱ་ཆོགས་པ་དུ་མ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཞིང་། རང་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གང་འདོད་པ་དེ་མ་བྱས་
པར་སྟོག་སྦྱར་དུ་འཇིག་པ་བཞིན་དུ། སྟོ་མི་བརྟན་པར་སྦྱར་དུ་ཡང་ཡོངས་

སྤྱ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་བདུད་གྱི་ལས་ཏེ་སྒྲོན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེར་
ཕྱིན་འདི་བཤད་པའི་ཆེ་ན་སོམ་ཉི་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་སྒྲུལ་དུ་
འདྲེན་པས་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་ནི་བདག་གི་མིང་དང་རིགས་དང་གནས་ས་དང་
རུས་ཀྱང་ཁོངས་སྤྱ་མ་བརྗོད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཡུམ་འདི་ཉན་པར་མི་
འགྱུར་བར་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ་བདུད་གྱི་ལས་སོ། །ཡུམ་འདི་ལས་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས།
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་འདི་བོར་ནས་ནི་མོངས་པ་མི་ཤེས་པའི་དབང་
གིས་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་ཉན་རང་གི་མདོ་སྤྱེ་ཙམ་འཆོལ་བར་
འགྱུར་ངོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྤང་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ཀྱང་དེ་བོར་ནས་སྤང་པོ་ཆེའི་
རྗེས་ཙམ་ཞིག་ནི་འཆོལ་བ་ལྟར། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཐོབ་ནས་བོར་ཏེ་ཉན་རང་
གི་ཐེག་པ་ཙམ་སྒྲོན་པའི་མདོ་འཆོལ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དཔེར་ན་ལ་ལས་ཁ་བས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པར་རྟེན་ལ། བས་
མཆོག་གཞན་རྟེན་ཀྱང་བོར་ནས་ཁ་བས་ངན་པ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར།
བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་འདི་རྟེན་ནས་བོར་ཏེ་ཉན་རང་དག་བཙུང་པའི་སའི་
བྱང་རྒྱལ་འཆོལ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རང་
ལ་གཞན་གྱིས་བསྟོ་སྟང་དང་བཀྱར་སྟོ་བྱེད་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
རྟེན་པ་འདོད་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དག་ཁོང་བའི་བྱིམ་དུ་འགྲོ་འདོད་པའི་ལྟ་

བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས། བྱིས་དེ་དག་གི་མི་དང་འབྲིས་ཆེན་བྱེད་པ་
དང་ལྡན་ཞིང་། དགོ་བའི་ཆོས་བྱེད་པ་བཏང་བས་ནི་ཆོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་སྦྱོར་
པར་འགྱུར་པ་ལས་བཟང་པོ་བོར་ཏེ་ངན་པའི་ལམ་གོལ་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ནི་
བདུན་གྱི་ལས་སོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་ཤེས་ཕྱིན་སྟོན་པ་དེ་ཡི་ཆེ་འདུན་
ཅིང་དད་པར་གྱུར་ནས། ཆོས་ཀྱི་དམ་པ་ཡུམ་འདི་ནི་ཉན་དུ་སོང་བ་ལས་
ཆོས་ཉན་པ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་སྤྲོ་བ་པོ་བྱ་བྱེད་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་
རིག་ནས། ཆོས་ཉན་པ་ལ་དགའ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ནས་
འགྲོ་སྟེ། ཡུམ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན་མི་མཐུན་པའི་བདུན་གྱི་ལས་འདི་
ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེའི་ཆེ་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་ཡུམ་
འཆད་པ་པོའི་དགོ་སྟོང་མང་པོའི་སེམས་དགྲུགས་ནས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འཇིན་
པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་དུ་གཙུག་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་ཞིག་ཆེད་པར་གྱུར་པ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དགོན་ལ། ཆེད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱ་འཕྲོག་འདོད་
ནས་དུས་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་འཆེ་བའང་མང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱང་དགོན་ལ། འདི་འདྲི་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཏྲག་ཏུ་འཆེ་
བའམ་མང་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་སྟོ་ཆུང་
བ་གང་ཞིག་དགོན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུམ་འདི་འཆོལ་ཞིང་མ་ཆེད་པ་དེ་ལ།

མི་ཉིད་པའི་སྤྱིར་དུ་བར་ཆད་བྱ་བའི་སྤྱིར་བདུད་ནི་སྟོབ་བར་འགྱུར་རོ།
།གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་ནི། འོན་ཀྱང་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
ཡུམ་འཆོལ་མཁན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྟོར་བར་མཛད་དེ། དཔེར་
ན་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ཞིག་ན་བར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ནི་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཀྱན་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་། མ་དེ་ལ་ནད་སོས་པའི་ཆེད་རིམ་གྱོ་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཤེར་སྤྱོད་དམ་པ་འདི་དང་འཛིན་པ་ལ་
དགོངས་པར་མཛད་དོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་སྟོར་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་ཆོག་
ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། འདིར་ནི། གང་དག་འདས་དང་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་
མགོན་གང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཅུང་ཟད་
བསྐྱས་ནས་འཆད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་བྱུང་བར་དང་བྱེད་པ་
གསུམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ཤེས་མཆན་ལ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་གཞི་ཤེས་སྟོར་བ་ནི། རྒྱལ་བ་གང་དག་འདས་པ་དང་སྟོགས་
བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་གང་ད་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་
དུས་ན་རྒྱལ་བ་གང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡུམ་འདི་ལས་

འབྲུང་བས། ཡུམ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་
ཡུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
སྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་གཟིགས་པའི་སྟོན་ནས་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་
རྟེན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞུགས་ཉིད་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུན་པའི་
དེ་བཞུགས་ཉིད་དང་། རྒྱལ་སྐུ་བྱེད་སེམས་དཔའི་དེ་བཞུགས་ཉིད་རྣམས་
ནི་རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བའི་
བདེན་སྟོང་སྟེ། རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་དེ་བཞུགས་ཉིད་
དོ། །དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་བརྟེན་པའི་སྟོན་ནས་
རང་གི་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེ་བཞུགས་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་ ཏོ། །འདི་ནི་རྒྱན་
ལས། དེ་བཞུགས་གཤེགས་པ་འབྲུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ།
།གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྟོར་བ་ནི། མཁས་པ་འཇིག་རྟེན་གནས་སམ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་། མཁས་པ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཏུ་གནས་སམ།
སྐྱེད་པ་ལས་འདས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་
འགྱུར་པའི་སྟོན་མེད་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ནི་མི་འགྱུར་བར་
རྟག་ཏུ་གནས་སོ། །བྱེད་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་
ནས་དེ་བཞུགས་ཉིད་འདིར་རྩེས་སུ་རྟོགས་ཤིང་མཛོན་ཏུ་བྱས་པ་ན་དེའི་བྱེད་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཞེས་མཆན་གསོལ་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
དགའ་བའི་ཆལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་བརྩུ་མངའ་བའི་རྣམ་འབྲེན་རྣམས་ཀྱི་
སྟོད་ཡུལ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་གནས་ལས་ཡོངས་སུ་
འདོན་པར་མཛད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་
པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་རིམ་ལྟར་སྟོན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་
སེལ་ཞི་རི་ཆེན་པོའི་སྤུལ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པར་
གནས་ཤིང་རིགས་དྲགས་སྤྱོད་མང་པོ་སྤྱག་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་གསུམ་པ་ལྟར།
མི་ཡི་སེལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཤིང་།
བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་སྤུ་སྟོགས་ཅན་མང་པོ་སྤྱག་པར་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ལ་
བདེན་སྟོང་གི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡང་སྟོགས་སོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སྟོང་པའི་མཆན་མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམས་མཐེན་སྦྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་རྣམ་མཁར་
གནས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་། དཔེར་ན་རྣམ་མཁར་ལ་གནས་པའི་
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནི་ས་འདིའི་རྒྱན་བཤེར་རྣམས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་ཅིང་།
གཟུགས་ཀྱང་གསལ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པའི་ཆོས་བསྟན་

ཏེ་སྤྱི་དུང་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་སྒྲུང་སྟེ་མ་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱང་རབ་
ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཆོས་ཉིད་རྩི་ལྟར་མཐོང་ནས་སྟོན་ཅེ་ན། དོན་དམ་
དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱེད་པའི་ཆེ་དང་། དོན་དམ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་བོར་གཟུགས་རྣམས་
མི་མཐོང་ཞིང་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དག་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་
སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སེམས་དང་ཡིད་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྟོང་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི།
དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་
ཏོ། །དེའི་དཔེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྣམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོག་གིས་རབ་ཏུ་བརྫོད་པར་བྱེད་མོད། རྣམ་མཁའ་རྩི་ལྟར་མཐོང་བར་
འཇོག་ཚུ་ལ་ནི་དགག་བྱ་སྒྲིབ་ཐོགས་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་དེ་མཐོང་བར་
འཇོག་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དུ་བརྟག་སྟེ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག དཔེ་དེ་ལྟར་
དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོས་པ་མ་མཐོང་བ་ན་དམ་པའི་ཆོས་
སྟོང་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤེད་པས་བསྟན་ཏེ། སྟོང་
ཉིད་མཐོང་བའི་དཔེ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའི། དཔེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
ཚུ་ལ་དེ་རྩི་ལྟར་བཞིན་མི་གོ་ཞིང་བསྟན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་ཀྱན་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་
ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་དག་གིས་ཤེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་བཙུ་བྱག་པ་སྟག་གསུམ་བསྟན་ནས།

གཉིས་པ་བྱུང་མཆོན་བཙུ་བྱག་ནི། རྒྱལ་པོ་གཏང་སྟོམས་འདུག་ཅིང་
ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཅིང་། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གཏང་སྟོམས་ལ་འདུག་ཅིང་
སྟོན་པོས་ལས་ཀྱན་གྱིད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་གྱིད་དོ། །ཡང་
དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ནི་གྲོང་དང་གྲོང་བྲེར་ཡུལ་འཁོར་རྣམས་སུ་མི་འགོ་བར་
རང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མིའི་འབྲུ་སོགས་དབྱ་ཁལ་འདུ་
བ་ཐམས་ཅད་སྨྱད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཕྱོགས་གང་
དུའང་མི་འགོ་ཡང་རང་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྨྱད་པར་འགྱུར་དོ། །ཡང་བྱང་སེམས་གང་ལ་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་ལ་དད་པ་བརྟན་པོ་
ཡོད་ཅིང་། ཤེས་ཕྱིན་མཆོག་འདི་ལ་བསམ་ཞིང་བསྟོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་
པ་དེ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་གཉིས་ལས་ཤེས་ཏུ་འདས་པར་བྱས་
ནས་དེས་བེལ་གྱིས་མི་ནོན་པའི་རྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ལྷུང་དུ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་དོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་བྲུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་འེན་དུ་

ཆག་ཅིང་ཞིག་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ནང་གི་མི་གང་དག་ཀྱང་མཆོར་ཞེ་བའི་མི་
ལ་སོགས་པའི་རོའམ་རྩུའམ་ཞེང་ལྟ་བུ་ལ་ནི་མི་འཇུ་མི་འཇིན་པ་དེ་ནི། ཀྱང་
མཆོའི་ཚུའི་དབུས་སུ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཀྱང་མཆོའི་འགྲམ་ངོགས་སུ་སྤྱན་
པར་མི་འགྱུར་ལ། མི་གང་ཞིག་དེ་དག་འཇིན་པ་ནི་ཀྱང་མཆོའི་པ་རོལ་གྱི་
འགྲམ་ངོགས་སུ་སྤྱན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་ལྷན་
ཅིང་དང་བའི་གྲུས་པ་ཐོབ་པའི་མི་གང་ཞིག་ནི། ཞེར་སྤྱན་ཡུམ་འདི་ལ་རྩེས་
སུ་མི་འཇུག་པའི་མི་དེ་སྤྱི་ཀ་ན་འཆི་དང་ཕྱ་ངན་སོགས་ཀྱི་བ་རྒྱབས་
འཇུགས་པའི་འཁོར་བའི་ཀྱང་མཆོ་དེར་ནི་ཏྲག་ཏུ་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །དད་
སོགས་དང་ལྷན་པའི་མི་གང་དེ་ཞེར་སྤྱན་མཆོག་གིས་ཡོངས་སུ་བེན་པ་ན།
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཁས་ཞེང་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་
གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཐབས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་སྟོང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཞེར་སྤྱན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བེན་ན་མཆོག་ཏུ་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་སྐྱུར་
དུ་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་དཔེར་ན་མི་ལ་ལས་ནི་རྩ་བུམ་སོ་མ་བཏང་བའི་ནང་དུ་ཚུ་སྤྱེད་
ན་ནི། རྩ་བུམ་དེ་ཉམ་ཚུང་པོའི་སྤྱིར་ན་སྐྱུར་དུ་ཞིག་ཅིང་འཇིག་པར་རིག་པར་
བྱ་ལ། སོ་བཏང་བའི་བུམ་པར་ཚུ་སྤྱེད་པ་སྟེ་སྐྱགས་ཞེང་འབྲེར་ན་གང་དུ་

འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བར་སྲིམ་
 དུ་སྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་ཆོས་
 ལ་དད་པ་དང་དོན་གཉིས་མང་བར་གྱུར་ཀྱང་། ཞེར་སྲིན་ལས་རྣམ་པར་
 ཉམས་ན་ནི་ལྷུར་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འཁོར་ཞིང་ཉན་རང་གི་སར་ལྷུང་
 བས་མ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དད་སོགས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་དེ་
 ནི་ཡོངས་སུ་བེན་པར་གྱུར་ན་ཉན་རང་གིས་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཏེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་བཙུངས་
 ལེགས་པར་མ་བྱས་པའི་བྱ་ནི་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ནོར་
 དང་བཅས་ཤིང་ཆོང་བར་བཅས་ཤིང་ཆོང་བར་བཅས་ཏེ་འཇིག་པར་འགྱུར་
 ལ། བྱ་དེ་ལེགས་པར་བཙུངས་ལེགས་བྱས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི་བྱ་མི་
 འཇིག་པས། མི་ནོར་དང་བཅས་པར་རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་སུ་སྲིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །

དཔེ་དེ་ལྷུར་བྱང་སེམས་དེ་ཐབས་དད་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོས་ཀྱང་།
 ཞེར་སྲིན་མེད་ན་འཁོར་མཚོ་དང་དམན་པའི་ལམ་དུ་ལྷུང་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལས་ནི་ལྷུར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། དད་པ་དེ་ཉིད་ཞེར་སྲིན་
 མཆོག་དང་ལྡན་ན་མ་མས་ཤིང་མ་ཉམས་པར་རྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ལ་རེག་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལྷ་བྱ་ལོན་ཏེ་གསུམ་ཤིང་

སྒྲུག་བསྐལ་བའི་མི་ནི་ལངས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
དེ་ནི་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་མི་གཞན་གྱིས་བརྟེན་
པར་བྱས་ན་ནི། འགྲེལ་འགྲོ་བའི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཚུང་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་བར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། བྱང་
སེམས་དེ་ཉིད་དང་སོགས་ཀྱི་ཐབས་དང་ཤེས་ཕྱིན་མཆོག་གིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་ན་བར་དུ་མི་ཉམས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་རེག་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་
གཙོ་བོར་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་སོ། །

བྱང་མཆོན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སྟེ་དང་པོའི་
ལས་ཀྱི་སར་གནས་པ་གང་ཞིག་ལྷག་པའི་བསམ་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཚུབ་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པ་སྟོབ་མ་བཟང་པོ་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་པ་
དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གིས་ནི། ཡོངས་འཛིན་སྒྲ་མ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་
བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཆོན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒྲ་མ་
དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་ཤེས་
ཕྱིན་འདི་རྩེ་སུ་སྟོན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་རྣམ་མཁུན་མངའ་
བའི་རྒྱལ་བས་ནི་དེ་སྐད་གསུང་ངོ་། །བཤེས་གཉེན་དེས་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་བེན་པའི་སློན་སྤྲུལ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་བསྐྱོ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་གྱིས་ལ། ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཡུང་པོར་ཞེན་པའི་སློན་སྤྲུལ་མཆོག་ཏུ་འཇིན་པར་མ་བྱེད་
ཅེས། དང་པོའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བསྟན་ཅིང་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱུང་པར་གྱིས། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད་ངོ་། །དེ་དག་གིས་བྱུང་མཆོན་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་བཅུ་གཅིག་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོང་པ་ལེགས་འཆོ་སྤྲོ་བའི་ལྷ་བ་
རྣམས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོང་པའི་སློ་
ནས་ལེགས་པར་འཆོ་བའི་སྤྲོ་བ་ལྷ་བ་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི། འགྲོ་བའི་
སྐབས་དང་དཔུང་གཉེན་དང་གནས་དང་རྟེན་དང་སྤིང་དང་ཡོངས་འཕྲེན་དང་
དོན་འདོད་པ་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་མ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྤྲོ་བ་དང་མི་
འབྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་ཕན་
པའི་གཞི་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སེལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མཐའ་
གཉིས་སྤངས་པ་དང་ལམ་བཟང་པོར་འཁྲིད་པ་དང་འདོད་དོན་སྤྱོད་པ་དང་

སྤང་དོར་གསལ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མཉམ་འདས་སྐྱབ་དང་བདུད་སོགས་
ཀྱིས་དགྲུགས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་དོ། ། གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་བྱ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་གྱོན་པ་
ནི་བྱ་བ་སྐྱབ་དགའ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཕྱང་པོ་ལྷ་
དང་ཁམས་བརྩོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཙུ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
མིན་ནོ། ། ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདུ་
ཤེས་དང་བྲལ་ཞིང་། སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཡོངས་
སྤྱ་བཟུང་བ་མེད་དོ། ། རང་ག་ཞན་གྱི་དོན་ཕུན་ཆོགས་ལས་མི་ལྷོག་པ་དང་
གཡོ་བ་མེད་ཅིང་། དོན་གཉིས་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་བྱིར་ཡིད་མི་
འཇུགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེ་དང་ལྷན་པའོ། ། འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བན་
དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་བཙུ་བྱུག་ནི། དེ་དག་འདི་འདྲའི་ཆོས་དང་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ཆོས་དང་
ལྷན་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་མེད་པ། ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་
སོམ་ཉི་དང་ཡིད་གཉིས་བྲལ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དང་ལྷན་ནོ།
། དེ་དག་ཤེས་བྱིན་འདི་ཐོས་ན་ཡིད་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མི་རུས་པ་དང་། ག་ཞན་གྱི་
བྱིང་མི་འཛོག་པ་སྟེ་གང་ལ་མ་བསྟོས་པ་དང་རང་གིས་ལས་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་

ལྷོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ཟབ་པས་དོན་
མཐོང་བར་དགའ་སྟེ། ཐེག་པ་འོག་མ་བ་སྤྱས་ཀྱང་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་རང་ལམ་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་
སྤྱིར་གཞན་ལ་པན་པར་མཛད་པའི་བརྟེན་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
སངས་རྒྱས་བརྟེས་མ་ཐག་ནས་ནི། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་
འདི་སྟོན་པར་བཞེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གཟིགས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་པས་འདི་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤྱས་ཤེས་ཏེ་ཤེས་མཁན་དགོན་ལོ་
སྟམ་དུ་དགོངས་ནས། དེ་ཞིག་ཆོས་མི་གསུངས་ཤིང་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱགས་
ཁལ་ཆུང་བར་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ནི་ཡིད་བདེན་ཞེན་གྱིས་གནས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཡུལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་དེ་དག་འཛིན་པ་ལ་གནས་ཤིང་། མི་
མཁས་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་སྟོངས་པ་དང་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ་བདེན་སྟོང་
གི་ཚུལ་མི་ཤེས་ལ། རྟོགས་བྱ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་
པར་གནས་པ་མེད་ཅིང་དེར་འཛིན་པ་བྱར་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འཛིག་
རྟོན་པ་དག་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་ཚིད་པ་འབྱུང་བ་

ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བདེན་སྟོང་དུ་སྟོན་ཅིང་འཇིག་རྟེན་
པས་བདེན་པར་ཞེན་ཅིང་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་
དེ་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་བཅུ་རིམ་སྟེ་པ་དེ་རྣམས་ནའང་བྱུང་ཅིང་ཡོད་
པས། དེའི་ཆེ་དེ་ནི་སྟོགས་བཅུ་དང་དེ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ངོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་ངོ་བོ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་མ་གྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཆོས་ཀྱན་གྱི་བདེན་
སྟོང་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྤྱིར་ན། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་
རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པར་མེད་དོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོན་མ་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ནས་ཐར་
པ་ཆ་མ་ཐུན་ནི། བདེ་གཤེགས་བྱང་ཆུབ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བདེ་བར་
གཤེགས་པ་དང་དེའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཐ་དད་
པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་འདི་ནི། བྱང་སེམས་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དེས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་ནས་ཤེར་སྦྱིན་ལ་
སྦྱོར་བར་བྱ་སྟེ། འདེན་པའི་ཤེར་སྦྱིན་མེད་ན་ཐབས་གཞན་ཅུང་གིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ རོ། །དཔེར་ན་བྱ་ཞིག་ལུས་ཆེ་
 བ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཅ་ལྷ་བཅུའི་བར་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེའི་འདབ་གཤོག་
 རྣམས་ཟད་དེ་འཕྱར་བའི་ཉམ་ཅེས་ཡོད་པ་མིན་ན། གལ་ཏེ་བྱ་དེས་སྐྱམ་ཅུ་
 ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་ནས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་བདག་ཉིད་མཆོངས་པར་
 གྱུར་ན། མཆོངས་ས་དེར་ནི་ཉམ་ཉེས་ཏེ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་
 དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པར་བྱེར་དང་པོ་ལྷ་འདི་ཡང་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་
 ཁྲིག་མང་པོར་བསྐྱབས་པར་བྱས་ཤིང་། སྒྲོན་ལམ་སྒྲོན་ཆེགས་མཐའ་ཡས་
 པ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་རྟག་པར་བསྟེན་ཀྱང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱིན་འདི་དང་བྲལ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཉིད་དུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །སོགས་ཀྱིས་
 འཆད་དོ། །དེ་ནས་ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནི། སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ལ་
 སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། བྱང་སེམས་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ལ་
 ངས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་
 སེམས་སྦྱོམས་པས་པ་མའི་འདུ་ཤེས་དང་། བན་པའི་སེམས་དང་བྱམས་
 པའི་ཡིད་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྟལ་བར་བྱ་ཞིང་། ཁོང་ཁོ་བའི་ཐབ་མེད་ཅིང་སེམས་
 དྲང་ལ་ཆོག་འཇམ་པོར་སྦྱ་བར་བྱའོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། ། དེ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་ཏྲགས་འཆད་ཅིང་འདི་ལ་
ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། འདིར་བསྐྱུས་ཏེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཏྲགས་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་བཞེས་ཞུས་ཤིང་པ། དེ་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ལ་གནས་བཏན་
རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་ཁྱོད་
གྱིས་བྱང་སེམས་གྱི་ཏྲགས་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་
ངག་གི་ཏྲགས་དང་། བྱང་སེམས་མཐུ་ཆེ་བ་དག་རི་ལྟར་རྫོགས་བྱང་ལས་
སྤར་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར། དེའི་ཡོན་ཏན་མང་ཡང་སྟོགས་
ཅམ་ཞིག་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་དུ་ཐུན་མོང་དུ་ཞུས་སོ། །

དེའི་ལན་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་པའི་
ཏྲགས་ནི། ཐ་དད་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་
གྱིས་སྟོན་ཏེ། རང་གཞན་སྟོགས་རིས་སུ་ཐ་དད་པར་འཇིན་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་བྲལ་ཞིང་། འཐད་ཅིང་རིགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཆོག་སྤྲོ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་
པའི་དགོ་སྦྱོང་གཞན་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ། ལྷང་དོར་ལ་
མཁས་པས་དུས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དུ། ཏྲག་ཏུ་ངན་སོང་གསུམ་པོར་མི་སྦྱེ་
བའི་ཐབས་བསྐྱབས་ནས་དེ་སྦྱེ་བ་སྤངས་སོ། ། བྱང་སེམས་དེ་དག་ནི་དུས་

རྟག་ཏུ་དགོ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་ནོ། །རང་དོན་དུ་ཟང་
ཟེང་འདོད་པའི་སློ་མེད་པར་འགོ་བ་དག་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་
དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་དགའ་ཞིང་།
འགོ་བ་གཞན་ལ་རྟག་ཏུ་ངག་ཆིག་འཇམ་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། འགོ་བ་དང་
ཕན་ཚུན་འཆག་པ་དང་ཉལ་བ་དང་འདུག་པའི་སྟོན་ལམ་རྣམས་བཞིའི་ཆེ་
ཤེས་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ནོ། །མིག་གིས་གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་
ཚུན་ལ་ལྟ་ཞིང་འགོ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་མཐོང་ཡང་སེམས་ཉོན་མོངས་པས་
འབྱུལ་བ་མེད་དོ། །རང་ཉིད་མི་དགོ་བས་མ་གོས་པས་ཡིད་གཙང་བར་བྱས་
ཏེ་ལུས་ལ་གཙང་མའི་གོས་འཆང་ཞིང་སྟོ་གསུམ་པོ་ཉེས་པའི་སྟོན་གྱིས་
དཔེན་ཞིང་དག་གོ། །རང་གི་དོན་ཅམ་དུ་རྟོན་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མིའི་བྱ་
མཆོག་རྟག་ཏུ་ཆོས་འདོད་པ་དང་། བདུད་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་གཞན་
ལ་རག་མ་ལས་པའི་སྤྱིར་དེའི་བྱིང་མི་འཛོག་གོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་བྱེད་ཀྱང་
བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དེར་ཆགས་ཤིང་མི་གནས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྦྱོར་
ལམ་པའི་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་བརྩ་
དུག་པོ་བསྐྱས་ནས། གྲགས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གསུམ་གྱིས་འཆད་དོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཁེ་དང་གྲགས་པ་

འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁོང་ཁྱོད་བས་སེམས་ཀྱན་ནས་དགེས་པ་མེད་དོ། །གལ་
ཏེ་བྱིམ་བར་གྱུར་ནའང་རྟག་ཏུ་བྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་།
ལུས་སྟོག་གི་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་སྒྲིག་པའི་ལས་ཡང་བས་ལོངས་སྟོང་
ཆོལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་གཞན་ལ་དག་ཤུལ་གྱི་ལས་མངོན་སྟོང་
གྱི་སྒྲགས་སོགས་མི་བྱེད་ཅིང་། བྱུང་མེད་དབང་སྐྱུད་གྱི་སྦྱོར་སྒྲགས་ཆོལ་
བར་མི་བྱེད་དོ། །སྟོས་པས་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཤེར་བྱིན་མཆོག་ལ་བཙོན་
ཞིང་། གཞན་དག་འཐབ་པ་དང་ཙོད་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བྱམས་པའི་སེམས་
ཀྱང་བརྟན་པར་གཟུང་དོ། །ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་གོ་འཕང་འདོད་ཅིང་རྒྱལ་བའི་
བརྟན་པ་ལ་རྟག་ཏུ་གཞོལ་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་དང་། དེས་མཐའ་འཁོབ་
གྱི་ལྷ་ལྷོའི་སྐྱེ་བོའི་ཡུམ་གྱི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་སོ། །རང་གིས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དོགས་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་རྟག་ཏུ་རི་
རབ་དང་འདྲ་བར་བརྟན་ཅིང་མི་འགྱུར་དོ། །ཆོས་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་དུ་རང་གི་སྟོག་ཀྱང་འདོར་ཞིང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རབ་ཏུ་བཙོན་པ་
འདི་དག་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
།དེ་ནས་སྟོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ནི་བླ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་སྦྱར་ནས། གཟུགས་དང་ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་
པ་རྣམ་ཤེས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུ་གསུམ་ཅུ་གྱིས་

སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷས་མཆོན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཟབ་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་ནི་བདེན་གྲུབ་དང་
 གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོས་པའི་མཆོན་མ་མེད་ཅིང་རབ་ཏུ་ཞི་བའོ། །དཔེར་ན་འགའ་
 ཞིག་གིས་མདའ་འཕངས་ནས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་མཐའ་ཐུག་པར་
 ཆོལ་བར་བྱས་ན། རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་གི་མཐའ་ལ་ཐུག་མི་རུས་པ་ལྟར། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ནས་ཕྱང་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་
 བཅའ་བའི་ཆོ། ཕྱང་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་གཏིང་གི་མཐའ་མི་ཆེད་
 དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཟབ་པར་གྱུར་ཅིང་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་
 ཆགས་ཐོགས་མེད་ཅིང་། དམིགས་པ་གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་ཕྱང་
 པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སྟོས་པ་གྲུན་ཡོད་པར་མིན་པར་དོན་
 དམ་པའི་ཆོས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ན། བྱང་སེམས་དེའི་
 བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་པས་དེ་ལས་ལྷག་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

ཡང་དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྟོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་
 ཞིག་གིས། བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཁྱོད་འདིའི་དུས་སུ་གནས་འདིར་ཞོག་དང་
 ཁྱོད་དང་ངེད་གཉིས་འཕྲད་པར་བྱའོ་དུས་བཏབ་པ་ན། དེ་དང་མ་ཕྲད་བར་དུ་

ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་འང་ཁོ་འདིར་འོང་ངམ་མི་འོང་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་
སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མང་པོ་སྟོང་པ་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བའི་བྲངས་དེ་
སྟེང་ཀྱི་བསྐྱལ་བར། ཆོགས་གཉིས་ལན་མང་དུ་བསགས་ནས་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་
བསྐྱལ་པ་མང་པོ་བྱེ་བ་སྟོང་དུ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་ནམས་
ལ་སྦྱིན་པ་བྱེད་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་། གང་གིས་ཤེར་
ཕྱིན་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་འདི་བརྗོད་བརྗོད་པའི་དགོ་བའི་ལེགས་
ཆོགས་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེས་ཆ་ཅམ་དུ་ཡང་
མི་པོ་ད། བྱང་སེམས་གང་ཞིག་མཉམ་གཞག་དུ་ཤེར་ཕྱིན་མཆོག་འདི་
བསྐྱོམས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྩིས་ཐོབ་དུ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སོགས་
སྦྱོན་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཆོས་འདི་བརྗོད་ཅིང་གཞན་ལ་
བསྟན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དེ་ཡང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་སྟོབ་པར་བྱེད་ན། དགོ་བ་དེ་དང་མཉམ་
པ་ས་འོག་ས་སྟངས་སྒྲིའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསོད་
ནམས་དགོ་བ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་རིགས་པས་
བཅའ་ན་མི་རྟོག་པས་གསོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་།
སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུབ་པས་གསོ་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པས་ཡ་མ་བརྒྱ་

དང་། སྐྱུ་མ་དང་ཚུ་ཤིང་དང་འབྲ་བའི་སྤྱིར་སྤྱིང་པོ་མེད་པའོ། །

མདོར་ན་བསོད་ནམས་དེ་དག་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལམ་
ལྟར་ཤེས་ནས་བསྟོད་གོས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེ་ག་ཤེས་ནམས་ཀྱི་
ཤིང་སྤྱིན་འདི་ལ་ཡང་སྨྱད་ཅིང་ད་ལྟ་སྟོད་ན། སྟོད་པའི་ཆེ་བསོད་ནམས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆིག་
གིས་རབ་ཏུ་བཤད་དེ་དོན་དང་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་
པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཆིག་གིས་བརྗོད་ཅིང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྱད་པར་ཤེས་ན་ནི།
བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོར་ཆོས་དེ་དག་གིས་མིང་གིས་བརྗོད་པར་
བྱས་ཀྱང་། བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དོན་དམ་པར་བྱད་པ་
མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པར་ཤེས་སོ། །རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་དེ་ནམས་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་མིང་
གིས་ཐ་སྨྱད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་ཤིང་བཤད་དོ།
།གང་ལས་བཤད་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལས་གཟུགས་ནི་མིང་ཙམ་སོ།
།ཆོར་བ་ནི་མིང་ཙམ་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤིང་
སྤྱིན་ལ་སྟོད་པའི་དགོ་ཅ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་སྟོ་ཞིང་བདེན་ཞེན་
ཀྱི་རྫོམ་སེམས་མེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི། ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་ལྷུང་བ་ལྟ་

བྱེ་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རེག་པར་འགྱུར་
རོ། །བདེན་པར་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་དེ་རི་ལྟར་ཐོབ་སྟམ་ན་དཔེར་ན་འབྲུ་མར་
ཀྱི་མར་མའི་སྟོང་པོ་སྟེག་པའི་ཆེ་མེ་ལྷེ་འབར་བ་སྟོང་པོ་དང་ཕྱད་པ་དང་པོ་
ཅམ་གྱིས་སྟོང་པོ་དེ་ཆོག་པ་མིན་ཡང་། མེ་ལྷེ་དང་པོ་དེ་མེད་པར་ཡང་སྟོང་
པོ་དེ་རྩོགས་པར་མི་ཆོག་ཅིང་སྟོང་པོ་དང་མེ་ལྷེ་ཕྱད་པའི་མེ་ལྷེ་ཐ་མ་ཅམ་
གྱིས་ཀྱང་སྟོང་པོ་དེ་ཆོག་པ་མིན་ལ། མེ་ལྷེ་ཐ་མ་དེ་མེད་པར་སྟོང་པོ་དེ་ཆོག་
པ་མིན་ཀྱང་སྒྲི་བྱི་རྒྱན་འབྲེལ་ཞིང་བསྟོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྟོང་པོ་དེ་རྩོགས་
པར་ཆོག་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཅམ་གྱིས་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རེག་པ་སྟེ་ཐོབ་རུས་པ་མ་ཡིན་ལ། དང་
པོའི་སེམས་དེ་མེད་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་རེག་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་སེམས་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་དེ་ཐོབ་རུས་པ་མིན་
ལ། ཐ་མ་དེ་མེད་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་རུས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་འབྲེལ་
ཞིང་བསྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་ནི་ལྷ་གྲུ་དང་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་རོ། །
ས་བོན་སོགས་སྒྲ་མ་དེ་ཡང་འགགས་ལ་བྱིས་འབྲས་བུ་ཞིང་སྟེ་སྟོང་བུ་ཡང་
མེད་པ་དེ་མིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ་སེམས་དེ་ཡང་འགགས་པ་ལ་བྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མེད་པ་

དེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན་གྲོ་ནས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ཉིད་པ་སྟེ་བཏབ་
ནས་དེའི་འབྲས་བུ་འབྲུ་དང་འབྲས་ས་ལུ་ལ་སོགས་འབྲུང་ཡང་། ས་བོན་དེ་
དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་ས་བོན་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་
འབྲུང་རུང་དུ་མེད་པའང་མིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་འདི་རང་གི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་འབྲུང་རུང་དུ་ཡོད་
པའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྲུང་
གི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་པ་
ལས་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་ཆུ་ཡི་ཐིགས་པས་
བྱམ་པའི་ནང་ཐིགས་པ་དང་པོ་ནས་ཐ་མའི་བར་རིམ་གྱིས་ཉུང་དུ་ཉུང་དུ་
སྒྲགས་ནས་མཐར་བྱམ་པ་དེ་ཡོངས་སུ་འགོངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དང་
པོའི་སེམས་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
བའི་སེམས་རྣམས་ཀྱང་བྱང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་
དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཉྱལ་འདི་དག་ནི་རྒྱན་ལས། དེས་འབྲེད་ཡན་
ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

དཔེ་འདི་དག་ནི་སྐབས་འདིར་གནད་ཆེ་བར་མ་ཟད། གཞན་ལའང་
སྐར་ཏེ་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི་ལོགས་

སུ་བཀོད་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྱུར་བ་ནི། སྟོང་པ་མཆན་
མེད་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་ཅིང་། སྟོང་རྩེས་ཞི་བའི་མཐའ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་
རེག་པ་སྟེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱི་པའི་མཐའ་ལ་བདེན་
འཛིན་གྱི་མཆན་མར་མི་སྟོད་པར་གནས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུའི་མཉན་པ་མཁས་
པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུའི་པ་རོལ་དང་ཆུ་རོལ་དུ་པར་འགོ་ཆུར་འགོ་བྱེད་ཀྱང་། ཆུའི་
པ་རོལ་ཆུ་རོལ་གྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་ཤིང་རྒྱ་མཚོར་ཡང་རྟག་ཏུ་
གནས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དོན་
ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཡང་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ནི། སྟོབས་བཙུ་ལྟན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ་ད་ནི་བྱང་ཆུབ་རེག་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་སྟམ་དུ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྩོམ་སེམས་མེད་དོ། །ཆོས་འདི་ལ་བདེན་པར་
བྱབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱག་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྟོད་པ་
དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཞིང་དག་སྒྱུར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་དགོན་པའི་ལམ་
དང་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

འཇིག་རྟེན་ན་གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲག་འདས་པའི་མི་མེད་ཀྱི་དགོན་པའི་ལམ་
 དང་། ལྷ་གེ་དང་ནད་སྒྲ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་མང་དུ་ཡོད་པར་མཐོང་
 བས་དེ་དག་གིས་ཡིད་སྒྲག་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་ནས་བདག་
 གིས་ནི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་ཉེས་སྒྲོན་འདི་ལྟ་བུ་སྦྱངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་
 དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་བཟོན་པོ་གྱུན་ཏེ། མ་དག་
 པའི་ཞིང་གི་སེམས་ཅན་མི་སྦྲོང་བར་བྱི་མའི་ལུ་མཐའི་བར་དུ་ཏྲག་ཏུ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་བཟོན་ཞིང་ཐབས་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཡིད་ནི་རྩལ་ཙམ་ཡང་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱོད་བྱེད་ལ། །ཞེས་པ་ནས་སྐབས་བཞི་པའི་མཁུག་
 རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོན་ཏེ། སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་
 ཚིག་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནི་འདིར་ཡང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཏེ།
 དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ལ་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་དག་ནི་གཞོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྦྱོང་ཞིང་སྦྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅིང་། སྙིང་རྩེ་དེའི་དབང་གི་
བར་སྐྱབས་དེར་ཡང་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡོངས་སུ་མི་
ཉམས་སོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་དང་གཞན་གྱིས་མི་སྐྱབ་པ་དང་དེ་ལ་བཙུན་འབྱུངས་བྱས་ཤིང་།
འདྲིལ་ཉེན་གྱི་རྒྱ་ཅལ་གྱི་ཆོ་ག་སྒྲ་ཆོགས་ཤེས་ཤིང་མདའ་འཕེན་གྱི་འཕོང་
དང་བཟོ་རིགས་ཀྱི་གནས་མང་པོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱུང་ཅིང་། རྒྱ་མ་
རྒྱབ་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཞིག་གིས། རང་གི་
ཕ་མ་རྒྱུང་མ་བྱུང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་ནས་དགྲ་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་
པའི་དཔེན་གནས་དགོན་པའི་ལམ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། དགྲ་དེ་དག་བསྐྱང་བའི་
སྤྱིར་གང་ཟག་དེ་ཡིས་ནི་དཔའ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གོ་མཆོན་ཐོགས་
པ་མང་ཏུ་སྐྱལ་ཏེ། རང་གི་ཕ་མ་སོགས་པར་བདེ་བར་སོང་ཞིང་སྐར་ཡང་
རང་གི་བྲིམ་ཏུ་བདེ་བར་འོང་བ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་སྤྱོད་འདི་ལ་
སྟོད་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་མཁས་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་
ཀྱན་ཏུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས། ལྷའི་
བུའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་བདུད་བཞི་དག་དང་ཉན་རང་གིས་གཉིས་ལས་ཀྱང་
རབ་ཏུ་འདས་ནས། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོགས་ལྡན་གྱི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་གནས་
ཤིང་དུས་མ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱབ་བྱང་འདས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་རྒྱན་ཏུ་རིག་

ཅིང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་མ་མཁའ་ལ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་བརྟེན་
ཅིང་འཆགས། དེ་ལ་ཚུ་དགྲིལ་གྱི་ཕུང་པོ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ལ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་
དགྲིལ་འཁོར་འདི་བརྟེན་ནོ། །

དེ་ལ་ནི་སྤྱིང་བཞི་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་སེམས་
ཅན་ལས་ལ་སྒྲོད་པའི་རྒྱ་ནི་དཔེ་དེ་དང་འབྲས་ཏེ། འབྲས་ཚུ་ལ་འདིར་དངོས་སུ་
མི་གསལ་ཡང་གཞན་ནས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། ཚུ་ལ་
མིན་ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དང་ལས་ཉོན་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲེ་བའི་ཕུང་ཁམས་སྒྲེ་
མཆེད་ས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྱུང་བ་དང་
སྒྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་གནས་པའི་རྩ་བ་ནམ་མཁའ་ཡིན་ཡང་ནམ་མཁའ་
ནི་གཞི་གང་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
དཔེ་དོན་འདི་བསམ་པར་གྱིས་ཤིག དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ཅིང་གནས་པ་ནི། འགྲོ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་བ་དང་བསམ་པ་ཇི་
འབྲས་བར་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས། མཛད་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་པ་དུ་མ་སྒྲོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱིང་རྗེས་ཞི་བ་ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་རེག་ཅིང་། གཞན་དོན་མི་བྱེད་པར་སྒྲོང་བ་
ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་མེད་དོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་ན་བྱང་སེམས་མཁས་ཤིང་

སྟོ་གསལ་བས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དམ་
པ་འདི་སྟོད་པའི་ཆོ། བར་སྐབས་དེར་ནི་རྒྱ་བདེན་འཇིན་གྱི་མཆན་མ་རབ་
ཏུ་སྟོམ་པར་མི་བྱེད་དེ། མཆན་མ་མེད་པར་གནས་ཤིང་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་
ཞི་བ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་སྟོད་དོ། །དཔེར་ན་བར་སྐྱང་ཁམས་སུ་འཕྱར་
བའི་བྱ་ལ་ནི་བར་སྐྱང་དེར་གནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་སྐྱང་དེ་ན་གནས་
པ་མ་ཡིན་ཞིང་ས་ལ་ཡང་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་
ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལ་གནས་ཏེ་སྟོད་པ་དེ་
ནི། དུས་མིན་པར་ཞི་བའི་དབྱིངས་སྤང་འདས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་པའམ་མི་རེག་ཅིང་བདེན་འཇིན་གྱི་མཆན་མར་ཡང་སྟོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །

ཡང་དཔེར་ན་མདའ་འཕེན་གྱི་འཕོང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་སྐྱེས་
བུས་ནི་གནམ་དུ་མདའ་བྱེན་དུ་འཕངས་ཏེ། མདའ་གཞན་དག་ནི་མདའ་སྟོན་
མ་དེའི་ཕྱི་བཞིན་རྒྱད་མར་བརྒྱད་དེ་འཕངས་པས་ལོང་བཏགས་ནས། སྤ་
མའི་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྟར་བའི་སྐབས་མི་རྟོན་པར་ནམ་མཁར་གནས་ཞིང་ས་
ལ་མི་ལྟར་ལ། མི་དེས་འདོད་ན་ནི་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་
ཀྱང་ལོང་བཏགས་ཏེ་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་མདའ་ཕྱི་མས་སྤ་མའི་
སྟོང་ལ་བཏགས་ཏེ་ཞེས་བེད་ཡང་ཁུངས་མ་མཐོང་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་

ཞེས་ཕྱིན་མཆོག་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་རབ་དང་ཐབས་དང་སྟོབས་དང་རྩ་འབྲུལ་
གྱིས་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི། དག་བའི་རྩ་བ་ཇི་སྟོན་མ་རྫོགས་པའི་
བར་དེ་སྟོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་བྱང་འདས་ནི་ཐོབ་ཅིང་
མདོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །འདིས་དག་བའི་རྩ་བ་རྫོགས་ནས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་
པར་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་སོ། །

ཡང་དཔེར་ན་དག་སྟོང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
ནི་རྣམ་མཁར་གནས་ཏེ། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དུ་མ་རྣམ་
པར་འབྲུལ་པ་འགྲོ་བ་དང་འཆགས་པ་དང་ཉལ་བ་དང་འདུག་པའི་སྟོན་ལམ་
བཞི་སྟོན་གྱང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་པོ་དེ་ནི་སྟོ་བ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་ནི་ངལ་ཞིང་དུ་བ་
པ་ཡང་མེད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་མཁས་པ་དག་པའི་ས་ཐོབ་པ་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ཤིང་། ཡེ་ཞེས་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཕ་
རོལ་དུ་སོན་པ་གྱུར་པ་ལ་ནི་འབད་རྩལ་དང་ངལ་བ་སོགས་མེད་པར། འགྲོ་
བ་དག་ལ་སྦྱལ་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་བྱུང་དུ་
ཅ་མ་མིན་པར་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བའི་བར་གཞན་དོན་ལ་ཡིད་སྟོ་བ་དང་ངལ་ཞིང་
དུ་བ་པ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཡང་དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་ནི་གཡང་ས་ཆེན་
པོའི་ཁར་འདུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལག་པ་གཉིས་ཀས་གདུགས་གཉིས་འཛིན་
ཅིང་གཡང་གི་རྣམ་མཁར་ལ་མཆོང་བར་བྱེད་ཅིང་གཡང་ས་ཆེན་པོ་དེར་

ལུས་ཐོར་ཡང་། རྒྱུད་གི་ཤུགས་ཀྱིས་གདུགས་གཉིས་པ་བཏེགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་གཡང་དུ་ལྷུང་བའི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར། རི་སྤྱོད་རང་འདོད་པའི་གནས་དེར་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་མཁས་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་གདུགས་ནི་ཡོངས་སུ་བབྱུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་མེད་པར་ཉོག་ཅིང་དཔྱེད་ཀྱང་། རྒྱ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་དུས་མ་ཡིན་པར་རེག་པ་མེད་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། །

ཡང་དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་འདོད་པའི་མི་དེད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་སོང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྟོད་ནས་སྤར་ཡང་རང་གི་བྲིམ་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་མོད། གླུ་བས་དེར་ནི་དེད་དཔོན་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་ཅིང་བདེ་བར་འཆེ་བར་བྱེད་པར་འདོད་ཅིང་རང་གི་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཡིད་མི་བདེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་མིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་སོང་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལྱང་འདས་ལ་རེག་པ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་ལ་མི་བླན་

པར་འཛོག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དཔེའི་སྐབས་སུ་འབའ་ཞིག་
བདེ་བར་འཆོ་བྱེད་ཅིང་ཞེས་དང་། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་
མདོན་དགའ་ཞིང་ཞེས་པ་གཉིས་ཆིག་བྱི་མ་དང་སྟེལ་དགོས་གྱི་ཆིག་བེན་
ལྟར་མིན་ནོ། །

ཡང་དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་ཏེ་ཁེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཆོང་པ་ནི་ཆོང་བོང་གི་རྒྱས་རིན་ཐང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་བར་གྱིས་
གྲོང་བྱིར་དང་གྲོང་རྩལ་གྲོང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེར་འགྲོ་ཞིང་། དེ་དང་དེར་
ཡང་རྒྱན་དུ་མི་གནས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་འང་རྒྱན་དུ་མི་གནས་སོ། །ཁེ་
ཆོང་རིག་པ་དེ་ནི་རང་གི་བྱིམ་དུ་ཡང་རྒྱན་དུ་མི་གནས་ཤིང་ལམ་གྱི་བྱ་བ་
ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་སྟོགས་ལ་བ་དེ་ཉན་རང་
རྣམས་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ཀུན་ལ་མཁས་ཀྱང་། དེ་དག་
ལ་མི་གནས་ཤིང་ད་དུང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ལ། འདུས་མ་བྱས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་ཞི་བ་དེས་བྱགས་འཕྲོག་པའི་སྟོ་
ནས་མི་གནས་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་བཅི་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །
དུས་གང་གི་ཆེ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱས་
ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་

སྟོད་པའི་བྱང་སེམས་མཁས་པས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཡང་།
རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིང་། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་གདགས་ཀྱས་པ་དེ་ནི་གནས་
མེད་དེ། དབྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་དོ་ཐོར་སེམས་ཅན་མི་རྟོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །
འོན་ཀྱང་དཔེར་ན་སྒྲུ་མ་མཁན་གྱི་དེ་ལྟ་ཤིང་ལྟ་བུ་མིའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུལ་
པའི་ལུས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མི་སྤྱང་བར་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱང་རོ། །སྤྱང་བ་དེ་ནི་མིང་
གིས་ཀྱང་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དང་དེར་གདགས་པར་ཀྱས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐར་སྟོ་གསུམ་ལ་སྟོད་པ་དེ་ནི་སྟོས་བྲལ་གྱི་
སྟོད་ཚུལ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ངས་དཀའ་ཡང་། དེ་ནི་མིང་
གིས་ཀྱང་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པར་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་སྟོད་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་
གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་དྲིས་པ་ལ། ལན་དུ་ཆོས་གཞན་བསྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་མི་སྟོན་ཅིང་། སྤྱིར་མི་སྟོག་པའི་སའི་ཆོས་བྱད་པར་ཅན་
རྣམས་སྤྲས་ནས་མི་འཆད་པ་དེ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་
པ་ཡིན་པར་རིག་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་བཙུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱན་ལས། དུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྐབས་ལྔ་པས་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆད་པ་ལ། ཡུམ་གསུམ་ན་མདོ་ཆིག་ཤིག་ཏུ་ཡང་ཡང་འདིར་བློ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ནི། དག་བཅོམ་ས་དང་རྒྱུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་བརྒྱ་བརྒྱད་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་ནི། དངོས་སུ་དོན་གཉིས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཆི་ཆི་ལམ་ན་ཡང་ཆི་འདོད་ཅིང་དངོས་དང་ཆི་ལམ་ཅི་རིགས་པར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་མཐོང་ཞིང་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སྤྱིར་ཆི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆི་ལམ་ན་ནི་སེམས་ཅན་ངན་སོང་གསུམ་དུ་གནས་པ་མཐོང་སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་གཙོད་པའི་སྟོན་ལམ་འདེབས་སོ། །སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཆེ་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱིས་ངན་སོང་གི་ཆེ་ཡི་ལུང་པོ་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆི་ལྟས་དེ་ནི་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཆི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆི་ཡི་འདིག་ཏེན་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་འབྱུང་པོ་ཆི་མ་ཡིན་གྱི་གདོན་དང་འབྱུང་བ་འབྲུགས་པའི་ནད་མང་བ་མཐོང་ནས། དེ་དག་ལ་ཕན་པ་དང་སྤྱིང་

བཅེར་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གདོན་དང་ནད་དེ་དག་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སྟོན་ལམ་འདེབས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་
ཀྱིས་གདོན་དང་ནད་དེ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་གདོན་དང་
ནད་ཞི་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་རྫོམ་སེམས་མེད་ཅིང་ང་རྒྱལ་སྤྱེ་
བ་མེད་པ་དེ་ནི་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བྱང་
སེམས་དེ་ནི་བདག་གི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ནད་ཞི་
བ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ་དག་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཅིང་འབྱོར་བས་ན། བདག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་སྟེ་འདྲ་བའི་བདེན་ཞེན་
གྱིས་རྫོམ་སེམས་འབྱུང་བའོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་གཞན་གྱི་ལུང་བསྟན་
ལ་སྟོད་པའི་རྫོམ་སེམས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོམ་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་
སྟོང་ཆུང་བ་དང་སྟོང་མན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གཞན་གྱི་མིང་
བརྗོད་པའི་གཞི་ལས་བདུད་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པར་གྱུར་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་
སྤྲས་ཏེ། མིང་འདི་ནི་སྟོན་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་དང་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་པ་དང་མ་དང་
མེས་པོ་དང་ཡང་མེས་དང་བུ་དང་ཆ་བོ་ལ་སོགས་བདུན་རྒྱུད་ཀྱི་བར་གྱི་
མིང་ཡིན་ཞིང་། མ་འོངས་པའི་དུས་གང་གི་ཆེ་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ནི་འདི་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་དང་བྱིས་ཁྱོད་སྐྱབས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་སྟོམ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་ལྡན་པ་ཅི་འདྲ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ།

ཁྱོད་སྒྲིན་གྱི་ཆེ་ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཡང་འདི་དང་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་སྐད་
བརྗོད་པ་གང་ཐོས་པ་ན་མིང་ལ་བརྟེན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདེན་ཞེན་གྱིས་
སྒྲོམ་སེམས་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི། བདུད་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ཞིང་སྒོ་རྒྱུང་ངམ་སྒོ་དམན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲིན་ཤིང་
སོགས་གྱིས་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་གྲོང་དང་གྲོང་སྐྱེར་དང་རི་སུལ་དང་འབྲོག་
དགོན་པ་དང་། མིས་དབེན་པའི་ནགས་སྐྱོད་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་བདག་
དབེན་པར་གནས་གྱིས། བྱང་སེམས་གཞན་དབེན་པར་མི་གནས་སོ་ཞེས་
བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་སེམས་ནི། བདུད་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱང་ཞིང་སྒོ་རྒྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་རི་ལྟར་གནས་ན་དབེན་པར་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་རྟག་ཏུ་
གྲོང་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་གྲོང་རྒལ་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་མ་གཏོགས་
པར་དེ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་གྱི་ཐེག་པ་འདོད་པ་གཞར་ཏེ་ནམ་ཡང་མི་
སྐྱེད་ན། འདི་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དབེན་
པར་གསུངས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ནང་གི་དབེན་པའི་མཆོག་ནི་རང་
དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་
པ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་བྱིའི་

ལུས་ནི་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་རི་ཆེན་པོའི་ས་སྤྲུལ་དུ་སྐྱུལ་གྱིས་གང་
བའི་རི་དེར་རང་གཅིག་ཕྱར་ལོ་མང་པོ་བྱེ་བའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཀྱང་།
ནང་གི་སེམས་ཉན་རང་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་དབེན་པ་བཤད་པ་འདི་མི་
ཤེས་པའི་བྱང་སེམས་དེ། ལུས་དབེན་པར་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་པའི་ང་
རྒྱལ་རྩེད་ནས་ནང་གི་ཉན་རང་ཡིད་བྱེད་དང་འདྲེས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
དབེན་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ རོ། །དེས་ང་རྒྱལ་
གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ང་དབེན་པར་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བའི་
དོན་ལ་བརྩོན་པ་བསམ་གཏན་དང་སྟོབས་དང་དབང་པོ་ལྔ་དང་རྣམ་ཐར་
བརྒྱད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་གྲོང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ། བྱང་སེམས་འདི་ནི་
དགོན་པའི་དབེན་པར་སྟོད་པ་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་བརྟན་སྟོད་བྱེད་པ་དེ་ནི་
བདུད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ལ་གནས་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་བྱང་
སེམས་གང་ཞིག་གྲོང་ངམ་འོན་ཏེ་དགོན་པར་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཉན་རང་གི་
ཐེག་པ་གཉིས་དོན་གཉིར་གྱི་སེམས་དང་བྲལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ན་འདི་ནི་འགྲོ་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་དབེན་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་གང་ལ་
དབེན་པ་འདི་མེད་པར་རིའི་སྤྲུལ་ཙམ་ལ་གནས་ཏེ་ང་རྒྱལ་གྱི་དོད་སྟམ་བྱེད་
པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་དང་ལྡན་པའི་
མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་པར་བཅོམ་སྟེ། དཔེར་ན་ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་
རང་གི་ནད་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཡེལ་
བ་མེད་པར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་
སེམས་དག་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་བཅས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་
བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་དུག་དེ་དག་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བསྐྱབ་
པའི་གནས་སམ་ས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་རྒྱ་རྒྱེན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སྐུར་དུ་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་འདས་པ་དང་མ་
བྱོན་པ་དང་སྟོགས་བཅུ་ན་ད་ལྟ་གང་བཞུགས་པ་ཀུན་གྱི་བཟོད་པའི་ལམ་ནི།
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཡིན་གྱི་འདི་དག་མེད་པའི་གཞན་
མ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་ཞུགས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་
བ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་སྟོན་མ་དང་སྤང་བྱེད་དང་སྟོན་པ་མཆོག་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །རི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ཞིང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདི་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་

བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང་བདེན་པའི་མཆོན་མ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་ན་ཉིད་
དེ་ལྟར་སྟོད་པ་དེ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་སོ་སྟེ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པས་ཁམས་ཀྱི་
བས་སོགས་ལ་འདུན་ཅིང་ཆགས་པས་འདོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ངའོ་སྙམ་དུ་
བདག་དང་ང་ཡིའོ་སྙམ་དུ་བདག་གིར་འཇིན་པས་འཁོར་བར་ཆགས་པའི་
ཡིད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །བདག་དང་བདག་
གི་བའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་བྱིར་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདྲ་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་བདེན་ཞེན་གྱི་
མདུད་པ་བོར་སྟེ་བཙུན་ནས་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་དཔེར་ན་སྟོན་གྱི་
དུས་ཞིག་ཏུ་བྱི་བ་དུག་ཅན་གྱིས་སོ་བཏབ་པ་ན་དུག་ཞུགས་ཀྱང་དེ་མ་ཤེས་
ལ། བྱིས་དོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ལངས་པ་ན་དེའི་ཆེ་དུག་དེ་ཁོང་
དུ་སོང་བར་མེད་ཀྱང་བྱན་པ་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་
པ་སོ་སྟེ་བདག་དང་བདག་གིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་བདག་
གོ་ཞེས་བདག་དེར་འདུ་ཤེས་པའི་ངར་འཇིན་གྱི་སྟོ་དང་ང་ཡིར་འཇིན་པའི་
སྟོ་ཡང་བདག་མིན་པའི་རྟོག་པས་འཁོར་བར་སྟེ་ཞིང་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ།
རི་ལྟ་རི་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལས་བསགས་

ནས་དེའི་དབང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོགས་འཁོར་བར་འཁོར་
 བར་བསྟན་ཅིང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
 དམིགས་པར་རྟོགས་ནས་བསྟོམས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཐར་བ་འཛོལ་
 བར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་གྲོལ་ཚུལ་
 དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
 ཚུལ་འདི་ལ་ནི་ཐ་སྟོད་དུ་ཀྱན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ཅམ་མ་གཏོགས། དོན་དམ་པར་
 སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་
 དག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་དེ། གང་འཁོར་བ་དང་གྲོལ་བ་འཁོར་འདས་གྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་གྱིས་རྟོགས་ན་ཤེས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་སྟེ་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་བློ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ཉགས་བཤད་ནས། གཉིས་པ་ཅེ་མའི་ཅེ་སྒྲོར་
 གྱི་ཉགས་བཅུ་དྲུག་ནི། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་ན་སོགས་ཆིགས་བཅད་ཉེར་གཅིག་
 ཉི། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་ན་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ལུས་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ནི། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལོ་སྟོང་སྤྲུག་གེ་
 བ་མང་པོའི་བར་དུ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱས་ལ། སྦྱིན་པ་དེའི་དགེ་བ་ཀྱན་ཀྱང་
 འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་སྤྱིར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བསྟོན་བ་དེ་ནི་མན་ཡོན་

ཆེ་ཡང་། བྱང་སེམས་གང་ཞིག་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་བྱིན་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ཐ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་རྗེས་སུ་འཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་ན། དེའི་པན་ཡོན་གྱི་བསོད་ནམས་དེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྱིན་པའི་བྱང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཆར་ཡང་མི་སོད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་གཡེལ་བ་མེད་པར་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཤེར་བྱིན་མཆོག་འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་མཁས་པ་དེ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་འོས་དང་སྒྱིན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཏག་ཏུ་ཡུལ་འཁོར་གྲོང་སོགས་ཀྱི་བསོད་སྟོམས་ལ་སྦྱོད་ཀྱང་དོན་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའོ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་འཁོར་བ་འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བཅིངས་པ་སྟེ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་མི་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལས་དགོལ་བའི་བྱིར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འཁོར་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པ་འདི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་སྟོན་པར་འདོད་པས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཤེར་བྱིན་ལ་བཅོན་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་སྟོན་ཆད་མ་རྟོན་པའི་རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྟོན་པར་གྱུར་ཏེ་དགའ་ཞིང་ཡོད་པ་ལས། རྟོན་མ་ཐག་ཏུ་བག་མེད་པར་གྱུར་

ཏེ་མ་བསྐྱེད་ས་བས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྟོར་ན་ནི། དེ་སྟོར་བས་རིན་པོ་ཆེ་མདོན་
པར་འདོད་ནས་ཏྲག་ཏུ་སྨྱུག་བསྐྱེད་ས་བས་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་འདོར་མི་
བྱ་ཞིང་། དོར་ན་འཁོར་བར་སྨྱུག་བསྐྱེད་ས་བས་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིད་ནས་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བཅོམ་པས་དགྲིས་ཤིང་བསྐྱེད་ས་བས་སྟོན་ནས་
མཆོད་ན། མི་དེ་སྨྱར་དུ་འབྱོར་ལྡན་དུ་འགོ་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་
ཉིད་ལམ་འདི་དང་མ་བྲལ་ན་སྨྱར་དུ་ཞི་བ་སྨྱངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཉི་མ་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྲ་བ་ཅན་ནི་སྤྱན་
ནག་འཐོབ་པོའི་སྤྱན་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་འཆར་བའི་འོད་གྱིས། སྤྱན་
བུ་མེ་སྤྱོད་དང་སྟོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་འགོ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐྱར་མའི་
ཆོགས་དང་ལྷ་བའི་འོད་ཀྱན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་སེམས་ཤེར་སྤྱོད་མཆོག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་
པ་ལ་སྦྱོད་པའི་མཁས་པས་ནི། འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་འཐོབ་པོ་ངན་པ་ཀྱན་
བཅོམ་ནས་འགོ་བ་གཞན་ཀྱན་དང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གཞན་མང་པོ་ཡང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོའི་བུ་ཞིག་མི་གཞན་ལ་རྒྱ་ཁོར་གཏོང་ཞིང་སྤྱོད་པས་པན་པའི་དོན་
འདོད་པ་དེ་ནི། གཞན་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱུང་ཏེ་མདོན་པར་བསྟེན་ཏེ་འགོ་

བའི་བྱ་དང་བཅས་པར་འོས་སོ། ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་འདི་ནི་རྒྱལ་སར་མ་བསྐྱོས་
ཀྱང་ད་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མང་པོ་དགའ་བར་བྱེད་རུས་ན། རྣམ་ཞིག་
རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ཐབས་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་ན་
གཞན་མང་པོ་དགའ་བར་བྱེད་རུས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་སོ། །

དཔེ་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་མཁས་པའི་བྱང་སེམས་ཡང་གཞན་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་ཤིང་
དགའ་བར་བྱེད་དོ། ། བྱང་སེམས་འདི་ནི་ད་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་
ཕན་པར་བཅོམ་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་གནས་པར་གྱུར་ན་ཕན་
འདོགས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་སོ། ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་
འདོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན་བདུད་སྤྲིག་ཅན་ནི་མ་དགའ་བས་སྡིང་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཀྱི་ཟུག་རྩ་ལྟར་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་ངན་བྱེད་ཅིང་ཉམ་ཐག་པའི་ཆོག་སྒྲ་བ་
དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་ལུས་ཉམ་ཆུང་བར་གྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་
བྱས་ན་བྱང་སེམས་འདིའི་ཡིད་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་ནེ་རུར་དུ་
འགྱུར་ཞེས་བསམས་ཤིང་། བྱང་སེམས་དེ་ལ་འཇིགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དུ་སྟོགས་རྣམས་མེས་སྟེག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐར་མདའ་གཏོང་དོ། ། འོན་ཀྱང་
དུས་གང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་མཁས་པ་དེ་དག་བྱམས་སྡིང་རྩེའི་བསམ་
འཁུགས་རབ་དུ་བྲག་པོ་དང་ལྟན་ཞིང་། ཉིན་མཆན་ཀུན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་མཆོག་

གི་དོན་ལ་ལྟ་ཞིང་སྒྲིམ་བ་དེའི་ཆོ། ལུས་དང་སེམས་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་
འགོ་བའི་བྱ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་ཤིང་རྒྱ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་ནི། རྒྱ་
བའི་རྩ་ལག་བདུད་འཁོར་དང་བཅས་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་བཅལ་གྱང་
སྒྲགས་ཉིད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་
འགའ་ཞིག་འཐབ་བ་དང་རྩོད་པར་གྱུར་ཅིང་པན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་པར་ཁྲོས་
པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ། བདུད་འཁོར་བཅས་ནི་མཆོག་ཏུ་
དགའ་ཞིང་ཉམས་བདེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདི་སྒྲིམ་དུ་བྱང་སེམས་དེ་གཉིས་
ཀ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་རིང་དུ་འགྱུར་སྒྲིམ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་བ་ལ་རྒྱང་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤ་བ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་མོ།
འདི་གཉིས་ཀ་རང་གི་དམ་བཅས་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
ཞེ་སྤང་ཆེ་ཞིང་བཟོད་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་
ཡོད་སྒྲིམ་ནས་དེའི་ཆེ་བདུད་རྣམས་སྟོགས་དང་བཅས་ཏེ་དགའ་བར་འགྱུར་
རོ། །ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་གང་ཞིག་གིས་ལུང་བསྟན་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སེམས་ཁྲོས་ནས་རྩོད་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་ན། ཐ་བ་
ཁོང་ཁོའི་སྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རི་སྟེད་པའི་གངས་དེ་སྟེད་
ཀྱི་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་གནས་བ་དང་སྤྲོད་ཡང་གཞི་ནས་གོ་ཆ་
བགོས་ཏེ་ལམ་ལ་སྟོབ་དགོས་སོ། །དེ་ནི་ཁོང་ཁོས་འཆང་སྤྱར་དུ་རྒྱ་བའི་

རུས་པ་བཅོམ་ནས་རྒྱང་རིང་དུ་བྱས་པའོ། །བྱང་སེམས་དེས་འདི་སྙམ་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟོམས་པས་བྱང་ཆུབ་
རིག་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས། བཟོད་པ་དང་བྲལ་བ་ཁྱོ་བའི་སེམས་འདི་
ནི་བཟང་བ་མིན་སྙམ་པའི་བླན་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། མ་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་
སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་བྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་སེམས་བྱེད་ལ།
ཁྱོ་བ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤེར་བྱིན་འདིར་
སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱིར་དུག་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེ་སྤང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་ལྷག་པར་
སྤྲ་མ་དང་བྱང་སེམས་སོགས་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཁྱོས་པ་ནི་ཉེས་
དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བཟོད་པ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་ནོ། །བྱང་སེམས་གང་
ཞིག་མི་དམིགས་པར་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་པ་གང་
ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྟོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ནི་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་རྟོག་པ་
དེ་ལྟར་གང་སྟོབ་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤེར་བྱིན་འདིར་སྟོབ་ཚུལ་
ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཚུལ་འདི་ཤེས་པ་
དེ་ནི་དུས་གཞར་ཡང་སྟེ་ནམ་ཡང་བསྐྱབ་པ་ཉམས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

བར་མི་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྟེན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན། འདི་ལ་སློབ་ཅིང་། དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷག་པར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་ཏེ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་དོ། །མཁས་
པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འོད་འསྐྱོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་དེ་ལྟར་སློབ་
པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་མཐུས་དགེ་བའི་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་
གཅིག་ཅུམ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་ནི་མ་ནམ་མཁའ་ལ་
འགྲོ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་མདུན་གྱི་བར་སྒྲང་ལ་ནི་ཐུན་
པ་མི་གནས་པ་བཞིན་དུའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱས་པ་
རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་ནི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་ཆོག་ལ་ལྷ་བར་ནི་རྩ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་བ་གཞན་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བས། མདོ་སྨྱེ་ཆངས་
པའི་བྲ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ལྷ་བ་དུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་
ལྷའི་འཁོར་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དང་། འཇིག་ལྷ་འགགས་ན་ལྷ་ངན་
གཞན་འགག་པ་ནི། དཔེར་ན་སྟོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་གཞན་
གང་དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་སེམས་མཁས་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུས་པར་

གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ཅེ་སྟེ་རྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཁས་སོགས་
ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་སེམས་མཁས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གང་དག་དང་དེ་
བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་ལྟ་བ་ལ་སྟོབ་པར་
བྱེད་ཅིང་། ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་མི་གནས་པ་དང་ཐོབ་པའི་འདོད་
པ་མི་སྦྱེད་དེ། ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་མངོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་སྟུང་སྟེ་དེའི་བྱེད་སྟོབ་སྟུང་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྟེ་རྟེ། མི་ལྟོག་བྱང་ཆུབ་སོགས་ཆོག་ས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་སེམས་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་
ལ། སྤྱི་ཞིག་བསམ་པ་ཐག་པས་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡི་རང་
བའི་བསོད་ནམས་ནི་ཤེས་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་འདི་ནི་རིའི་རྒྱལ་
པོ་རི་རབ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་ནས་སྤང་ལ་གཞལ་བར་བྱས་ན།
སྤང་ཆད་འདི་ཅུ་མ་ཞིག་སྤང་ངོ་ཞེས་ཆད་གཟུང་དུ་རུང་གི་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་
བའི་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཆད་གཟུང་བར་བྱས་པ་མིན་ཏེ་ཆད་མེད་དོ། །བྱང་
སེམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བ་ཀྱན་ལ་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་ན་དགོ་བ་དོན་གཉིས་
ཅན་རྣམས་དང་། གཞན་ལ་པན་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་སེམས་ཅན་

རི་སྟོད་ཡོད་པ་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེད། །ཡུམ་གསུམ་ན་འདིར་སེམས་
དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་དང་སྐྱེ་བ་
གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་པན་ཡོན་དུ་བཞག་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་བྱང་སེམས་དེ་དག་ནི་
རིམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱེད་
པར་འགྱུར་དོ། །

འདི་དག་ནི་རྒྱན་ལས། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ནམས་ཀུན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་འཆད་པ་ལ་ཐོག་མར་
མཐོང་སྤང་གཟུང་འཇིག་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་ན་ཆོག་མང་
ཡང་འདིར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་མི་རྟོག་ཆོས་ནམས་ཀུན། །
ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །བྱང་སེམས་གང་ཞིག་ཆོས་
ནམས་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་རྟོག་ཅིང་ཆོས་ནམས་ཀུན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་པར་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོས་པ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་གྱིས་གཟུང་
འཇིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ་གཟུང་འཇིག་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་

ནས་བྱང་ཚུབ་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་དེ། རྣམ་རྟོག་སྤངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་
ཤེར་ཕྱིན་མཆོག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྣམ་མཁའི་ཁམས་དེ་དང་
དེ་ནི་རྣམ་མཁའི་ཆ་ཤས་དེར་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་
དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཀག་པའི་སྟོང་ཆ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་གང་གིས་
ཀྱང་སྟོང་ཆ་དེ་མ་ཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྟོན་མཁས་བྱང་སེམས་
ཡང་བདེན་སྟོང་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་
ཏེ། རང་གི་ངོ་སྤལ་གྱི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་
བར་སྟོན་ཅིང་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དཔེར་ན་སྟེ་བོ་མང་པོའི་དབུས་སུ་སྟེ་མའི་
སྟེས་བུས་རྟ་སྤང་སོགས་སྟེ་སྟོང་ཆོགས་བུས་ཏེ་སྟེ་དེ་དག་གིས་འདི་སྟམ་དུ།
ལྟ་མོ་བ་འདི་རྣམས་ནི་མགྲ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བ་དེ་
ཡང་བྱེད་ཅིང་། རྟུ་དང་ཤིང་བུ་སོགས་ལ་མི་དང་རྟ་སྤང་སོགས་རྩེ་འབྲུལ་
སྟོང་ཆོགས་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ཡང་། སྟེ་མའི་སྟེལ་བ་དེ་ལ་ནི་མི་
རྟ་སོགས་ཀྱི་ལུས་དངོས་མེད་ཅིང་སེམས་མེད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་དག་ལ་ནི་
མི་རྟ་སོགས་ཀྱི་མིང་དངོས་གནས་སུ་འཇུག་པ་མེད་ཅིང་ཕྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་
འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་ནས་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་
དགོལ་བར་མི་སེམས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་ནི་ལྟ་མི་སོགས་ཀྱི་

སྐྱེ་བ་སྣ་ཆོགས་དང་བྱ་བ་མང་པོ་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཀྱང་། དེ་ལ་བདེན་
ཞེན་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་དོ།
།དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་བ་སོགས་གྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཛད་པ་སྦྱབ་པར་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་དེགས་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོན་མཁས་
པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ཀྱང་སྦྱལ་བ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཀྱང་
དེགས་པ་མི་སྟོན། །ཡང་དཔེར་ན་ཤིང་མཁན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྐྱེས་པ་
བྱད་མེད་དང་འབྲ་བའི་བཟོ་བྲས་ནས་བྲས་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟོག་པར་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སྟོན་མཁས་པའི་
བྱང་སེམས་ཡང་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་མཁས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་
ལ་ལྟའི་ཆོགས་མང་པོ་དག་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཀྱེད་ནས་ཕྱག་ཀྱང་འཆལ་བར་
བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཟད། སྟོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཇི་
སྟོན་ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དེའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པའི་སྤང་
བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །

དཔེར་ན་གཞུང་གི་བྱེ་མའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཞིང་ན་སེམས་
ཅན་ཇི་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་གཟུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་

བདུད་དུ་གྱུར་ལ། བདུད་དེ་དག་གི་བ་སྤྱི་ཉག་མ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་བདུད་དེ་
སྟོད་ཅིག་སྤྱལ་པར་བྱས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱན་གྱིས་བྱང་སེམས་མཁས་པ་དེ་
ལ་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། ། རྒྱ་ནམ་པ་བཞིའི་སྟོན་སྟེན་བྱང་སེམས་
མཁས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་པའི་སྟོན་སྟེན་དང་ལྡན་པས་བདུད་བཞིས་
སྤྱོད་པར་དཀའ་ཞིང་བསྟོད་པར་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན་སྟོང་པ་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་ནས་ནས་དེ་ལ་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྟོང་རྗེ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་དེ་སྐད་སྐད་
པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་འདི་
འཆད་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་མོས་པ་བྱེད་ཅིང་། བསམ་པ་ཐག་པས་
སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པར་བྱེད་ན་བྱང་སེམས་ངེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་
གནས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དཔེར་ན་བར་སྤང་གི་སྤྱོད་ནི་རྟོན་གཞན་མེད་
པར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་དེ་བཞིན་དུ། །སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་དོན་
དམ་པར་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་རུས་ཏེ་
རིག་སྤྱོད་འཆང་བ་འགའ་ཞིག་ནི་གནས་པའི་རྟོན་གཞན་མེད་པར། རྒྱང་

གི་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་ཁིང་གནས་པར་འདོད་པ་དེས། སྒྲགས་གྱི་
མཐུས་ནམ་མཁའ་ལ་དུས་མ་ཡིན་པར་མེ་ཏྲིག་དང་ལྡན་ཁིང་། འབྲུང་བར་
བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོད་པའི་བྱང་སེམས་མཁས་
པ་སྟོ་གསལ་བ་དེས་ཏྲིགས་པར་བྱེད་པ་དང་གཟུང་བར་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟར་
མི་དམིགས་ཤིང་། འཇུག་བྱའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་
པར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །འཆད་པར་བྱེད་པ་འཇིན་པའི་རྣམ་ཏྲིག་
གིས་སྟོ་བཏགས་པ་དང་ཆོས་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཏྲིག་གཞན་
ཡང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་སོ། །

མདོར་ན་འདིས་ནི་གཟུང་འཇིན་གྱི་ཆོས་གང་ལའང་བདེན་ཞེན་མི་
བྱེད་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་པ་འདི་ནི་ཞི་བ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་
འདོད་ཅིང་། སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་འདོད་ལ་དགའ་བའི་གནས་
ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད་ངོ། །དེ་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་
པའི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་མང་ཡང་། འདིར། དག་བཅོམ་རྣམ་ཐར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་གྱི་མ་གཏོགས་པར། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཅུས་མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་བཅོམ་པ་རྣམ་

པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་པ་མ་
གཏོགས་པར། བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་དང་བཅས་
པའི་གནས་པ་ནི་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཇི་སྟེད་
ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་ནི་
ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ཞིང་གནས་ཀྱང་ས་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།
ཉ་ནི་ཚུའི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་རྒྱས་འཚུབས་ཏེ་འཆི་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསམ་གཏན་བཞིའི་སྟོབས་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་གནས་
ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཆོས་སྐུར་འགོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་མཆོག་ལ་རེག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་
པ་རབ་མཆོག་དམ་པ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་འདོད་པ་དག་གིས་པན་མཛད་
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་གནས་མཆོག་ཤེར་སྦྱིན་འདི་ལ་བསྟེན་པར་གྱིས་
ཤེགས་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་
པའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་བསྐྱབ་པ་འོག་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཀུན་གྱི་
ནང་ན་མཆོག་དང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མཁས་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཀུན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བར་

འདོད་པ་དེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་
འདིར་སྐྱོབ་པོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་མཆོག་དང་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་དམ་པ་
ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རིགས་དམ་པ་ཡིན་ལ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་
དང་སྐྱིད་པ་འབྱུང་བའི་མཛོད་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བ་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་
ད་ལྟ་བུའགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་དེ་དག་རྣམས་ནི། ལམ་འདི་ལས་
འབྱུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ།
དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤིང་དང་འབྲས་བུ་དང་མེ་ཏྲག་དང་ནགས་ཆལ་ཇི་
སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་
ཞིང་འཕྲོན་པ་སྟེ་སྐྱེ་རོ། །འོན་ཀྱང་ས་ལ་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་ལ་
ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཤིང་ས་དེས་ངས་འདི་དག་བསྐྱིད་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་ཅིང་ངལ་ཞིང་དུ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་
དང་དེའི་སྲས་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་།
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་
མཆོག་ལས་བྱུང་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་ནི་ནམ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་མེད་
ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་དོ། །ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐ་མ་
དང་འབྲིང་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཀུན་ནི། རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་
ལས་ལས་བྱུང་བར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་ལ་ལས་

སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུ་ས་ཆོགས་ནས་སྐྱེ་བ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་
འབྲེལ་འཁོར་སྐྱེ་མ་ལྟར་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་འང་མ་རིག་པའི་འབྲེལ་
འཁོར་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་བད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་དོ། །ཡང་དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་རམ་ཚུལ་དང་དེ་ལས་ཡོན་
ཏན་གཞན་འབྱུང་བས་སྟོང་དང་། ཡོན་ཏན་གཞན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་རྩ་བའི་
གཞི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་ཀྱན་ཀྱང་། ཤེས་ཕྱིན་མཆོག་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
སྟེ་སོ་སོའི་རྒྱུན་བཟང་པོ་རྒྱུ་ས་ཆོགས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་འབྲེལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཡང་། ཤེས་ཕྱིན་ལ་དོན་དམ་པར་བད་པ་མེད་
ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་སེལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་རྒྱུ་ལས་བསྟོམས་ནས་རྩེ་ས་ཐོབ་ཏུ་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཙུ་
གཉིས་དང་ཐོད་བཀྲལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ཡང་
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གང་ཞིག་མ་རིག་པ་སོགས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱུ་ས་ཆོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་བད་པ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་ཤེས་ཏེ་བསྟོམས་པས། ཉི་མ་སྤྱོད་མེད་པའི་འོད་
ཟེར་གྱི་ཆོགས་འཕྲོ་བས་ཐུན་པ་བསལ་བ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་
ཐུན་པ་འཐིབ་པོ་བཅོམ་ནས་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ་། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། བྱང་ཚུབ་ལ་གནས་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་

གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས། མཐུ་
 ཆེན་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་གིས་སློམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་དང་། རྟོན་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གསུམ་གྱིས་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་
 དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གྱིས་བར་
 ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པར་འཆད་ཅིང་དེ་ལྟར་ན།
 མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་སློམ་ལམ་པ་མཐུ་ཆེན་ལྡན་པ་ནི་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་སོགས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སློམས་པར་འཇུག་ཅིང་གནས་
 པར་བྱེད་ལ། ཞེས་པ་ནི་རྒྱན་ལས། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །

དེས་བསམ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་རྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གནས་པ་
 བྱེད་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བཞི་པོ་འདི་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མཆོག་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྟོན་དུ་
 འགྱུར་དོ། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱན་ལས། མདོར་བསྐྱས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ ཀྱི། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཐོབ་པས་བསམ་གཏན་བཞི་
 པོ་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 དམ་པ་བཞི་ཡང་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་འདི་
 དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མཆོག་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་ཆེ་ལོ། །དེ་ལྟར་

ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཅམ་བད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་སྟོམ་པ་འདི་ནི་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མད་དུ་བྱང་བ་ཡིན་
ཞིང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་གནས་ཀྱང་བདེན་ཞེན་གྱིས་
མཚན་མར་འཇིན་པ་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་ལུས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་
བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་འཇིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་འོང་གི་ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་སུ་དེ་ཅམ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་
གྱིས་འཆད་དོ། །དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་དང་
བཅས་པ་དང་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་
དུག་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་ན་ཆོག་མང་ཞིང་འདིར་ཡང་།
དཔེར་ན་འཇམ་གླིང་མི་ཞིག་སྟོན་ཆད་ལྟ་ཡུལ་གྱི། །ཞེས་སོགས་སྐབས་ལྟ་
པའི་མཐུག་གི་བར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་འཇམ་གླིང་གི་མི་ཞིག་སྟོན་
ཆད་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་མཆོག་དུ་མ་ཕྱིན་ལ། ཕྱིས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་གྲོང་
ཁྱིམ་དེར་སོང་སྟེ་ལྟའི་གྲོང་ཁྱིམ་དེ་ན་ལོངས་སྟོང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བབྱང་

བའི་ཡུལ་དེ་མཐོང་ནས། སྤྱིས་མིའི་ཡུལ་འདིར་འོངས་པར་གྱུར་བ་ན་ཡུལ་
འདིའི་འོངས་སྨྱོད་དམན་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱེད་པ་ལྟར།
དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོན་པོ་མཆོག་འཆང་བ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་དེ་ལ་བཙོན་ཏེ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་
མ་ཆགས་པར་དེ་བཏང་སྟེ་སྤྱིར་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཅུང་དང་འདོད་ཡོན་ལ་
ཆགས་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཆུའི་བརྒྱ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་འདི་དག་གྱིས་པ་སོ་སོའི་ཆོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ལ་
མི་གནས་ཤིང་མི་གོས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དག་འདོད་ཁམས་སུ་
གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་སྤྱང་བ་དང་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ཁོ་ནར་བད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་འདི་དག་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་མིན་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་སྨྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་ལས་ཉམས་པར་
འགྱུར་དུ་འོངས་ཞེས་སྟུང་ནས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོས་གཟིར་པའི་

སེམས་ཅན་མེད་པས་སྟོང་རྗེ་ཚུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་རིན་
པོ་ཆེའི་གཏེར་རྣམས་རྟེན་པར་གྱུར་ནས་རང་གཅིག་ཕུ་ལ་དགོས་པ་མི་ཆེ་
བར་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྟོན་ནི་བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་པར་གསང་སྟེ་
བཞག་ལ། དེས་ཀྱང་སྤྱིས་ཀྱི་དུས་གཞན་ཞིག་གི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་སྤངས་ནས་བྱིམ་དུ་སོང་སྟེ་ཆགས་པ་མི་བྱེད་པར་
གཉེན་སོགས་ལ་བགོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་མཁས་
པ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གཞན་ལ་སྦྱིན་ཞིང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཞི་
བ་བཞི་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ལ་མི་ཆགས་པར་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་ལྡན་དེས་
བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་བཏང་སྟེ། འགྲོ་ལ་
སྟོང་བཅེར་ལྡན་པ་སྤྱིར་ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་སྟེ་བ་འཇིན་ནོ། །

ཚུལ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་བྱང་
ཆོས་ཆེན་པོ་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་
གནས་ཀྱང་རང་དོན་དུ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་འདོད་པའི་སྟོན་བསྐྱེད་ན་ནི།
སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་རྟོན་ཅིང་སེམས་གཡོངས་པར་གྱུར་པ་སྟེ།
དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ནས་མཉམ་པ་བྱ་ཞིག་པར་
གྱུར་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་
འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཡོངས་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པར་གྱུར་ཀྱང་།

ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་དོན་གཉེར་རང་དོན་ཅམ་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་ནས་བྱམས་
 སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་ན། བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་རྟག་
 ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་
 མཛད་པའོ། །སྒྲོན་དཔོན་གྱིས་སྐབས་འདི་ཡན་ཆད་དུ་ཅེ་སྒྲོར་དངོས་གཞི་
 རྫོགས་པར་བཤད་ཀྱང་སྨྱད་པའི་སྐབས་སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་
 རྫོགས་པས། སེམས་ཅན་གང་དག་གཞན་གྱི་ཕྱིར་སེམས་པ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མདོན་པར་བཙོན་ཞིང་རྣམ་པར་
 སྒྲོད་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་སྒྲོད་ན་དཔེར་ན་བྲན་མོ་ཆན་ཆུན་ལ་དབང་མེད་
 པས་དེ་གང་དབང་བའི་རྗེ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་
 ལ། རྗེ་བོས་ནི་བྲན་ལ་ཆིག་གིས་སྒྲོར་བ་བྱས་སམ་འོན་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་
 བརྟེན་ཀྱང་རུང་སྟེ། བྲན་མོས་རང་གི་རྗེ་བོ་ལ་ནི་སྒྲོག་ཆིག་ངན་པ་མི་སྦྲ་ཡི།
 གལ་ཏེ་སྦྲས་ན་རྗེ་བོ་འདི་ཡིས་བདག་བརྟུང་ཞིང་བསད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་
 སྟམ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པས་བེལ་གྱིས་
 གཞོན་ནས་འདུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་ལ་ཞུགས་པ་ནི། འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་དེའི་བྲན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གནས་
 པར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་

པར་འགྱུར་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྩོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱམ་མོ། །དཔེར་ན་རྩ་
དང་ཤིང་ལས་བྱུང་བས་ནི་རྩ་དང་ཤིང་དེ་ཉིད་སྲེག་པ་ལྟར་ཏེ། འདིས་སེམས་
ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་གཞོན་ན་
ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤྲགས་ཀྱིས་འཕངས་སོ། །

དེས་ན་བདག་གི་བདེ་བ་བོར་ཞིང་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་པན་
འདོགས་པའི་ལན་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
དགོས་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉིན་དང་མཚན་དུ་མངོན་པར་བཙོན་
པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱ་གཅིག་པ་ལ་དེའི་མ་ནི་རིམ་གྱོ་སྒྲུང་སྒྲོག་གསོ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་ལྟར། བསམ་པ་ཐག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ལ་ནམ་པར་སྒྲོ་བ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་
འདི་དག་གིས་སྐད་ཅིག་སྒྲུར་བ་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་འཕྲིན་ལས་དང་
བཅས་པ་ཡང་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུང་བས་སྒྲ་མའི་སྟོ་ལ་སྒྱུར་ན། བྱང་སེམས་
གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ནམ་པར་
འཁོར་ཏེ་གནས་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྒྲོང་བར་བཙོན་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་བའི་སྟོ་
ནི་རྩལ་ཅུམ་ཡང་མི་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་དེ་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་མཆོག་དང་ལྡན་ཅིང་ལེ་ལོས་གཡེལ་བ་མེད་དོ། །བྱང་སེམས་ཐབས་
མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བགྱང་བའི་
བར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཞེས་ཐོབ་པའི་ཆོ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་
འདུ་ཤེས་པས་བསྐྱབས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་སྤྱོད་བའི་སློན་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཆོ་ཁྲུལ་ན་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་བས་ན་
བྱང་སེམས་དེ་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཉམས་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་
གཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་ལ་རྒྱན་ཐུང་དུ་
ཉིན་མཆོན་གཅིག་ཅུ་དུ་ནི་ཡིད་ལ་སེམས་པར་བྱེད་ན། མཁས་པ་གསལ་
བས་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྩམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཡང་གོ་ཆའི་ཚུལ་ལྟར་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་
ཅས་ཁྱོད་ཀྱིས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་རི་སྤན་དང་བཅས་པ་བཞིག་ཐུབ་ན། དེ་
བཞིག་པའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱབ་
ལ་དེ་ཐོས་ནས། རི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟུང་པ་ཁྲུལ་པའི་སློབ་པའི་སློ་
སྐྱེད་ཅིང་། རི་རབ་ཀྱི་ཆད་ཀྱང་ཆེ་བས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱི་ཞིག་གིས་རུས་སྟུང་
པའི་སློ་སྐྱེ་ན་ནི། དེའི་ཆོ་བྱང་སེམས་དེ་ལེ་ལོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རི་སྟེ་རི་

རབ་བཞིག་པ་དེ་ནི་དཀའ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་ཆོད་ལྟ་ཅི་དཀའ་ཞེས་ཏེ་
དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། རྩེ་འབྲུལ་ཐོབ་པས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་ནི་རི་རབ་ཐལ་བར་
བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། བྱང་
སེམས་མཁས་པས་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བཅུམས་པ་སྟེ་དེས་རིང་པོར་མི་
ཐོགས་པར་འདེན་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་
ཞེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་དོན་བྱའོ་ཞེས་གཤམ་ཏེ་ལྷས་
ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བཙོན་པར་བྱེད་ན། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་
པར་གྱུར་པས་ལེ་ལོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་
ཉིད་ཐོབ་པ་ལས་རིང་དུ་འགྱུར་ཏེ་གནམ་དང་སའི་བར་བཞིན་ནོ། །དུས་གང་
གི་ཆེ་ལྷས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་།
བདེན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལོག་ནས་བདེན་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་
སྟོང་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་མི་ཉམས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་མཆོག་ཐོབ་
པར་འདོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ཡིན་ཞེས་པན་པ་མཛད་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ནི་གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་འགའ་ཞིག་
ལས་ངན་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་རྩལ་ཐོས་པར་གྱུར་ན་ནི། ཆོག་རྩལ་སྐྱབ་པ་ལ་བཟོད་
པ་ནི་བདག་གི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱང་སེམས་མཁས་པས་བཟོད་ཅིང་

དགའ་ལ། དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཚིག་རྩལ་ཏུ་སྦྲ་
ཞིང་སྤྲུལ་ཐོས། སྦྲ་བ་པོ་གང་གིས་ཚིག་རྩལ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་གི་སྤྱིར་དུ་
སྦྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་སྟུང་དུ་སྒྲིམ་བ་དེ་ནི། བཟོད་པའི་པར་
སྤྱིན་མཚོག་དང་ལྡན་པ་མཁས་ཤིང་མཛུངས་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་གང་
ཞིག་བཟོད་པའི་ལེགས་ཚོས་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་ཡུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་
དེ་ནི་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མི་གང་ཞིག་སྦྱིང་གསུམ་འདི་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་
སྟེ་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་
རྣམས་ལ་ཡུལ་བྱས་པའི་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དེས། བཟོད་པའི་
ལེགས་ཚོགས་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་དོ། །

བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་འགྲུབ་པ་དང་མཐུ་སྟོབས་པ་
མཐར་ཡས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་རབ་སྦྱིང་བ་ཉིད་
སྒྲིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་ཀུན་
དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་མཁས་པའོ། །དཔེར་ན་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་
ལས་ཅན་སྤྱུར་མའི་ཚུ་སྦྱངས་ཏེ་རབ་ཏུ་གྱུས་པས་བྱང་སེམས་བཟོད་ལྡན་
དེ་ལ་ཉུག་ཅིང་བྱུགས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་ཞིག་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་མེ་
མདག་འཐོར་བ་བྱེད་ན། མི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་ཉེ་རིང་ཆགས་

སྒྲུང་མཉམ་ཞིང་སྟོམས་པའི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། བྱང་སེམས་མཁས་
པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་བསྟོམས་པར་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་དེ་
ནི། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་ན་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དེས་འཇིག་
ཏེན་ཀྱན་ལ་བཟོད་པའི་པན་ཡོན་གྱིས་ཉན་རང་དག་བཙུམ་དང་སེམས་ཅན་
ཁམས་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་པལ་བ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །

བཟོད་པ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་དེས་འདི་སྟམ་དུ་ཡང་སེམས་ནི་བསྐྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། སྒྲུང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་
གཤེན་རྩེའི་འཇིག་ཏེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མང་པོ་ཞིག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་
དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིས་དབང་མེད་དུ་གཞོད་ཅིང་སྤྱོད་ན། ད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱ་མཆོན་ཅིའི་སྤྱིར་ངས་བཟོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་བཟོད་པ་
བསྟོམ་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། ། ཇི་ལྟར་བཟོད་ན་ལྷགས་དབྱུག་དང་མཆོན་
དང་བསད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་བརྟེན་པ་དང་མགོ་རྣ་བ་རྟུང་ལག་སྒྲ་སོགས་
གཙོད་པ་དང་། འཇིག་ཏེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱན་བདག་
ལ་བྱང་ན་བདག་གིས་བཟོད་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་བཟོད་
པའི་པར་སྦྱིན་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་
སྦྱིན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཞི་བ་སྤྱང་ན་འདས་འདོད་པ་རྣམས་གོང་དུ་

འཕགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོབས་བརྩ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་
 པའི་སྟོན་ཡུལ་བསྐྱབ་པ་མཆོག་ལ་གནས་པ་དང་། ཅ་བ་བཞི་ལྟ་བུ་མ་ཉམས་
 པར་སྤང་བས་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། ཉེས་སྤང་ཀྱན་སྟོམ་པའི་
 བྱ་བ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དགེ་བ་
 དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱའོ། ། གལ་
 ཉེ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་རེག་པ་སྟེ་ཐོབ་བར་
 འདོད་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་
 ཅིང་མི་མཁས་པར་གྱུར་ཉེ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ཡང་ཉམས་སོ། །རི་སྟེ་རང་
 ཉིད་གཅིག་སུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉིར་མེད་པར་དགེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 ཞི་བ་མྱང་འདས་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་ན། བྱང་སེམས་དེས་འདོད་ཡོན་
 ལྷ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པར་བཅོན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་
 མཆོག་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་ཆོས་གང་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་རང་
 གཞན་ལ་ཕན་པར་ངེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་པ་
 བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། གཞན་ཕན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་
 ཉམས་སུ་སྤངས་ན་ཕན་བྱེད་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལས་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་

བར་བྱེད་ཅེས་ནམ་པར་འདྲན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
སྦྱིར་ཉན་རང་གི་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དེའི་གདུལ་བྱ་
ལ་བསྟོས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་དོན་དུ་
གཉེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བྱད་པར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ལོངས་སྟོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་འཕགས་
པའི་དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་འགྱུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་
ཀུན་མཁྲེན་དོན་གཉེར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ནི། །བྱང་སེམས་མཁས་པ་དེ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

སྦྱིར་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཞེན་པས་ལོངས་སྟོན་པ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཡང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བར་དགོངས་སོ།
།གལ་ཏེ་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བའི་བར་དུ་སློག་གཅོད་སྟོང་བ་སོགས་དགོ་བའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་བཙུལ་སྟོན་ཀྱང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་ན་
ནི་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་པམ་པའི་སྟོན་བྱང་བས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་དགོ་སྟོང་གི་པས་པམ་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བཞི་
ལས་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་སྟེའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་ཞིང་དགོ་བ་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས། །ཚུལ་བྲིམས་སྤང་བ་དེ་ཡི་སྒོ་ནས་
 ང་རྒྱལ་གྱི་རྫོམ་སེམས་མེད་ཅིང་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་མི་བྱེད་ལ།
 བདག་གམ་ང་ཡི་འོ་སྒྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཞན་ནམ་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་
 ཞེན་གྱིས་རིས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ན་
 བློ་བྱང་སེམས་དེ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་བརྗོད་དོ། །གལ་
 ཏེ་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་སྟོད་པས་ནི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཚུལ་
 བྲིམས་དང་ལྡན་པའོ། །སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བའོ་ཞེས་
 སྒྲ་ཆོགས་པའི་བདེན་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་ལ། ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་ཤིང་བྱང་སེམས་
 དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་མེད་དོ། །

དེ་ཡང་སྦྱིར་དགོ་སྟོང་རྣམ་དག་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བར་མི་
 འགྱུར་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་བདེན་ཞེན་གྱི་
 དབང་དུ་སོང་ན་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བས་ཉེས་དམིགས་
 ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དོན་དམ་པའི་
 བྱང་སེམས་གང་ལ་བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་བདེན་ཞེན་
 གྱི་འདུ་ཤེས་མངོན་འགྱུར་བ་མེད་པས། བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ཆགས་སྒྲུང་མེད་པའི་སྤྱིར་སྟོམ་མིན་མི་དགོ་བ་ག་ལ་ཡོད།
བྱང་སེམས་གང་ལ་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་པ་མིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་ཞིན་གྱི་
སྟོམ་སེམས་མེད་པ་འདི་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པར་ནམ་
པར་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་ནི་སེམས་ཅན་དག་པ་བྱང་པར་ཅན་གང་ཞིག་དེ་
ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱད་པ་དང་མི་སྤྱད་
པ་ཀྱན་ལ་ཆགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། མགོ་དང་རྒྱང་ལག་
སོགས་གཞན་ལ་གཏོང་ཞིང་ཞུམ་པའི་སེམས་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བདོག་པའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཞིན་པ་མེད་ལ། སྤྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་
སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་ཚུལ་ནི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་
བདག་མེད་ཅིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་མི་རྟག་ཅིང་ཡ་མ་བརྒྱ་དང་
སྟོང་པོ་མེད་པར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཤ་ཡང་གཞན་ལ་གཏོང་
བ་ལ་ཞུམ་པའི་སེམས་མེད་ན། དེའི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་གཏོང་
བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྒྲ་བྲག་པོ་
བྱེད་དུ་རུང་བ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །རང་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་བདེན་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པའི་འཇིན་པ་དམ་པོས་ཆགས་
པའི་རྟན་པོ་དེ་ནམས་ལ་ནི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་ངོ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།

།དེ་ལྟར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་སྦྱིན་མི་ཤེས་པར་དངོས་པོ་ལ་དམ་དུ་ཆགས་པའི་
 སེར་སྣ་ཆེན་པོ་ཅན་དེ་དག་ནི་སྤྱི་མ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། རི་སྟེ་མིར་སྦྱེས་ན་ཡང་དེའི་ཆེ་དབུལ་པོའི་བྲིམ་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ།
 །སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དབུལ་པོངས་མཐོང་
 བ་ན། གྱེ་མ་སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་འདི་ནི་སྦྱིན་པ་མ་བཏང་བ་དང་གཏོང་བ་
 ལ་སེར་སྣ་བྱས་པའོ་སྣམ་དུ་ཤེས་ནས། རང་ཉིད་གཏོང་བ་ལ་མོས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་རྟག་ཏུ་ལྟག་པར་གཏོང་རོ།། སྤྱིང་བཞི་པོ་འདི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་
 པར་བརྒྱན་པ་ནི་མཆིལ་མ་འཕངས་པའི་ཐལ་པ་དང་འབྲ་སྟེ་སྟེང་པོ་མེད་ཅིང་
 དགོས་པ་མེད་པས། འདི་རང་གི་ཡིན་ན་གཞན་ལ་བྱིན་པའི་ཆེ་དགའ་བར་
 འགྱུར་གྱི། སྤྱིང་བཞི་པོ་དེ་རང་གིས་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་དེ་
 ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

བྱང་སེམས་མཁས་པ་སློ་གསལ་བ་དག་སྦྱིན་པའི་ཆེ་སྤྱིང་པ་གསུམ་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལ་སྦྱིན་པ་འདི་བྱིན་པར་གྱུར་
 ཅིག་སྣམ་དུ་བསམས་ནས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ལ། དེའི་དགེ་བ་ཡང་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་
 རོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེདོ། །སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་གང་
 ལ་སྦྱིན་པ་དང་གང་གིས་སྦྱིན་པ་དང་གང་གི་རོན་དུ་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་
 ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་རྣམ་དུ་

ཡང་རང་ལ་སྦྱིན་པའི་ནམ་སྦྱིན་ཡོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་རེ་ནས་སྦྱིན་
པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཏོང་བ་ལ་མཁས་པས་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་
གཏོང་བ་སྟེ། ཆུང་དུ་བཏང་བ་ལ་ཡང་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བསྟོ་
བས་ཟིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་པན་ཡོན་མང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བབྱང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་
སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་པ་དང་རང་རྒྱལ་ནམས་ལ། བསྐྱལ་བ་
མཐའ་ཡས་སྦྱིན་པ་བྱེན་ཏེ་ཉན་རང་གི་གོ་འཕང་ལེགས་པར་ཆོལ་ན་པན་
ཡོན་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཞིག་གིས་དེ་
དག་གི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས།
དགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་
སུ་བསྟོ་ན། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་དགོ་བ་དེས་ནི་བསོད་ནམས་སྟོན་མ་དེ་
སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ནོར་བུ་མཆིང་བུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་
པ་ཡང་དགོས་དོན་མི་ཆེ་བའི་སྤྱར་རིན་པོ་ཆེ་བླུ་བླུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་
མཆིང་བུ་དེ་ཀྱན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱ་

ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
བསྐྱོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བས་བྲིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ།
།གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགྲོ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་སྦྱིན་པ་དེ་ལ།
འདི་བདག་གིས་བྱིན་པའོ་སྙམ་དུ་བདག་གི་བར་བདེན་ཞེན་གྱིས་རྟོག་པར་
མི་བྱེད་ཅིང་། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་བཏང་བ་ལ་པངས་པ་མེད་ན་ཚུལ་དེ་ལས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམས་མཐུ་ཆེན་པོར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མཁའ་
ལ་སྦྱིན་མེད་པའི་ཆེ་འོད་དང་ལྗན་པའི་ལྷ་བའི་ཡར་གྱི་ངོའི་དགྱིལ་འཁོར་
གོང་དུ་འཕེལ་བ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། ། སྦྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་ཆོས་དང་ཟང་བེང་གི་
སྦྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་རབ་བྱུང་ལ་ཆོས་དང་བྲིས་པ་ལ་ཟང་བེང་གཙོ་ཆེ་
ཞིང་། ཟང་བེང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་ཡར་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་མར་དབུལ་
པོངས་སོགས་ལ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །

འདི་དག་ནི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུར་སྟོད་དགོས་རྒྱར་སྦྱང་ཡང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེ་བྱའི་དོན་བསྟུས་པར་འཆད་དེ་སྟོགས་
གཅིག་གོ། །

དེ་ནས་སྐབས་དུག་པར་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་སྟོན་
ཅིང་། དུམ་གསུམ་ན་ཆོག་མང་ཡང་འདིར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་
པས་ཡི་དྲགས་འགྲོ་བ་གཙོང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞིས་པན་ཡོན་

ཀྱི་སྟོན་ས་འཆད་དེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་གྱིས་ནི་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་སྦྱེ་བར་རྒྱན་གཙོད་ལ། དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱན་གཙོད་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་མོངས་སྦྱོད་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ལ།

སྦྱིན་པས་འཕྲལ་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བསྐྱེས་
ནས་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་མར་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ངོ་
བོ་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དུ་སྦྱེ་བ་སྟོང་ཞིང་། མི་
ཁོམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡི་དལ་བ་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཉྀགས་ཏུ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །

བཟོད་པས་ན་སྤྱི་མ་ལ་གཟུགས་བཟང་བའི་རྟེན་དམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་པ་ན་གསེར་མདོག་སྤྱག་ཅིང་ཡིད་
དུ་འོང་བས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་ལྟ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་རོ། །

བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྤྲར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་
ཐོབ་པའི་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འགྲིབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འཕེལ་བ་
དང་། ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བང་མདོད་རྟེན་པར་འགྱུར་
རོ། །བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྲད་པ་རྣམས་འདོར་

ཞིང་ཁམས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་དང་རིག་པ་གསུམ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་
རྒྱག་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱུང་བར་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
དོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱན་གྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བསྒྲོམས་ཏེ། འདོད་ཁམས་སོགས་ཁམས་གསུམ་
པོ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། མིའི་བྱ་མཆོག་
སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བསྒྲོར་བར་བྱས་ནས། རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་ཟད་པའི་ངེས་
ལེགས་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་མིའི་ཆོས་
ཀྱང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གིས་མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་བའི་ཆོས་རྒྱག་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་བདུན་དོན་གྱིས་འཕངས་ཏེ་འདི་ལྟ་བུ་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །

དེ་ནས་སྐབས་བདུན་པར་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བའི་ཆོས་བཞི་དང་བཅས་
པ་འཆད་ཅིང་། དུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་མང་ཡང་། འདིར་ནི། ཆོས་འདི་
ཡོངས་རྫོགས་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེ། །ཞེས་པའི་རྟེན་པ་
གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །ཆོས་འདི་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་བཏགས་པའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེས་ཀྱན་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱིན་ཐུག་གིས་
བསྐྱུས་པའི་ཚེས་འདི་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རྒྱན་མཐའི་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྦྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བསྐྱུས་ནས་བཤད་དེ། འདི་ནི་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་
ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ དོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པར་འབྲས་བུ་ཚེས་སྐྱེ་འཕྲིན་ལས་དང་སྦྱར་ནས་
འཆད་ཅིང་། འདི་ལ་ཡུམ་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་མདོ་
ཆིག་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། འདིར་ནི། ཡོངས་དག་ཞིང་དང་སེམས་ཅན་དག་པ་
ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བདུན་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ས་བཙུང་དང་
སྦྱར་ཡང་སྐབས་དོན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱན་མཐར་ཚེས་དེ་དག་རྫོགས་
ནས་ཚེས་ཀྱི་སྦྱར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ནས་གང་དུ་
ཡོངས་སྦྱར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟོན་
བཙུད་ཀྱི་འགྱུར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེར་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་
པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྦྱལ་བའི་སྦྱུང་རྒྱུད་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
འཛིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱལ་སྦྱུང་འཁོར་གྱི་དག་འདུན་གྱི་རྒྱུད་དང་ཕྱང་
དང་རྫོགས་པའི་དམ་ཚེས་ཀྱན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ནས། འགྲོ་བ་ཀྱན་

གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ནད་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་པ་སྤྲོན་
པའི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་རོ། །

དེ་ལྟར་གྱུར་བའི་ལྷ་དང་མིའི་སྟོན་པ་མཆོག་དེས་ནི་ཤེས་རབ་གཙོ་
བོར་བསྟན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་བརྗོད་བྱར་ལྟན་པའི་ཤེས་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ་
འདི་ལེགས་པར་གསུངས་ཏེ། འདིའི་མིང་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྨྱད་པ་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལམ་འདི་ནི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཉམས་ལེན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་དོ། །

འདི་ནི་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་
དོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་པ་ནས་བཤད་པའི་སྐྱེ་བཞི་དང་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་འདིར་དངོས་སུ་མི་
གསལ་ཡང་ཆོག་ཅུང་དུས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྨྱད་པ་འདི་ནི་ཁྱི་
བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེ་ཏུ་བྱ་བཞི་པ་ནས་འབྱུང་ཡང་། ངོ་བོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་
དང་དོན་སྤྱག་པར་མཐུན་ཅིང་། འདི་ལ་ནི་དོན་བདུན་ཅུ་ཡང་ཆང་ངོ། །སྤྱིར་
ཡུམ་གསུམ་གྱིས་ནི་དངོས་བསྟན་ལ་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་ཅིང་སྤྲོས་དོན་
ལ་མངོན་ཏྟགས་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལྟར་སྨྱད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་ཏེ། འོན་
ཀྱང་མངོན་ཏྟགས་གྱི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་གསལ་བར་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་ནི། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟུང་
པ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་རྫོགས་སོ། ། ཞེས་པའོ། །

སྐུས་པ།

རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི།

དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ཀུན་འདུས་པ།

ཤེར་ཕྱིན་སྟུང་པ་ཞེས་གྲགས་པའོ།

དགོངས་འགྲེལ་རིན་ཆེན་འདི་ན་མཆིས།

གཞུང་འདིའི་དོན་རྣམས་མ་ལུས་པ།

འཕགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བདག་ལྟ་བུའོ།

སྟོད་ཡུལ་མིན་ཡང་དད་སྟོབས་ཀྱིས།

དགོངས་དོན་སྟོགས་ཅམ་འགྲེལ་ལ་བཙོན།

རྒྱས་པར་བཀྲལ་ན་ཆོག་ཆོག་གས་གྱི།

སྟོས་པས་འཛིགས་ཏེ་ཆོག་དོན་ཅམ།

སེང་བཟང་ལ་སོགས་མཁས་གཞུང་དང་།

བསྐྱུན་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་བཀྲལ།

ལེགས་པར་བཤད་ཀུན་སྒྲ་མ་དང་།

ལྟ་ཡི་དྲིན་ཡིན་ཉེས་བཤད་ཆ།

བདག་སྒྲིའི་སྒྲིན་ཏེ་ནོངས་པ་ཀྱན། །

ཐུབ་དབང་མཆོག་གི་བྱང་དུ་བཤུགས། །

ཚུལ་འདིར་འབད་པའི་དགོ་ལེགས་ཆབ། །

དུས་གསུམ་ནམ་དཀར་ལྷང་གཞན་དང་། །

སྒྲིན་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་ནས། །

ཀྱན་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོར་འདུག་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྨྱད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ་འདི་ནི། ཡི་གེ་འདི་
སྒྲིག་ལ་སྒྲོ་གསལ་བ་དད་སྟོབས་སྒྲིན་པའི་བྲིས་པ་ཏུ་ཡི་ལ་ལྷང་སྒྲོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས། ཉིད་ཀྱིས་མཇེད་པའི་དོར་གཅོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་འདུག་
པས། མདོ་སྨྱད་པ་འདི་ལ་ཡང་འགྲེལ་པ་ཞིག་བཀྱིས་ན་ལེགས་ཞེས་བསྒྲུལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཡོ་སའི་ཁྱི་བྱར་ཤྲག་བཙུན་གྲགས་པ་བཤུགས་སྒྲུབ་ཀྱིས་
གཞུང་འདིའི་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བས་དཀར་ཞིང་བཀྲལ་ཡང་གཞན་གྱིས་གོ་
མི་རུས་སྒྲུལ་ཡང་། འདིའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་པའི་ལུས་རྟེན་ནི་
ཤིན་ཏུ་རྩེད་པར་དཀར་ཞིང་། ད་རེས་ཀྱི་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ནས་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་
རུས་འདུག་པས་འདི་ལ་སྒྲིང་པོ་ཞིག་སྤང་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པས་
ཀྱང་རང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་མེ་ཡོས་བཙུ་གསུམ་པའི་ཐོག་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་
དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བསྒྲུལ་བ་པོ་ཉིད་དོ། ། །མཆོ་ལོ། །

༡༡། །འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་
པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོད་པ་རྒྱ་མཆོའི་གནད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོད་པ།

༡༡། །ན་མོ་ཡུལ་མི་ཉི་ཡེ། ཆོགས་གཉིས་ས་ཆེན་ཁྱོན་ལས་
ལེགས་འབྲུངས་མཆོན་དཔེའི་མེ་ཉོག་རྣམ་པར་བཀྲ། །མཁུན་བཙུང་ཡལ་
གས་ལྷ་ཡི་ལམ་འགོངས་སྐྱུ་གསུམ་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་བརྩི། །གཞན་
པན་འཕྲིན་ལས་དྲི་བསྐྱང་རབ་འཕྲོ་པན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་འབྲུང་བའི་གནས།
ཐུབ་དབང་དཔག་བསམ་སྟོན་པ་ཆེ་དེར་དུས་རྣམས་ཀྱན་དུ་ཐུག་བཞུགས།
།གངས་མེད་བྱང་ལེམས་རྒྱ་སྐར་འཁོར་ཆོགས་དབུས། །ཉ་རྒྱས་ལྷ་ལྷ་
ཆེས་འཕགས་སྟོད་ཀྱན་དང་། །སྟོན་ལམ་མཛད་མཆོག་ཡོངས་ཀྱི་མཐར་
སོན་པ། །རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱན་བཟང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་ཆེན་
སྟོན་ལམ་གཞུང་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་། །རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་རི་བཞེན་དུ། །ཀྱན་
ནས་འདུས་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་རྒྱལ་པོ་ཞེས། །ཡོངས་གྲགས་འདི་ཡི་དགོངས་
དོན་ཅུང་ཟད་དགྱེ། །

འདི་ལ་གསུམ། འདི་གང་གིས་མཛད་པ། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(འདི་གང་གིས་མཛད་པ་)ནི།

འདི་གང་གིས་གསུངས་སྟུང་ན། འདི་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོའི་
ཆ་ཤས་སྟོང་པོ་བཞུགས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། གཞོན་ཅུ་ལྟོ་ར་བཟང་གིས་
ཐོག་མ་འཇམ་དབྱངས་ནས་མཐའ་མ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བར་བཤེས་གཉིན་
བརྒྱ་བཞུགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲ་ཆོག་པས་བཞུགས་ཅིང་། བྱམས་པས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ལྟོ་ར་བཟང་ལ་སྟོན་
ལམ་འདི་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་འདི་བཀའ་མིན་ནམ་ཅི་ཞེ་ན། བཀའ་ཡིན་ཏེ།
རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་། འོ་ན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་)ནི།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་། ཐོག་མ་བཅུ་
དང་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལྟ་པོའི་ཚུལ་བཟུང་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་ལས།
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལྟ་པོ་ལ། །གང་གི་མིང་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་ཞེས་བྲ།
།ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་། མདོ་གཞན་དང་། བྱང་པར་དུ་དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་

ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་
བསྐྱབས་བཅོད་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་། རྣམ་སྒྲུང་གངས་ཅན་མཆོད་སྤྲུལ་ཀྱི་
བྱ་བོ་གཉིས་ནི་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དང་འཇམ་དབྱངས་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
སྤྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ།

མཆན་བཤད་པ། གཞུང་དོན་བཤད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་
བའོ། །

དང་པོ་(མཆན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།

མཆན་དང་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། འགྲུར་ཕྱག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(མཆན་དང་དེའི་དོན་བཤད་པ་)ནི།

རྒྱ་གར་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅས་འདིའི་
མཆན་ལ། ལྷུང་ཟླ་དྲ་ཅུ་པ་ཉི་ལྔ་ན་རྩ་ཇ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་
བསྒྱུར་ན། ལྷུང་ནི་འཕགས་པ། ཟླ་དྲ་ནི་བཟང་པོ། ཅུ་ནི་སྟོད་པ། པ་ནི་ལྔ་
ན་ནི་སྟོན་ལམ། རྩ་ཇ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུར་དོ། །

མཆན་གྱི་དོན་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་མཆན་ལ་དེ་སྐད་དུ་བཅོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་
བཅོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དུ་བཟང་པོས་
རང་གི་སྟོད་པས་མཆོན་པའི་སྟོད་པ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྟོན་པའི་

ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པས་ན། བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་
ཞེས་བྱ་ལ། སྟོན་ལམ་གཞན་དག་ལས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་འདིའི་རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས། བཟང་པོ་སྟོད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་སྟོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་སྤྱི་དང་། དགེ་བ་ལ་བཞུགས་
པ་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲུབ་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་ལ་བཟང་པོ་ཡང་ཡིན་སྟོད་པ་
ཡང་ཡིན་པས་ན་བཟང་པོ་སྟོད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ཡིན་པས་
ན་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་ན་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོད་པ་
ཕྱིན་དུ་གསལ་གསལ་སྟོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་མཐའ་དག་ལ་བཟང་པོའི་
སྟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འགྱུར་བྱས་བཞུགས་)ནི།

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་སྤྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་
པ་སྟེ་ལོ་རྒྱུ་བས་བཞོད་པའོ། །དེ་ཡང་སོ་སྤྱིའི་ས་ལས་འདས་ཤིང་འཕགས་
པས་ན་འཕགས་པ། ཉེས་པའི་རྩ་བ་རེག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པས་ན་དཔལ། ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་
ཅན་ལྟར་གནས་པས་ན་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱག་འཆལ་བ་ནི་ན་མེ་
ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་གཞོན་ཅིང་འདུད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

སྟོན་འགྲོ་ཡན་ལག་བདུན་པ། དངོས་གཞི་སྟོན་ལམ། མཐུག་གི་རིམ་
པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྟོན་འགྲོ་ཡན་ལག་བདུན་པ་)ལ་གཉིས།

བཤད་པ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་(བཤད་པ་དངོས་)ལ་བདུན།

ཕྱག་འཆལ་བ། མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྤྲིག་པ་བཤགས་པ། དག་བ་ལ་
རྗེས་སྐྱ་ཡི་རང་བ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ། ལྷ་རན་ལས་མི་
འདའ་བར་བཞུགས་སྐྱ་གསོལ་བ། དག་བ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བའོ། །

དང་པོ་(ཕྱག་འཆལ་བ་)ལ་གཉིས།

སྟོ་གསུམ་སྐྱ་མོང་དུ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། སོ་སོར་ཕྱག་འཆལ་བའོ།

དང་པོ་(སྟོ་གསུམ་སྐྱ་མོང་དུ་ཕྱག་འཆལ་བ་)ནི།

རི་སྟོད་སྐྱ་དག་ཅེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དོན་ནི། ཕྱག་བཀྱིའོ་
ཞེས་བྱང་ངོ་། །ཡུལ་གང་ལ་ན། བྲངས་རི་སྟོད་པ་དེ་སྟོད་དེ་བྲངས་ཀྱི་སྟོ་ནས་
བཟང་བའི་ཆད་ལས་འདས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་སྐྱ་དག་ཅེས་མིང་གི་སྟོ་ནས་
བརྗོད་པའི་ཆད་ལས་འདས་པ་གང་དག་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་གསུམ་བཙུ་

དང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་དུ་གཤེགས་པ་དང་འབྱོན་པའི་
སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་མའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་ཤིང་། དཔེར་ན་
སེའུ་རི་དྲགས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པ་ལྟར་པས་ཀྱི་གྲོལ་བ་དང་
ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་འཛིགས་པ་བཞིས་འཛིགས་པ་མི་མངའ་བའི་སྤྱིར་མའི་
སེའུ་རི་ཀྱན་ ལའོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྟོགས་རེ་ལའང་ཀྱན་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རུང་བད་ཀྱང་མ་ལུས་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་མ་
ལུས་པ་དང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱད་པར་སྦྱར་བའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་བྱག་
འཆལ་ན། སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་པོ་བདག་གིས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་
གསུམ་མ་དད་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དད་པའི་སྟོན་སོ། །དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བྱག་འཆལ་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
འབྱུང་ན། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་ལ་དམིགས་ནས་བྱག་བྲལ་ན་བསོད་
ནམས་ཆེ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་འགྲེལ་པར་བཤད་
པ་ལྟར་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་གསུམ་སོ་སོར་བྱག་འཆལ་བ་ལ་གསུམ།

དང་པོ་ལུས་ཀྱི་བྱག་ནི།

བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སོགས་རྒྱུ་དང་བཞི་སྟེ། བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱང་ངོ་།
།ཡུལ་གང་ལ་ན། སྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱན་དང་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བ་

ཀུན་ལ་འོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན། བཟང་པོ་སྟོང་བའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་བསམ་བའི་
སྟོབས་དག་གི་སྟོན་སྒྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་རང་གི་མདུན་ནམ་རང་
གནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པར་མོས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་མ་ལུས་
པ་དག་གི་རྩལ་ཀྱི་གངས་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་ཀྱི་ལུས་སྒྲུལ་ནས་རབ་ཏུ་གྱུས་
བས་བརྟུང་བ་ཡིས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་ལུས་གཅིག་གིས་ཕྱག་
བྱས་པའང་བསོད་ནམས་ཆེ་ན་ལུས་དེ་ཙམ་ཀྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་ནི་བསོད་
ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་རིམ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི།

རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། རྩལ་སྤྱ་རབ་གཅིག་སྟེ་རེ་
རེའི་སྟེང་ནའང་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་རི་སྟེང་བའི་གངས་དང་མཉམ་
བའི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འཁོར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱས་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་དག་ཏུ་མོས་པར་བྱ་ཞིང་།
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་སྟོགས་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྟོགས་བྲལ་སྟོང་བའི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟ་བུའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་
བ་སྤྱས་དང་བཅས་པ་དག་གིས་གང་བར་མོས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་འདུད་དོ། །

གསུམ་པ་དག་གི་ཕྱག་ནི།

དེ་དག་བསྐྱགས་པ་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། བདག་གིས་བསྟོད་དོ་

ཞེས་ངང་དོ། །གང་ལ་ན། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སུ་སོན་པའི་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན། བདེ་བར་གཤེགས་
པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་བརྗོད་ཀྱང་རྫོགས་
པར་མི་འགྱུར་བས་མི་བད་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུ་ལྟར་མང་བ་རྣམས་ནི།
དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མང་བའི་སྤྱ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱལ་བ་དེ་རྣམས་
ཀྱན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་གོ་བར་བྱས་པའི་སྟོན་སོ། །
འདིར་རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་ཆིག་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚོ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཀྱང་
མཆོན་པའོ། །

དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སྤང་སྟེ།
སྤྱ་སྤྱུབ། ཕྱོགས་སྤང་། དབྱིག་གཉིན། རྒྱན་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་
གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་དུག་ཅུ་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་ལ། ལྷ་ཀྱ་
བཤེས་གཉིན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། འགྲེལ་པ་གཞན་ཞིག་ལས་ནི། དབྱངས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ནི་དབྱངས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་སྟེ་སྟེ་དང་རྟན་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་
འབྱུང་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འདིར་དབྱངས་
ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྟེ་འོ་ཞེས་བཤད་དེ་འདི་འཐད་པ་
ལྟར་སྤང་ཡང་། སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་འདོད་དགོས་ཤིང་དེས་

མཛད་མ་མཛད་དབྱུང་གཞིར་སྒྲུབ་སྟེ། གསུང་དབྱུངས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་བྱུག་
ཅུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས། འདིར་སྟོན་
ལམ་འདེབས་པ་པོས་དེར་མོས་ཀྱང་འབྲེལ་ཆུང་སྟུང་སྟེ་དབྱུང་བར་བྱའོ།
། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ། འབྲུག་སྒྲུབ་ཟབ་པ་དང་། སྟན་
ཅིང་འཇེབས་ལ་རྣ་བར་སྟན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་
དང་། རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། མཉན་པར་འོས་
ཞིང་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཡན་ལག་བྱུག་ཅུ་ནི་སྟོར་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ་གཉིས།

སྒྲ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་འོ། །

དང་པོ་(སྒྲ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་)ནི།

མེ་ཏོག་དམ་པ་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། དུལ་གང་ལ་ན་མཆོད་
ན་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་མོས་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་
མཆོད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་གང་མཆོད་ན་ལྟ་དང་མིའི་དུལ་སོགས་ན་
ཡོད་པའི་མེ་ཏོག་གསེལ་མ་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་རྣམས་དང་། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་
སྟེལ་ཏེ་བརྒྱས་པའི་འཕྲེང་བ་དམ་པ་དང་། སེལ་སྟན་དང་བི་ཕང་དང་དུང་
དང་སྒྲིང་བུ་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་དང་། བྱུག་

པར་བྱ་བ་ཅན་དང་སྟོས་དྲི་ཞིམ་པོ་སྣ་ཆོག་ས་སྐྱར་བའི་ཕྱེ་གྲ་དང་གོས་
དང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་གདུགས་མཆོག་དང་། རྟོར་བུའི་འོད་དང་འོད་
གསལ་བའི་མར་མེ་མཆོག་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དྲི་ཞིམ་པོའི་
བདུག་སྟོས་དམ་པ་ཡིས་སོ། །

ཡང་གོང་དུ་བཟོད་པ་ལྟར་ཡུལ་རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་
བགྱིའོ། །གང་མཆོད་ན། ལྷ་མིའི་གོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ན་བཟའ་དམ་པ་
རྣམས་དང་། སྐྱེ་ལ་བྱུག་རྒྱུའི་རྩ་ཅན་དང་ག་བྱར་ལ་སོགས་པའི་དྲིས་
བསྟོས་པའི་དྲི་ཆུ་མཆོག་དང་། སྟོས་དྲི་ཞིམ་པོ་སྣ་ཆོག་ས་སྐྱེ་མར་བྱས་
པའི་ཕྱར་མ་གཏོར་ཞིང་བདུག་ཏུ་རུང་བ་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་ཐུམ་པོར་མ་
བྱས་པའི་ཅན་དང་གྱུར་གྱུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོན་ཕྱེ་སྣ་ཆོག་ས་སྐྱེ་ལ་བའི་
རིམ་བརྒྱ་དང་རྩམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པ་ལྟར་སྤངས་པ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཁ་
ཅིག་ལྟར་ན། བཅུགས་པ་དང་མ་བཅུགས་པའི་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་དང་
ལྷ་མིའི་མཆོད་རྩིས་ཀྱི་བཀོད་པ་བྲུད་པར་དུ་འཕགས་པའི་མཆོག་ཀུན་གྱིས་
སོ། །རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་བཀོད་པའི་དོན་ནི་ཆོག་ས་པ་དང་མང་པོའི་སྤྱི་
རྣམ་གངས་སུ་བཞུགས་ལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་
ཀྱི་མཐར་སྐྱོར་བ་ལྟེ་པལ་ཆེ་བ་དང་སྤྱིས་པ་དང་སྣ་ཆོག་ས་པ་ལ་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ་དོན་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི།

མཆོད་པ་གང་ནམས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། དུལ་གང་ལ་ན། རྒྱལ་
བ་ཀྱན་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་མཆོད་པར་བགྱིའོ། །དངོས་པོ་གང་ནམས་མཆོད་
ན། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་གྱུར་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱི་མཐུས་སྟོང་
གསུམ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ལྟ་བུའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རྒྱན་བཞོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བཞོད་པ་ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ལྟ་བུ་གྲ་ཞོམ་པ་མཛེས་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུལ་
པའི་སྟོན་སེམས་སོ་སྟེའི་དུལ་ལས་འདས་པའི་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ནམས་ལ་མཆོད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་ཀྱན་
ནི། རྒྱལ་རི་ལྟར་ན། སངས་རྒྱ་གཅིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡང་མོས་ཞིང་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པ་དང་མཚུངས་པར་
སྟོང་པར་འདོད་ཀྱི་དད་པའི་སྟོབས་དག་གི་སྟོན་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤགས་པ་ནི།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གང་ལ་བཤགས་པ་ནི་
རྒྱལ་བ་ནམས་དང་། གང་བཤགས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་
ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲ་དང་གཉི་ཕྱག་གི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་།

དུག་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་པ་དང་མ་གྱིན་པར་
ལེན་པ་དང་མི་ཚངས་པར་སྟོན་པ་སོགས་ལུས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལས་དང་།
བརྟུན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་སྤྲོ་མ་དང་ཆོག་རྩལ་དང་དག་ཀྱིས་སོགས་དག་གི་ལས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟུན་སེམས་དང་གཞོན་སེམས་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་
སོགས་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསགས་པའི་སྟོག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་
གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
བདག་གིས་འགྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བཤུགས་ཤིང་སྟོམ་པར་
བགྱིའོ། །

བཞི་པ་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་ནི།

སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་
ཞེས་ངང་ངོ། །གང་ལ་ན། སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀྱན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་། རང་རྒྱལ་ནམས་དང་། ཉན་
ཐོས་སྟོབ་པ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་
ཀྱན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་། དེར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གཞན་ཀྱན་
གྱིས་བསྐྱུན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེ་ཆུང་ཅི་མཆིས་པ་གང་ལ་ཡང་
བདག་ཡི་རང་ཞིང་དགའ་བ་སྟོམ་པར་བགྱིའོ། །འགྲོ་བའི་སྤྱོད་ནི། རྒྱུ་
བཤེས་གཉིན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་

བསྟེན་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་
འབྱུང་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལོག་ཤིག་ཏུ་སྟོས་ཤིག་། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བས་ན་
འགྲོ་བ་སྟེ་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པ་འཁོར་བར་འགྲོའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི།

གང་ནམས་སྟོགས་བཙུའི་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྟོར་བར་བསྐྱལ་ལོ། །གང་ལ་བསྐྱལ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་
གང་བཞུགས་པ་ནམས་དང་སྟོགས་བཙུན་གཤམ་བྱ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་
མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་སྟོན་མ་གང་དག་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཆགས་ཤིང་
སྟོགས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བརྟེན་
པའི་མགོན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ལོ། །གང་གིས་ན་བདག་གིས་སོ། །གང་
ན་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ལོ། །དེ་ནི་སྟོན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་མི་གསུངས་
པ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་
བར་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ལོ། །

དྲུག་པ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་སྤྱ་གསོལ་བ་ནི།

ཕྱ་ངན་འདའ་སྟོན་སོགས་ཀླང་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་དང་ངོ་། །གང་ལ་ན། རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་བྱུང་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲུང་ངོར་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་གང་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ལོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཆེད་དུ་ན། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་གནས་སྐབས་བདེ་བ་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་པན་པ་ངེས་ལེགས་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ལོ། །དུས་རི་སྤིད་དུ་ཞེ་ན། བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཅུ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་པ་དག་གི་རྒྱལ་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཚུངས་པར་བཞུགས་པར་ཡང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བདག་གིས་གསོལ་ལོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལག་པ་ཐལ་མོ་རབ་དུ་སྒྱུར་བའི་སྟོན་ནས་སོ། །

བདུན་པ་ཡན་ལག་སྟོན་མ་དྲུག་བྱས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི།

ཐུག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐུག་འཆལ་བ་དང་། མཆོད་ཅིང་སྒྲིག་པ་བཤུགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སྤྱི་རང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་ཞིང་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ཡི་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བ་ལྟན་ཅིག་བདག་གིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་

ལུ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དུ་བསྟོན་བར་བཀྱིའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐྱེལ་བ་
དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ཡི་རང་བ་ལྟ་ནི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོག་གས་གསོག་པ་
ཡིན་ལ། བཤགས་པ་ནི་འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་དང་། ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་རང་གི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་སྟོམ་པ་ནི་རང་གི་དགོ་བ་སྟེལ་
བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྟོན་བས་ནི་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྟེལ་བའི་
དགོ་བ་རྣམས་ཉུང་དུ་འང་ཆེས་མང་བར་སྟེལ་བ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་
འབྲས་བུ་སྦྱང་ཏེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། བསྐྱེལ་ན་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་
གསུམ་དུ་འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་
ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བྱས་
རི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དཔག་དུ་མེད་པ་
འཛིན་ཏོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་གལ་ཆེ་སྟེ་སྐབས་གཞན་དུ་འང་དེ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

སྟོན་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སྟོན་ལམ་ཅི་ཅེས་དུ་འདེབས་ཆོད་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྟོན་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་)ལ་བརྟུན་གྱི།

བསམ་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་མི་བརྗེད་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། མ་གོས་པའི་སྐྱར་བའི་སྟོན་སྟོན་དང་།
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སྟོན་སྟོན་དང་། གོ་ཆའི་སྟོན་སྟོན་དང་། སྐལ་
བ་མཉམ་པའི་གྲོགས་དང་འབྲུག་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་
པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། མི་བཟང་པའི་མཛོད་ཀྱི་
སྟོན་སྟོན་དང་། འཇུག་པ་དུ་མའི་སྟོན་སྟོན་དང་། སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་དང་། སྐྱབ་
པའི་སྟོན་སྟོན་དང་། ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་དང་། རྗེས་སུ་སྟོབ་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་།
བསྐྱུ་བའི་སྟོན་སྟོན་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་(བསམ་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་)ལ་བཞི།

བྱོན་ཟེན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་དང་། མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱང་བའི་ཆེད་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་(བྱོན་ཟེན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་)ནི།

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀླང་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་
བདུན་པ་བྱས་པའི་དགོ་བས་བདག་གིས་ནི་སྦྱེ་བ་འདི་དང་གཞན་དུ་འང་

འདས་པའི་དུས་སུ་བྱོན་ཟེན་ཅིང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་སྒྲུབ་གཤེགས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཤར་ནས་འོག་གི་བར་སྟོགས་
བཙུའི་འཇིག་རྟེན་དག་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ད་ལྟ་གང་བཞུགས་པ་
ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཆེད་)ནི།

གང་ཡང་མ་བྱོན་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གང་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ད་དུང་མ་བྱོན་ཅིང་འབྱོན་པར་བཞེད་པ་དེ་དག་ཡུན་
རིང་དུ་མི་སྟོགས་པར་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱགས་དགོངས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རིམ་བཤམ་རྣམ་པར་
སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཉེ་བྱོན་ཞིག་པའོ། །

གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་པའི་ཆེད་)ནི།

སྟོགས་བཙུག་ལའི་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོགས་རེ་རེ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་སྟོགས་བཙུག་ལ་པའི་མ་དག་པའི་ཞིང་རྣམས་ནི་རི་སྟེད་ཡོད་པ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་དང་མངོན་དགའི་ཞིང་ལྟར་སྟོན་བཙུད་ཀྱི་
སྟོན་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ས་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་
སྟོན་དག་པར་སྟོན་ཅིང་། ཞིང་དེ་ཐམས་ཅད་དུའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་གི་

དབང་པོའི་བྱང་དུ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་
བཅུད་དག་པར་སྟོན་པའོ། །

བཞི་པ་(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་)ནི།

ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལ་མི་འདོད་
པ་ཞི་བ་དང་། འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།
ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གང་རྣམས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཉག་ཏུ་ནད་
མེད་ཅིང་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་
པའི་དགོས་དོན་རྣམས་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་
གྱུར་ཅིང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པའི་རེ་བ་ཅི་ཡོད་པའང་ལེགས་པར་འབྱུང་བར་
ཞོག་ཅེས་སོ། །འདིར་མཐུན་པར་གྱུར་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་སྟེན་སྟོར་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི། གྱུར་ཅིག་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དོན་མི་འགལ་ལོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ།

༡ བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྟེན་པར་སྟོན་པ་ལ་གཉིས།

མཐུན་རྟེན་དང་ལྡན་པ་དང་། འགལ་རྟེན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་(མཐུན་ཆེན་དང་ལྷན་པ་)ནི།

བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་སོགས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་བཞི་སྟེ། འདི་ལའང་
སྟེ་བ་བླན་ཅིང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། སྟོན་པ་རྫོགས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་
པ་དང་། འགོ་བ་རང་རང་གི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། བར་བྱིན་ལ་བཙོན་
ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་པ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི།
སྟོན་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན་དག་ནི་
བདག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོན་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་འགོ་བ་གང་དུ་སྟེས་
པ་དེ་དག་ཀྱང་ཏུ་སྟེ་བ་བླན་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་རབས་ཀྱང་ཏུ་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་བདག་ནི་
རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པར་ཞོག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་བ་ཀྱང་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་སྟོན་
པའི་རྩེ་སྟེ་དེ་དག་མཐུན་པར་སྟོན་པར་གྱུར་ཏེ། བཟང་པོ་སྟེ་དགོ་བའི་
སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
ཉིས་ལྷུང་གི་ངེ་མ་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཀྱི་བསམ་པ་
དང་བྲལ་བའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་རྟག་ཏུ་མ་ཉམས་ཤིང་
སྟོན་པའི་རྟག་ཏུ་སྟོན་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །རྒྱ་འབྲེལ་འགའ་ཞིག་
ལས་ཉིས་པ་མི་སྟོན་པས་མ་ཉམས་པ་དང་། དུས་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཞེན་

པའི་སྟོན་པ་དང་། དུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྟོན་པ་མེད་
པས་སྟོན་མེད་ཅེས་བཤད་དེ་མི་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་
གི་སྐད་དང་འདྲ་བར། ལྷའི་སྐད་དང་། ལྷའི་སྐད་དང་། གཞོད་སྒྲིབ་གྱི་སྐད་
དང་། བྱལ་བུམ་དག་གི་སྐད་དང་། མི་ཡི་སྐད་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྣ་
མིན། སྒྲིབ་པོ། ཡི་དྲགས། དུད་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐད་སྐད་ཅི་ཅམ་
ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐད་དུ་བདག་གིས་
དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་སོ་སོའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །
དེ་ཡང་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་ན་ནི་སྐད་རིགས་
ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཀྱང་། མདོ་ལས། གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་
སོའི་ལན་གྱང་འདེབས། །ཞེས་དང་། གསུང་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་མོད་ཀྱི།
དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་
སྣ་བུའི་སྐད་གཅིག་གིས་བཤད་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་བྱིན་
རྒྱལ་གྱིས་སྐད་གཅིག་པོ་དེ་འགྲོ་བ་སྐད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་
སྐད་སྟུང་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་རྒྱུད་དེས་པ་སྟེ་དུལ་ཞིང་
འཇམ་པའི་སྟོན་སྒྲིབ་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་རབ་དུ་བཅོན་པར་

བྱས་ཏེ། སྒར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ནམ་
ཡང་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། ། དེས་ཤིང་ཞེས་པའི་དོན་རྒྱད་དུ་ལ་
བའམ་འཇམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དེས་པ་ནི་རྒྱད་འཇམ་
པའོ། ། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་། དེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་མཉེན་
པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། ། གཞུང་བཞི་པོ་དེ་
ནམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་བཞི་བཤད་ཅེས་འགྲེལ་
པ་ནམས་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་)ནི།

སྒྲིག་པ་གང་ནམས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་མི་བརྟེན་ཅིང་འཕེལ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་པ་
གང་ཞིག་མཆིས་པ་ནམས་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
པར་གྱུར་པའི་ཆོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་ཞོག
ས་བཅད་གསུམ་པ།

༡ མ་གྲོས་པའི་སྒྱུར་བའི་སྟོན་ལམ་ནི།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ལ་
སྟོབ་པའི་ཆོ། སྒྲོ་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནམས་དང་། ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཆོས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ལུམ་གྱི་མདོ་

ལས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྟོགས་གཅིག་ཙམ་
མ་ཡིན་པར་གང་དུ་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་འགྲོ་བའི་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་
ལས་ཉོན་དང་བདུད་ལས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པར་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག །དཔེ་
རིམ་ལྟར་སྟུང་ན་པར་ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆུ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོག་པ་མེད་པར་རྒྱ་
བ་ལྟར་སྟོན་དེ་དག་གིས་མ་གོས་པར་སྟུང་པར་བགྱིའོ། །དཔེ་སྤྱི་མས་འཁོར་
བའི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། དཔེ་སྤྱི་མས་
འཁོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་ཆགས་པའི་ཆུ་ལ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་བྱང་ཆོས་སོ། །

ས་བཅད་བཞི་པ།

༡ སེམས་ཅན་བདེ་ཞིང་ཕན་པའི་སྟོན་ལམ་ནི།

ཞིང་གི་ཁྱོན་དང་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་གི་
རྒྱ་ཁྱོན་དང་སྟོགས་བཅུ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོན་ཅི་ཙམ་ཡོད་པར་གནས་པའི་འགྲོ་
བའི་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
བྱེད་པ་དང་། མངོན་མཐོ་ལྟ་མིའི་བདེ་བ་དག་ལ་འགྲོ་བ་ཀུན་འགོད་ཅིང་།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཕན་པར་
སྟུན་པར་བྱའོ། །

ས་བཅད་ལྔ་པ།

༥ གོ་ཆའི་སྟོན་ལམ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སྟོད་པ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། སྟོན་དུ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིན་དུག་སོགས་ཀྱི་སྟོད་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱའི་སེམས་
ཅན་གཞན་དག་གི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ཤེས་ཏེ་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་
བར་འགྱུར་བའི་རང་གི་སྟོད་པ་དེ་དག་གི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་འདུག་
འདོད་ཀྱི་གོ་ཆ་གྲོན་ནོ། །འདིར་དེ་དག་གི་སྟོད་པ་རང་གི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་
པར་འདུག་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་བགོས་ཏེ་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བཟང་པོ་དགོ་བའི་སྟོད་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་
ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་སྟོད་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་གིས་གོ་ཆ་རྣམས་པ་སྔ་བཤད་གྱང་།
བསྐྱུས་ན་སྟོད་པ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པར་
འདུག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བཟང་པོ་སྟོན་པ་གསུམ་དུ་འདུ་བར་བཤད་དོ། །

ས་བཅད་དུག་པ།

༦ སྐལ་མཉམ་གྱི་གྲོགས་དང་འབྲུག་པའི་སྟོན་ལམ་ནི།

བདག་གི་སྟོད་དང་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། སྔ་མ་དེར་མ་

ཟད། སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་སྟོན་པ་བཟང་པོ་དང་མཚུངས་པར་གང་གིས་
སྟོན་པའི་གྲོགས་བཟང་པོ་དེ་དག་དང་ཡང་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པར་ཞོག་ཅིག་
ཅེས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་གི་སྒྲ་ཡོད་མེད་གཉིས་སྒྲ་དོ། །འགྲོགས་ན་ཅི་ཞིག་
བྱ་བ་ནི། རང་དང་གྲོགས་རྣམས་པན་ཚུན་ལུས་དང་ངག་རྣམས་དང་ནི་སེམས་
ཏེ་ཡིད་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱིར་སྟོན་པ་དག་དང་སྟོན་ལམ་གྲོགས་
གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་འཇུག་ཅིག་སྟུང་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

ས་བཅད་བདུན་ལ།

ལ ༡ དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པའི་སྟོན་ལམ་ནི།

བདག་ལ་པན་པ་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། སྤྲ་མ་དེར་མ་ཟད། བདག་
དང་འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་པན་པར་འདོད་པའི་གྲོགས་པོ་དགོ་བའི་བཞེས་
གཉེན་གང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྟོན་པ་བཟང་པོ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བགྱི་བ་དེ་དག་
དང་ཡང་རྟག་ཏུ་འཕྲད་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །འཕྲད་ནས་ཀྱང་བཞེས་
གཉེན་དེ་དག་གི་ཡིད་ཐུགས་ནི་བདག་གིས་དུས་ནམ་ཡང་མི་དབྱུང་བ་སྟེ་
སུན་འབྲེན་པར་མི་བྱེད་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་ནི་དེ་
ལྟར་དུ་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་གྲོགས་ཞེས་པ་དགོ་བའི་བཞེས་ལ་མ་སྦྱར་བར་
དེའི་གྲོགས་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་དོན་མིན་ནོ། །

ས་བཅད་བརྒྱད་པ།

༩ སངས་རྒྱས་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་པར་སྟོན་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་སྤྲས་ཀྱི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་སྟོག་
གྱུར་མིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་བསྟུ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་
ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་སྦྱོར་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བ་དེ་དག་
ལ་ཡང་མཆོད་པ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བགྱི་བར་སྟོན་ནོ། །

ས་བཅད་དགུ་པ།

༧ དམ་པའི་ཆོས་འཇིག་པར་སྟོན་པ་ནི།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་
རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དེ་དག་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་
དམ་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལ་འཆད་པའི་སྟོ་
ནས་ཀུན་ཏུ་སྤང་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད། ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་སྟོན་པ་རྣམས་རྣམ་པར་སྟོང་བ་ཡང་སྟེ་དེའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
དག་པར་བྱེད་པར་ཞོག་ཅིག །དེ་ཡང་དུས་མུང་དུ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མ་
འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་མི་སྦྱོར་བར་སྤྱད་པར་བགྱི་བར་སྟོན་ནོ། །དམ་

པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་འདི་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། རིའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། རྒྱལ་
སྤྱི་སྟོན་ལམ་གསུམ་གྱི་ལྷན་པས་ནི། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ནང་
འདུས་པར། །གསུངས་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། གང་ལས་གསུངས་པ་ཡང་སྟ་
མོ་དཔལ་འབྱེད་གི་ཞུས་པའི་མདོ་ན་གསལ་ལོ། །

ས་བཅད་བཅུ་པ།

མི་བདུན་པའི་མཛོད་མོའ་བར་སྟོན་པ་ནི།

སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། སྟོན་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བཟུང་
འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་ལས་དང་
སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ཞིང་སྟེ་བ་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཆོག་ས་དག་ནི་མི་བདུན་པ་སྟེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྟོན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
དང་གདུལ་བྱ་སྟོན་ཅིང་གྲོལ་བ་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་དང་། རི་ལྟ་རི་སྟོན་
ཀུན་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟོན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ནི་གནས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་སོགས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཀུན་གྱི་མི་བདུན་པའི་མཛོད་ཏུ་བྱུང་ཅིག་ཅེས་སོ། །

ས་བཅད་བཙུ་གཅིག་པ།

འབྲུག་པ་དུ་མའི་སྟོན་སྟོན་པ་ནི།

སྐྱ་ཅམ་ཁྱོན་ལ་ཞེས་པ་ནས། གུན་གྱི་བྱང་དུ་བདག་མཆིའོ་ཞེས་པའི་
བར་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་དེ། འདི་ལ་བདུན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལྟ་བུ་ལ་
འབྲུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
ལ་འབྲུག་པ། བསྐྱལ་བ་གུན་དུ་འབྲུག་པ། རྒྱལ་བ་གུན་ལ་ལྟ་ཞིང་དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་འབྲུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲུག་པ། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འབྲུག་པར་སྟོན་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་ཕྱ་
རབ་གཅིག་གི་སྟོང་སྟོང་གོ་ས་ན་རྒྱལ་རི་སྟོང་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། ཞིང་དེར་གངས་མེད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་བཞུགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བལྟ་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་
བྱང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྟོན་བྱུག་སོགས་སྟོན་ཅིང་གནས་པར་བགྱིའོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོགས་གཅིག་ཅམ་དུ་མིན་གྱི། དེ་ལྟར་དུ་ཤར་ལ་
སོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོགས་སུ་ཡང་སྤྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་གྱི་ཁྱོན་
ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆད་རི་སྟོང་གྱི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ལྟར་མང་
ཞིང་མི་བྱད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་མཆོའི་ཆུའི་ཕྱང་པོ་

ལྟར་མང་ཞིང་མི་བད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མི་བད་མང་ཞིང་མི་བད་
པའི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་དེ་རྣམས་
སུ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟ་བའི་ཚུལ་ལ་རབ་
ཏུ་འཇུག་པར་བགྱིད། །སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་ཆིག་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚོ་ཁོ་ན་ལ་མི་བཟུང་ཡང་རྒྱ་
མཚོའི་ཆུ་དཔེར་མཚོན་པའོ། །

འདིར་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་རྩལ་གཅིག་གི་སྟངས་དང་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་ཅམ་གྱི་
ཁྱོན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་དེ་སྟོད་ཆུད་མི་ཆུད་ཀྱི་
ཅོད་སྟོང་རེ་མཛད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དངས་ན་མང་དུ་འགྱུར་དོགས་པས་
མཚོན་ཅམ་ནི། མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་ལས་དང་སྒྲུ་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཐུ་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞི་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་སྟོན་ལམ་དང་
མོས་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པས། སོ་སྟེའི་སྟོ་
ཡུལ་ན་རྩལ་གཅིག་གི་སྟངས་ན་རྩལ་ཇི་སྟོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཞིང་དེ་
སྟོད་ཆུད་དཀའ་བ་བདེན་མོད། འཕགས་ཆེན་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཐུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་
འགལ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ནའང་སྟོད་ཆུང་དུའི་ཆུའི་ནང་དུ་ཉི་ཟླ་རྒྱ་སྐར་དང་
རིའི་གཟུགས་བརྟན་དག་ཀྱང་ཆུད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

དེར་མ་ཟད། བལ་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསལ་ལ། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བས་ས་བཙུ་བའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། དབུ་མ་
འཇུག་པ་ལས། ས་བཙུ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་། བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱར་བྱང་
སེམས་ཉན་རང་དང་། །ལྷན་ཅིག་རྩོགས་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་ཀྱངས་འདས་དང་། །
དེ་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དག་གྱང་། །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིས། །རྟུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་
མཁའ་གཏུགས་འཛིག་ཏེན་དང་། །འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བྱུང་རྟུལ་
སྟོན་མོད། །རྟུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་ཏེན་སྤྲི་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱར་གཅིག་ལའང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་
སོགས་དང་སྟོན་ཀྱི་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་རི་སྟེད་བྱང་བ་རྣམས་ཅི་འདྲ་བ་
དེ་ལྟ་བུ་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐུབ་
དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མཐུན། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་བ་སྐྱའི་
ཁུང་བྱར་གཅིག་ཆེ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་དཔལ་
བར་འགོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱས་ཤིང་། ཁུང་པར་དུ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་ཚུལ་འདི་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གཅིག་གི་ཡན་ལག་སྟེ་གསུང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་
ཆ་གས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་ཚུལ་བ་དད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མང་བའི་
སྒྲ་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྒྲ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དབྱངས་
ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསམ་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
འབྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཀུན་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་
ལ་དུས་ཉག་ཏུ་འཇུག་པར་བགྱིད། །འདིར་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མོས་པ་
སྣ་ཚོ་གས་ཅན་གྱི་ནི། །འཁོར་མང་རྣམས་ནི་གནས་པ་ལས། །གསུང་གཅིག་
བཀའ་ནི་བསྐུལ་པ་ན། །གསུང་རྣམས་དུ་མར་སོར་འགྱུར་ཞིང་། །ང་ཡི་ཆེད་དུ་
ཡིན་ནོ་ཞེས། །སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱི་རྟོགས་འགྱུར་གང་། །འདི་ལས་ཆེས་ཆུང་ཅི་
ཡོད་དོ། །འདི་ལས་ཆེས་མཆོར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་བྱངས་པ་དང་། ལྷོགས་
སྤང་གི་འགྲེལ་པར་ཡང་། འཁོར་བར་འཁོར་བ་མང་པོ་རྣམས། །དད་པའི་རྣམ་
པ་སྣ་ཚོ་གས་ལ། །གསུང་གཅིག་ཏུ་ནི་བཤད་མོད་ཀྱི། །དུ་མའི་རྣམ་པར་གོ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་ངོ། །སངས་རྒྱས་ལ་
གསུང་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་དང་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་
གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལའང་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་རེ་མ་ཆོང་བ་མེད་པར་
འབྱུང་སྟེ། བསྟོན་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་བཞི་ཡིས་ལྷག་པའི་དུག་ཅུའི་

དབྱངས། །གསུང་གཅིག་ཉིད་ལའང་མ་ཚང་མེད་པར་ནི། །རི་སྤྱོད་ནམ་
མཁའི་མཐས་བྱུང་དེ་སྤྱོད་དུ། །སྐལ་ལྷན་ན་བའི་ལམ་དུ་བདེ་བ་སྟེ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེར་མ་ཟད། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་པ་དང་
གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དག་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཚུལ་རྣམས་རབ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་ཡི་
སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཡང་གསུང་དབྱངས་མི་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ལ། སྐད་
ཅིག་རེ་རེ་དང་ཡང་ཡང་ཉན་ཀྱས་པའི་སྟོ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་ཀྱང་རབ་དུ་
འཇུག་པར་བགྱིའོ། །སྤྱི་མ་ནི་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་གསུང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་
དང་། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་འཇུག་
པར་སྟོན་པའོ། །

བཞི་པ་ནི།

དུས་གཅིག་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་དེར་མ་ཟད། མ་འོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་རིང་དུ་མི་ཐོགས་
པར་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྤྱོད་དུ་ཐོས་པར་བདག་ཀྱང་འཇུག་པར་
བགྱིའོ། །བསྐྱལ་བ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་

ཅིང་། བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུའི་ཡུན་བསྟོམས་པས་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་གོ།
དེ་ལྟ་བུའི་མ་འོངས་པའི་བསྐལ་བར་མ་ཟད། གང་ཡང་དུས་གསུམ་གའི་ཆད་
གྱི་བསྐལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་སུ་བསྒྱུར་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་ཞུགས་པ་སྟེ་འཇུག་རུས་པར་སྒྱུད་པར་སྟོན་ནོ། །འདི་ནི་
སྟོན་ལམ་ཡིན་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་བར་བསྒྱུར་
བ་དང་། བསྐལ་བ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་རུས་པར་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དུས་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱོན་གཤེགས་མཛད་པའི་མི་
ཡི་སེངྒེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ།
དུས་སྒྱུར་བར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བདག་གིས་མདོན་སུམ་དུ་བལྟ་ཞིང་།
ཉག་ཏུ་སྟེ་རྒྱན་དུ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ནི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་རྣམས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟར་ཤེས་
པར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཟབ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་
པར་བགྱིའོ། །སྒྱུ་མར་གྱུར་པ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཤད་ཀྱང་
རུང་ངོ། །

བྲག་པ་ནི།

གང་ཡང་དུས་གསུམ་པོ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ཇི་

སྟོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པ་དང་མོས་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩལ་
ཕྱ་རབ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱར་བྱས་པར་སྟོན་ལ། དེ་
ཡང་ཡུལ་དུས་སྟོབས་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤར་ལ་སོགས་
བའི་སྟོབས་རྣམས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་རྒྱལ་བ་དག་གི་ཞིང་རྣམས་
ཀྱི་བཀོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱས་མི་བྱས་ཀྱི་དོགས་
གཅོད་ནི་གོང་གི་རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
བཞིན་ཏེ་འགྲེལ་བ་དག་ལས་ཀྱང་དོགས་སེལ་ཏེ་མཛད་དོ། །

བདུན་པ་ནི།

གང་ཡང་མ་སྟོན་བའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྟོན་མེར་གྱུར་པ་དེ་
དག་རྣམས་རིམ་པར་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བ་དང་། སྐྱ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་མཐའ་
སྟོན་པའི་ཚུལ་མཛད་པའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་བདག་རྩེ་
འཕྱལ་གྱིས་མཆི་བ་སྟེ་འགྲོ་བར་སྟོན་ནོ། །འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་མཛད་
པ་བཙུ་གཉིས་སྟོན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བར་སྟོན་པ་འགྲེལ་བ་
རྣམས་ལས་བཤད་དོ། །

ས་བཅད་བཅུ་གཉིས་པ།

སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི།

ཀུན་ཏུ་སྐྱུར་བའི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་བཅུ་སྟེ།
སྐྱུར་བའི་སྟོབས་དང་། ཐེག་པའི་སྟོབས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོབས་དང་།
བྱམས་པའི་སྟོབས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་དང་། ཐབས་ཀྱི་
སྟོབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ལས།

དང་པོ་(སྐྱུར་བའི་སྟོབས་)ནི།

གང་འདོད་པའི་གནས་དེ་དང་དེར་ཐོགས་མེད་ཡུད་ཅེས་ཀྱིས་བསྐྱོད་
བྱས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱུར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ནས་པན་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷག་བསམ་གྱི་སྟོབས་རྣམས་
དང་། གསུམ་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོན་པའི་སྟོབས་རྣམས་
དང་། བཞི་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེའི་བསམ་པས་བྱུང་བའི་
བྱམས་པ་དག་གི་སྟོབས་དང་། ལྷ་པ་དུས་སམ་ཆེ་རབས་ཀུན་ནས་བྱས་པའི་
དགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་དང་། དུག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་དང་།

བདུན་པ་ཟབ་མའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་།
བརྒྱད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའམ་ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
དགུ་པ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་དག་གིས་ནི་
བཅུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པར་སྟོན་ནོ། །

ས་བཅད་བཅུ་གསུམ་པ།

མི་མཐུན་སྟོགས་སེལ་ཞིང་སྐྱབ་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། འཁོར་བར་འཕེན་པའི་
ལས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོགས་ཀྱིས་བྱས་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་
ཆུབ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་མེད་པར་རབ་
ཏུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སྟོབས་གསུམ་པོ་དེ་ཞི་བར་
བྱས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོང་པ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོབས་ནི་
རྟོགས་པར་བགྱི་བར་སྟོན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམས་འདག་
པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པས་ལས་སྐྱབ་འདག་པའི་ཚུལ་ལ་དོགས་གཅོད་འགའ་
རེ་མཛད་པའི་ཆོག་རྣམས་བྱངས་ན་མང་བར་འགྱུར་བས་དོན་མདོར་བསྡུས་

ན། ལས་སྐྱབ་འདག་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་རིམ་ལྟར་འདག་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ནི་སྒྲིག་པའི་ལས་ལ་
འགྲོད་སེམས་གྱིས་བཤམས་པ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་སྟུན་འབྲེན་
པའི་སྟོབས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་བྱེན་
ན་ཉེན་གྱི་སྟོབས་ཆང་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སྒྲིག་པའི་ལས་སོགས་ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
པའི་སྟོབས་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་སྟོབས་གསུམ་དང་། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་
འདོད་ཡོད་ན་སྤར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་འབྱུང་བས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བར་འགྱུར་
ཏེ། སྟོབས་བཞི་པོ་དེ་སྒྲིག་པའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ལས་སྐྱབ་རྣམས་བད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིག་པའི་ལས་འདག་པའི་ཐབས་མང་
ཡང་གཙོ་པོ་ནི་སྒྲིག་ལས་སོགས་ཆོས་ཀུན་གཤོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཀོན་བཅེགས་ལས། འོད་
སྤང་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་མི་དགོ་བ་བཙུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཆོས་བསྟན་པ་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པའམ།
གང་གིས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་གམ། སེམས་ཅན་ནམ། སྟོག་གམ།
གང་ཟག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཅོས་བྱ་

ཉིད་དང་། མངོན་པར་འདུམ་བྱས་པ་ཉིད་དང་། གྲུག་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པ་ཉིད་དང་། སྐྱུ་མའི་ཆོས་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ལ་
འདུག་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ལ་མངོན་
པར་དད་པར་བྱེད། ལྷག་པར་མོས་པར་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་དེ་ངན་སོང་དུ་
འགྲོ་བར་ང་མི་སྦྱོའི་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞུང་གཞན་དུ་མ་ལས་ཀྱང་
བཤད་དོ། ། ལུང་འདིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པས་མཆོམས་མེད་ཀྱི་
ལས་ལྷ་ལྷ་བྱ་ཡང་ཚུལ་དེས་སྦྱོང་བྱས་པར་བསྟན་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་གང་
ཞིག་བྱེད་པའམ་ཞེས་པས་ལས་དང་། གང་གིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་བདག་
གམ་ཞེས་པས་ལས་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བར་ཤེས་དགོས་པར་
བསྟན་ཏེ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། ། དེའི་དོན་བསྐྱུས་ན་ལས་བྱེད་པའི་བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་སྟེ། བདག་ནི་ཕྱང་པོའི་སྦྱོང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
རང་དབང་གིས་མ་བྱུང་ལ། ལས་ཀྱང་འདས་པ་རྣམས་ཞི་གནས་ད་ལྟ་མེད།
མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་། ད་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐད་
ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འགྱུར་པས་ཏྲག་པར་གནས་པར་མི་བྱས་ཤིང་། འབྲས་
བུ་འབྱེན་པའི་བར་དུ་མི་སྟོད་ཀྱང་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱེན་པའི་ཏྲག་
ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ་མཆོན་ཅམ་མོ། ། སྦྱིར་སྟོན་ལམ་
འདེབས་པ་ཅམ་ནི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་སྟེ་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ཁོ་ནས་
སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག་
ཅེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་འདེབས་ཚུལ་མང་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་
ལམ་དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གང་ཡིན་ཀྱང་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེན།

ས་བཅད་བཅུ་བཞི་པ།

ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ནི།

ཞིང་ནམས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་རྒྱ་མཆོ་ནམས་ནི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་རིན་ཆེན་ཨིངྩ་རྩེ་ལ་སོགས་
ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དུ་ནམ་པར་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྒྱ་མཆོ་
དག་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ནི་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མཐོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་བྱའི་རབ་དབྱེ་
རི་སྟེང་པ་ནམས་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ནི་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྟེ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱ་མཆོ་ནམས་ནམ་པར་དག་
པར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་པན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་མཆོ་ནམས་ནི་རབ་ཏུ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ལྟར་མང་བ་ནམས་ནི་རབ་ཏུ་མཆོད་
པར་བྱེད་ཅིང་། གོང་གི་དེ་ཐམས་ཅད་སྟུག་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཆོར་

ཡིད་མི་སྟོ་བར་སྐྱད་པར་བགྱི་བར་སྟོན་ནོ། ། རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་ཤེན་
ཏུ་མང་བར་མཆོན་པའོ། །

ས་བཅད་བཅོ་ལྔ་པ།

རྩེས་ཀྱི་སྟོ་བ་པ་ཡོད་ས་ཀྱི་བྱེ་བའི་སྟོ་ནས་སྟོན་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞི་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྩེས་སྟོ་བ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩེས་སྟོ་བ་པར་སྟོན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་གང་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་གཤེགས་མཛད་པའི་
རྒྱལ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་
པའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་བྱད་པར་རི་སྟེད་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཀྱན་མ་ལུས་པར་
བདག་གིས་རྩོགས་པར་བགྱིའོ། ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཞེ་ན། བཟང་པོ་དགེ་བའི་
སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས།

ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩེས་སྟོ་བ་པར་སྟོན་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་སྐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྟོ་ནས་གཙོ་བོ་དང་མཆོག་ཏུ་སོན་པའི་ཕྱིར་བུ་བྱ་བོར་གྱུར་པ་གང་
གི་མིང་ནི་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོགས་རྣམས་སུ་གྲགས་པའི་

མཁས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གོང་དུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དགེ་བས་མཆོན་པའི་དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་རབ་ཏུ་བསྟེ་བར་བགྱིའོ། །

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེས་ངེ་ལྟར་བསྟེས་སྟམ་ན། དེས་ནི་སྟོ་གསུམ་གྱི་
སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ལུས་གཅིག་གིས་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་དང་། ལུས་གངས་མེད་པས་ཞིང་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་འགོང་བར་མཛད་པའི་ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གསུང་དབྱངས་
གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དང་མ་ཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་པའི་
ངག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་གཉིས་སུ་མ་བཟད། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡིད་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་
ཅིང་། ཕྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཉི་ཤུ་དེ་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་
ཀྱང་སྟོན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་
འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་རྣམ་མངོན་པར་
དགའ་བ་དང་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་
འགྱུར་བར་བསྟེས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་
མཁས་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་བདག་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག་ཅིག །

འདིར་ཤུ་གྲ་བཤེས་གཉིན་གྱི་འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་

འདོད་ཆེན་པ་དང་འདོད་ཆེན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆེན་པ་ནི་
རང་ཉིད་སྒྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་
པར་སྟོན་ལས་འདེབས་པ་ཉྱེ་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་ཆེན་པ་མ་ཡིན་པ་
ནི་ཆོགས་རྫོགས་ཀྱང་འཆང་མི་རྒྱ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་པའི་རྩེ་ས་སུ་རང་
ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་སྟོན་པ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ནི། འཇམ་
དཔལ་གྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་ནི་འདོད་ཆེན་པ་དང་
འཇམ་དཔལ་འདོད་ཆེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པའི་རྩེ་ས་སུ་
འབྱང་བར་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཏེ་རང་
ལུགས་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ནི་ཀྱན་བཟང་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་
སངས་རྒྱས་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ལ་འཆད་
དགོས་པར་ཁོ་བོས་ལུང་རིགས་དུ་མས་བསྒྲུབ་བྱས་ཏེ་བཞག་གོ། །མདོ་
ལུགས་ལྟར་ནའང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྟོབས་བཙུ་རྫོགས་
པར་བཤད་པ་སོགས་ལས་དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ་ཅུང་ཟད་
ཙམ་སྒྲས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དུས་དང་སྒོ་ཀྱན་ནས་དགེ་བའི་སྟོན་པ་བཟང་པོ་སྟུང་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་སྟོན་ལམ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བ་སྟུང་
པར་བགྱིའོ། །དུས་རི་སྟོན་དུ་ན་མ་འོངས་བསྐལ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་མི་སྟོ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །སྟོད་པ་སྟོགས་གཅིག་ཅེས་མཁ་སྟུམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་
དཔལ་དེ་ཡི་མཛད་པའི་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བགྱིའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ལམ་གྱི་བྱ་བ་སྦྱིར་བཤད་ཀྱང་བརྟག། འཇམ་དཔལ་གྱི་
སྟོན་ལམ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁར་གྱུར་པའི་ཆོ།
འཁོར་བ་མཐའ་མ་མེད་པ་ཡི། །སྟོན་གྱི་མཐའ་མ་རི་སྟོན་པ། །དེ་སྟོན་སེམས་
ཅན་པན་དོན་དུ། །སྟོད་པ་དཔག་ཡས་སྟུང་པར་བགྱི། །ཞེས་སོགས་སྟོན་
ལམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །

ས་བཅད་བཅུ་དྲུག་པ།

བསྐྱབ་བའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་ནི།

སྟོད་པ་དག་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཕྱིར་སྟོད་པའི་སྟོད་པ་དག་གི་མཐའ་ནི་འདི་ཅེས་མོ་ཞེས་ཆད་བཟུང་དུ་ཡོད་
པར་མ་གྱུར་ཅིག། །དེ་བཞིན་དུ་མདོན་ཤེས་རྩ་འབྲུལ་ཏིང་འཛིན་གཟུངས་
སྟོབས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཆད་བཟུང་དུ་མེད་པར་ཤོག་ཅིག། །
དེ་ལྟར་སྟོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་

འཕྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་སྟེ་ཤེས་ཤིང་ཐོབ་པར་བགྱིའོ། ། འདིར་ལས་
ཕུལ་བའི་ཁ་འཁྲུལ་དུ་བྱིས་པ་ནི་ཡིག་འོར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་ལམ་ཇི་ཙམ་དུ་འདེབས་པའི་ཆད་ནི།

ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། བཟང་པོ་སྟོད་པའི་
སྟོན་ལམ་ཆད་ཇི་ཙམ་དུ་འདེབས་སྟམ་ན། ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ་མེད་
པར་གྱུར་པའི་ཆད་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་གངས་
ཀྱི་མཐའ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏེ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་བསགས་
པའི་ལས་དཀར་ནག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཐའ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་
དུ། བདག་གི་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐའ་ཡང་ཆད་མེད་པ་དེ་ཙམ་
མོ་ཞེས་པ་སྟེ། གཞུང་འདིས་སྟོན་ལམ་འདིའི་ནང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོད་
པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་མཆུག་གི་རིམ་པ་གཞན་ནི།

གང་ཡང་སྟོགས་བཙུའི་སོགས་མན་ཆད་དེ། འདི་ལ་གཉིས། སྟོན་
ལམ་བཏབ་པའི་པན་ཡོན་དང་། བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་བསྟོ་བའོ། །

དང་པོ་(སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་པན་ཡོན་)ལ་གཉིས།

པན་ཡོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(ཕན་ཡོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།

ཆེ་འདིར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། བྱི་མར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་(ཆེ་འདིར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་)ལ་བཞི།

བསོད་ནམས་འཛིན་པ། ངན་སོང་དང་སྤྲིག་གོགས་སྤོང་ཞིང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མཐོང་བ། སྐལ་མཉམ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་ཕྱད་པ། ལས་སྐྱེབ་
བྱང་བར་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་(བསོད་ནམས་འཛིན་པ་)ནི།

སྐྱེས་བུ་གང་ཡང་སྤྲིགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐའ་ཡས་
ནམས་ནི་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་རྒྱལ་བ་
ནམས་ལ་སྤུལ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་བཟའ་བཏུང་
བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོག་ནམས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་ཇི་
སྟོན་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་བར་སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་སྤུལ་བར་
བྱས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གང་གིས་བསྟོར་བའི་
རྒྱལ་པོ་འདི་ཐོས་ནས་དོན་བློན་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་དག་གི་རྗེས་སྤྱོད་པ་ཏུ་མོས་ཤིང་སྟོན་ལམ་མང་དུ་འདེབས་པའམ།
དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་གྱིས་ལན་གཅིག་ཙམ་ཡང་དད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་པའི་
བསོད་ནམས་འདི་ནི་སྤྲོ་མ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་གཞན་ནམས་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་

ལྷག་པ་དང་གཙོ་བོ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོན་ལམ་འདིའི་ནང་
དུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་མཆོག་གི་སྟོན་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། དོན་དེ་
བཞིན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པས་སྟོན་ལམ་འདི་བསམ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དུ་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤར་མ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་
ནའང་སྤྱིར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སེམས་དེ་བརྟན་པ་
དང་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དབང་གིས་
སོ། ། སྐུ་མཆོག་འདིར་སྟོན་ལམ་འདི་ལ་བསྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་
སྟེ་མ་ན། དེ་ནི་བསྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་མི་འགལ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་བསྟོན་རྒྱུ་འདི་དགོ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་
རྣམས་ནི་བསྟོན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་བསྟོན་རྒྱུ་ལ་སྟོན་པ་མཛད་པ་ནི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ཡང་། བསྟོན་རྒྱུ་
དང་སྤྱན་པའི་སྟོན་ལམ་རྣམས་བསྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །
སྟོན་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་བྱས་པར་དགོ་བ་རྣམས་རྫོགས་བྱུང་དུ་
བསྟོན་པ་ནི་བསྟོན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལའང་ཡིད་གྱི་རེ་སྟོན་ཡོད་པས་
སྟོན་ལམ་དུ་འང་འགྱུར་བར་སེམས། བསྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་དངོས་ནི་སྟོན་
སྟེང་ནས་འཛོག་དགོས་པས་རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་བསྟོན་པ་ནི་བསྟོན་
བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྐབས་འགོ་རྣམས་སྐབས་

འགྲོ་བཏགས་པ་བར་འཛོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་རྫོང་བྱེད་ལ་བརྫོང་བྱེད་
མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(ངན་སོང་དང་སྤྲིག་གོགས་སྟོང་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་)ནི།

ཐེག་པ་མཆོག་ལ་མོས་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་
སྟོན་ལམ་འདི་འདེབས་ཤིང་བཏབ་ན་གང་ཟག་དེས་ནི་ངན་སོང་གསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ནི་མི་དགོ་བའི་སྤྲིགས་དང་དམན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱིད་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིགས་པོ་ངན་པ་ཡང་སྤངས་པར་གྱུར་
པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་དེ་ཡང་དེས་ཞལ་སྤྱར་ཏུ་མཐོང་
བར་འགྱུར་ངོ་། །

གསུམ་པ་(སྐལ་མཉམ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་སྤང་བ་)ནི།

སྟོན་ལམ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་ལྟར་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི།
རྟོན་པ་དོན་ཆེ་བ་རབ་ཏུ་རྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་བྱེད་འཕགས་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུ་འདི་འདྲ་འདེབས་རྒྱ་རྟོན་པའི་བྱིར། དགོ་བར་འཆོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་
བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་བྱིར། འདིར་བདེ་བར་འཆོ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་མི་
འགལ་ལོ། །དེ་དག་མིའི་ཆེ་འདིར་ཡང་ལེགས་པར་འོང་ཞིང་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མི་ཆེ་དོན་ལྡན་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་སུ་མ་བཟད་དེ་དག་འཕགས་
པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་ཡང་རིང་བོར་མི་ཐོགས་པར་དེ་

བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་(ལས་སྐྱབ་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་པན་ཡོན་)ནི།

གང་ཟག་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་སྒོངས་པའི་དབང་གིས་ས་དང་མ་དང་
དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བ་སྟེ་མཆམས་མེད་པ་ལྷ་པོ་དག་
གི་སྒྲིག་པ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིས་ནི་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་འདི་
མོས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་བརྗོད་ན། སྤྱར་དུ་ལས་དེ་རྣམས་མ་ལུས་པ་
ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་མཆམས་མེད་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ།
ཤེ་མ་ཐག་སྟེ་བ་གཞན་གྱི་བར་མཆམས་མེད་པར་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བ་དང་།
རྣམ་སྟོན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཆམས་འཛིན་མི་རུས་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་རོ། །འདིའི་དོགས་གཅོད་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱི་མར་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་)ལ་གཉིས།

རྒྱའི་སྐབས་ཀྱི་པན་ཡོན། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་(རྒྱའི་སྐབས་ཀྱི་པན་ཡོན་)ནི།

སྟོན་ལམ་འདི་ལྟར་འདེབས་པ་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཟླང་
དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་
བ་དང་། དེ་ཡང་མཆོན་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། བ་མེས་རིགས་མཐོ་

ཞིང་རྩས་བཅུན་པའི་རྒྱད་དུ་སྒྲེ་བ་དང་། ཁ་དོག་གསེར་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་
བཟང་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་པན་ཡོན་)ནི།

སྟོན་ལམ་འདི་འདེབས་པ་པོ་དེ་ནི་བདུད་དང་ཟུ་སྟེགས་མང་པོས་དེ་
མི་བྱབ་ཅིང་། དེར་མ་བཟང་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲེའི་འཛིག་ཏེན་གསུམ་པོ་ཀྱན་
ནའང་མཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞིང་གི་དབང་པོའི་བྱང་དུ་དེ་ཟུར་
དུ་འགྲོ་ཞིང་། སོང་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པའི་བྱིར་དུ་ཞིང་བྱང་དེར་
འདུག་ཏེ་བདུད་རྣམས་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བརྟལ་ནས་འབྲས་བུ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་
སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

སྟོན་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་བསྐྱུས་ན། སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
པོའི་སྟོན་པས་མཆོན་ནས་སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོབ་པར་སྟོན་
པའི་སྟོན་ལམ་འདི་ནི་ཡིད་ལ་འཆང་བ་དང་ནི་དོན་གཞན་ལ་སྟོན་ཏེ།
སྟེགས་བཅ་ངག་གིས་སྟོག་པར་བྱེད་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐའ་ཆད་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་
སུམ་དུ་མཁུན་གྱི། གཞན་ཉན་རང་ཀྱན་དང་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྷ་

བ་བཞིན་ཤེས་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མཐུ་
ལས་ནི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ངེས་པས་དེ་ལ་སོམ་ཉི་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་ཡི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
མཁྱེན་པ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(བཏབ་པའི་དགོ་ཙ་བསྟོ་བ་)ལ་ཟུ།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྟོ་བ་བཞིན་དུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོ་བ་
བཞིན་དུ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་
ལྷང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ལྷང་བསྟན་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
པར་བསྟོ་བའོ། །

དང་པོ་(བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྟོ་བ་བཞིན་དུ་)ནི།

མཁྱེན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་སྒྲུབ་
པ་ལ་དཔའ་བའི་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་བསྟོ་བའི་ཚུལ་སོགས་ཆོས་ཀྱན་
རི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་། འཕགས་པ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་རི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟོ་བའི་ཆོ་ག་སོགས་ཆོས་ཀྱན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སྟོབ་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་

རབ་ཏུ་བསྟོར་བར་བགྱིའོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་འཇམ་དཔལ་རི་ལྟར་མཁྱེན་ཅིང་
དཔལ་བ་དང་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དོན་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོར་བ་བཞིན་དུ་)ནི།

དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་གཤེགས་བྱོན་མཛད་པའི་རྒྱལ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་གང་བསྟོར་བ་དང་
གང་གིས་བསྟོར་བ་དང་། གང་དུ་རི་ལྟར་བསྟོར་བའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
པའི་བསྟོར་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་བསྟོར་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
བདག་གིས་བཟང་པོ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་
ཀྱན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་
བསྟོར་བར་བགྱིའོ། །བསྐྱབ་བཏུས་ལས། འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་སོགས་དང་།
དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པོ་
འདི་བསྟོར་བ་སྐྱོན་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རྗེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་མདོན་དུ་འབྱུང་བར་)ནི།

བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་ན་སྟོན་ལམ་
འདི་ལྟར་བཏབ་པའི་མཐུས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་བ་ཐམས་ཅད་
དག་ནི་ཕྱི་བསལ་ཅིང་མེད་པར་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
ཞལ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་ཐོགས་པ་

མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་། ཞིང་དེར་སོང་ནས་ནི་བརྒྱ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྦྱིས་པ་ན་
སྟོན་ལམ་འདི་ལྟར་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་སྟོད་པ་བྲད་པར་ཅན་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཞོག་ཅིག ། དེའི་ཆེ་སྟོན་
ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་མ་ལུས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་ཞིང་རྫོགས་
པར་བྱས་ནས་འདིག་རྟེན་རི་སྤྱིད་སྟོངས་པའི་དེ་སྤྱིད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཕན་པར་བབྱིད་པར་ཞོག་ཅིག །

བཞི་པ་(སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་)ནི།

བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུ་ལས། རྒྱལ་བ་འོད་
དཔག་མེད་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བཟང་པོའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་
བཞུགས་པའི་ཡིད་དགའ་བའི་ཞིང་དེར་བརྒྱ་དམ་པ་ཞིན་ཏུ་མཛེས་པ་ལས་
བརྩམས་ཏེ་སྦྱིས་ནས། རྒྱལ་བ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱོད་མ་
འོངས་པ་ན་དུས་འདིའི་ཆེ་ཞིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་
སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་བདག་གིས་འཁོར་གྱི་
ཆོག་ས་ནང་དེར་ཐོབ་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

ལྔ་པ་(ལུང་བསྟན་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་བསྟོན་)ནི།

བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་ནི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་པོ་བདག་གིས་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཐོབ་ནས་སྒྲུལ་པ་མཆོག་དམན་མང་པོ་

བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱལ་སོགས་པ་སྤྱལ་བ་ཡི་སྟོན་སྤྲུལ། གཞན་ལ་པན་འདོད་པའི་
སྟོ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོགས་གཅིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་སྟོགས་བཅུ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མངོན་མཐོངས་
ལེགས་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་ཡུན་གྱི་པན་པ་མང་པོ་སྤྱབ་པར་
བབྱེད་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

འདིར་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་མང་ཆིག་ཡིན་པར་སྤྲང་བས་གངས་
ངེས་བྱེད་དགོས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་། བྱེད་ན་བྱེ་བ་བཅུ་ལ་དུང་འབྱུར་གཅིག་ །
བྱེ་བ་བརྒྱལ་ཐེར་འབྲུམ་གཅིག་ཏུ་བཤལ་བ་ལྟར་བྱའོ། །དེའི་ལྷག་མ། བཟང་
པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གསུམ་ནི།
མདོ་དང་། ལྷ་སྤྱབ་སྟོགས་སྤང་། རྒྱན་བཟང་པོ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་
པར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་མི་འབྲུང་ལ། །ལྷ་ཀྱེ་བཤེས་གཉེན་གྱི་
འགྲེལ་པར་ནི་ཆིགས་བཅད་དང་པོ་གཉིས་འབྲུང་ཡང་སྤྱི་མ་མི་འབྲུང་བས་
མདོ་ཆིག་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་པར་སྤྲང་ཡང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤལ་ན།
བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡི་དགོ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་
བསགས་པའི་དགོ་བ་དེའི་མཐུས་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བཏབ་པའི་སྟོན་
ལམ་དགོ་བ་སྟེ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཏེ་
དུས་སྤྱིར་བར་འབྱོར་ཞིང་རྫོགས་པར་ཞོག །

བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་
བ་ཡི་མཐུ་ལས་བྱང་པའི་བསོད་ནམས་དམ་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་གང་
ཞིག་ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་ཆུ་བོར་
སྤྱང་ནས་བྱིང་བ་རྣམས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གནས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་སྟེ་
དེའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འོག །

སྟོན་ལམ་རྒྱལ་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོན་ལམ་གཞན་གྱི་མཆོག་གི་གཙོ་ཡིན་
པས། འདིའི་སྟོན་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་པན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཀྱན་ཏུ་
བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་དེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དོན་བཞིན་གྲུབ་སྟེ། ངན་སོང་
གསུམ་པོའི་རྒྱད་དེ་རིགས་རྣམས་ལ་མ་ལུས་སྟོངས་པར་འོག་ཅིག་ཅེས་སྟོན་
པའོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིའི་འགྲེལ་པར་ནི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུམ་འབྱུང་སྟེ།
འདི་དང་བཅས་ན་སྟོན་ལམ་འདི་ལ་ལོ་ལོ་ཀ་དུག་ཅུ་ཙམ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆུ་ལ་ནི།

འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་ཀྱན་
ཏུ་བཟང་པོས་གཞོན་ཏུ་ནོར་བཟང་ལ་གསུངས་པ་རྫོགས་སོ་ཞེས་པའོ། །

འདི་ལ་འབྱུར་བྱང་མི་འབྱུང་བ་ནི་འདི་པལ་པོ་ཆེ་ནས་ལོགས་སུ་སྤྱང་
བའི་དབང་ཡིན་ལ། པལ་ཆེན་ནི་བློ་རྩལ་རྒྱུ་ཏམ་བསྐྱར་ངོ་། །ནོར་བཟང་

ནི་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བའི་རྣམ་ཐར་བྱར་འདེབས་ཞིག་ཏུ། རོར་བཟང་དཔའ་
བོ་ཤར་ཕྱོགས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ། །ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གཞོན་ནུ་རོར་བཟང་གི་
སྐེ་རྒྱུད་དུ་བཤའ་དེ་འགྲེལ་ཆགས་སོ། །

༺ སྤྱི་པ།

རི་ལྷར་ཕྱོགས་གྱི་ཚུ་ཕྱན་ཆེས་མང་ཡང་། །ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་
གཞོལ་ཅིང་འབབ་པ་ལྟར། །རྒྱལ་སྤྱི་སྟོན་ལམ་གསུམ་ལྷུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་། །
སྟོན་ལམ་ཚུ་གཏེར་ཆེ་འདིར་འབབ་ཅིང་འདུ། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་མང་
ཐོས་གྱུར་ཞུགས་ཏེ། །རྣམ་དཔྱོད་དར་འབྱར་བཙོན་པའི་རྒྱུད་ལྷགས་གྱིས། །
དོན་བཟང་རིན་ཆེན་སྤྲིང་སྤྲིང་ཡིད་བཞིན་རོར། །ལེགས་བཤའ་རྒྱལ་མཚན་
ཅེ་མོར་བཀོད་ཅིང་མཆོད། །གང་ཞིག་སྟོན་ལམ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདིའི། །བརྗོད་
བྱའི་དོན་རྣམས་ཤེས་འདོད་དེ་དག་གིས། །འགྲེལ་བཤའ་འདི་འདྲར་བསྟན་
ན་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །ཟབ་དོན་རི་བཞིན་ཤེས་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །མཁའ་དབྱིངས་
རྒྱ་སྐར་རྒྱལ་དང་ཉིན་བྱེད་གྱིས། །མཛེས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་མིན་རི་ལྷ་
བར། །ཐུབ་བསྟན་པད་ཆལ་བཤེས་གཉིན་ཉི་མ་དང་། །ལེགས་བཤའ་སྒྲུང་བ་
མཛེས་འགྱུར་གཞན་གྱིས་མིན། །སྟོན་གྱིས་རབ་གནས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་
ནི། །བཀའ་བསྟན་ལེགས་པར་བཤའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་པ། །དེ་ཡི་དབང་
གིས་ཐུབ་བསྟན་ཡུན་རིང་དུ། །གནས་པར་གསུངས་སྤྱིར་འདིར་འབད་དོན་

ཅོ་ནེ་རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་ལས་བསྟོད་སྟོན་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་སྟོར། ། རོད་ཞ།

མེད་མིན། །གང་འདིར་གང་གིས་འབད་ལས་བྱུང་བའི་དགོས། །མ་སོགས་
མ་ལུས་བདག་གཞན་སྐྱེ་འགྲོའི་ཆོགས། །ཀུན་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྩེས་
ཞུགས་ཏེ། །སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་བཟང་པོ་སྟོད་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་བ་འདི་ནི། །ཤུག་ཏེ་
བཙུན་པ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་བས་རང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ཐོག་དང་
བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འགྲེལ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་དབྱད་ཅིང་རི་ལྟར་
འཆམ་བར་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་དུ་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་བའི་ཏུ་ཡི་ལ་ལུང་སྟོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་པོ། ། བརྒྱུད།

༡༡། །བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
དགའ་ལྡན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་བཟང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དགའ་ལྡན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་བཟང་།

༡༡། །ར་མོ་གུ་རུ་མཆུ་ལྟ་ཡ། སུན་ཆོགས་ཆོགས་གཉིས་ཏྲ་
བདུན་གྱིས་དངས་ཟབ་ཡངས་ཆོས་སྐྱའི་མཁར་འཕགས་ཤིང་། །རབ་མཛེས་
མཛེས་སྒྲུག་ལྟ་བུ་མི་ངོམས་གཟུགས་སྐྱའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བཟླ། །
མ་ལུས་ལུས་ཅན་འགྲོ་ལ་ཡོངས་བྱབ་འཕྲིན་ལས་སྤང་བའི་འཁོར་ཡུག་ཅན། །
ལྟ་ཡི་ལྟ་མཆོག་ཐུབ་དབང་ཉི་མ་བདག་སོགས་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས། །
སྤང་ཏྲོགས་ས་འཛིན་དབང་པོའི་ཅེར་གནས་ཤིང་། །
བྱམས་བཅེ་ས་སྤང་དཀར་པོའི་སྤྲོད་ན་འགྱིང་། །
སྐལ་ལྡན་འཆི་མེད་ཆོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ། །
མངའ་བསྐྱར་རྒྱལ་ཆབ་མིག་སྤོང་ལྡན་ལ་འདུད། །
མགོན་དེས་སྟོན་ཆེ་ཐབས་ལམ་མཁས་པ་ཡིས། །
སྤྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྤྱིར་སྤྱིན་བྱུག་གི། །
ཆུབས་ཆེན་སྟོན་ལམ་མཛད་པའི་ཀུན་འཁོར་ལ། །

ནམ་དཔྱོད་སོར་ཅེས་ནམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། །

འདི་ལ་གཉིས། སྒྲེང་གཞི་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པ་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་(སྒྲེང་གཞི་ལུང་བསྟན་པ་)ལ།

གཞུང་འདི་ནི་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པའི་ལེ་ཏུ་ཞེ་
གཅིག་པ་བྱམས་པས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ།
འདི་ལ་ཡང་སྒྲེང་བསྒྲུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྒྲེང་བསྒྲུང་བ་དངོས་དང་། སྒྲེང་བསྒྲུང་
བའི་དོན་གསུམ་སྟེ། བསྐྱས་ན་སྟོན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུལ་ཕ་
གན་ཚུ་སྟོན་གྱིས་པ་གསོད་པའི་རི་ལ་བཞུགས་པའི་ཆེ། བྱམས་པས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་དུ་དང་ལྷན་ན་ངན་འགྲོ་སྟོང་ཞིང་སྟོན་གྲོགས་ཀྱིས་
དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ཞུས་པ་ལ།
སྟོན་པས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་སྟེ་ཆོན་བཅུ་གསུངས་པ་ན་
བྱམས་པས་སྟོན་པ་ལ་བྱིན་བྱུག་གིས་སྟོན་པ་བསྟོད་དོ། །

དེ་ནས་ཀྱན་དགའ་པོས་བྱམས་པ་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་བྱས་པས་སྟོན་
པས་མཐུན་འགྱུར་མཛད་ནས། བྱམས་པ་འདིས་ང་ལ་ད་ལྟ་བསྟོད་པར་མ་
ཟད། སྟོན་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་འདས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་སྒྲུང་བས་ནམ་པར་

རོལ་པ་མངོན་པར་མཐུན་པ་ལ་བསྟོད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཡང་
ཐོབ་ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས། བྱམས་པས་དེ་དུས་བཟོད་པ་
ཐོབ་ན་ད་དུང་འཆང་མི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ཁྱས་པས། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་འཛིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བྱམས་པས་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་བསྐྱལ་བ་བཞི་བཅུ་ཙུ་གཉིས་ནས་ངས་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱལ་བ་འདི་ནས་བསྐྱལ་བ་
དགུ་ཙུ་ཙུ་བཞི་ན་ང་འཆང་རྒྱ་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལས། ངས་བཙོན་འགྲུས་
བྲག་པོ་བྱས་ནས་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱས་སོ་གསུང་། དེ་ནས་སྦྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཆོས་ཆོན་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ངས་སྟོན་ནོར་བུ་དང་
ཆུང་མ་དང་མགོ་དང་མིག་དང་རྒྱལ་སྤྱི་དང་ལོངས་སྟོད་དང་ཁག་དང་རྐང་
རུས་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་བྱིན་པའི་དགའ་སྦྱད་མང་དུ་མཛད་
ཅིང་། བྱམས་པས་དགའ་སྦྱད་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་ཐེག་པ་བདེ་བ་དང་ལམ་
བདེ་བ་དང་འཇུག་པ་བདེ་བས་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས། བྱམས་པས་དགའ་སྦྱད་བྲག་པོ་མེད་པར་
ཐབས་བདེ་བས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་ཁྱས་
པས། དེའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱད་པ་སྟོད་པའི་ཆོ།

ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་དུ་སྒྲ་གོས་སྤྲུག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས།
ཡུས་མོ་གཡས་བའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས་ཆིག་འདི་སྐད་
ཅས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པོ། །

སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་
འཇུག་ཏུ། ཐབས་མཁས་པས་ཐེག་པ་བདེ་བ་དང་། ལམ་བདེ་བ་དང་། འཇུག་
པ་བདེ་བས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སྟོན་ལམ་དེ་ཆིག་གིས་བརྗོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པའོ། །ཚུལ་དེ་བྱམས་པའི་ཐབས་
མཁས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་བདུན་དང་ཕྱིན་དུག་གི་
ལམ་ནི་རྩེ་ས་འཇུག་རྣམས་ལའང་ཆོགས་གསོག་པ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་
ལམ་དུ་གོ་བར་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་སྒྲ།

མཆན་བཤད་པ། འགྱུར་བྱུག་བཤད་པ། སྟོན་ལམ་བཏབ་ཚུལ།
གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ། མཇུག་བསྐྱུ་བའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་(མཆན་བཤད་པ་)ནི།

རྒྱ་གར་སྐ་སྒྱི་ཏའི་སྐད་དུ། སྟོན་ལམ་འདིའི་མཆན་ལ། ལྷ་ཅུ་མི་ཉི་པ་

ཁི་རྩ་ན་རྩ་ཇ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་འཕགས་པ་
བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་འབྱུར་ཏེ། ལྷུང་ར་ནི་འཕགས་
པ། མི་ཏི་ནི་བྱམས་པ། སྤ་ནི་རྩ་ན་ནི་སྟོན་ལམ། རྩ་ཇ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འབྱུར་ཕྱག་)ནི།

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། ། ཞེས་པ་ནི་ལོ་རྒྱ་བས་བཀོད་པ་སྟེ་གོ་སྟོན་ལོ། །

གསུམ་པ་(སྟོན་ལམ་བཏབ་ཚུལ་)ནི།

དགོན་བརྟེན་གསུམ་གྱི་མདོ་ལས། གུན་དགའ་བོ་ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ནས།
འདི་སྐད་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་བོ་ཞེས་པའི་བར་སྐར་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་(གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས།

སྟོན་དུ་ཆོག་པ་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་བ་དང་། དེ་
ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གདབ་པའོ། །

དང་པོ་(སྟོན་དུ་ཆོག་པ་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་བ་)ནི།

ཡན་ལག་བདུན་པ་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་ལ་བཟང་སྟོན་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་གོ་རིམ་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། སྟོན་
པ་བཤད་པ་དང་། རྟོག་སྟེ་ཡི་རང་བ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་།
བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལྟ་ནི་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་། མཆོད་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་གང་བྱུང་བ། །

ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མཆོད་ཚུལ་ནི་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ལ། བསྟོ་བ་ཡང་
བསྟོའོ་ཞེས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་གྲང་། སྟོན་ལམ་རྣམས་གྲང་བསྟོ་བར་གཏོགས་
ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ནི་བདག་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་གང་གིས།

བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དེ། །

བདག་གི་ཀུན་མཁྱེན་ས་བོན་ཏེ། །

བདག་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་ཟད་ཤོག །

ཅེས་པའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་གསུམ་གྱི་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་
བསྟན་པའི་སྟོ་ནས་མཆོད་པ་དང་། སྟོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་དེ་ཀུན་
མཁྱེན་གྱི་ས་བོན་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུར་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྟོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་གྱི།

དང་པོ་(ཕྱག་འཆལ་བ་)ལ་གཉིས།

སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །

དང་པོ་(སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་རྣམས་ཕྱག་འཆལ་བ་)ནི།

སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།

དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཡུལ་གང་ལ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལའོ། །
སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྱལ་སྐུ་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐུ་ལའང་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་། སྤངས་པ་ཆོས་སྐུ་གཉིས། སྤྱལ་སྐུ་ལ་བསྐྱུས་ན་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱལ་པའི་སྐུ་གཉིས་སོ། །

དེ་དག་གི་བྱང་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ན་མང་དུ་དོགས་པས་བཞག་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི། དེའི་སྤྱད་དོད་བྱུང་ཞེས་པ་དེ། སྤྱི་གཞུང་ལས།
བྱུང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལའོ་ཞེས་དང་། རྟོགས་པ་ལའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དཔལ་
ལྡན་ཆོས་ལས་འབྱུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་བཞིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་བཞིན་ཁོང་
དུ་ཆུད་པའམ། རྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བཤད་པ་དང་། ཡང་།

མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་སྤྱིར་དང་། །

ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་སྤྱིར། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་སད་དེ་སངས་རྒྱས། །

སྤྱིས་བྱ་གཉིད་སད་ཅི་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཚུལ་གཉིས་སོ། །ཕྱག་འཆའ་ཚུལ་ནི་བཟང་སྤྱོད་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒོ་གསུམ་གྱིས་རབ་དུ་དང་བས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། དེ་

ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བྱུག་འཆལ་བའོ། །

སངས་རྒྱལ་རྣམས་སྤུ་མ་བད། རང་སྲོང་ལྷའི་མིག་སྟེ་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་
ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། ཡང་དེར་མ་བད། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་
སྤྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་དང་། རང་རྒྱལ་རྣམས་ལའང་དོན་གྱིས་སྤྱག་འཆལ་བ་
སྤྱད་དོ། །

འོ་ན། འདིར་ཉན་ཐོས་དངོས་སུ་སྟོས་ནས་རང་རྒྱལ་དངོས་སུ་མི་
སྟོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་མང་ལ། རང་
རྒྱལ་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་ཆེར་མི་འབྱུང་ཞིང་ཉུང་བས་སོ། །

དང་སྒོང་གི་སྒྲ་དོན་ནི། ཡིད་དང་པོར་སྒོང་བ་དང་ལམ་དང་པོར་སྒྲུབ་
 པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་། དང་སྒོང་གི་སྒྲ་དོན་རི་ཁྱི་ནི་འབྱོར་བ་དང་གསོ་
 ཞིང་སྒྲོང་བ་དང་། དེས་བརྗོད་ཆ་བྱད་འཆང་བ་སྟེ། སྒྲ་མ་ལྟར་ན་རྒྱས་མ་སྤྱི་
 འབྱོར་བ་དང་སྒྲ་ཅིང་། ནད་དང་སྒྲུག་བསྐལ་སོགས་གསོ་ཞིང་སྒྲོང་བར་
 བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་བདེན་པར་སྒྲ་བ་དང་བདེན་པར་སེམས་ཤིང་།
 དགོ་སྒྲོང་དང་བྲམ་ཟེའི་ཆ་བྱད་འཛིན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ལྟེ་མིག་དང་ལྟན་པ་ལ་བྱང་སྟོང་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བྱང་སྟོང་ལ་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་སྟོང་གཉིས་དང་། བྱང་

པར་དུ་ལྟའི་བྱང་སྟོང་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་
ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་
བྱང་སྟོང་ཆེན་པོར་འཛིག་དགོས་ཤིང་། བྱང་སྟོང་ལྟར་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་ལ་བྱང་སྟོང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་བྱང་སྟོང་
དང་ཐུབ་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པས། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཀྱན་
ཀྱང་བྱང་སྟོང་དུ་འཛིག་ཀུས་སོ། །

འདིར་བྱང་སེམས་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པ་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ནི། ལྟའི་
མིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སྟོང་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་རྣམས་ནི། སྟོན་ལམ་འདེབས་
པའི་དབང་པོར་འོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཐོག་མཐའ་བར་
དགེར། བྱང་སྟོང་མཐུ་ཡིས་བདེན་ཆོག་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་འབྱུང་བ་དང་
མཐུན་ནོ། །ལྟའི་མིག་གམ་སྒྱུན་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཉིན་
བསམ་གཏན་ལྟ་བུ་ལ་བཉེན་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་རྣམས་
མཐོང་བའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཐོང་ཚུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་
ཚུང་འབྱུང་སྟེ། དཔག་ཆད་གཅིག་ནས་བརྒྱ་དང་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟའི་སྒྱུན་གྱིས་ནི་འཛིག་ཉིན་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྐད་དོད་

བོ་རྟེ་སྟུ་ཞེས་པ་དང་པོར་བསྒྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
དཔའ་བའི་དོན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
སེམས་དཔར་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་རང་དོན་ཆོས་སྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ན་སེམས་དཔའ་
དང་། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་གཞན་དོན་
གཟུགས་སྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱིར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཆེན་
པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤྱ་བ་ཀའམ་སྤྱ་བ་ཀ་ནི་ཐོས་སྟོག་ལ་འདུག་
པས། མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
ཉན་ཅིང་ཐོས་པར་བྱས་ནས་གཞན་ལ་སྟོག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་
སྟེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས།

མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་བྱུང། །

བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞུང་འདིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཆེལ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ལའང་ཕྱག་འཆེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་

གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཕྱག་བྱེད་པའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་ལ་ཕྱག་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྟམ་ན། སྒྲོན་
མེད་དེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པས་ཕྱག་བྱར་མི་
རུང་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དག་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཆོས་
མཐུན་སྦྱབ་པ་དང་། ཆོགས་གསོག་པ་སོགས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཉན་རང་ལའང་
བྱང་སེམས་གྱིས་ཕྱག་བྱར་རུང་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་
བུའི་སྦྱབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱག་བྱར་མི་རུང་ཡང་། རྒྱུའི་སྦྱབས་
འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྦྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་ཕྱག་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་)ནི།

ངན་འགྲོའི་ལམ་ནི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ངན་སོང་གསུམ་
དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མི་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བརློག་པ་སྟེ་སྟོང་
བར་བགྱིད་ཅིང་། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་མཐོ་རིས་ལྷ་དང་མིར་སྦྱེ་ཞིང་
བསྐྱོད་པའི་ལམ་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོན་ལ། ཁྲ་ཞི་མེད་པ་
སངས་རྒྱས་གྱི་སར་འདྲེན་པར་བགྱིད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཐབས།
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་དངོས་བཏགས་མ་སྟེ་བར་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ནི་
སྟོང་ཉིང་མངོན་སྲུང་དུ་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཞིག་ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་རོན་གཅིག་ཅིང་།
ངོ་བོ་ནི། ཇི་བཙུན་བྲམས་པས་མངོན་རྒྱན་ལས།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་རོན་ཕྱིར། །

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། གཞན་རོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་གོགས་རྫོགས་བྱང་རོན་གཉིར་ཀྱི་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་
ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། དབྱེ་ན་སྟོན་སེམས་དང་འབྲུག་སེམས་གཉིས་སོ།
།རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ནས་སྟོང་
རྒྱས་ཤིང་། ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངན་སོང་གི་རྒྱ་སྒྲིག་
སྒྲིབ་ཀྱན་སྟོང་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲམས་པས་ཞུས་པ་ལས། བྲམས་པ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྡན་ན། ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
སྟོང་ཞིང་སྒྲིག་པའི་གོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགོ་ལ། ལྷུང་དུ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །གཅིག་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལུན་སྲུང་ཆོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

གྱི་སེམས་ཏེ། ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྒྲིག་ཆེན་རྣམས། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྒྲིག་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་པན་ཡོན་རྒྱས་པར་ནི་

བྱམས་པས་ནོར་བཟང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལས་ལྷག་དེའི་པན་ཡོན་

རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞན་མ་མཐོང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་

རྣམས་ཀྱིས་ཀློག་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།

འཕགས་པས་ན་དང་ཀླ་བ་དང་། །

འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །

ཞེས་དང་།

སྦྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་བ་མེད། །

གཞོད་མེད་ཀླ་བ་མེད་པ་སྦྱེ། །

དེ་ནི་རྟག་དང་བརྟན་ཕྱིར་དང་། །

ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་གཡུང་བྱང་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་། །

འདིར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་སྒྲོས་སུ་བྱུག་འཆལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་

ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ནས་བཟུང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱུག་ཅིང་རག་ལས་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འཛོག་ནུས་ཀྱི། དེས་མ་ཟེན་པའི་
ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འཛོག་ཏུ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ནི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་མ་
བསྐྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེར་མ་བད། འོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ལམ་
ནམས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དོ། །

ཕྱག་གི་སྐྱ་དོན་ནི། ཏ་མ་འདུད་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལས་འདུད་
པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་འང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་འདུད་པ་ཡོད་དོ། །འདུད་
ཆིག་ཀྱང་ན་མ་ཞེས་པ་སྟོ་གཞོལ་ཅིང་མཆོད་པ་འང་འདུད་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཞགས་པ་ནི།

སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། སེམས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འདྲེས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སོང་བ་ན། བདག་གིས་སྟོ་
གསུམ་ཀྱི་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་ལས་བརྩལ་སོགས་པ་ཅི་བགྱིས་པ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་བུ་མཛོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་
ཉོན་ཀྱི་སྐྱུན་སྒྲར་ཏེ་རུང་དུ་མཆིས་ཤིང་ཕྱིན་ནས་སུ་བདག་གི་སྒྲིག་པའི་
ལས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཞགས་པར་བགྱིའོ། །

ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཤགས་ན། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྟོན་ས་ཏེ། སྟོབས་
སུ་འགོ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་དང་། སྟོབས་ལས་ལ་འགྱུར་
སེམས་བྱེད་པ་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་
སོགས་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྟོབས་དང་། བྱེད་ཆད་མི་བྱེད་པ་སྦྲར་
སྟོབས་པའི་སྟོབས་ཏེ། སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་སྟོན་ས་སོ། །སྟོབས་བཞིའི་ཆ་རེ་
རེས་ཀྱང་སྟོབས་པ་དུ་མ་སྟོང་རུས་མོད། །བཞི་ཀ་ཆང་བ་ནི་སྟོབས་པར་སྟོབས་
ཆེན། །

གསུམ་པ་བསྟོ་བ་ནི།

བདག་ལས་རྣམ་པ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འདིར་བདག་ལ་
ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་། བདག་ལས་ཞེས་པ་གཞུང་གཉིས་ནས་འབྱུང་བས་
དེ་དང་བསྟུན་ན། བདག་གི་ལས་དགེ་བ་སྤར་བྱས་པ་རྣམས་བསྟུས་ན། ལུས་
ངག་ཡིད་རྣམ་པ་གསུམ་གང་གི་སྟོན་ས་མཆོད་པ་འབྱུང་བས་མཆོན་ཏེ་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་བསྐྱེད་ཅིང་བསགས་པའི་དགེ་བ་གང་མཆིས་པ་
དེ་རྣམས་ནི། བདག་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་
བོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ས་བོན་དེ་ལས་བདག་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཡོན་
ཏན་རྒྱུ་མཆོ་ལྟར་མི་བད་པ་དེ་སྤར་དུ་ཐོབ་པར་ཞོག་ཅིག །ཀྱང་པ་སྤྲ་བྱེ་
གཉིས་སུ་བདག་ལ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། བདག་ལ་མཆིས་པའི་སྟོན་གསུམ་

ཀྱི་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་ཞེས་དང་། བདག་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བར་
ཞོག་ཅེས་སྐྱར་བྱང་རུང་ རོ། ། ཀྱུན་མཁྱེན་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ནར་མི་
བཟུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དང་བཅས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། ས་བོན་ཡང་ཉིད་ལེན་
ཀྱི་རྒྱ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདིས་ཆོས་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཞི་པ་མཆོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡི་རང་བཤམ།

དངོས་དང་། དོན་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། རྟོགས་བཅུ་དག་གིས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
རང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་བཅུ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་སུ་
བྱོན་པ་དང་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་
མཆོད་པ་ལས་དགེ་བ་གང་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་མཁྱེན་པ་དང་གཟིགས་ནས་རྩེ་ས་སུ་ཡི་རང་བ་མཛད་པ་དེ་དག་ལ་
བདག་ནི་རྩེ་ས་སུ་ཡི་རང་རོ། །

ཁ་ཅིག་མཆོད་པ་གང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་མ་
སྐྱར་བར་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་སྐྱར་བ་ནི་དོན་མིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གང་བྱུང་
བ་ཞེས་པས་མཆོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྟན་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་།
འདིར་རྩེ་ས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡང་མཆོད་རྩེ་ས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མཆོད་པའི་

བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། བསོད་
ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་
བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། འདིའི་དོན་བསྟུ་བའི་སྐབས་
སུ། བསོད་ནམས་ཀུན་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བསྟུས་ན། སྡིག་
པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་བཤགས་པར་བགྱི་ཞིང་། དག་བའི་བསོད་ནམས་
བསགས་པ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །

ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དེ་
ལྟར་བགྱི་བའི་དག་བས་བདག་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་སྟུར་དུ་
ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག །འདིས་ཀྱང་བཤགས་པ། ཡི་རང་བ། ཕྱག་འཆའ་བ།
བསྟེ་བ་གསུམ་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །

ལྷ་པ་བསྐྱལ་བ་ལ་གཉིས།

བྱང་སེམས་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་
གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི།

ཕྱོགས་བཅུ་དག་གི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འདར་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་བཅུ་དག་གི་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་ནི་ས་བཅུ་པ་སོགས་ལ་གནས་པ་

ཡི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྦྱར་དུ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་
སུ་འཁོར་རྒྱ་བར་བབྱིད་པར་བསྐྱལ་མ་འདེབས་སོ། །ས་བཙུ་ཞེས་པ་ས་
བཙུ་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སུ་བཞེད་པ་ནི་ཅུང་མི་འཐད་དེ། འདིས་ནི་
སྦྱར་དུ་འཁོར་རྒྱ་རྣམས་པ་ཞེག་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ས་བཙུ་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། དེའི་
འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

བྱང་ཚུབ་དམ་པར་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་ནི་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆེ་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྡེ་དཔུང་དང་
བཅས་པའི་བདུད་རྣམས་བརྟལ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དམ་པར་སངས་
རྒྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྦྲན་པ་
སྟེ་ཕན་པའི་སྦྲད་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་བསྟོར་བར་གྱུར་ཅིག །

བྱང་ཚུབ་དམ་པར་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དམ་པར་ཞེས་
བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་སེམས་ཡང་འདིར་འཁོར་རྒྱ་བའི་གནས་བསྟན་པ་
དང་སྦྱར་རོ། །བདུད་བརྟལ་བ་གོང་དུ་སྦྲངས་པ་ནི་ཆོར་རྒྱ་བའི་སྟོན་དུ་བདུད་
བརྟལ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། སྟོན་བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པས་བྱང་ཚུབ་ཤིང་བྱང་དུ་སྟོན་ལ་བདུད་བརྟལ་ནས་ཐོ་རངས་ལ་

སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྩ་ཆེན་པོ་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་
གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་གྱི་རྩ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ལྟོ་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ཡི་ནི་
མ་ཐུས་སེམས་ཅན་ནམས་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པར་བསྐྱེད་པར་འོག། །
འདིར་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ནི་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་སྤྱི་དང་ཆོས་མཚུངས་
སྦྱར་ཞིང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་
ན་ངན་འགྲོའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པར་བྱས་ནས་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ལ་
འགོད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་དང་སྦྱར་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་
པའི་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པའོ། །སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་གྱི་
རྩ་བརྟུང་བ། ཆོས་གྱི་དུང་འབྱུང་བ། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
བཤད་པས་ལྟའི་རྩ་བོ་ན་དང་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་སྦྱོར་ན། རྒྱུད་ལྷ་མ་
ལས།

རི་ལྟར་ལྟ་ནང་ལྟ་ནམས་གྱི། །

སྟོན་གྱི་དཀར་པོའི་མ་ཐུ་ཡིས་ནི། །

འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །

ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །

མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང་། །

ཞེ་བའི་སྒྲུ་ཡིས་བག་མེད་པའི། །

ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་། །

ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ནི་བསྐྱལ་བྱེད་ལྟར། །

ཞེས་སོགས་དཔེ་དོན་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། །རྩ་བོ་ཆེ་
དེ་ལས་བརྒྱུད་མཁན་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་སྟོན་པ་འབྱུང་སྟེ་སྐུམ་ཅུ་
ཙ་གསུམ་ན་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

དྲུག་པ་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། འཕྲིན་ལས་གང་མཛད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བསམ་ཡས་སུ་དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གྱུར་
ཅིག །འདིར་བྱེ་བ་ཞེས་པ་བྱེ་བའི་གྲངས་ཆད་ཅུ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། བསྐྱལ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བའི་མང་
ཆིག་གོ།

གཉིས་པ་ལ། ལས་ཉོན་གྱི་འཆིང་ལས་དགོལ་བ་དང་། རི་བཙས་གྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མི་སྟོན་ཅིང་བྱམས་པའི་ཐུགས་
ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

འདོད་པའི་འདམ་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་
བཞུགས་ནས་རི་ལྟར་མཛད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པོ་ཅི་རིགས་ལ་
ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་སྲིད་པ་ནི་བཀྲལ་བར་དགའ་བའི་སྤྱིར་འདམ་དང་ཆོས་
མཚུངས་པའི་ནང་དུ་བྱིང་བ་སྟེ་ལྟུང་ནས་བཟུང་བར་གྱུར་ཅིང་། འདོད་ཡོན་
ལ་སྲིད་པའི་སྲད་བྱ་ཞགས་སྐྱད་དང་འབྲ་བས་རྒྱད་སྟོད་པོ་མ་ཡིན་པར་དམ་
དུ་བཅིངས་པ་སོགས་འཆིང་བ་ཀྱན་གྱིས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཅན་དག་ལ།
རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་
གཟིགས་སུ་གསོལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་ལ་ཁམས་གོང་
ན་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྲིད་པ་ཁ་ནང་དུ་བལྟ་
བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།

ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྲིད་འདོད་ཆགས། །

ཁ་ན་ནང་དུ་བལྟས་སྤྱིར་དེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་
སྲད་བྱ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པ་དང་སྦྱར་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ཁམས་གོང་
མའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །འཆིང་བ་ལ་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ།
དུག་གསུམ་གྱི་འཆིང་བའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་སྦྱག་

བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ལ་གཙོ་བོར་འཆིང་། ཞེ་སྒྲུབ་
གིས་ངན་སོང་གསུམ་དང་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ལ་གཙོ་བོར་འཆིང་།
གཉི་མུག་གིས་ཁམས་གསུམ་དང་སྒྲུབ་བསྐྱེད་གསུམ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་
བསྐྱེད་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། ། འོན་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་
བྱེད་ཀྱན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་སྟེང་བ་ཡིན་པར་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ལུང་
རིགས་དུ་མས་བསྒྲུབས་སྒྲུབ་དོ། །

སངས་རྒྱས་བཙུན་པོ་མ་ལུན་འདས་ལ་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་
སྟེང་མཛད་པ་ནི། སྒྲིབ་སེམས་ཅན་ལ་རྟེན་མེད་དང་རྟེན་གཅིག་དང་རྟེན་
གཉིས་དང་རྟེན་མང་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ལྟ་དང་མི་རྣམས་རྟེན་གཉིས་པ་གཙོ་
ཆེ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བཞད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་དྲི་མར་གྱུར་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྟེ་སེམས་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་མས་སྟོན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་
ཅན་དམན་པ་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་པོ་མ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་པར་མི་
མཛད་དེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་སྟོད་པ་ངན་པ་བྱེད་པ་ཀྱན་སེམས་ཅན་
དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་བའི་དབང་དུ་སོང་ནས་བྱེད་པས། སེམས་
ཅན་དེ་དག་ལ་རང་དབང་མ་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་དོ། ། གཤམ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་
ཀྱི་དྲི་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་ཡོད་དམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་སྟུང་ན། འདི་

ལ་ལན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དགོས་ཀྱང་མང་དུ་དོགས་པས་བསྐྱས་ན། སེམས་
དང་དེའི་ངི་མ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་སེམས་ཚུ་དང་བ་ལྟ་
བྱ་ལ་ངི་མ་རྣམས་ཚུ་ལྟོག་པ་ལྟར་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་ཞིང་འབྲལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

རི་ལྟར་ཚུ་ལྟོག་པ་ལས་དང་བ་ནི། །

ཞེས་བ་ནས།

སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད། །

དེ་ནི་སྟོ་བྱར་ཉེས་པས་མ་བྱུང་བས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་ངི་མ་ལ་སྤྱིའི་ངི་མ་དང་། ནང་གི་ངི་མ་
གཉིས་ལས། འདིར་ནང་གི་ངི་མ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
དང་། སྤྱི་མ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངི་བཅས་དམན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་སྟོན་པར་མ་
ཟད། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་བྱམས་པའི་
བྱུགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་སྟོལ་བར་མཇུག་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ནོ། །

འདི་ཡན་ཆད་ནི་ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྤྱིགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཡན་

ལག་བདུན་པོ་བསྐྱུས་ན། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། ཉེས་པ་སྦྱོང་བའི་ཡན་
ལག་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། ཅུང་ཟད་ཕྱེན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐྱེལ་བ་དང་
གསོལ་བ་དང་ཡི་རང་བ་རྣམས་ནི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚོགས་གསོག་པའི་ཡན་ལག་
དང་། བཤགས་པ་ནི་འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་
ཡི་རང་བ་ནི་དགོ་བ་ཐོབ་མཉམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་དགོ་བ་ལ་དགའ་བ་
སྟོམ་པ་ནི་དགོ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ལ། བསྐྱོ་བས་ནི་བསགས་སྦྱང་གི་
དགོ་བ་རྣམས་ཉུང་དུ་མང་པོར་སྒྲེལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྦྱང་ནས་ཟད་པར་
འགྱུར་བ་རྣམས་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བསགས་པ་དང་
སྦྱང་བ་དང་སྒྲེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་གསུམ་དུ་འདུའོ། །བསྐྱོ་རྒྱ་དང་བཅས་
པའི་སྟོན་ལམ་རྣམས་ནི་བསྐྱོ་བ་ཡང་ཡིན་པས་གོང་འོག་གི་སྟོན་ལམ་རྣམས་
ནི་བསྐྱོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་རྣམས་བྱང་

ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་བསྐྱར་བའི་སྟོན་ལམ་ལ་ལ།

དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩེས་སུ་སྟོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་བ་
ལ་སྟོབ་པར་སྟོན་པ། སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་ནས་རིགས་དུག་གི་དོན་བྱེད་
པར་སྟོན་པ། མདོན་ཤེས་དང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་སྟོན་པ། ཟབ་མཐིམ་ཆོས་
རྟོགས་པར་སྟོན་པ། ཕྱིན་དུག་གི་སྦྱོང་བ་རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་(དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་སྒྲོན་པ་)ནི།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀླང་པ་བཞི་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ད་ལྟ་གང་ཞིག་ཞུགས་པ་དང་། གང་དག་སྒྲོན་བྱོན་ནས་འདས་པ་དང་། ད་དུང་མ་བྱོན་པ་འབྱོན་འབྱུང་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྦྱོང་པའི་རྗེས་སུ་བདག་སྒྲོབ་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱང་པ་སྦྱོང་པར་གྱུར་ཅིག་སྦྱང་པ་ནི་བྱ་བ་དང་སྦྱོང་པ་ནི་བྱེད་པ་དང་སྦྱར་བའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་བྱོན་པ་ནམས་འདས་ཟིན་ནས་ད་ལྟ་མེད་ཅིང་། མ་བྱོན་པ་ནམས་ནི་མ་བྱུང་བས་ད་ལྟ་མེད་པས་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ངེ་ལྟར་སྒྲོབ་སྒྲུལ་ན། བྱི་མ་འདི་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་བདེན་ཡང་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོན་བྱོན་ནས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ནམས་ནི་སྤར་འདས་པའི་དུས་ཞིག་བྱུང་ནས་འདས་ཟིན་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོན་འདས་ཟིན་ནས་ད་ལྟ་མེད་ཅེས་བྱར་རུང་ཡང་། སྦྱིར་སྒྲོན་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཙམ་དུ་མ་བཟད། འདས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་སང་གི་ཉིན་ཞག་དང་ཟླ་བ་དང་ལོ་སོགས་དང་དེ་དུས་ཀྱི་མི་ནམས་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་སྦྱིར་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱེ་བ་སྤྲ་བྱི་དང་སྤར་བསགས་པའི་ལས་དགེ་སྒྲིག་ནམས་ཀྱང་ད་ལྟ་འདིར་ཡོད་ཅེས་དངོས་སུ་བསྟན་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་

འདོད་དགོས་ཏེ། གུན་རྗེ་བཤད་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ལོ།།
དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲོན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྱུང་གྱུར་
ནམས་དང་སང་པན་ཆད་ཀྱི་ཉིན་ཞག་དང་ལྷ་བ་དང་ལོ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་
དང་། བྱེད་འགྱུར་གྱི་བྱ་བ་དང་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་སོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྦྱིར་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་ཚུལ་
འདི་ལྟར་སྟོ་རོར་མི་བདེ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་ནི་
དབུ་ཆད་ཀྱི་རིགས་པ་ནམས་དང་། བྱེད་པར་དུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བའི་ལུགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། ། ད་ལྟ་མེད་
ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་ངེས་ནམས་སྦྱིར་ཡོད་ཅེས་འདོད་དགོས་ཀྱི། ད་ལྟ་
མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་ཡུལ་དུས་གང་ལ་སྟོས་ནས་གཏན་
ནས་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ནམས་ནི་སྦྱིར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་
རྟོགས་ལྡན་དག་ལ་དཔྱེད་པའི་སྟོ་ཙམ་བསྟན་པའོ། །

དེས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲོན་འགྱུར་དེ་དག་
གི་མཛུང་པ་ལྟར་སྟོབ་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་(སྟོད་པ་ཕྱིན་དུག་རྟོགས་ནས་རིགས་དུག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྟོན་པ་)ནི།

པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱུད་པ་སྟོད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པར་བགྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་འགྲོ་བྱུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་
འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པར་བགྱིད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
འགོད་པར་ཞོག།

གསུམ་པ་(མངོན་ཤེས་དང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་སྒྲོན་པ་)ནི།

མངོན་ཤེས་དུག་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱལ་བསྐྱར་སྤྲོ་ཚོགས་
སྒྲོན་པའི་རྩ་འཁྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྲ་རགས་
རྣམས་ཐོས་པའི་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། གཤམ་གྱི་སེམས་དང་དབང་
པོའི་རིམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་གཤམ་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་
དང་། རང་གཤམ་ཆེ་སྒྲོན་མ་གང་དུ་སྦྱེས་པ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་གནས་རྗེས་བྱན་
གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། རང་གཤམ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྦྱེ་བར་ཤེས་པའི་
ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སམ་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་།
རང་གི་གཤམ་བྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་མངོན་སྐྱུམ་ཤེས་པའི་
ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཏེ། མངོན་ཤེས་དུག་པོ་དེ་མངོན་དུ་
བགྱིས་ནས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་རེག་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སོ། །

བཞི་པ་(ཟབ་མོའི་ཆོས་རྟོགས་པར་སྒྲོན་པ་)ལ་གཉིས།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་

ལ་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འབྱུང་དང་། །

རང་བཞིན་མ་མཆིས་གནས་མ་མཆིས། །

རྣམ་རིག་མ་མཆིས་དངོས་མ་མཆིས། །

སྟོང་པའི་ཆོས་ནི་རྟོགས་པར་ཤོག།

མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་སོགས་

འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། རི་སྐད་དུ་རྩིས།

གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ། །

དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས། །

གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །

ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་། མ་རྩོས་པས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས།

གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །

དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནི་བྱང་སོགས་འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆོས་

རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་དེ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གིས་དེ་དང་

དེའོ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དབང་དུ་མ་
བྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

གང་ལ་བཏེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །

དེ་ནི་རང་དབང་མི་འབྱུང་རོ། །

འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །

དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་དབང་ངམ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་སྟེ་དུས་དང་
སྐྱར་ན་འདས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ཤུགས་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་ཤིང་། དེའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཅེས་
བསྟན་པའང་ཐོས་སོ། །

འདི་དག་ནི་གོང་གི་དེར་མ་ཟད། ལྷང་དང་རིགས་པ་དུ་མས་སྐྱབ་ཏུ་
ཡོད་ཀྱང་མང་བར་དོགས་ནས་བཞག་སྟེ། མཆོན་ཙམ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་ན་བྱབ་ཟེན་པས་སྐྱར་སྐྱེ་
མ་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྐྱར་སྐྱེ་ན་ནི་ཡང་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་

མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་རྒྱུ་འབྱུང་སྤྱུ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡང་རི་བོང་གི་
རྩ་ལྷུང་རྒྱན་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྷུང་སྐྱེ་ན་ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན་དུ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའམ། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།
དེ་ལྷུང་རྩོ་བོའི་ལམ་སྟོན་ལས།

ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །

མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །

ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །

གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷུང་རོ། །རང་བཞིན་མ་མཆིས་ཞེས་སོགས་གི་དོན་
ཏུ་ར་རྩ་ཐས། རང་བཞིན་ཏེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་ཡང་བདེན་པར་
མེད་ལ། གནས་ཏེ་སྟོད་གི་འཇིག་རྟེན་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་།
རྣམ་རིག་སྟེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་དག་རང་རང་གི་རྣམ་པ་དང་
བཅས་པ་ཡང་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གི་དོན་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཞ་ལུ་ཡེ་ཞེས་རྒྱ་མཆོས། རང་
བཞིན་མ་མཆིས་ཞེས་པའང་རང་དབང་དུ་ཡོད་ན་སྟོས་མེད་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་
ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་།

གནས་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། གནས་ནི་མིག་སོགས་
དུག་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་དུག་ཅུ་བ་ནི་ཀྱན་གཞིའི་བག་ཆགས།
གནས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་དང་། དེའི་གནས་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་དོན་འདི་
ལས་ནི་རྣམ་རིག་མ་མཆིས་དངོས་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་པར་
བྱར་ཡོད་དེ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། གནས་མེད་
དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཅུ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་
ཅིང་། རྣམ་རིག་ཅེས་པ་ཡང་གནས་དམིགས་པ་ཅུ་བ་གནས་པ་བཞི་པོ་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་ནས། ཡང་འདིར་སྤྱི་གཟུང་བའི་
རྣམ་རིག་དང་། རང་འཇིག་པའི་རྣམ་རིག་ཅེས་བྱ་བ་བརྟག་བཅོད་དུ་མི་འདོད་
པས་རྣམ་རིག་མ་མཆིས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་། གཉིས་ཀས་མ་མཆིས་པའི་
དོན་ནི་མེད་པ་དང་སྟོང་པའི་ཞེ་སར་བཤད་དོ། །གཉིས་ཀའི་བཤད་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་ཞིང་། འདིར་བཅོལ་ན་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་
སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དང་། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

ཐ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ནི་མཆོན་ན། མེད་རང་བཞིན་ཆ། ལྷའི་རང་
བཞིན་གཤེར་སོགས་དང་། མི་རྒྱ་བཟང་ངན་ལ་དེའི་རང་བཞིན་བཟང་ངན་
ཞེས་བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ལ་འགྱུར་མེད་བདེན་
པའི་རང་བཞིན་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་མྱང་

འདས་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་མང་དུ་
གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་རྩེས་ཀྱང་དབྱ་མའི་འགྲེལ་བར་
བཤད་དོ། །དགག་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལའང་རང་བཞིན་
ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་བཞིན་མ་མཆིས་ཞེས་པ་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་ལ། གནས་
མ་མཆིས་ཞེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུའང་
འགྱུར་རོ། །རྣམ་རིག་ནི་སྤྱིར་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཕྱིའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་
དང་། ནང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་མཆིས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པའི་ཆོས་ནི་རྟོགས་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་ན་རྣམ་རིག་མ་མཆིས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་པ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་
དེའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་ཡང་
རུང་རོ། །

འདིར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་སྟེ།
དངོས་པོའི་སྐད་དོད་ལྟ་བུ་སྟུང་། ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་དང་གཞི་དང་རང་བཞིན་
དང་ཡོད་པ་ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་བྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལྟར། །

སེམས་ཅན་མ་མཆིས་སྟོག་མ་མཆིས། །

གང་ཟག་མ་མཆིས་གསོ་མ་མཆིས། །

བདག་མ་མཆིས་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་ཤོག །

སངས་རྒྱས་བྱང་སྤྱོད་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་སྤྱོད་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་
ཚུལ་མངོན་དུ་ངེ་ལྟར་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར། བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
དང་། སྟོག་དང་། གང་ཟག་དང་། གསོ་བ་དང་། བདག་རྣམས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཤོག་
ཅིག །འདིར་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་གང་ཟག་གསོ་བ་རྣམས་ནི་བདག་གི་རྣམ་
གངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་ནི། འཁོར་བར་ཀྱན་དུ་གཏུང་བའི་
སེམས་པ་ཅན་དང་། སྟོག་ནི་ངེས་མཐུན་སྐལ་མཉམ་རྫོགས་པའི་བར་གནས་
པ་དང་། གང་ཟག་ནི་བག་ཆགས་དམན་པས་རྒྱུད་གང་ཞིང་འཁོར་བར་ཟག་

པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ངར་འཇིན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་
དོན་དུ་བསྐྱབ་བརྟུས་མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད་ལ། གཞན་ཞིག་ཏུ་གསོ་བ་ནི་
པ་མ་དང་བས་ཀྱིས་རང་གསོ་བ་དང་རང་གིས་ནི་གཞན་གསོ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོ་
ནས་བརྗོད་ཅེས་བཤད་དོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲ་འདུག་ཏུ་ཡོད་ན་བཤད་དུ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ།
སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྣམས་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་བཤད་དུ་
མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོག་ཅེས་པ་སྟོག་ལྡན་དང་། གསོ་བ་ནི་གསོ་
བ་པོ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །དེས་ན་བདག་ལ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་བདག་དང་གང་ཟག་
དང་ང་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཅམ་ཡིན་པས་ཡོད་ལ། དགག་
བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡོད་དེ། བཞི་
བརྒྱ་པ་ལས། དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་
པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་
རག་མ་ལས་པ་ནི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་ནི་འདིར་བདག་ཅེས་པ་བྱི་རོལ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་མཆན་
ཉིད་ལྟ་ལྡན་གྱི་བདག་ལ་བྱས་ནས། མ་མཆིས་ཞེས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་
མེད་ཅེས་རིགས་པས་སྐྱབ་པར་མཛད་སྒྲུང་སྟེ་སྟོགས་གཅིག་གོ། །གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་།

འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །

མེ་མིན་རླང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །

རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱན་མིན་ན། །

དེ་ལས་གཞན་ནི་སྐྱེས་བུ་གང་། །

སྐྱེས་བུ་ཁམས་དུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ན། སྐྱེས་བུ་གང་

ཟག་གམ་བདག་ནི་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤང་པོ་འདུས་

ཤིང་ཚོགས་པའི་སྟངས་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་སའི་

ཁམས་ཤིང་རུས་སོགས་དེ་མིན། ཆུའི་ཁམས་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་སོགས་དེ་

མིན། མེའི་ཁམས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་བྱོད་རྣམས་དེ་མིན། རླང་གི་ཁམས་རྩ་

རྩས་ཀྱི་རླང་དང་དབུགས་རྣམས་དེ་མིན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལུས་ཀྱི་བུ་

གའི་ཁོང་སྟོང་རྣམས་དེ་མིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་

རྣམས་དེ་མིན། ཀྱན་འདུས་པ་ཅམ་ཡང་མིན་ཞིང་། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དོན་

གཞན་ན་ལོགས་སུ་ཡན་གར་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའོ། །དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །

སྤྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །

སྤང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་གམ་གང་ཟག་ཅེས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག །ཅི་དེ་
སྤང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྗོད་དམ། དེ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད། དང་
པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། སྤང་པོ་འདི་ཉིད་སྤྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ལྟར་བདག་གྲང་སྤྱེ་
བ་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་གྲང་མང་པོ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་
པ་ལས།

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་སྤྱིར་དེར། །

མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བདག་
མང་པོ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཀྱན་གྱིས་བདག་གཅིག་ཏུ་འཇིན་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་
རོ། །ཅི་རྟགས་གཉིས་པ་བདག་དེ་སྤང་པོ་ལྔ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་ན་མི་
འཐད་དེ། སྤང་པོ་འདི་མཐོང་ནས་བདག་མཐོང་བར་འཇོག་གི། །སྤང་པོ་འདི་

ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོགས་སུ་བདག་ཡན་གར་བ་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
དང་། གལ་ཏེ་ལོགས་སུ་ཡོད་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་འབྲུད་པ་དང་བྱས་པ་
ཚུད་བ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ། །
བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
པ་ལས།

བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྒྲོལ་ཕྱིར། །

ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམས་གཉིས་གསུངས། །

ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །འདིས་དགག་བྱའི་བདག་དེ་གང་ཟག་གི་སྟངས་
དུ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྤང་པོ་སོགས་ཆོས་གཞན་གྱི་
སྟངས་དུ་བཀག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་སོ། །ང་དང་བདག་ནི་ཐ་
སྟོན་དུ་སྤང་པོ་ལྷའམ་གཟུགས་སེམས་ཆོགས་པའི་སྟངས་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་མ་བཟླ་མ་དབྱེད་པར་སྤང་པོ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་སྟངས་དུ་བཟླ་མ་པ་ཅམ་
གྱི་ང་སྟེ། །ངའོ་སྟམ་པའི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་
དུ་སེམས་པ་ཅམ་ནི་ཐ་སྟོན་པའི་ང་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་ཡང་།
སྒྲོ་ལྟན་སྒྱེས་དེས་བྲངས་པའི་ངའོ་སྟམ་དུ་ང་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བར་འཛིན་
པ་ནི་ངར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་དང་། ང་ཡིའོ་སྟམ་དུ་རང་ངོས་ནས་བྱལ་
བར་འཛིན་པ་ནི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ། །

ལྷ་པ་(ཕྱིན་དྲུག་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་)ལ་གཉིས།

སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྦྱིར་བསྟན་པ་)ནི།

བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་མང་དུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པས་མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་གངས་
ངེས་ཚུལ་བཤད་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་རིམ་དུ་
རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ལ། འདིར་བསྟུས་པ་ཞིག་བརྗོད་ན་
གངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་དྲུག་སྟེ། མདོན་མཐོ་དང་། དོན་གཉིས་སྦྱབ་པ་དང་།
གཞན་དོན་རྗོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་སོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས།

ལོངས་སྟོད་དང་ལུས་ལུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། །

ལའོར་ཅོམ་ལུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་མདོན་མཐོ་དང་། །

རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་དུ་མི་འགོ་དང་། །

བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །

ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཅན་དོན་ལ་རབ་བཙོན་པ། །

གཏོང་དང་མི་གཞོད་བཟོད་པས་བྱེད། །

གནས་དང་གྲོལ་བ་གཞིར་བཅས་པས། །

རང་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོད། །

ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མི་ཕོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་དང་། །

རྣམ་འཆེ་བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྟོ་དང་། །

དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་བྱིར། །

གཞན་གྱི་དོན་ཏེ་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཕོངས་སྟོད་མངོན་པར་མི་དགའ་དང་། །

རབ་གྲུས་གཉིས་ལ་མི་སྟོ་དང་། །

རྣལ་འབྱེད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །

ཐེག་ཆེན་མཐའ་ནི་འདིར་བཟད་དོ། །

ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི།

ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཆགས་ལམ། །

དེ་ཐོབ་རྣམ་གཡེང་སྟོམ་པ་བཞིན། །

སེམས་ཅན་མི་གཏོང་འཕེལ་བ་དང་། །

སྐྱེ་བ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་གནས། །

ཞེས་སོ། །

དྲུག་པ་ནི།

བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །

རྒྱལ་བས་པ་རོལ་སྤྱོད་པ་དྲུག །

ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །

མཐའ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས། །

གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་རེ་ཞིག་བཞག་

སྟེ། ཕྱི་མ་འདིའི་དང་པོ་གསུམ་ཞེས་པ་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་བས་བཞེད་པ་གསུམ་

རྒྱལ་བས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱུས། མཐའ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་

གཉིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པ་

གསུམ་ཀྱང་སྤྱོད་དྲུག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། གཅིག་བཙོན་འབྲུས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་

གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །རྒྱལ་བས་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་སྦྱོད་པའི་
རབ་དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རིགས་བསྐྱུས་ན་
ཕྱིན་དུག་ཏུ་འདུ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་སོ། །

ཕྱིན་དུག་གི་བྱེད་པས་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།

སྦྱིན་པས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཉམས་དང་། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །

འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །

སེམས་ཅན་རྣམ་སྤྲིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ།

ཚུལ་ཁྲིམས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཉམས་དང་། །

ཞེས་བསྐྱུར་ཞིང་རྒྱང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་འདྲ་བར་
གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ནི་སེར་སྣ་ནས་ཤེས་རབ་འཆལ་
བའི་བར་དུག་གོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་རྣམས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། །འདོད་པ་རྫོགས་པ་ནི། དེ་བ་སྒྲོང་བ་དང་དགོ་བ་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་གཞོན་པ་བཟོན་པ་དང་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་སྦྱལ་སྦྱར་བྱེད་པ་དང་
ཐེ་ཆོམ་གཙང་པའོ། །སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པས་སྦྱུད་པ་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་ལམ་ལ་འགོད་པའི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་

ཆོས་བཞིའམ་གསུམ་མོ། །སྦྱིན་པ་ལ་བྱང་བྱང་དང་ཆོས་དང་མི་འཇིགས་
བའི་སྦྱིན་པ་གསུམ་མོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པ་དང་དགོ་བ་ཆོས་
སྦྱད་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། བཟོད་པ་ལ་སྦྱག་
བསྐྱེལ་དང་ལེན་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་དང་གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྟམ་བའི་
བཟོད་པ་གསུམ། བཙོན་འགྲུས་ལ་ཏྱག་སྦྱོར་དང་གྲུས་སྦྱོར་དང་སེམས་ཅན་
དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་གསུམ། བསམ་གཏན་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་
གནས་དང་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གསུམ། ཤེས་རབ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་མོ། །

གོ་རིམ་ནི།

སྤྲུམ་ལ་བརྟེན་བྱེ་མ་སྟེ། །

དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་བྱེར་དང་། །

རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་བྱེར། །

དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དུག་པོ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་མ་བྱེ་
མ་ལ་སྟེ་བ་དང་། སྤྲུམ་སྤྲུམ་དམན་ཅིང་བྱེ་མ་བྱེ་མ་མཆོག་དང་། སྤྲུམ་སྤྲུམ་
རགས་ཤིང་བྱེ་མ་བྱེ་མ་སྤྲ་བའི་གོ་རིམ་མོ། །

སྐྱོད་ན་རྣམ་ངེས་ཆིག་ནི།

དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །

བསེལ་བ་ཐོབ་དང་ཁྱོ་བཟོད་དང་། །

མཆོག་སྒྱུར་བ་དང་ཡིད་འཇིག་དང་། །

དོན་དམ་ཤེས་པའི་བྱིར་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། སྒྱིན་པའི་སྐད་དོད་དུ་ན་ཞེས་པའི་དུ་རི་བླ་ནི་འགྲོ་བ་

མོངས་པ་དང་ངན་པ་ལ་འཇུག་ཅིག་འདིར་དབུལ་བར་བསྐྱར་དོ། །ན་ནི་

དགག་ཆིག་སྟེ་དབུལ་བ་མེད་པའམ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་དུ་ན་ཞེས་པའི་

དོན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤིང་ལ་ནི་བསེལ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་

པའི་གདུང་བ་མེད་པར་བྱེད་པའོ། །བཟོད་པའི་སྐད་དོད་ཤིང་ཉེ་ནི་བཟོད་པ་སྟེ་

གང་ལ་བཟོད་ན་ཁྱོ་བ་བཟོད་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤིང་ནི་རྣམ་

པར་གཞོད་པ་དང་མཆོག་གི་དོན་ཏེ་སྦྱང་སྦྱོབས་ཆེ་བའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་

སྐད་དོད་དུ་ན་མི་ཡིད་ནང་དུ་འཇིག་པ་སྟེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་

ཀྱི་སྐད་དོད་ཤིང་སྒྲིའི་སྒྲི་ནི་ཤེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་འཇུག་ཀྱང་ཉེ་བསྐྱར་པ་

གོང་དུ་བཞག་པས་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡུལ་དམ་པ་ཤེས་པའོ། །

བྱིན་དུག་གི་པན་ཡོན་བསྐྱས་ན།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

སྦྱིན་པས་ལོངས་སྦྱོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །

བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙོན་པས་བརྩིད། །

བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྟོ་ཡིས་གྲོལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོར་བཞད་པ་)ལ་དྲུག

སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འབྲུས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་རབ་པོ། །

དང་པོ་(སྦྱིན་པ་)ལ་གསུམ།

དངོས་དང་། དེ་ལྟར་གཏོང་བར་སྟོན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་
རྩོགས་པར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་འཇིན་བདག་གི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞེསྟེ། བདག་ནི་
སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་པོའི་སྦྱུ་ཏུ་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་འཇིན་པ་དང་། གང་གི་ཆེད་
ཏུ་བཏང་བྱ་འདི་ནི་བདག་གི་འོ་སྦྱུ་ཏུ་བདག་གི་བར་འཇིན་པ་ཡི་འཁོར་
གསུམ་གྱིས་སྦྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་གནས་པར།
གཏོང་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྦྱོར་བ་སྟེ་པན་པའི་སྦྱང་ཏུ་སྦྱིན་བྱའི་རྩལ་ལ་
ཆགས་པའི་སེར་སྒྲ་མ་མཆིས་པར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་ཞོག །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏོང་བའི་ཆེ་སྦྱིན་བྱས་བསྐྱས་པའི་དངོས་པོ་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པར་བྱལ་བའི་དངོས་པོར་མ་མཆིས་པར་ཤེས་ཤིང་།
བདག་གི་གཏོང་རྒྱུའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་སྤྱོན་
བྱལ་དུ་འབྱུང་བར་ཤོག །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་ཆེ་
གཏོང་བ་པོ་དང་བཏང་བྱའི་རྣམ་དང་གང་ལ་གཏོང་བའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་སྒྲོན་ས་སྤྱིན་པའི་
ཕར་སྤྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག །

ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛིག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཛིག་ཅིང་འབྲལ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་སྤྱིན་བྱའི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་འཛིག་ཅིང་བད་པར་བྱས་པ་ལ་ཡང་བཤད་དུ་རུང་
བ་ལྟར་སྤང་སྟེ་ཚུལ་གཅིག་གོ །མདོར་ན་གཞུང་སྤྱི་དེ་དག་གིས་སྤྱིན་པའི་
འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་སྤྱིན་པ་གཏོང་བར་སྒྲོན་པ་
སྟེ། གང་གིས་སྤྱིན་པ་གང་ལ་སྤྱིན། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། །སྤྱིན་པ་
དངོས་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་སྤྱིན་པའི་ཕར་སྤྱིན་
དུ་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོད་བསྐྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བེན་པ་དགོས་ལ། གཞུང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་དུ་དེ་
གང་རུང་གིས་བེན་ན་སྤྱིན་པའི་ཕར་སྤྱིན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི་

སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞིར་བཅས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། སར་བྱིན་དྲུག་པོ་ནི་ཐེག་
ཆེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འཇུག་པ་ལས།

སྐྱིན་པ་སྐྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོར་སྟོང་། །

འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ས་རོལ་བྱིན་ཅེས་བྲ། །

གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྐྱེས་གྱུར་པ་དེ། །

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ས་རོལ་བྱིན་ཅེས་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱིན་པའི་སར་བྱིན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱིན་པའི་སར་བྱིན་གཉིས་བསྟན་ཏེ་སྤྲ་མ་སོ་
སྤྲེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱིན་པ་དང་། བྱི་མ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་
སར་བྱིན་ནོ།།

དེས་ན་འདིས་སྐྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་ན་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་སར་བྱིན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ནི་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དེ་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སྐྱིན་པ་ལའང་སྐྱིན་པའི་སར་བྱིན་དུ་འགྱུར་བར་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་
རང་འཕགས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མདོན་
སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྩེས་འཇུག་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་མ་བློན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོས་པས་བློན་པས་ས་རོལ་དུ་

འགྲོ་བར་ངེས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་མིང་རྟེན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་
བ་ལ་དགོངས་སོ། །

སྦྱིན་པ་ལ་བཤད་པ་འདི་བཞིན་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྷ་ལའང་ཅི་ལྟར་
རིགས་པར་སྦྱོར་བར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་བཤད་པ་དེས་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྡོམ་བ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟེན་པ་སོ་སོ་དང་གཉིས་ཀ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

པར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྦྱོར་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིན་ཟེན་པ་གང་རུང་དང་སྦྱར་དགོས་པས་ཕྱིན་ཟེན་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། པ་རོལ་ནི་གང་ལ་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་ན་ངོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་
མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མངའ་བའི་རང་བཞིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་)ནི།

ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྤངས་
པ་དང་མ་སྤངས་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཉེས་ལྟར་གི་སྦྱོན་བྱུང་བ་
མེད་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་

ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག །
སྐྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་སོ་ཐར་བྱང་སེམས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་
སྐྱངས་པ་རྣམས་དང་། མ་སྐྱངས་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་དངོས་སུ་མ་སྐྱངས་ཀྱང་མི་
དགོ་བ་བཙུ་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅི་རིགས་སྟོང་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དོ། ། ཉེས་ལྷུང་སྤྱ་
མོ་བྱང་བ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་མོད། ཚུལ་འཆལ་གྱི་ཉེས་སྟོན་ནི་
པམ་པ་བྱང་བ་སྟ་བུ་ལ་འཛོག་གི་ཉེས་ལྷུང་སྤྱ་མོ་བྱང་བ་ཅམ་ལ་ཚུལ་འཆལ་
དུ་འཛོག་མི་རུང་ངོ། །

འཁོར་གསུམ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྟོང་
བྱེད་པ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། གང་གིས་སྟོང་ཞིང་སྐྱང་བ་དང་གང་སྟོང་ཞིང་
སྐྱང་བ་དང་གང་གི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཞིང་སྐྱང་བའོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་
ལའང་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཏེ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(བཙོད་པའི་པར་བྱིན་)ནི།

སའམ་ཡང་ན་ཚུ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐས། སའམ་ཞེས་པ་
ནི་གཞོད་པ་ལ་ངི་མི་སྟམ་པའི་བཙོད་པ་དང་། མེའམ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱག་བསྐྱལ་
དང་ལེན་གྱི་བཙོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཚུ་དང་འདྲ་

བ་དང་། རོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱང་དང་འབྲ་བར་འཆད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་
བཟོད་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་གཞོད་པ་དང་དགའ་སྦྱད་གྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མི་
འཁྲུགས་པ་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱང་ལྟ་བུ་དང་། བཟོད་པའི་སེམས་མཆོན་
འཛིན་གྱི་མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་
འཆད་ལ། འོན་ཀྱང་ཕྱི་འེ་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ནི་འབྲུང་བའི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་
ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་འཁྲུར་དུ་བཟོད་ཅིང་དེ་རྣམས་ནི་གཞན་
གང་ལའང་ཁྱོ་ཆགས་མེད་པ་ལྟར་བཟོད་པ་ཡང་གཞོད་པ་འཁྲུར་དུ་བཟོད་
ཅིང་སེམས་ཅན་གང་ལའང་ཁྱོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་ཤིང་ཞེས་བཤད་ན་
བདེ་བར་སེམས་སོ། །

འདིར་མི་གནས་པའི་རོན་ནམ་མཁའ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་དངོས་སུ་མི་
གསལ་ཞིང་། སྦྱོར་ན་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་དང་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། རྒྱང་གི་ཁམས་
ལྟར་མི་གནས་ཤིང་ཞེས་པ་ནི་དེའི་སྒྲོན་མ་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་དང་སྦྱོར་རིགས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བཟོད་པ་བསྒྲུམས་ཏེ་ཁྱོ་བ་མ་མཆིས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞོག །འདིས་གཙོ་
བོར་གཞོད་པ་ལ་ངེ་མི་སྦྱུང་པའི་བཟོད་པ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་(བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་)ནི།

བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་སྟེ། བཙུན་འགྲུས་ལ་

བཙུམས་པའི་བཙུན་འབྲུམ་ནི་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་རྒྱན་ཏུ་རྟག་སྦྱོར་གྱི་བཙུན་འབྲུམ་གྱིས་འརྟུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞོན་པས་མི་གཡོ་བས་བརྟན་པ་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲུམ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་གྲུས་སྦྱོར་གྱི་བཙུན་འབྲུམ་དང་། བཙུན་པ་སྟོད་པའི་ལེ་ལོ་མ་མཆིས་ཤིང་། སྤྲུལ་མི་སྟོག་པའི་བཙུན་འབྲུམ་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལུས་དང་སེམས་གྱིས་འབད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཙུན་འབྲུམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག །

ལྷ་པ་(བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱེན་)ནི།

སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་སྦྱར་སོ་སྦྱེའི་ས་ན་ནི་གནས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ལམ་མཐོན་པོའི་བསམ་གཏན་གྱི་གཙོ་བོ་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྩེ་རྩེ་ཉིང་འཛིན་གསུམ་སྟོན་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་གསུམ་གའང་ས་བརྩུ་པ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱུ་མ་གཉིས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་རྩེས་ཐོབ་དང་། སྦྱུ་མ་ནི་དོན་ལ་དམིགས་པ་མཉམ་བཞག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་སྟེ། སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལྷ་རྩིང་དུ་ཟུང་དེ་དབང་བསྐྱུར་བས་སྦྱུ་ལ་པ་ཅི་

འདོད་དུ་སྦྱལ་བ་ལ་དབང་འགྱུར་ཞིང་འདོད་རྒྱུར་བསྦྱར་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
 བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་བཤད་ཅིང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱང་སྤྲ་
 མ་དང་འབྲ་བ་ལས། ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་གང་དང་གང་
 གི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུལ་ཞིང་མཐོང་བར་འདོད་པ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་
 གཟུགས་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སམ་ལྷའི་གཟུགས་
 ཀྱིས་འདུལ་ཞིང་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་དང་ལྷའི་
 གཟུགས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བདུད་དང་དུད་འགྲོའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འདུལ་བའི་ངོ་བོར་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་
 དེ་འཇིན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་གོ། །སྤྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེ་མཆོག་སྒྲོན་ལམ་
 ལས། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་འཇིན་དེ་ཉིད་ནི། ཞེས་པའི་དོན་ཟུང་འཇུག་
 གི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྩལ་སྟེད་ཅེས་པའང་དགོངས་
 གཞི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱོ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་
 ཞིང་། ས་བརྩུ་བ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཇེད་པ་དང་འབྲ་བར་
 མཇེད་རྒྱས་པ་ཡང་ཉིང་དེ་འཇིན་འདི་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཉིང་དེ་འཇིན་འདི་གཉིས་ས་བརྒྱད་པ་ན་ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ།
 རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ན་ཡོད་གྱང་དངོས་ནི། མདོ་ཉིད་ནས་ས་བརྩུ་བ་ནས་ཐོབ་
 པར་གསུངས་སོ། །དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་དོན་ནི། དཔལ་བོ་གཡུལ་དུ་ཆས་པ་

ན་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་བ་ན་དེ་ལྟ་བུ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་ཡང་རྩེ་ས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་བར་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་འཆང་རྒྱ་བའམ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱུ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་གི་རྩོམ་དེ་ཉིད་སྤྲི་ཞིང་བརྟན་པ་དང་མི་ཚོད་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཞིག་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། རྩོམ་དེ་རི་བྲག་སོགས་གང་ལ་བསྐྱུན་ན་དེ་ཉིད་སྤྲི་མར་སྤྱེད་རྒྱས་པ་ལྟར། རྒྱན་མཐའི་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཡང་མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཞེད་མི་ཚུགས་ཤིང་། དེས་སྤྱོད་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བྱག་པ་(ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་)ནི།

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྤྱི་མ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་བདེན་པས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་

སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་
བདེན་སྟོང་དུ་མཛོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོན་པ་མེད་པ་
སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་མོ། །

ཡང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དང་སྦྱར་ནས་
བཤད་པའང་ཡོད། འདིར་ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་
གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་ལོ། །དུས་གསུམ་ནི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་
གསུམ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་སྟེ། མཛོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལས།

དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རིག་པ་གསུམ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་
སྟོན་མའི་བྱང་ཚུལ་ཤེས་པ་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་རིག་པ་དང་། རང་
གཞན་འཆི་འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་རིག་
པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་དེ་ཟད་པའི་སྤང་འདས་ཤེས་པ་ཟག་
པ་ཟད་པའི་རིག་པ་སྟེ། སྤང་འདས་ཟག་ཟད་རིག་པ་ནི་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ཤིང་
ཤེས་པ་ལོ། །དེ་དག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་

དང་ཟག་ཟད་རིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་དོན་འབྲེལ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིག་པ་གསུམ་པོ་མངོན་
སུམ་དུ་བགྱིས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་
སྟེ་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཚུག་གི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། སྟོན་བྱམས་པས་དེ་ལྟར་བཏབ་པའི་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་
པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། འདིའི་དོན་ལ་ཏུ་ར་རྒྱ་
ཐས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱགས་ཤིང་བསྟོད་པའི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། འོད་
འབར་བའི་ཡོངས་སྐྱུ་དང་། གཟི་བཞིན་འབར་བའི་སྒྲུལ་སྐྱུ་དང་། ཞེས་བཤད་
ཅིང་། ཞ་ལུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྐྱགས་འོད་གཟི་
བཞིན་འབར་བ་གསུམ་པོ་སྟོན་ལམ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་དང་སྐྱར་ནས་
བཤད་དོ། །ཁོ་བོ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་དུས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པ་དང་། འོད་
དང་གཟི་བཞིན་འབར་བའི་ལུས་ཉིད་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་གནས་
སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་
པོས་བདག་དང་གཞན་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་

ཅིག་ཅེས་བྱས་ན་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྟོན་བྱམས་པས་དེ་ལྟར་བཏབ་པའི་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་)ནི།

དེ་ལྟར་སྐྱད་པ་སྐྱོད་སོགས་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
ཕྱིན་དུག་གི་སྐྱད་པ་རྣམས་སྐྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྟོན་པ་བྱམས་པ་ཞེས་
མཆན་གྱི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིས་ནི། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་
ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་རབ་དུ་གནས་ཤིང་བསྐྱོད་དེ་ད་ལྟ་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་
གནས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །

གལ་ཏེ་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྫོགས་ཀྱང་བཅུ་མ་རྫོགས་སམ་སྟམ་
ན། བཅུ་ཡང་རྫོགས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི། ཕྱིན་སོགས་བཞིར་འདུས་
ཤིང་། སྟོབས་ནི་བསམ་གཏན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་གྱི་གྲོགས་སུ་འབྲེལ་ཏེ་མདོ་སྤེའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ།
བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་ནི་སྟོན་རྗེ་བཅུན་དག་སྟོང་སྟོ་གྲོས་བཏྱན་པ་ཞེས་
བྱ་བར་གྱུར་པའི་དུས་སུ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཏྱན་ནས་སེམས་
ཅན་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱམས་པ་ལ་བཀོད་པས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྟག་དུ་
བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་ཆགས་སོ། །ད་ལྟ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་སུ་བཤད་པ་ནི་དེའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ཅམ་ལ་དགོངས་གྱི། དངོས་པོའི་

གནས་ཚུན་དེས་དོན་ལ་ནི་ཟླ་བ་ཅུ་གཉིས་པ་མགོན་པངས་རྒྱས་ཡིན་པར་
གཞུང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་དུ་མས་འབྱུང་ལ། ཟླ་བ་སྐད་པ་རིམ་
ཆེན་མོ་ལས་པངས་རྒྱས་སུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྒྱུ་
ཏུ་ནི། གཤུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཁ་ཅིག་ཟླ་བ་སྐད་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྐད་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་མའོན་པར་རྫོགས་པར་པངས་རྒྱས་བེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

སྟོན་ལམ་འདི་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་འགྲེལ་བ་མི་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ན་མས་ནི་བོད་འགྲེལ་སྟོན་མ་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་ཡིན་མོད།
དེ་དག་ཆོག་འགྲེལ་མཐར་ཆགས་སུ་རྫོགས་པར་མི་སྤང་ཞིང་། འཆད་ཚུལ་
ཡང་རང་གི་སྟོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཅི་རིགས་སུ་འདུག་པས་འདིར་རང་
སྟོབས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་དོ། །

ད་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས་
དང་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་གསུམ་ཙམ་འདོན་པའི་སྟོལ་འདུག་པས་དེ་དག་
གི་དོན་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ།

གཟུངས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱེད་བརྟོན་པ། བན་ཡོན་བཤད་པ། སྟོན་ལམ་
ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(གཟུངས་ཐོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བཏོན་པ་)ནི།

ཏྲ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ཅུ་མི་ཉི་ཤ་ཉི་ལྔ་ན་རྒྱ་མ་རྒྱ་ར་ཉི། ཐོད་སྐད་དུ།
འཕགས་པ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས་ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བའི་སྤྱིང་
པོའི་ཞེས་པའི་བར་ཉི། **ན་ཨོ་རྩྱ་ཏུ་ཡུ་ཡ།** དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་
འཆའ་ལོ། །

དེ་ནས། **ན་ཨོ་ནི་ཕྱག་འཆའ་ལོ།** **ཟླ་ག་ལ་ཉེ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས།**
ཐུག་ཏུ་ན་ཡི་ནི་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ། **ཏ་ཟླ་ག་ཏུ་ཡུ་ཡའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།**
ཡུ་རྩ་ཉེ་ནི་དག་བཙུམ་པ། **སུག་སི་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ།** **བྱུ་ཡུ་**
ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སྟེ། སྟེ་བ་སྟོར་གྱིས་བསྐྱར་ན། བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་
པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་པའོ། **ཏུ་ཟླ་ཟླ་ནི་འདི་སྟ་སྟེ།** **ཨོ་ནི་འགོ་འདྲེན།** **ཡུ་**
ཇི་ཉེ་ཡུ་ཇི་ཉེ་ནི་མི་པམ་པ་མི་པམ་པ། **ཡུ་པ་ར་ཇི་ཉེ་ནི་གཞན་གྱིས་མི་**
ཐུབ་པའམ་མི་པམ་པ་སྟེ། པ་ར་ནི་གཞན། **ཇི་ཉེ་ནི་ཐུབ་པ།** **ཡུ་ནི་དགག་ཆིག་**
སྟེ་མི་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། **ཡང་ཡུ་ཇི་ཉེ་ནི་མི་པམ་པ་སྟེ་ཡུ་ནི་དགག་ཆིག་**
དང་ཇི་ཉེ་སྐབས་ཐོབ་གྱིས་རྒྱལ་བྱེད་དང་། ཐུབ་པ། པམ་པ་སྟེ་འདིར་སྟེ་མ་
གཉིས་ལ་བྱས་ནས་ཨ་གོང་དུ་བཞག་པས་མི་ཐུབ། མི་པམ་ཞེས་པར་བསྐྱར་
རོ། **ཇུ་ཡུ་ནི་རྒྱལ་བ།** **ཏ་ར་ཏ་ར་ནི་འཕྲོག་འཕྲོག་** **མི་ཉི་ནི་བྱམས་པ།** **ཡུ་**

བལ་ལྷི་ཉི་ནི་ཀྱན་ནས་གཟིགས་པའམ་སྒྲུབ་རས་གཟིགས། ཀ་ར་ཀ་ར་
ནི་མཛད་མཛད་དམ་བྱེད་བྱེད། མ་རྩ་ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཆིག་ཆེན་པོ། མི་རྩི་
ནི་དངོས་གྲུབ། རྩ་ར་རྩ་ར་ནི་རྒྱས་རྒྱས། མ་རྩ་བོ་རྩི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ།
མཆོ་ནི་སྙིང་པོའམ་དགྱེལ། བི་བྲི་ནི་ས་བོན། རྩ་ར་རྩ་ར་ནི་བླ་པ་བླ་པ།
ཡུ་ལྷ་ཀི་ནི་བདག་ཅག་ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཆིག་གམ་མཉམ་པ། བོ་རྩི་བོ་རྩི་
ནི་བྱང་ཆུབ་བྱང་ཆུབ། མ་རྩ་བོ་རྩི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། སྒྲུབ་ནི་གཞི་ཚུགས་
སམ་ལེགས་པ་སྒྲིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཅ་བའི་སྒྲགས་སོ། །

དེ་ནས། ཨོ་ཨོ་ཉི་ཨོ་ཉི་མ་རྩ་ཨོ་ཉི་སྒྲུབ། ཞེས་པ་སྙིང་པོ་དང་། ཨོ་
བྱ་ནི་བྱ་ནི་རྩ་ར་སྒྲུབ་ནི་ཉི་བའི་སྙིང་པོ་སྟེ། འདི་ཉིད་རྒྱད་ནས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་གི་འཕྲོན་སྒྲགས་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་
འབྱུང་བ་དེ་རྒྱད་ན་མི་འདུག་པས་གཞན་གྱིས་བརྒྱག་པ་མངོན་ལ། མ་བཏོན་
ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་ཅིང་བརྗོད་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ (མན་ཡོན་བཤད་པ་)ནི། གང་གཟུངས་འདི་ཉན་པ་དང་སོགས་ཀྱི་
དོན་བསྒྲུས་ན། བྱམས་མགོན་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མོད་པས་གཟུངས་འདི་
འདོན་པ་སོགས་བྱེད་ན། བྱམས་པ་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་
གང་ཟག་དེ་གང་ན་འདུག་ཀྱང་ངེས་པར་བཙུལ་ཉེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པ་
དང་། བྱ་རི་དྲགས་སོགས་དུད་འགྲོའི་ན་བར་བསྒྲགས་ན་དེ་དག་ཀྱང་ལུང་

སྟོན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དད་ཅིང་བརྗོད་ན་ངན་འགྲོར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། མངལ་དུ་
མི་སྐྱེ་ཞིང་ལྟར་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་། མངལ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་
སྐྱེ་ཞིང་དགེ་བ་བཅུ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལོངས་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
མདོར་ན་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་མི་བརྗོད་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་
ཅིང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ལུང་སྟོན་པར་དམ་བཅས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་)ནི།

འདི་ཡི་དགེ་བས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྟོན་
ལམ་དང་གཟུངས་བཏོན་པ་འདི་ཡི་དགེ་བས་བདག་གཞན་འགྲོ་བ་ཀྱན་
ཀྱང་། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་གྱུར་པའི་མོད་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
ཆོད་པར་དགའ་ལྡན་ལྟའི་ཡུལ་དུ་བྱམས་པའི་བཞུགས་གནས་ཆོས་ཀྱི་མཐོ་
བའི་ཁང་བཟང་དེར་སྐྱེས་ནས། མི་པམ་ཆོས་རྗེ་བྱམས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོར་
གྱུར་པར་ཤོག །

གཉིས་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་པ་མ་འོངས་
པ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སྟོབས་བཅུ་མངའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གསར་
དུ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆེ། གསུང་གི་བདུད་ཅི་དམ་ཆོས་འདུས་པའི་
ཐོག་མར་རབ་དུ་སྤངས་ནས་དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་
བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱབ་ཅིང་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤོག །

གསུམ་པ་ནི། ཆེ་འདི་ནས་ཞི་འཕོས་གྱུར་མ་ཐག་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བར་
མ་ཆོད་པར་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ནས་བྱམས་པའི་བཞུགས་གནས་ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱུར་དུ་བྱམས་མགོན་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་
བཟུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་བྱམས་པས་
བདག་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཁྱོད་དུས་འདིའི་ཆེ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་
སྟེ། །

སྐྱས་པ། སྐྱེ་གུན་བྱམས་མགོན་ཉིད་ལ་རེ་ལྟོས་ཀྱིས། །སྐྱ་བཞེངས་
དགོངས་བཀའ་མཆོད་བསྟོན་གསོལ་སྟོན་ལ། །རྟག་བཙོན་འདིར་འབད་གུན་
ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །བྱང་སྐྱེ་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་སྟུམ། །རྒྱལ་གསུང་
བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་མཆོ་ཆེར། །ཞུགས་ནས་དོན་བཟང་ནོར་བུ་ལེན་
འདོད་ཀྱང་། །འབྲུལ་བའི་རྒྱབས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཁྱེར་བ་ཡི། །ཉིས་གང་ཐུབ་
དབང་བྱམས་མགོན་ཉིད་ལ་བཤགས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགེ་བའི་
རྒྱར་ཤུགས་ཀྱིས། །ཞི་འཕོས་བྱམས་པའི་བྱང་དུ་བགྲོད་པ་དང་། །དེ་ཉིད་མ་
འོངས་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ཆེ། །འཁོར་གྱི་མཆོག་གྱུར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་
གྱུར་ཅིག །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་པ། །ལེགས་པར་འཛིན་ཅིང་བསྟན་
པ་རབ་སྟེལ་བས། །བྱམས་མགོན་དགྲེས་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར། །

འབྲལ་མེད་རྗེས་བཟུང་བྱང་ཚུབ་སྦྱར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དགའ་ལྡན་དུ་
བསྐྱོད་པའི་ལམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རྒྱ་གཞི་བཙུན་པ་གྲགས་པ་བཤད་
སྟུང་ཅེས་བྱ་བས་རང་ལོ་བཙུ་ཕྱག་བདུན་པའི་ཐོག་ཅི་ནིའི་དགོན་ཉིད་དུ་དང་
པས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རྒྱ་ཡི་ལ་ལྷང་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་པོ། །འདིས་གྲང་
རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག། །

མཆོད་ལོ། །

༡༡། །ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་
བཤགས་སྟོམ་བྱ་ཚུལ་འགྲེལ་བ་
བཅས་བཞུགས་སོ།།

ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་སྟོམ་བྱ་ཚུལ་འགྲེལ་བ།

༡༡། །ན་མོ་ཤྲ་གྲ་ཐུ་ནེ་ཡེ།

གང་གི་མཆོན་བརྗོད་ཡིད་ལ་བློ་བས་ཀྱང་། །

ལས་སྒྲིབ་ཐུན་སྒྲུག་མ་ལུས་འཛོམས་མཛད་པ། །

བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་བ་ཉི་མ་སོ་ལྔ་ལ། །

སྟོ་གསུམ་གྲུས་པས་བྱག་འཆའ་སྒྲུབས་སུ་འཆི། །

འདིར་དགོན་མཆོག་བརྟེན་གས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྷུང་སངས་
རྒྱས་སོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་སྟོམ་དང་འགྲེལ་བར་ལྷུང་
བཤགས་འདོན་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་སོ་ལྔའི་སྐྱེ་མདོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དང་། མདོའི་དོན་སྒྲུག་མ་རྩུང་བཅད་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་(སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་སྟོམ་དང་འགྲེལ་བར་ལྷུང་བཤགས་འདོན་ཚུལ།)ནི།

རྒྱན་པའི་ཞལ་འདོད་ལྟ་བུ་ལ་ངས་པ་མེད་ཀྱང་། མཆོམས་བྱས་ཏེ་
ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ན།
སྟོར་བ་ལ་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ་སོགས་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་བྱུང་བུ་

མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར་དང་མཐུལ་བཤམས། སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དངོས་གཞི་ལ་བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཞལ་ཡས་ཁང་
བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་གཉིས་མཛད་འདུག་པ་ལས། འདིར་བྱི་མ་ལྟར་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མོས་པ་ལྷགས་བྲག་དང་བཅས་འདི་ལྟར།

མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཉན་རང་འཕགས། ཁྱེན་འབྲེལ་མི་
བསྐྱ་ཆོས་དབྱིངས་དག་པའི་མཐུས། །གནས་འདི་བདེ་ལྡན་ཞིང་ལྟར་སྟོན་
བཅུད་ཀྱི། །འབྱོར་པ་རྒྱ་མཆོས་གང་ཞིང་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག །མདུན་གྱི་ནམ་
མཁར་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲོད་དབུས། །འདབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་སྟེ་བར་སེང་
ཁྲིའི་སྟེང་། །སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །གཡས་གཡོན་
གཉིས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་པད་ཟླའི་གདན། །བརྒྱད་བཞི་བདེ་གཤེགས་
གངས་དང་མཉམ་པ་དང་། །སྟེང་དང་མཐའ་བསྐྱོར་རྣམས་སུ་པད་ཟླའི་གདན། །
སྐྱོན་འཛེན་མགོན་གྱི་གངས་དང་རབ་མཉམ་བ། །ཀུན་ནས་འབྱུང་ཞིང་བཀོད་
པས་མཛེས་གྱུར་ཅིག །རང་ཉིད་བསྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱུར་གྱུར་པའི། །
ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་འཕྲོས་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། །རང་བཞིན་གནས་ནས་
བདེ་གཤེགས་སོ་ལྷ་ལ། །སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་བདུན་
སོགས། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྱོ་བྱང་སེམས་དང་། །ཉན་རང་བསྟན་
སྐྱུང་རྒྱ་མཆོས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ། །སྐྱོན་བྲངས་འཁོར་བཅས་མདོན་སུམ་

ཕྱོན་པར་གྱུར། །མ་ལུས་སེམས་ཅན་མཉམ། ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ནས་སོགས་
ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ། དབུས་ཀྱི་སེང་ཁྱིའི་སྟོང་དུ་ཤྱུ་ཐུབ། །
དབུ་ཡི་གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ཟླ་བའི་སྟོང་། །རྩོ་རྩེ་སྟོང་པོ་རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་
དང་། །འཤར་དུ་སྐྱུ་དབང་རྒྱལ་ནས་རི་མེད་བར། །སྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་བྱིན་གཟི་
བརྩིད་མཐའ་ཡས་བར། །རྒྱབ་ཏུ་འོད་དཔལ་ནས་བཟུང་བྲན་པའི་དཔལ། །
བྱང་དུ་མཆོན་དཔལ་རི་དབང་རྒྱལ་པོའི་བར། །རང་རང་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་
མཆོར་བཅས་བཞུགས་ཤིང་། །སྟོང་དང་མཐའ་བསྐྱོར་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་
སྟོང་། །བདེ་གཤེགས་མཆེད་བདུན་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ལ་སོགས། །མ་
ལུས་རྒྱལ་བ་ནི་ཁྱོ་བྱང་སེམས་དང་། །བསྟན་སྐྱང་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་བཅས་
བཞུགས་པར་གྱུར། །

གོང་གི་གང་གི་མཆོན་བརྗོད་སོགས་དང་། །རི་སྟོད་སྐྱུ་དག་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། །གྲུབ་ན་སྟོན་སྟེའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་ནས་
འབྱུང་བའི་འཕགས་པའི་ཆོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་ཡོན་དང་
སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་ཞིང་། །མཆོད་པའི་སྟོན་ཀྱི་གཟུངས་ཆར་
གསུམ་དང་། །ས་གཞི་སྟོས་ཀྱི་སོགས་དང་། །བདག་གཞན་ལུས་ངག་སོགས་
གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་གིས་མཇུག་སྐུལ་ནས། །སྐྱང་བཞགས་ལུས་ཀྱིས་
ཐུག་འཆའ་བ་དང་བཅས་པའམ། །མིན་ཡང་རུང་སྟེ་ལན་བརྒྱ། །སོ་ལྷ། །ཉེར་

གཅིག་བདུན། གསུམ་སོགས་སྐབས་བསྐྱེད་གྱིས་བརྗོད། གལ་ཏེ་ལྷུང་
བཤགས་ཡོངས་རྫོགས་ལན་མང་པོ་མ་སྟོགས་ཆོ། བར་སྐབས་དག་ཏུ།
སངས་རྒྱས་རི་དབང་རྒྱལ་པོའི་བར་བརྗོད་པའི་མཆམས་ནས། རི་སྟོད་
མཆོད་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྱུལ་ལོ། །སྟོན་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་ལྷུང་ཐམས་
ཅད་ནི་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །རང་གཞན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་
ལ་ནི་རྗེས་སྤྱི་ཡོད་པར་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་ཞིང་ཐུངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་
འདེབས་སོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་བདག་སོགས་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དག་ནས་
སྒྲིམ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བྱས་
ཀྱང་རུང་སྟེ་མན་ངག་གོ།

མཐུག་ཏུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སོ་སྟེའི་སྟོན་ཆོགས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །ཞེས་ལན་འགའ་
འཇ། བདག་གིས་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་
གསོལ། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་ཏུ་གསོལ། འདི་ནས་
ཤེ་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་ནམ། དགའ་ལྡན་ནམ། མངོན་དགའི་ཞིང་དུ་
སྦྱིབ་དང་། ལྷུང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བར་བྱེན་གྱིས་རྫོབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་མཁ་བདུན་སོགས་ཀྱིས་

གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐར། སྐྱེའི་ཆ་ནས་འོད་དང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་
བྱང་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཞུགས་པར་མོས་པ་དང་། སྐྱབས་གནས་
ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པས་རང་ཉིད་བསྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། ལུ་ནེ་ལུ་ནེ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེའི་སྤྱིང་པོ་ཅི་འབྲུབ་བཟླ། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་
རང་ལ་བསྟེམས་ནས་སྟོན་པའི་སྐྱར་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱིང་པོ་དེ་དག་བཟླ་བར་བཤ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཞད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བཟླས་
ནའང་བྱད་ཆེའོ། །

གཞུང་འདི་སྟོབས་བཞིའི་བཞགས་པ་དང་སྐྱར་ན། སྟོན་ཏུ་སྐྱབས་
འགོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེ་ནས་གཞུང་འདིའི་འགོར་སྒྲ་མ་དང་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་འཇུག་གི་སྐྱབས་འགོ་རྣམས་ནི་ཉེན་གྱི་
སྟོབས་ཏེ་འདིའི་སྐྱ་དོན་འོག་ཏུ་འཆད། སྐྱར་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་
སྟོབས་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་། ཟབ་མོའི་མདོ་འདོན་པ་དང་། བྱང་སེམས་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་ནས་བརྗོད་པ་སོགས་མང་ཡང་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་སོ་ལྟའི་མཆོན་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་
སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་དོན་ནི། ཉེས་པ་འཇོམས་ཤིང་གཉེན་པོ་
བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅས་བརྗོད་དོ། །

སྟོན་པ་བཤགས་པའི་སྐོར་ནི་རྣམ་པ་སྟུན་འབྲེན་པའི་སྟོབས། སྟུན་
འབྲེན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ་འགྲོད་པ་དང་བཅས་
ཏེ་སྦྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་སྟུན་འབྲེན་པས་དེ་སྦྱང་ཅེས་བརྗོད་དོ། །
སྦྱན་ཆད་ཀྱང་། གཙོད་ཅིང་སྟོམ་པར་བབྱིད་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཉེས་པ་
ལས་སྦྱར་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཏེ་དོན་གོ་སྟོལ། །དེ་ནས་དག་ཅ་བསྟོ་བ་དང་རྗེས་
སྟུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
ཞིང་། རྒྱ་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལས་ནི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་སྟོབས་སྟུ་
མཛད་དོ། །

དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་བ་ནི་སྦྱབས་སྟུ་འགྲོ་བའང་ཡིན་པས་རྟེན་གྱི་
སྟོབས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འགྲེལ་ཞིག་ཏུ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་སྟུ་བྲངས་སོ། །བསམ་
ཤེས་ན་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལའང་སྟོབས་བཞི་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལ་
ཆང་བར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་སོ་ལྟེན་སྦྱ་མདོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་བར།)ནི།

སྦྱབས་འདིར་སངས་རྒྱས་སོ་ལྟེན་སྦྱ་མདོག་སོགས་ཇི་ལྟར་བསྟོམ་
པར་བྱ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་པ་དང་སྦྱ་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་རིམ་བཞིན་རིགས་ལྟེན་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟོམ་

པར་བཤད་དེ། རིགས་ལྔ་སྤྱི་ལོ་དབང་དུ་མཛད་པར་མངོན་ལ། རྩེ་རིན་པོ་
ཆེས་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ་ལོ་ཞལ་གཟིགས་ལྟར་གནས་བརྟན་བཟང་སྦྱོང་གིས་
བཀོད་པ་བཞིན་བརྟུན་ན། ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་མཛོག་སེར་པོ་ས་གཞོན་དང་
མཉམ་བཞག། རྩེ་རྩེ་སྤྱི་ལོ་རབ་ཏུ་འཛེམས་པ་སེར་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཐུགས་
ཀར་ཆོས་འཆད། རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་དམར་པོ་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་སྤྱོད་
དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞལ་དང་མགོན་པ་དཀར་ཞིང་ལྷག་མ་སྟོ་བ་ཆོས་འཆད་
སྤྱོད་ཀྱི་གདེངས་ཀ་ཅན། དཔལ་བོའི་སྟེ་སེར་པོ་གཡོན་ཐུགས་ཀར་ཆོས་
འཆད་དང་། གཡས་རྩང་བཟང་བརྒྱུངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔལ་དབྱེས་སེར་
པོ་ཕྱག་གཉིས་ཆོས་འཆད། རིན་ཆེན་མེ་དམར་པོ་གཡས་ས་གཞོན་དང་
གཡོན་མཉམ་བཞག། རིན་ཆེན་རྩེ་འོད་དཀར་པོ་གཡོན་མཉམ་བཞག་དང་
གཡས་མཆོག་སྤྱོད། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལྔ་ཁུ་གཡས་ཐུགས་ཀར་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་དང་ཡོན་མཉམ་བཞག། རིན་ཆེན་རྩེ་འོད་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་
ཕྱག་རྒྱ་ཅན། རི་མ་མེད་པ་སྟོན་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཀ་མཉམ་བཞག་དཔལ་སྤྱོད་
སེར་པོ་ཆོས་འཆད་སྟེང་འོག་ཏུ་མཛད་པ། ཆངས་པ་སེར་པོ་ས་གཞོན་དང་
མཉམ་བཞག། ཆངས་པས་བྱིན་དམར་སེར་ཕྱག་གཉིས་ཀ་ཆོས་འཆད། ལྷ་
ལྟ་དཀར་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཀ་མཉམ་བཞག། ལྷ་ལྟ་ལྟ་དཀར་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཀ་
ཆོས་འཆད། དཔལ་བཟང་སེར་པོ་གཡོན་ཐུགས་ཀར་ཆོས་འཆད་དང་གཡས་

ཅུང་ཟད་བརྒྱུད་ས་ནས་སྐྱབས་སྦྱིན་ཕུས་མེདེ་བྱར་དུ་མཛད་བ། ཅན་དན་
དཔལ་སེར་པོ་ས་གཞོན་དང་མཉམ་བཞག། །གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་དམར་
པོ་གཡས་ཐུགས་ཀར་ཆོས་འཆད་གཡོན་མཉམ་བཞག། །འོད་དཔག་སྟོན་པོ་
བྱང་ཚུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། ལྷ་ངན་མེད་དཔལ་དམར་སྐྱ་ཕྱག་གཉིས་
ཀ་མཉམ་བཞག། མེད་མེད་བྱ་སེར་པོ་ཆོས་འཆད་སྟེང་འོག་ མེ་ཉོག་དཔལ་
སེར་པོ་གཡས་བརྒྱུད་ས་མཐའ་ནས་མཛུབ་སྐྱར་བ་དང་གཡོན་ཆོས་འཆད།
ཆངས་པའི་འོད་ཟེར་སེར་པོ་དང་བརྒྱའི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་གཉིས་ཀའང་ས་
གཞོན་དང་མཉམ་བཞག། རོར་དཔལ་སྟོན་པོ་ཆོས་འཆད་སྟེང་འོག་ བན་པའི་
དཔལ་སེར་པོ་མཉམ་བཞག། མཆོན་དཔལ་ཤེན་ཏུ་ཡོངས་གྲགས་དཀར་པོ་
གཡས་ཆོས་འཆད་དང་གཡོན་མཉམ་བཞག། དབང་པོ་ཉོག་གི་རྒྱལ་མཆོན་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོན་པོ་གཡས་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱག་པ་གཡོན་པར་ག་བྱང་ཞིང་
གཡོན་མཉམ་བཞག། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་གཞོན་པ་སྟོན་པོ་གཡས་རལ་གྱིའི་ཅེ་
ཡར་བསྟན་ནས་དཀྱར་བརྟེན་ཅིང་གཡོན་མཉམ་བཞག། གཡུལ་ལས་ཤེན་ཏུ་
རྣམ་རྒྱལ་སྟོན་པོ་ཁྲབ་འཛིན་བ། རྣམ་པར་གཞོན་པ་གཤེགས་པ་སྟོན་པོ་
གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ས་གཞོན། ཀྱན་ནས་སྤང་བ་བཀོད་པའི་དཔལ་ཡང་
དེ་དང་འབྲ། རིན་ཆེན་བརྒྱས་རྣམ་གཞོན་དམར་སེར་གཡོན་ཆོས་འཆད་དང་
གཡས་ཅུང་ཟད་བརྒྱུད་ས་སྐྱབས་སྦྱིན་མཛད་བ། རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་

སེར་པོ་རི་རབ་འཛིན་པའོ། །ཡང་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱ་
གར་གྱི་འབྲེལ་པ་ཞིག་ཏུ། རྩོམ་སྟོན་པོ་རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་སྟོན་པོ་ཕྱག་
གཉིས་རྩོམ་། རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་དཀར་པོ་རྩོམ་དང་ཉི་མ། སྒྲུ་དབང་གི་རྒྱལ་
པོ་སྟོན་པོ་སྒྲུ་ཤིང་དང་སྒྲུལ་སྟོན་པོ་བསྐྱམས་པ་སོགས་སྒྲུ་མ་དང་མི་འབྲུ་བ་
ཞིག་འབྲུང་སྟེ་གང་བྱས་བྱང་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་དག་སྟོགས་གང་ན་བཞུགས་
པའང་དེར་བཤད་དེ། མང་བར་དོགས་ནས་མ་བྲངས་སོ། །འདི་རྣམས་རིགས་
ལྗེ་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྟོམས་ན་ཅུང་ཟད་འཆར་བདེ་ཡང་། མོས་པ་ཅམ་གྱིས་
བསྟོམ་པ་ལ་ནི་བྱད་པར་མི་སྤང་བས་གང་མོས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(མདོའི་དོན་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ།)ནི།

དགོན་མཆོག་བཅེགས་པའི་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་
ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷུང་བའི་བྱད་པར་དང་། སྟོག་ལྷུང་བཤགས་
ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྷུང་བ་ལྷེ་ཡང་གི་སྟོན་ས་
བཙུ་ཆོགས་དང་། ལྷ་ཆོགས་དང་། གཅིག་གམ་གཉིས་ཀྱི་བདུན་དང་། སངས་
རྒྱས་སོ་ལྷའི་སྤྱན་སྤར་བཤགས་ཚུལ་དང་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ནི་ལྷུང་
བཤགས་ཀྱི་ཆོག་འདིའོ། །

སངས་རྒྱས་སོ་ལྷའི་སྤྱན་མདོག་སོགས་ནི་མདོ་ན་མི་གསལ་ཡང་།
མན་ངག་གི་བརྒྱད་པ་ནི་གོང་ཏུ་བཤད་ཟེན་ལ། མདོ་འདིའི་དོན་བསྒྲུ་ན།

ཕྱག་བཙའ་ནས་སྡིག་པ་བཤགས་ཚུལ་དང་། དགེ་བ་བསྟོ་ཚུལ་དང་། ཡན་
ལག་ལྷག་མ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་གྱི་
སྟོབས་དང་། གཉེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་བའི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་
བའི་སྟོབས་དང་། ཉེས་པ་ལས་སྦྲར་ཐོག་བའི་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སྡིག་ལྷུང་
བཤགས་པའོ། །

༡ རྟེན་གྱི་སྟོབས།

དང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འཆིའོ་ཞེས་སོགས་གསུམ་གྱིས་
བསྟན་ཅིང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ནང་བའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་
བསམ་པའི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་དགོས་ཏེ།
སྐྱབས་འགྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། བྱད་པར་
དུ་སྡིག་པ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོན་ནས་
ཀྱང་སྡིག་ལྷུང་མང་པོ་ཞིག་སྦྱོང་རྣམ་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཞུགས་མ་
ཞུགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐོག་མའི་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་
ནོ། །སྟོབས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྟེན་གྱི་
སྟོབས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞི་བབྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་

དག་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅེན་གྱི་སྟོབས་སུ་
བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་སྐྱབས་འགོ་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀའང་ཉིས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱང་ཡིན་པར་སྒྲུང་དོ། །

༡ གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས།

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས་ལ་སྤྱིར་གོང་ལྟར་མང་
ཡང་འདྲིར་སངས་རྒྱས་སོ་ལྟའི་མཆན་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་སྟེ། སོ་
སའི་མཆན་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་རྒྱས་པར་མདོན་མི་གསལ་ཡང་། མན་
དག་ལས་བརྒྱད་པ་བཞིན་བརྗོད་ན་འདྲིའི་སྟོན་སྟེ་སྤྱི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་
སྟོ་ཤུགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ་ཞེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བརྗོད་པའི་པན་ཡོན་བསྐྱེད་པ་ཁྱིའི་སྤྱི་ལ་
མདོན་འགྱུར་བ་འདག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་སྟོང་པོས་བསྐྱེད་པ་ཁྱིའི་སྤྱི་ལ་
པ། རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོས་ཀྱང་ཁྱི། ལྷ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་སྟོང་། དཔལ་པོའི་
སྤེས་སྟོང་། དཔལ་དབྱེས་ཀྱིས་ཉིས་སྟོང་། རིན་ཆེན་མེས་ཉིས་སྟོང་། རིན་
ཆེན་ལྷ་འོད་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
རིན་ཆེན་ལྷ་བས་མཆན་མེད་ལྟེ། རི་མ་མེད་པས་ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་
ལྟེ། དཔལ་གྱིན་གྱིས་ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལ། ཆངས་

བས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྡེག་པ། ཆངས་པའི་བྱན་
ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ཁྲིའི། ཆུ་ལྟས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི། |ཆུ་ལྟའི་ལྟས་བསྐྱལ་བ་ལྟ་
སྟོང་གི། དཔལ་བཟང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟ་སྟོང་གི། ཅན་དན་དཔལ་ཀྱིས་བསྐྱལ་
བ་བདུན་གྱི། གཟེ་བརྗེད་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་བདུན་གྱི། འོད་དཔལ་
ཀྱིས་པན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་ཐོབ། ཟྱ་ངན་མེད་དཔལ་ཀྱིས་གཏི་ཟུག་གིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྡེག་པ། སྟེད་མེད་ཀྱི་བྱས་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་པའི། མེ་ཏོག་དཔལ་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ། ཆངས་པའི་འོད་
ཟེར་ཀྱིས་ངག་གི་སྦྱིབ་པ། བསྐྱའི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ། ནོར་དཔལ་
ཀྱིས་དག་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་འབགས་པའི། དན་པའི་དཔལ་ཀྱིས་གང་ཟག་
ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི། མཆན་དཔལ་ཀྱིས་སྤག་དོག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
པའི། དབང་པོའི་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
པའི། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་གཞོན་པས་སྤ་མའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད། གཡུལ་ལས་
ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད། རྣམ་པར་གཞོན་པས་
གཤེགས་པས་གཞན་ལ་སྡེག་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ཉེས་པ། ཀྱན་ནས་སྤང་
བ་བཀོད་པའི་དཔལ་ཀྱིས་སྡེག་པ་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི། རིན་ཆེན་
བསྐྱས་ཆོས་སྟོང་གི། རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་སྤ་མ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ནས་རང་
གི་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་འདག་པར་གསུངས་སོ། |ལན་

མང་དུ་བྱས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་
སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་གྱིས་རྩེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་
སོགས་པན་ཡོན་དུ་མ་ཡོད་པས་ཚུལ་འདི་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། ། ཕྱག་
འཆལ་བའི་ཆེ་ལུས་མང་དུ་སྐྱུལ་ནས་ཕྱག་འཆལ་བར་མོས་ན་འགྱུར་ཆེ་
བར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་གིས་བསྟོད་པ་ལ་ཡང་འབྲུལ། །

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་སོ་ལྷ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་སྤྱོད་པ་བཙུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ཕྱག་འོས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕྱག་འཆལ་བར་མོས་ན་པན་ཡོན་ལྷག་པར་ཆེ། ཕྱག་འཆལ་བའི་སྐྱབས་
འདིར་མཆོད་འབུལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཞེས་བཤད་དེ་ཡན་ལག་བདུན་པ་
ཆང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །

༡ བྱུང་འབྱེན་པའི་སྟོབས།

གསུམ་པ་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་གསུམ། གྲིག་ལྷུང་བཤགས་པའི་
ཡུལ་ལ་དབང་པོ་མཛད་པར་གསོལ་བ་དང་། བཤགས་བྱའི་གྲིག་པ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། གྲིག་ལྷུང་ཇི་ལྟར་བཤགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(གྲིག་ལྷུང་བཤགས་པའི་ཡུལ་ལ་དབང་པོ་མཛད་པར་གསོལ་བ།)ནི།

དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་པས་
དཔང་པ་མཛད་པའི་དགོངས་གསོལ་བསྟན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་

ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་མོད། རི་སྟེང་ཅིག་བཞུགས་ཏེ་འཚོ་ཞིང་
བཞེས་ཞེས་པ་ནི་གཙུག་པོ་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་
མཛད་པར་མངོན་ལ། ཁ་ཅིག་རི་སྟེང་ཅིག་བཞུགས་ཞེས་པས་ཚོས་སྐྱོ་ཐོབ་
པ་དང་། འཚོ་ཞིང་ཞེས་པས་ལོངས་སྐྱོ་ཐོབ་པ་དང་། བཞེས་ཞེས་པར་སྐྱུ་
སྐྱོ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་ཚིག་དོན་དང་
འགྲེལ་དགའ་སྟུམ།

གཉིས་པ་(བཤགས་བྱའི་སྟོག་པ་དོས་བཟུང་བ།)ལ་གཉིས།

སྟོར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྟོར་བསྟན་པ།)ནི།

བདག་གི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་ཞེས་པ་ནས། བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའམ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། བདག་གི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་། སྐྱེ་བ་ཐོག་མའི་ཐ་མ་མ་
མཆིས་པ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་འདི་ནས་གསར་དུ་བྱུང་ཞེས་དོས་
བཟུང་མི་རུས་པས། འཁོར་བའི་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པའོ། །དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་ད་ལྟའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་གཉིས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་
སྟོག་པའི་ལས་རང་གིས་བགྱིས་པ་དང་། གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་བཅུག་པ་དང་།
གཞན་གྱིས་སྟོག་པ་བགྱིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་དགའ་བའམ་ཞེས་པ་
ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། འམ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་

དེ་རྣམས་གང་རུང་ཞིག་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་བསྒྲགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཐེ་ཐག་ཀྱི་)རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

དགོན་མཆོག་གི་དགོར་འཕྲོག་པ་དང་། མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་།
མི་དགོ་བ་བཙུའི་སྒྲིག་པ་བཤད་གསུམ་པའོ། །

དང་པོ་(དགོན་མཆོག་གི་དགོར་འཕྲོག་པ།)ནི།

མཆོད་རྟེན་གྱི་དགོར་རམ་ནས། འཕྲོག་པ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའམ་
ཞེས་པའི་བར་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ནི་ད་ལྟ་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་དང་དེ་ཙམ་
མིན་གྱི། མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
རྟེན་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོར་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་རྩེས་སྤྱི་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་
རྟེན་ལ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཆོད་རྩེས་དངོས་སུ་སྤུལ་བ་དང་། འབྲུལ་བའི་
ཆེད་དུ་བསྒྲུབས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་གིས་འཕྲོག་པ་དང་། གཞན་ལ་འཕྲོག་
ཏུ་བཙུག་པ་དང་། འཕྲོག་པ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་པའི་མི་དགོ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོང་བཞི་ཡན་འདུས་ནས་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པའི་དགོ་འདུན་
དང་། སྤྱོད་པ་བཞི་འམ་བཙུན་བཞུགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ་
སོགས་ཀྱི་ཉེས་པའོ། །སྤྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་རེ་རེ་ལའང་དགོ་འདུན་ཞེས་བྱར་རུང་ཡང་། འདིར་ནི་འདུལ་
བ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགོ་སྟོང་བཞི་ཡན་འདུས་པ་ལ་དགོ་འདུན་དང་།

གསུམ་མན་ལ་གང་ཟག་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དང་བསྟན་པར་མངོན་ཏེ།
དགེ་འདུན་དང་སྟོགས་བཞིའམ་བཙུའི་དགེ་འདུན་སོ་སོར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྟོན་པ་བཞུགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གཙོ་
ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྟོགས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་ཤར་དང་ཤར་སྟོ་
སོགས་སྟོགས་དང་མཚམས་གཉིས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའོ། །སྟོགས་
བཙུའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཞེས་པའི་བརྒྱད་ནི་སྟོགས་མཚམས་བརྒྱད་ནས་བྱོན་
པའམ་བཞུགས་པ་དང་སྟངས་འོག་ནས་བྱོན་པ་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་བྱོན་པ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྟོགས་བཙུའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་འཕྲོག་ཅེས་པ་བརྒྱས་པ་དང་འཕྲོག་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་
ཞིང་། ཕྱི་མ་ནི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བས་རང་མིང་གིས་སྟོས་པའོ། །དེ་ཡང་
གནང་བ་མེད་པར་རང་དགར་དེ་དག་གི་དགོར་ལ་ལོངས་སྟོད་མི་རུང་བའི་
དོན་ཡིན་གྱི། གནང་བ་ཞུས་ཏེ་བྱོན་ན་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས།)ནི།

མཚམས་མ་མཆིས་པ་ལྟའི་ལས་བགྱིས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་སྐྱུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་
དབྱེན་བྱས་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་། ས་དང་མ་བསད་པའི་

མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཏེ་ལྷའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་
ཀྱི་ཁྲག་ཕྱང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲོང་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་དགྲོང་
བའི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དགོ་འདུན་ཀྱི་དབྱེན་ཞེས་པ་ནི་འདུལ་བ་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་དགོ་སྟོང་པར་ཚུན་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་དབྱེན་བྱས་
ནས་བྱེ་བ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གང་ཟག་གི་བར་དུ་དབྱེན་བྱས་པར་འབྱུར་ཞིང་།
འདི་ཡང་འདུལ་མཛོན་དང་བསྐྱུན་པར་གསལ་ལོ། །དེ་རང་གིས་བགྱིས་པ་
སོགས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །

མཆམས་མེད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་དེ་བྱས་པའི་བྱི་མ་
སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མནར་མེད་དུ་སྟེ་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ནམ་སྟོན་སྤྱག་བསྐྱེལ་བྱ་ཆེ་བའི་མཆམས་
འཛིན་མི་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(མི་དགོ་བ་བཙུའི་ལས་ཞེས་སོགས་པ།)ནི།

མི་དགོ་བ་བཙུའི་ལས་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལུས་
ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་གསུམ་དང་། བརྒྱན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ངག་གི་མི་
དགོ་བའི་ལས་བཞི་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་
ལས་གསུམ་སྟེ་བཙུའོ། དེ་ནམས་རང་གིས་ཡང་དག་པར་ཏེ་ངེ་ལྟ་བཞིན་སྤང་
ནས་ཞུགས་པ་དང་། གཞན་ལ་འཇུག་ཏུ་བཙུག་པ་དང་། འཇུག་པ་ལ་རྩེས་

སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་པའི་སྡིག་པ་སྟེ། འཕ་ནི་གདམ་ཁ་ཅན་ཏེ་ཐམས་ཅད་
དམ་གང་རུང་ངོ། །ཉེས་པ་འདི་རྣམས་གང་རུང་བྱས་པ་མི་སྤྲོད་པར་སྐྱབས་
གནས་རྣམས་ཀྱི་རུང་དུ་བསྐྱགས་པའོ། །ཉེས་པ་འདི་ལྟར་འགྲོད་སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱགས་པ་ནི་ཉེས་པ་དེ་འདགས་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཉེས་
པ་བྱས་ནས་ཁྲིལ་མེད་ཀྱི་བསམ་པས་ངོམས་པའི་སྟོན་པ་གཞན་ལ་སྟོགས་
པ་ནི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བྱད་པར་བྱེད་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྡིག་ལྷུང་གི་ལྟར་བཤགས་པ་ནི།

ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གང་གིས་བསྐྱབས་ནས། ཞེས་པ་ནས། མི་སྤྲོད་ངོ་
ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་སྟོས་པའི་སྡིག་པའི་ལམ་དེ་དག་ལས།
ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གང་གིས་བསྐྱབས་པའི་དབང་གིས་བདག་སེམས་ཅན་
དམུལ་བ་སོགས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་འཆི་བ་སྟེ་འགྲོ་བའམ། ཚོས་མ་དར་
བའི་ཡུལ་མཐའ་ཁོབ་དང་། ལྷ་ལྷོ་སྟོན་སྐྱགས་དང་། ཚོས་སྐྱབ་པའི་སྐལ་བ་
མེད་པའི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་དང་། མི་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་།
ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
ལ་མཉེས་པར་མི་བབྱིད་པར་འགྱུར་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། མདོར་ན་མི་ཁོམ་པ་
བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་

རྒྱལ་པོ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་ཏེ་བྱང་དུ་མི་སྐྱེད་པར་ངག་གིས་བརྗོད་པའི་སྒོ་
 ལས་མཐོལ་ལོ། །ཡིད་འགྱོད་པའི་སྒོ་ནས་འཆགས་སོ། །མི་འཆབ་པོ། །མི་
 སྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་ཞིང་།
 སྤྱོན་མ་ནི་ཉེས་པ་མི་གསང་བ་དང་། བྱི་མ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་སྐྱེད་པའོ། །

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་བ་ཞེས་སོགས་ནི།
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ལས་དཀར་ནག་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་བ་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
 ལྷན་པར་གྱུར་བ། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལྟར་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་སྦྱར་དུ་གྱུར་བ། དགེ་མི་དགའི་ལེགས་ཉེས་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་རང་གིས་མཐུན་ཅིང་གཞན་གྱིས་ངེ་བའི་དཔང་པོར་འོས་པས་
 དཔང་དུ་གྱུར་བ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་བ་བཞིན་འབྱུང་བའི་མི་
 བསྐྱ་བ་ཡིན་པས་ཆད་མར་གྱུར་བ། མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་བཞགས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་སོ། །

༤ ཉེས་པ་ལས་སྤར་ཤོག་པ་ནི་ཤོར་ས།

བཞི་པ་ཉེས་པ་ལས་སྒྲར་ལྟོག་པའི་སྟོབས་ནི། སྒྲན་ཆད་ཀྱང་གཙོད་

ཅིང་སྟོམ་པར་བབྱིད་ལགས་སོ་ཞེས་བ་སྟེ། ལྷུང་སྟོམ་པའི་ལས་རྣམས་
འབྱོད་སེམས་སྦྱེས་པའི་སྟོན་ས་བཤགས་པར་མ་ཟད། ད་སྟོན་ཆད་དམ་
སྟོན་ཆད་ཀྱང་དེ་བྱེད་པའི་འསྟོ་གཅོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་སྟོམ་པར་བབྱིད་
ལགས་སོ་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བ་བསྟོ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

དཔང་གསོལ་དང་། བསྟོ་བྱའི་དགེ་ཅ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་
བསྟོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(དཔང་གསོལ།)ནི།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་
སུ་གསོལ་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་(བསྟོ་བྱའི་དགེ་ཅ་ངོས་བཟུང་བ།)ནི།

བདག་གི་སྟེ་བ་འདི་དང་ཞེས་བ་ནས་གང་ལགས་པ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ།
གོང་དུ་འཁོར་བའི་སྟེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདིར་སྟེ་
གནས་གཞན་དག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེའི་བྱེད་པར་ནི་སྟོམ་པའི་ལས་སྟེ་བ་
ཐམས་ཅད་དམ་མང་པོར་བབྱིས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་
དགེ་བའི་ལས་སྟོན་ཆགས་བབྱིས་པ་སྟོན་པས་དེའི་བྱེད་པར་རོ། །

དེས་ན་ཆེ་རབས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡར་མན་གྱི་མགོན་ལ་སྟོན་པ་

ཀྱུ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་ཡོད་ན་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་
བྱ་རི་དྲགས་སོགས་ལའང་ཟས་མང་པོར་མ་བད། ཟས་ཁམ་གཅིག་ཅུ་མ་
བསྐྱལ་བ་སྟེ་བྱིན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་སྟེ་གང་ཡིན་པ་དང་།
རང་གིས་མི་དགོ་བཙུ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བའི་ཚུ་ལ་བྲིམས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་
བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆངས་པར་སྟོད་པའི་དགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གཞན་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་སྐྱེན་པར་བྱས་པའི་དགོ་བ་
དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་དང་། སེམས་
དེའི་སྟོན་སྟེ་སྐྱེན་པའི་མངས་ཀྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་
བསམགས་པའི་བྱིན་དྲག་སོགས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེ་དང་ཤེར་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པའི་དགོ་རྩ་གང་ལགས་པ་ཞེས་པ་ནི་བསྟོད་བྱའི་དགོ་རྩ་བསྟན་པའོ།

ཁ་ཅིག་ཆངས་པར་སྟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྐྱེན་པ་བཙོན་
འགྲུས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསམ་གཏན་དང་། སྐྱེན་པའི་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགོ་རྩ་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱར་བའང་སྒྲུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་དགོ་རྩ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་ཞེས་པ་ནས།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོད་པར་བགྱིའོ། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། གོང་དུ་སྟོས་པའི་
དགོ་བ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་དུ་བསམགས་པའི་དགོ་རྩ་རྣམས་

སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་བརྒྱམས་ཏེ་བསྟོམས་ནས་བསྟོའོ། །བསྐྱས་པ་
བརྒྱམས་པ་བསྟོམས་པ་གསུམ་དོན་འདྲ་བར་སྤང་ཡང་། རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་
པ་གསུམ་གྱི་གཅིག་ལས། དགོ་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་ན་
བསྐྱས་པ། འདྲེས་པར་བྱས་པས་ན་བརྒྱམས་པ། མི་སྤྱེད་པར་བྱས་པས་ན་
བསྟོམས་པའོ་ཞེས་བཤད་ལ། གཅིག་ལས་ནི། བསྐྱས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོའི་
སྟོན་སྒྲུབ་བརྒྱམས་པ་ནི་བྱ་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་བསྟོམས་པ་ནི་རྒྱས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་སོ་
ཞེས་གསུངས། གཅིག་ལས་ནི། ཆེ་འདྲིའི་ཆེད་དུ་མ་བསྟོས་པས་བསྐྱས་པ།
སྤྱི་མའི་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་བསྟོས་པས་བརྒྱམས་པ། ཉན་རང་གི་སར་
མ་བསྟོས་པས་བསྟོམས་པའོ་ཞེས་བཤད། བོད་འགྲེལ་ཞིག་ལས། རང་གི་
དགོ་ཅ་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྣམས་
སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱམས་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དགོ་ཅ་རྣམས་
སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་ནས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །
གང་དུ་བསྟོ་བ་ནི་སྤྲོ་ན་སྟེ་དེའི་ལྷག་གམ་སྟེང་ན་གཞན་མ་མཆིས་པ་དང་།
དེའོ་གོང་ན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་གཞན་མ་མཆིས་པ་དང་། གོང་མ་ཉན་
རང་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གོང་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྲོ་མ་བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་

བསྟོད་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟ་བ་རྣམས་དག་གིས་ཟིན་
པའི་སྟོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སར་བསྟོད་
བ་རྣམས་ནི་བསྟོད་བ་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། བསྟོད་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་སེམས་བཞག་པ་
དང་། བསྟོད་ཡུལ་ཀྱི་སྟོན་སེམས་བཞག་པ་གཉིས་སོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ན་མཆིས་པས་གཟུགས་སྐྱེ་དང་། གོང་ན་མ་
མཆིས་པས་ཆོས་སྐྱེ་བསྟན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་འང་དེ་གཉིས་སུ་བསྟོད་བ་
ལ་སྦྱོར་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་ཞེས་པས་ཡོངས་སྐྱེ་
དང་། སྒྲ་མའི་ཡང་སྒྲ་མ་ཞེས་པས་སྐྱེལ་སྐྱེ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་རྟེ་ཡི་གའི་
དོན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་བཟླ་གཞུང་འདིས་ཤུགས་ལ་དག་ཅི་རྣམས་རང་
དོན་པལ་པ་ཅེས་དང་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོད་བ་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟར་འདས་
རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟོད་བར་
བགྱིའོ། །ཞེས་པའི་བར་རྟེ། དཔེ་རི་ལྟར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟོད་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་ཅིང་མཛད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
བདག་གིས་ཀྱང་དག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་བསྟོད་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་བསྐྱུས་
ཀྱང་དོན་རྒྱ་ཆེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྟོད་ཚུལ་བྱང་པར་ཅན་རྒྱས་པར་ནི་བསྟོད་བ་
སྟོན་ལམ་འཆད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་བཤད་

བ་ལྟར་དང་། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ངེ་ལྟར་མཁྱེན་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་
ལྟར་བསྟོ་བ་ནི་བསྟོ་བ་སྒྲ་ན་མེད་བ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་བ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བསྐྱས་ཏེ་འཆད་བ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

དང་པོ་(དངོས།)ནི།

སྒྲིག་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །ཞེས་བ་ནས། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མཆོག་དམ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། སྒྲིག་སུམ་གྱི་སྒྲིག་བ་
ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །རང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུན་པའི་བསོད་
ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་ཞིང་། བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་བ་
དེ་དག་ལྟ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བར་འདེབས་སོ། །དག་བའི་རྩ་བ་
དེས་བདག་སོགས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་དམ་བ་
ཀུན་མཁྱེན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་ཡན་ལག་གཞན་དང་བཅས་
མདོར་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའོ། །

གཉིས་བ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི།

མི་མཆོག་རྒྱལ་བ་ནས། རྒྱབས་སུ་ཉེ་བར་མཆིའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ།
ལྟ་དང་མི་ནམས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱལ་བ་གང་དག་ད་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་

པ་དང་། གང་དག་སྤར་བྱོན་ནས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། འབྱོན་
འགྱུར་མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟན་འདས་ཡོན་ཏན་དང་བསྟགས་
པའམ། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྟགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་ཀྱན་ལ་
བདག་ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་བགྱིས་ཏེ་སྤྱབས་སུ་ཉེ་བར་མཆིའོ། ། སྤང་པོ་གསུམ་
པའི་མདོ་གཞན་ཞིག་གྲང་སྤང་ཡང་། གཞུང་འདི་ལ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི། སྤྲིག་བཤགས་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། བསྟོ་བའི་སྤང་པོ་
གསུམ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། སྤང་པོ་གསུམ་ལ་འཛོག་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གྲང་ཡོད་དོ། །

སྤྱས་པ། ལྷ་མའི་སྟོན་པ་ལྷ་གྲུའི་གཙོ་བོ་དེས། །གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་
བདེ་གཤེགས་སོ་ལྷ་ལ། །བཏེན་ནས་སྤྲིག་སྤྱིབ་སྤྱོད་ཐབས་གསུངས་པ་
འདིས། །འགྲོ་བའི་སྤྲིག་སྤྱང་ཉེས་ཀྱན་བྱང་གྱུར་ཅིག །གང་དག་ཚུལ་འདིར་
འབད་པའི་འོ་མཚོ་ལས། །འབྱངས་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱུན་འགྲོ་གཉེན་གྱུར་དེས། །
ཀྱན་གྱི་སྤྲིག་སྤྱང་ལྷན་ཆོགས་རབ་བཙུན་ནས། །པན་བདེའི་ལས་བཟང་ཀྱན་
ནས་གསལ་བྱེད་ཤོག །

ཅེས་སྤྱང་བཤགས་ཀྱི་ཚེ་ག་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་མཚོན་ཅེས་དང་
བཅས་པ་འདི་ནི། དད་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟགས་རམ་པ་
གྲགས་པ་འོད་ཟེར་། གནས་བརྟན་འཇམ་དབྱངས་བཙོན་འགྱུས། དག་དབང་

དོན་གྲུབ་གསུམ་གྱིས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཉམས་ལེན་དུ་ལྷུང་བཤམས་འདོན་
ཚུལ་གྱི་ཚེ་ག་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཞིག་གྱིས་དང་པར་དུ་བརྒྱུ་བར་བྱའོ་
ཞེས་བསྐྱེལ་བ་ལྟར་ཤུག་འཕྲུལ་བཅུན་པ་བཤམས་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་གཞན་ལ་
ཕན་འདོད་ཀྱི་བསམ་བས་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་དུ་སྐྱར་བའོ། །མདྲ་ལོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ། ར་མཐེ་ཡ་རྩེ་ཀླ་ལྷོ་ཏ་སྐ་ག་ཏུ་
རྒྱ། སར་ཏུ་པ་ཏི་ཏ་ཏུ་བྲེ་རྩམ་ཏུ་བ་ལི་རྒྱ། ཨ་ས་མ་ས་མརྩ་ཏི་ཏིན་ཏུ་བྲེ་ཤུ་
ས་ནི། ཏ་ར་ཏ་ར་སྐ་ར་སྐ་ར་ཏ། བི་ག་ཏ་རྩ་ག་བྲུ་རྩམ་ཏི། ས་ར་ས་ར་ས་མ་
བ་ལ། ཏ་ས་ཏ་ས། ཏ་ཡ་ཏ་ཡ། རྩ་ག་ཕན་མ་ཏུ་བ་ར་ལ་སྐ་ཏི། ཏུ་ལ་ཏུ་ལ་ན་
སྐ་ག་རེ་སྐ་ཏུ།

སྟོབས་བཅས་གཏན་གྱིས་བརྒྱས། །

༡༡། སྟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྐྱས་རབ་གསལ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྐྱས་རབ་གསལ།

༡༡། རྣ་མོ་ལྷུང་རྒྱ་ཡེ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྱིན་ལས་མ་ལུས་བ།།
རབ་མཛེས་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་ཉིར་ཤར་བ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་
ཞབས་ལ་གུས་བརྟུང་ནས། །དེ་ཉིད་བསྟོད་པའི་ཆོག་དོན་བཤད་པར་བྱ། །

དེ་ལ་འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཕྱག་འཆལ་ཉིར་གཅིག་ཏུ་
གྲགས་པ་མཛད་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྟོད་པ་འདི་
ཉིད་སྤྱིར་སྟོལ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་མོ་སེང་ལྷེང་ནགས་སྟོལ་མའི་བསྟོད་
པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ན་སྟོལ་མ་ཉིར་གཅིག་གི་བསྟོད་
པར་ཡང་འགོ་བས། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་སྤྱ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་ལ། འདིར་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བར་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ནའང་དམ་པ་ཁ་ཅིག་སྟོལ་མ་ཉིར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སེང་ལྷེང་མའི་སྤྱལ་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་སྟོལ་མ་རིགས་མི་འདྲ་བ་
ཉིར་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུང་ངོ། །གང་ལྟར་ཡང་གསོལ་འདེབས་བྱེད་
པའི་ཆོ། སེང་ལྷེང་མ་ལ་སྟོལ་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ་འཕ། སྟོལ་མ་

གཞན་ཐམས་ཅད་སེང་ལྡེང་མར་འདུས་པར་བསམ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བྱའོ། །

འདིར་འཆད་པ་ལ་གཉིས་བསྟོད་པ་དངོས་དང་། དེའི་པན་ཡོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་པ་འདིའི་ཐོག་མར་པོ་ཏ་ལའི་གནས་མཆོག་ན། །
ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་དང་རྒྱུ་པ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཨོ་རྗེ་
བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཞེས་འདོན་པ་ནི། གཞན་
ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེའི་དང་པོ་གནས་གང་ནས་སྐྱེན་འབྲེལ་པ་དང་། ལྷག་མ་ནི་
ཕྱག་འཆའ་བའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཆིགས་བཅད་ཉེར་གཅིག་ཡོད་
པ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆའ་སྒྲོལ་མ་སྐྱུར་མ་དཔའ་མོ། ཞེས་སོགས་
ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་རྗེ་བཙུན་མ་སྐྱུར་མ་དཔའ་མོ་ལ་ཕྱག་
འཆའ་བའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆིག་དོན་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་དང་
ངོ། གང་ལ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྒྲོལ་མ་
དེ་ལའོ། །སྒྲོལ་མ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་དང་དབང་དུ་སྤྱད་པའི་འཕྲིན་
ལས་སྐྱུར་བས་ན་སྐྱུར་མ། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པར་བྱེད་པས་ན་
དཔའ་མོའོ། །དེའི་སྐྱེན་ནི་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་འཕྲོ་བ་ནི་སྐྱད་ཅིག་གིས་
སྒྲོག་འབྲུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོལ་མ་སྟེ། དེ་གང་ལས་འབྲུངས་པ་ནི། ས་འོག་

ས་སྟེང་ས་སྒྲའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདོང་གི་དྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་སྤྱན་གྱི་ཚུ་བབ་པ་ལས། སྦྱེས་པའི་ཞལ་གྱི་བསྐྱའི་གོ་སར་བྱེ་བ་ལས་ནི་བྱུང་མཐོ། །

གཉིས་པ་ཞི་བ་ཆེན་མོ་ལས་བསྟོད་ཕྱག་ནི། ཕྱག་འཆལ་སྟོན་གའི་ཟླ་བ་ཀྱན་ཏུ། ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་ལོ། གང་ལ་ན། སྟོན་གའི་ཟླ་བ་ཉ་ཀྱན་ཏུ་གང་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ནི་བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་དཀར་ཞིང་གསལ་བའི་ཞལ་རས་དང་ལྗན་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐར་མ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ནམ་མཁར་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་བརྒྱན་པ་ལྟ་བུའི་འོད་དཀར་པོ་རབ་ཏུ་འབར་མ་དེ་ལའོ། །འདིའི་འཕྲིན་ལས་ནི་ནད་གདོན་སོགས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་གསེར་མདོག་ཅན་མ་ནི། ཕྱག་འཆལ་སེར་སྟོ་ཚུ་ནས་སྦྱེས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་ལོ། གང་ལ་ན། ཁ་དོག་གསེར་ལྟར་སེར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་སྟོ་བའི་མདངས་ཅན་ཚུ་ནས་བྱུང་པའི་ཚུ་སྦྱེས་ཀྱི་བསྐྱས་རང་གི་ཕྱག་ནི་རྣམ་པར་བརྒྱན་པའི་ཕྱག་མཆན་འཛིན་མ་སྟེ། སྦྱིན་པ་དང་། བཙོན་འབྲས་དང་། དཀར་ཐུབ་སྟེ་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ལྗན་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཉིད་དང་བཅས་པའི་སྟོལ་མ་དེ་ལའོ། །

བཞི་པ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་ནི། རྒྱག་འཆའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གཙུག་ཏོར། ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ རྒྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་ལྟར་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་
 ཅིང་། མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟོད་
 པ་ཅན་མ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པའི་ས་བརྩམ་ལུས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 སྦྱིན་པ་ཐོབ་པའི། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་
 ཏུ་གྱུས་པས་ཞབས་པད་བསྟེན་མ་དེ་ལའོ། །དེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙུ་བོ་ནི་
 ཆེ་སྤེལ་པར་མཛད་པའོ། །

ལྷ་པ་རྩྱ་སྒྲོག་མ་ནི། རྒྱག་འཆའ་ཏུ་རྩྱ་ཡི་གེས། ཞེས་སོགས་
 བཞི་སྟེ། རྒྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་ན། ཨོ་ཏུ་རྩྱ་ཡི་ཞེས་པའི་རིགས་སྤྲགས་
 ཀྱི་ཡི་གེ་སྒྲོགས་ཤིང་དེ་ལས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་
 དང་། སྟོགས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་དང་། རྣམ་མཁའ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 ཁམས་རྣམས་གང་བར་མཛད་མ་འམ་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲ་གསུམ་གང་བར་
 མཛད་ཅེས་སྦྱར་ཡང་རུང་ངོ་། འཛིག་ཏེན་བདུན་པོ་སྟེ་དན་སོང་གསུམ་དང་
 མི་འདོད་ལྟ་དང་བཅས་པ་ལྷའི་སྟེང་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྒྲན་པ་ལྟར་
 རམ། ཁ་ཅིག་རིགས་དུག་བར་དོ་བ་དང་བཅས་པ་དུག་ལ་བཞེད་པ་བཞིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཞབས་ཀྱིས་མནན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་མཐུས་ལུས་པ་མེད་པར་འགྲུག་པར་བྱས་པའི་སྟོལ་མ་
ལའོ། །འདིའི་འཕྲིན་ལས་ནི་དབང་དུ་སྦྱད་ པའོ། །

དུག་པ་འཛིག་ཏེན་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ནི། ཕྱག་འཆལ་
བརྒྱ་བྱིན་མེ་ལྷ་ཆངས་པ། །ཞེས་སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་ལོ། གང་ལ་ན།
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། མེ་ལྷ་དང་། ཆངས་པ་དང་། རླུང་ལྷ་དང་། ལྷ་ཆོགས་
པའི་གཟུགས་ཅན་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་མ་སྟེ། འབྲུང་པོ་དང་། རོ་ལངས་དང་། ནི་བ་
རྣམས་དང་། གཞོད་སྦྱིན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདུན་ནས་གྲུས་པར་
བསྟོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོལ་མ་ལའོ། །འདིའི་འཕྲིན་ལས་ནི་འབྲུང་པོའི་གཞོན་
ནི་བར་མཛད་པའོ། །

བདུན་པ་གཞན་མཐུ་འཛོམས་མ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ཏུ་ཅེས་བྱ་དང་
པར་གྱིས། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གང་ལ་ན། ཞལ་ནས་ཏུ་ཅེས་
བྱ་བ་དང་པར་གྱི་སྐྱ་དག་པོ་བསྐྱགས་པས་པ་རོལ་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པས་
བྱས་པའི་འཁྲལ་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་པ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཛོམས་པར་
མཛད་མ་སྟེ། གཡས་བསྐྱམས་ཤིང་གཡོན་བརྒྱངས་པའི་ཞབས་ཀྱི་བཞུགས་
སྟབས་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་དེགས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མནན་ཏེ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་འཁྲུགས་པ་ཤིན་ཏུ་འབར་པའི་དབུས་ན་

བཞུགས་མ་ལའོ། །འདིའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ནི་གཞན་གྱི་ངན་སྒྲགས་
ཕྱིར་སྒྲོག་པར་མཛད་པའོ། །

བརྒྱུད་པ་བདུད་དང་དག་འཛོམས་མཛད་མ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ཏུ་རེ་
འཛིགས་པ་ཆེན་མོ། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་ན། ཞལ་ནས་
ཏུ་རེ་ཞེས་སོགས། འཛིག་པ་ཆེན་མོ་སེལ་པའི་གསུང་བསྒྲགས་པ་ཅམ་གྱིས།
པ་རོལ་གྱི་དག་དང་བདུད་ཀྱི་དཔའ་པོ་སྟེ་གཙུག་པོ་སྟེ་བུའི་བདུད་ལ་སོགས་
པ་ཡང་རྣམ་པར་འཛོམས་མ་སྟེ། རྩ་སྟེས་འདབ་མ་རྒྱས་པ་ལྟར་མཛེས་པའི་
ཞལ་ནི་ཁོ་གཉེར་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་མཛད་པའི་ཁོ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ཕྱི་
ནང་གི་དག་པོ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་གསོད་པར་མཛད་པའོ། །

དགྲ་བ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མཆོན་ཕྱག་རྒྱ་མ་ནི། ཕྱག་འཆའ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་མཆོན་ཕྱག་རྒྱའི། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་
ན། ཕྱག་གཡོན་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཆོན་པའི་བཅར་མཇུག་པོ་གྲང་
མོ་མཐེའུ་ཆུང་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པའི་སོར་མོ་གསུམ་གྱིས་
རང་གི་ཐུགས་ཀར་རྣམ་པར་བརྒྱན་པའི་སྒྲོལ་མ་སྟེ། ཤར་ལ་སོགས་པ་མ་
ལུས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བརྒྱན་པ་སྟེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་སྐུ་ལས་
སྟེས་པའི་འོད་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་དྲ་བས་འབྲུགས་ཤིང་བསྐྱོར་བར་མཛད་མ་
ལའོ། །འདིས་སྤང་གཙུག་པོ་བོར་མཛད་དོ། །

བཙུ་བ་འཇིག་རྟེན་དབང་སྤྱད་མ་ནི། ཕྱག་འཆའ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
བརྩེད་པའི། སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་ན། །གཞན་གྱི་མཐོང་
ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བརྩེད་ཆགས་པ་དང་
ལྡན་པའི་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་འཕྲོ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་སྤང་
བས་སྟེལ་པས་བརྒྱན་མ་སྟེ། ཞལ་གད་མོ་བཞད་པ་རབ་ཏུ་བཞད་པའི་སྟོ་
ནས་རང་སྤྲགས་ཨོ་རྩུ་རེ་ཏུ་རྩུ་རེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་རབ་ཏུ་བསྤྲགས་པ་ཡས་
བདུད་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་མཛད་མ་ལའོ། །

བཙུ་གཅིག་པ་པོངས་པ་ཀུན་སེལ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ས་གཞི་སྦྱོང་བའི་
ཚོགས་རྣམས། སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། གང་ལ་ན། ཕྱོགས་སྦྱོང་
བཙུ་དང་འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ས་བཞི་སྦྱོང་བའི་ཚོགས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྲུགས་པར་རུས་མ་ཉིད་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཞལ་ཁོ་
གཉེར་གཡོ་བའི་ཁོ་མའི་རྣམ་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱགས་ཀར་ཡི་གེ་རྩྱུ་གིས་
མཆན་པའི་འོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དབུལ་ཞིང་པོངས་པའི་སྤྱོད་བསྤྲེལ་ཐམས་ཅད་
ལས་རྣམ་པར་སྦྱོལ་ལའོ། །

བཙུ་གཉིས་པ་བཀ་ཤེས་འབྱུང་གནས་མ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ལྷ་བའི་དུམ་
བུས་དབུ་བརྒྱན། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། ལྷ་བའི་དུམ་
བུ་ཕྱེད་པས་དབུ་ལ་བརྒྱད་ཅིང་། བརྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འོད་ཤིན་ཏུ་

འབར་བ་སྟེ་འཕྲོ་བ་དང་། དབྱའི་རལ་པའི་ཁྲོད་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་
མེད་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས་དུས་རྟག་པར་ཞིན་ཏུ་འོད་རབ་ཏུ་
འགྱེད་པར་མཛད་མེད་ལའོ། །འདིས་བག་ཞེས་པར་མཛད་དོ། །

བརྩ་གསུམ་པ་མེ་ལྟར་འབར་བ་ནི། ཕྱག་འཆའ་བསྐྱལ་པའི་མཐའ་
མིའི་མེ་ལྟར། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། འཛིགས་པའི་
དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཐ་མའི་མེ་ལྟར་རབ་ཏུ་འབར་བས་བསྐྱོར་བའི་སྤང་བའི་
དབྱས་ན་གནས་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཞབས་གཡས་བརྒྱངས་ཤིང་གཡོན་བསྐྱམས་
པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་འཕྲོ་ཡིད་དགའ་
བར་བྱེད་པའི་དབྱས་ན་བཞུགས་བཞིན་པར་པ་རོལ་གྱི་དགྲ་ཡི་དཔྱད་ནི་
རྣམ་པར་འཛོམས་མ་ལའོ། །འདིས་བག་གས་དང་བར་ཆད་སྤང་དོ། །

བརྩ་བཞི་པ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་མ་ནི། །ཕྱག་འཆའ་ས་གཞིའི་ངོས་ལ་ཕྱག་
གི་སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། ས་གཞིའི་ངོས་ལ་སྡིག་
མཛུ་བ་དང་བཅས་པའི་གཡོན་པའི་ཕྱག་གི་མཐེལ་བསྐྱུན་ཅིང་། ཞབས་ཀྱིས་
བརྒྱང་བར་མཛད་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཞལ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་
གཡས་པའི་མཐེལ་ན་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་རྩྱུ་གེ་འོད་ཟེར་གྱིས། ས་རིམ་པ་བདུན་
པོ་རྣམས་ནི་འགོམས་པ་སྟེ་ཐལ་བྱུང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱབ་པར་མཛད་
མ་ལའོ། །འདིས་བག་གས་ཞི་བར་མཛད་དོ། །

བཙུ་ལྷ་པ་ཞི་བ་ཆེན་མོ་ནི། ཕྱག་འཆའ་བདེ་མ་དག་མ་ཞི་མ། །སོགས་
བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། །ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་བདེ་མ་དང་།
ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་དག་མ་དང་། སྤེམ་མེད་
པས་ན་ཞི་མ་དང་། ཐར་པ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་བརྟེན་པས་དེའི་སྟོང་
ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཉི་མ་སྟེ། མཐར་སྤྱ་རྒྱ་དང་འགོར་ཨོ་དང་ཡང་དག་ལྟ་
བའི་རང་གིས་སྤྲུགས་རྒྱ་རེ་བརྗོད་པས་གཞན་གྱི་སྤྲུག་པ་ཆེན་པོ་འཛོམས་
པར་མཛད་མ་ལོ། །

བཙུ་བྲུག་པ་རིག་པ་རྩྱུ་ལས་སྟོལ་མ་ནི། །ཕྱག་འཆའ་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་
རབ་དགའ་བའི། །སོགས་བཞི་སྟེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། ཕྱགས་ཁའི་
འཁོར་ལོའི་སྟེ་བར་ཉི་ཡིག་དང་། ཅི་བས་རྣམས་སུ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གས་
ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བ་རབ་ཏུ་མཛེས་པས་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲུགས་
འཕྲུང་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དགའི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་འགོམས་མ་སྟེ།
ཨོ་རྒྱ་རེ་སོགས་ཡི་གེ་བཙུ་བའི་སྤྲུགས་ནི་ཕྱགས་ཀར་བཀོད་པའི་སྟོན་ནས།
ཨོ་ན་མ་ཏུ་རེ་ན་མོ་རྒྱ་རེ་རྩྱུ་རྒྱ་རེ་སྤྱ་རྒྱ་ཞེས་པའི་རིག་པ་ཨོ་གི་སྤྲུགས་
བརྗོད་པས། གཞན་གྱི་རིགས་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་དེ་ལས་
སྟོལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོལ་མ་ལོ། །

བཙུ་བདུན་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གཡོ་མ་ནི། ཕྱག་འཆའ་ཏུ་རེ་ཞབས་

ནི་བརྟུན་པས། །སོགས་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་འཛུལ་ལོ། །གང་ལ་ན། ཏུ་རེ་ན་སྤྱར་
མ་སྟེ་དེའི་ཞབས་ནི་ས་ལ་བརྟུན་པས་སྤྱགས་ཀ་ནས་ཡི་གེ་རྩྱུ་གི་རྣམ་པའི་
ས་བོན་ཉིད་འཕྲོ་མ་སྟེ། དེའི་མ་སྤྱས་རི་རབ་མཚན་ར་དང་རི་བོ་འབྲིགས་བྱེད་
དང་བཅས་པའི་ས་འོག་ས་སྟོང་ས་སྒྲའི་འཛིག་ཏེན་གསུམ་རྣམས་གཡོ་བ་
ཉིད་མ་ལའོ། ། འདིར་འབྲིགས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་འབྲིབས་པར་བྱེད་པ་ལ་
མཛད་པ་ནི་རྩལ་མི་བདེའོ། །འདིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་རིག་སྤྱགས་འཛོམས་པར་
མཛད་དོ། །

བཙེ་བརྟུན་པ་དུག་སེལ་མ་ནི། རྒྱལ་འཛུལ་སྟེ་ཡི་མཆོ་ཡི་རྣམ་ པའི།
སོགས་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་འཛུལ་ལོ། །གང་ལ་ནི། སྟེ་ཡི་བདུད་ཅིའི་མཆོ་ཡི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་གནས་པའི་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རི་དགས་རི་བོར་གི་རྟགས་ཅན་
རྒྱལ་ན་བསྐྱམས་པར་མཛད་མ་སྟེ། ཡི་གེ་བརྟུ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ར་ཞེས་
རྒྱ་ར་གཉིས་བརྟུ་ཅིང་པར་གྱི་ཡི་གས་དུག་གི་ནད་རྣམས་མ་ལུས་པ་ནི་
སེལ་བར་མཛད་མ་ལའོ། །

བརྟུ་དགྱ་པ་སྤྱག་བསྐྱུལ་སེལ་མ་ནི། རྒྱལ་འཛུལ་སྟེ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་
རྒྱལ་ལོ། །སོགས་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་འཛུལ་ལོ། །གང་ལ་ན། སྟེ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་
གྱི་རྒྱལ་ལོ་ཆངས་པ་བརྟུ་བྱིན་སོགས་དང་། སྟེ་གཞན་དང་། མིའམ་ཅི་ཡིས་
ཞབས་པད་བསྟེན་མ་སྟེ། ཀུན་ནས་རིགས་སྤྱགས་གྱི་གོ་ཆ་དགའ་བའི་གཟི་

བཟེད་གྱིས་གཞན་གྱི་ཚེད་པ་དང་མི་ལམ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་མ་ལའོ། །

ཉི་ཤུ་བ་རིམས་ནད་སེལ་མ་ནི། རྒྱག་འཆའ་ཉི་མ་ཟླ་བ་རྒྱས་པའི།
 སོགས་བཞི་སྟེ། རྒྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་འབྲ་བའི་
 རྒྱན་གཉིས་པོ་ལ་འོད་རབ་རྩ་གསལ་ཞིང་འབར་མ་སྟེ། ཨོ་རྩ་རེ་རྩ་རྩ་རེ་རྩ་རེ་
 སྐྱ་རྩ་རྩ་ར་རྩ་ར་སྐྱ་ཅེས་རྩ་ར་གཉིས་བརྗོད་པ་དང་བཙས་པའི་རྩ་རྩ་ར་ཡི་
 རྒྱགས་ཀྱིས་ཤིན་རྩ་དག་པའི་རིམ་ནད་སེལ་མ་ལའོ། །

ཉེར་གཅིག་པ་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་མཛད་མ་ནི། ཕྱག་འཆལ་དེ་ཉིད་
 གསུམ་རྣམས་བཀོད་པས། །སོགས་བཞིའི་སྟོན་ཏེ། ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གང་ལ་
 བློ་རྒྱ་ལྡན་པ་ལྟར་དུ། ཡོ་ཞུ་ཞུ་གི་དེ་ཉིད་གསུམ་རྣམས་བཀོད་པའི་
 འོད་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་མཐུ་
 དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་མ་སྟེ། འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གདོན་དང་དྲུང་ཁྲིད་
 གྱི་རོ་ལངས་དང་གཞོད་སྦྱིན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་
 འཇོམས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་རིག་སྒྲགས་ཆེན་མོ་ཡི་གེ་བརྩ་བ་ཏུ་རེ་རབ་
 མཆོག་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོལ་མ་དེ་ལའོ། །ཞེས་སོ། གོང་དུ་བཟོད་པ་ལྟར་
 ཡི་གེ་བརྩ་བའི་ཅ་བའི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདི་དང་བཅས་ཏེ་བསྟོད་པ་ལ་
 ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་ཉེ་ལྷ་ཅ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་མོ་ལ་གྲུས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་གཉིས་

ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། །ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་གྲུས་པ་ཡང་དག་པ་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ལྡན་གང་
གིས་གྲུས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་འདི་རབ་ཏུ་བརྒྱུད་དེ། སྟོད་དང་ཐོ་རངས་
ལངས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོལ་མ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བྱུང་པས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཞི་སྟེ་མི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྟེར་བར་འགྱུར་རོ། །

དེར་མ་ཟད་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་འགྱུར་པའི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་
བར་བྱེད་ཅིང། འབྲས་བུ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འཛོམས་པ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང། རྒྱལ་བ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བ་དུན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་སྦྱར་དུ་དབང་ནི་བསྐྱར་བར་འབྱུང་ལ། ཆེ་
འདི་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་བཟང་ཞིང་ཆེ་བ་ཉིད་འཐོབ་ཅིང། འབྲས་བུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ་དེར་སྦྱར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འགྲོ་
ཞེས་པ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱེ་ནི་བསྟོད་པ་འདི་འདོན་པ་པོ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཤིང། ཡང་
དེ་ཡིས་དུག་ནི་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་ལྟར་སྦྱོར་བ་འཐོབ་པོ།

ཁ་ཅིག་ཏུ་དེ་ཡི་དུག་ནི་ཞེས་ས་སྐྱ་མེད་པ་ལྟར་ན་དོན་གཉིས་འབྱུང་
སྟེ། གང་ཟག་ལ་སྦྱོར་བའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པའི་དུག་ནི་ཞེས་སྦྱར་རུང་རོ། །འོན་ཀྱང་རེ་ཞིག་འདི་ལྟར་བསྟོད་པ་
བརྒྱུད་པ་དེ་ཡི་མཐུས་སྤྱི་ནང་གི་དུག་དངོས་སམ། དུག་དངོས་མིན་ཀྱང་དེ་
དང་འབྲ་བའི་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བརྟན་པ་གནས་པ་སྟེ་རྒྱུན་དུ་གཞོད་པའམ།

གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་སྐྱུལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་དང་། ཟླ་པ་དང་ནི་
འབྲུང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞོན་པ་ཉིད་ཀྱང་བྲན་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་རྩ་སེལ་བ་
ཉིད་འཐོབ་ཅིང་། གཞོན་དང་རིམ་དང་དུག་གིས་ལུས་ཀྱི་གནད་གཟེར་བའི་
སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ་བདེ་བར་གནས་
པར་འགྱུར་ལ། རང་ཅམ་དུ་མ་བྱད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་
པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོན་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་འབྲུང་ངོ། ། ཉིན་མཆན་
གཉིས་ཀྱི་ཆེ་དུས་གསུམ་དུ་བསྟོན་པ་འདི་ལན་བདུན་བདུན་དུ་མངོན་པར་
བརྗོད་ན་བུ་འདོད་པས་ནི་བུ་འཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། རོར་འདོད་པས་ཀྱང་ནི་རོར་
རྣམས་ཉིད་འཐོབ་པ་སོགས་རང་གི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པར་འགྱུར་
ལ། བགོགས་དང་བར་གཅོད་རྣམས་མེད་ཅིང་མ་འབྲུང་བ་སྟེ་གལ་སྟེ་བྱུང་
ནའང་རྩེ་བཙུན་མའི་མཐུས་དེ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་འཛོམས་པར་འབྲུང་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཆར་ལན་གཉིས་གསུམ་ཞེས་པའི་
འདོན་དུའང་བཤད་དུ་བྱང་བར་མངོན་ཏེ་བརྟག། རྩེ་བཙུན་སྟོལ་མ་ལ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོགས་གོ་སྟོན། །བསྟོན་པ་འདི་སྟོལ་མ་
ཉིར་གཅིག་དང་སྟོར་བ་ནི་སེང་ལྗེ་དགས་སྟོལ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོ་བོ་ཆེན་
པོ་ལ་དངོས་སུ་གནང་བ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སོ། །

སྒྲོལ་བ།

རྒྱལ་བའི་མཁའ་བཙུན་བཙུན་པ་ཀུན། །

གཅིག་བསྡུས་ཆེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ཡི། །

བསྟོད་པ་བྱག་འཆལ་ཉེར་གཅིག་ཅེས། །

ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། །

ཆོག་དོན་གསལ་བར་མདོར་བསྡུས་ཏེ། །

རི་བཞིན་བཤད་ལས་ཐོབ་དེ་ཡང་། །

ཆེ་རབ་ཀུན་ཏུ་ཆེ་བཙུན་མས། །

འབྲལ་མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་ཕྱིར་བསྟོ། །

ཅེས་པ་འདི་ནི། སྒྲགས་རམ་པ་བཙུན་འབྲལ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཉེ་

བར་བསྐྱལ་བ་ལ་བཞེན་ནས། ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་བཤད་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་

མཁས་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྦྱར་པའོ། །

ཡི་གེ་པ་ནི་དཀའ་བཙུན་ཡོད་དོ། བཟ་ཞེས། །

༡༡། །བསྟོད་སྟོན་ཀྱི་མཆོད་ཀྱི་མ་བཤད་འདམ་དབྱངས་

དབྱེས་པ་བསྟོད་པའི་མཆོད་སྟོན་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བསྟོད་སྟོན་ཀྱི་མཆོད་ཀྱི་མ་བཤད་འདམ་དབྱངས་དབྱེས་པ་བསྟོད་པའི་མཆོད་སྟོན་།

༡༢། །འབུམ་སྒྲག་ཉིན་བྱེད་ཅེ་དགའ་དང་འགྲོགས་གསེར་གི་རི་
བཞིན་ལྟ་བུ་མི་དོམས་བརྩེད་པའི་སྒྲ། དབྱར་སྟེམ་དེ་བསྟོད་གི་སྒྲ་ཀྱན་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ལྟར་སྟོན་པའི་དཔལ་མངའ་ཆོངས་པའི་དབྱངས། དད་པའི་
མཆོ་ནང་སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་བརྟན་མ་འདྲེས་གསལ་བཞིན་མ་ལུས་ཆོས་
རྣམས་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །གང་ལ་མངའ་བ་སྤིང་གསུམ་སྟོན་པ་ཤུག་
སེལ་རྟེན་དུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་ཐུག་བཞུགས། །བདེ་གཤེགས་ཀྱན་གི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་
པའང་རབ་འབྱམས་ཞིང་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚུལ། །མཁེན་བཅེ་ཐུགས་གི་གཏེར་
དུ་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་ཁམས་དང་གོ་སྐབས་མཉམ། །རི་སྟོང་ཆོས་ལུང་འགྲོ་
ལ་སྟོན་ཡང་ལྟག་པར་བཟུང་མོ་སྟོང་བ་ཉིད། །སྟོགས་ལ་མཚུངས་བྲལ་བསྟན་
པའི་འཁོར་ལོ་བདག་ཡིད་མེ་ལོང་ལ་འཕོས་ཤིག། །གཞུང་ལུགས་མཆོ་ཆེན་
རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྟུབ་གཅིག་གིས། །འབྱུངས་པས་མ་ཆིམ་ལོག་རྟོགས་
གསར་ལྟན་རྒྱུ་ཐུབ་བཅས། །ཅིག་ཅར་ཞུ་མཛད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་
སྒྲགས་མཁས་པ། །སྟོན་མེད་བྱང་སྟོང་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མས་དགེ་ལེགས་སྟེལ། །

མགོན་དེའི་གསུང་རབ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་མཆོག། །མང་ཐོས་རྣམ་དཔྱད་ལྡེ་
མིག་གིས་ཕྱེ་སྟེ། །དགོངས་དོན་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉིད། །ལེན་
པའི་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོ་སྟོབ་པ་འཕེལ། །

དེ་ལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པ་འཇམ་
དབྱངས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་བསྟོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོད་དོན་ནི། གང་བཞུགས་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །

འདི་ལ་གསུམ། བཞུགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཞུགས་པ་ལ་འཇུག་
པ་ཉི་བར་འགོད་པ། བཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཆོད་པར་བཙོད་པ་དང་། བཞུགས་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་
གཉིས། སྤྲུལ་དང་འཇམ་དབྱངས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་ལྟོ་ཕྱ་ཡ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དོན་ནི། སྤྲུལ་དང་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ན་མོ་ནི་ཕྱག་
འཆའ་བའི་འདུད་པ། གུ་རུ་ནི་སྤྲུལ་མ། མཆུ་ནི་འཇམ། ལྟོ་ཕྱ་ནི་དབྱངས། ཡ་
ནི་ལ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། རིང་ནས་གོམས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་ཆབ་ཀྱིས་ཞེས་པ་
ནས། ཐུག་པའི་ལྟ་དེར་ཡིད་གཏད་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཞུགས་སྟོན་ཏེ། དོན་

ནི། རྩེ་སྒྲུབ་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
དེར་ཡིད་རབ་ཏུ་གཏད་ནས་གྲུས་པས་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དུས་
ལུན་རིང་མོ་ནས་ཡང་ཡང་ལགས་པར་གོམས་པའི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བསྐྱེལ་ལས་སྐྱབས་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སྒྲིང་རྩེ་ཆབ་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་
ཡིད་ཀྱི་མེ་དབྱང་འབར་བ་བཅེལ་བ་སྟེ་བསང་བའམ་བཅོམ་ལ། ཉེན་འབྲེལ་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་སྟེ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བདེན་
པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་འཆིང་བའི་བྲ་བ་རྣམས་བཅད་པའམ་སྤངས་
ཤིང་། རྩེ་བཙུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་རི་ལྷར་གཟིགས་པ་
གང་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཁྱར་
ཆེན་པོ་སྐྱོང་ལ་ལ་མེད་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ཁྱེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཐུགས་རྩེ་དང་ཆབ་བམ་རྒྱ་རང་ཁོ་ན་བདེ་འདོད་དང་མེ་སྐྱར་
ལ། བཅེལ་ཞེས་པས་རྒྱས་མེ་བསད་པ་དང་། ཐུགས་རྩེས་ཅིག་ཤོས་བཅོམ་
པ་སྐྱར་བ་དང་། ཡང་སྐྱིར་སྒྲོས་པའི་ཐ་སྙད་ལ། ཀུན་རྫོག་བདེན་གྲུབ་
གཉིས་སྤང་། ཀུན་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་

བ་བ་སྟེ། དེ་ནི་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བ་བ་ཡིན་ལ། དཔེའི་བ་བ་ནི་འཛིག་ཏེན་ན་
ཡོད་པའི་རྩ་སོགས་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལའང་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་
སྟོན་སྒྲིན་རྒྱ་མཚོ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མང་དུ་དོགས་པས་མདོར་བསྡུས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དགོངས་
གསོལ། བསྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དད་པའི་རྒྱང་
གིས་བསྟོན་པའི་བསྟོན་ཆིག་མེ་ཏོག་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། སྤར་དེ་
ལྟར་མཚོད་པར་བརྗོད་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དད་པའི་རྒྱང་གིས་
བསྟོན་པ་ལས་རྒྱང་བའི་བསྟོན་ཆིག་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤེལ་བར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལ་ནི་བསྟོན་ཆིག་མེ་ཏོག་སྤེལ་བ་ལ་ཞེས་དགོངས་གསོལ་
སོགས་འོག་མ་འདྲེན་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉིན་བྱེད་འཆར་ཁའི་སོགས་རྟེན་བཞེས་སྟོན་ཏེ། དོན་
ནི་གོ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་མཐར་ཆགས་སུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། དཔེར་ན། ཉིན་མོར་
བྱེད་པ་ཤར་རིའི་རྩ་མོ་ལས་འཆར་ཁ་མའི་མདངས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ་
བསྐྱོར་བའམ་འཕོགས་པའི་ལྷན་སྒྲིག་སྟེ་ལྷན་བརྗོད་ཆེ་བའི་གསེར་གྱི་རི་
བོའི་ངོས་ནས་མཚམས་སྒྲིན་གྱི་མདངས་དང་བཅས་པའི་འོད་ཀྱིས་དམར་
སེར་དུ་ལྷམ་མེ། ལྷན་ནེ། ལྷང་ངར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དམར་སེར་མདོག་

ཅན་གྱི་འོད་ཀྱི་ཕྱང་པོར་ཉེ་དེ་དང་བཅས་པར་ལྷམ་མེ་བའི་སྒྱུ་མངའ་བ་
འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་པའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་གཉེར་སྟོང་ང་ལ་བསྟོན་པའི་
དུས་ཕྱང་དུ་ཡུད་ཅུམ་གྱི་བར་དུ་དགོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །འདིར་ཉི་མ་འཆར་
ཁ་མའི་མདངས་དང་སྒྱར་བ་ནི། ནམ་ལངས་ཁ་མ་དང་ལང་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་
མཆམས་སྒྲིན་དམར་སེར་འབྲུང་བ་དེ་དང་སྒྲར་བཞིན་སྒྱོར་བའང་སྤུད་པའི་
ཆེད་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན། དེར་སྒྱོར་བ་དམིགས་བསམ་འབྲུང་བའི་དགོས་
པ་ལྷག་པོ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། མ་ལུས་ཞིང་དུ་སོགས་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས། ཡིད་སྤྱོད་ནས་དང་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དེའི་
དབང་གིས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་མ་བཟད་
གལ་ཉེ་སྤྱོད་ས་བཙུན་ཡོད་པ་མ་ལུས་པའི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འབད་པ་བྱས་
ཉེ་བཅའ་ན་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ས་
བཟང་པོ་སྟོང་ལས་ལྷག་པའམ་སྟོང་དང་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པས་ན། སྟོ་
བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བདག་གི་ཡིད་རྗེ་བཙུན་སྟོང་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ནས་
རྗེས་སུ་མངོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་ཚུལ་ཤུགས་བྲག་པ་ནི། དཔེར་ན། ཉི་མའི་འོད་
ཀྱིས་བྲག་ཏུ་གདུངས་པའི་སྤང་ཆེན་ནི། བསྐྱའི་མཆོར་འཇུག་པར་འདོད་པ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མཆན་སྒྲར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་སྟོང་གྱི་

ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ལ་བདག་ནི། དཔེར་ན། སྟོང་བ་པོ་ཡི་ཡིད་ལ་
རེ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡི་གཏོང་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་སྤྱོད་བདག་
འབྱོར་བ་ཅན་མཐོང་བའི་ཆེ་ན། ཟས་གོས་སོགས་འབྱོར་པས་དམན་པས་སྟེ་
བོ་སྟོངས་མོ་བ་ཡོ་བྱད་གྱིས་པོངས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་པ་པོ་དེ་
ལ་ཡིད་སྤྱོད་ནས་དེའི་བསྐྱུགས་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ལགས་སོ་
ཞེས་པའོ། །རྗེ་བཙུན་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱབས་མེད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པས་
སྐྱབས་ཡོད་ལ། འདིར་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་པས་གང་བྱས་ཀྱང་མི་འགའ་ལོ། །
བདག་ཞེས་པ་ནི། རྩོམ་པ་པོ་ལ་སྐྱར་རུང་མི་རུང་བའི་སྐྱབས་གཉིས་ཡོད་
དོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་ལ་
བསྟོད་པ་དང་། གསུང་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཐུགས་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། བསྟོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བྱེ་ནས་
བསྟོད་པ་དང་། བསྐྱུས་སྟེ་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱོད་སྐྱེ་རི་དབང་རི་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། ཞབས་གཉིས་རྫོ་
རྗེའི་སྐྱེ་ལ་གྱུང་མཛད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འདི་ལའང་ནང་མཆོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་མང་ཡང་། སྐྱེར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས་བྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དེའི་དབང་པོ་མཐོ་ཞིང་བྱང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་

དུ་མཐོ་ཞིང་དང་ལ། ཤིང་རྩ་གོ་རྒྱུ་ལྟོན་པ་ནི་རྒྱས་ཤིང་དེའི་སྤྱིད་དུ་ཅི་ཙམ་
ཡོད་པའི་ཆད་དེ་ཙམ་ཞིང་དུ་འང་ཡོད་པས་ཚུ་ཞིང་གཤམ་པ་ལྟར། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
ཡང་ཡན་མན་དུ་ཆད་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་འདྲོམ་ལའང་ཡོད་པས་ན། སྐྱེ་རྒྱས་
ཞིང་ཚུ་ཞིང་གཤམ་པ་དང་། བསྐྱེད་བརྒྱུ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་བཙོ་མའི་
གསེར་ནི་དག་ཅིང་འོད་གསལ་བ་ལྟར། རྩི་མ་དག་ཅིང་འོད་གསལ་བ་ཡི་
སྐྱེའི་བགས་པའི་མདོག་ནི་ལེགས་པ་སྟེ་མཛེས་ཤིང་དབངས་སྐབ་ལ་རེག་
བྱ་འཇམ་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་ཉོག་ནི་དེའི་སྟེང་ན་མཛེས་པ་ལྟར། བྱོད་
ཀྱི་སྐྱེ་གཙུག་གི་གནས་སུ་ནི། དཀྱུས་རིང་ལ་འཇམ་པ་དང་མདོག་གནག་ལ་
སྐྱུམ་བག་ཆགས་པའི་རལ་བ་ཡི་ཐོར་ཅོག་གཤམ། ཐོར་ཚུགས་མཛེས་པར་
བཅིངས་པའི་ཟེར་བྱ་ཆ་ཤས་ལྟག་མ་ནི། ཟུར་སྤྱད་ལྷ་ལྷན་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་
ཡང་རྩང་ཟད་གཡོན་དུ་འཕྱང་བ་ཏེ་ཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །རིན་ཅན་ཅེ་སྟན་
རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་དབྱེབས་ལེགས་ཀྱི་གདུགས་བཞེན་དུ།
ཀུན་ནས་རྒྱས་པའི་དབྱ་ཅན་དང་། དབྱའི་སྐྱེ་མཆོམས་རྩང་ཟད་མཐོ་བར་
ལེགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྐྱེ་མཆོམས་ལེགས་པར་དོད་པ་ཡི་དབྱལ་བའི་
དབྱེས་ཏེ་ངོས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་དཔེར་ན། བཙོ་ལྷའི་ཟླ་བ་ཉ་རྒྱས་པ་བཞེན་ནོ། །

འདིར་མཛེས་བྱས་པའི་ཞེས་དུག་པའི་སྐྱེ་སྤྱང་བས། རིན་ཅན་ཅེ་སྟན་
ནི་གདུགས་ཀྱི་ཅེར་འོང་བའི་རྒྱན་ཀྱིས་ཅེ་སྟན་དུ་འཆད་དགོས་པར་སེམས་

ལ། འོན་ཀྱང་གཞུང་གཞན་དུ་དབུ་རྒྱ་གྱི་ཁྱད་པར་རིན་པོ་ཆའི་ཅེ་སྒན་ནི།
སྟེན་པས་སྟེལ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་སྟོག་ལྷ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད།
འདི་ལྟར་བྱེད་ན། ཅེ་སྒན་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཅེ་སྒན་ལྟ་བུའི་དབུ་རྒྱ་གྱིས་
མངའ་ས་པར་བྱས་པའི་དབྱིབས་ལེགས་ཀྱི་དབུ་ནི་གདུགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
པ་ཅིག་ཐོབ་པོ། །ཆོས་སྟོན་འདིར་སྐྱ་མཆམས་མཐོ་བར་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
བྱས་ཀྱི། གསུང་འབུམ་དུ་མཐོ་བ་ཞེས་སྣང་ངོ་། །མེ་ཏོག་ཀྱུན་དང་། དུང་དང་།
བརྒྱའི་རྩ་བའི་མདོག་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ལྟར་མདོག་དཀར་ཞིང་གསལ་ལ་
གཡས་སུ་འབྲེལ་ཚུལ་ལེགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་རི་མོ་ཅན་ནི་ཤིན་
ཏུ་དག་པའི་དབུལ་གྱི་འབྱུང་བ་ཅིགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་
ཅེ་མོ་གྲེན་དུ་སྟོགས་པ། ཆེ་ཆུང་སྐྱ་རུ་རའི་འབྲུ་ཆད་ཅམ་ཡོད་པ། དངས་ན་
ཁྱ་གསུམ་དང་བདུན་ལ་སོགས་པའི་ཆང་འབྱུང་བ་དང་བཏང་བའི་ཆེ་གཡས་
འབྲེལ་དུ་འཁོད་པ་དེ་མ་མེད་པའི་མངོད་སྐྱ་ནི་སྒྲིན་མའི་མཆམས་ཀྱི་དབུས་
ན་མངའ་ས་སོ། །ཁ་དོག་གནག་ཅིང་ཅུང་ཟད་གྲུག་པ་ཡི་དབྱིབས་ཅན་འཇམ་
ཞིང་སྐྱམ་པ་དང་སྐྱ་འབྲུག་སྒབ་བཅ། དཔངས་མཉམ་པའི་སྒྲིན་མ་ཚུགས་
པན་ཚུན་རིང་པོ་ཅན་དང་ལྗན་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱག་པ་སྟེ་འབྲུག་ཅིང་འཇམ་ལ་
པན་ཚུན་སོ་སོར་གནས་ཤིང་མ་འདྲེས་པ་དང་བསྐྱིགས་ལེགས་པ་ནི་དཔེར་
ན། ཁྱ་མཆོག་གི་རྩི་མ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩི་མ་ཡིད་དུ་འོང་ངོ་། །འདིའི་སྐྱག་

ཅིང་ཞེས་པའི་དོན་རྩེ་མ་དང་སྤྱད་དགོས་ཏེ། སྤྱན་མའི་སྤྱན་ནི་འཇམ་སྒྲུམ་
ཞེས་སྤྱད་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འདིར་འཇམ་ལ་ཞེས་པ་
ནི་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་མ་ལ་སྤྱད་པའི་བྱད་ཆོས་འཆད་དགོས་
ཏེ། མདོ་ནི་རྟོགས་ཀྱིན་ལས། སྤྱན་ཡངས་པ་དང་རྩེ་མ་སྤྱད་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་བྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་མ་
སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱུ་མཆོག་ནི་བ་ལང་གི་
རིགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། དབང་སྤྱད་ཆེན་པོའི་བཞོན་པ་གཞུང་ཁ་ཅིག་
ཏུ་ཁྱུ་མཆོག་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་བ་ལང་གི་རྣམ་པར་གྲིས་པ་སྤྱད་བ་དང་།
ཐར་ཆེན་ལས་ཀྱང་། བ་ཡི་རྩེ་མ་ལྟ་བུའི་མཆོན་དང་སྤྱན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཟུངས་མཐིང་ཁའི་འདབ་མའི་དབྱིབས་རིམ་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ། བྱོད་ཀྱི་སྤྱན་ནི་དགྲུས་དབྱིབས་རིང་པོ་ཅན་ཅུང་ཟད་རྒྱུ་མ་པ་ཡི་
ནང་གི་དཀར་ནག་གི་ཆ་རྣམས་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་ཤིང་མཛེས་པ་ནི། དཔེར་
ན། འདམ་སྤྱེས་ཀྱི་བརྒྱའི་འདབ་མ་ནི་ཀྱན་ནས་རངས་པ་སྟེ་གང་བའམ་རྒྱས་
པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱན་ཟུང་པ་ལ་མཐིང་ཁའི་མདོག་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ནི།
མདོན་རྟོགས་ཀྱིན་ལས། སྤྱན་ནི་མཐོན་མཐིང་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ།
དེ་ཡང་སྟོན་གལ་སྤྱད་ན་ལེགས་པ་འདྲའོ། །རྒྱུ་མ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྩེའི་གསུང་
འབྲུམ་ལས་འབྱུང་བས། སྤྱན་ནི་ཞིང་ཅུང་སྤྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བྱས་ན་བདེ་

བས་དེ་ལྟར་བཞུགས་ལ། ཆོས་སྤྱོད་འདིར་ལྷུ་མ་པ་ཡི། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
ནའང་སྤྱི་མ་དང་དོན་འདྲ་ཅེས་བྱེད་རུང་ལ། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ལྷུ་མ་པ་དཀར་
ནག་གི་ཆར་སྒྱུར་བ་ལྟར་སྤྱང་དོ། །དེ་ཡང་དཀར་ནག་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱུར་ན་
མ་གཏོགས། གནག་པའི་ཆ་ཁོ་ན་དང་སྒྱུར་མི་རུང་སྟེ་དེ་ནི་ལྷུ་མ་པའི་ཉིད་དུ་
མདོན་སྤྱི་མ་གྱིས་གྲུབ་བས་སོ། །སྤྱོད་གྱི་མཆོམས་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐོང་མན་
རིམ་པར་འཆམ་ཞིང་གཟེངས་ཀྱན་ཏུ་མཐོ་བའི་ཤངས་དང་ལྡན་པ་དང་།
བེམ་པའི་མདོག་ལྟར་དམར་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚུ་སྤྱོད་དང་། མདོག་དཀར་
ཞིང་ཆད་རིང་ཐུང་མཉམ་ལ་བར་མཆོམས་མ་དོད་པ་ལྟ་བུ་ཐགས་བཟང་ཞིང་
གངས་ནི་ཡས་མན་དུ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཆང་བའི་ཆེམས་དང་ལྡན་
པའོ། །བེམ་པ་ནི་ཤིང་ཏོག་ཞིག་ཡིན་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཐ་མལ་པའི་མི་ལ་
སོ་ནི་ཡས་མན་བསྒྲོམས་ན་སོ་གཉིས་འབྱུང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་བཞི་བཅུ་
སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་སོ་སོ་གཉིས་ཡོད་པས་བདག་ལ་མཆོན་སོ་གཉིས་
ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། ཆེམས་དང་མཆོན་གྱི་ཡི་གེ་ཅེས་ཡང་མ་ཤེས་པར་
གསལ་ལོ། །

འགམ་པ་དབྱིབས་ལྷུ་མ་ཞིང་རྒྱས་པ་ནི། དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་སེལླའི་འགམ་པ་བཞིན་དང་། དཔངས་སྤྱི་མ་པ་དང་འཇམ་ཞིང་མཉམ་ལ་
སྤྱིར་རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞལ་དུ་བཞེས་པ་ན་རོ་མཆོག་ཞིམ་པའི་

ངོ་བོར་གྱུར་ནས་སྟོང་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ཏུ་
ཁེབ་པར་མཛད་དོ། །འདིའི་ཞལ་ནི་གདོང་སྟེ་ལྷགས་བརྒྱུད་ས་པའི་ཆེ་གདོང་
ཁེབ་པས་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །སྟན་ཤལ་བཟང་པོ་རིང་པོ་ཉིད་ཐུར་དུ་འཕྱང་
བའི་ཅེ་མོར་རིན་ཅེན་སྣ་ཆོགས་པ་དུ་མ་སྤྲས་པའི་ན་ཆ་ནི་ནམ་པར་གཡོ་
བར་བྱེད་ལ། གཟེ་འོད་འབྱུག་པ་སྟེ་འཕྲོ་ཞིང་འབར་བའི་རིན་ཅེན་སྟེང་བའི་
རྒྱན་ཉིད་མགྱུན་པ་གང་དུ་འཕྱང་བའི་ངི་མ་མེད་པའི་མགྱུན་པ་ནི། དཔེར་ན།
མཛེས་པའི་གསེར་གྱི་བུམ་པའི་མགྱུན་པའི་དབྱིབས་བཞིན་ནོ། །

སྐྱའི་ཕྱི་རོལ་ན་རྩ་ཡི་བྲ་བ་མི་མངོན་ལ་སྐྱའམ་དེའི་ཕྲལ་རྒྱུམ་ཞིང་སྐྱ་
ཤ་རྒྱས་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་ཀྱི་བོལ་བཞི་དང་ཕྱག་
པའི་གོང་གཉིས་དང་ལྷག་པའི་ཕྱོགས་ཤས་ཡོངས་སུ་གང་བས་ཤང་ཤོང་གི་
མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་སྐྱ་ཅན་དང་། གདོང་ལྷ་པ་སེལ་རོ་སྟོད་བཞིན་དུ། ཀྱན་
ནས་རྒྱས་པའི་སྐྱ་སྟོད་དང་། རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་ངོས་ཡངས་པའི་བྲང་དང་།
དཔུང་པའི་མགོ་ལེགས་པར་རྒྱུམ་པའི་ཕྱག་ནི། བྲང་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་ལྷར་
རིང་ཞིང་མཛེས་སོ། །གདོང་ལྷ་བའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེའི་
སྟོད་དང་ལྷན་པོའི་ངོས་ལྷར་རྒྱས་པོའི་ཡངས་པ་ལྷ་བྱ་ནི་ཆ་མཚུངས་པ་ཡིན་
གྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་པལ་ཆེར་ལ་
ཡང་ངོ། །གཡས་གཡོན་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་ཉི་ཤུའི་སོར་མོའི་བར་མཛེས་པའི་

བ་བ་ཡིས་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་ནི། དཔེར་ན། ངང་བའི་རྒྱལ་པོའི་སོར་མོའི་
 བར་འབྲེལ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་མན་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ། །སོར་མོའི་
 ཅེར་ཡོད་པ་མདོག་སྒྱུ་མ་ཞིང་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་སེན་མོ་ཡི་
 སྤང་བས་རབ་ཏུ་མཆར་དུ་དངར་བའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ནི། དཔེར་ན་དཔག་
 བསམ་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་གཞོན་ཏུ་སྟེ། དེ་གསར་བའི་ལྷགས་སྤན་ལྷུ་
 རིང་ཞིང་རྒྱས་ལ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤིང་ཆགས་སོ། །མདོག་དང་དབྱེབས་
 གསལ་ཞིང་རྫོགས་ལ་པན་ཚུན་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པའི་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྷན་
 པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་མཚོག་ནི་ཕྱག་དང་ཞབས་གྱི་མཐེལ་ལ་རྣམ་པར་
 བཏམ་བ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབྱར་ནི་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་ལ་
 སྤྱིར་མདུད་པའི་རྒྱ། ཚོན་གྱི་རྒྱས་བཏབ་པའི་རྒྱ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
 བ། འབྱར་སྤྱིའི་པར་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བཏབ་པའི་སྤྱ་འབྲེལ་བུའི་རི་མོའི་
 ཁུད་པར་ནི་རྒྱའི་འབྱར་རོ། །སྤྱ་བུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་འབྲེལ་བ་གཞན་སྤྱད་པའི་ཆེད་
 དོ། །ཁ་ཅིག་ལས་འཁོར་ལོའི་དཔེར་རྒྱས་པ་དང་བ་སོ་ལ་བསྟོས་པ་དང་འབྲེལ་
 བར་བཤད། བཏམ་བ་ནི་གསལ་བ་དང་མཛེས་པ་སོགས་དུ་མར་འཇུག་གོ།

དཔུང་རྒྱན་དང་གདུ་བྱས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ཡི་གཡས་པའི་ཕྱག་ན་
 ཚོས་ཀྱན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དངོས་འཛིན་འཁྲི་ཤིང་གི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་
 རྒྱངས་ཏེ་ཅ་བ་ནས་གཙོད་པའི་མཚོན་བྱེད་རལ་གྱི་ནི་འབར་བའི་འོད་གྱི་བྱ་

བ་འབྲེད་པ་བསྐྱམས་ལ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཞི་བར་བཟོད་པའི་སྟོག་གཞན་གཉིས་པ་མེད་པས་ཞི་སྟོག་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་སྟེགས་བཅ་མཆོག་ནི་ཡུལ་སྟོན་པའི་ལྷོ་བར་གནས་པ་ཡི་སྤོང་པོ་གཡོན་པའི་བྲག་གིས་བྲགས་དཀར་འཛིན་ནོ། །ཞི་སྟོག་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི། ཐར་བར་བཟོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྲུམས་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྲུམས་སྐྱས་པའི་ཁ་དོག་དུ་མའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ཞིང་སྒྲུབ་ལ་འཇམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དར་གྱི་སྤྲང་གཡོགས་གཡོ་བའི་སྟེང་དུ་བྱིལ་ཆུང་སོགས་སིལ་སིལ་སྒྲ་སྒྲོག་པའི་གསེར་གྱི་འོག་པག་གིས་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐྱེད་སྐྱབས་ཀྱན་ནས་མཛེས་པར་བསྐྱམས་སོ། །འོད་པག་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ཆར་ཆར་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་སྐྱ་རགས་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་གོ། །

ཅང་ཤེས་ཀྱི་རྟ་མཆོག་གི་གསང་གནས་སྐྱབས་སུ་རྩབ་པ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་སྐྱབས་སུ་རྩབ་ལ། །འཇམ་ཞིང་སྒྲ་བའི་ཁྲད་པར་དང་ལྡན་པ་བ་སྐྱེའི་ཆོགས་ནམས་ནི། བ་སྐྱེའི་ཁྲད་བྱ་རེ་རེ་ན་སྐྱ་གཉིས་གཉིས་མེད་པས་ཟླ་མེད་དུ་རེ་རེར་བྱུང་ནས་གཡས་སྟོགས་སུ་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་ནས་སྐྱ་ལ་བྱེན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། བགས་གྱིས་སྟེ་གོང་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲ་ཞིང་ལྷུ་མ་པའི་བྱིན་

པ་ལེགས་པ་སྟེ། རིམ་པར་འཆམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་འཇམ་པ་དང་རི་དྲགས་ཞི་
བྱེད་ཡི་གྲིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞབས་ཀྱི་མཐིག་མ་ནི་ལོང་བུ་ཆུང་ལ་མི་མངོན་པ་
ལྟར་སྒྲུང་བས་ལོང་བུའི་འབྱར་གྱིས་དབེན་ཞིང་རུས་སྤལ་གྱི་སྟོ་བ་བཞིན་དུ་
ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་རྒྱས་ཤིང་ཀུན་ནས་མཉམ་ལ། ཞབས་ཀྱི་བཞི་ཆ་སྟེ་ཆ་
བཞིའི་ནང་གི་ཆ་གཅིག་གི་ཆ་དེ་ནི་སྤྱིར་འཕགས་ལ་རྟེན་པ་ཡངས་པའོ།
།འདབ་མ་དྲུག་ལྟར་གྱི་པར་དཀར་པོའི་དམར་སེར་མདོག་ཅན་གྱི་སྟེ་བའི་
སྟེང་དུ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་ཟླ་
བའི་གདན་དང་། ཟླ་གདན་གང་དེར་ཉེ་དེའི་སྟེང་དུ་སིལ་སིལ་གྱི་སྒྲ་དང་ལྟན་
པའི་གདུ་བུས་མཐིག་མའི་སྟོགས་སུ་མཛེས་པའི་ཞབས་གཉིས་པོ་རྩོ་རྩེའི་
སྒྲིལ་ཀྱང་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ནི་ཞབས་ཀྱི་མཐིག་མ་སྟེ་ཞབས་ཀྱི་མགུལ་བའི་ཐང་དུ་
ཡོད་ལ། མཐིག་མ་དེའི་རྒྱ་གདུ་བུ་སྒྲ་ལྟར་ཡོད་པའོ། །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ།
ཞབས་གདུབ་ནི་ཞབས་ཀྱི་མཐིག་མའི་རྒྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་
དག་ནི་མཆོན་དཔེའི་སྟོན་སྒྲིན་སྟེ་ལ་བསྟོན་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མཆོན་དཔེ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་གསལ་བར་འདིར་མི་འབྱུང་ཡང་། དོན་གྱིས་ཆང་བར་བྱེད་
དགོས་སོ། །མཆོན་དཔེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་
དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བར་གསལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་མངོན་རྟོགས་

རྒྱན་ལས། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རུས་སྤལ་ཞབས། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཆན་དང་། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བངས་མདོག་དང་། ། ཞེས་པ་
ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོར་བཞེད། ། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་དེ་
རྣམས་འཆད་དེ། དེའི་དོན་གསལ་བར་དེའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་དང་། ། ཁོ་བོས་
བྱས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཚོགས་རབ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱི་
བཅད་པ་གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རབ་
དང་ཕྱལ་དུ་གྱུར་པའི་རབ་འབྲམས་ཏེ་འབྲམས་གྲས་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུངས་
པའི་སྐྱ་མཆོག་ཏུ་སྟེ་ཤེན་ཏུ་མཛེས་པ་རྩེ་བཙུན་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ། སྐྱ་དེའི་རྣམ་
འབྲུལ་ནི་རྣམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པ་སྟེ་དབེན་པའི་ཞིང་དང་། གཏུགས་
པ་མེད་པ་སྟེ་མཐའ་བད་པ་མེད་པའི་ཞིང་མཆོག་ཀྱན་ཏུ་ཡང་དུ་མའི་འགྲོ་
བའི་དོན་ལ་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བྱས་རྩམ་ཀྱི་སྟོན་སྤྱི་གཞན་
ལ་མིག་འབྲུལ་སྐྱ་ཚོགས་སྟོན་པ་བཞིན་དང་། དེ་ཡང་ཞིང་ཁམས་ལ་ལར་སྐྱ་
བལྟམས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་སྤང་ཞིང་། དེར་མ་བད་ཞིང་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་མཛད་པའི་སྟོན་པ་རྩེ་བཙུན་ཁྲིད་
ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ནི་བཀོད་པ་མཆོག་འདིའི་བྱང་པར་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་དེར་མ་བད་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མ་ཕྱས་འགྲོ་བ་ཀྱན་

ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་དུ་བྱེད་ཀྱང་རྫོགས་
པར་བརྟོན་པར་མི་རུས་སོ། །འདི་ནི་དགོན་བཅེགས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། མདོ་
གཞན་དུ་མ་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཇུག་ཏུ་འང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །དགོན་
བཅེགས་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དམིགས་གསལ་དུ་
འབྱུང་ལ། གཞན་པལ་ཆེར་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ལྷང་བྱངས་ནས་མང་
དུ་དོགས་སོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་ནི་ཆོག་རྒྱན་ལས་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་དུ་
མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྟོན་ལམ་ནི། ལི་ཁྲིའི་རྒྱ་མཚོར་ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་མཚོག་
ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན། ལི་ཁྲིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོར་རྟ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་འོད་སྟོང་ཅན་གྱི་འོད་ལྷུང་བ་སྟེ་ཤར་བ་ན་དམར་
སེར་དུ་ལྷམ་མེར་འོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བལྟ་བས་མི་ངོམས་འོད་ལྷུང་དམར་
སེར་སྟོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱས་པར་བསྟོན་པ་མིན་
ཡང་། ལྷང་བྱང་ཅམ་བསྟོན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ཡི་མཐུས་བསྟོན་པ་པོ་བདག་
ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་མཛེས་པ་མིག་གི་ལམ་དུ་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཤོག།
ཅེག་གོ། །དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱ་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བར་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤིད་པ་འཁོར་བར་དུས་རིང་དུ་
འབྱམས་པས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་བདག་གི་ལོག་པའི་ལམ་དུ་སོང་བའི་མ་

རྩངས་པའི་ཡིད་དམ་ཤོད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་
ཅིག ། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ཐོས་པའི་གཟུངས་སོགས་གཟུངས་དང་སྟེ་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཐར་
བའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་། ལུ་མཐའ་མེད་པའི་
ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ཆོགས་ཐོབ་ནས་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བར་རྒྱལ་བ་རྣམས་བལྟ་
བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དཔག་དུ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྩུ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་
ཤོག་ཅིག ལུ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིར་སྟོགས་དང་མཐའ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་
ཀྱང་འདི་སྟོགས་སོ། ། བྱེ་བ་ནི་འདིར་གྲངས་དེ་ཙམ་གྱི་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱ་སྟེ་དེ་
མང་ཆོག་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞིང་དེ་དང་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་བྱང་
དུ་མང་དུ་ཐོས་པའི་མཐར་སོན་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་
ཅིས་ཆིམ་པར་བྱས་ནས། དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
གཙོ་བོ་དག་གི་དབང་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེའི་སྐུ་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག ། ཅེས་
སོ། ། དེ་དག་གོ་བདེ་བས་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ལ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
སོགས་ཀྱང་གོ་སྤྲོའོ། །

གཉིས་པ་གསུང་ལ་བསྟོད་པ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་
དང་། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་བྱུང་ཁྱབ་དང་། བསྟོད་པ་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། འོད་སྟོང་ཟེར་གྱིས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན།
འོད་སྟོང་ཅན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་སྤེལ་སྟེ་དེས་གསལ་བར་བྱས་པའི་
དམར་སེར་མདོག་ཅན་གྱུར་གྱུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། སྤྱི་བ་བྱེད་གཡལ་
སོགས་དང་བྲལ་བ་དང་བའི་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་ན་ཆེས་གསལ་བ་བཞིན་དུ་
སྐྱེད་མར་སེར་མདོག་ཅན་ལས་འོད་ཕུང་འཕྲོ་ཞིང་། སྐྱེའི་འབྱེད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པའི་དབང་པོའི་གཞུ་སྟེ་འཇམ་མཚོན་བཞིན་དུ་མཛེས་པའི་ཁ་དོག་གིས་རབ་
ཏུ་ནམ་པར་བཟ་བའི་སྐྱེ་ཅན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་བདག་ལ་དག་གི་
དབང་ཕྱག་འབྱུང་བའི་དངོས་འབྱུང་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དག་གི་དབང་
ཕྱག་ནི་གསུང་གི་ཕྱག་སྟེ། སྐད་རིགས་དུ་མ་ལས་འཇུག་པ་དང་ཡན་ལག་
དུག་ཏུ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་མ་ཆང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། །སྤྱི་གས་བཅུའི་ཞིང་ཀུན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་
གིས་སྟོན་ཏེ། འཤར་སོགས་སྤྱི་གས་བཅུའི་ཞིང་ཀུན་གྱི་ཁྱོན་དུ་ཀུན་ནས་ཏེ་
ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགོངས་པ་སྟེ་བྱུང་བའི་གསུང་གི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་དབྱངས་ནི། ལྷ་
ཅིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་མི་སོགས་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཆོགས་པའི་སྐད་དང་མཐུན་
པར་སྐད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེས་གསུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ཀུན་
ཀྱི་ཡིད་དེ་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་

ཆོས་བསྟན་ནས་ཆོས་པར་བྱེད་ལ། དེར་མ་ཟད་དབྱངས་ཀྱི་གདངས་དེས་
བྱེད་པོ་ཆངས་པའི་སྒྲུབ་གདངས་ཀྱང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྩེ་
བཙུན་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་དབྱངས་ཉིད་ཀྱི་ང་རོའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་པའི་མཐའ་དེ་སྲིད་དུ་རྒྱན་ཆགས་དུ་འཇུག་པའི་སྟན་པའི་གསུང་
གང་ཡིན་པ་དེ། གདུལ་བྱ་གང་གི་ན་བའི་ལམ་དུ་སྐྱུང་བ་སྟེ་ཐོས་ན་ནི། གདུལ་
བྱ་དེའི་ན་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་འཕྲོག་པ་སྟེ་དེ་དག་རྒྱན་གཙོད་པར་བྱེད་
དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསུང་མཉེན་འཇམ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ནམ་མཁའི་
ཆངས་དབྱངས་སྒྲོག་ན་མཆོན་པར་ཀྱས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འདི་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྩེ་བཙུན་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡོད་
དེ་གང་ཞེ་ན། མཉེན་པ་དང་། འཇམ་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་
འཐད་པ་དང་། དག་པ་དང་། སྤེམ་མེད་པ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་། སྟན་ལ་
འཇེབས་པ་དང་། མཉེན་པར་འོས་པ་དང་། མི་ཚུགས་པ་དང་། སྟན་པ་དང་།
དུལ་བ་དང་། མི་རྒྱུ་བ་པ་དང་། མི་བརྒྱུང་བ་དང་། རབ་དུ་དུལ་བ་དང་། ན་བར་
སྟན་པ་དང་། ལུས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱེད་དང་། སྟོང་ནི་
ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བདེ་སྦྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་

དང་། ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་
གསལ་བ་དང་། དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། མདོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་།
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་དང་། རྫོས་པའི་སྒྲིན་དང་བལ་བ་དང་། སེང་གའི་སྒྲིན་ཤུགས་ཅན་
དང་། སྒང་ཆེན་གྱི་སྒྲིན་དང་། འབྲུག་གི་སྒྲིན་དང་། ལག་འགྲོ་སྟེ་སྒྲིན་དབང་པོའི་
སྒྲིན་དང་། ཇི་ཟེའི་དང་། བྱ་ཀ་ལ་ཕིང་ཀའི་དང་། ཆངས་པའི་དང་། བྱ་ཤང་ཤང་
ཏེ་འུའི་དང་། ལྟའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྟན་པ་དང་། རའི་སྒྲིན་ལྟ་བུ་དང་།
མ་ཁེངས་པ་དང་། མི་དམའ་བ་དང་། སྒྲིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། ཆག་
གི་བྱར་བྱིན་པ་དང་། མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། མ་ཞུམ་པ་དང་། མི་ཞན་པ་
དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། ཆུབ་པ་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོའི་ཀུན་ཆེན་པ་
དང་། མ་སྒྲིན་པ་དང་། མི་འགྱུར་བ་དང་། མི་རྟལ་པ་དང་། འཁོར་གྱི་དབྱེལ་
འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞི་བ་དང་། ཞེ་སྤང་
འདུལ་བ་དང་། གཏི་ཐུག་སེལ་བ་བྱེད་པས་དུག་གསུམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། བདུད་དཔུང་ཆར་གཙོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པར་
འབྱུང་བ་སྟེ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྒྲིན་རོ། །དེ་དག་ལ་ཞིང་དང་ཅིང་
ཡོད་པ་ནི་ཆེ་ག་འཕྲད་ཡིན་པས་འདིར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་སོ། །ཡན་ལག་

དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས།
ཞི་བའི་སྟོ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་དང་
ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉེན་པའི་
གསུང་འབྲུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུང་བའི་དོན་དང་ཉི་མེ་སྒྲུང་བ་ལས། །
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགོ་བཤམ། ། ཙ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་
བྱིར། ། མཉེན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། ཆོས་སྟོན་
འདི་དང་གཞུང་གཞན་འགའ་ཞིག་ནའང་མ་བརྟགས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཞེས་འབྲུང་བ་ཡང་། ལ་ལར་མ་རྟགས་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། མ་རྟགས་པ་ནི་རྟབ་
རྟབ་པོ་མིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཞི་ཡི་ལྷག་པའི་དུག་ཅུའི་
དབྱུངས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གསུང་གི་ཡན་ལག་གཅིག་ཉིད་ལའང་མ་ཆང་
བ་མེད་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱན་གྱི་བྱེད་ལས་ནི། རི་སྤྱོད་ནམ་མཁའི་མཐས་
ཁྱབ་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱའི་རྣ་བའི་ལམ་དུ་
བདེ་བ་སྟེར་བར་མཛད་དོ། །

འདིར་ཁྱབ་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་ན་བདེ་བར་སེམས་ཏེ། རྣམ་
མཁའི་མཐའ་ཡོད་ནས་ཁྱབ་པའི་དོན་མིན་པས་སོ། ། དེས་ན་མཐར་ཐུག་
ཞེས་པ་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དེ། རྣམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་

ཅི་ཙམ་པ། ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་དེའི་ཕྱོགས་མཐའི་མི་མངོན་པའོ། །སྐལ་ལྷན་
གྱི་རྣ་བའི་ལམ་དུ་བདེ་བ་སྟེར་བ་དེའི་ཆོ། ཁྱོད་དང་ཐག་ཉེ་བར་གནས་པའི་
གང་ཟག་ལ་གསུང་གི་སྒྲ་ཏ་ཅང་ཆེ་བར་མི་སྒྲང་ཞིང་། ཐག་རིང་ན་གནས་པ་
ལ་ཏ་ཅང་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཆེ་ཆུང་འཆམས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁ་དོག་སྒྲ་
ཆོགས་པའི་ཆོན་དང་ཕྱད་པའི་ཤེལ་ནི་མདོག་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲང་
བ་དེ་བཞིན་དུ་གངས་མེད་པའི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྐད་དེ་
དང་དེར་མ་ཐུན་པར་ན་གསུང་ཡང་དེ་སྐད་དུ་འགྱུར་ལ། གསུང་དེ་ཉིད་ཞལ་
དུ་མ་ཟད་སྒྲི་གཙུག་གི་གནས་དང་། མཛོད་སྒྲ་དང་མགྱིན་པ་ལ་སོགས་ཏེ།
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་མདོ་ལས་བཤུད་པ་ལྟར། དབྱ་སྒྲ། དཔལ་
བ། སྒྱན་སྒྱན་ཤངས་དབྱང་པ་ཕྱག་གི་སོར་མོ་ཅིབ་ལོགས་བྱང་སྟེ་བ་གསང་
གནས་བརྒྱ་ཕུས་མོ་བྱིན་པ་ལོང་བུ་ཞབས་མཐེལ་རྣམས་དང་། མཆོན་དང་
དཔེ་བྱད་གཞན་དང་གཞན་སོགས་ཁྱོད་གྱི་སྒྱའི་ཆ་ཤས་ཀྱན་ནས་འབྱུང་
བར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱན་ལ་བདག་གི་འདི་དང་
འདི་བྱེད་དོ་སྙམ་པའི་འབད་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བ་ཞི་
ཞིང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་འབད་མེད་སྒྱུན་འགྱུབ་ཏུ་འབྱུང་
བའི་ཚུལ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པས་འདྲ་བའི་དཔེ་གཞན་རྟོད་པར་
དཀའ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁས་ཆངས་པའི་དབྱངས་རྫོགས་པ་སྒྲོག་པ་

ཞིག་བྱུང་ན། འདི་དང་འབྲུམ་ཞེས་མཆོན་པར་རུས་ཀྱི། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འདི་ནི། མདོ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་གསུང་མོད་ཀྱི། དུ་མ་ཉིད་དུ་
སོ་སོར་གོ། །ཞེས་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་
ཏྲར་ནས་གསུང་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟུང་ན། དེའི་མཆོན་གཞི་ནི། གདུགས་དཀར་
ཀྱི་གཟུངས་གཙུག་ཏྲར་ནས་བྱུང་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་
གཞན་ཡང་མཆོན་རུས་སོ། །གཙུག་ཏྲར་སོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་ནས་རྩི་ཅི་ཤིང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆོས་ཐོགས་མེད་དུ་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་། སྟོན་འཇུག་ལས།
ལུས་ཅན་ཀྱན་བྱིས་བྱ་དང་ནི། །ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་། །ནམ་
མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཆོས་སྟོན་རུས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་ལམ་ནི། སྟོག་དམར་མཛེས་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་
ཏེ། དཔེར་ན། སྟོག་དམར་པོ་འབྲུག་པས་མཛེས་པའི་སྐྱར་གས་བཅིངས་པ་
ཡི་ཆར་ལྡན་ཀྱི་སྒྲིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནང་གི་འབྲུག་སྐྱར་བ་མོ་སྟོག་པ་བཞིན་དུ་
སྟོན་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་རག་གིས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་ལ་གྲུས་
པས་བསྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འདི་ཡི་མཐུས་བསྟོན་པ་པོ་
བདག་ནི། ཇི་བཙུན་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་མཆོག་དུས་ཏྲག་ཏུ་ན་བའི་ལམ་དུ་ཐོས་

པ་དང་འབྲལ་བར་མེད་པར་ཤོག་ཅིག། ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གི་རྒྱན་བདག་གི་ན་
བའི་བྱ་གར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ། བདག་ནི་སྐལ་ལྷན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཀྱས་པ་
དང་། གཞུང་དོན་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་ཆར་གཅོད་ཅིང་། ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཕྱན་
སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ་བ་ལོགས་ཀྱི་ཆོག་གིས་དད་ལྷན་སྟོགས་ལ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་
པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་འཆད་པ་དང་ཚོད་པ་ཚོམ་པའི་གནས་རྣམས་མ་ལུས་པ་
མཐར་མོན་པ་སྟེ་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག། ལྷ་མི་སྤྱོད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་
འགྲོ་བའི་སྐད་རིགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་
པའི་རིག་པ་མཆོག་དེ། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྟེ་ཐབས་སྤྱོད་པའི་སྟོན་སྟེ་ཐོབ་ནས་འགྲོ་
བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་མཆོག་ཏུ་བསྟོད་པ་པོ་
བདག་ཉིད་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། སྦྱོར་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་ལ་བཞི་ཡོད་
དེ། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་། ངེས་པའི་ཆོག་དང་།
སྟོབ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་འདིར་གསུམ་པ་སྟེ་
གཞན་ཡང་མཆོད་ནོ། །

རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷོ་རྗེས་སུ་གདམས་པ་
སྟེ་སྟན་པ་ལ་ཡི་གསུང་གི་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་དུས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་
བར་བྱས་ནས་གྲུས་པའི་སྟོན་སྟེ་དོན་ཡིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྦངས་
པ་ཡི་མཐུས་བདག་གིས་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དུས་སྦྱར་དུ་འབྱུང་བར་ཤོག།

ཅིག་ཅེས་པའོ། །རྩེ་བཙུན་སོགས་སྒྲུབ་སངས་རྒྱལ་གསུང་གི་གསང་བ་རྒྱས་པ་ནི། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐུགས་ལ་བསྟོད་པ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པའི་སྟོན་ནས་དངོས་འབྲུབ་ཞུ་བ། བསྟོད་པ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བྱ་རྒྱའི་མདངས་དང་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་བྱ་རྒྱའི་མདངས་དམར་པོ་དང་འབྲེས་པའི་གསེར་བཟང་གི་མདོག་ལྷ་བྱ་དང་། མདོག་དེ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ་མཛེས་ཤིང་། ཐུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ལྟར་དེར་མཁྱེན་པ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་དབང་ཐུག་འཇམ་པའི་དབྱངས་འགྲོ་བའི་སྒྲུབས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་མཆོག་རྩེ་སྟེ་བཙུན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་རབ་འབྲུམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མང་པོ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་སོ། །རྒྱུ་པ་དང་པོས་དཔེ་དངོས་སུ་མ་ཟིན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འཛིན་ཆང་གིས། ཞེས་པ་ནས། ཞི་བའི་བདེ་བས་འཕྲོག་པ་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གསུང་སྟེ། འདི་ལ་གཉིས། སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྒྲུབས་སུ་སྟོབ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟོད་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་ཁྱོད་ཐུགས་མ་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཅག་ཚུར་མཐོང་ལྟར། དངོས་

འཛིན་སྟེ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆང་གིས་རབ་ཏུ་སྒྲོས་པ་སྟེ་དེས་བཅིངས་ནས་
ཟང་དང་དོར་བྱར་དཔྱོད་པའི་སྟོ་གྲོས་གྱི་སྟོབས་ནི་ཉམས་པའི་འདུས་སྤྱིད་
ལ། དེའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་སྟོ་གདུག་པ་ཅན་དེའི་སྣ་ཡི་ལག་པས་རང་
རྒྱུད་གྱི་དགེ་བའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
གྱི་སྤྱིད་པའི་ཞགས་པས་ཡིད་ནི་དབང་མེད་དུ་བྱངས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་པ་
དང་བཀྱར་བསྟེན་སྤང་མའི་ཕྱིར་ཏེ་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་བྱེད་པ་དང་བག་མེད་
པའི་ནགས་སྟོང་ཀུན་ཏུ་རང་དགར་རྒྱུ་བའི་ཤིན་ཏུ་གདུལ་དཀར་བའི་ཡིད་
གྱི་སྤང་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་རྗེ་བཙུན་ཡང་སྟོན་རང་ཅག་ལྟ་བུ་ཐ་མལ་བ་
ཞིག་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞན་
ལ་སྦྱར་ན་བྱ་ཤེས་བག་ཡོད་ཞེས་སོགས་དང་བྱུང་བར་སྟོལ་དུ་བཙུད།
ཞེས་དང་། ཚུལ་དེ་སྟེ་མེད་ཞེས་སོགས་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྗེ་
བཙུན་ལ་སྦྱད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཞུམ་པ་སེལ་བའི་ཆེད་
དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཙོན་པ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་དེའི་རྗེས་
སུ་འཇུག་དགོས་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུམ་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་
ནི་རྗེ་བཙུན་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་སྟོན་སྟོན་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིག་ཆོགས་
བསགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་མ་བྱས་པར་སངས་
རྒྱས་མ་ཡིན་པས། གཞན་ཐ་མལ་བ་སྦྱར་བ་འད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་བཙོན་པ་བྱས་

ན་ཡང་རྩེ་བཙུན་ལྟར་འཆང་རྒྱལ་ཞེས་བཟུང་པའོ། །དེ་ནི་བཤེས་སྤྱིངས་
ལས། གང་དག་ཆོས་མངོན་བགྱིས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། གནམ་ལས་བབ་པ་མ་
ལགས་ལོ་ཉོག་བཞིན། །ས་རུམ་གནས་འཕྱོན་མ་ལགས་དེ་དག་སྟོན། །ཉོན་
མོངས་རག་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅ་བའི་
ཆིགས་བཅད་འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་བཅིངས་པ་
དང་། ཆང་གིས་ཉོས་པ་སྦྱར། ཁོང་ཁོ་དང་སྤང་པའི་སྒྲ། འདོད་ཆགས་དང་
ཞགས་པ། ཉིད་པ་དང་བཀྱར་བསྟེ་དང་སྤང་མོ་གཉིས་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་
སྦྱར། བག་མེད་ལ་འཇུག་པ་དང་། ནགས་ཁོད་དུ་རྒྱ་བ་ཡིད་དང་སྤང་བོ་ཆེ་
སྦྱར་ཞིང་། ཆིགས་བཅད་འོག་མའི་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྤར་བཤད་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྤང་ཆེན་དེ་བླན་པ་ཤེས་བཞིན་དང་བག་ཡོད་ཀྱིས་
ཐག་པས་དམ་དུ་བཅིངས་ནས་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་ལྷགས་ཀྱ་རྣམས་པོ་
ཡིས་བཏབ་ནས་སྤར་འཕགས་མཆོག་གྱེ་བས་བགྱོད་ཅིང་རྒྱལ་བས་
བསྐྱགས་པ་ཡི་ཉོན་འབྲེལ་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་
ལམ་བཟང་པོའི་སྟོལ་དུ་བཙུད་དོ། །

འཕགས་མཆོག་གྱེ་བས་བགྱོད་པ་ནི། དེ་དག་གཤེགས་པ་སྟེ་གྱེ་བ་ནི་
མང་ཆིག་གོ། །བགྱོད་ཐབས་སྦྱར་མང་ཡང་འདིར་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ལམ་མོ། །ལམ་དེར་བཙུད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྦྱོར་མེད་པར་བཙོན་པའི་

ཤུགས་དཔག་གིས་རྒྱན་ཐུང་དུ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དཔག་མེད་བསྐྱལ་བའི་བར་
 དང་ལན་ཅིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་
 མཛད་པས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་
 ལྟ་བུར་གོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ཡིས་མཐར་འཛིན་ཏེ་བདེན་འཛིན་
 སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པའི་རི་བོ་མིང་གིས་ལྷག་མར་མཛད་པ་སྟེ་མིང་
 ཅམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པ་ལས་དོན་རྩ་བ་ནས་སྤངས་སོ། །འདིར་མིང་ཅམ་
 ཡང་ཕྱིར་མ་ལུས་པར་སྤངས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མི་འགལ་ཏེ། མིང་
 ཅམ་ལུས་ཞེས་པ་ནི་རྩེ་བཅུན་གྱིས་མཐར་འཛིན་ཞེས་མིང་དུ་བརྗོད་པ་ཡོད་
 ཀྱང་། མཐར་འཛིན་རྩད་ནས་སྤངས་པའི་དོན་དང་། མིང་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་
 པར་སྤངས་ཞེས་བཤད་པའི་ཆེ་རང་རྒྱད་ལ་མཐར་འཛིན་མེད་པས་དེའི་མིང་
 དོན་མཐུན་ཡང་མེད་ལ་དེ་ལྟ་ན་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པས་སོ། །འོན་
 ཀྱང་འདིར་དོན་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་སྦྲུམ་མོ། །

ཐར་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་པལ་ཆེར་ཏྲག་པའི་མཐར་འཛིན་
 དང་། ལ་ལ་ནི་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 ཉིང་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་
 དོགས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འདིར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་ལ་
 དཔགས་ནས་སྤྲ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཉིད་གྱིས་སྟོན་སྤྲ་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་

སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་ནས་སྤར་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤོང་བའི་
ཆེད་དུ། གངས་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ནམས་ནི་རབ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་རྒྱ་མཆོ་
སྟེ་མང་པོ་མཆོད་ནས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་དེ་
དག་གི་དེ་མ་མེད་པའི་མགྱུར་གྱི་བུམ་པ་ནས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ང་རོ་
ཡིས་ཐུགས་དགོངས་པ་གཅིག་གི་སྟོན་གསུངས་པའི་གདངས་པ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་སྤིད་པ་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནད་བརྒྱ་བྱངས་ཏེ་ཅད་ནས་
འབྲེན་པར་བྱེད་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་ཟས་ནི། དུས་རྒྱུན་དུ་ཐུགས་
རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱས་པས་ཤིན་ཏུ་བགྲོད་པར་ཆེས་དཀའ་བའི་དག་པའི་
སྐབས་ཀྱི་རྒྱས་སྤྲས་ཀྱི་སྟོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་
བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན། མཐའ་དག་
འཛིན་པ་སྟེ་བདེན་འཛིན་སོགས་ཀྱན་ཉོགས་མཐའ་དག་གིས་དུས་ནམ་ཡང་
མི་བཞི་བ་སྟེ་གཞོན་པར་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། མ་ལུས་པའི་འབྲུལ་སྤངས་སྟེ་གཉིས་
སྤང་འབྲུལ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་དངོས་སུ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་གང་
ཡིན་པ་རྒྱུན་མཐའི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུར་གྲགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ནི། ཁྱོད་
ཀྱིས་མངོན་དུ་མཛད་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་

གྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ཡན་སྟོབ་ལམ་དང་སྟེལ་རུང་ཅམ་སྒྲུང་ངོ། །གོང་
གི་སྒྲར་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཟེན་ཀྱང་སྒྲར་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་ཞེས་འཆད་དགོས་སོ་སྟམ་པ་རུང་ཡང་།
འོག་ཏུ་རྒྱལ་སྐས་སྟོན་པ་རྒྱབས་ཆེད་པ་རོལ་ཏུ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ད་དུང་
རྒྱལ་སྐས་གྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་པར་གསུངས་པས་ན། དེའི་དོན་སྒྲར་ལྟར་
བཤད་ན་བདེ་བར་སེམས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་
ཡིན་པས་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྒྲངས་ཟེན་ལ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བ་ཡིན་པས། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་
འཐད་དང་སྟམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡི་མཐུས།
བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆི་ལམ་ལྟ་བུར་
གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་གི་སྟོང་བྱེད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། སྟོན་ཉི་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་མ་ལུས་པ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་དེ་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
པའི་སྟོན་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཞུགས་སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐ་སྟོན་དང་། དེར་མ་བཟད་དེ་ལྟར་བདེན་པས་

སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་རི་ལྟར་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་རོར་ཀྱན་རྩོལ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྒྲར་རུབ་ལ་
དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན། ཅ་
བ་ཉམས་པ་སྟེ་ཆད་པའམ་རུལ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཤིང་བསྐྱམས་ནས་སྒྲར་ལོ་
མ་སོགས་མ་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་ལུས་འཇིན་པ་སྟེ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་དུངས་ནས་སྒྲར་བ་སྟེ་སྒྲར་ས་
ཟེན་པས་ན། སྟོབ་པ་བྲོད་ལ་ནི། ཉམ་མཁའ་འདི་རི་སྟོད་གནས་ཀྱི་བར་དེ་
སྟོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་ལས་གཡོ་
བ་སྟེ་སྒྲར་སྒྲར་བ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་སྒྲར་བ་མི་སྟོད་དོ། དེ་ལས་སྒྲར་བའི་སྟོན་
མེད་པའི་སྒྲིབ་དོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མགོན་པོ་བྲོད་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་རུང་ཟད་ཀྱང་གཞན་དུ་
གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་དུ་མའི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་ཀྱི་རོར་
དུས་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྒྲར་བ་ནི། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་
དུ་གཟུགས་བརྟན་ཡུད་ཅམ་གྱིས་གསལ་བར་སྒྲར་བ་བཞིན་ནམ། ཡང་ན་
ནམ་མཁའི་ལམ་ན་འཇའ་ཆོག་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་གསལ་
བར་ཡུད་གྱིས་སྒྲར་བ་བཞིན་དུ། རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་
མ་འདྲེས་པར་རྩོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་མཁྱེན་པར་འགྱུར་

ལ། མཐུན་བཟང་སྟེ་མཐུན་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང་
དུས་ཟུང་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ཉིད་ལ་ཤེས་བྱ་མཐུན་དག་མཐུན་
པའི་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལྟར་
ན། མཐུན་པའི་ངོ་བོ་དང་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་བྱས་ཆེ་མཐུན་ཚུལ་
གཙོ་ཆེའོ། །དེ་དག་གིས་སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་མཐུན་པ་ལ་
བསྟོད་ནས་ཡང་ཡང་སྟོབས་བརྩེ་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་དང་བྱ་གས་རྗེ་ཆེན་པོ་
ལ་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྟོབས་སོ་སོར་བྱེད་ནས་བསྟོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱུས་
ནས་བསྟོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྩེ་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཟང་ཟེང་གི་སྤྱོད་པ་
བཏང་བ་ལས། དེའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བ་ནི་
གནས་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་སྤྱོད་དབུལ་པོར་འབྱུར་བ་ནི་གནས་མིན་ཞིང་སྐབས་
མིན་པ་དང་། སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཆེ་སེར་སྒྲ་བྱས་པ་ལས་རྣམ་སྤྱོད་དབུལ་པོ་
འབྱུབ་པའི་གནས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྣམ་སྤྱོད་འབྱོར་ལྡན་འབྱུབ་པ་
ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་སྟོག་སྟེ་སྟོག་བཅད་པའི་རྣམ་སྤྱོད་དང་སྟོག་
བཅོད་སྤངས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་སོགས་ལ་སྦྱར་བ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེན་འབྱེལ་
མི་སྦྱ་བའི་གནས་ཀྱན་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར་ན། རྗེ་
བརྩན་ཁྱོད་ནི་སྦྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ན་སྤྱི་དུས་སོང་བ་སྟེ་འཁོར་བར་
འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་དང་། ལས་དེ་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀྱན་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་མངོན་དུ་མ་
གྱུར་པ་མེད་ཅིང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་སྤྱད་དུ། སྤྱོད་ཀྱི་གསུང་
ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱུང་དོན་དང་བཅས་ཤིང་འབྲས་བྱུང་མེད་པ་མ་མཆིས་པ་
ལགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཆགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་། ཞེ་
སྤང་ལ་མོས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ཆགས་ལ་མི་གནས་ཤིང་།
སྤང་ལ་མི་མོས་པ་སོགས་ཏེ་ཁ་ཅིག་སྒྲོག་གཅོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ལ་ལ་ནི་
དེ་ལ་མི་དགའ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་རྩེ་
ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་གསུང་བྱགས་
ཀྱི་མཛད་པ་ཀྱན་ལས་འགྲོ་བ་ལ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་མཛད་པ་ཡོད་པ་མ་
ལགས་ཏེ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན་
པས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དུག་མིག་གི་
དབང་པོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་དབང་པོའི་ཁམས་དུག་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་སྟེ་ཁམས་
བཙོ་བརྒྱད་དང་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་

པ་མཐའ་དག་ལ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཁྱོད་ལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
པ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པས་སོ། །རྒྱ་མཚོན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་རང་གི་གདུལ་བུའི་གནས་སུ་འོས་པ་
རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་སུ་བབ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གདུལ་བའི་དུས་དེ་ལས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་འདའ་བ་མ་ལགས་ཏེ། གདུལ་བུའི་དུས་དེར་ངེས་པར་འདུལ་བ་
མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་གདུལ་བའི་དུས་ལ་མ་བབ་ན། བཏང་སྟོམས་སུ་
འཛོག་པར་ཡང་བསྟན་ཏོ། །

ལྷ་པ་ནི། སྤིད་པ་སྟེ་འཁོར་བར་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་དད་པ་དང་སོགས་ཏེ་བཙུན་འབྲུས་དང་བླན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེ་བ་གང་ཡིན་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་
ཁྱད་པར་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་རིམ་པ་ལ་མཁྱེན་
པ་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་མཚོན་དེའི་སྤྲད་དུ་ཁྱོད་ནི་དབང་པོའི་རིམ་
པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ལགས་སོ། །

དུག་པ་ནི། མངོན་པར་མཐོ་བ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། ངེས་པར་
ལེགས་པར་ཐར་བར་བགྱོད་པའི་ལམ་ངེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དཔྱལ་བ་སོགས་
ངན་སོང་གི་གནས་རྣམས་སུ་ཀུན་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་ངེ་འདྲ་བའི་ལམ་ཀུན་
ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་

དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་ལགས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་བསམ་གཏན་རྣམས་དང་
གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་སོགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་
དང་། སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
རིམ་པ་འཆོལ་བར་འཇུག་པ་ཐོད་ཆོལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལ་སོགས་ཏེ།
ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་གྲངས་
མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་དག་གི་དམིགས་རྣམས་ལ་པར་འཇུག་ཅིང་།
དེ་ལས་ཚུལ་ལྡང་བའི་རིམ་པ་རྣམས་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུལ་
ཀྱན་ལ་མ་མོངས་པས་ན། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་
སྟེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལགས་སོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་
སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཤད་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཁོ་ནར་བྱེད་པར་མ་ངེས་སོ། །ཐོད་ཆོལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་
དམིགས་པ་དེ་ལ་རིམ་པ་འཆོལ་ཞིང་ཐོད་ཀླལ་བ་ནས་འགྲོ་བ་ཞིག་སྟེ།
དཔེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གཉིས་པ་པོར། གསུམ་

པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཅིག་དང་
གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཀྲལ་ནས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་བྱས་ནས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེ་བཙུན་ནི། འཇུག་ལྡང་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་
ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཇིན་ལས་ལྡང་མ་མི་མངའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པའི་སྤྲོད་ལ་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་
སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་ཤིང་ཤེས་པར་བགྱིས་པའི་རང་དང་གཞན་གྱི་
ཆེ་རབས་བརྒྱད་པའི་དན་རྟགས་ཉེ་དུས་འདི་དང་འདི་ལ་ཡུལ་འདིར་གང་
ཟག་མིང་རུས་རིགས་འདི་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེས་སོ། །ཟས་ནི་འདི་བཙུང་ཆོད་
འདི་ཙམ་གནས་པ་སོགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དུ། དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་
གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐེན་པས་ན། ཁྱོད་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་
སྟེ་དེའི་བྱང་ཚུལ་ལས། ལོ་རྒྱས་ལ་མཁས་པ་ལགས་སོ། །

དགུ་པ་ནི། གང་ཟག་འདི་ནི་སྤྲིས་འདི་ཙམ་གྱི་དུས་ནས་ཡུལ་འདི་
ནས་འཆི་འཕོ་ཞིང་། འཕོས་ནས་ལས་སྐྱད་དག་པ་དང་ཉེས་སྐྱད་མི་དགེ་
བའི་ལས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་བསགས་པ་དང་མཐུན་པར་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་
གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱན་རབ་ཏུ་མཐེན་པས་ན་ཁྱོད་ནི་སྤྲི་མའི་མཐའི་
འབྱུང་འབྱུར་རྣམས་ལ་མཁས་པ་ལགས་སོ། །བཅུ་པ་ནི། འགོག་བདེན་གང་

ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་བྱང་འདས་དང་། ལམ་བདེན་གང་གིས་
ཟག་པ་དེ་ཟད་པར་བྱེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས། ཡང་
དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ཀྱན་ལ་ཆགས་ཐོགས་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་མེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་དང་ལྟན་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རྩེ་བཙུན་ཁྱོད་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་
ལགས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུས་ནས་བསྟོད་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་ལྟར་གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པར་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྟེན་པ་དང་། མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་འཛིག་ཉོན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་དང་།
དབང་པོའི་རིམ་པའི་བྱད་པར་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རིམ་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་
དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མཐུན་པ་
ཐོགས་པ་མེད་པར་འདུག་པའི་སྟོབས་བཙུ་པོ་རྫོགས་པར་རྩེ་བཙུན་གང་ལ་
མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་དེ་གང་
ཞིག་ཡིན་ཉེ་མེད་དོ། །རྒྱས་པར་མདོན་གསལ་བས་དེར་བལྟོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་དང་བཅས་པར་
གཟེགས་ནས་གཞན་དོན་དུ་སྦྱང་རྩེ་གོམས་པར་མཛད་ཚུལ་དང་། རྒྱ་མཚན་

དེ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་ཞི་བའི་བདེ་བས་སྤྱགས་མི་འཕྲོག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱིད་པ་སྟེ་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ལུས་ཅན་
རྣམས་གྱིས་སྟོན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བདག་ཁོ་ན་བདེ་བའི་སྤྱིར་དུ་
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་ལམ་སྟེ་ཐབས་མང་པོ་ནི་དག་པོའི་རྩིས་བ་
སྟེ་བཙོན་འགྲུས་གྱིས། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བསྟེན་པར་བྱས་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་བྱས་
པའི་ངལ་བ་དེ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡང་དག་མེད་པས་ལོག་པར་གོལ་བ་ལྟར།
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་འཆེ་བ་སྟེ་མི་
གཞོན་པར་རང་ཉིད་ཁོ་ན་བདེ་བའི་སྤྱིར་དུ་ཉིན་མཆོན་གྱི་བར་མེད་པར་བརྒྱ་
ཕྱག་བཙོན་པ་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་མང་པོས་ཐར་བ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་
ཡང་ནི། ཡང་དག་པའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
སྟོགས་པ་ཡིན་པར་གཟིགས་སོ། །དེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་དེའི་སྤྱིར་ན་དུས་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྟོན་པའི་ལམ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཕུ་
དང་། ལུས་ཅན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱས་
སྤྱི་དཔའ་བོ་བྱང་སེམས་རྣམས་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་དབྱའི་གཡུལ་དུ་དེ་
དང་འཐབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་གོ་ཆ་བཙན་པ་སྟེ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་རྗེའི་
ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་དུས་ཡུལ་རིང་པོ་ནས་གོམས་པར་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཉིན་པར་སང་པའི་དུས་སུ་མ་ཟད། གཉིད་
ལོག་པའི་དུས་སུ་མི་ལམ་དུ་ཡང་སྟོང་བར་མི་འདོད་ཅིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་
བདེ་བ་སྟོང་བར་འདོད་པ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ནི་འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་བྱུང་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། རང་ཁོ་ནར་
གཅེས་པར་གཟུང་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་བདེ་འདོད་ཡལ་བར་འདོར་བ་
ནམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྟོ་འཁྱུལ་བར་བྱུགས་བཅེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཟིགས་ནས་བདག་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་དགོས་
པ་གཉིས་བྱུང་བར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དུས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་མཛད་པ་ཡི་སྟོན་སེམས་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གིར་ཏེ་བདག་ཉིད་ལྟར་གཅེས་པར་བཟུང་ངོ། །
བདག་གི་བདེ་བར་སྤེད་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལམ་ཀྱི་གོགས་དང་། སེམས་
ཅན་གཞན་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་ནི། ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཀྱི་གཏེར་ཏེ་
འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་བདག་གཞན་རྩེ་བའི་ཚུལ་
མཛད་དེ་དེ་ཡང་རང་གི་བདེ་བ་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་རང་ལ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རང་གཙོ་བོར་གཅེས་
འཛིན་དོར་ནས་སེམས་ཅན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གོམས་པས་འགྲོ་བ་ཀྱན་བདག་ཏུ་སྟེ་བདག་ལྟར་གཅེས་པ་མཛད་དོ། ། རོ་ན་

བདག་ཉིད་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཀྱི། ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་གོགས་སུ་གསུངས་
བ་དང་། ཡང་རང་གཞན་གཅེས་མཚུངས་སུ་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །སྟོན་མེད་དེ། གཞན་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་ཁོ་ན་གཅེས་
འཛིན་གྱི་ནི་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་
པ་ནི། སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་
བའི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞན་
གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་རང་ཡལ་བར་འདོར་བ་གསུངས་པ་མང་བས། རང་
ཉིད་གཙོ་བོར་གཅེས་འཛིན་དོར་ནས། སེམས་ཅན་གཞན་གཙོ་བོར་གཅེས་
པར་འཛིན་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། རང་བདེ་འདོད་གཏན་མེད་ན། རང་དོན་དུ་
བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་ཐལ་བས་རང་དོན་ཆོས་སྐྱུ་མི་འཐོབ་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་དོ། །

གོང་གི་དེ་དག་ནི། སྟོན་འབྲུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་
རྣམས་ནི། །སྤྱར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་
བར་བྱ། །གསང་བའི་འདམ་པ་སྤྱར་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། མང་དུ་བཤད་ལྟ་
སྟོས་ཅི་དགོས། །བྱིས་པ་རང་དོན་བྱེད་པ་དང་། །ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་
མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱད་པར་སྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་

ལས་སྟོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེའི་མ་ཡིས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་
པར་ལན་མང་པོའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྩོགས་པར་བསྐྱེད་ས་པའི་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཁྱོད་ནི། ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་
སྟེ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཟིན་ཀྱང་། ཐུགས་ཟག་མེད་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་ཞི་བའི་བདེ་བས་འཕྲོག་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་ངོ། །

འདིས་ན། མས་བུ་བསྐྱེད་ས་ནས་ལུས་བསྐྱེད་འཕྲོག་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་
ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མས་སྟོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་
ནས་སངས་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། ཞི་བདེས་ཐུགས་མི་འཕྲོག་པ་ཡང་། ཞི་
བའི་དབྱིངས་ལ་མི་གནས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར། ཞི་བའི་བདེ་བས་ཐུགས་
འཕྲོག་ནས་གཞན་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་དོན་ཏེ། ཀྱང་ཞེས་པས་ཞི་བའི་
དབྱིངས་ལ་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་ཐུགས་མི་
འཕྲོག་ཅེས་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་ལམ་ནི། འདབ་བཟང་དབང་པོ་ཞེས་པ་ནས། ཇི་བཞིན་
མཛེས་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་པའི་བར་གྱི་སྟོན་སྟེ། དོན་ནི། དཔེར་ན། འདབ་བཟང་
དབང་པོ་སྟེ་བྱའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའི་ལྗང་ལྗང་ནམ་མཁའ་ཁྲགས་པ་ནི། རྣམ་
མཁའི་ཁམས་དེར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། འཇིན་མས་གཞིར་

དབང་མེད་དུ་མི་ལྷུང་བ་ལྟར། འཁོར་བའི་གནས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཡང་། ཐུགས་སྤིང་པའི་ལམ་དུ་མི་ལྷུང་ཞིང་། ཞི་
བའི་དབྱེངས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་། ཞི་བའི་མཐར་མི་གནས་པའི་རྗེ་
བཙུན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བསྟོད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ཡིས་བསྟོད་པ་པོ་
བདག་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཁྱོད་ཀྱི་མཁའ་པ་དང་བཅེ་བ་ཡིད་ལ་འབྲལ་བ་
མེད་པར་ཤོག་ཅིག དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
མཐར་འཇིན་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ་སྟེ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱུག་སྟེ་སྤྱིང་དུ་གཅེས་པའི་བྱ་
ལྟར་མཐོང་བའི་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་པོ་བདག་གི་ཡིད་ལ་བདེ་སྟག་ཉིད་དུ་སྟེ་
ཐབས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱུར་དུ་བྱུང་བར་སྤྱུར་ན་ལུས་ཅན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ནི། ཐེག་པ་མཆོག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འབྲིང་རྒྱས་པར་ཤོག་
ཅིག ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཆོག་དང་དོན་ཅི་ལྟར་བཟུང་
བ་བཞིན་མི་བརྗེད་པར་བྱན་པའི་རྟོན་ཉིང་འཇིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པའི་གཟུངས་དང་། གཞན་གྱིས་དྲིས་པའི་དྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འདོན་
པའི་སྟོབས་པ་མཆོག་དེ་སྤྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྟེད་པར་བྱས་ནས་ཆོས་གྱིས་
འཕོངས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤམ་པའི་
དགའ་སྟོན་འབྱེད་རྒྱས་པར་བདག་ནི་སྤྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ། །སྤྱོགས་དང་ཡུལ་

རིགས་ཀྱི་སྤྱེ་བ་སྣ་ཚོ་གས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་བཤིང་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་འབད་ཚེ་ལ་དང་བཅས་ཏེ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་སྣམ་པའི་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པས་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་སྒྲོང་
བར་བྱེད་པ་ཡི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་ཏེ་བྱིན་རྒྱབས་
གྱིས་དུས་སྐྱར་དུ་བསྟོད་པ་པོ་དག་ནི། སྟོན་གྱི་དུས་སྐྱར་ནམ་མཁའ་གཡལ་
དག་པའི་ཚུ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ནམ་མཁའ་མཛེས་པར་བྱས་པ་རྩི་
ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་ཅིག། ཅས་སོ། །མི་རྟོག་བཞིན་དུ་རེ་བ་སྒྲོང་
བའི་དཔེ་ནི། རྒྱགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་
བྱ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། བུམ་པ་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་དངོས་སྐྱ་
གསོལ་བ་བཏབ་ན། དེ་དག་གིས་ངས་འདི་ལ་དངོས་གྲུབ་འདི་སྟེར་རོ་སྣམ་
པའི་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་ཀུན་རྟོག་མེད་ཀྱང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ལྟར། འཇམ་
དབྱངས་གྱིས་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་གདུལ་བྱའི་དོན་འབད་མེད་
སྐྱོན་གྱུབ་ཏུ་མཛུགས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཡིན་
གྱི། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྣམ་དུ་དགོངས་
པའི་མཁྱེན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །འདིར་མི་རྟོག་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་བཞིན་ནི་མི་རྟོག་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ངང་ནས་ཞེས་པ་
དང་དོན་འདྲ་བས་སོ། །

དབྱེས་པ་འཇམ་པ་ལས། རི་ལྷ་རྩེ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྷ་པས་འདིར།
ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐྱོར་འཁོར་ལོ་ནི། །དེའི་ཚེ་ལ་ད་ལྟ་སྤྱེས་པ་མེད་
བཞིན་དུ། །འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་སྐྱར་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ད་ལྟ་
སྤྱེས་ཚེ་ལ་མེད་བཞིན་དུ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི། །
འཇམ་པས་སྤྱེ་བའི་དགོ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི། །བྱུང་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་
ཆེས་བསམ་མི་བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། །ཞེ་སྐྱེད་པའི་བསམ་ཞིང་ལྷ་པས་ལ་
གྱུར་ཅིང་། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་མི་རྟོག་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་
རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ད་ལྟ་སྤྱེས་པའི་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྟོག་
པ་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་སོགས་དང་། །རྟོག་པ་དང་
བྱུང་པས་ན་ཞེ་བའི་སྐྱེའོ། །དེ་ལྷ་རྩེ་མཁན་པ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་གསུང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། །ཞེ་བའི་སྟོ་
གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ནི། །ཕོ་བ་དང་མོང་ག་མེད་དོ། །རྣལ་ལམ།
ཐུག་གཤམ། མཆིལ་མའམ། རང་སྒྲུབས་སམ། རན་སྐྱུགས་སམ་མི་གཙང་བ་
མེད་གྱི། །ཞེ་བའི་སྟོ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་འཇམ་བུའི་ཚུ་བོ་
གསེར་གྱི་གར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཁོང་སྟོང་མ་ཡིན་པ། བུ་ག་མེད་པ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པའོ། །ཞེ་བའི་སྟོ་གྲོས་འདི་ལྷ་རྩེ་སྤྱེ་བྱུང་དོ་རྗེ་དང་འབྲེལ་། །འཇམ་དབྱངས་

ཀ་ཙ་ལི་ན་དེ་ལྟར་རེག་ན་བདེ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྱུ་ལྡི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་སྟོས་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་དེར་སྒྱུ་ལྡི་གསང་བ་དུ་
མ་བསྟན་ལ། ཞི་བའི་སྟོ་གྲོས། མོས་པ་རྩེ་ལྟ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་རྩེ་ལྟ་
བ་དང་། བསམ་པ་རྩེ་ལྟ་བ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་
གསང་བ་འབྱུང་བར་ཤེས་ཀྱང་། ཞི་བའི་སྟོ་གྲོས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་མི་རྟོག་ནམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་དེར་
གསུང་གི་གསང་བ་དུ་མ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུགས་སྟོག་པ་མི་
མངའ། སྤྲུགས་རྟོག་པ་མི་མངའ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་
རྒྱས་པར་བཞད་པའི་གསང་བ་དེ་དག་ཀྱང་། རྩེ་བཙུན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡང་སྒྱུར་
རུང་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་མདོ་དེ་ལ་བལྟ་
བར་བྱ་ཞིང་། མདོར་བསྒྱུ་ན་མདོ་དེར་ནམ་མཁས་རི་སྟོད་ཁུབ་གྱུར་པ། སྒྱུས་
ཀྱང་དེ་སྟོད་ཁུབ་པ་ལགས། །སྒྱུ་ཡིས་རི་སྟོད་ཁུབ་གྱུར་པ། །འོད་ཀྱིས་ཀྱང་
ནི་དེ་སྟོད་ཁུབ། །འོད་ཀྱིས་རི་སྟོད་ཁུབ་གྱུར་པ། །གསུང་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟོད་
ཁུབ། །གསུང་གིས་རི་སྟོད་ཁུབ་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚུ་ལ་
འདི་ལ་སྟོ་དམན་ནམས་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། དབུ་མ་
འཇུག་པ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་ཕྱོགས་ཞིང་སངས་རྒྱས་
ཡུལ་དག་ན། སྤྲ་རབ་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་ནམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་རི་སྟོད་པ།

བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པ་གཤེགས་པའི་སྐལ་པ་དེ་སྟོན་དེ། འོན་ཀྱང་
ཁྱོད་ནི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟན་བཟུང་མ་ལགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་། མཆོན་བརྗོད་ཀྱིས། སྤྱི་ཡང་དོ་རྩེ་འབར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
དང་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཀུན་ཏུ་ཐུག་དང་ཞབས་ལྡན་པའི་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱེད་ཀྱས་པར་བཞག་དེ་འདིར་མ་གྲིས་སོ། ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དབྱེས་
ཞེས་སོགས་ནི་སྟོན། །

གསུམ་པ་ནི། །སྤྱོད་སྤྱོད་བཙུང་ཞིང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་
གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ། དོན་ནི། འཁར་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་ན་བཞུགས་པའི་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་གྲངས་ཀྱི་ཆད་
མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་བས་དུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྟོན་སྤྱོད་
རབ་ཏུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་མགོན་པོ་གང་གི་སྟོན་པས་ས་འོག་ས་སྟོང་ས་སྟོང་
འཛིན་ཏེན་གསུམ་པོ་བཞག་བསྟེན་བྱེད་ཅིང་། མཆོན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཞེས་རབ་ཏུ་གསུམ་པ་གང་དེའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་
ལས་ཆ་འགས་ཅུང་ཟད་སྟོན་གསུམ་གྱས་པའི་བརྗོད་པའི་བསྟོན་པ་བསྟོན་སྤྱོད་
རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་འཛིན་ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
གདུལ་བྱ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྒྱུར་དུ་འཇུག་པར་ཞོག་ཅིག་

ཅེས་སོ།

།

བསྐྱབས་ཚུལ་ནི། །དཀོན་ཅོག་བཙུགས་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་
ཞིང་གི་བཀོད་པ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་
འདི་སངས་རྒྱས་བཅོན་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་བསྐྱབས་ན།
ཞེས་སོགས་དང་། འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུ་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་སོ། །འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
སོ། །འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་སོ། །འདི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་
བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། རྩེ་བཙུན་འདི་སྟོན་རྒྱལ་པ་སྐྱའི་
རིགས་མཆོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དཀོན་བཙུགས་སུ་མ་འོངས་
པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་བཤད་དོ། །སྤྱི་མ་ནི་
འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་རྩེ་
བཙུན་ནི་དེས་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་འབྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེར་ཀྱང་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་ཐེག་པའི་གངས་ཆད་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀྱང་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་གི་འབྲོར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དང་། རྒྱ་
མཆོ་ཆུའི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་འབྲོར་བ་དཔེ་དོན་དུ་

སྒྱུར་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཀླང་པ་གཉིས་པའི་གང་གི་སྟན་པས་ཞེས་
པས་དོན། རྒྱལ་བའི་སྟན་པས་ཞེས་འཆད་པ་ཞིག་ཐོབ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་
འོད་ནའང་། གྲགས་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་
སྟན་པས་སམ། བསྐྱགས་པ་དེའི་སྟན་པས་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པའི་དེ་ལྟ་བུའོ།།
ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིའི་དོན་འབྲེལ་བ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་
སམ། གཞན་ཀྱི་བཤའ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཏེ།
རྗེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་དོན་ཟབ་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལེགས་པར་རྟོགས་མི་རུས་པས་
འཆད་མི་རིགས་ལ། །སྤྱི་མ་ལྟར་ན་རྣོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དགོས་པ་མེད་
དོ་སྟམ་ནས། འདི་ལྟར་བཀའ་བ་ནི། རང་གི་གོ་ཆོད་རི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་
བཤའ་ཀྱིས། འདིའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བས་འབྲུལ་མེད་དུ་འཆད་
རུས་པ་མིན་ཀྱང་། བཤའ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བས་
རྟེན་བྱས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་འདིའི་སྟོན་ནས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཆོས་ཀྱིས་མཆོད་
པར་བྱ་བའི་ཆོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ཟང་ཟིང་དང་ཆོས་ཀྱི་
མཆོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དགོན་
བཅེགས་ལས། ཆངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་
ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པར་བྱའི། ཟང་ཟིང་
གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ནི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་བཤད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱས་པ། ལི་ཁྲི་གསེར་བཟང་འདྲེས་པའི་ལྷན་པོའི་དབང་། ཉིན་གཉིད་
འབྲུམ་གྱིས་འབྱུང་བཞིན་བརྩིད་པའི་སྐྱབ། ། དབང་པོའི་མཆོན་གྱིས་སྐྱས་
ལྷར་ལྷ་རྩེས་གྱིས། ། རབ་མཛེས་ལྷག་པའི་ལྷ་དེར་སྐྱར་བྱག་འཆལ། ། མགོན་
དེས་བྱབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་སྲིད་ཅེའི་བར། ། བསྐྱེད་ཕྱིར་དུར་སྒྲིག་གར་
རོལ་སྒྲ་མ་མཆོག། ། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཀྱན་འཛིན་ཙོང་ཁ་པ། ། གང་དེའི་
ཞབས་བཟུང་སྤྱི་བོས་ལན་བརྒྱར་བསྟོན། ། བྱོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བསྟོད་
ཆོག་བ་ཀྱ་ལའི། ། དགོངས་དོན་རྣམ་དཔྱོད་ལུས་སྤེའི་འགྲུམ་ཆང་གིས། ། བྱེ་
ནས་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོར་མཉེས་པའི་ཆེད། ། འབྲུལ་ལོ་བཞེས་ནས་རྣམ་
དཔྱོད་དངོས་བྱབ་སྟོལ། ། ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་ཡང་། ། རྩེ་
ལྷར་དཀར་བ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། ། མཐའ་ཡས་འགོ་བ་སྟོལ་བའི་ཁུར་
ཁྲིར་བར། ། འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་བཤད་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་
དགྲེས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆོད་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་
ཚུལ་དུ་མ་ལ་སྟོ་གོས་རྣམ་པར་ཡངས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན། ། དཀར་ཆེན་སྟོ་
བཟང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བའི་དོར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གོ་སར་
གནས་པ་རབ་འབྲུམས་སྐྱ་བ་བཤད་སྐབ་མིང་ཅན་གྱིས། རང་ཉིད་ཀྱང་དད་

པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ས་པག་གི་ལོར་སྦྱར་བའོ། །

མཆོད་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བསྟོད་སྤྱོད་ཀྱི་
མཆོད་སྤྱོད་འདི་ནི། ཆ་དོར་གནས་བཟུན་ཆངས་དབྱངས་བསྟན་པ་དང་འཇམ་
དབྱངས་དགོན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཅོ་ནེའི་མཆོན་ཉིད་གྲ་ཆང་ནས་རབ་
འབྱམས་སྦྱ་བའི་མཆོན་གདགས་མཛད་པའི་ཆོ། གཞན་དག་ལའང་པན་ཆེད་
བར་དུ་བརྟོས་པའི་དགོ་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་པར་ཡིག་པ་ནི་
དགོ་སྟོང་དག་དབང་བཟུང་ཤེས་སོ། །

དགོ་ལེགས་འཕེལ། མཆོད་པ། །

༡༡། །རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་
ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་རྒྱལ་སྤྲས་སྟོད་པའི་
འབྲུང་གནས་བཞུགས་སོ།།

རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འགྲེལ།

༡༡། །ན་མོ་ཞུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཡེ། བཙུན་པའི་དྲི་བཞོན་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་
ཆོགས་གཉིས་མ་ལ་ཡ་ཁྲུང་ནས། །ཉེར་བྲངས་གཞུགས་སྐྱེ་ཅན་སྟོན་པ་
མཁུན་བཙུང་མེ་རྟོག་རབ་བཟ་བ། །རྣམས་གསུམ་འཁོར་ལོའི་དྲི་བསྐྱེད་
མངར་མོ་རིས་མེད་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མཁུང། །ཡོངས་འཐུལ་སྤྱུག་ཀྱན་ཆ་
གདུང་འཕྲོག་མཛད་ལྷ་མེད་སྟོན་པ་དེ་ལ་འདུད། །རབ་མཐོ་དགའ་ལྡན་ཆོས་
ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ། །རབ་བཟིད་གདོང་ལྡས་བཏེགས་པའི་རིན་ཆེན་བྲིས། །རབ་
མཛེས་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྐྱེད་སྤྲས་བྱམས་མགོན་ཞབས། །རབ་ཏུ་མི་སྐྱེད་
དད་པས་སྐྱེ་བོར་བསྟོན། །སྟོ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་མཁུན་བཙུང་མེ་རྟོག་ལྟུ་ཤེལ་ཀྱན། །
གཅིག་བསྐྱུས་ཐར་འདོད་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་མིག། །སྤྲ་བའི་ལྷ་བ་གྲགས་
པའི་འོད་དཀར་ཅན། །རྩེ་བཙུན་སྤྲ་མ་མཆོག་གིས་དག་ལེགས་སྟོལ། །གང་
ཐུགས་ལྟ་གཏེར་འཛིན་ལས་ལེགས་འབྲུངས་པའི། །བསྟོད་ཆོག་རིན་ཆེན་
བྱམ་པ་བཟང་པོ་ཡི། །དགོངས་དོན་སྟོང་པོ་བདུད་ཅིའི་བཙུན་འབྲེལ་བ། །
དད་པའི་སྟོམ་པས་ཐུང་བད་ལེན་ལ་སྟོ། །

དེ་ལ་འདིར། རྗེ་བཙུན་བཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་
བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་
བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །

འདི་འཆད་པ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བཤད་
པ་ལ་འཇུག་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་མ་དང་འཇམ་དབྱངས་
དབྱེར་མེད་དུ་སྤྱག་འཆལ་བ་དང་། བྱད་པར་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པའི་
སྒོ་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ན་མོ་ལྷོ་གྲུ་རུ་མཆུ་ལྟོ་ལྟོ་ཡ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆིག་དོན་ནི་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སྤྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་ན་མོ་ནི་སྤྱག་འཆལ་བའམ་འདུད་པ། ལྷོ་ནི་དཔལ་ལམ་དཔལ་ལྷན། གྲུ་རུ་
ནི་ལྷ་མ། མཆུ་ནི་འཇམ། ལྟོ་ལྟོ་ནི་དབྱངས། ཡ་ནི་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཉིས་གཤེན་བྱམས་པས་རྟག་ཏུ་བརྒྱན་ཡང་། ཞེས་བ་
ནས་མི་པམ་མགོན་ལ་བསྟོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། དཔེར་
ན། རྗེ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་རང་རོང་རྣམས་ལེགས་པར་བསལ་ནས་ཤེན་ཏུ་འཇམ་
ཞིང་དུལ་བར་བྱས་པའི་ཞིང་ས་གཤེན་པོ་ལྟར། ཆགས་སྤང་གི་མི་སྟོམས་པ་
རྣམས་ཞི་བར་བྱས་ནས་དུལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སོང་བས་ན། མཉེས་

གཤེན་ཏེ་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག ། ལྡན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་
དགོངས་པ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུ་ཡིས་སྤྲུགས་རྒྱུ་དུས་སྐད་
ཅིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཏྲག་ཏུ་བརྒྱན་པ་ཡིན་མོད་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ནག་པོའི་རྩ་ལག་སྟེ། བདུད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་གཉིན་
དང་བཅས་ལ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པ་སྟེ་འཛོམས་པར་བྱེད་ལ། ཤེན་ཏུ་གཅད་
པར་དཀའ་བའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཏྲག་པ་
དང་སྟེད་པའི་འཆིང་བ་དམ་པོ་རྣམས་ནི་བཅད་དུ་བེན་གྱང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལས་སྟོབ་པར་འདོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་འཆིང་
བས་སྤྲུགས་རྒྱུ་དམ་དུ་བཅིངས་ཤིང་། རང་དོན་མཐར་སྤྲུག་ཆོས་སྟེ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཚུ་ལ་ལས་དུས་ནམ་ཡང་ལྡང་བར་མི་
བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའི་ཞི་བའི་བཏང་སྟོམས་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྲུགས་ལ་ལྡན་
ན་ཡང་། བདག་པས་ཏེ་རང་ཉིད་ལས་གྱང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་
འཛིན་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཤེན་
ཏུ་གྱུས་པས་བརྟུང་བ་སྟེ་འདུད་པར་བབྱའོ། ། ཅེས་པའོ། །

བསྟོན་པ་འདི་ནི། དོན་རྒྱུན་སོ་སྟེ་ནང་ནས་འགལ་རྒྱུ་དུ་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་ནག་

སྟོགས་གྱི་སེམས་ཅན་འཛོམས་པ་གཉིས་དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་
ལྟར་སྒྲུང་བ་དང་། བདག་འཛིན་བཅད་པ་དང་། སྟོང་རྗེས་བཅིང་བ་གཉིས་
དང་། ཞི་བའི་བཏང་སྟོམས་ལྟར་བ་དང་གཞན་ཅེས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་
མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་རྣམས་གཞི་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཅིག་
ཆར་ལྟར་པའི་སྟོན་ས་བསྟོན་པའོ། །མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་སངས་
རྒྱས་ལ་མི་མངའ་ཡང་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མངའ་བས། ཞི་བའི་བཏང་
སྟོམས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིར་ཆགས་ལྟར་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་བཤད་དུ་རུང་
ཅམ་སྒྲུང་ཡང་། སྒྲུང་བཤད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ལ། འོན་
ཀྱང་ཆད་མེད་བཞིའི་སྟོན་ས་བསྟོན་པར་བྱས་ན་སྦྱིར་བཤད་ན་བདལ། གྲུས་
བས་འདུད་ཅེས་འབྱུང་རིག་ཀྱང་བཏུད་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་ནས་སོགས་འོག་མ་
འདྲན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་འདིར་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོན་པ་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཇམ་
དབྱངས་ལ་བཏུད་ནས་བྱ་བ་ཅི་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ཡང་བསྟོན་ཅིང་བྲག་
འཆལ་བ་དང་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་རྒྱན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་
པོ་གཅིག་གིས་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་སྦྱིར་ནས་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་སྟེ་སྦྱང་
པོའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པར་དཀའ་བའི་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ་མི་

པམ་མགོན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་བགྱིད། །ཞེས་པ་དེ་བསྟོད་པར། བདུད་བཞིའི་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མི་པམ་མགོན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཞད་པ་ལ་འབྲུག་པ་དངོས་ལ་གསུམ། བསྟོད་པ། གསོལ་
བ་འདེབས་པ་སྟོན་ལམ་གདབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གདོང་བཞེས་མང་པོའི་ཞལ་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་
པ་ནས། སྟེ་སྐྱགས་སྟོན་སྟེ་ལ་ཡུད་ཅེས་དགོངས། ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་མེས་པོ་གདོང་བཞེས་ཅན་གྱི་ཆངས་
པས་རང་གི་མང་པོའི་ཞལ་ཏེ། ཞལ་མང་པོ་དེ་དག་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་ཤིང་། སྐྱེས་སྟོང་དང་ལྷན་པའི་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་
ཀྱང་མིག་སྟོང་གིས་ཁྱོད་ལ་དང་བས་དུས་རྒྱན་དུ་བཞུ་ལ། རང་གི་ཆུང་མ་
དགའ་མའི་བདག་པོ་བདུད་ཀྱི་རིས་སུ་གྱུར་པ་འདོད་ལྟ་ཡིས་རང་ཉིད་
ཁེངས་པའི་དྲེགས་པ་བཏང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་བརྟུད་པ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་
ཆབ་དེའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་བགྱིད། །ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་བའི་སྟོ་
ནས་བསྟོད་པའོ། །ཆངས་པ་ལ་གདོང་བཞེས་འོང་ཚུལ་དང་། བརྒྱ་བྱེན་ལ་མི་
སྟོང་འབྲུང་ཚུལ་ནི་མང་བར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །གཞན་ཡང་དཔེར་ན།
ཞིན་ཏུ་དང་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འདབ་བརྒྱ་བ་སྟེ་པརྒྱས་ནས་པར་མཛེས་པ་དང་།
པརྒྱ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཉིན་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་གྱིས་མཛེས་པ་དང་། སྐྱེན་

དང་རྩལ་སོགས་སྒྲིབ་བྱེད་གྱིས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་སྐར་མགོན་ཏེ་
ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱིས་མཛེས་པ་དང་། ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དེས་གྲང་
མེ་ཏོག་ཀྱུན་ཏེ་ཚལ་ལ་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷག་ཞབས་གྱི་
འཁོར་ལོ་སོགས་མཆན་སོ་གཉིས་དང་། སེན་མོ་བྱངས་མདོག་སོགས་དཔེ་
བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་སྤེང་བས་རྣམ་པར་སྤྲས་པའི་བྱམས་མགོན་གང་གི་
སྐྱ་མཆོག་སྤྲུལ་ཡི་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་མཛེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་གྱིས་མཐོང་བའི་
འགྲོ་བ་དེའི་ཡིད་འཕྲོག་པར་རྒྱས་པའི་བྱམས་མགོན་ཁྱོད་གྱི་ཞབས་གྱི་བརྒྱ་
སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་ཏེ་མ་འོངས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟོན་པ་པོ་བདག་གི་
གཙུག་ན་མཛེས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོན་པའོ།
།འདི་ནི་འཕྲེང་བ་གསལ་བྱེད་གྱི་དཔེ་རྒྱན་ནོ། །མཆན་དཔེའི་བྱེད་པར་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་སོགས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་འཁོར་
ཉན་རང་བྱང་སེམས་སོགས་མཁས་པའི་ཆོགས་ནང་དུ་ཞུམ་པ་སོགས་གྱི་
འཛིགས་པ་ཀྱན་བྲལ་ཞིང་། ལྷག་པ་ལྟ་ཅི་ཁྱོད་དང་མཉམ་པ་ཡང་མེད་པས་
ན། མཚུངས་མེད་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་རྒྱལ་བས་ན་དཔའ་བོ་ཆོས་
སྟོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ན་ས་འོག་ས་སྟངས་སྟེ་སྟེ། མིད་གསུམ་གྱི་
སྟོན་པ་མཆོག་དང་། ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་བར་སྤྱང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་འགྲོ་

བ་རྣམས་ལ་དུས་རྟག་དུ་ཐུགས་རྩེས་གཟིགས་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་འཛེན་སྟོང་གི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ། ཞེས་པ་ནི་ཕྱག་འཆའ་པའི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པའོ། ། མཚུངས་པ་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ལ་དགོངས་སོ། ། ཉམ་ང་ནི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་འཛེན་ནི། སེམས་ཅན་ངན་སོང་དང་འཁོར་བ་ལས་ལེགས་པར་འཛེན་པའོ། ། ཡང་ཆད་བགྲང་བའི་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་མཐའ་མེད་པའི་ཤེས་བྱར་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་རུང་བའི་བདུད་ཀྱི་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དཔེར་ན། གནམ་ལྷགས་ཀྱི་སེར་བ་སྟོང་དུ་འབབ་པའི་མེ་རྟོག་གཞོན་རུ་བཞག་ཅིང་བཅོམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་པམ་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་རུས་པའི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སོགས་སྟོབས་བཙུའི་དཔལ་གྱིས་བརྩི་བ་བྱམས་མགོན་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡོད་ཞེས་པའོ། །

འདིར་གནམ་ལྷགས་བབ་པས་ཞེས་ཐོབ་པར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུར་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། ། སྟོབས་བཙུ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དང་། མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྩེས་སྐྱེད་པ་དང་།

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་
དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལྟར་བསྟོན་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་
ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་སྟོབས་བཙུ་བོ་དེ་རྣམས་མེད་པས་
སོ། །

ཡང་བྲམ་ཟེའམ། བདུད་དམ། ཚངས་པ་སོགས་སྐྱས་ཀྱང་ཆོས་དང་
མ་ཐུན་པར་གྲོལ་བར་མི་རྒྱས་པས་ན་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒྲེར་སྒྲར་སྐྱས་པའི་
པས་ཀྱི་གྲོལ་བ་སྒྲུང་བོ་དེགས་པ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་འགམས་ཤིང་། ལེགས་
པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་རང་གི་འཁོར་གྱི་
ཆོགས་དབུས་སུ་བསྐྱགས་པར་མཛད་པ་ཡིས། ཚངས་པ་ནས་ལྷ་སྟེགས་
པར་གྱི་སྐྱ་བ་ངན་པའི་ཕ་སྐྱེས་རྣམས། །མཐར་མཛད་པ་སྟེ་ཆུག་པའམ་པམ་
པར་མཛད་རྒྱས་པའི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་ལྟན་པའི་མི་ཡི་སེཁྱེ་ལྟ་བུར་
གྱུར་བ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་སྟེ།
པས་གྲོལ་དང་སྒྲུང་བོ་སྐྱར། རྗེ་བཙུན་དང་སེཁྱེ་སྐྱ་དང་ཆོས་འཁོར་སེཁྱེ་
སྐྱས་རི་དྲགས་སྐྱག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕ་སྐྱེས་ལྟ་བུའི་གྲོལ་བ་སྐྱག་པ་རྣམས་
སྐྱར་བས་སོ། །

འོན་ཀྱང་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་ཅུང་ཟད་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །མི་འཛིགས་པ་བཞི་ནི་བསྐྱུ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཐམས་

མཁྱེན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་མེད་པས། རྟོགས་
པ་ལུན་ཆོགས་དང་ལུན་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་བར་
ཆད་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང་། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ལམ་སོགས་ཀྱིས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་
ཞེས་ངེས་འབྱུང་གི་ཆོས་ལ་དམ་བཅས་པ་དང་། ངས་ཉོན་མོངས་སོགས་
སྤངས་པའོ་ཞེས་སྤངས་པ་ལུན་ཆོགས་མངའ་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་
འཇིགས་པ་སྟེ་འབྲེལ་བ་ལས། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་བདག་ཉིད་ཞལ་
གྱིས་འཆེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་ཉིད་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཤོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་།
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་དབང་ལྷུག་དང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་བློ་གསེབ་པས་
ཁེངས་པའི་མངོན་སྟོན་གྱིས་མཐོ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མེས་པོ་ཆངས་བ་དང་།
ཉག་ཐུན་གྱི་བདག་པོ་དང་། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་
དང་། བྱམ་ཟེ་སོགས་ཉི་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་སྦྲ་
བ་མ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཆོག་དེ། ལེགས་པར་བསྐྱོར་བའི་སྟོན་རས་
འགོ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་པས་ཁྱབ་པའི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་
པའོ།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཉག་སྤྲོད་ནི་མདའི་མིང་ཡིན་ལ། མེ་ཉོག་གི་
མདའ་ལྔ་དང་ལྔན་པས་ན། ཉག་སྤྲོད་བདག་པོ་སྟེ་འདོད་ལྔ་དགའ་རབ་དབང་
ཕུག་གོ་གསུང་། འོན་ཀྱང་། མདོན་བརྗོད་འགྲེལ་པ་ལས། ཉག་སྤྲོད་ནི་ལྔ་མིན་
གྱི་བྱ་མོ་ཉག་སྤྲོད་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱོད་པ་བདག་པོ་སྟེ་འདོད་ལྔའི་བྱ་མ་
འགག་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

བྱམས་པའི་མགོན་པོ་ཞེས་པ་ནི་བར་དུ་བྱག་པའི་སྤྱ་སྤང་བ་ལྟར་
བཤད་གྱི། གཞན་དུ་ན་བྱམས་མགོན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །བསྟོན་པ་
འདི་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་དང་ལྔན་
པའི་སྟོན་ས་བསྟོན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྱར་དུ་སྤང་ཡང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་བཞིའི་སྟོན་ས་བསྟོན་པ་ཡིན་པར་སྐབས་སྟོབས་གིས་ཤེས་སོ། །

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ནི། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ། དེ་བཞིན་དུ། དོན་དང་། དེས་པའི་ཆོག །སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པའོ། །ཡང་། ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ལ་འབྱུང་བའི་མིང་ཡང་མེད་ཅིང་། གསུང་ལ་ཅ་
ཅ་མེད་ལའང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པར་མ་ཟད་གསུང་ལ་
ཡང་འབྱུང་བའི་མིང་མེད་པ་དང་ཐུགས་ནི་བླན་པ་མ་ཉམས་པར་དུས་ཉག་ཏུ་
ཉིང་འཇིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འདས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་
པའི་ཐད་དུ་འཇིན་པ་མེད་པ་དང་། དུས་ཡིན་མིན་ནམ་ཉགས་པར་འཇོག་

པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སྤྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་མ་འདྲེས་པ་དུག་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆུང་ལས་འབྲུལ་བ་
དང་། ཅ་ཅོ་དང་། དན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་།
ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོ་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་
མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ཉིད་ཀྱི་འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ་ནི་ཉམས་
པའི་གོ་སྐབས་མ་ལུས་པ་རིང་དུ་མཛད་པ་སྟེ་ཉམས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པ་
བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་ཡོངས་སུ་
དག་པ་སྒྲན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདུན་པ་དང་བཙོན་
འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་དང་། སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འཕྲིན་ལས་དང་ལྡན་པས་སྲིད་པའི་
སྤྱི་མཐའ་སྟེ་འཁོར་བའི་སྤྱི་མཐའ་ཇི་སྲིད་འཇུག་པ་དེ་སྲིད་དུ་འགོ་བའི་དོན་

ལ་མཛད་པའི་ཁུར་གྱིས་སྟོ་བ་མེད་པ་ཐུགས་དགེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་
ཁྱོད་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་ཡེ་ཤེས་མ་
འདྲེས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡིན་ལ། སྤྲ་བྱི་བསྟོམས་པས་དུག་
གསུམ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་
སྤར་བ་ཤད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྣམས་རབ་
ཏུ་རྫོགས་པས་ན། སྟོན་རགས་པ་སྤངས་པ་མ་བཟད་པ་མའི་སྟོན་ཡང་འཇུག་
པའི་གོ་སྐབས་བཙོམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བཙེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
བདག་གིས། སྟེ་སྤགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་བར་འགྱུར་བ་འདི་རྣམས་ལ་ཡུད་ཅམ་
སྟེ་དུས་ཅུང་བཟད་ཅིག་གི་བར་དུ་དགོངས་ཤིང་གསན་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་
པ་སྟེ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསོལ་འདེབས་སོགས་ལ་ཐུགས་དགོངས་གཏོད་
པའི་སྟོན་གསན་པར་པའོ། །

ཆོགས་རྐང་སྤྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་འགོ་འདྲན་ཡིན་
ཀྱང་འཇུག་པ་བདེ་ཆེད་འདིར་བྱངས་སོ། །ཡུད་ཅམ་དགོངས་པ་ཡང་གསོལ་
འདེབས་འདི་དེ་ཅམ་དུ་ཡུན་མི་རིང་བ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་དུས་ཡུན་

ཐུང་དུ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟེ་སྒྲགས་ནི། ཚུམ་པ་པོ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གིས་འཇིགས་པས་
སྒྲགས་པའི་སྟོན་ས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། དོན་ལ་ནི་མ་འོངས་པའི་
གདུལ་བྱས་སྟེ་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ལས་སྦྱོལ་བའི་གྲ། །ཞེས་པ་
ནས། ཞེན་མེད་མ་ཆགས་སྟོ་ཡིས་དབྱལ་བར་བགྱི། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་བཞི། དལ་འབྱོར་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་དགོས་པར་བསྟན་
པའི་སྟོན་ས་གསོལ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྐྱག་བསྐྱལ་བསམ་པའི་སྟོན་ས་
གསོལ་བ། རྩོས་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་
གསོལ་བ། མཆོད་པ་འབྲུལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། བདག་ལ་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་སྩལ་དུ་
གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དོན་ནི། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
པོ་ལས་སྦྱོལ་བའི་གྲ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ནི། དལ་བ་བརྒྱད་འབྱོར་བ་བཅུ་ཆང་
བའི་བརྟེན་འདི་ཡིན་ན་ཡང་། བག་མེད་དང་། ལེ་ལོ་དང་། གཉིད་དང་། འདུ་
འཇི་ལ་དགའ་བའི་བྲེ་མའི་གཏམ་གྱིས་གཡེང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཉིད་པ་སྟེ་
དངོས་པོ་ཐོབ་འདོད་དང་། གཞན་གྱིས་མཆོད་ན་སྟམ་པའི་བཀྱར་བསྟེ་འདོད་
པའི་སྟོན་གྱིས་སྒྲགས་པ་ཡི་བྱ་བས་འདས་ཏེ། ལུས་སེམས་དོན་མེད་པའི་

སྟོགས་སུ་བཀོལ་བས་དོན་ཆེན་པོ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
ལུས་བཟང་པོ་ཆུད་གསོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཕྱི་རོལ་མི་ཡི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་
ལུས་འཛིན་པ་ཡིན་པ་ལ། དོན་ལ་ནང་བསམ་པ་སྤྱགས་གྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལྟ་
བུ་བདག་ལ་བྱམས་མགོན་སྟོན་གྱི་བྱགས་རྗེས་གཟེགས་སུ་གསོལ། ཞེས་
པའོ། །འཁོར་བ་ལ་རྒྱ་མཆོའི་མིང་བཏགས་པ་ནི། རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་རི་རབ་
ལྟར་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་རིང་བ་དང་། རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་ཆུ་སྤོང་སོགས་
གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་སྐྱེ་ན་སོགས་གནས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཆོས་
མཚུངས་མང་ངོ་། །དལ་འབྱོར་ནི་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟེན་འདི་གྱ་
དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། མི་ཡི་གྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྐྱོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གྱ་ནི་ཆུ་བོ་
ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་མཆོ་སྐྱོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དལ་འབྱོར་
གྱི་རྟེན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྐྱོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་དམ་པར་བསྟན་
པའོ། །ཡང་རྒྱ་ཆོགས་མང་དུ་གསོག་དགོས་པས་བརྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་འདི་
ལ་རྟེན་ནས་ཕྱི་མའི་བདེ་ཐབས་མང་པོ་སྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པས་དོན་ཆེ་བའི་དལ་
འབྱོར་གྱི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཡང་། མི་འཇིག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། འདི་ཐོག་ཏུ་རང་
གཞན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མི་བསྐྱོག་པ་སྟེ་ཕྱིར་སྟོག་པར་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་།
འཆི་བདག་གིས་མི་ཚུགས་པའི་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འབྱོས་པར་ཡང་བྱེད་

མི་རྒྱས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་འཆི་བདག་གི་ཕོ་ཉ་སྟེ་བ་སྟེ་འཆི་བ་ངེས་
པར་འོང་བ་དང་། དེ་ཡང་མ་ཟད་ན་བ་དང་ཀྱ་བས་ཟིན་པར་མཐོང་ཞིང་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱུབ་ཟིན་ན་ཡང་། རྣམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་
ཆེ་ལུས་ཡོངས་སྟོད་འཁོར་སོགས་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་ཤེས་བཞིན་དུ། ལོ་དང་ལྷ་བ་དང་། ཞག་རྣམས་
དོན་མེད་དུ་འདའ་བར་བྱེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྲོངས་པ་བདག་ལ་དགོངས་ཤིང་
ཐུགས་རྗེས་བརྩེ་བས་དུས་ལ་བབ་པོ་ཞེས་སོ། །འཆི་བདག་ཕོ་ཉ་ཞེས་པ་ནི།
འཆི་བདག་ཤིན་རྗེ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། འཆི་བ་ནི་དེའི་ཕོ་ཉ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འཆི་
བདག་གི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འཆི་བ་ཉིད་ལ་འཆི་བདག་
ཕོ་ཉ་ཞེས་གྲང་རུང་ངོ། །བཤེ་བ་ནི་མངག་པ་སྟེ་གཏོང་བའི་དོན་ནོ། །འགོ་བ་
ཤེས་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ལ། གསུམ་འབྲུམ་ཐོར་བུ་ལས་འགོ་བ་མ་དུན་པར་
ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

ཡང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ངེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
གདེངས་ཡོད་པ་ལྟ་སྟོས་གྲང་ཅི་དགོས། ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ཐབ་ལམ་གྱི་
ལུས་རྟེན་དུ་བྱུབ་པའི་དབང་པོས་བསྐྱགས་པ་ཡི་མངོན་མཐོ་བྱད་པར་ཅན་
མཐོ་ངེས་ཀྱི་རྟེན་ཅམ་ཡང་འཐབ་པའི་ཐག་ཆོད་ཀྱི་གདེངས་མེད་པ་བདག་
ལ་ཁྱོད་གྱིས་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྟོམས་མཛད་ལགས་སམ་སྟེ་

བཏང་སྟོམས་མཛད་མི་འོས་སོ། །གདེངས་ནི་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཕྱི་མ་འདིའི་འགོག་རྒྱན་ཡིན་པས། དེ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ལ་མི་འཛོག་པར་
བདག་གི་དོན་མཛད་དགོས་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་མཐོངས་སྤྱད་པལ་དང་
ལྡན་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཉེན་ཐོབ་ཟེན་ཀྱང་། གསུང་རབ་གྱི་དོན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ནོར་བའི་ལམ་བཟང་
ཉིད་པར་མ་གྱུར་ན་ཅི་སྐར་ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཉིད་དུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་
ལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་ཚེངས་པའི་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་པའི་སྐག་ཆེན་
ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སུ་བསྐྱབས་པའི་མཐུས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་
རི་ལྷ་བ་བཞིན་འབྱེད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀྱན་ནས་འཐོམས་ཤིང་ཚེངས་པར་གྱུར་
པ་བདག་ལ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལེགས་པར་ཉོགས་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྟོན་མེ་སྤུལ་དུ་གསོལ་ལ། །ཞེས་པའོ། །

སྐབས་འདིར་གཏི་ཐུག་ནི་བདེན་འཛིན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། སྤང་དོར་ལ་
ཚེངས་པའི་མི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཐུན་པ་དང་སྐག་གི་མིང་བཏགས་པ་ནི་སྟོད་
ལ་འཐེབས་པའི་སྐག་གམ་ཐུན་པས་གཟུགས་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིས་
སྤང་དོར་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། ཤེས་རབ་ལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ནི། སྟོན་མེས་ཐུན་པ་བསེལ་ཞིང་གཟུགས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཚེངས་པ་འཛོམས་ཤིང་དོན་བབ་མོ་མཐོང་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རབ་འབར་ལྷགས་ཀྱི། ། ཞེས་པ་ནས། བསྐྱལ་དུ་གསོལ།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དེ། འདི་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་དུ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
བསམ་པ་ལ་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད་པོ་ཕྱོགས་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི། མེ་རབ་ཏུ་འབར་
བའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་དངོས་གཞིའི་སྟེང་ཏུ་སྐྱེས་ནས་གནས་པ་ལས།
ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཆ་ཞིང་རྩ་བ་པའི་མེ་འོངས་ནས་མེ་ལྷེས་སྟེག་པར་བྱེད་
ཅིང་ཡང་ལུས་ལ་ནམ་མཁའ་ནས་མཆོན་ཆའི་ཆར་བ་འབབ་པ་དང་།
འདིགས་སུ་རུང་བའི་གཤེན་རྩེའི་སྐྱེས་བུས་བཟུང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་
ཞིང་གི་ཅེ་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ཟངས་ཞུན་བསྐྱོལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆ་བའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཁ་ནང་དུ་ལྷུད་ཅིང་། ལྷགས་ཀྱི་ཕུར་བུ་འབར་བས་ལྷེ་ལ་
འདེབས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བ་ཡོད་ཞེས་པའོ། ། དེ་ཡང་མཆོན་
ཀྱི་ཆར་འབབ་པ་ནི་ཡང་སོས་དང་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་ནི་ཆ་བ་ན་དང་།
གཞན་མནར་མེད་ན་གཙོ་ཆེ་ཡང་པལ་ཆེར་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བྱུང་པར་
གསལ་བར་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་ཤེས་དགོས་ལ་བསྐྱུན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ཡང་སོས་སུ་ལུས་ལ་མཆོན་ཀྱི་ཆར་བབ་ནས་བཏུབ་པ་དང་། ཐིག་ནག་ཏུ་
ལུས་ལ་ཐིག་བཏུབ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་པ་དང་། བསྐྱུས་འཛོམས་སུ་
ལྷགས་ཀྱི་རིའི་བར་དུ་འཆིང་བ་དང་། དུ་འབོད་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྷགས་

ཁར་མི་ཐར་བར་འཇུག་པ་དང་། ཏུ་འཁོད་ཆེན་པོ་ནི་ལྷགས་ཁར་རིམ་པ་
གཉིས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཆ་བ་ལྷགས་ཟངས་འབར་བར་བཙུགས་ནས་
བསྐྱེད་ཅིང་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་ཡང་ལྷགས་ཀྱིས་གཞིར་བཞག་སྟེ་
ཐོ་བས་རྟུང་ཞིང་དཔྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བར་ལྷགས་ཀྱི་ཅེ་གསུམ་
འཕོངས་ནས་སྤྱི་བོ་དང་ཕྱག་པའི་བར་འབྲིན་པ་དང་ལྷགས་སྐྱེགས་སོགས་
ཆ་བས་ལྷས་ལ་དཀྱི་ཞིང་ལྷགས་ཟངས་འབར་བར་སྤྲོ་མ་བཞིན་འཆོད་པ་
དང་། མནར་མེད་ན་སྤྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འབར་བའི་ཤྱགས་འོངས་ཏེ་རུས་
པ་ལ་ཐུག་གི་བར་འཆིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཁར་སྐྱགས་
པ་ལ་སོགས་མང་ངོ་། །

གང་དཔྱལ་ནི། འོག་གཞི་ཐམས་ཅད་འབྲུགས་རོམ་དང་སྤྱོགས་ཐམས་
ཅད་ནས་གངས་ཀྱི་རིས་བསྐྱོར་བའི་འབྲུགས་པའི་སྤྱབས་སུ་ཆུད་ནས་
གནས་པའི་ཡུས་ལ་ཤིན་ཏུ་གང་བའི་བྱ་ཡུག་འཇུག་པའི་རྒྱང་གིས་བཏབ་པ་
ཡི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ལར་ཆུ་བྱར་བརྒྱ་བྱར་ལ།
ཆ་ལ་ལར་ཆུ་བྱར་དེ་རྣམས་ཞིང་། ཁ་ཅིག་གི་ལུས་ནི་ཆ་ལ་བ་དུ་མས་གས་པ་
ཡོད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་འབྲུགས་པ་ནི་ཆར་རམ་དུ་གགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
བརྒྱད་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན། ཆུ་བྱར་ཅན་ནི་གངས་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བྱར་
བྱང་བ། ཆུ་བྱར་རྣམས་པ་ནི་ལྷག་པར་གངས་ནས་དེ་རྣམས་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་

དང་། ཀྱི་རྟུང་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ནི་གང་ནས་ཆིག་བརྗོད་ལུགས་ལ་བཏགས་
པའོ། །ཟུངས་ལྟར་གས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྟོ་བ་ལྷའམ་རྟུག་རྟུགས་པའོ། །བརྒྱ་
ལྟར་གས་པ་ནི་མདོག་དམར་པོ་བཙུ་སོགས་སུ་གས་པའོ། །བརྒྱ་ཆེན་པོ་
ལྟར་གས་པ་ནི་མདོག་ཤིན་རྟུ་དམར་པ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་ལྷག་པ་རེ་གས་
པའོ། །དཔྱལ་བ་གཉིས་ནི་སྒྲུག་བསྐལ་ཆེ་བའི་བྲད་ནི། བཤེས་སྤྲོངས་ལས།
འདི་ནི་ཉིན་ཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་རྟུ་རྟུག་བཏབ་སྒྲུག་བསྐལ་
གང་ལགས་པ། དེས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་ཆུང་རྟུ་ཡི། །འོན་ཀྱང་མི་
འཆི་ཆར་ཡང་མི་པོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡི་རྟུགས་ནི། ཡི་རྟུགས་སུ་སྦྲེས་པའི་རིགས་གཅིག་རང་གི་
གདོང་ནི་སྒྲ་རིང་པོ་སྦྲེས་པ་ཐུར་རྟུ་འཐུང་བས་ཁབས་པ་སྟེ་གཡོགས། ཁ་ནི་
ཤིན་རྟུ་བསྐལས་ཤིང་རྒྱང་རིང་པོ་ན་ཆུ་སྒྲུང་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་འཐུང་བར་
འདོད་ནས་བཏུང་བའི་ཕྱིར་རྟུ་བརྒྱགས་པ་ན། དེའི་ཆེ་རལ་གྱི་དམ་མདུང་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ནམས་ཐོགས་པའི་སྦྲེས་རྟུས་འཐུང་རྟུ་མི་སྟེར་བར་
འགོགས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སྒྲུང་མཁན་མེད་ཀྱང་ཆུའི་རྩར་སྟེབ་པའི་ཆེ་ལས་
དབང་གིས་ཆུ་དེ་ཡང་ནག་སྒྲག་ཉིད་རྟུ་མཐོང་ནས་ཆུར་མི་མཐོང་དོ། །ལ་ལ་
ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ཞིག་རྟུ་ཆུང་ཞིང་། མགྲུལ་བའི་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་འགྲིན་
པ་འགགས་ནས་ཟས་སྟོམ་རྟེད་ཀྱང་སྦྱོད་པར་མི་རྟུས་ལ། རུང་བད་ཐོས་

ཤིང་འཕྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཁོག་ཏུ་སླེབ་པ་ན་མེ་འབར་ནས་ལུས་གྱི་ཁོག་པ་
དང་མགྱིན་པ་སོགས་འཆིག་ཅིང་། ཟས་གཞན་མ་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་མི་གཙང་
བའི་བཤའ་ཅི་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ཤལ་ས་བཅད་
དེ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་། སྐྱེས་བུས་འགོགས་པ་ནི་འགོག་པའི་
དོན་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་དྲགས་དེ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྐྱེབ་པ་ཅན་དང་། ཁ་
ཁབ་མིག་ཅན་ནི་ནང་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེབ་པ་ཅན། བཤའ་གཅི་བ་བ་ནི་བས་སྒྲོམ་
ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེབ་པ་ཅན་ནོ། །དེའི་བྱང་པར་ནི་སློབ་སྦྱངས་ལས། མི་
བཟད་སྒྲོམ་པས་རྒྱང་ནས་ཚུ་སྤྱང་བྱི་མེད་པ། །མཐོང་ནས་བརྟུང་པར་འདོད་
དེ་སོང་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །སྐྱ་བཤའ་ཉ་ལྟེ་བས་ཆོགས་དང་རྣམ་བསྟུངས་
འདྲེས་པ་དང་། འདམ་རྩོལ་དག་དང་བྱིས་ས་གང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པ་ནས། ཁ་ཡི་དྲག་གིས་ཚུ་ཡི་ཐིག་པའང་སྒྲུལ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་རྒྱས་པར་བཤའ་ཅིང་། བཤེས་སྦྱངས་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དུད་འགྲོ་ནི་སྤང་དོར་ལ་སྤོངས་པའི་ཕུན་ཆེན་འཐིབས་པའི་
དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་ལམ་མིན་པ་རྗེ་བཞེན་འབྲེད་པ་ལ་སློ་ཡི་
རུས་པ་དང་བྱལ་ནས་འབྲེད་མི་རུས་ཤིང་། རིགས་མ་ཐུན་གཅིག་གིས་
གཅིག་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ལྟ་དང་མིའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་དག་གིས་དབྱིག་པ་སོགས་གྱིས་

བརྟེན་གསུང་པ་དང་ཞོན་པ་དང་ཁལ་འགོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་བཀོལ་བའི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་འབབ་པོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྱོད་ལས། དུད་འགྲོའི་
སྤྱེ་གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་ དང་། །བཅིང་དང་བརྟེན་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་
ཆོགས་པ། །ཞི་གྲུང་དགོ་བ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཅིག་ལ་གཅིག་བྱ་
ཞིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཏེ་ག་བལ་དང་རུས་པ་ཁྲག་ །འདྲ་དང་པགས་
པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དབང་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་ལག་པ་དང་། །
སྤྱུགས་དང་སྤྱུགས་ཀྱི་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་ལྟ་མ་ཡིན་ནི། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དཔལ་མཐོང་
ནས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མི་བཟོད་པ་སྤྱེས་ཏེ་ཡིད་འཁྲུགས་པའི་སྤྱུག་རྟོག་གི་མི་
ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འབར་བས་རང་ཉིད་ཡིད་བདེ་སྤྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་སྟེ་
ཡིད་མི་བདེ་བས་དུས་འདྲའ་ལ། ལྟ་རྣམས་འཐབ་ཅིང་ཅོད་པ་ལས་བྱུང་བ་
ལུས་མཆོན་གྱིས་བཅད་པ་དང་དཔལ་བ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། གཡོ་དང་སྤྱུས་
ཡིད་བསྐྱེད་པའི་རྟོན་གྱིས་ཆེ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྱོད་ལས། ལྟ་མིན་དག་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤངས་སྤྱོད་ཡིད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེ། །དེ་
དག་སྟོང་དང་སྤྱན་ནུང་འགྲོ་བ་ཡི། སྤྱོད་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱུང་བཤད་པའི་འགྲོ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་

ཐུན་མོང་དུ་བློ་ཚུལ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ལྟ་ཞོག དེ་བསྟན་པ་ཉན་ཤེས་གྱིས་ཐོས་པ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོང་ལ་
འཛིགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། འཛིགས་ཤིང་དཔའ་སྐྱོང་བ་དང་ཞུམ་པའི་
གཡའ་སྐྱོང་བའི་སྤྱི་ནི་གཡའ་བ་ཡི་དབྱུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་ལྟ་མ་
ཡིན་གྱི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ངན་པ། སྤྱེས་བྱ་
བདམ་པས་སྤྲད་པའི་མི་བཟོད་སྤྲིག་པའི་ལས་མང་པོ་སྤར་ཐོག་མེད་དུས་
ནས་བསགས་ཤིང་ད་ལྟ་གསོག་བཞིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་སོག་པར་
འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ང་བའི་གནས་ངན་འགྲོའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྟུང་བར་
མངོན་དུ་སྤྱོད་ཤིང་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ་བདག་ནི། མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་
ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་དུས་ལ་འབབ་པོ། །ཞེས་
པའོ། །

ལྟ་བ་མི་ནི། གོང་དུ་སྟོས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་
མ་བཟོ། མི་ཡི་གནས་སུ་སྤྱེས་ནའང་ཁ་ཅིག་ནི་ལོངས་སྐྱོད་དང་དབང་སྤྱག་
གིས་མངོན་པར་མ་ཐོབ་ཐོབ་ན་ཡང་དེ་ཉམས་ཀྱི་འགྲོ་བར་དོགས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་། ཁ་ཅིག་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིགས་གཟུགས་སོགས་དང་
འགྱུར་བས་ཐོངས་པ་བྱུང་ན་དེའི་ཆེ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་
འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་བས་ཤི་ཐང་ཐད་དུ་འབད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་

འབྲུང་ངོ་། །འདོད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་བདེ་བ་དེ་ཡི་ཐབས་ཏེ་རྒྱ་
འབད་ནས་བསྐྱབས་པས་དེའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཆེས་ལྷག་
པའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པ་དུ་མས་
རང་ཉིད་ཀྱན་ནས་མཉམ་བར་འགྱུར་ རོ། །

དུག་པ་ལྷ་ལས། འདོད་ལྷ་ནི་ལུས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་
ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པ་ཁང་བཟང་རྣམས་དང་། དགའ་བའི་
ཆེལ་དུ་གནས་བཅས་ཤིང་ཡུན་རིང་པོར་འདོད་པའི་བདེ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་
པོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་དཔལ་ལ་རྩེ་དགའ་རོལ་བའི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱང་མི་འདོད་པ། རང་འཆི་བའི་ལྷས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆེ་ན་ཡིད་འཕྲོག་
སྟེང་ལ་བཅགས་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ཡིད་ལ་བཟུང་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། ལྷའི་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཡི་མཛེས་མ་ལྷ་མོ་དང་། གཉིས་ཀས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྦྱེད་
མོས་ཆེལ་དང་། བདུད་བཙུང་ཁ་བས་དང་། གོས་བཟང་དང་། མཛེས་པའི་
རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་བྱ་གཞོན་ཏུ་རྣམས་དང་སྦྱར་དུ་
བདག་ཉིད་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཆོ། ལྷའི་
གནས་དེར་སྦྱེས་པའི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོང་བ་ལས་ཀྱང་། ཆེས་ཆེར་ལྷག་
པའི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་གིས་བསྦྱེད་པའི་སྤྱ་ངན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
མེ་ལྷེ་འབར་བས་སྟེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གི་

དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་ཚུལ་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཐ་དད་པས་ན་
ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤའ་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་མོ་ཡང་ལྷའི་བྱ་མོ་ལ་ཡིད་ཆགས་པ་
ཡོང་བས་སྤུན་མོང་དུ་བཤའ་པ་རུང་བར་མངོན་ནོ། །

འཆི་ལྷས་ལྷ་ནི། ཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱག་འགྱུར་བ་
དང་། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཉོག་ཐེང་རྩིང་དང་། །གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་དང་
ལུས་ལ་ནི། །སྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་
འཕོ་སྟོན་བྱེད་འཆི་ལྷས་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ལྷ་དེ་དག་
ལས་པལ་ཆར་སྟོན་ཆེ་རབས་མང་པོར་ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་དགོ་བའི་
ལས་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ལ་སྦྱད་སྦྱད་པས་རྒྱ་དགོ་
བའི་ལས་ཟད་པར་འགྱུར་ཉེ་འདོད་ལ་གཡེལ་བའི་བག་མེད་པའི་དབང་གིས་
ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བསྐྱབས་པས་སྦྲར་ཡང་ངན་སོང་གནས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་
ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལྷ་ཡི་འཛིག་རྟེན་དག་ན་འཕོས་པ་
ལ། གལ་ཉེ་དགོ་བའི་ལྷག་མ་འགའ་མེད་ན། །དེ་ནས་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་ཡི་
རྒྱགས་དང་། །དཔྱལ་བར་གནས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རྣམ་
རྟོག་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱང་མེད་ལ། གཉིད་ལོག་པ་དང་ཡིད་ལ་གདུང་

བའི་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཀྱང་སྤངས་ཤིང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་དང་བྲལ་བའི་དང་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་སྟོབས་
འཆིང་ལས་མ་གྲོལ་བས། སྟོན་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱིས་འཕེན་པ་ཅི་ཙམ་ཡོད་
པའི་རྒྱས་པ་ཟད་པ་ན། ཤེས་སྤྱི་ཡང་སྟེ་སྤྱར་ཡང་འོག་ཏུ་འདོད་ཁམས་སུ་
སྤྱང་ནས་སྟེ་བ་མང་བོར་བརྒྱད་མར་བཟང་ངན་ཅི་རིགས་སུ་འཁོར་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་སྟར་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། གང་ཞིག་གཟུགས་ཅན་
གཟུགས་མེད་པའི། སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཉིང་འཇིན་
བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །བསྐྱལ་བར་གཡོ་བར་མེད་པར་གནས། །དེ་ཡང་
ཤེས་ཏུ་ངེས་གྲོལ་མིན། །དེ་ལས་སྤྱར་ཡང་སྤྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གོང་མའི་ལྷ་ལ་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པ་སོགས་མེད་པར་མ་ཟད། གཉིད་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྟོ་མངོན་འགྱུར་ཡང་མེད་པར་བཤད་པས་ན། དེ་དག་
གིས་གཉིད་དང་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སྤངས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་གྱི།
གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ལུས་སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་
མངོན་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཆོས་མངོན་པར་གོང་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་པོ་གཉིས་
མེད་པར་བཤད་པས་སོ། །ལྷ་མི་གཉིས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱན་མོང་དུ་བསྟན་
པའི་སྟོན་སྟོན་དོན་བསྟུན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་སྟར་འཁོར་བའི་གཙོ་
བོ་ལྷ་དང་མི་ཡང་སྟེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་གྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་

སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཚུ་བོས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་ན་སྲིད་
པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པར་ག་ལ་རུང་མི་རིགས་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་
འདོད་པའི་སྲིད་པས་སློབ་གྲོས་གྱི་མིག་བསྐྱེད་པས་པ་ཡི་མཐུས་སྐྱུག་བསྐྱལ་
ཡིན་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་ནས་འཇིན་པ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་ཅན་སྤྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ཉོག་པས་སློབ་གྲོས་པ་བདག་ནི། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ཚུ་བོ་སྟེ་རྒྱ་
མཆོ་ཆེ་ལས་བསྐྱལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །ལྷ་མི་ཡང་ཞེས་
པ་ནི་ངན་འགྲོ་བ་དང་ལྷ་མིན་དུ་མ་བྱུང་ཅེས་པའོ། །སྲིད་པ་འདོད་སྲིད། སྲིད་
སྲིད་འཇིགས་སྲིད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་འདོད་སྲིད་ལ་བྱེད་པར་སྐབས་
སྐབས་སྟེ་རང་ཅག་ལྷ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ལ་བདེ་བ་མཆོག་
ཏུ་ཞེན་ནས་འཇིན་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་སྲིད་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པས་
སོ། །རིགས་སྐྱུག་གི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བྲན་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་
ན་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བས་ཐར་པའི་ལམ་ལས་གོ་ལ། །
ཞེས་པ་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པས་ལུས་གྱིས་བགྲོད་མ་རུས། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། ཟག་བཅས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱིར་
འདོད་པའི་འདམ་དུ་བྱིང་བར་གྱུར་བས་ཐར་པའི་ལམ་ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ལམ་གཞན་དུ་ནི་གོ་ལ། མ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་འཐེབ་པོར་ཞུགས་པས་ཤེས་

རབ་ཀྱི་མིག་དང་ནི་བྲལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྟོས་པའི་གསེབ་
ཏུ་ཆུད་པས་འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་གི་ར་བར་ནི་བཅིངས། ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་མནར་བ་སྟེ་གདུང་བ་བདག་ནི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་གས་རྩེས་འཛིན་
པའི་གནས་ལགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱིང་བ་ནི་སྤྱང་བའི་རྣམ་གངས་
ཡིན་ལ། དཔེ་འདམ་དུ་སྤྱང་བ་དང་། དཔེ་ཅན་འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་
གཟུགས་སུ་སྒྱུར། ཐུན་པ་འཐིབ་པོར་ཞུགས་ནས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་
སྟུང་། མི་ཤེས་པའི་སྔོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་སྒྲང་དོར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་
མེད་པ་དང་སྟོས་པ་ལ་སྦྱིར་མང་ཡང་འཁོར་བ་ཞེས་པ་དང་སྟེལ་ནས་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་མི་སྟོང་ན་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་དང་། ལས་ངན་པའི་དབང་
གིས་འབྲས་བུ་སྒྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་བ་རིམ་བར་སྒྱུར་རོ། །དཔེའི་གཟེབ་
ནི་སྟོ་མང་དུ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྟོད་དོ། །དཔེའི་བཙོན་ནི། ཉེས་ཅན་
འདུག་པའི་གནས་བཙོན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པས། ཆོས་སྟོད་དུར་མགོ་
ཅན་དུ་བྱས་པ་ནི་ཡི་གེ་འོར་བའོ། །འོ་ན་མ་རིག་ཞེས་པ་དང་སྟོས་པའི་ཞེས་
པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཅིག་ཏུ་བཤད་དགོས་པས་སྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྟོན་
མེད་དེ། གང་ཟག་བདག་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
སྟོས་པའི་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་དོན་དང་། མ་རིག་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིར་སྔོངས་པ་
ལ་གཏི་ཐུག་དང་མ་རིག་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དང་བཞིན་བྱས་ན་ལེགས་པར་

སེམས་ཏེ། ཤེས་རབ་མིག་དང་བྲལ་ཞེས་པས་དོན་གྱི་གོའོ། །

སྒྲ་བ་ཤད་པ་ལྟར་འདིགས་སུ་རུང་བ་འཁོར་བའི་གཡང་ས་
འགོགས་པ་སྟེ་འགོག་པ་ལ། གསུང་རབ་གྱི་གཞུང་དྲི་མ་མེད་པའི་མང་དུ་
ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་
དཔྱོད་པའི་རྣམ་པ་དག་པའི་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་
འབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་པས་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་
པའི་གོ་འཕང་དགོས་པ་ངེས་པར་རྟེན་དགོས་ཀྱང་མི་རྟེན་ན། རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྤྲ་མོ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་དགོས་པ་ལྟ་སྟོས་
ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

གཞུང་འདིས་མང་དུ་ཐོས་པ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པས།
ཁ་ཅིག་ཐོས་པ་ཉུང་དུས་ཆོག །པར་འདོད་པ་ནི། འདིས་མཆོན་ནས་རྗེའི་
བཞེད་པ་དུ་མ་དང་འགལ་ལ་ཐོས་པ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་
བཟོད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་མཁས་
པའི་དགོངས་པའི་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྟེན་དང་གོས་ཀྱང་ཞེས་པ་
ནི་རྟེན་དགོས་ན་ཞེས་ཐོབ་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཡིག་སྟོན་དུ་འཛོག་མ་རུས་པས་
རང་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་མཁས་པས་དབྱུད་པར་བྱའོ། །སྤང་

བྱར་འབྲུག་པ་དང་། སྤང་བྱར་ཕྱོག་པའི་གནས་ནི་སྤ་མོ་ལྷ་ཞོག་ཤིན་ཏུ་རགས་
པ་དག་ལའང་བདག་གི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མ་གྱུར་བས།
སྟོན་བསྐྱེབས་པར་མ་བཟད་ད་དུང་རབ་ཏུ་སྤོངས་པའི་དབྱ་འདིས་བདག་གི་
སྙིང་སྟེ་ཡིད་རིང་དུ་བསྐྱེབས་ནས་གྲོལ་བའི་སྐབས་མེད་པ་ལྷ་བྱར་བྱས་པའི་
ཚུལ་འདི་དགོངས་ལ་སྙིང་གི་ཕུན་པ་སོལ་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བདག་ཅག་སྟོན་
ཀྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་སྤར་རིག་གནས་
རྣམས་ལ། མང་ཐོས་རྒྱ་མཆོས་སྟེ་བ་དུ་མ་རུ་ཡང་ཡང་སྦྱངས་པའི་བག་
ཆགས་ལེགས་པར་སད་པ་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོན་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་མིག་
གཅིག་ཏུ་སྟོན་ཀྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡལ་བར་དོར་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཆོན་དེ་སྤར་མགོན་སྐབས་དང་བྲལ་བའི་ཕོངས་པ་བདག་ནི། ཕྱོགས་
རྣམས་བསྐྱད་པ་སྟེ་ལམ་ལོར་ནས་འབྲམས་པའི་འགྲོན་པོ་བཞིན་དུ་གྱུར་
བས། “ད་བཅེ་བ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩེས་སུ་གཟུང་བའི་
དུས་ལ་བབ་པོ། ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱེན་སྟོན་ཀྱི་དམ་པས་ཡལ་བར་དོར་ནས་
བཞག་པ་བདག་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུགས་རྩེས་གཟུང་ཞེས་པའོ། །མང་ཐོས་རྒྱ་
མཆོད་མང་ཆོག་སྟེ་མང་དུ་ཐོས་པ་བསགས་པའི་དོན་དང་། དེ་ཡང་འཇམ་
སྟིང་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ལྷ་བུའི་ཐོས་པ་བསགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཕོངས་པ་
ལ་སྦྱིར་མང་ཡང་འདིར་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕོངས་པ་དང་། མགྲོན་པོ་ཕྱོགས་

བསྐྱེད་པ་ཡང་མགོན་པོ་གཅིག་ལས་མ་རྟེན་པར་གང་འགྲོ་གཏོལ་མེད་པ་
བཞིན་དུ། སྒང་དོར་གྱི་གནས་རི་ལྟར་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་
འཛོམས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལན་ཅིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གྲས་བས་བསྟེན་པས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་
སྟོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བྱོད་དེ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་བྱོན་ནས་བདག་གི་ནི་སྦྱེ་བ་
དང་སྦྱེས་པའི་བར་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཤེས་གཉེན་མཛོད་ཅིག་ཅས་པའོ།
དུས་ཏྲག་ཏུ་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལུས་ཅན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་གཟིགས་པ་བྱོད་ཀྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་བྱམས་མགོན་གང་གི་ཡོན་
ཏན་བླན་པས་ནི། བདག་གི་དད་པའི་དད་པའི་ཡིད་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྦྲེབ་པར་
བགྱིས་ན་ཡང་། སྦྱ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞུགས་པའི་གནས་དགའ་
ལྡན་ནི་བགྲོད་མི་རུས་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གནས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བ་སྟེ་རྒྱང་ཆད་པར་སོང་ཞིང་། སྤར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྟོང་མོད་སྤར་ཡང་ཉོགས་དཀའ་བ་དེ་དག་སྒོའི་ཡུལ་
དུ་མ་གྱུར་བས་ནི་དབེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་
ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་རྒྱ་གར་གནས་སུ་ནི་འཇུག་པ་སྟེ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་
ཡོད་པས། རྗེ་སྦྱི་དེར་ལུས་ཀྱིས་ད་རེས་བགྲོད་པར་མ་རུས་སོ། །ཞེས་
པའོ། །

བསྐྱལ་བ་དེ་ལ་ཡུལ་དུས། རོ་བོའི་སྟོན་སྐྱལ་བ་གསུམ་ལས་འདི་
ཡུལ་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རིང་བ་དང་། མཆོག་དང་སྤྱི་བ་དང་
མཐའ་ཡས་བ་སྟེ་བཞི་ལས་དང་པོ་འོ། །ཐག་རིང་བའི་གནས་ནི་རྒྱ་གར་གིང་
གི་རི་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ན། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན། བསོད་ནམས་
གསོག་པའི་ཡུལ་ལམ་ཞིང་གི་དམ་པ་ཁྱོད་ཐུགས་མཉེས་པར་བགྱི་བའི་སྤྱད་
དུ་སྟེ་ཆེད་གཞན་ལའང་པན་པར་འདོད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་ཡི་སྟོན་སྐྱལ་རིན་ཆེན་ས་ལེ་སྤྲུལ་སྟེ་གསེར་གྱི་དབུ་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཡི་
རྩལ་གྱི་དར་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཐུབ་
པའི་དབང་པོས་བསྐྱགས་པ་ཡི་རྣམ་སྤྱར་སྒྲ་གོས་མཐའ་གོས་ཉེ་ཆོས་གོས་
རྣམ་པ་གསུམ་དང་། གསལ་བྱེད་དེ་འཁར་བསེལ་དང་། དང་སྟོང་སྟོད་ལྱང་
བཟེད་རྣམས་དངོས་སུ་དང་གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། སྟོན་ལམ་གྱིས་
སྤྱལ་བའི་བཀོད་ལེགས་ཉེ་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འཕྲོག་རུས་པའི་
མཆོད་པ་རྣམ་མཁའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
བྱམས་པ་ཉིད་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རྩིང་སྤྱིའི་རོ་བོ་ཁྱོད་ལ་ཞེན་མེད་
མ་ཆགས་སྟོ་ཡིས་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤར་མ་ནི་དངོས་བཤམས་
དང་། ཁྱི་མ་ཡིད་སྤྱལ་ལོ། །ཞེན་ཆགས་མེད་པ་ནི་སེར་སྤྱིའི་འཛིན་ཆགས་

མེད་པའོ། །

ཀླང་གཉིས་གཙུག་པོ་ཞེས་པ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་གཉིས་མཐར་
ཕྱིན་པས་ན་ཀླང་གཉིས་གཙུག་པོ་ཞེས་བྱའོ་གསུང་ཡང་། གསང་སྤྲུགས་རྗེས་
སྤྱ་འཛིན་པའི་མདོ་ལས། བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཆོག་གང་གིས་ཀླང་མེད་
པའི་ཀླང་གཉིས་པའམ་ཀླང་བཞི་བའམ། ཀླང་མངས་སམ། ཞེས་པ་ནས།
སེམས་ཅན་རྗེ་སྟོད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཀླང་མེད་པ་སོགས་བཞིའི་ནང་
ནས་ཀྱང་ཀླང་གཉིས་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུ་
ལྟན་འདས་ནི་མཆོག་ཡིན་པས། ཀླང་གཉིས་གཙུག་པོ་འམ་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་སྟེ་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ལས་ཀླང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
སངས་རྒྱས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་མདོ་སྟེའི་དོན་བསྐྱུས་པར་སྤང་བའི་
ཕྱིར་ རོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་ལམ་ནི། དེ་ལས་འོངས་པའི་རབ་དཀར་དག་བའི་ཆོགས།
ཞེས་པ་མན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་གཉིས། སྤྱིར་སྟོན་པ་
དང་། སོ་སོར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བསྟོད་པ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ། མཆོད་པ་བྱས་
པའི་རྒྱ་དེ་ལས་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་དཀར་བ་དག་བའི་ཆོགས་རི་

སྟོད་པ་བདག་གིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཐུས། སྟོད་པ་སྟེ་འཁོར་བར་
ཡུན་རིང་དུ་འབྲུམས་པའི་ཆེ་ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱེ་བས་མནར་ཞིང་བདེ་བས་
ཐོངས་པ་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་སྤྱབས་སུ་བདག་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་པན་
འདོགས་པས་རབ་དཀར་ཅེས་བྲུ་ལ། སྤྱག་བསྐལ་གྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་མང་ཆོག་
ཡིན་པས་གངས་གྱེ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་པས་
དེས་ཐོངས་པ་དང་། སྤྱབས་ནི་གཙོ་བོར་མཐར་ཐུག་ལ་འཛོག་གོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་ལ་སྟོན་པ་ལ་བཞི། ལུས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་
པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ། རྟེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་སྦྱར་སྟོན་པ། གྱེ་
བྲག་རྒྱལ་སྤྱད་ཀྱི་སྟོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་སྟོན་པར་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྦྱ་ཞིང་འཁོར་མཛོད་པ་རྣམས་འབྱུང་པར་སྟོན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་འབྲེན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གོ་
འཕང་དམ་པ་ལ་རིག་པར་མ་གྱུར་པའི་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆངས་པར་སྟོད་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་རྟེན་ནས་ཐེག་པ་
མཆོག་གི་རིགས་ནི་སངས་རྒྱས་འཐོབ་འདོད་དང་སྦྱང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་དགེ་བ་
སྤྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སད་པར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །རིག་པར་མ་གྱུར་
ཅེས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །

སྦྱར་རིགས་དེ་ལ་རྒྱས་འབྱུར་ཀྱི་རིགས་དང་རང་བཞིན་གནས་

རིགས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་རུང་གི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་།

གཉིས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རུང་གི་
ཆོས་ཉིད་རྣམས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་དོན་ནི་དེ་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་གནས་སྐབས་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅིང་། རིགས་སད་པའི་རྟགས་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བའི་སྡོན་དུ་སྦྱང་རྗེ་དང་། མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་
པ་དང་། དག་ལ་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟན་དེ་ལ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞིང་གྲུ་གྲུ་སྟེ་འཕྲོག་
པོ་གཡོ་མེད་པ་དང་། འདི་སྐབས་མི་རྒྱས་སོ་སྣམ་པ་མེད་པས་མ་ཞུམ་པ་དང་།
སྦྱང་སྦྱོབས་ཆེ་ཞིང་ཤྱགས་དག་པའི་དད་པ་དང་ལྡན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་སྐབས་པ་ལ་གྱས་པ་དང་། སྐབས་པའི་ཚུལ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའི་བཙུན་འགྱུས་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འོན་ཀྱང་མ་ཞུམ་པ་དང་། སྦྱང་སྦྱོབས་ཆེ་བ་ཡང་
བཙུན་འགྱུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །

འདིར་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་ཞེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་བཤད་དགོས་པར་
སེམས་ལ། དེ་ཡང་རྟག་སྦྱོར་གྱི་བཙུན་འགྱུས་དང་སྦྱར་བའོ། །སྒྲ་མ་ནི་རྒྱལ་

བའི་དགོས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་རྣམས་ནི། རྣམ་དག་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་མ་ཞོར་བར་རྟེན་ནས་རང་གི་དགོངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་
ལྟར། བཙེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་བྲངས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོན་པ་
ཡིས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་བཞེན་ནས་མང་ཐོས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལ་དུས་རིང་དུ་སྦྱངས་པའི་
མཐུས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ཀུན་བཅད་པར་བྱས་ནས། རི་ལྟར་ཐོས་པའི་
དོན་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་ཡི་སྟོན་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

བཙེ་བས་བྲངས་པ་ནི། བཙེ་བས་ཀུན་ནས་བསྦྱངས་པའི་དོན་དང་། ཐེ་
ཆོམ་ནི་དོན་མི་འགྱུར་ཀྱི་དོགས་པའོ། །སྟོབ་མ་ཡང་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་
བསྐྱབ་བྱ་རི་ལྟར་བཅས་པའི་མཆམས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཟེན་གྱི་དུང་འཆོ་བ་སྟེ་སྐྱེ་འཆབ་བམ་རྒྱལ་
ཆབ་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གྱས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་
པོར་རབ་དུ་རྩོམ་ཞིང་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
སྟོན་དང་བལ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཁོར་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་
པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་ནི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ལ་བསྟོན་
པ་དང་། འདི་ནི་འཁོར་སྟོབ་མ་བཟང་པོ་དང་ཕྱད་པར་སྟོན་པའོ། །བསྟོན་

ཕྱོགས་མི་དག་གི་བའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ནག་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདུད་རིགས་
གིས་ཡིད་ནི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་ཡིད་བསྐྱལ་བའམ་དགྲུག་པ་ཡི་དབང་གིས། འདུས་
སྡེ་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྦྱོར་གྱི་དགའ་སྟོན་སྦྱོར་བའི་གོགས་བྱེད་པ་བདུད་གྱི་
གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིག་པའི་ཕྱོགས་པོ་རྣམས་དང་ཡུན་པོར་ལྷ་ཞོག་དུས་
སྐད་ཅིག་ཅུ་ཡང་མུད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

དེ་ཡང་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནས་ཕྱོགས་པ་ནི་བདུད་རིགས་
གྱི་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། བདུད་གྱི་གཉེན་བདུད་ཕྱོགས་ནི་མི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །ཆོགས་པའི་ཆོས་སྦྱོར་གྱི་དགའ་སྟོན་ནི་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་
འཆད་པ་དང་ཉན་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་ཀུན་སྦྱོར་ངན་པས་
བར་ཆད་བྱེད་པ་དག་ནི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་བྱེད་འདོད་དང་བྱེད་པ་ནི་ད་
ལྷ་ཡང་མང་དུ་སྤང་ངོ་། །བདག་ནི་མ་འོངས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པའི་
དབང་པོའི་སྦྱོར་པའི་རྗེས་སུ་གྲུས་པས་སྦྱོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱ་དགའ་བརྒྱབས་
ཆེན་སྦྱོར་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བ་སྐྱལ་བ་ངན་
པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་
བདུད་གྱི་ལས་གིས་བར་དུ་གཅོད་པ་ལྟ་ཅི། གཅོད་པར་གྲགས་པའི་མིང་ཡང་
མེད་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འདི་ནི་མི་ལས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་གཅོད་པ་
སྟེ་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་སྤྲུལ་དང་སྦྱོས་པའི་སྐྱེན་དུ་འགྱུར་ངོ་། །

སྒྱུ་ར་སྐལ་པ་ངན་པ་ལ་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་མང་ཡང་འདིར་ནི་སྒྱུ་ར་པ་
ཁུད་པར་ཅན་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་ངན་པ་
སྟེ། བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་པས་གོའོ། །བདུད་ལས་དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་
བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་ག་ཞན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འོ་ན་སྒྲུ་མར་
ནག་པོའི་སྒྲོགས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲིག་གོགས་ཡིད་
བསྒྱུད་མཁན་དུ་བསྟན་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སོ། །མ་བུན་རྒྱུན་
གང་དང་གང་ལྟན་དམ་པའི་སྒྲིས་བུ་བྱགས་དགའ་བ་བྱེད་པ་དག་སྒྱུར་གི་
རྒྱན་དུ་འབྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡི་ཡོ་བྱད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྱུ་ར་
པའི་རྩེ་ས་སུ་འབྱུག་པའི་ཐབས་མ་བུན་པའི་རྒྱུན་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་
སོགས་མ་ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྱུབ་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །དག་
སྒྱུར་རྒྱན་དུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་གི་ཡོ་བྱད་གཙོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་མ་
ངེས་སོ། །ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྱུབ་པ་ནི་འབད་ཅོལ་བྱེད་མ་དགོས་པར་རང་
གི་ངང་གིས་འདུ་བའོ། །བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྱུ་ར་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་དངོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཀྱན་གྱང་རྣམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པས་སྟོ་གསུམ་བསྐྱམས་པར་བྱ་བའི་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ལ་འགོད་ཅིང་། རྟེན་དེ་
ལ་འོས་པ་སྟེ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ནི་འབད་མི་དགོས་པར་ཡིད་
ལ་བསམ་པ་ཅོམ་གྱིས་མ་ལུས་པ་སྒྲོལ་བར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །སྒྲོལ་བ་ནི་

འདིར་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །བསྐྱམས་ཞེས་པ་ནི་
གང་ལས་བསྐྱམས་ན་ཉེས་སྟོན་ལས་དང་གང་བསྐྱམས་པ་ནི་སྒོ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུས་དེང་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་
གིས་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ཚོམ་པ་སྟེ་འབད་པ་གང་ཞིག་བགྱིས་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གནས་
སྐབས་ཀྱན་ཏུ་པན་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དཔེར་ན་བྱ་སྒྲུག་
ཏེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ཤིང་འཕངས་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་གཅིག་ཤི་བའི་
དུས་གྱི་མ་ནི་བྱ་དེ་གཅེས་པའི་དབང་གི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོས་གདུང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ། འགྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ། བྱ་བ་པ་འདྲ་
བྱེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཀྱན་གྱིས་མནར་བའི་འགྲོ་བ་ཀྱན་ཡང་དུས་ཉག་ཏུ་
བདག་གི་ཡིད་ལ་བཅགས་པའི་བརྩེ་བ་ཡི་དབང་གིས། བདོག་པའི་དངོས་པོ་
ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམས་ལ་གཏོང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །ཡིད་ལ་
བཅགས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཟུང་བ་དང་། བདོག་པ་ནི་ཡོད་བྱད་གྱི་རྒྱུན་ནོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕངས་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཆོགས་ལམ་
དང་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ཡི་སྦྱོན་གྱི་དེ་མ་
སྦྱོང་བའི་ཆེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡི་དུས་གྱི་ཚུ་
རོལ་མཐོང་བ་སྟེ་འཁོར་བར་གནས་པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་གྱི་

ནང་ན་བདག་ནི་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ས་འཛིན་ཏེ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་
དབུས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་མཐོ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་
སྐྱེན་ལྗང་དང་། མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་། མང་
དུ་ཐོས་པ་དང་། སོགས་ཏེ་རྩ་འབྲུལ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཀུན་གྱི་སྟོན་སྟེན་ཆེས་རབ་ཏུ་མཐོ་བ་དང་། གྱིས་པའི་རྒྱད་པ་སོ་སྦྱེའི་ངང་
ཚུལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་
སྟོབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

བྱིང་མི་འཛོག་པ་ནི་བཞད་ཟེན་ལ། སྟོབས་པ་ནི་ཆོས་འཆད་པའི་ཆེ་
ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་པ་སོགས་མང་ངོ་། །ཡང་རྒྱལ་
སྐས་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་སོགས་ལ་སྟོབ་པ་ན། ས་དེར་གནས་པའི་རྒྱས་
སྐས་དཔའ་བོའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྷའི་དུས་སུ་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་བཟོད་
པར་ཡོངས་སུ་གཤེགས་པ་སྟེ་བྱོན་ཟེན་པ་དང་། འབྱོན་པ་དང་། བྱོན་ནས་
བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་དེ་ནང་ན་བདག་ནི་དཔེར་ན། བྱ་ལམ་ནམ་མཁའ་
བཟོད་པ་ལ་ནི་འདབ་བཟང་དབང་པོ་མཁའ་ལྷིང་བཞིན་དུ་ལམ་བཟོད་པར་
ས་ཆོད་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་གཞན་གྱིས་དཔག་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བ་ཡི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་བྱའི་གནས་རྣམས་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་
མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྟོད་པའི་

གཏེར་དུ་གྱུར་པར་ཞོག་ཅེས་པའོ། །བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ནི། ས་ལམ་བསྟོན་
པ་དང་། ཞེས་བྱ་མཁུན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལའང་སྒྱུར་དུ་རུང་ངོ་། །
རྒྱབས་ཆེན་སྟོན་པ་ནི་ལུས་གཏོད་པ་སོགས་བྱ་དཀའ་བ་དང་། དེའི་གཏེར་
ནི་སྟོན་པ་དེ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའོ། །རྗེ་སྒྲ་མས་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་ནན་
ཆེར་བསྐྱལ་བའི་གཞུང་མང་ཡང་བསྟོན་པའི་ནང་ནས་དེ་ལ་ནོན་གྱིས་
བསྐྱལ་བ་ནི་འདི་རྒྱས་སོ། །དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་དེང་སང་ཁ་ཅིག་ནི་མང་དུ་ཐོས་
པ་དང་། ཁ་ཟས་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་དོན་དུ་གཏེར་བར་
བྱེད་ངོ། །འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ནི་མོས་ལ། གཞན་དག་ནི་སྤང་བར་སྤང་ངོ། །

བཞི་པ་ནི། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་གོང་དུ་སྟོས་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཞིང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། འཁོར་དང་མཛེད་པ་འཕྲིན་
ལས་དང་། སྐྱ་ཆེ་དང་། སྟོན་ལམ་རྣམས་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྟོམས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
གྱུར་ནས་དུས་ལུན་རིང་པོ་ནས་པན་འདོགས་དགོས་པར་ཡིད་ལ་བརྒྱགས་
པ་སྟེ་བསམས་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་ཆར་
ཆེན་པོ་ཐབ་པ་ཡི་སྟོན་པ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བདག་གིས་སྟོལ་བར་
ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འདི་ནི་ཞེན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ལམ་ཡིན་ཏེ། དུས་

གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིང་མཛད་པ་སྟོན་ལམ་མཐའ་དག་འབྲ་
བ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འདི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་དུས་ཟུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱང་། བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ་ཡིན་གྱི། ཟུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་འིན་རྟུ་ཡུན་ཟུང་ལ། འོན་ཏེ་སྟོན་
ལམ་ཡིན་པས་མི་འགའ་བར་མངོན་ནོ། །མཛད་བྱང་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
འཛིག་ཉེན་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་གཅིག་ཤུ་ནས། དག་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོན། །རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་གི་གོ་ཚོད་ལྟར་སྟོས་
དབྱེད་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་འདིའི་འགྲེལ་བ་གཞན་མ་མཐོང་ཞིང་མ་ཐོས་པ་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཟུང་བྱང་གོ་སྟོན་བ་རྣམས་ནི་མང་དུ་དོགས་
ནས་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་ལགས་སོ། །བསྟོད་པ་འདི་ནི་རྩེ་སྒྲ་མ་རྒྱ་གར་འིང་གི་
རི་ལ་རྩེ་བཙུན་མེ་ཏི་བའི་དུང་དུ་འབྱོན་པར་བཞེད་པའི་སྐྱབས་སུ་འཇམ་
དབྱེད་ཀྱིས་རྩེ་ལ། རྩིང་སྤྱིའི་བྱམས་པ་ལ་བསྟོད་པ་གསོལ་འདེབས་སྟོན་
ལམ་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་
པར་རྣམ་མཐར་ལས་བཤད་དོ། །

འོན་ཀྱང་གསང་བའི་རྣམ་མཐར་ལས་མི་ཐམ་མགོན་གྱི་ཡང་དག་དོན་
བསྟོད་པ། །དོན་གྱི་དོ་ཐོ་གོ་རིམ་འཇམ་དབྱེད་ཀྱིས། །གསལ་བར་གསུངས་
ནས་ཆོགས་སྦྱོར་ལེགས་སྐྱུང་བ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱམས་བསྟོད་ནི། བྱམས་

པའི་བསྟོན་པ་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་མཐར་ལས་འབྱུང་ངོ་། །བསྟོན་པ་འདི་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་
ཡིན་པས་ན། སྒར་འཇམ་དབྱངས་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་
ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིན་པར་མ་ཟད། བསྐྱལ་བ་པོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

སྤྲས་པ། བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་གསུང་གི་ས་འཛིན་གྱིས། །རྒྱས་བ་
གཉིས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཉིར་བསྐྱལ་བས། །མི་པམ་མགོན་གྱི་བསྟོན་ཆོག་འོད་
དཀར་ཅན། །འཤར་ཆེ་སྟོ་ལྡན་གཉིས་སྤྲས་འཇུག་གྱིས་བསྐྱུ། །བསྟོན་གསོལ་
སྟོན་ལམ་ལྷ་ཆེན་རལ་པའི་སྟོང་། །དོན་བཟང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་
ཆབ། །གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བསྐྱལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་ཡིས། །ཆོག་འབྲེལ་འཛིན་མའི་
ངོགས་སུ་བདེ་བར་པབ། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་བཞིན། །
ཡབ་རྗེ་སྤྲ་མའི་ལེགས་བཤམ་ཉི་ཟླ་བཞིན། །ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་སྤྲིན་བྱ་མེ་
བྲེར་བཞིན། །འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་བྱེད་ཅུའི་ཚལ་བ་བཞིན། །འོན་ཏེ་ལྷ་ལམ་
ཡང་བོར་ཉིན་མོར་བྱེད། །ཁོ་ནར་མ་ཟད་བཞན་དག་བསྟོད་པ་ལྟར། །གང་
འདིར་ངོ་མཆར་བསྐྱགས་སུ་འོས་མོད་ཀྱང་། །འཐད་བྲལ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པ་མ་ཡིན་སྟུག། །དེ་བྲེར་དགོངས་དོན་ཉིས་པ་མི་སྤྲིད་ན། །སྤྲིགས་སྤྱང་བྲལ་
བའི་དམ་པའི་སྦྱན་སྒར་འཆགས། །ལེགས་པར་བཤམ་རྣམས་དབྱེས་པ་
བསྐྱེད་བྱེད་དུ། །འབྲལ་ལོ་དག་དེས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་
ཡངས་ཤིང་། །དད་སྟོབས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བའི་དགའ་ཆེན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་ཅོ་ནེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གོ་སར་གནས་པ་
བཤད་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་བགྱིས་པའོ། །

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི། །སྟན་པའི་གྲགས་
པ་ས་སྟེང་སྤིང་ན་གསལ། །བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་
སྟེལ། །བདག་གི་ཡོངས་འཛིན་དེ་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །བྱམས་བསྟོད་ཆངས་
པའི་ཅོད་པན་འདབ་བརྒྱའི་ཁ། །འབྲུ་འགྲེལ་ལུང་རིགས་ཟེར་གྱིས་བྱེ་བ་འདི།
དོན་བཟང་ངོ་མཆར་བྱེ་བའི་ངི་བསུང་འཕྲོ། །སྟོ་གསལ་བྱང་བ་ཆོམ་འདི་ཁྱོད་
ཀྱི་ངིན། །དམ་པ་གང་དེའི་ཡང་ཆ་རབ་འབྱམས་པ། །བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆན་དད་པས་ཀྱན་བསྐྱངས་ནས། །ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བྱེར་པར་འདི་
ནི། །གསར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དགར་དགོ་བའི་ཆ། །ནམ་ཞིག་ལྷ་པའི་ལམ་
དུ་ཞུགས་པའི་ཆོ། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པས་ལམ་གྱི་སྒྲ་བྱངས་ནས། །དགའ་ལྡན་
ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ཞིང་ཁམས་དེར། །སྦྱེ་བའི་རྟེན་འགྲེལ་འགྲིག་པའི་
རྒྱར་གྱར་ཅིག།

མདྲ་ལམ།

༡༡། དོར་རྩེལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ བཞུགས་སོ། །

དོར་རྩེལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡༡། རྣམ་ཐོབ་ཐོབ་སྒྲུབ་ཡེ། དེས་དོན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་དོན་དང་། །
ཟབ་མཐོང་དེ་ཉིད་ཉོག་ས་པའི་རྩེལ་བྱ་གཉིས། །དབྱེར་མེད་བྱུང་འཇུག་དོན་དེ་
འཆང་ཞབས་ལ། །གྲུས་པས་འདུད་དོ་སྒྲིང་དབྱས་ཏྱག་རོལ་ཞིག །

འདིར་རྣམ་འགྱུར་རོལ་བའི་དགའ་སྒྲོན་ལས་དོར་རྩེལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འཐོར་འཁྲུགས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་ཉིད་མཁོ་
འགའ་ཞིག་བསྐྱུས་ནས་གོ་བདེར་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་དོར་རྩེལ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆང་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་གཉིས་ལ་སྐྱས་བཟོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་དང་དེས་གཉིས་རེ་སྟེ། དང་དོན་ལ་མན་
ངག་སྒྲུམ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། དོན་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ཅེ་གསུམ་པ་དང་།
ཅེ་ལྔ་པ་དང་། ཅེ་དགུ་པ་དང་། ཅེ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་རྩ་ཉི་ཤུ་བའི་སྣ་ཆོགས་
དོན་དེ་རྣམས་དང་། རྩེལ་བྱ་ལ་ནི་ཅེ་ལྔ་པ་དང་ཅེ་དགུ་བས་ཡུ་བ་བྱས་པ་གཙོ་
ཆེ་ལ། སྣ་ཆོགས་དོན་དེས་ཡུ་བ་བྱས་པའང་ཡོད་དོ། །ཅེ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་
དང་དགུ་པ་ལ་ནི་ཞི་བྱ་གི་དབྱེ་བས་སྒྲིགས་རྩ་བུམ་པ་དང་གདེངས་པ་
གཉིས་རེ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དམ་ཆོག་གི་དོན་དེ་ནི་ཅེ་ལྔ་བར་དེས་སོ། །མཁའ་

འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ནི། དེ་ལྟར་ལ་སོགས་དེལ་བྱ་ཆེ། ཅེ་མོ་སྟོང་གི་བར་དུ་ལོ།།
ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དོར་དེལ་གཉིས་ལའང་ཅེ་མོ་གཅིག་པ་ནས་ཅེ་མོ་སྟོང་གི་
བར་ལོད།

གཉིས་པ་ལ་དོ་རྩེའི་རྒྱ་ནི། དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། དོ་རྩེ་དག་ནི་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བརྒྱུད་ས། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པར་གསེར་དང་འཁར་བ་སོགས་དང་ཐ་མ་ཤིང་ལས་ཀྱང་བྱར་རུང་བར་
བཤད་དེ། དེལ་བྱའི་ཡུ་བ་ལའང་དེ་ལྟར་རོ། །ཆོད་ནི། སམ་བྱུ་ཁྱེ་ལས། ཆ་
གསུམ་བཟུང་བའི་གནས་གསལ་ཤིང་། །ཞེས་དང་། མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་བཤད། ཆ་གསུམ་ནི་པད་འདབ་དང་བཅས་པའི་དབྱས་ཆ་གཅིག་
དང་། རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིད་ལ་ཆ་རེ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཆ་གསུམ་ཆོད་མཉམ་པ་ནི་
དོ་རྩེ་ཆོད་མའི་སྤྱིའི་ལྷས་ཆོད་ཡིན་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་དོ་རྩེ་
སོགས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །སྤྱིད་ནི་སོར་བཞི་པ་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་བཤད་ཀྱང་
དེར་མ་ངེས་སོ། །དོ་རྩེ་ཆ་དགྲུར་བྱེད་པའི་ཆེ་དབྱས་ཀྱི་ལྟེ་བ་པད་འདབ་ཀྱི་
ཆ་གསུམ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གཉིས་པོ་རེ་ལའང་ཆ་གསུམ་རེ་ལོ། །ཆ་གསུམ་
ཉེར་བདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་ལྟེ་བ་དང་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་བོམ་ཆ་དང་
མཐའ་གཞོལ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་རེར་བྱེ་བལོ། །དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་
ལས། དབྱས་ནི་བྱར་བརྒྱད་དག་ཅུ་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་ཨ་བྱས་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་

ཟུར་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་བྱ་བར་བཤད་པ། སྐྱེད་བ་དང་མན་སྟེར།
 དབྱས་རྩ་བུ་བཞི་བ་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་དཔལ་ནི་དབྱས་རྩ་ལྷུ་མ་པོ་དང་། རྩོགས་རྩ་
 རྣམས་ནི་ཅུང་ཟད་ཟུར་བཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། དབྱས་
 རྩ་ཅུང་ཟད་ཟུར་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པའང་ཡོད་པ། གཉིས་ཀས་རྩ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་
 མཐུག་ཕྱ་ཞིང་དབྱས་སྟོམ་པ་དང་། དབྱས་རྩའི་ལྟེ་བར་སྟེ་རགས་སུམ་
 བཞེབས་བྱས་པའི་སྟེ་དགྱིས་དབྱས་མ་གཞན་གཉིས་ལས་གཉིས་འགྱུར་
 གྱིས་མཐོ་ཞིང་། རྩོགས་རྩ་རྣམས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་བྱ་བར་བཤད་དོ། རྫོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར། ཀྱུན་གྱི་ཅེ་མོ་དབྱ་མ་ལྷུ་མ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན། ཨ་ལྷས་དབྱས་རྩའི་འོག་གཞི་ལྷུ་མ་པོར་བྱ་བའི་དོན་དང་།
 ལྷ་མ་ལྷ་དཔལ་རྩ་དབྱས་མ་ཉིད་ལྷུ་མ་པོའི་དོན་དུ་འཆད་པ། མཁས་གྲུབ་རྗེ་ནི།
 དབྱས་རྩའི་ལུས་གྲུ་བཞི་ཡིན་པ་ལ་འོག་ངོས་ཟུར་རིམ་གྱི་མི་མངོན་པར་
 སོང་ནས་གདན་ལ་ཞུགས་པའི་གོང་ཅམ་ནས་ལྷུ་མ་པོར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་
 དོ། ཁ་ཅིག་རྩོགས་རྩ་རྣམས་དབྱས་རྩ་ལ་རྩོགས་ནས་བྱུག་པའི་དོན་འབྱར་
 བ་ལྟ་བུར་མཛད་འདུག་ཀྱང་། དབྱས་མ་ལ་བྱུག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་པ་ནི་མང་
 ངོ། །པད་མ་རྣམས་ནི་དབྱས་མཐོ་ཞིང་རྩ་བ་རིམ་གྱིས་གཞོལ་བ་དང་ཅེ་མོ་
 ཅུང་ཟད་གཞོལ་བའོ། །སམ་བླུ་ཤིང་རྩ་གནས་པའི་ལྷ་བའི་སྟེང་གི་མཐའ་ནས་
 བྱ་བྱུད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རི་མོས་བསྐྱོར་བར་བཤད་པ་ལྟར་བྱའི། ད་ལྟ་ལྷ་བའི་ཕྱི་

མཐའ་ནས་ཟུ་ཉིག་གི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱིས་བསྟོར་བར་བྱས་པ་ནི་དོན་
མིན་པར་བཤད། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར། །དེ་ལ་རི་མོ་གཉིས་གྱིས་
བསྟོར་བ་ལྟེ་ཞེས་བའི་དོན་འཆད་པ་ན། མཁས་བྱུང་རྩེས། ལྟེ་བའི་གཡས་
གཡོན་དུ་རི་མོ་ལྟེ་ཟུ་ཉིག་གི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་བསྟོར་བར་གསུངས་ཤིང་།
ཞེས་བཤད་པས་གསུམ་རེ་བྱས་པ་ནི་བརྟག་བྱའི་གནས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
མན་སྟེར་ལྟེ་བའི་མཐར་རིན་པོ་ཆེ་དང་པ་ཏ་དང་ཟུ་བྱུད་གྱིས་བསྟོར་བ་དང་
ལྟེ་བར་རྩྭ་ཡིག་འབྲི་བར་ཡང་བཤད་དོ། །སམ་བྱུ་ཁེ་ལས། ལྷ་སྤྱིན་ཁ་ནས་
བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་སྟོགས་རྩ་རྣམས་ལྷ་སྤྱིན་གྱི་ཁ་ནས་འཐོན་པར་བཤད་
ཅིང་། ལྷ་སྤྱིན་གདོང་གི་དཔངས་ཆད་ནི། མན་སྟེར། ལྷ་སྤྱིན་གྱི་གདང་རྩའི་
བཞི་ཆའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཉ། དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །རྩོ་རྩེ་
སོར་བཙུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱ་རྩ་རྣམས་ནས་གྱི་ཞིང་གི་སྤྱད་ཅ་མ་སྤྱིར་
འཕགས་ཤིང་གཞན་ལ་དེས་མཆོན་ནས་འཕགས་ཚུལ་མ་མ་འདྲ་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ལྷ་སྤྱིན་གྱིས་སྤྱ་ནི་རྩའི་སྤྱིར་འོང་བར་བྱའི་ནང་དུ་འོང་བར་
བྱས་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། རྩོ་རྩེ་ལྷ་ཞིང་མཉམ་
པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། རྩ་གཉིས་གང་རུང་གི་སྤྱག་ཆེས་ནས་སྤྱད་བྱས་
བསྟོར་བ་བརྒྱངས་ན་སྤྱགས་རྩམ་དབྱས་རྩའི་ཅེ་དང་མཉམ་པ་དང་། ལྟེ་

བའི་སྒོམ་ལ་སྒྲོར་བ་གཅིག་དོ་རྩེ་སྤྲོད་དང་སྒྲོར་བ་གཉིས་དོ་རྩེ་གཅིག་གི་
 སྤྲོད་དང་མཉམ་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །རྩ་རྣམས་ནི་རང་སྤྱོད་གས་ཀྱི་པད་འདབ་
 ཀྱི་ཐད་ཀྱི་སྒྲ་བ་ནས་འཛོན་པ་ནི་འདྲོ། །དཔག་པོའི་དོ་རྩེ་སྤྱོད་གས་མཚམས་ཀྱི་
 རྩ་རྣམས་དབུས་རྩ་རམ་རེག་པར་སྤྱིར་བྱེད་ཤིང་། རྩ་རྣམས་ཀྱང་ཅེ་མོ་ཤིན་
 དུ་རྒྱུ་བའོ། །རྩ་གསུམ་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་གས་རྩ་གཉིས་ཅམ་དང་། ཅེ་གཅིག་པ་ལ་
 ནི་སྤྱོད་གས་རྩ་མེད་ཅིང་གཞན་རྣམས་སྤར་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། རྩ་ནི་ཤུ་བ་
 ནི་སྤྱོད་གས་རེར་རྩ་ལྷ་ལྷ་སྟེ། རྩ་ཀྱི་དོ་རྩེའི་བཤད་པ་སོགས་ནི་མ་གྲིས་སོ། །

དེ་ནས་ཤིལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་ནི། དོ་རྩེ་མཁའ་
 འགྲོ་ལས། གྱུན་ལ་འཁར་བའམ་ཡང་ན་ནི། །ལྷགས་གསུམ་ལས་ནི་ཤིལ་བྱ་
 སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷགས་གསུམ་ནི་གསེར་དབུལ་བཅས་གསུམ་ལ་
 སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་སྟེང་གི་ཆའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། འོག་གི་ཆ་ནི་ལིར་
 གགས་པའི་འཁར་བ་ལ་བྱའོ། །མཁའ་འགྲོ་རྩ་མཚོ་ལས། ཤིལ་བྱ་ཏྲ་ཆ་
 གསུམ་ལྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆ་གསུམ་ནི། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཁོག་པ་ཆ་
 གཅིག་ །སྟེང་གི་དབྱུགས་པ་ཆ་གཉིས་ཏེ་ཆ་གསུམ་ལ་བཞེད་ལ། མཁས་
 བྱབ་རྩེ་ནི། བཅང་བོ་ཡོངས་གཟུང་ལས། །ཤིལ་བྱ་གྱུན་དུ་ཆ་དབྱུག་ལ། །ཞེས་
 སོགས་བཤད་པ་ལྟར། ཆ་དབྱུག་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཁོག་པ་ཆ་བཞི་དང་། སྟེང་གི་
 དབྱུག་པ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཆ་གཉིས་རེ་གཅིག་དུ་བསྒྲུམས་པས་ཆ་

གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་བཞེད་དེ། སྟོང་གི་རྩེ་རྩེ་བྱེད་པ་པད་མ་དང་བཅས་པ་
ལ་ཆ་གཅིག་དང་ཤེས་རབ་མའི་ཞལ་བྱམ་གདན་དང་བཅས་པ་ཆ་གཅིག་སྟེ་
གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་དང་། ཁོག་པའི་སྟོང་གི་སྟེ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་
མཚན་མ་འགོད་པའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། དེའི་འོག་གི་ཆ་ནང་གི་དབྱུག་
གྲུ་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་པས་འདོད་ཁམས་མཚན་པར་གསུངས། ཁོག་
པའི་སྟོང་ནས་ང་བ་ང་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་ཡན་ཆ་གཉིས་དང་། དེའི་འོག་ཆ་གཉིས་སུ་
བྱས་པས་ཆ་བཞིའོ། །བཟང་པོ་ཡོངས་གཟུང་ལས། རིལ་བུ་དེ་ཡི་ནང་གི་
མཁའ། ཞེང་དང་མཚུ་རུ་མཉམ་པ་ཡིན། ཞེས་མཚུ་ཞེང་མཉམ་པར་བཤད་
པ་ནི། ཁོག་པའི་དཔངས་དང་ཁ་བ་ལང་གི་མཚུ་ལྟར་རུང་བད་ཞུམ་པའི་ནང་
གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་གཉིས་ཚད་མཉམ་པའི་དོན་ནོ། །མཚུ་ཞུམ་པ་དེའི་བྱེ་
མཐའི་སྟོང་དུ་སྟེ་ཉིག་གི་བྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྩེ་རྩེའི་བྲེང་བ་བྱེན་
བསྐྱེདས་དང་། ང་བ་ང་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་དང་པད་འདབ་ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་རྩེ་རྩེའི་
བྲེང་བ་མཚུར་ཉལ་བར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཉལ་འགྲེང་གང་
བྱེད་མི་གསལ་ལོ། །རིལ་བུའི་ཁོག་པའི་སྟོང་དུ་དབྱུག་པ་རི་ལྟར་འཆམ་པ་
ལ་བྲེད་པ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་སྟེ་གས་བུ་བྱུ་བཞི་པ་ལ་གནས་པའི་བྱམ་
པ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་བྱམ་པ་དང་ཚད་མཉམ་པའི་ཤེས་རབ་མའི་ཞལ་དང་།
དེའི་སྟོང་དུ་པད་མ་སྟེ་རགས་སྟེ་བ་དང་བཅས་པའི་རྩེ་རྩེ་བྱེད་པའོ། །བྱམ་

པའི་དོད་དུ་བྱུག་པ་བྱས་པ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ།
 ཁོག་པའི་ཕྱི་སྟངས་གི་པད་འདབ་བརྒྱད་ལ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་འགོད་པར་
 བྱ་ཞིང་། བྲེང་བ་དང་མན་སྟེར་སྟོན་ས་བརྩམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 རྩོགས་སུ་གཡས་སྒོར་དུ། སྤྱན་མ། སྤྲུམ་མ་གི། ཁོས་དཀར་མོ། སྟོལ་མ་
 བཞིའི་ས་བོན་ཡི་མི་བོ་ཉི་བཞི་དང་། མཆམས་སུ་ལོར་སྤྱན་མ་དང་། ཅུ་
 དང་། ཁོ་གཉེར་ཅན་དང་། བྲེང་མ་མའི་བོན་བོ་ཚྱི་མྱི་མི་བཞི་འགོད་པར་
 བཤད་ལ། སམ་བྱུ་ཉི་དང་གདན་བཞི་སོགས་ལས། འཕར་ནས་བརྩམས་ཏེ་
 རྩོགས་བཞིར་སྟོལ་མ་སོགས་བཞི་དང་། མཆམས་སུ་སྤར་ལྷར་ལྷ་མོ་བཞིའི་
 ས་བོན་འགོད་པར་བཤད་དེ། སྟོལ་མའི་ས་བོན་འཕར་དུ་འོང་བར་བྱས་ནས་
 ཞེས་རབ་མའི་ཞལ་ཡང་འཕར་ལ་བལྟ་བར་གསུངས་སོ། །

སྟོལ་མའི་ས་བོན་འཕར་དུ་འགོད་པ། འདི་ནི་སྤྱན་མ་འཕར་དང་འཕར་སྟོ་
 སྟོལ་མ་བྱང་དང་བྱང་འཕར་དུ་འོང་བ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་མཆོན་དོན་བྱུང་པར་
 ཅན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཉི་མི་འགལ་ལོ། །ས་བོན་བཀོད་པའི་པད་འདབ་ཀྱི་
 ཚེའི་འོག་ཏུ་སྒྲེ་རགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྫོ་རྫེའི་བྲེང་བ་དང་། དེའི་འོག་རྩེལ་
 བུའི་ཁོག་པའི་འོགས་སུ་བྲ་བ་བྲ་བྲེད་འཕྱང་བ་སྟེ། རྩོགས་མཆམས་ཀྱི་
 འདབ་མའི་ཐད་ཀར་བྲ་བ་རྫོགས་པ་རེ་དང་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་སྟོག་
 ཆགས་ཀྱི་ཁ་ནས་བྲ་བྲེད་སུམ་བཞེབས་འཕྱང་བའོ། །བྲ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་

ཤར་དུ་འཁོར་ལོ། །སྟོར་རིན་ཆེན། ལུབ་ཏུ་པད་མ། བྱང་དུ་རལ་གྱི། ཤར་
སྟོར་སྒྱུན། སྟོ་ལུབ་ཏུ་དོ་རྩེ། ལུབ་བྱང་དུ་པད་མ། བྱང་ཤར་དུ་ཟུངས་འགོད་
ཅིང་། ང་བ་ང་བྱེད་ལ་ཟུངས་སོགས་པ་རི་ལྟར་རིགས་པར་འབྱུང་བའོ། །
དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ་ནི་གཞན་སྒར་ལྟར་ལ། མིད་དུ་སོར་དགུ་དང་ཁ་སོར་ལྟ་
བ་སྟེ། ལྟ་མོའི་མཆན་མ་འགོད་པའི་གནས་དང་ང་བ་ང་བྱེད་སྒྲངས་པའོ། །

འདི་ལ་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱང་དགོས་ཤིང་། སྤང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བོ་ནི་
དཔའ་བོའི་དྲིལ་བུ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིགས་བཞིའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དྲིལ་བུ་ལ། རྣམ་སྒྲུང་གི་དྲིལ་བུར་དོ་རྩེ་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོད་དུ་འཁོར་
ལོའི་སྤང་བ་གཉིས། རིན་འབྱུང་གི་དྲིལ་བུར་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱང་མཐའི་དྲི་བུར་
པད་མ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲིལ་བུ་ལ་རལ་གྱིའི་སྤང་བ་གཉིས་རེ་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་
རྣམས་ནི་སྒར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་དྲིལ་བུ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །དྲིལ་བུ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་གི་དབྱུགས་པ་ནི་རྒྱ་ལྷགས་ལས་བྱས་ཤིང་བྱར་བརྒྱད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དབྱས་ཅུང་ཟད་སྟོམ་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ལས་ནི། དོ་རྩེ་ཅེ་
ལྟ་བས་མཆན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་པད་མའི་ཡུ་བ་ཅན་ཀྱི་དྲིལ་བུ་ཡང་བཤད་
དོ། །དེ་ནས་དག་པ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་རྣལ་འབྱོར་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་
སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན།
དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བའི་སྟངས་དྲི་དབྱས་མ་རྣམ་སྒྲུང་དང་། བྱུགས་ཀྱི་རྩ་བཞི་མི་

བསྐྱོད་པ་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་མཆོན་ཞིང་། ལྷ་དེ་ལྷའི་ངོ་བོར་མོས་
པ་དང་། སྙེང་གི་པད་མ་འདབ་མ་བརྒྱད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
དག་ཅིང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པ་
དང་། རྫོ་རྗེའི་ལྷ་བ་རྫོར་སེམས་དང་། འོག་གི་པད་མ་འདབ་བརྒྱད་ནི་སྒྲོམ་བཞི་
དང་། རྩུན་ད་སོགས་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་། འོག་རྩ་ལྷ་ནི། དབྱས་རྩ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མཁའ་འགྲོ་མ། འཤར་རྩ་རྫོ་རྗེའི་མཁའ་འགྲོ་མ། བྱང་རྩ་བྲག་མོ། ལུབ་རྩ་རོ་
ལངས་མ། ལྷོ་རྩ་གཏུམ་མའི་ངོ་བོ་དང་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྩ་དབྱ་
མར། མན་སྙེང་སྙེང་རྩའི་དབྱས་རྩ་མི་བསྐྱོད་པ། འཤར་རྩ་སོགས་བཞི་ནི་རྣམ་
སྒྲུང་སོགས་དང་། མཚམས་རྩ་བཞི་ནི་སྤྱན་སོགས་བཞི་དང་། འོག་གི་དབྱས་
རྩ་རྫོར་སེམས་དང་སྤྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་
བོར་མོས་བར་བཤད་ལ། ལྷ་མ་ལྷ་བས། སྙེང་རྩའི་དབྱས་རྩ་རྣམ་སྒྲུང་དང་
སྤྱོགས་མཚམས་ཀྱི་རྩ་བརྒྱད་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་། འོག་རྩ་བརྒྱད་
སྒྲོམ་བཞི་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཤད་ནས་
དབྱས་རྩ་གང་དང་སྦྱོར་བར་མ་བཤད་ཀྱང་སྤྱན་མ་དང་སྦྱོར་བ་ཐོབ་བོ། །རྩ་
རྣམས་ཆུ་སྤོན་གྱི་ཁ་ནས་འཕྲོན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྙེང་རྗེ་མི་གཏོང་བའི་དོན་དང་།
རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་བསྐྱོང་བ་དང་། བརྒྱས་
འཁོར་བའི་སྦྱོན་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དབྱས་རྩའི་སྐྱེད་དགྲིས་གསུམ་གྱིས་

སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་མཆོན་པ་སོགས་སོ། ། རྩོམ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་
རྣམ་དག་མཆོན་ཚུལ་ནི། གཞི་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཆོན་ཞིང་། ལམ་དུས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོགས་སྦྱར་མཐོང་
སྒོམ་གྱི་ལམ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཆོན་པའོ། རྩོམ་རིམ་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་མེ་
ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་བཞིར་སྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་མཆོན་ཞིང་། རྩ་
དགྲུ་པའི་སྟོགས་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་གཉིས་རེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བཞིན་
མཆོན་པ་འདྲའོ། །

རྟོག་རྒྱལ་གཉིས་ལ་རིམ་གཉིས་དང་སྦྱར་བའི་མཆོན་དོན་གཞན་མང་
ཡང་མདོར་བསྟུན་ལམ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་
མཆོན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་མཆོན་པའོ། རྩོམ་རིམ་སྐད་
དོད་ནི་མི་སྟེད་པ་སྟེ་ངས་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་
མི་སྟེད་པའི་དོན་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐད་དོད་ལྟར་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་སྟེ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ན་བདག་མེད་པ་ལས་མ་འདས་
པའི་དོན་དང་། རྒྱལ་བའི་ཆ་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་མཆོན་ཞིང་། རྒྱལ་
བའི་སྦྱ་དང་ཤེས་རབ་པའི་ཞལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་སྟེན་མཆོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ལ་དང་པོའི་རྡོ་རྗེ་
 ཞེས་བཤད་ཅིང་དེ་དག་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྡོ་རྗེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་ལ། དང་པོའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྟོན་པ་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་
 པའི་མངོན་བྱང་ལྡེའི་ནང་མཆན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དེ་རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་དང་། གཤོད་མ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉོགས་པའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ལྷ་ཐམས་ཅད་འབྱེན་པ་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་པོ་དང་། མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་མཆོན་པའི་རྡོ་
 རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ལ་འདྲ་དང་པོའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་སྡེ་གོང་མར་རྡོ་རྗེ་བྱིན་
 བརྒྱབ་དང་དམ་ཆོག་སྦྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་དཔའ་ནི།
 ཞེས་སོགས་ཀླང་བ་བཞི་བརྗོད་ཅིང་དོན་དྲན་དགོས་པ་མང་བས། དོན་བསྐྱུ་
 བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་
 ལ་བྲི་མ་རིམ་གྱིས་བསལ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ནི་
 དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་
 ནི་དགའ་བ་ཆེ་སྟེ་མཆན་མ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའོ།
 །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་འདིར་དག་པའི་ཆོགས་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཀུན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དོར་སེམས་ཀྱི་

ཡུམ་རྩེ་རྩེ་སྟེ་མའི་བདག་པོ་ནི་རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེའི་བདག་པོ་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྒྲེས་བྲུ་རྩེ་རྩེ་འཆང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་
ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ཡང་དེའི་བྲུ་བྱེན་བརྒྱབ་སོགས་ཀྱི་
ཆེ་སྲིད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་ཅེས་སོགས་རྟེན་བཞེས་བཞེད་ཅིང་དེའི་དོན་
བྲན་དགོས་པས་དོན་ནི་སྲིད་པ་ནི་འཁོར་བར་སྒྲེ་པའི་རྒྱུ་ཏེ། དེ་ཉིད་ངོ་བོ་
ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བདག་ཏུ་
ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་འགལ་བར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་བཟུང་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་གཟེགས་ནས་སྲིད་པའི་མཆོག་སངས་
རྒྱས་སུ་མཛད་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་གོ་བདེ་བར་བྱས་པ་སྟེ་ཀུན་སྣང་
དང་འཁྱིལ་དང་ཨ་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་གཞན་འབྲེལ་ཡང་། ཀུན་སྣང་
གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་བྲལ་བྲས་ཞེས་པ་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་ཁྱད་པར་རོ།
།ཡང་འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཤེས་རབ་དབྱངས་ཀྱི་རྩེས་འགྲོར་
བཤད། ཅེས་སོགས་ཞོ་ལོ་ཀ་གཅིག་འབྲུང་བའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་དེའི་

བྱ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་པའི་གསུང་གིས་སྟོང་ཉིད། སྐྱ་དབྱངས་སྣ་ཆོགས་པས་
 གཞན་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། ། དྲིལ་བྱ་འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་
 པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་མཆོན་པར་བཤད་དེ་
 འདི་སྟོང་གིས་བཅད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། ། ཡང་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་མཆོན་
 ཉིད་དེ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་དོན་འདི་ལྟར། ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
 རེག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དགག་བྱས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་རོ། ། ནམ་མཁའ་ལ་
 བློ་ཐོག་བཅས་བཀག་ཙམ་ལས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོས་གྲུབ་པ་
 གཞན་མེད་ལ། ཐོགས་བཅས་བཀག་པའི་སྟོང་ཆ་མཐོང་བས་ནམ་མཁའ་
 མཐོང་བ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བདེན་གྲུབ་བཀག་
 ཙམ་གྱི་མེད་དགག་མཐོང་བས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བར་འཛོག་ཅིང་། དེའི་ཆེ་
 དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ཉིད་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་
 གསལ་བ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །

འདི་དག་གིས་ཀྱང་དྲིལ་བྱའི་མཆོན་དོན་དང་ནམ་དག་བཤད་དོ། ། འོ་
 ན་དང་ངེས་ཀྱི་དོར་བྲིལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོར་བྲིལ་མཆོན་ཉིད་པ་གང་དུ་
 འཛོག་ཅེ་ན། འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་སྤངས་སྟེ། ཁ་ཅིག་ངེས་དོན་གྱི་དོ་

རྩེ་ནི་རྩེ་རྩེ་དངོས་ཡིན་གྱི། བྲང་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་ལ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་གཏགས་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་བྱེད་རྩེ་རྩེ་དངོས་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲ་མ་ལས་
སྒྲིག་སྟེ་བྲང་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་དེ་རྩེ་རྩེ་མཆོན་ཉིད་པར་སྤྲོ། ཁོ་བོ་ནི་བྲང་ངེས་གྱི་
མདོ་སྟེ་གཉིས་ཀ་མདོ་སྟེ་ཡིན་པ་ལྟར་བྲང་ངེས་གྱི་རྩེ་རྩེ་གཉིས་ཀ་འང་རྩེ་རྩེ་
ཡིན་ཞེས་བྲས་ཀྱང་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ངེས་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་ལ་
རྩེ་རྩེ་འི་སྤྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། བྲང་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་ལ་རྩེ་རྩེ་འི་སྤྲ་
བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་མདོན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་
ཁམས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་མེད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་བྲང་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་ནི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པས་རྩེ་རྩེ་དངོས་
གནས་པར་མི་རིགས་སོ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོན་བྱེད་
དཔེའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་ནི་དགོ་འདུན་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་
རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་དེའི་བྲུ་ལའང་བྲང་ངེས་གཉིས་སུ་བྱར་རུང་
བས། བྲང་དོན་གྱི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་མ་ཡིན་ན། བྲང་དོན་གྱི་དེའི་བྲུ་ལའང་དེའི་བྲུ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཀུན་ནས་མཚུངས་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྩེ་རྩེ་
དེའི་བྱི་མཆོན་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། མི་ཤེས་བཞིན་དེའི་བྲུ་
དགོལ་བ་ནི། སམ་བྱུ་ཁི་ལས། དེ་ཉིད་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ། ཁྲིའང་བོ་དེའི་
བྲུ་དགོལ་བ་བཞིན། །རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་དམན་པ་ཡི། །རང་གི་དངོས་བྲུབ་

རིང་དུ་བརྟག། ཁེས་དང་། གདན་བཞིའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྔ་མ་
ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་ཉེས་དམིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །

དོར་བྲིལ་གྱི་ན་བརྒྱབ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་ནས་འབྱུང་
བ་ལྟར་རྒྱས་བསྟུས་སྐབས་ཐོབ་གྱིས་བྱ་ལ། བསྐྱེད་ཚེག་ལ་བྱས་པའི་དོ་རྗེ་
ལ་འགོ་མཐུག་གཞག་དཀའ་ཡང་། དོར་བྲིལ་གྱི་དག་པ་དང་མཆོན་དོན་གྱི་
སྐབས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་བསྐྱེད་ཚེག་བྱས་པ་ལ་ནི་ལྟ་ཐོ་མའི་བྱུང་པར་
གྱིས་འགོ་མཐུག་ཡོད་པས་མི་ནོར་བའི་མཆོན་མ་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

དེ་ནས་ཅང་ཉེ་ཏུ་འེ་རྣམ་གཞག་བསྟུ་ན། རྒྱ་ནི་དོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཤིང་དང་།
ཅན་དན་བ་ལང་མགོའི་རྩ་བ་དང་། ཅན་དན་དམར་པོ་གསུམ་མཆོག་ཡིན་
ལ། མ་རྟེན་ན་འདོད་པའི་ཤིང་གང་ཡང་རུང་བའོ། །ཆད་ནི་རབ་ཆད་མཆུར་
སོར་བཅུ་གཉིས་དང་ཁའི་ཐད་ཀར་སོར་དུ་ག། །འབྲིང་དབངས་སུ་སོར་བཅུ་
དང་ཁའི་ཞིང་སོར་ལྷ། ཐ་ཆད་དབངས་སོར་ལྷ་དང་ཁ་དེའི་སྤྱེད་དོ། །གཞན་
ཡང་སྐྱེས་པ་ལོ་བཅུ་དུ་ག་པ་དང་བྱུད་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཐོད་པ་ལས་
བྱས་པའི་ཅང་ཉེ་ཏུ་འང་ཡོད་ལ། དེའི་ཁ་གཡོགས་སྒྲགས་པའི་ནང་དུ་རང་གི་
ལྟ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲགས་འབྲི་བ་དང་། གཡོགས་ནི་སྤྱེ་ཏུ་འེ་བགས་པ་ལེགས་
པར་བཤད་དོ། །ཅང་ཉེ་ཏུས་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པར་
མཆོན་ཞིང་། མཁའ་འགོ་དབང་དུ་སྤྱད་པ་དང་ལྟ་མཆོད་དེ་མཉེས་པར་བྱེད་

པ་སོགས་མང་ངོ། །ཡང་བགྲང་སྤེང་གི་རྒྱ་ནི་ས་མ་སྤྱུ་ཉི་ལས། ཤེལ་དང་ཉ་
ཕྱིས་སྤྱུ་ཉིག་དང་། ཁམས་ནི་དཀར་བོ་ལ་སོགས་གཞན། །ཞི་བའི་ལས་ལ་
ཁྱད་པར་དུ། །སྤེང་བ་ཡི་ནི་མཚན་ཉིད་དེ། །གསེར་དང་དབྱལ་དང་བྲངས་མ་
དང་། །བརྒྱའི་ས་བོན་ཁྱད་པར་དུ། །རྒྱས་པ་ལ་ནི་སྤེང་བ་ཉིད། །རྣམ་པར་
མཁན་པས་བགྲང་བར་བྱ། །གྲུར་གྲུམ་ལ་སོགས་དི་སྟོས་ཀྱིས། །དི་ནི་ཐམས་
ཅད་བྱང་བར་དུ། །བསྒྲུབས་ཤིང་དེལ་བྱ་བྱས་ནས་ནི། །དབང་ལ་ཡོངས་སྤྱུ་
རབ་ཏུ་གྲགས། །རྒྱ་རྒྱ་དང་ལྷན་ཐང་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱེས་པའི་རུས་པ་
ཉིད། །དུག་པོའི་ལས་ལ་སྤྱར་བར་བྱ། །མངོན་སྟོན་ལ་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་གྲགས། །
ཞི་རྒྱས་དབང་དང་མངོན་སྟོན་ལ། །བོ་དེ་ཅེ་ནི་ལས་ཀྱན་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་བ་ལྟར་རོ། ཁམས་དཀར་བོ་ནི་རུས་པ་དང་། རྟོའི་བྱང་པར་དཀར་
བོའོ། །ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས་སྤེང་བའི་རྒྱ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བཤད་
ཀྱང་མ་བྱིས་ལ་རིལ་བྱ་བྱས་ནས་ནི་ཞེས་སྤེང་རྟོག་རྣམས་རྒྱ་དེ་དག་ལ་རིལ་
བྱར་བྱ་བའམ། རིལ་བྱར་བྱུབ་བྱེན་ཡིན་ན་དེ་བཟང་དེ་དག་བྱུགས་པར་
གསུངས་སོ། །

སྤེང་བའི་གངས་ནི། ཁ་སྐྱོར་ལས། སྤྲགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དབང་ལ་དེ་ཡི་སྤྱེད་ལོ། །བརྒྱ་སྤྲག་གཅིག་གི་ཞི་བ་ལ། །དེ་བཞིན་རྒྱས་ལ་
བརྒྱ་སྤྲག་བརྒྱད། །མངོན་སྟོན་ལ་ནི་དུག་ཅུ་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

གང་ལས་རྒྱ་བའི་སྤང་བྱ་དང་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་ཚུལ་སོགས་ནི། ཁ་སྐྱོར་དང་
གདན་བཞི་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་དང་སྤྲུགས་རིམ་སོགས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ་
རི་ལྟར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་འྲུ་ཀའི་ཡུ་བ་ནི་རྒྱ་ཤིང་སོགས་ལས་བྱས་
ཤིང་དམར་སྒྲེ་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། དབྱུག་པའི་སྤྲང་དུ་བྱམ་པ་སེར་པོ། །དེའི་
སྤྲང་དུ་སྒྲ་ཚོགས་དོ་རྗེ། དེའི་སྤྲང་དུ་མི་མགོ་སྤྲུམ་བཅེགས་ཏེ། ཡས་རིམ་
ནས་སྤྲང་དུ་སྤྲུམ་པོ་དཀར་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉིད་པ་དམར་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
ཚོན་པ་ནག་པོ། དེ་གསུམ་གྱི་སྤྲང་དུ་དོ་རྗེ་ནག་པོ་ཅེ་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་གྱེན་
བགྱང་ངོ། །སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་དོ་རྗེ་བྱེད་པར་བཞེད་པའང་ཡོད་ལ། མར་སྒྲ་དོ་རྗེ་
བྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མདོན་བརྗོད་དང་འགལ་ལོ། །

སྒྲ་ཚོགས་དོ་རྗེ་ལས་བྲིལ་བྱ་འབྱུང་བར་བྱས་པ་ནི་གང་ནས་མ་
བཤད་པས། བྲིལ་ཚུང་སོགས་ནི་བྱམ་པ་ལས་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡུ་བའི་རིང་
བྱང་ལ། རིང་ཚད་རང་གི་ལུས་ཚད་དང་། བྱང་ཚད་སོར་བཅུ་གཉིས་སོ་
ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་ཀྱང་། ལྷ་གང་སོགས་རི་ལྟར་རིགས་པར་བྱར་བྱང་ངོ། །
ཁ་འྲུ་ཀས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷ་སྤྱུ་དང་། མགོ་གསུམ་གྱིས་སྤྱུ་གསུང་བྲུགས་
མཚོན་པ་སོགས་སོ། །ཐོད་པའི་རྒྱ་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། འཛིམ་པའི་རང་
བཞིན་རུས་སྤྲུལ་སྤྱེས། །དེ་བཞིན་འཁར་བ་བྲངས་ལྷགས་སྤྱེས། །གསེར་
སྤྱེས་དངུལ་ལས་སྤྱེས་པ་ཡང་། །དུང་སྤྱེས་དེ་བཞིན་ཉ་བྱིས་ཉིད། །ན་རི་གོ་

ལ་གཙོ་བོ་མཆོག་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཞན་ལས་གང་བྱུང་བ། །རྩ་ལས་བྱུང་དང་ཤིང་
སྟོད་སོགས། །གཞན་ཡང་དོ་སྟོད་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩོད་
པ་དངོས་ཡོད་ན་དེས་གྲུབ་ཅིང་། མེད་ན་རྒྱ་དེ་རྣམས་ལས་རྩོད་པའི་དབྱིབས་
བྱས་ནས་ནང་མཆོད་སོགས་ཀྱི་སྟོད་དུ་བྱེད་པའོ། །རྩོད་པ་བརྟག་ཐབས་ལ་
བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་། མཆོན་ཅམ་ཁ་ལྟ་ཕྱོགས་ནི། སྟོམ་འབྱུང་ལས། སྟོ་རུ་
ཁ་བལྟས་བྲམ་བེ་འཛོམས། །བདེན་བྲལ་དུ་འགྲེལ་བ་ལང་འཛོམས། །ཚུ་རུ་
བལྟས་པས་སྒྲགས་པ་དམན། །རྒྱང་བལྟས་སྒྲགས་ནི་འཛིགས་པར་བྱེད། །
བྱང་དུ་ཁ་བལྟས་དབང་སྒྲུག་འགྱུར། །དབང་ལྡན་སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེ། །
མ་ཉམས་པ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་རྒྱན། །མེ་དང་ལྡན་པ་ཉི་བར་འཕྲོག། དེ་བཞིན་
འོག་བལྟས་ཆོམ་རྒྱན་ནོ། །སྟེང་དུ་ཁ་བལྟས་བྱུང་མེད་འཛོམས། །འོགས་སུ་
འགྲེལ་བ་གཏུམ་པོ་སྟེ། །སྟོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་ཤེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་
ལ། དུམ་བུ་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་བཟང་ངན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དུམ་བུ་གཅིག་
པས་གནས་སུ་འགྱུར། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་སྒྲུག་དུམ་བུ་གཉིས། །དུམ་
གསུམ་བསྒྲུབ་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟེ། །སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཆ་བཞི་བ། །ལྷ་བ་
ལ་ནི་ཞི་དང་བྲས། །དུམ་བུ་སྟོང་མོ་པར་ཞེས་བྲ། །དབང་བྱེད་དུམ་བུ་
བདུན་པ་སྟེ། །དུམ་བརྒྱད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་སྤངས། །ཞེས་རྩོད་པ་དུམ་པ་
བདུན་པ་ཡན་བཟང་བའི་ཕྱོགས་དང་། བརྒྱད་པས་མཆོན་ནས་དགྲ་བ་སོགས་

ངན་པའི་སྟོགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཁ་དོག་ནི། དུང་དང་ཀུན་རྒྱ་མཛོག་
མཚུངས། །སྤྱུལ་ཞིང་མཛེས་པར་དགོ་བར་བསྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་
ཅིང་། མདོར་ན་ཁ་ལྟ་སྟོགས་དང་དུམ་བུ་དར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་བུ་ག་
སོགས་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་བཤད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱན་དང་བགོ་བའི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་རྣམས་མང་དུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་
རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དགང་སྤྱགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ནི། རྗེའི་སྦྱོན་སྟེག་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་བཞིན་བརྗོད་ན། དགང་
སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ར་གན་སོགས་ལས་བྱ་བར་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དགང་གཟར་ཀྱི་ཡུ་བའི་སྤྱིད་ནི། ཆད་ལྡན་ཀྱི་ཅ་ཐེབ་སོར་ཉེར་བཞི་
ལ་ཡུ་བའི་འོག་ཏུ་རིན་སོར་གསུམ་པ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་སོར་གསུམ་པ་དོ་རྗེ་
དང་དེ་གཉིས་ཡུ་བ་བཅས་པ་ལ་སོར་སུམ་ཅུ་སྟེ། སྤྱགས་གཟར་ཀྱི་ཡུ་བའང་
དེ་ལྟར་རོ། །དགང་གཟར་ཀྱི་ཡུ་བའི་སྒོམ་ཆད་ནི། དོ་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ལག་
པས་བདེ་བར་བཟུང་དུ་བྱང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱགས་གཟར་ཀྱི་སྒོམ་ནི། སྤྱ་མའི་
སྒོམ་ཆད་ལས་སྤྱེད་ཀྱིས་སྤྱ་བའོ། །དགང་གཟར་ཀྱི་ཡུ་བའི་སྟེང་དུ་ནི། དབྱིབས་
བྱ་བཞི་བ། རྒྱར་སོར་བཞི་བའི་དབུས་སུ་ཐབ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་དམའ་བ་ལ་
དོ་རྗེ་ཅེ་ལྟ་བ་སོར་གཉིས་པས་མཆན་པ་དང་བྱ་བཞི་བའི་སྟེང་གི་རྒྱར་སོར་

ཕྱེད་ལ་དོ་རྩེའི་འཕྲེང་བས་བསྐྱོར་ཞིང་། གྲུ་བཞི་བའི་སྟེང་དུ་བད་འདབ་ཀྱི་
དབྱིབས་ཅན་སོར་བཞི་བ། ཟབས་སུ་མཐེའུ་ཆུང་གི་ཆད་ལ་སོར་བཞི་བའི་
དོ་རྩེས་མཆན་བ། སྟེང་དུ་བཙུད་འཛུགས་པའི་བྱ་ག་མཐེ་བོང་ངམ་མཐེའུ་ཆུང་
གི་ཆད་ཅམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་སོར་བཞི་བའོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྷགས་
གཅིག་སྟེ། དེ་དང་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། ཡང་ན་ཡུ་
བའི་སྟེང་གི་ཆར་བད་འདབ་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་སྟེང་དུ་སོར་བརྒྱད་པ་རི་ལྟར་
མཛེས་པ་ལ། རྒྱར་གྲུ་བཞི་སོར་བཞི་པ་ཟབས་སུ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་དམའ་
བའི་དབུས་སུ་དོ་རྩེ་སོར་བཞི་བ་ཅེ་གསུམ་པའམ་ཅེ་ལྷ་པས་མཆན་པ་སྟེ།
ཡུ་བའི་སྐྱོར་དང་བཙུད་ཀྱི་བྱ་ག་ལྟར་དང་འདྲོ། །ལྷགས་གཟར་ཀྱི་ཡུ་བའི་
སྟེང་དུ་ཁ་བད་འདབ་ལྟ་བུ་རྒྱར་སོར་གཉིས་པ། ཟབས་སུ་སོར་གཅིག་པ།
དབུས་སུ་དོ་རྩེ་ལྷ་པས་མཆན་པའོ། །ཡང་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
སོར་བཞིའི་མཐར་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ། །བར་དུ་བད་མའི་འདབ་མའི་དབྱིབས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་འགྲོ་ཉི་བས། མཐར་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་ཡོད་ལ། བར་དུ་ཞེས་པ་ཅེ་གསུམ་པ་དང་ཟུར་
བཞིའི་བར་དུ་བད་འདབ་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་པ་ལས། འོག་
གི་སོར་བཞི་པ་གྲུ་བཞི་བའི་སྟེང་གི་མཐའ་ནས་གྱེན་དུ་མཐེའི་ཆུང་གི་ཆད་
སོང་བའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་ལྷགས་བཞིར་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་ནང་གི་

ཟུར་འོག་མ་བཞིའི་བར་དུ་པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱའོ། །སོར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱོར་
བའི་དོར་བྱེད་ནི་སོར་བཞི་བའི་དབྱུས་སུ་རྒྱར་སོར་གསུམ་པ་དང་དཔངས་
སུ་སོར་གཉིས་པའི་བྲག་པ་ཡོད་པའི་སྟོང་ངོས་ནས་ཕྱོགས་སུ་སོར་བྱེད་
ཡོད་པ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་བྱེད་པར་བྱེད་
པར་བྱའོ། །དགང་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱོར་འདི་དག་ཆིག་ཟུར་རེ་མ་གཏོགས་མེ་ཉིད་
ཀྱི་གསུང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། གོ་མི་བདེ་བའི་དབང་གིས་དགོངས་པ་ལེན་
ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་བྱུང་སྟེ་དགང་སྒྲགས་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་མཐོང་ངོ་། །
ཡང་གྲུབ་ན། ཞི་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དགང་གཟར་ཀྱི་སྟེ་བར་རྒྱུ་པོ་གྲུ་བཞི་
ཟླ་གས་གྲུ་གསུམ་དབྱེ་བས་སོ་སོར་བྱས་པ་ལ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་པརྩ་དོ་
མེ་སོ་སོའི་མཚན་མ་བྱ་ཞིང་། མ་གྲུབ་ན་མ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་བཤད་
པ་ལྟར་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དགོངས་དོན་སྟོང་བོ་མདོར་
བསྐྱུས་བཀོད་པའི་དགོས། །འདི་དང་སྤྱི་མ་ཀུན་དུ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། །འབྲལ་
མེད་བྱ་ལྟར་མེས་སུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ཤུགས་བཅུན་པ་བཤད་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་ཅོ་ནེའི་
དགོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བའོ། །

མཆོག་ལོ། །

༡༣། །སྐབས་གསུམ་མའི་རྒྱ་རྗེའི་དགོངས་གསལ་
སྟོན་མེ་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ།

༡༡། །སྐྱ་གསུམ་གོ་འཕང་མི་བད་མཛོད་བརྟེན་ནས། །ཐེག་གསུམ་
 གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་མཐའ་དག་ལ། །རྣམ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རེ་
 སྐྱོང་བ། །སྤིང་གསུམ་སྟོན་པ་ཤུག་སེལྟེར་འདུད། །རྒྱལ་བའི་མདོ་སྤྲལས་
 ལུང་ཉོགས་བསྟན་པ་ཀུན། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་འཛིན་མཛད་པ། །
 རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོ་ཡང་དག་དགེ་བའི་བཤེས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་བཙོང་
 ཁ་པ་དེར་འདུད། །མགོན་དེའི་ལེགས་བཤའ་བསྟོད་ཆིག་འདབ་བརྒྱའི་ཆེལ། །
 སྟོ་གྲོས་སྤང་བའི་བེར་གྱིས་རབ་བྱེ་ནས། །དོན་བཟང་སྟོང་པོ་དད་ཅན་རྣང་
 དུག་ལྟ། །སྟོ་གསལ་དག་གི་དགའ་སྟོན་ཆེད་དུ་སྦྱིན། །དེ་ལ་འདིར་བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤུག་རྒྱལ་བའི་བསྟོད་པ་བྱིན་རྒྱལས་ཉེར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་
 ཇི་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། །

འདི་ལ་བཞི།

མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། བསྟོད་
པའི་ཚུལ་བཤད་པ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེལ་བ། མཇུག་གི་

རིམ་པའོ། །

དང་པོ་(མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་)ལ་གཉིས།

འཛིག་ཏེན་གྱི་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་གྱིས་བཀུར་ཚུལ་དང་། སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་(འཛིག་ཏེན་གྱི་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་གྱིས་བཀུར་ཚུལ་)ནི།

སྐབས་གསུམ་པ་དང་དབང་པོའི་དགྲ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་ཏུ། རོན་ནི་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་
ལྷ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་དང་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་སོགས་
བཟུང་ཞིང་། དབང་པོའི་དགྲ་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་དགྲ་ལྷ་མ་ཡིན་
གྱི་གཙོ་བོ་ཐག་བཟང་རིས་སོགས་དང་། ཇི་ཟེ་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ཟེ་རྒྱལ་པོ་
ཡུལ་འཁོར་སྤང་ལྷ་བྱ་དང་། གདེངས་ཅན་ནི་སྤྱལ་གྱི་གདེངས་ཀ་དང་ལྷན་
པའི་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་མིག་མི་བཟང་ལྷ་བྱ་དང་། བྱབ་པ་ནི་ཁ་
ཅིག་བྱལ་བུམ་ལ་བཤད་ཀྱང་རིག་སྒྲགས་བྱབ་པའི་བྱང་སྤོང་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཏེ། དེས་མཆོན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་ན་མཐུ་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་གཙོ་བོ་ཀུན་གྱི་
གཙུག་གི་རྒྱན་ལོར་བུ་ཡིས། ཐུབ་དབང་གང་གི་ཞབས་གྱི་པརྫོ་ལ་གཏུགས་
པས་མཛེས་པར་བྱས་པའོ། །

ལྷ་ལ་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཁ་ཅིག་དེས་སྤོན་

ལས་རི་ལྟར་བྱས་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་། ད་ལྟ་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གང་དུ་
སྐྱེ་བའི་སྐབས་གསུམ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་
ཏུ་ལྟ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཆི་བ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཅེས་
བྱུང་སྟེ་གང་རུང་ངོ་། །ཆོས་སྟོན་འགའ་ཞིག་ཏུ་དབང་པོའི་སྐྱ་ཞེས་ས་མགོ་
ཅན་དུ་བྲིས་པ་ནི་ཡིག་འོར་ཏེ། ལྟ་མིན་ལ་དབང་པོའི་དབྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
མངོན་བརྗོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། །

གཉིས་པ་(སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་)ནི།

གསེར་འོད་འབྱུག་པའི་དཔལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱ། །ཞེས་པའི་ཆོག་གས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། འཛམ་བུའི་ཚུ་བོའི་གསེར་བཟང་བཙོ་མའི་མདངས་ལྟ་བུ་
བྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་འོད་ཟེར་འབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་དང་དཔེ་
བྱད་གསལ་ལ་རྫོགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྐྱས་པ་མཛེས་ཤིང་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་
ཡོན་ཏན་དང་། ཇི་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགས་པེ་མང་རྒྱུད་སྟོང་སྟོགས་པའི་སྟན་
པའི་སྐྱ་དབྱངས་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་ཉི་འགྲན་དུ་མེད་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་
ལག་དུག་ཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གསུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཉི་མ་བྱེ་བའི་
མདངས་ལྟ་བུའི་གསལ་བའི་འོད་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་བཀོད་པ་དུ་མ་ག་ལ་
རྒྱས་ཀྱང་རི་ལྟར་རི་སྟེད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་མི་རྒྱས་པས། དེ་ལས་
ཀྱང་ལྟག་པ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་

གཟིགས་པའི་བྱུགས་དང་ལྟན་ཅིང་། འཕྲིན་ལས་ནི་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆོད་
མེད་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་སྒྲོན་ས་དེའི་འདྲན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཤུགས་ཏོག་དེ་ལ་བསྟོད་དོ། །ཤུགས་ཞེས་པ་ནི་ཁྱེད་ལོན་ལ་དེ་ཡང་
མོད་པའམ་རྒྱས་པ་སྟེ། དེའི་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་(བསྟོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་)གསུམ།

བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་བསྟོད་པ། སྟོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུས་བསྟོད་པ། བསྟོད་
ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་(བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་བསྟོད་པ་)ནི།

དག་པའི་མཁའ་ལ་ཤར་བའི་གཟའ་སྐར་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་དང་རྩལ་སོགས་ཀྱི་སྤྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་དག་
པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་བའི་ཟླ་བ་སོགས་གཟའ་དང་སྐར་མ་རྣམས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་ནི་ཚུ་གཏེར་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་ཤར་
བ་བཞིན་དུ། མ་དད་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟོད་པ་པོ་བདག་གི་དང་བའི་
ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མདོ་དང་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཐོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་དོན་སྤྱི་
རྣམས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཤིང་གསལ་བར་རབ་ཏུ་བཀོད་པ་སྟེ་བྲན་པའི་སྒྲོ་

ནས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སྟོད་ལམ་རི་ལྟ་བུས་བསྟོད་པ་)ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། དགོངས་གསོལ་ལོ། །

དང་པོ་(དངོས་)ནི།

ཟླ་བེར་ཕོག་པའི་ཚུ་སྐྱེས་གཞོན་ཀྱ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བྱེད་བཞི་སྟེ། དཔེར་ན་མཚན་མའི་དུས་ཟླ་བའི་འོད་བེར་ཕོག་པས་ཚུ་སྐྱེས་ཏེ་པ་རྒྱ་གཞོན་ཀྱ་གསར་བའི་ཁ་བྱམ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བདག་གི་ལག་པའི་སོར་མོ་རྣམས་སྟོང་ཁའི་ངོས་སུ་བྱམ་པ་སྟེ་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས། མ་གཡེང་བར་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་བྲོད་ཀྱི་སྐྱ་མདུན་ཀྱི་ནམ་མཁར་མངོན་སུམ་དུ་ཞུགས་པར་མོས་ཤིང་དེ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་བྲོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་ར་མང་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤངས་ནས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དགོངས་གསོལ་)ནི།

ཐུགས་རྗེ་ཅན་བྲོད་དགོངས་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཅུང་ཟད་བསྟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུ་ལ་འདི་ལ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་བྲོད་དགོངས་སུ་གསོལ་བ་སྟེ་ཞུ་བའོ། །

གསུམ་པ་བསྟོད་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས།

ཡོན་ཏན་གཞན་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོ་

ནས་བསྟོད་པའོ། །

དང་པོ་(ཡོན་ཏན་གཞན་)ལ་བྱག

རྒྱལ་སྤྱི་ཉན་རང་རྣམས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། སྟོད་ལམ་
མཛད་ཚུལ། དེ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན། ལུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཆགས་སྤང་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན། ཏག་ཏུ་འགོ་དོན་མཛད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(རྒྱལ་སྤྱི་ཉན་རང་རྣམས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་)ནི།

སྐར་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་མཁའ་ལ་ལྷ་བ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་
བཞི་སྟེ། དཔེར་ན། སྐར་མའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉ་གང་བའི་ལྷ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ། སྟོན་པ་བྱོད་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་འཛོམས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་མེད་མངའ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དཔའ་
བོ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱུན་
ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་། བ་ལང་གི་ཁྱུ་ཡི་ཆོགས་འགོ་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་
ཁྱུ་མཆོག་གིས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་འགོ་བ་བཞིན་དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་སོགས་ཉན་ཐོས་
མཆོག་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པའི་འཁོར་གྱི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་
མདུན་དུ་བདར་བ་སྟེ་བསྐྱོར་ཞིང་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཁྱུ་མཆོག་ནི་མ་ཉེའམ་སྤང་
གི་རིགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕུག་ཆེན་པོའི་བཞོན་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ནི་
སྤང་དུ་ཤེས་པས་སོ། །ཆོགས་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལྟར་གཤེགས་ཀྱི།

ཀྱི་ཞེས་དུག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་ན་སྟོན་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་
གཤེགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ་ཕྱི་མ་འདི་དཔེ་དང་འབྲེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྟོད་ལམ་མཛད་ཚུལ་)ནི།

ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ཀྱན་འགོངས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་
བཞི་སྟེ། སྟོན་པ་ཁྱོད་གཤེགས་པའི་ཆེ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ཀྱན་འགོངས་པ་སྟེ་
ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ང་བ་སྟོང་གིས་ཏེ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་
དཀྱིགས་པ་སྟེ་བསྐྱོར་བའི་སྐྱ་ནི་ནམ་མཁའི་ལམ་ནས་རྩ་འབྲལ་གྱི་ཆོ་འབྲལ་
ཆེན་པོ་སྐྱ་སྟོད་ནས་མེ་འབར་ཞིང་སྐྱ་སྦྱང་ནས་རྩ་འབྲལ་གས་པ་དང་། དེ་ལས་
སྟོག་པ་དང་། ཡང་ཤར་ནས་མི་སྦྱང་བར་གྱུར་ཏེ་བྱབ་ཏུ་སྦྱང་བ་དང་། བྱབ་
ནས་མི་སྦྱང་ཞིང་ཤར་དུ་སྦྱང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་བཅུར་སྦྱང་མི་སྦྱང་གི་
བཀོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་དང་གཅིག་དུ་མ་དང་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་
སོགས་སྟན་མོང་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོ་འབྲལ་དུ་མ་བཅས་པ་ཡི་སྟོ་
ནས། དཔེར་ན། དང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་འཁོར་
བཅས་རྣམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་སྦྱང་ཞིང་གཤེགས་པར་མཛད་དོ། །

འདི་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཡབ་དང་མཇལ་བ་དང་། མ་ག་རྩ་
བཟང་མོས་སྐྱ་དངས་པའི་ཆེ་ཆོ་འབྲལ་བསྟན་པ་དང་སྐྱར་བ་གཙོ་ཆེ་བ་
སྟར་སྦྱང་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

དེ་ཆེ་རིང་ནས་བསྐྱུན་པ་བཟང་པོའི་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་སྟེ། གཤེགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཆེ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་བསྐྱུན་པ་
སྟེ་བསགས་པའི་དགེ་འབྲས་བཟང་པོ་འབྱེན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུ་ཡོངས་
སུ་སང་བ་སྟེ་སྒྲིན་པའི་ལྟ་དང་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱས་མཆོན་པའི་ཤིན་ཏུ་མང་
པོས། སྟོན་པ་བྲོད་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མི་བསྐྱུན་པ་སྟེ་མ་
དུལ་བའི་ཡིད་ནི། ཉེས་པ་བརྒྱས་མཆོན་པའི་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་བསྐྱུལ་ས་
པའི་འཆིང་བ་དམ་པོ་རྣམས་ནི་ཀྱན་ནས་སྟོད་པར་གྱུར་པ་སྟེ་ཅི་རིགས་
སྤངས་ནས་ཁ་ཅིག་ལམ་སྒྲ་བྱེན་ཅིང་། གཞན་དག་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་
དག་བཅོམ་དུ་གྱུར་པའོ། །

བཞི་པ་(རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན།)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

དཔའ་བོ་བྲོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱུང་དུ། །ཞེས་རྟེན་སོགས་པ་བཞི་
སྟེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་རྣམས་པའི་དཔའ་བོ་བྲོད་
ཀྱིས་སྟོན་དགའ་སྤྱད་མཛད་པའི་གནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་བྱུང་དུ་བཞུགས་
པའི་ཆོ། རང་གི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཆོགས་བར་ཆད་
བྱེད་དུ་ལྷགས་པ་ན་སྟོན་པ་བྲོད་ཀྱི་མཁུན་བཅེ་རྣམས་པའི་དཔུང་གིས་ཡིད་
སྤུབ་བདག་པོ་སྟེ་དགེ་བའི་སེམས་དགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་བདུད་དགའ་རབ་

དབང་ཕྱག་སྟེ་སྟེ་དབྱང་བདུད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དམག་ཆོགས་ལུས་མི་
འདྲ་བ་དང་། སྐད་སྒྲ་དག་པོ་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འཕངས་པའི་མདའ་མདུང་རི་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་མཆོན་ཆ་རྣམས་མི་ཉོག་ཏུ་
བསྐྱར་བ་སོགས་བྱས་ནས་བདུད་ཀྱི་དབྱང་མ་ལུས་པ་རྣམས་བེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་མཛད་པ་ནི། དཔེར་ན། འཛོམ་བྱེད་དག་པོའི་རྒྱང་དང་ཉེ་བའི་སྤྲོན་
ནག་པོ་རྒྱང་གིས་གཏོར་བ་བཞིན་དུ་དེ་དག་པམ་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདའ་མཆོན་གོ་ཆ་མ་བཟུང་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་བཞི་སྟེ། མདའ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་དང་། བྲབ་སོགས་གོ་ཆ་མ་
བཟུང་ཞིང་གོགས་དམག་གི་འཁོར་གཞན་ཡོད་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་
ཉིད་གཅིག་ལུས་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱེ་བས་མཆོན་པའི་བདུད་ཀྱི་
དམག་གི་དབྱང་རྣམས་མ་ལུས་པར་པམ་པར་མཛད་པའི་གཡུལ་གྱིས་ལས་
དེ་ལྟ་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི། ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱ་ཡིས་དེ་
འདྲ་ཞེས་མི་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་བདུད་པམ་པར་མཛད་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་
སོགས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཉོག་གཟུངས་ལས་སྟོན་པས་
སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་ཆེ་ཡང་བདུད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
དམག་དབྱང་སྤར་བཞིན་འོང་བ་པམ་པར་མཛད་པ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ།
།བདུད་ཀྱི་འཁོར་རྣམས་བདུད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་ཤས་ཆེ་མོད། བདུད་

གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་པས་ན་བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་དཔའ་བར་
འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་མདོ་འདི་དགོངས་པ་ལ་བཏགས་ནས་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་མེས་ཀྱི་སྦྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི། བདུད་དངོས་མིན་པར་ངེས་
ལ། ཉོག་གཟུངས་ནས་ཀྱང་དོན་གྱིས་སྦྱལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་སྒྲུབ་སྟེ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་ཚུལ་ལོ། །

ལྷ་པ་(ཆགས་སྒྲུང་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་ཚོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་སྟེ།
བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་བྱོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་རྒྱས་
པའི་མེས་འདོད་པའི་ལྷ་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་
དབང་ལྷག་སྟེ་དང་བཅས་པ་པམ་པར་མཛད་པས། འདོད་ལྷ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་
སྟོང་སྟེ་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་གདུངས་ཤིང་མི་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་བྱམས་པ་ཆེན་
པོ་དང་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཉེར་དུ་གྱུར་པ་བྱོད་ལུས་ཅན་གཞན་
ཕྱོགས་བདུད་ལ་སྒྲུང་ཞིང་མི་དགའ་བ་དང་རང་ཕྱོགས་འཁོར་ལ་ཆགས་
ཤིང་ཞེན་པའི་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆགས་སྒྲུང་དུ་གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།
བདུད་ཀྱི་དཔུང་གཅིག་ཅུ་མིན་གྱི། སྟོང་གསུམ་གཞན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་གཞན་དག་ནའང་བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཤད་ཅིང་ཆེ་
དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་ན་བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིགས་མེད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་ལ།

དེར་བདུད་མཆོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དེ་དེ་ཆོད་དཀའ་
ལོ། །སྟོན་པས་བདུད་བཞི་བཅོམ་པར་ནི་རང་ལ་བདུད་བཞིས་གཞོད་ཅུས་པ་
བཅོམ་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བདུད་མེད་པར་མཛད་པ་མིན་ཏེ་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་བདུད་བཞི་ཡོད་ཅིང་། མེད་ན་མི་མ་ཡིན་གྱི་
སེམས་ཅན་ཀྱན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །

བྱུག་པ་(རྟག་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཛད་ཚུལ་)ནི།

ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་སྤྲད། །ཅེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་སྟེ། སྟོན་པ་
ཁྱོད་ནི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀྱན་
གྱི་དོན་མཛད་པའི་སྤྲད་དུ་དུས་ཅུང་ཟད་ཅུམ་ཡང་མི་ངལ་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་
དེས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་
གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་ལ་ངལ་བར་མ་གྱུར་པ་སྟེ་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་དུས་
རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་
པ་ནི་བསྐྱེལ་བའོ། །

འདིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ངལ་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། མི་
དལ་ཟེར་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། ཅང་གུ་ཞབས་གིས་མི་ངལ་ཞེས་པའི་
དོན་དུ་འཆད་པར་མཛད་དོ། །ད་ལྟ་ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་ལ་མི་ངལ་ཞེས་དང་། སྤྱི་མ་
ལ་དལ་མ་གྱུར་ཞེས་བྱེད་པར་བྱས་ནས་འདོན་ནོ། །ཁོ་བོ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་

གཅིག་ཏུ་འགོ་བར་སྒྲུབ་སྟེ། སྐྱོང་ལ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་
དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་དང་། མི་དལ་མི་སྟོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་པ་དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འགོ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་)ལ་གསུམ།

སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་དངོས། དེ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་
ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་རྣམས་ཚོགས་པར་རྟོགས་
ནས་བཟོད་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་དངོས་)ནི།

རྒྱ་མཆོའི་སྐྱོང་ལྟར་རབ་ཏུ་བབ་པའི་སྐྱབས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
བཞི་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་སྐྱོང་སྟེ་གཏིང་མཐའ་བབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཆད་ནི་ཐ་མལ་བས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གཞལ་མི་རྒྱས་པ་ལྟར། མཁྱེན་པ་དང་
བཅེ་བ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་གཏིང་མཐའ་རབ་ཏུ་བབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སུམ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ན་ལྟ་རྣམས་བག་
མེད་ཀྱི་སྟོད་པ་ལས་བསྒྲུབ་སྟེ་བག་ཡོད་ལ་བསྐྱར་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་རྣམས་
ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་སྐྱབས་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་སྟོན་པའི་རང་སྐྱབས་དུས་སུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འབད་

པ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པའི་དམ་པོའི་ཆོས་
ལེགས་པར་འདོམས་པའི་གསུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། དཔེར་ན་རི་རབ་ལྷན་
པོའི་དབངས་ཀྱི་སྟོ་མཐོ་ཞིང་རི་གཞན་ལས་འཕགས་པ་ལྟར། འཁོར་གསེར་
རི་ལྟ་བུ་གངས་མེད་པའི་དབུས་ན་སྟོན་པ་བྲིད་ཀྱི་སྐལ་མཐོ་གསལ་མཛེས་
པས་མངོན་པར་འཕགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱའི་སྐལ་དེ་གདུལ་བྱ་སྐལ་མཐོང་བ་
དང་གསུང་ཐོས་པ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་པན་པ་
དང་བདེ་བའི་དོན་ཆེན་པོ་ལྷན་པར་མཛད་དོ། །

འདིར་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐུན་བཅེ་གཉིས་ལས། མཐུན་པ་ལ་རྣམས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་
བརྒྱའམ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐུན་མོང་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་སོགས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་སྟོབས་བརྒྱ་ལ་
སོགས་པའོ། །དེར་མ་ཟད་ཐར་ཆེན་ལས་སྟོབས་རེ་རེ་ལའང་སྟོབས་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་བཤད་དེ་གཞན་ལའང་འདྲོ། །མཐུན་པ་རྣམས་རི་ལྟ་རི་སྟེད་
མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་གནས་ལུགས་ཟབ་
མོ་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྟེན་ཟབ་པ་དང་། རི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱ་རི་
སྟེད་པའི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་དང་རབ་དབྱེ་སོ་སོར་མཐུན་པའི་སྟོན་སྟེན་རྒྱ་ཆེ་

བར་འཛོག་ཅིང་། བཙེ་བ་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་ལ་དམིགས་
པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་གོ །

འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་ཇི་སྟེང་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་མཁུན་
ཚུལ་ནི། བྱམས་མགོན་གྱིས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་
བཏང་བས། འགྲོ་བ་སྤང་བ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ།
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྤང་། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། །
མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ནི། །ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་བྲབ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་འབད་ཚུལ་མེད་
པར་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དཔེ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་སྟོན་
སྟོན་ཐམས་ལས། །སྟོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་
ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་
བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡི་བག་མེད་པའི། །སྟོན་ཐམས་ཐམས་ཅད་ཡང་
དང་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རས་ནི་བསྐྱལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྲབ་བདག་འབད་
སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་བྲབ་
མཛད་ཅིང་། །སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་
ཀྱང་། ཇི་ལྟར་རྩ་ནི་མ་བརྟུངས་པར། །སྤྱི་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་

རྒྱལ་བ་བཟོ་མེད་པར། །བཤད་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གསུང་གི་མཐའ་ཉོགས་
པར་དཀའ་སྟེ། འཕགས་པ་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་
མཐའ་འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྩོན་འཁུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱ་འདས་པར་སོང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆེ་ཆུང་བྱང་ན་བཞུགས་པ་
དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐོས་པ་དང་། སྐྱེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྟོན་གྱི་ཤུགས་འཆང་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་གཙུག་ཏྲར་
གྱི་མཐའ་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱ་འདས་པར་སོང་ཡང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་མཐའ་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་)ནི།

འཛིག་ཏེན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱང་
བ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ལ་བཟླ་
པ་མཐའ་བཟུང་དུ་གལ་ཏེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ན་ཡོད་པའི་སེམ་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དུས་སྔ་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱི་
བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་དོན་སོ་སོར་ཁྱུས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་རེ་རེ་
མདུན་དུ་འང་དེ་སྟོན་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱེའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་

དེའི་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས། ལན་ལ་གསུང་གི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚུལ་མི་
 འབྲ་བའི་བཀོད་པ་རེ་རེས་དུས་གཅིག་མཛད་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མཛད་
 གྲང་ཐུགས་ལ་སྐྱའི་འབྲུལ་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། གསུང་གིས་
 ལན་འདི་ལྟར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་འབད་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་རྟོག་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལས་འདོད་
 གོན་འབྲུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཆོན་བརྗོད་ལས། ཡིད་བཞིན་ནོར་
 བུ་ཆེན་པོ་འཆང་། །བྲུབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་མཆོག་། དཔག་བསམ་ཤིང་
 ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ། །བུམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཆོག་། །བྲེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་
 གོན་བྲེད། ཅེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་གྲང་། རི་ལྟར་རྩ་མཁན་སྟོབས་
 ཆེན་ལྡན་པས་འདིར། །ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐྱོར་འཁོར་ལོ་ནི། དེའི་
 ཚུལ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང་། འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱར་
 མཐོང་ལྟར། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་ཚུལ་མེད་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐྱ་
 ཉིད་ལ་ཞུགས་དེའི། འཇུག་པའི་སྐྱེ་བོའི་དགོ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི། བྲད་པར་
 གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་བྲལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱའི་
 ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྲད་པར་མདོ་གཞན་ལས་གྲང་མང་དུ་བཤའ་ཅིང་།
 ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས་འབྲུང་བའི་དོན་བསྐྱས་ནས་དབུ་མ་འཇུག་པར། དང་

པོའི་ཐུགས་བརྩུང་བྱང་ཆུབ་སྣང་པོའི་བར། ། དེ་དག་སྟོང་ཀུན་དངོས་རྣམས་
མིག་འཕྲུལ་གྱི། ། རང་བཞིན་མཁྱེན་པས་བདག་བཞིན་བ་སྒྲུ་ཡི། ། ཁྱང་བྱ་
དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན། ། དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དང་། ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་གྱི། ། སྟོང་དང་དེ་ལྟ་
སྟེ་པོའི་གནས་སྐབས་ནི། ། ཐམས་ཅད་བ་སྒྲུའི་ཁྱང་བྱར་གཅིག་ཆེ་སྟོན། ། དག་
པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡི། ། རྒྱལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་
ཉེན་དང་། ། འཛིག་ཉེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བྱུང་རྒྱལ་སྟོན་མོད། ། ཞེས་གསུངས་
ཏི་རྒྱལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྒྱལ་སྟེང་སངས་རྒྱས་རྣམས། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འབྲེལ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་ཡིན་
པས་ཁོང་སྟོང་དང་ཅ་རྒྱས་ནང་ཁོལ་སོགས་མེད་དེ། ། རིམ་ལྡེ་ལས།

ཁོང་སྟོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་ལ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྟོན་པའི་སྐུ་
གསེར་གང་བྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་
ཀྱི་བྱང་པར་ནི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་མདོ་ལས་ཐུག་རྟོག་གྱིས་
རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ། རྩེས་བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ། དེ་དང་མཐུན་
པར་གསུངས་ཏི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྩོགས་ཀྱིས་སྒྲས་པ་དང་།
གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་མངའ་བ་ནི་གྲགས་ཆེ་ལ། ། གསུང་གིས་
འགྲོ་བ་དུ་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆེ་སངས་སྐུ་ཏའི་སྐད་ལྟ་བུ་གཅིག་གསུངས་པ་

ན་གཞན་སྐད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྐད་དང་མ་ཐུན་
པར་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གསུང་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་མོད་ཀྱི།
དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། །ཞེས་དང་། མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ཟུ་ཟུས་
ཀྱང་། །དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་ཚུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་
གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོན་ཀྱང་སོ་
སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་
སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
ལྷ་ཡི་སྐད་དང་ལྷ་དང་གཞོན་སྦྱིན་སྐད། །བྱལ་བུ་མ་དག་དང་མི་ཡི་སྐད་རྣམས་
དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཅི་ཅུ་པ། །ཐམས་ཅད་སྐད་དུ་བདག་གིས་
ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྫོགས་པར་རྟོགས་ནས་བརྗོད་མི་ཅུས་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།

རྫོགས་པར་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། རྫོགས་པར་བརྗོད་དཀའ་བ་དོ། །

དང་པོ་(རྫོགས་པར་རྟོགས་དཀའ་བ་)ནི།

ཁྱོད་གྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་
སྟེ། སྟོན་པ་ཁྱོད་གྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཚུལ་
འདི་ནི་རྫོགས་པར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བརྗོད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་ངེ་ཙམ་བརྟགས་ཀྱང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོང་མངོན་སུམ་
ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན། ཆངས་པ་དང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་
སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་དང་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཆལ་བ་སྟེ་མི་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྫོགས་པར་བརྟོད་དཀའ་བ་)ནི།

མཁའ་ལྗེ་དབང་པོས་མཁའ་ལ་བགྲོད་བགྲོད་ནས། །ཞེས་སོགས་
ཀར་བ་བཞི་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྗེ་གི་དབང་པོ་གཤོག་རྩལ་ཆེ་ཡང་
དེས་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཉལ་བའི་ཆེད་དུ་ནམ་མཁའ་དེ་ལ་བགྲོད་བགྲོད་ཀྱང་
ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྟོབས་བྱི་བས་ཏེ་ཟད་ནས་རང་གནས་སུ་
ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། ནམ་མཁའི་མཐའ་ཟད་པས་བགྲོད་ས་མ་རྟོད་པར་ལྡོག་
པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཉན་རང་འཇིག་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཀྱང་བྲོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་རྫོགས་པར་བརྟོད་མི་རུས་པའང་དེ་ལྟར་
སོགས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ནམ་མཁའ་མེད་པས་
འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདིར་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་
འགྱུར་དེ་བཞིན། །སྟོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་རྣམས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྟོད་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་འགའ་ལས་བརྟོད་མི་རུས་པའི་གང་

ཟག་གོང་གི་བྱང་སེམས་ཉན་རང་སོགས་ལ་མ་སྐྱར་བར་བརྗོད་པ་པོ་རང་
ཉིད་ལྟ་བུ་ཙམ་ལ་སྐྱར་བ་ནི་སྐབས་དོན་མིན་སྙམ་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དང་ཐག་པའི་ཐུགས་རྒྱད་བསྐྱེལ་བ་)ལ་གསུམ་།

བསྟོན་པ་པོ་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་མེད་ཅིང་སྟོན་དང་བཅས་ནས་
 ཉམ་ཐག་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཉམ་ཐག་པ་ཡིས་བར་མི་འདོར་བར་རྗེས་སུ་འཛིན་
 དགོས་ཤིང་མི་འཛིན་ན་སྟོན་དམ་བཅས་པ་དགོས་པ་མེད་ཚུལ། དེ་ལྟ་ནའང་
 རང་ཉིད་སྟོན་དང་བཅས་ཤིང་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་(བསྟོན་པ་པོ་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་མེད་ཅིང་སྦྱོན་དང་བཅས་ནས་ཉམ་ཐག་ཚུལ་)ནི།

གཤམ་གྱི་ཆུ་ལ་རབ་དུ་རྫོགས་པའི་མཁའ་ལྗོངས་གིས། །ཞེས་སོགས་
 ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན་གཤམ་གྱི་ཆུ་ལ་རབ་དུ་རྫོགས་པའི་
 རྣམ་མཁའ་ལྗོངས་གི་རྒྱལ་པོས་ནམ་མཁའ་བཟོད་པའི་ལམ་སྟེ་ཤུལ་དུ་
 གཤམ་གྱི་ཆུ་ལ་ཉམ་ཆུང་བའི་བྱིའུ་ཀྱང་བཟོད་པའི་རྩལ་བ་བྱེད་པ་ལྟར། མཁའ་
 ལྗོངས་ལྟ་བུའི་སྟོབས་བཙུ་མངའ་བའི་སྟོན་པ་ཁྱོད་གོ་འཕང་མཆོག་གང་དུ་
 གཤམ་གྱི་ཆུ་ལ་རབ་དུ་རྫོགས་པའི་ལམ་མཆོག་དེར་ནི་འཇུག་པར་འདོད་པའི་བསྟོད་པ་པོ་བྱིའུ་
 ལྟ་བུ་བདག་ཅག་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མའི་
 རོན་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ་བོས་གྱི་མིག་ཉམས་ཤིང་། དེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་པས་ཀྱང་དབུལ་ལ། སྟོན་སྟེགས་ནས་

བསྐྱོག་དཀའ་བའི་སྟོབས་ལྡན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་དབྱ་བོས་ནི་
རྒྱུན་དུ་གཅེས་པ་སྟེ་གཞོན། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཙོང་
རོང་ཟབ་མའི་སྐབས་སུ་ནི་སྤང་བར་གྱུར་ལགས་སོ། །

སྟོན་བརྗོད་པ་འདི་ནི་རང་ཅག་གདུལ་བྱ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་གསོལ་
འདེབས་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྩེ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་
སྐྱར་སྤང་བ་ནི་དོན་ཅུང་མིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་ཉམ་ཐག་པ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བར་རྩེ་སུ་འཛིན་དགོས་ཤིང་མི་འཛིན་ན་སྟོན་དམ་བཅས་པ་དགོས་པ་མེད་ཚུལ་)ནི།

འདི་འདྲའི་ཉམ་ཐག་གནས་སུ་གྱུར་ལགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་
བཅད་གཅིག་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པ་འདི་འདྲ་བའི་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་
ལགས་པ་བདག་ཅག་བཅེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཏེར་ཆེན་སྟོན་པ་བྱོད་ཀྱིས་
རྩེས་སུ་འཛིན་པ་འོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་མི་འཛིན་པར་ཡལ་བར་འདོར་བ་མཛད་
ལགས་ན་ནི་འོ་ན་དམན་པ་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཆེས་ཆེར་བཅེ་བའི་མགོན་
སྐབས་སྟོན་པ་བྱོད་ལས་ལྷག་གཞན་པ་གང་ལ་སྐབས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ་
དེ་འདྲ་མི་སྲིད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ནའང་རང་ཉིད་སྟོན་དང་བཅས་ཤིང་སྟོན་པ་སྟོན་མེད་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

སྟོགས་མ་ལྷ་ཡིས་ཏ་ཅང་སྐགས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཆིག་བཅད་
གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་ན་ནི་ད་ལྟའི་སེམས་ཅན་ཆེ་སྤང་བས་ཆེ་

སྟྭགས་མ། ཉོན་མོངས་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་སྟྭགས་མ། བསོད་ནམས་ཚུང་
 ཞིང་འདུལ་དཀའ་བས་སེམས་ཅན་སྟྭགས་མ། ལྟ་བས་དམན་བས་ལྟ་བ་
 སྟྭགས་མ། དུས་མར་འགྲིབ་དུག་ཅུ་ཁ་རལ་གྱི་སྐབས་སུ་སོང་བས་དུས་
 སྟྭགས་མ་སྟྭགས་མ་ལྟ་ཡིས་ཏུ་ཅང་སྟགས་ཆེ་བ་ཡི་ཞིང་འདི་ནི། བྱོད་
 སྟོན་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཅིབས་གྱི་ལུ་འབྱུང་གྱི་འདུན་ན་འདོན་
 བམ་བེ་རྒྱ་མཚོའི་དུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཆོ། གྲོགས་གཞན་རྣམས་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་རིན་ཆེན་སྟོང་པོའི་དུང་དུ་རང་རང་གིས་དག་བའི་ཞིང་རེ་འཛིན་བའི་
 སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ལྟར་ལུང་བསྟན་ནས། མ་དག་བའི་ཞིང་འདི་འཛིན་པ་
 སངས་བའི་དུས་སུ་མགོན་པོ་བྱོད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱང་སྟེ་དམ་བཅའི་སྟོན་
 ལམ་མཛད་པ་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས་རྒྱལ་སྤྲས་གཞན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་
 ལྟ་བུ་དང་། བྱོད་ནི་བརྒྱ་གཞན་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་བའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བསྟགས་ཤིང་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་བའི་དགོས་པའང་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་དེ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྟྭགས་མ་ལྟ་བུ་བའི་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་
 དཀའ་བ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་བྱོད་གྱིས་གདུལ་བུ་
 ཡལ་བར་འདོར་མི་སྲིད་དེ། བྱོད་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ལ་གདུལ་བུ་སྟོན་
 དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་དུས་ལ་བབ་མ་བབ་སོགས་མ་བརྟགས་པར་ཡལ་བར་

འདོར་བའི་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་མི་མངའ་
བས་སྟོད་དུ་རུང་ཞིང་དུས་ལ་བབས་ན་ནི་ཀུན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དོན་མི་མཛད་པར་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་བྱུང་བ་ནི་སྐལ་
པ་ངན་པ་བདག་ཅག་གི་ཉེས་པའི་སྟོན་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཁྱོད་ལ་གཞན་དོན་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་སྟོན་
འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་(མཇུག་གི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས།

མཇུག་གི་སྟོན་ལམ་དང་། མཛད་བྱང་རོ། །

དང་པོ་(མཇུག་གི་སྟོན་ལམ་)ནི།

དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་བདུད་སྡེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་སྟེ། སྟོན་པ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པས་ན་དུས་དེང་ནས་
བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་ཤིང་རུང་དུ་གནས་ཏེ་བདུད་ཀྱི་སྡེ་ལས་རི་
སྒྲིང་རྒྱལ་བར་མ་གྱུར་པའི་དུས་དེ་སྒྲིང་དུ་ཡང་ཡང་སྟེ་ཞིང་སྟེ་བར་འགྱུར་
བའི་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩེས་སུ་བཟུང་ནས། ལེགས་པར་བཤད་
པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་འཕྱང་བས་ངོམས་པ་མེད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(མཛད་བྱང་)ནི།

ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 གཤེགས་ཤིང་མཉམ་པར་བཞག་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་
 སྤངས་པས་དབྱ་བཅོམ་པ། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ། མ་དེག་པ་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་
 པས་སངས་རྒྱས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བའམ་དེག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་
 དེག་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་བའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསམ་གཏན་དང་
 ལྡན་པས་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོ་འཕང་
 དམ་པར་གཤེགས་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པ། རྫོད་བཅུད་ཀྱན་དང་གདུལ་
 གྱུའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། གདུལ་གྱུའི་
 རྒྱེས་བྱ་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་བས་རྒྱེས་བྱ་འདུལ་པ། ཡང་དག་
 པའི་ལམ་ལ་འབྲིང་པས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་པ། དེའི་གོང་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་
 མེད་པས་སྤྲ་ན་མེད་པ། ལྟ་དང་མི་སོགས་ལ་སྤང་དོར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་
 པས་སྟོན་པ་སྟེ་གཞན་ནི་གོ་སྟོལ། །

བསྟོད་པ་འདི་བསྐྱེད་པ་པོ་ཟླ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་མ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་
 རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཟླ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་རྟོགས་ལྡན་པ་ལ་བྱིད་
 ཀྱིས་ཟླ་བ་བསྟོད་པ་འདི་རྩམ་པར་བསྐྱེད་ཞེས་ཅེས་གསུངས་པ་གོར་མ་
 ཆགས་ཏེ། བསྟོད་པ་འདི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་བྱུང་བར་མ་ཟད་འདི་

གདངས་བྱས་ནས་ཏོན་པ་ན་སྟོ་དམན་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གཞོན་དུས་
ནས་སྟོན་པ་ལ་དད་གྲུས་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་ཏེ་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུགས་
བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་གཡོ་བ་སོགས་ལན་དུ་མར་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་གཞན་
འདོན་བའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་དད་གྲུས་བྱུང་བར་ཅན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་།

རི་སྐད་དུ།

གཞན་ཡང་དབེན་གནས་དུ་མར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས། །
འདི་དང་འདི་འབྲེལ་བསྟན་བཅས་ཚུམས་ཤིག་དང་། །
བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་པན་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས། །
གསུངས་ནས་བཀའ་བཞིན་མཛད་པའི་བཅོང་ཁ་བ། །
ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་བྱུང་བར་ཅན་བསྟོད་པ་འདི་ལ་ལེགས་པར་ཆང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐུས་པ།

རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་ཚོང་ཁ་བས། །
ལྟ་མའི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་ཏོག་གྱུར་དེའི། །
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་བསྟོད་ཆིག་སྐྱེང་མཛེས་འདི། །
སྐུ་བཟང་ཡོངས་ཀྱི་མགྲུལ་བའི་རྒྱན་དུ་སྤེལ། །
གང་འདིའི་དགོངས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ཡིད་བཞིན་ནོར། །

ལེགས་བཤད་རྒྱལ་མཚན་ཅེ་མོར་མངོན་མཚད་དེ། །
དོན་བཟང་འདོད་རྒྱའི་ཆར་ཆེན་འབེབས་བྱེད་ཀྱིས། །
སྒྲོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་དག་འདུས་ཤིག་གྱེ། །

འདིར་འབད་དག་ལེགས་ཀྱན་དའི་གཉེན་གྱར་ཉེ། །
སྐྱེ་ཀྱན་སྙམ་མའི་ཉེན་བཟང་ཉིད་པ་དང་། །
ཐུབ་དབང་ཉིད་ཀྱིས་བཅེ་བས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་གྱར་ཅིག། །

ཅེས་པ་འདི་ནི་སྒར་བསྟོད་པ་འདིའི་རྗེ་མཆོད་ཅུང་རྒྱས་ཅམ་ནི་བྲིས་ཡོད་པ་
པར་དུ་བཞོན་འདོད་ཀྱང་། བོར་ནས་མ་ཉིད་པས་སྒར་ཡང་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་
ཤུགས་ཀྱི་དག་སྒྲོང་གསལ་པར་བཤད་སྐབས་ཅེས་བྱ་བས་རང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ཐོག་
ཅོ་ནའི་དགོན་ཉིད་དུ་དད་པས་སྐྱར་བ་སྟེ། པར་གྱི་ཡི་གེ་པ་ནི་དག་སྒྲོང་ཀྱན་
དག་འཁོར་བུའོ། །

འཕགས་པ་སྐྱབས་ཀྱིས་བཞོས་པའོ། །

མཁྱེན་པོ།

༡༡། །བར་དོའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བར་དོའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༡༡། །ར་མོ་མཚུ་མོ་ཕྱ་ཡ། །སྒྲིན་བལ་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་རྩོགས་
སངས་རྒྱལ། །སྤྱག་ཀུན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དམ་པའི་ཆོས། །སྤྱན་ཆོགས་
རིག་གོལ་དཔལ་ལྡན་དགེ་འདུན་ཏེ། །མཆོག་གསུམ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གྱུས་
ཕྱག་འཆོལ། །བདེ་སྟོང་སྤྱ་ལམ་ཡངས་པ་ལས་བྱང་བའི། །བྱང་འདུག་སྤྱ་
འཕྱལ་བྱ་བ་འཇའ་ཆོན་སྤྱ། །དག་པའི་བརྟན་གཡོ་སྟོ་དང་བསྐྱ་བའི་གཞི། །
རིགས་བརྒྱའི་བྱ་བ་བདག་དང་པོའི་མགོན་དེ་རྒྱལ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་བསྐྱས་ནས། །རྒྱལ་སྤྱི་དུར་སྤྱི་གརྣམ་རོལ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །རྒྱལ་
བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་པའི་དཔལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་བཅོང་ཁ་བ་ལ་
འདུད། །མགོན་དེའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན། །རི་བཞིན་
འཛིན་ལ་འགྲན་པའི་ལྷས་དབེན་པ། །སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་
ཞེས། །ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པས་འདུད། །

དེ་ལ་འདིར་ངས་པ་དོན་གྱི་བཤེལ་ཆོས་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
ཞབས་ཀྱིས་མཇུག་པའི་བར་དོའི་གསོལ་འདེབས་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་སོ། །འདི་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྩོད་པ་དང་། རྒྱབས་སུ་

འགྲོ་བ་དང་། སྤེན་རྒྱབས་ཁྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཚུ་ལྟོ་ཕུ་ཡ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ལྷ་མ་དང་མགོན་
པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སྤྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ན་མོ་ཞེས་པ་
ནི། སྤྱག་འཆལ་བའམ་འདུད་པ། གྲུ་རུ་ནི་ལྷ་མ་མཚུ་ལྟོ་ཕུ་ནི་འཇམ་པའི་
དབྱངས། ཡ་ནི་ལ་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། དུས་གསུམ་
བདེ་གཤེགས་ཆོས་དང་ཆོགས་བཅས་ལ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་གིས་སྟོན་ཏེ།

འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་གི་དོན་དང་། སྤྱི་དེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
ཡུལ་གང་ལ་རྟེན་གང་གིས་དུས་རི་སྤིད་ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ།
།ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་
ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ་དེས་བསྐྱུས་པའི་སངས་
རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་དང་། འཕགས་པའི་
ཆོགས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
སྤྱིར། རྟེན་གང་གིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། བདག་ཉིད་དང་དེར་མ་བྱད་
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྤྱིར། དུས་རི་སྤིད་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་
དེ། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྤིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་ལ་མཆིས་པའི་བར་

དེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི་བ་སྟེ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་རི་
ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་དང་བར་དོའི་གནས་སྐབས་
སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྤྱག་པའི་སྟོན་ས་
འཛིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱེལ་དུ་གསོལ་ཞེས་རེ་སྟོན་འཆའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
མདོར་བསྟན་དུ་འང་རུང་ལ། དེ་ཡང་རྩམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
བ་ལྟ་བུར་བསྟན་གྱང་། དོན་ནི་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་
སྟོན་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་མ་རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གཉིས། སྐྱབས་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་
འདུན་ནི། །ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི། དེ་
ལ་སངས་རྒྱས་ནི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་གོ། །
དམ་པའི་ཆོས་ནི། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་པའི་རྣམ་བྱང་
བདེན་པ་ལོ། །དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་རིགས་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་
པའི་འཕགས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་ངན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་

བསྐྱལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་རེ་
སྟོས་འཆའ་བ་སྟེ་འདི་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་ཤེས་པ། བྱད་པར་ཤེས་པ། ཁས་
སྤངས་པ། གཞན་དུ་མི་སྦྱ་ཞིང་རེ་བསྟོས་འཆའ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བླ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི།
དགོན་མཆོག་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་བྱད་པར་ཤེས་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཆོས་ལ་སྐྱབས་
དངོས་དང་། དག་འདུན་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བློགས་སུ་དམ་འཆའ་བའོ། །བཞི་
པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེ་ཁོ་ན་སྐྱབས་སུ་འཇིན་
གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་གཞན་སྐྱབས་སུ་མི་འཇིན་པའི་སྟོན་ས་རེ་སྟོས་འཆའ་
བའོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། སྐྱབས་འགྲོའི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་
སོགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་བ་ལ་བཞི། དལ་འབྱོར་ལ་སྦྱང་བོ་ལེན་དགོས་
ཚུལ། འཆི་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་བླ་ཚུལ། འཆི་བའི་ལྷས་ཤར་བའི་ཆེ་བླ་ཤེས་
བསྟེན་ཚུལ། སྐྱེ་འཆི་བར་དོའི་ལམ་འབྱེར་སྟོམ་ཚུལ་རྣམས་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་དཀར་འཇིག་པར་སྦྱ་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལ་
གཉིས་ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆོགས་མང་དུ་བསགས་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ་ཞིང་། འཆི་
ཏེན་མང་བས་འཇིག་པར་སྤྱི་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ཐེན་པའི་
དུས་འདིར། སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་རྣམས་སྤྱི་ལ་ཆེ་བ་བདེ་ཞིང་སྤྱི་དུས་དང་རྟེན་ཆེ་བ་
སྤྱི་གཞི་བསྐྱེད་པའི་འབྲུང་བ་གཉིས་ཀ་ལས། ད་ལྟ་གང་སྤྱི་དང་རང་ལ་འདམ་ག་བཏང་
དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་བས་ཡིན་པས་ན་དོན་ཚུང་བ་དང་དོན་མེད་པའི་ཆེ་འདིའི་བྱ་
བ་ཟས་གོས་སོགས་ལ་འབད་པས་ལུས་སེམས་མི་གཡེང་བར། སྤྱི་མའི་གནས་
སྤྱི་བས་སྤྱི་བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱི་བ་པའི་སྟོན་ནས་རྟེན་འདི་ལ་དོན་ཆེན་གྱི་སྤྱི་བ་
ལེན་པར་འབྱུང་བ་བྱིན་གྱི་རྩོམས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
དོན་ནི་སེམས་རྒྱུད་དེའི་སྤྱི་ལ་བ་ཅན་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རུས་པའམ་བག་
ཆགས་བྱུང་པར་ཅན་རེ་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་ལ། སྤྱིར་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བ་མང་
དུ་སྤྱི་བ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གིས་བཞི་བཟུང་སྤྱི་ན་
སོགས་གཞན་གྱིས་གྲོགས་བྱས་སྟོན་ལམ་རྣམ་དག་གིས་མཆམས་སྤྱིར་བ་
ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པས་རྟེན་དགའ་ཞིང་། གཞན་ཡང་། རོ་པོ་རྒྱ་
དཔེ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྟེན་དགའ་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །འཇིག་པར་
སྤྱི་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །རྟེན་བཟང་པོ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་རན་འགྲོ་
གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བཟང་མོད་ཆོས་སྤྱི་བ་པའི་རྟེན་དུ་

དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཙུང་དང་ལྷན་པའི་མིའི་ལུས་རྟེན་ནི་མཆོག་ཡིན་
ཏེ། སློབ་སྦྱང་ལས། བདེར་གཤེགས་ལམ་རྟེན་འགོ་བ་འབྲེན་པར་ཆས་གྱུར་
ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེན་པར་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྟ་
དང་སྒྲ་ཡིས་རྟེན་མིན་ལྟ་མིན་དང་། མཁའ་ལྷིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་སྟོ་
འབྲེས་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དལ་འབྱོར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བྱེད་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ། འཆི་
བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ་བྱེད་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འདུས་པ་འབྲལ་ཞིང་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་སྟེ། འདི་ལ་
གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། སྦྱི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་སོགས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི།
སྦྱིར་མི་རྟག་ཅིང་བྱུང་པར་དུ་དེ་དག་ལས་གང་ཆོགས་ཞིང་འདུས་པ་རྣམས་
མཐར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་མ་ལུས་ང་ཡང་མཐར་འཇོག་ལ།
མཐོན་པོར་གྱུར་པའི་མཐའ་ནི་རྒྱུད་པའི་དང་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཞིང་།
སྦྱིས་པའི་ཐ་མ་ཡང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །སྦྱེ་བ་ཞིག་སྤངས་པའི་མཐར་
འཆི་བར་མ་ཟད། རྣམ་འཆི་ཡང་ཆ་མེད་པས་ན། དེ་ལྟར་བྱ་བའི་སྟོན་ས་
ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱད་དེ་བྱིས་སུ་ཆོས་བྱེད་འོང་ཡོད་སྟུང་བ་སྤངས་ནས་འོང་
མེད་བྱ་བའི་སྟོབས་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་བྱིན་བྱིས་སྟོབས་ཤིག་ཅས་པའོ།

ཁྱུ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་སྟོམ་ཐོག་ནས་ཡིན་གྱི། བྱ་མཐའ་བཟུང་བའི་
ཁྱུ་ལ་གྱིས་ནི་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ལྷུང་ཏོགས་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་ཆོགས་གཉིས་སོགས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ཡང་འཁོར་
སེམས་བྱུང་དང་མི་འབྲལ་ལ་སྒྲ་མེད་ལྟར་ན་དེ་རང་གི་བཞོན་པའི་སྒྱུང་དང་
ཡང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་འཕགས་
གྱིས་བསགས་པའི་ཆོགས་ཀྱང་མི་འཇོན་ལ། དེ་དག་རྣམས་ནི་ལས་གྱིས་
དབང་མེད་དུ་མཐར་ཁྱད་པ་དང་འཆི་བ་ཡང་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་སྒྲ་
མ་ལས། འཆི་བ་དུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ།
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ན་དང་རྒྱ་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅད་ནས་
སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་ཟག་བཅས་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་དངོས་པོ་རགས་པ་འདི་རྣམས་འདུས་པའི་མཐར་འབྲལ་ཞིང་།
ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲེ་བ་སྤངས་པའི་སོ་སྒྲེ་རྣམས་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པ་
སོགས་གཙོ་བོའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལམ་རིམ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྒྲེ་བ་སྤངས་པའི་སོ་སྒྲེ་ནི་ངེས་པར་འཆི་བ། རྣམ་འཆི་ཆ་མེད་པ། འཆི་བའི་
ཆེ་དམ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་མི་པན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་ལས། གང་དུ་གནས་ཀྱང་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི།

ས་སྟོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། སྐད་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་གཉིས། །སྟོན་དུ་གང་
ཡོང་གཏོལ་མེད་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀླ་ནི་ཀླ་ཡི་
སྤྱིངས་ཡིག་ལས། འཆི་བདག་གིས་ནི་བྱངས་པ་ན། །དག་དང་མི་དག་མ་
གཏོགས་པ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ལོག་ན། །འགའ་ཡང་སྟོད་ཀྱི་རྗེས་མི་
འབྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འཆི་བ་ལ་ཉི་བའི་ཆེ་གཞོད་གཅོད་མི་འབྱུང་བར་
གསོལ་བ། འཁྲལ་སྤང་མི་འབྱུང་བ། སྟོན་ཀྱི་གདམས་ངག་བྲན་བྱས་པ། ཡིད་
དགའ་སྟོ་དང་ལྡན་པར་གསོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཇིན་རྣམ་ཏོག་ཞེས་
སོགས་རྟེན་བ་བཞི་སྟེ། གཟུང་བ་སྟེ་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། འཇིན་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་
སོགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་འབྲུལ་བ་གང་ལ་གནས་
པའི་གཞི་ལུས་ཀྱི་གྲོང་སྟེང་དུ། མི་གཙང་བའི་རྗེས་བཤའ་གཅི་སོགས་དང་།
ཤ་རུས་སོགས་ས་ཁམས། ཁྲག་ཆུ་སེར་སོགས་ཆུ་ཁམས། རྩྭ་མེ་ཁམས་
དབུག་སོགས་རྩྭ་ཁམས་ཏེ་ཁམས་བཞི་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་སྒྲུ་
མའི་ཕུང་པོ་འདི་དང་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲུལ་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐས་མ་
འཕྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་འཆི་རྟེན་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བའི་གནད་གཅོད་

ཀྱི་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་རྣམས། ཞི་བར་བྱེད་ཀྱིས་རྫོབས་ཤིག་ ། ཅེས་པའོ། ། དེ་ལ་
གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དངོས་ཟེན་ལྟར་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་རྣམ་ཏོགས་
འབྲུལ་བ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ཀྱི། དུམ་ཀྱི་མདོ་ལས། མིག་སོགས་
དབང་པོ་ལ་གྲོང་གི་སྒྲུབ་དང་དབང་ཉིན་ཁོག་པ་སོགས་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ཀྱི་སྒྲུབ་
བསྟན་པ་ལྟར་ན། གྲོང་ཁྱེར་ནི་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་ལུས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱི་དང་བྱེ་
བྲག་རྣམས་ལ་བྱའོ། ། མི་གཙང་འབྲུང་བཞི་ཞེས་པའི་བར་དུ་གཞི་མཐུན་ཀྱི་
དུག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉིན་ལ་མི་གཙང་བའི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ལ་བཤད་རུང་
ཅམ་ཡང་སྒྲུབ་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཅེས་པར་བསྒྲུངས་པའི་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། སྒྲུབ་
ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བསྒྲུངས་པའི་ལུས་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་རང་ལ་བྱས་དགོས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུས་ཏེ་བཟུང་བཟུང་འཇུ་བ་སོགས་
མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་བའི་
སྐབས་དེར་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གཤིན་རྩེ་པོ་ཉིད་དག་པོ་མདོན་དུ་
གྱུར་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འབྲིད་པར་ཚུམ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཉི་ལྷག་
གི་དུག་གསུམ་དང་དེའི་དབང་གིས་འབྲུང་བའི་འབྲུང་བ་སོ་སོར་བྱེས་བའི་
གནད་གཙོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་དག་པོའི་མཆོན་ཀྱིས་རང་གི་སྟོག་གཙོད་
པར་བྱེད་པའི་ཆོ། མི་དགའི་རྒྱུ་ལས་འབྲུལ་སྒྲུང་དན་པ་སྒྲུབ་ཆོགས་ཞིག་

འབྱུང་བ་ཀྱན་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཏུ་གསོལ། ཞེས་པའོ། །གང་ནད་
གྱིས་གཟིར་བའི་གང་ཟག་པལ་ཆེར་འཆི་བའི་ཆེ་འབྱུང་སྒྲུལ་སྒྲུང་མི་འབྱུང་བ་
མང་ཡང་། ཆ་བའི་ནད་དྲག་པོས་བཏབ་པ་པལ་ཆེར་ལ་འབྱུང་སྒྲུང་འབྱུང་ངོ་། །
དེས་ན་སྒྲིག་པོ་ཆེ་འགའ་ཞིག་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་འབྱུང་སྒྲུང་དང་། གཞོད་གཙོད་
དྲག་པོ་མི་འབྱུང་བ་སྤིང་ཅིང་། དགོ་བ་སྟོབས་ཆེན་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་
སྟར་འབྱུང་བ་ཡང་སྤིང་ངོ་། །

ཡང་ན་སྒྲུ་མ་ནི། བྱི་མར་ངན་སོང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དགོས་
པས་རེ་ཞིག་དེ་སྟར་བྱུ་མ་བྱུང་བའམ། སྐབས་དེར་དགོ་བ་སྐྱན་ཆེགས་ཀྱི་
འབྲས་བྱུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ལ། བྱི་མ་ནི། བྱི་མར་ཡུན་རིང་དུ་བདེ་བ་འབྱུང་བས་
རེ་ཞིག་ལ་སྟོན་བྱས་པའི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱུ་སྐྱུག་མ་པལ་ཆེར་སྐྱུག་
བསྐྱུལ་ཆུང་དུ་སྤྱོད་བ་དེས་གོ་ཆོད་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཚུལ་དེ་ཉིད་ཤེར་བྱིན་
སྐུམ་བརྒྱ་བ་སོགས་ནས་གསུངས་པས། དགོ་བ་སྟོབས་ཆེན་བྱས་པ་འགའ་
ལ་འབྱུང་སྒྲུང་དང་གཞོད་གཙོད་དྲག་པོ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་དྲན་པར་མི་འཇིན་
ཅིང་། སྒྲིག་ཅན་འགའ་ལ་དེ་མ་བྱུང་ཡང་བཟང་བོར་འཇིན་མི་རིགས་སོ། །
དེས་ན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་
ཆོད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཟང་ངན་འདིའོ་ཞེས་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་ལས།
ངའམ་ང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི། །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་

ཆོད་མི་གཟུང་སྟེ་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བསམ་མི་བྱུང་། །བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེ་ཡང་དུད་འགྱོར་སྒྲེས། །ཞེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་སྤྱིད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲན་པས་བོར་ཞིང་སོགས་རྟེན་བཞེས་ཀྱི་འཆི་བར་ངེས་པའི་དུས་སུ་སྒྲེབས་པའི་ཆེ་སྒྲན་པས་སྒྲན་བཏང་ནས་མི་འཆོ་བར་ཤེས་ཏེ་རང་ཉིད་བོར་ནས་འགྱོ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་རིམ་གྱི་ཆེན་པོ་བྱས་ཀྱང་འཆི་བ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་ལ། གཉིན་རྣམས་ཀྱིས་ང་ནི་འཆི་བར་ངེས་སོ་སྒྲུམ་ན་གསོན་དུ་རེ་བའི་རེ་ཐག་ཆད་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་བྱེད་ཅིང་། ནད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་བྱ་བའི་གཏོལ་མེད་པ་སྟེ་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཆ་མེད་པ་འམ་རྒྱས་མེད་པ་སྟེ་བྱར་གྱུར་བའི་ཆོ། སྒྲར་སྒྲ་མས་བསྒྲན་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་དང་། བྱེད་པར་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་གདམས་ངག་བྱེད་པར་ཅན་བྱན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས་ཤེས་ཅེས་པའོ། །གདམས་ངག་མང་ཡང་དགོན་མཆོག་དང་སྒྲ་མ་ལ་དད་པ་བྱས་པོ་དང་། ཀྱན་རྟོག་ངན་པ་མི་སྒྲེ་བ་དང་། རང་གི་ཡོ་བྱད་ལ་མི་ཞེན་པ་དང་། སྤྲིག་པ་འཆགས་པ་དང་། འཕོ་བའི་མན་ངག་བྱན་པ་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སེར་སྒྲས་བསམགས་པའི་སོགས་རྟེན་བཞེས་ཀྱི་འཆི་བར་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་པ་དུ་མའི་སྟོན་སེར་སྒྲས་བསམགས་པའི་ཐས་དང་ནོར་ཡོད་ནའང་རང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྱོ་བའི་ཆེ་བྱུང་དུ་ནི་ལུས། རང་

ལ་བཙེ་ཞིང་གདུང་བའི་གཉེན་སོགས་དང་སྦྲན་ཆད་འཕྲད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གཏན་ནས་བྲལ་བར་ནི་བྱས་ཤིང་། ཟས་གོས་ནོར་གྲོགས་གང་ཡང་
མེད་པར་འཛིགས་སྐྱག་སོགས་འབྱུང་བའི་ཉམ་ང་བའི་གནས་སུ་རང་ཉིད་
གཅིག་ཤུས་འགོ་བའི་ཆོ། ཡིད་ལངས་དག་བ་མ་བྱས་ད་ཅི་བྱ་སྦྲུལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་འགྱོད་པ་མེད་པར་བྱ་རང་གི་པ་བྲིམ་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་དགའ་
སྟོའི་གདེངས་དང་ལྡན་པར་ད་ལྟ་དང་དུས་དེར་ཡང་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་
ཚོ་བས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །དགའ་སྟོའི་གདེངས་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་ནས་དག་བ་
མང་དུ་བསགས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་སུ་ངས་དག་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་ངན་
སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བ་སོགས་མི་སྲིད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ངེས་པ་ཐོབ་
ནས་འཆི་བ་ལ། མི་དགའ་བ་མེད་ཅིང་དགའ་སྟོ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཁ་
ཅིག་དགའ་སྟོ་བདེ་དང་ཞེས་འདོན་པ་ནི་མ་དག་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རྟགས་དང་། རང་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ས་
ཚུ་མེ་རླང་སོགས་རྐང་བ་བཞི་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། འཛིགས་སྐྱག་འབྲུལ་སྒྲང་སྒྲ་
ཆོགས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

དང་པོའི་དོན་ནི། འཆི་བ་ལ་མདོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ་སྟེ་ནང་གི་རྟགས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟེའི་རྟགས་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་ནང་ནས་རང་ལུས་ཀྱི་
སའི་ཁམས་དང་ཆུ་ཁམས་མེ་ཁམས་རླང་ཁམས་ཏེ་འབྱུང་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་

ཐེམ་པ་རྣམས་ལས། སའི་ཁམས་ཐེམ་པའི་ཆེ་ལུས་ལྟེ་བ་དང་མནན་པ་ལྟ་
བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་དེའི་རྩེས་སུ་ཚུའི་ཁམས་ཐེམ་པའི་ཆེ་
ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱའི་སྟོན་སྟོན་བྱི་དན་དང་ལུས་ཅེད་སེད་སེད་པ་དང་། ཁ་དང་སྒྲ་
བསྐྱམས་ཤིང་བརྩེས་ནས་འགྲོ་བ། དེ་ཡང་ཁ་བསྐྱམས་ཤིང་སྒྲ་གཡས་གཡོན་
གང་རུང་དུ་མོ་སྟེ། མཆིལ་མ་དང་སྒྲ་བས་མི་འབྱུང་ས་ཁམས་ཐེམ་པའི་ཆེ་
ལུས་ཀྱིས་བྱོད་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱ་བ་དང་དབྱལ་བ་སོགས་
ལ་བྱོད་མི་འབྱུང་། རྒྱ་ཁམས་རགས་པ་ཐེམ་འགྲོ་བའི་ཆེ་དབྱགས་ཕྱིར་བུལ་
ཞིང་བྱང་དུ་མང་དུ་བཅེགས་པ་དང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་སྒྲ་ལ་ནང་དུ་བསྐྱད་དཀའ་
ཞིང་དབྱགས་ངར་ངར་སྒྲོགས་པའི་སྒྲ་འབྱེན་པའི་ཆོ། དཀོན་མཆོག་མཁྱེན་
སྒྲམ་པ་སོགས་དག་བའི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་བྱིན་
གྱིས་སྟོབས་ཤིག་ཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་དོན་ནི། སྒྲ་གྱི་རྟགས་རྣམས་
བྱུང་བའི་ཆེ་གཤེན་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་སྐྱག་དུ་མ་དང་། ཡིད་འོར་
འཁྱལ་བའི་སྒྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འཆར་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་སའི་ཁམས་ཐེམ་
པའི་ནང་རྟགས་སུ་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཚུ་མེད་པའི་བྱེ་ཐང་ལྟ་བུ་ལ་ཚུ་སྟོ་ཁྱག་
ཁྱིག་རྒྱག་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་རྒྱ་འབྱེད་པའི་སྒྲ་བ་དང་། ཚུ་ཁམས་ཐེམ་པའི་
ནང་རྟགས་སུ་བར་སྒྲ་ལ་དུ་བ་སྐབ་མོས་བྱབ་པ་བཞིན་དུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་།

མེ་ཁམས་ཐེམ་པའི་ནང་རྟགས་རྩ་མེར་བསྐྱེག་པའི་མེ་མ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་
གཏོར་བ་ལྟར་མཁའ་སྒྲུང་མེ་འབྱེར་འདྲ་བའི་སྒྲུང་བ་ཤར་ཏེ། སྒྲུང་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། མཆིད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ།
ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་
ཅུའི་བཞེན་པར་གྱུར་བའི་རྒྱུང་རགས་པ་རྣམས་འགགས་པ་དེའི་ཆེ། གུན་
རྩོལ་ཏུ་ཉེན་འབྱེལ་ཅམ་གྱི་འཆི་བ་མ་གཏོགས་པར་དོན་དམ་པར་འཆི་བ་
མེད་པས་ན། འཆི་མེད་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་
རྫོབས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །

འདི་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྒྲུང་བ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་
རྣམས་སྐྱེ་ཡང་། འགག་པའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་འགག་པའི་འོག་
ཏུ་སྒྲུང་བ་གསུམ་ཆར་བས། ཁ་ཅིག་སྒྲུང་བ་གསུམ་དང་དེའི་རང་བཞིན་སྐྱེལ་
ནས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །ཆོགས་བཅད་
གཉིས་པའི་དོན་ནི། གུན་རྟོགས་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་ཁམས་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པར་རྩོམ་པ་ན། ཁ་དང་སྒྲན་སྒྲུང་གི་རྒྱ་བ་རིམ་གྱིས་
འགག་ནས་འགྲོ་ཞིང་འགག་པའི་ཆེ་སྐྱེ་དབུགས་རྒྱུན་ཆད་པ་ཞིག་བྱ་ཞིང་།
རྒྱུང་གི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་འདི་དག་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐེམ་བཞིན་པ་ན། རྒྱུང་རྣམ་
ཤེས་ལ་ཐེམ་པའི་ནང་རྟགས་སུ་མར་མེ་འབར་བ་འདྲ་བའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་

དེའི་ཆོ། སྒར་བསྟོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། དག་སེམས་ལ་བྱན་ཤེས་
ཤྱགས་དག་པོ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ཤེས་ཅེས་པའོ། །འདི་དག་ལ་སྐྱེ་
དོན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བཤད་ན། དེ་ལས་ཚུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པའོ་དོན་ནི། ས་ཁམས་
རགས་པ་འདིས་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པས་ཐིམ་
ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ས་ཁམས་ཐིམ་ནས་མེད་སོང་བ་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱང་གི་བར་ལ་སྐྱར་རོ། །སྒྲུང་བའི་རང་བཞིན་སོ་གསུམ་ནི། རིམ་བུ་ལས།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་འཕྲོ་གསལ་བ། །ད་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ། །ཆགས་བྲལ་
དང་ནི་བར་མ་ཉིད། །དེ་གཞིན་དུ་ནི་ཆེན་པོ་དག །ཡིད་ལ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་
དང་། །ཕྱང་ན་ལ་སོགས་གསུམ་དེ་བཞིན། །ཞི་དང་རྒྱལ་རྟོག་འཛིགས་པ་
དང་། །འཛིགས་པ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས། །སྟེད་དང་སྟེད་པ་བར་མ་ཡང་།
ཤིན་ཏུ་སྟེད་དང་ཉེར་ལེན་པ། །མི་དག་བཀྲེས་དང་སྟོམ་ཉིད་དང་། །ཆོར་དང་
ཆོར་བ་བར་མ་ དང་། །ཤིན་ཏུ་ཆོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་། །རིག་པ་པོ་དང་
རིགས་འཛིན་བཞི། །སོ་སོར་རྟོགས་དང་ངོ་ཆ་ཤེས། །སྟོང་རྩེ་དད་ནི་བཅེ་བ་
གསུམ། །དོགས་པ་བསགས་པ་ཉིད་དང་ནི། །སྤྲོད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་གྲགས།
རང་བཞིན་སུམ་ཏུ་རྩ་གསུམ་གང་། །ཞེས་གསུངས། མཆེད་པའི་རང་བཞིན་
བཞི་བཅུ་ནི། །རིམ་བུ་ལས། ཆགས་དང་ཞེན་དང་དེ་བཞིན་དགལ། །དགལ་
བ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དགལ། །རངས་དང་ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་དང་། །ངོ་མཆར་དེ་

བཞིན་ཤོད་པ་དང་། །ཆིམ་དང་དེ་བཞིན་འབྱུང་པ་དང་། །འོ་བྱེད་དེ་བཞིན་
འཛིབ་པ་དང་། །བརྟན་དང་བཙོན་པ་ང་རྒྱལ་དང་། །བྱ་དང་དབྱོག་དང་སྟོབས་
དང་ནི། །སྟོ་དང་སྟན་ཅིག་སྟེས་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་སྟན་ཅིག་སྟེས་བར་མ། །
ཤིན་ཏུ་སྟན་ཅིག་སྟེས་དང་བྲག་ །རྣམ་པར་སྟེག་དང་ཞེས་འགྲམ་ཉིད། །དག་
དང་ཆིག་གསལ་བདེན་པ་དང་། །མི་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ངེས། །ཉེ་བར་མི་
ལེན་སྟེན་པ་ལོ། །བསྐྱལ་དང་ང་བཞིན་དཔའ་བོ་དང་། །དོ་ཆ་མེད་དང་རྒྱ་དང་
རྒྱག་ །མི་བསྐྱུན་པ་དང་བྱ་བྱ་ཉིད། །མཆན་ཉིད་བཞི་བཅུ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་
གསུངས། །ཉར་ཐོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་བདུན་ནི། །རིམ་ལྔ་ལས། །ཆགས་པ་བར་
མའི་སྐད་ཅིག་དང་། །བརྗེད་ངས་པ་དང་འབྱུལ་བ་དང་། །མི་སྦྲར་བྱར་དང་སྟོ་
བ་དང་། །ལེ་ལོ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །དེ་དག་གི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད་ན་མང་བར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

འདིར་བྱི་དབུགས་ཆད་པའི་དུས་དངོས་ནི། །རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་
བཞོན་པའི་རྒྱང་རགས་པ་རྣམས་སྤང་བ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་ཉེ་ང་ཡང་རྒྱང་དེ་
རྣམས་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིམ་པའི་སྐབས་སོ། །དེའི་ཆེ་མིག་གིས་གཟུགས་མི་
མཐོང་། །རྣ་བས་སྒྲ་མི་ཐོས། །སྤྲི་བའི་ཆོར། །སྤུས་རོ་མི་སྟོང་། །ལུས་ཀྱི་རིག་
བྱ་མི་ཆོར་རོ། །

བཞི་བ་ལམ་དུས་སྟེ་འཆི་བར་དོའི་ལམ་འབྱེད་བསྐྱེད་བ་བསྒྲོམ་

ཚུལ་པ་གསུམ། འཆི་བ་ཆོས་སྒྱ། བར་དོ་ལོངས་སྒྱ། རྒྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱུས་ལམ་
འབྲེལ་བསྟོམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོན་འགྲོ་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དངོས་གཞི་
འོད་གསལ་བསྟོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སོགས་ཀྱང་
བ་བཞི་སྟེ་འབྲུང་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྩིས་སུ་ནི། སྒྲུང་བ་མཆེད་བ་
ཉིར་ཐོབ་གསུམ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མར་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་ཆེ་སྒྲུང་བ་
འབྲུང་ཚུལ་ནི། གུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ན་སྒྲུང་
སྒྲུང་བ་ལ་ཐིམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཡིད་དོར་སྒྲུང་བ་གཞན་མི་འཆར་
བར་སྟོན་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ལ་སྒྲེ་འོད་གྱིས་
བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་དཀར་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱེད།
དེ་ནས་སྒྲུང་བ་དེ་མཆེད་བ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡལ་
དག་པ་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུ་དམར་ལམ་བའི་སྒྲུང་བ་འཆར་ཞིང་། དེ་
ལ་མཆེད་བ་བྱེད། དེའི་རྩིས་སུ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་པ་ལ་ཐུན་
པས་བྲབ་པ་འདྲ་བའི་ཉམས་ཤར་བ་ལ་ཉར་ཐོབ་ཞེས་བྱེད་ཞིང་། དེའི་ཆེ་
སྒྲུང་གྱི་གསོན་པའི་དུས་སུ་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
རྣམས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྟོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས། ད་གཞོད་སྒྲུང་བ་གསུམ་ཤར་བའི་ཆོ། དེ་

དང་ངའོ་སྙམ་དུ་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་ཅེས་
པའོ། །དེ་ལ་སྒྲང་བ་ལ་སྟོང་བ་དང་། མཆེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བ་དང་། ཉེར་
ཐོབ་ལ་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། འོད་གསལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཞེས་གྲང་
བརྗོད་དེ། དེ་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་སྟོང་བ་དང་པོ་ནས་བཞི་བ་ཞེས་བྲའོ། །སྒྲང་
བ་དེ་དག་ནི། ཁམས་དྲུག་ལྡན་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་དུས་དང་། རྫོགས་རིམ་
གྱི་སེམས་དབེན་མཐར་བྱིན་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་འཆར་ལ། གཉིད་
སོགས་ཀྱི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ཅུང་བད་རེ་འཆར་རོ། །རྩལ་སྦྱེས་ནི་དབང་
པོ་ཅིག་ཆར་འགགས་པས་སྤར་གྱི་འཆར་ཚུལ་རྣམས་མི་འབྱུང་ཡང་། འཆི་
བའི་འོད་གསལ་ནི་ཅུང་བད་སྟོང་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ཐོབ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བེམ་བ་ལས་སོགས།
ཆིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། དང་པོའི་དོན་ནི་ལམ་དུས་སུ་སྤར་བཤད་པའི་སྟོང་
ཆེན་ཉེར་ཐོབ་དེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་ཏེ་འོད་གསལ་ལ་བེམ་པའི་དུས་ལས།
ཀུན་ཏྟིག་གི་སྟོས་པ་སྦྱི་དང་བྲད་པར་སྤར་གྱི་འབྱུང་བ་བེམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
སྒྲང་བ་ལྟ་བུའི་སྟོས་པ་ཀུན་ཞི་ཞིང་། སྒྲང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
འཆར་བའི་ཆེ་འོད་དང་ཉི་འོད་དང་ཐུན་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཆེན་གསུམ་
དང་བལ་བ་སྟོན་དུས་ཀྱི་ཐོ་རངས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་རང་མདོག་ལྟ་
བུའི་ཉམས་ཤར་བའི་ཆོ། དེ་འདྲ་བ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་མ་དང་། སྤར་

བསྟོམས་པ་བུའི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཤིག་
ཅས་པའོ། ། ཀྱུན་རྟོག་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་བཞིན་པར་གྱུར་
བའི་རྒྱང་རགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་སྟོང་བ་བཞི་
ཀ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ནི་མ་དང་། སྒར་རྩོགས་རིམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྐྱེ་བའི་ལམ་འཁྲེར་བསྟོམས་པའི་འོད་གསལ་ནི་བུ་
སྟེ། ད་གཟོད་འཆི་བའི་ཆེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་བ་དེར་ངོ་ཤེས་པས་ཆོས་སྐུ་
དང་བསྐྱེ་བུ་བྱུང་ན་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དེར་ངོས་མ་བེན་ན་མ་བུ་
འཕྲོད་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། ། དེ་སྒྱར་ཡང་རྩེའི་བསྐྱེ་བའི་ཡིག་རྒྱང་ལས། དེ་ལ་
འཆི་བའི་ཆེ་སྟོང་བ་བཞི་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་བའི་འོད་གསལ་ནི་མའི་
འོད་གསལ་ཡིན་ལ། སྒར་གཉིད་དུས་སུ་བསྟོམས་པའི་འོད་གསལ་ནི་བུའི་
འོད་གསལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་འཆི་བའི་ཆེ་འོད་གསལ་དུ་འདྲེས་པ་ལ་
འོད་གསལ་མ་བུ་འདྲེས་པ་ཞེས་བེར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། བསྐྱེ་ཚུལ་
རྒྱས་པར་ནི་རྩོགས་རིམས་ཀྱི་བསྐྱེ་བའི་སྐབས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཆོགས་
བཅད་གཉིས་པའི་དོན་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་
བ་ཆེན་པོ་དེ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་འདས་པའི་སྟོང་བ་བཞི་བ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་བའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྩེས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཆངས་པའི་
མེ་ཡིས་ཉེ་སྟེ་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་གཏུམ་མོའི་མེ་སྒར་བས། དེའི་བྱོད་

གྱིས་སྤྱི་བོའི་རི་བོང་ཅན་བྱང་སེམས་དཀར་བོ་རིམ་གྱིས་བཞུས་ཏེ། རང་གི་
 སྤྱི་བོ་ནས་མགྱིན་པ། དེ་ནས་སྤྱིང་ཁ། དེ་ནས་སྤྱེ་བ། དེ་ནས་གསང་གནས་
 རྣམས་སྤྱི་རིམ་པར་འབབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འོད་
 གསལ་གྱི་དུས་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་བརྟེན་གསལ་བའི་སྒོ་གཉིས་ངོ་བོ་བྱུབ་
 རྟེན་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
 འཛོག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས་ཤེག་ཅེས་པའོ། །

སྤྱིར་སང་དུས་སྤྱི་གཏུམ་མོ་སྤྱར་ནས་བྱང་སེམས་བཞུས་པའི་བདེ་
 སྤྱོད་སྤྱོར་བ་ཡིན་ཡང་། འདིར་འཆི་དུས་སྤྱི་དེ་ལྷན་སྤྱོར་བར་བཤད་པ་ནི།
 འཆི་བའི་སྤྱོད་དེར་གཏུམ་མོ་སྤྱར་ནས་བདེ་བ་སྤྱེད་དེ། འཆི་དུས་ཀྱི་སྤྱང་བ་
 གསུམ་དང་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཆེ་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོར་བར་འབྱུང་བ་ལ་
 དགོངས་པ་འབྲས་ཏེ། འཆི་བའི་སྤྱང་བ་དང་འོད་གསལ་རང་དུས་སྤྱི་གཏུམ་མོ་
 སྤྱོར་བ་སོགས་ནི་དཀར་སྤྱུམ་སྤྱེ་བརྟེན། །དེ་དག་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི། གཞི་དུས་ཅམ་ལ་སྤྱང་བ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་
 ཡང་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོར་མི་རུས་སོ། །

བསྐྱུ་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་དེས།
 ཡུལ་སྤྱོད་བཙུན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟེན་གསལ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱོར་བ་ནི།
 འདིར་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོར་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་དེའི་ཆེ་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱེས་

པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་བ་དང་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཐ་
དང་དུ་མི་འབྲེད་དོ། །འདིའི་དོན་ནི་ཞིབ་པར་གཞན་ནས་ཤེས་དགོས་ཤིང་།
སྟོང་དབུ་མར་མ་ཅུད་པ་ལ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་དོན་ཆེད་བ་
མིན་ནོ། །

འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་ནས་འབྲེལ་བའི་
ཐུགས་དམ་དུ་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་ནི་སྐབས་འདི་ནི་
དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་།
ཐུགས་དམ་དེ་འདྲ་བ་ནི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་བར་མ་ཟད་རྫོགས་
རིམ་པའི་དག་དཔེན་བསྐྱེམས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དེའི་སྟེགས་ནའང་
མེད་པར་ད་ལྟ་འགའ་ཞིག་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་བ་ནི། བརྗེ་ཏ་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། དེ་དག་གི་དོན་དང་ཉམས་ལེན་
གང་ཡང་མེད་པའི་རིགས་བྱེད་དང་བྱུང་དང་དབང་བོ་ཐ་མ་ནམས་ནི་ཐུགས་
དམ་ལ་བཞུགས་ཞེས་པ་ནི་རྩོན་ཁོན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐབས་པའང་རྟོགས་ལ་
ཞེས་དང་། དེང་སང་ཆོས་སྟེགས་ན་སྤྲ་མར་གཉེར་གནས་འགའ་ཞིག་གིས་
ཐུགས་དམ་དུ་བཞེད་ནས་སྤང་བོ་ལ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་སྦྱར་རྒྱུ་ནས་འཛོག་
པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་
པ་དངོས་གནས་པ་སྤིད་མོད་པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་ཞིང་ལ་ལ་ན། རི་སྐད་

དུ། འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཕུང་བོར་ཆགས་ནས་སྡོད་པའང་ཡོད་པར་གྲགས་ལ་ཞེས་
དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་ཡིག་ཚུང་ཉེར་གཅིག་ལས། དེ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་
ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཐ་མལ་པའི་མི་རྣམས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གནས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཐུགས་དམ་དངོས་གནས་མིན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཕུང་བོ་
ལས་སྐྱེར་མ་འཐོན་པར་གནས་པ་ལ་བཟང་ངན་གཉིས་འབྱུང་བར་གསལ་
ལོ། །འོན་ཀྱང་ཤེས་ཐག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེར་འཐོན་པ་དང་། ཞག་སྐྱེད་གསུམ་
དང་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཕུང་བར་གནས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་
ལ། ཐུགས་དམ་དངོས་གནས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷུང་ལས། ཚུ་ཆོད་
བརྒྱད་དམ་ཉིན་གཅིག་དང་ནི་ཟླ་གཅིག་དུའམ། །ལོ་གཅིག་བསྐྱལ་བའམ་
བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་བྲ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུང་སྟིད་དོ། །
དེས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱུང་པར་ཅན་མེད་པར་ཐུགས་དམ་དུ་
བཞུགས་ཅས་པ་ནི། ཐུགས་དམ་རྗེས་འབྱུན་ནམ་ཡང་ན་སྤར་ལྟར་བཅོས་
མའོ། །

སྐྱེར་ཐུགས་དམ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་དེས་པ་མེད་དེ། ཁ་དོན་དག་སྐྱེར་
བྱེད་པ་ལའང་དེ་སྐད་ཟེར་བའི་སྐྱེར་དོ། །ཤེས་པའི་ཐུགས་དམ་ཡང་སེམས་ཀྱི་
བྱེད་ལས་ལ་སྟོས་ཀྱི། ཕུང་བོ་མཁྲང་ཞིང་རེངས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་ནི་དེས་པ་ཅི་
ཞིག་ཡོད། འདི་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མི་ཤེས་པར་ཤ་འཐེན་ཏེ་ཐུགས་དམ་ལ་

བཞུགས་མ་བཞུགས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེ་ནས་ཐག་གཅོད་པ་ནི་བཞད་གད་བྱ་
བའི་གནས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ལྷུང་བོར་གནས་པ་དེ་ཉིད་རང་ལྷགས་ཀྱིས་བྱིར་
འཐོན་པར་འགྱུར་མོད། འཕོ་བ་སོགས་རྒྱན་འགས་བྱང་འཐོན་པ་ནི་སྲིད་དོ། །
དེའི་བྱིར་ཤི་བའི་ལྷུང་བོ་ནི། །ཁམས་དཀར་དམར་བྱིར་འཐོན་པའི་རྟགས་
བྱང་ན་མ་གཏོགས། །ཞག་གསུམ་ཚུར་སྒྲོགས་བསྐྱེལ་བསྐྱེགས་པ་སོགས་
མ་བྱས་ན་ལེགས་པར་གསུངས་ལ། སལ་ཆེར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་སྣང་དོ། །
རྟགས་འབྱུང་བའི་དུས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལུས་ལས་བྱིར་འཐོན་པའི་དེ་མ་ཐག་
ཁམས་དམར་བོ་མར་སྒོ་དང་དཀར་བོ་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱུང་ལ། འགའ་
ཞིག་ལ་བྱིར་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་སྲིད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བར་དེར་ལོངས་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེལ་གཉིས། །དངོས་དང་
ལས་ཀྱི་བར་དོ་འཆར་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ནི། །དེ་ལས་ལངས་ཆེ་སོགས་རྒྱང་
བ་བཞི་སྟེ། །རྣལ་འབྱོར་པས་སྤར་བཤད་པའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་ལ་རི་ཅམ་
མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་སུ་བཞག་ནས། །པང་བའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་ན་འོད་
གསལ་དེ་ལས་ཚུ་ལས་ཉ་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་ཐོལ་གྱིས་ལངས་པ་དེའི་ཆོ།
འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་ཉིར་ལེན་ལས།
མཆན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་བོ་བརྒྱད་ཅུས་མངོས་པའི་དཔལ་རབ་
ཏུ་འབར་བ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པས་སྤུ་ལུས་པའི་སྤྱར་དངོས་སུ་

བཞེངས་ནས། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་
ཅེས་བཤོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ནི། དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
གཉིས་ལས་དཔེའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྫོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་
གྱི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་པ་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་
ཀུན་གྱིས་ངེས་པར་སྟོང་དགོས་ཀྱང་། གཞིའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་གྱི་དེ་དང་
བསྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དཔེའི་འོད་གསལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་འོངས་སྐྱུ་ནི་ད་དུང་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་མིན་པས་འོངས་སྐྱུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་
ཐ་མལ་བ་ལ་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ་སྐྱུ་ལུས་འབྱུབ་པ་སྟེ། སྐྱུ་མ་ཆུ་ཆེ་སོགས་
དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པས་ན་སྐྱུ་ལུས་ཞེས་པ་དང་། འོངས་སྐྱུ་དངོས་
གནས་དང་ཆ་མཚུངས་པས་ན། འོངས་སྐྱུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ལ་ཤ་རུས་
སོགས་མི་སྤྱིད་དེ། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུབ་པས་སོ། །རྗེ་
ཆེ་མ་ཡང་སྐྱུ་འདིའི་མཆོག་འབྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་མར། བར་དོ་འོངས་
སྟོད་རྫོགས་པ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ། །མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་བརྟེན་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱིས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་སྟེ། སྒྲ་བཞད་
བའི་སྐྱ་ལུས་སྐྱ་སྒྲ་བར་མ་རྟུས་བར་གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་མལ་
ཀྱི་བར་དོའི་ལུས་གྲུབ་བར་གྱུར་ན། འཕྲལ་དུ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་
དང་བྱད་བར་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ཤིང་དབྱད་པས། སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་པོ་
ཡི། སྐྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་རྩོལ་ཅེས་དུ་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་
བདེན་བར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་རྟོགས་ནས། བར་དོའི་གནས་
སྐབས་སྐྱ་འབྱུང་བའི་འཕྲལ་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མོར་
སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་དག་པའི་སྒྲ་བར་འཆར་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་
ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བར་དོ་འབྲུབ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་བར་
དོའི་ལམ་བྱེད་བསྐྱེམས་སྟོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་འགའ་ནི། དོན་ལ་བར་དོའི་
ལུས་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་དོར་སྟེ་སྒྲ་བ་འཆར་བ་ཡོད་པས། འདི་བྱང་ནའང་
བྱད་ཆེ་བར་བཞད་དོ། །ཐ་མལ་བ་གཞན་ལ་བར་དོ་དངོས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ཡང་མཛོད་ལས། སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤིང་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བར་དོར་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་སྐྱེ་སྲིད་མ་སྒྲུངས་ཀྱི་
བར་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་གང་དུ་སྐྱེ་འབྱུར་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཉམས་འཆར་བར་
བཞད་ལ། ཁ་ཅིག་ཞག་བྱེད་བཞི་ཚུན་ལ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་བ་དང་། དེ་པན་ལ་སྐྱེ་
མའི་སྒྲ་བ་འཆར་བར་བཞད་དོ། །

སྤྱི་མ་འདི་ལ་རྗེས་ན་རོ་ཆོས་བྱུག་ཏུ་དགག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད་
འདུག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་བཞེན་མཁན་ནི་མང་དུ་སྤང་དོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན།
མིའི་བར་དོའི་ལུས་རང་ཉིད་ལ་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། ལུས་དངོས་ནི་
ཞལ་ལུང་ལས། དེ་ནས་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་ལྡན་པ། །ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་བྱིས་པའི་
གཟུགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་
དམ་སྟུམ་མོ། །བར་དོའི་ཐོས་གྲོལ་ལས། བར་དོ་ལ་སྤྱེ་གནས་བར་དོ། །མི་
ལམ་བར་དོ། །བསམ་གཏན་བར་དོ། །འཆི་ཁ་བར་དོ། །ཆོས་ཉིད་བར་དོ། །
སྤིང་པ་བར་དོ་དང་བྱུག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་དེ་ནི་ལུགས་གཞན་ཡིན་པ་དང་། སྤིང་
པ་བར་དོ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་བར་དོ་བཏགས་པས་ལ་བྱེད་ན་རུང་
ཅམ་ཡིན་མོད། བར་དོ་ནི་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ཐོས་གྲོལ་དེར་བར་དོའི་
བཤད་པ་མང་དུ་བྱས་པ་སྤང་ཡང་སྐབས་འདིར་ཡིད་གཏན་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྤྱེ་བ་སྤྲུལ་སྤྱུ་ལམ་སྤྱིར་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་
བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་ལོག་པའི་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་སྟེ།
བར་དོའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་འབྱུང་བ་སའི་རྒྱུ་ལོག་པའི་རྟགས་སུ་ས་
འོག་ཏུ་ཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རི་བྲག་ཉིལ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང་སྤྱིའི་ཉམས་འཆར།
ཚུ་རྒྱུ་ལོགས་པས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་དུ་བྱིང་བ་དང་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་འབབ་པའི་
སྤང་བ་དང་སྤྱིའི་ཉམས་འཆར། མེ་རྒྱུ་ལོགས་པས་ནགས་ཆལ་ཆེན་པོ་ལ་

མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་འཆར། རྒྱུང་གི་རྒྱུང་ལོགས་པས་
རྒྱུང་ཚུ་བ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་འཆར་བ་སྟེ་
འབྲུང་བ་ལོག་པའི་དགྲ་བཞི་འབྲུང་བ་དང་འཛིགས་སྒྲུང་གསུམ་ནི། ཁ་ཅིག་
འཛིགས་པ། སྒྲུག་པ། དངངས་པ་གསུམ་དང་ལ་ལ་ནི་དཔྱལ་བ་ཡི་དགས་
དུད་འགྲོ་གསུམ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་། སྒྲུ་འོད་ཟེར་གསུམ་གྱི་འཛིགས་པ་
དང་། གཞན་དག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདངས་གཡང་ས་དཀར་བོ། །ཞེ་སྒྲུང་
གི་གཡང་ས་དམར་བོ། གཏི་ཐུག་གི་གཡང་ས་ནག་པོ་སྟེ་གཡང་ས་ཆེན་
པོ་གསུམ་དུ་སྒྲུང་ལ་ཁད་པ་དང་སྒྲུང་བར་འབྱུར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་འཆར་བ་
ལ་འདོད་དོ། །

འོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་རང་གི་བར་དོའི་བཤད་པར་འཛིགས་སྒྲུགས་
དངངས་གསུམ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒྲུབས་
ལ་ལར་ཅེ་ཞིང་དགའ་བ་དང་། ཡང་སྒྲུ་ཞིང་འཛིགས་པ་སོགས་མ་ངེས་པའི་
ཉགས་མང་བོ་རྣམས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆོ།
གནས་མི་སྒྲུག་པའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲུང་བ་ནི། བྱེད་ལམ་
སྤྱོད་དང་གཞན་འཛིགས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ལྟའི་སྒྲུར་སྟོམ་པ་ནང་དང་། དེ་ཐམས་
ཅད་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ནི།
གསང་བར་བསྒྲུར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་

གནས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམ་པ་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སློབས་ཤིག་
ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ནས་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་འབྱུང་
བཞི་ཐེམ་པའི་རྟགས་འབྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལོག་པའི་དགྲ་བཞི་
བར་དོ་འཆར་བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ནས་སྒྲོགས་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ཡང་། མན་ངག་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་ལ།
འཛིགས་སྒྲུང་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་དང་། མ་ངས་པའི་རྟགས་ནི་མདོ་སྒྲགས་
གཉིས་ཀ་ནས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྟོང་མའི་གཞུང་ནས་སྒྲུང་བ་འཆར་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་གོ །སྤྱི་ནང་
གསང་བར་བསྐྱར་བ་ནི་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བཤ་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་
མཇུག་པའི་སྟོང་བོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ལས། བར་དོ་གྲུབ་ཆེ་སྤྱི་ནང་གསང་
བ་དག །བསྐྱར་བའི་མན་ངག་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན། །ད་ལྟ་བཟང་ངན་སྒྲུང་
བ་གང་ཤར་ཡང་། །བར་དོ་འབྲུལ་པའི་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། །རྒྱན་ཆགས་
བྲན་པའི་ཉམས་ལེན་གོམས་བྲས་ཏེ། ད་གཞོད་བར་དོའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བའི་ཆེ།
མི་སྤྱག་འབྲུལ་སྒྲུང་ཤར་ཆེ་དག་པའི་ཞིང་། །འཛིགས་རུང་གཤེན་རྗེའི་སྒྲུང་
སོགས་ལྟ་ཡི་སྟེ། །ཀུན་གྱང་མ་རིག་འབྲུལ་སྒྲུང་ཙམ་ཞིག་ལས། །བདེན་མེད་
སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ གྱིས། །ཆགས་སྒྲུང་བཀག་ནས་བསམ་བཞིན་སྲིད་
འཆམས་སྒྲོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་ལམ་རིམ་ལས།

དཔྱལ་བའི་བར་དོ་ནི། སྟོང་དུམ་མེས་ཆེག་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་ནི་དུ་
བ་དང་། ཡི་དགས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་ཚུ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་དོ་ནི་གསེར་
ལྷ་བྱ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི་དཀར་བོར་མངལ་འཇུག་ལས་
གསུངས་སོ། ། ཞེས་དང་། ལྷའི་བར་དོ་ནི་གྲེན་དུ་འོ། ། མིའི་བར་དོ་ནི་ཐད་ཀར་
འགྲོ་འོ། ། ཉེས་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཐུར་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལུ་ཚུགས་
སྤྱ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ནས་
གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་དོ་མེད་པར་གསུངས་སོ། ། ཆེ་ཆད་ནི་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུ་རྟེན་ནི་དེས་པ་མེད་ཀྱང་། མ་རྟེན་ན་ཞག་བདུན་ཐུག་རེ་ལ་འཆི་
ཚུང་རེ་བྱེད་ཅིང་། བཞི་ཅུ་ཅ་དགུ་ཚུན་ལ་དེས་པར་སྐྱེ་སྤིད་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་
དོ། ། བར་དོའི་སེམས་ཅན་ནི་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་གང་འདོད་
དུ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བར་བྱེད་མི་རུས་ཅིང་། བར་དོའི་བཤད་པ་བྱས་པ་ཡང་
རང་དགར་ཉན་མི་རུས་ཀྱང་། དེ་ལ་བཤད་པ་བྱས་ན་མི་འཐད་པ་མེད་མོད།
ཁ་ཅིག་གསོན་པོ་བཞིན་རང་དགར་ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་ཤེས་པར་
གསལ་ལོ། ། གཞན་དག་ཤི་ནས་རྣམ་ཤེས་ལྷན་ལས་བྱེད་མ་འཛོན་པའི་ཆེ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་ཆེར་འབྱུལ་ཏེ། སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
དང་ཁྱད་པར་འོད་གསལ་གྱིས་དུས་སྤྱི་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་
ཤེས་རྣམས་འགགས་ནས་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་དང་རྣ་བས་སྤྱོད་

མི་ཐོས་པར་བཤད་པས་ངེ་ལྟར་ཉན་བསམ་དགོས་སོ། །འོན་པར་དོའི་བཤད་
 པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དག་སྤང་བས་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་དབྱུགས་མ་ཆད་
 པའི་གོང་དེར་གསལ་འདེབས་པར་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་། བར་དོར་གནས་
 པའི་ཆེ་འོངས་ཏེ་ཉན་ཀླས་པའི་སྐབས་སྤིང་པ་དང་། གཞན་དགོ་བ་ལ་བསྐྱུལ་
 བའི་ཆེད་དུ་བྱེད་འདོད་ན་བྱར་རུང་ལ། གལ་ཏེ་མ་བྱས་ཀྱང་འཕོ་བ་ལ་ཆད་
 ལྷག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེང་སང་བཤད་པ་མ་བྱས་ན་འཕོ་བ་བྱད་མི་
 ཤེས་པར་འདོད་པས་ཅུང་ཟད་རེ་བྱས་པ་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཁའ་སྤྱོད་རིག་པ་འཇིན་པའི་རྟེན་མཆོག་གམ། ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དོན་ནི་སྤྱི་བ་འཇིན་ཚུལ་ལ་དག་པའི་ཞིང་
 བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲུགས་སྤྱོད་པའི་
 རིག་པ་འཇིན་པའི་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་ཆངས་བར་སྤྱོད་
 པ་ལ་གནས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཇིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་
 ལྷན་པའི་རབ་བྱུང་གི་ལུས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
 ལམ་མམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་
 ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་སྐྱ་
 ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་སྟེ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་མཁའ་སྤྱོད་ལ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ལས། ནང་

གི་མཁའ་སྟོང་ནི་འོད་གསལ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་མཁའ་སྟོང་འདི་ལ་བཤད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤང་ཡང་། ས་འོག་ན་སྟོང་བ། ས་ལ་སྟོང་བ། མཁའ་ལ་སྟོང་
བ་གསུམ་གྱི་ནང་མཆོན་གྱི་མཁའ་སྟོང་ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་ཞིག་
ཡིན་པར་གསུང་ངོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་རེ་རེའི་སྟངས་ག་རྣམ་མཁའ་ལ་རེག་འཛིན་
གྱི་གནས་མཁའ་སྟོང་རེ་ཡོད་པའང་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རེ་རབ་དང་འབྲེལ་
མ་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་དག་མཁའ་སྟོང་ནི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་གི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །རིམ་གཉིས་ནི་འདིར་སྒྲགས་ཀྱི་
སྐབས་དང་འབྲེལ་བས་སྤྲོ་མ་བཞིན་ཁས་སྤངས་དགོས་པར་སེམས་སོ། །
གཞན་ཡང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་དང་། རྒྱ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཞག་རྒྱུས་པར་བཤད་ན། མང་དུ་དོགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །ཅེས་བར་
དོའི་འཕྲང་སྟོལ། ཞེས་པ་ནས། དོན་དྲན་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་འཆི་
གའི་གདམས་པའི་རྒྱལ་བོར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་གོ་སྟོན་ལོ། །

སྒྲུབ་པ།

མདོ་དང་རྒྱུད་སྟེའི་མན་ངག་འོ་མའི་མཆོ། །གཅིག་དུ་འབྲེལ་བར་སྟོ་
གྲོས་མན་ད་རས། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་ལས་ཆོག་དོན་ཆ་ཤས་ཀྱན། །
ཡོངས་རྫོགས་སྟོང་ཐོའི་ལྷ་བ་ཟུང་གཅིག་ཤས། །གང་འདི་འདི་ཕྱི་བར་དོའི་
འཛིགས་པ་ལས། །མ་ལུས་ལུས་ཅན་སྟོལ་ལ་དེད་དཔོན་བཞིན། །ཆེས་ཟབ་

ཟབ་དོན་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར། |མཆོག་ཀུན་ཀུན་ནས་འབྱུང་ཕྱིར་རྒྱ་
མཆོ་བཞིན། |རྣམ་དཔྱེད་རྣམ་པར་དཔྱེད་པའི་མཐུ་དམན་ཡང་། |གཞུང་
མང་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས། |ཚུལ་འདི་ཚུལ་བཞིན་འདི་ལྟར་
བཟུལ་བའི་དགོས། |ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་རབ་ཐོབ་སྐྱར་ཅིག །

ཅེས་བར་དོའི་འབྲང་སྒྲོལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རང་གི་སྒྲོབ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་
བསྐྱེད་བས་རྒྱུན་བྱས། ཅོ་ནེའི་སྒྲགས་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གོ་སར་
གནས་པ་ཤུགས་དགོ་སྒྲོང་བཤད་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་སྐྱར་བ་སྟེ་ཕྱིས་དད་
དང་རྣམ་དཔྱེད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྤྲིས་མགུའི་སྒྲགས་འཆང་འཕགས་པ་
སྐྱབས་སྐྱན་གཉིས་ཀྱིས་རང་གཞན་ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་མཐུན་རྒྱུན་སྐྱར་ནས་པར་དུ་བསྐྱབས་པའོ།། །།

༡༡། །ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་ སྟོན་མེ་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ།།

ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་ལྟ་ལ། །སྟོན་པ་མཆོག་དང་དེ་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་
པའི་དབྱངས། །སྤྱི་སྤྱི་བཞུགས་དང་སྤྱི་གྲགས་ཨ་ཏི་ལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
ཡབ་སྤྱི་ལ་བཞུང་ནས། །དགོངས་དོན་ཟབ་མེད་གནད་བསྤྱི་ལ་འདྲ་བཤད་
བྲ། །

དེ་ཡང་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ནས་རྩེ་ལ་འདྲི་ལྟ།
སྤྱི་ལྟ་ལྟ་ཀྱི་རྣམ་གསུམ་མང་ཡང་། ཐར་བའི་རྒྱུ་ལྟོ་བའི་གསུམ་སྟེ། དེས་
འབྱུང་བྲ་ལྟ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོགས་གདམས་པ་
ལྟ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དབྱངས་དུ་
ཡོད་ནའང་དེ་གསུམ་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲི་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲ་བར་བཤད་པའི་སྤྱི་ལྟ་རོ། །

དེས་ན་འདྲི་འཆད་པ་ལ་གསུམ། དེས་འབྱུང་། བྲ་ལྟ་ཀྱི་སེམས།
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེས་འབྱུང་འཆོལ་དགོས་ལྟ།
བསྟོན་པའི་ཐབས། སྤྱི་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་རོ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལྟ་ལྟ་ ཐོག་མར་དེས་འབྱུང་འཆོལ་

དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་སྒོ་རྒྱད་ལ་མ་
སྐྱེས་ན། འཁོར་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་གཙུག་ལྷན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་
པའི་སྒོ་མི་ལྷོག་ཅིང་དེ་མ་ལོག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟོང་
བའང་ལྷོག་པར་མི་རུས་ལ། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱིད་པའི་
ཞགས་པས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་

རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་སྤྱིད་མཆོ་ཡི། །

བདེ་འབྱས་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ ལ། །

སྤྱིད་ལ་བརྟམ་པ་ཡིས་ཀྱང་ལུས་ཅན་རྣམས། །

ཀྱན་ནས་འཆིང་ཕྱིར་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་བཙུག་ །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། ཆེ་འདིའི་སྤྱང་
ཤས་དང་། ཕྱི་མའི་སྤྱང་ཤས་ལྷོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་དེ་ལྷོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
རྟོན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟོན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་མིའི་ལུས་རྟོན་
བྱེད་པར་ཅན་འདི་རྟོན་ཀྱང་། འཆི་བ་མི་རྟོན་པའི་ཚུལ་ནི། འཆི་རྒྱུན་མང་
ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱིས་དུས་མིན་དུ་འཆི་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཆེ་འདི་རིང་མཐའ་བཤམ་པ་བཞིན་སྤྱང་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་པས། ཡུན་རིང་
དུ་རང་དབང་གིས་བསྐྱེད་ནས་འདོད་དོན་བསྐྱེད་པའི་ལོང་མེད་ལ། ཆེ་འདི་

ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་བའི་ལས་བྱས་ན་ཤི་ཆེ་བྱི་མར་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་
སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་དུ་འོང་སྐྱམ་པ་ཡང་ཡང་བསམས་
ན། ཆེ་འདྲིའི་བདེ་བ་ཅམ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་ཤས་ལྷོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

དལ་འགྲོར་རྟེན་དཀར་ཆེ་ལ་འོང་མེད་པ། །

ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདྲིའི་སྤང་ཤས་ལྷོག་པ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདྲི་ནི་སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱི་མའི་སྤང་ཤས་ལྷོག་ཐབས་ཡོད་དེ། གོ་ནས་
སོགས་སོ་སོར་བཏབ་པ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་མ་ནོར་བར་འབྱུང་བ་ལྟར།
རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱུག་མ་ནོར་བར་འབྱུང་གི། ཁོར་
ནས་མི་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་
སྟེ་བར་རིགས་རྒྱུག་གི་ཁོར་བར་བདེ་སྐྱུག་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོང་ཞིང་། གལ་ཏེ་
ངན་སོང་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མཐར་ཕྱིན་ཆད། བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་
ནའང་བདེ་སྐྱུག་སྐྱེལ་མར་སྟོང་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན། བྱི་
མའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཅམ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་ཤས་ཀྱང་ལྷོག་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ལས་འབྲས་མི་སྤྱི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས། །

ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྤྱི་མའི་སྤང་ཤས་ལྟོག།

ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འདིར་བསྟན་པའི་ངེས་འབྱུང་སྤྱི་པའི་ཆད་ཡོད་དེ།
འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་
བཀར་ཏེ་བསམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་
འཁོར་བའི་སྤྱན་ཆོགས་གང་ལའང་། དེ་ལྟ་བུ་བདག་ལ་བྱུང་ན་སྟམ་པའི་སྒྲོ་
ཆར་མི་སྤྱི་ཞིང་། ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཚལ་མེད་དུ་སྤྱི་བ་དེའི་ཆོ། ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ངེས་འབྱུང་
ནམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པར་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་དུ་ཡང་།

དེ་ལྟར་གོམས་པས་སྤིད་པའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ།

ཡིད་སྒྲོན་སྤྱི་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྤྱི་ཞིང་།

ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་སྒྲོ།

བྱུང་ན་དེ་ཆེ་ངེས་འབྱུང་སྤྱི་པ་ལགས།

ཞེས་སོ།། །འདི་ནི་ས་ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་བྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པ་
སྟེ། གཞན་དུ་ན། ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན་དེ་འདོར་འདོད་པ་དང་།
དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཅམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་

བ་ཡིན་མོད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ལ། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་སོ་
ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་རྒྱར་ངེས་འབྱུང་དགོས་པར་བཤད་པའི་དོན་ལ། མཁན་
སྟོབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་བའི་པན་ཡོན་ལེགས་པར་བརྟ་
སྟེད་པ་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་འཁོར་བ་སྟོང་འདོད་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་
སྟོལ་ལོ་བ་བརྟན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། ངེས་འབྱུང་དུ་འགོ་བར་བཤད་
བ་ཡོད་པས། ངེས་འབྱུང་ལ་གཙོ་པོ་བཤད་ཀྱི་སྟེད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མངོན་ནོ། །

དེས་ན། འཁོར་བ་སྐྱེའི་སྐབས་བསྐྱེད་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནམ་
སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་རྒྱལ་བོའམ་ནད་གདོན་དག་
སོགས་ཀྱིས་གཙུག་པའི་ཆོ། དེ་ལས་ཐར་འདོད་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མི་
ཆོག་གོ། །འོན་ཀྱང་དེས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ངེས་འབྱུང་རྣམ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པར་གསལ་ཏེ། དཔེར་ན། ཀུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །སྤང་ཤས་
ཀྱིས་དབང་དུ་སོང་སྟེ་དགོ་བ་བྱས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་མ་གཏོགས། ཐར་བའི་
རྒྱར་མི་འགོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་མ་བྱེན་
པར། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནའང་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་
ཙམ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་ལྟ་ཅི་ཐར་བའི་རྒྱར་ཡང་འགོ་དཀར་བས་འདི་
ལ་འབད་བ་གནད་ཆེ་བར་སེམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སེམས་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཀྱན་མཁུན་དོན་དུ་གཉིར་བར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུས། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་
ཀྱང་། དེ་དང་ངེས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་ན།
ཐར་བའི་རྒྱར་འགོ་ཡང་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ངེས་འབྱུང་དེ་ཡང་རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །

ཟིན་པ་མེད་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །

ཕུན་ཚོགས་བདེ་བའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་བས། །

སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད། །

ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཕུན་
ཚོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ནི། །དེའི་
ཕུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དང་། བ་ནི་བུའི་ཕུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་པལ་ཆར་
ནི། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་བསམ་པས་ཟིན་ན། དེ་

དང་དེའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྲིང་པར་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་བ་ལ་སེམས་འདི་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་ཡོན་ཏན་
གཞན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་འཛོག་ལ། འདི་མ་སྐྱེས་ན་ཡོན་ཏན་
གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
པ་ཡིན་མིན་སེམས་འདི་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ། ཡོན་ཏན་གཞན་
ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
དོན་མཐུན་ཐོབ་ཅིང་། ལྟ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བའི་ཕྱག་བྱ་བའི་གནས་སུ་
འགྱུར་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐྱེད་ཅིག་གིས།
འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱུངས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་
ཀྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བཟོད་བྱ་ཞིང་། །འཛོག་ཏེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར།
ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་འདིས་སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
རུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ།
།དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགོ་གཞན་གང་གིས་ཟེལ་

གྱིས་གཞོན་པར་ འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
སོགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕན་ཡོན་དེ་ལྟར་མཐོང་
བའི་སྐྱེས་བུ་དེས། རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམས་ཏེ། གྱེ་མ་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བརྒྱད་དེ་མར་གྱུར་ནས་ཡང་ཡང་བྲིན་
གྱིས་བསྐྱངས་པའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀྱང་སྐྱེ་གན་འཆིའི་ཆུ་བོ་བཞིས་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོར་ནི་བྲེ། ལས་དཀར་ནག་གི་ཞགས་པས་ནི་དམ་དུ་བཅིངས།
བདག་འཛིན་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་བའི་སྤྱབས་སུ་ནི་རབ་ཏུ་ཆུད། མ་རིག་པའི་
ཐུན་པའི་སྤྱག་ཆེན་ནི་ཐུན་ལྟར་འཐེབས་པའི་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་མནར་བའོ་སྦྱུ་དུ་བསམས་ནས་སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་
ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྦྱུ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཤུགས་དག་ཆུ་བོ་བཞི་ཡི་རྒྱན་གྱིས་བྲེ། །

བསྐྱོག་དཀར་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས། །

བདག་འཛིན་ལྷགས་ཀྱི་བའི་སྤྱབས་སུ་ཅུང་། །

མ་རིག་ཐུན་བའི་སྤྱག་ཆེན་ཀུན་ནས་འཐེབས། །

ལྷ་མེད་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་དུ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་མཛད། །

གནས་སྤྱབས་འདི་འདྲར་གྱུར་བའི་མ་རྣམས་ཀྱི། །

ངང་ཚུལ་བསམས་ནས་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་མཛོད། །

ཅེས་སོ། །སེམས་འདི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྤྱིར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱོད་
ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་
དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །

འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད། དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྟོན་རང་གི་མ་བྱེད་སྤྱོད་བཤད་སྤྱོད་ལ་སྤྱག་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མར་
ཤེས་པ་དང་། དེས་ངོན་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་ངོན་པར་དང་། ལན་དུ་པན་
འདོགས་དགོས་པས་ངོན་གཞོ་བ་དང་། དེ་ཡང་བདེ་བ་ལ་འགོད་དགོས་པས་
བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པའི་བྱམས་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པའི་སྤྱོད་རྗེ་དང་། དེ་ཡང་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་ཁུར་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་བྱའོ་སྟེ་པའི་སྤྱག་བསམ་
རྣམ་དག་དང་སྤྱག་གིས་འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྙིང་ཐག་པ་ནས་བདག་གི་བདེ་དགོ་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་བྲུག་གི་རྒྱང་དང་འགྲོགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
པར་གཏོང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཐབས་དེས་རང་ལ་
ཚུར་ལེན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པའི་སྒྲོན་མེ། དེ་དག་གི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེའི་སྒྲོན་མེ་སྒྲོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
བདེ་དགོ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་ནི་བྱམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རང་
ལ་ལེན་པ་ནི་སྙིང་རྩེའི་སྒྲོན་མེ་སྒྲོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་
མེད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ངེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྩེས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
འདོད་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། གཞན་མ་ཆང་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྐྱེས་པའམ། ལྷུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པར་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་

བརྗོད་པ་ཡང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རུང་བཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་འདུག་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མི་ཆོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞན་ལ་མི་འཆོ་བ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་ལའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་ནི་དུལ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་སྟམ་པ་ནི་ཆེར་འབྲུལ་ལོ། །

སྤྱར་བཤད་པའི་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འགོ་བར་མ་བཟད། དེ་གཉིས་ཀའང་པན་ཡོན་གཞན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མདོ་ལས་གསུངས་པ་མཐོང་བ་ལས་ན། དེའི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞུང་གི་དོན་དང་སྒྱུར་བ། དེ་ལས་འསྐྱོས་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ལྷ་བ་འཆོལ་དགོས་ཚུལ། སྤྱིང་བ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་རྟོགས་ན་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པར་བསྟན་པ། སྤྱང་སྤྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ། ལྷ་བའི་དབྱེད་པ་རྫོགས་ཆད། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བའི་བྱང་ཆོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་འཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་ན། དེས་

འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་ཅི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་སྒྲོང་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །

ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །

སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་མི་བྱས་པས། །

དེ་ཕྱིར་རྟོན་འགྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །

ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སོགས་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་དང་། དགོན་བརྗེགས། བལ་ཆེན། མདོ་མང་སོགས་
དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་རྟོགས་པ་ལ་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
གསུངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ལྟ་བའི་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་། ལྟ་བ་གང་ལ་ཞུགས་
ན་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཁོར་འདས་
གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ནམ་
ཡང་མི་སྦྱ་བར་མཐོང་ཞིང་། དེ་དག་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་བཟུང་
བ་ལྟར་གྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་

རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་འཛོག་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཡང་།

གང་ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

རྒྱ་འབྲས་ནམ་ཡང་སྤྱོད་མེད་མཐོང་ཞིང་། །

དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱན་ཞིག་ལ། །

དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །

ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིའི་སྤྱོད་གུ་སོགས་དང་ནང་གི་
བདེ་སྤྱུག་སོགས་རང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆོལ་བར་འབྱུང་བའི་ཀྱན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་བ་
རྣམས་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་གཏིང་ནས་འཛོངས་པ་དང་། དེ་དག་བཏགས་
དོན་ངེ་ལྟར་ཡིན་བཅའ་བའི་ཆེ་རྟེན་རྒྱ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་བར་
ངེས་ནས། སྤང་སྟོང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་བམ་རིགས་ཤེས་
ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་མ་གོ་
བར་དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཉིས་ཆོགས་སུ་འདུར་མི་རུང་བའི་
འགལ་བར་འདོད་པ་དེ་སྤིད་དུ། ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་

རྟོགས་ཞེས་འདྲི་བ་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

སྒྲིང་བ་རྟོན་འགྲེལ་སྒྲིང་བ་མེད་པ་དང་། །

སྒྲིང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །

རི་སྤྱོད་སོ་སོར་སྒྲིང་བ་དེ་སྤྱོད་དུ། །

ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །

ཅེས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིང་སྒྲིང་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་

རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་བཞག་ཆོག་

པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོན་འགྲེལ་གང་ཡིན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་ཞིང་། རང་བཞིན་

གྱིས་སྒྲིང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བརྟོན་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས།

གང་ལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟོན་

ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་བྱིར་རྟོན་འབྱུང་མ་

ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བྱིར་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་པའི། །

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །སྒྲིང་སྒྲིང་དེ་

གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྒྲིང་དུ་མི་འགལ་བར་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲི་བ་རྒྱས་པའི་

དཔེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་གང་དུ་སྒྲིང་བ་དང་།

དེས་སྒྲིང་བ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། འོ་ན་དུས་གང་གི་ཆེ་ཆེད་ཅེ་ན། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་
གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
ཆེད་ཆད་ཡོད་དེ། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱུང་པ་ན། དུས་ནམ་ཞིག་གི་
ཆེ་རྒྱལ་བའི་རྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་བྱ་བྱེད་ནམ་ཡང་མི་སྦྲུ་བར་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་
སང་ངེ་བ་གཉིས་ལས། གཅིག་འཛོག་ཐུབ་པའི་ཆེ་ཅིག་ཤོས་འཛོག་མི་བདེ་
བ་ལྷ་བུ་རེས་འཛོག་མི་དགོས་པར། རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
མི་སྦྲུ་བའི་དོན་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས་དེའི་བྱེད་པས། བདེན་འཛིན་གྱིས་
བབྱང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འབྲོངས་ཏེ་སྟོ་ཡུལ་
དུ་མི་བདེ་བ་མེད་པའི་གོ་བ་ཆགས་པ་ན། ལྷ་བ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་དབྱུང་
པ་རྫོགས་ནས་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཆེད་པར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་།

ནམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །

རྟེན་འབྲེལ་མི་སྦྲུ་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། །

ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །

དེ་ཆེ་ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

ཞེས་སོ། །ཚུལ་འདི་ལྟར་ཆེད་པར་ཤེན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཚུང་བ་

ལས། དཀའ་ས་ནི་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་
པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་སོག་པ་པོ་
དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོར་འཛོག་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འབྲོངས་ཏེ། དེ་
རྣམས་སུ་འཛོག་བྱུང་བའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྤྱིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་
དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་
ལྟར་རྟེན་ན་དོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།
ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་འདི་ཤེས་ནས། ལས་དང་འབྲས་བུ་བསྟེན་པ་གང་། །དོ་
མཚར་བས་ཀྱང་འདི་དོ་མཚར། །མཛད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མཛད་བྱང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །

ལྟ་བ་ནི། གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བའི་བྱང་ཆོས་ཡོད་དེ།
སྤྱིར་སྤང་བས་མེད་མཐའ་དང་སྟོང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཡང་། འདིར་དེ་
ལས་ལྟོག་སྟེ་སྤང་བ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་དོན་གོ་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཀྱི་བདེན་
བྱུང་ཏུ་མེད་པར་ཤེས་རྒྱས་པས་རྟག་མཐའ་སེལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བར་ངེས་ན་བདེན་བྱུང་ཏུ་མེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
རྒྱས་པས་ཆད་མཐའ་སེལ་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་བསྟོས་
ནས་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་རྒྱར་འཛོག་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་
འཆར་ཆུ་ལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དབང་

དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུའང་།

གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །

སྟོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཉིད། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །

མཐར་འཛིན་ལྟ་བུས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྩེ་ཉིད་
ཀྱིས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་འབྲུང་བའི་དོན་གྱི་དངོས་
གཞི་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་འགྲོ་དང་། དངོས་
གཞི་རོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། མདུན་གྱི་རྣམ་
མཁའི་དབྱིངས་སུ་སེང་གའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཆོགས་པར་དང་ཆེ་བའི་གདན་
ལ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྐྱ་མདོག་དམར་སེར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་པ། ཕྱག་གཡས་རལ་གྱི་དང་། གཡོན་སྟེགས་བམ་འཛིན་པ། རལ་
བའི་ཐོར་ཚུགས་ཅན། དར་གྱི་ན་བཟའ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་
པས་སྒྲས་ཤིང་། ཞབས་དྲོ་རྩེའི་སྐྱེལ་ཁྱུང་གིས་བཞུགས་པ་རྩེ་བཙུན་བཙོང་
ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར། དེའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་

ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས། ཉན་རང་། སྤང་མའི་ཚོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐྱོར་བའི་སྤྱི་བོར་ཨོ། མགྱིན་པར་ཞུམ་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་
གིས་མཆོན་པར་གྱུར། ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ལ་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སྤྱན་
བྱངས། རྩྱུ་བྱི་ཉོ་མཉེས་སུ་མེད་པར་གྱུར་བར་བསམ་ལ། ཐུག་འཆལ་ཅི་
རིགས་དང་། བྱང་པར་མཐུན་སྤྱིད་མར་འབྱུང་བ་དང་། བསྐྱུ་ན། སྤྱབས་
གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་
པས་ཐུག་འཆལ་ཞིང་། མཆོད་དོ་སྤྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་མམ་
བདུན་སོགས་དང་། བདག་གཞན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སོགས་མཐུལ་ཅི་
རིགས་སུ་ལ་ནས། སྤྱིག་ལྷུང་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཅི་བགྱིས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་
ལོ་འཆགས་སོ། །རང་གཞན་སྤྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསགས་པའི་
དགོ་བའི་ཅ་བ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དོ། །ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་ལོ། །ཐུངན་
ལས་མི་འདའ་བར་རྟག་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། དགོ་བའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་བྱང་པར་སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་
རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་བསྐྱུས་
ཅི་རིགས་བྱ། དེ་ནས་གསོལ་འདེབས་གཞན་བྱེད་དམ། མ་བྱས་ཀྱང་རུང་།

བསྐྱུ་ན། མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་གནས་དམ་པ་
རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །བདག་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་། བྱུང་པར་དུ་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟར་དུ་སྦྱེ་བར་བྱེན་གྱིས་
སྟོབ་དུ་གསོལ། ཞེས་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བྲག་དུ་གདག། མཐར་
སྐྱབས་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་རྩེ་བཙུན་དང་། དེ་ཉིད་རང་ལ་ཐེམ་པས་
རང་ཉིད་ཀྱང་རྩེ་བཙུན་དུ་གྱུར་བར་བསམ་སོ། །

དེ་ནས་དལ་འགྱོར་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་སྟོར་སོགས་རྒྱས་པར་བསམས་
ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་མོད། འདིར་ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དོན་
སྙིང་པོར་བྲིལ་ཏེ། བསྐྱུ་ན་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལུས་
ཉིན་འདི་ཉིད་ཀྱང་། འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ་སོགས་འཆི་བ་
མི་རྟག་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེ་ནས་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ངན་
འགྱོར་སྦྱེས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཅི་ལྟར་རིགས་
པར་བསམས་ཏེ་ཆོ་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོ་ཅི་ལྟོག་བྱ། དེ་
ནས་གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་འགྱོར་སྦྱེས་ནའང་འཁོར་བ་
ལས་མཐར་ཕྱིན། སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཚུལ་དང་། འཁོར་
བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་མདོར་བསྐྱུས་རེ་བསམས་ནས་བྱི་མའི་
མདོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོ་དང་། འཁོར་བ་སྦྱི་ལས་སྟོ་ཅི་

སྒྲོག་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ཅི་སྒྲེ་བྲ། དེ་ནས་རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱིས་རི་ལྷར་གཟེར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྷར་ཡིན་
པར་བསྐྱས་ནས་རང་དོན་ཅམ་གཙུག་ལྷན་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་སྒྲོ་འགོག་ ཅིང་། བྱམས་
སྤྱིང་རྗེ་གྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཀྱིས་བར་བྱས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་
བརྟན་པོ་ཞིག་གཤམ། ཐ་ན་འང་ཆོག་ཅམ་ཞིག་ལན་མང་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བཅོས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན་པན་ཡོན་ཆེ་བར་རྗེ་ཉིད་
གྱིས་བཤད། དེ་ནས་བསམ་པ་དེས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་
རི་ལྷར་རུས་བཞིན་འཇུག་པར་བྱའོ་སྐྱེས་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྷར་བསམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ལ་པཎ་ནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ལྷགས་
འདིའི་ཐ་སྤྱད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཉམ་
གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ལས་གཅིག་དུ་
བྲལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་པཎ་པ་ལྷར། འདིར་ཡང་གཙུག་ལྷན་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་སྒྲོ་
བྱས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གནད་བཞི་ཚང་སྟེ། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད། ཐུབ་པ་ངེས་
པའི་གནད། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་
པའི་གནད་དོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་དགག་བྱའི་སྒྲིབ་ཚུལ་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་གང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་སྤྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར། དེ་ཉིད་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་དོན་སྤྱི་ཡང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་
འབྱུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་
མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱིར་ངའོ་སྒྲིབ་པའི་སྟོ་ཡིན་ཚད་བདག་
འཛིན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མིང་བརྟུང་
རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྲས་ནས་ངའོ་སྒྲིབ་དུ་འཛིན་པ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་བྱད་པར་དུ་བྲས་ནས་ངའོ་སྒྲིབ་དུ་འཛིན་པ་
དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྲས་པར་ངའོ་སྒྲིབ་དུ་འཛིན་པ་
དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་མེད། གཉིས་པ་ནི། རང་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་གྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན།
གསུམ་པ་ནི། སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་སྟོ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་གསུམ་ལས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་གྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པར་

བྱའོ། །དེ་ཡང་། བྲག་གཡང་ལྟ་བུ་ལས་ལྟར་ལ་ཁད་བའི་ཆོ། སྤང་བོ་ལྟར་བར་
འགྱུར་རམ་སྙམ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ང་ལིངས་པོ་ཞིག་ལྟར་ངམ་སྙམ་པའི་
འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལའང་། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་གསལ་
མོད། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་ཅག་རྣམས་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་
སྐབས་ཚུན་ཆད་དུའང་། ང་ང་སྙམ་དུ་སྟོང་གི་དགྱིལ་ནས་དམ་སྒྲིང་སྒྲིང་
འཆར་བ་ཞིག་རྒྱན་དུ་ཡོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་རང་གིས་ཉེས་པ་མ་བྱས་པ་ལ་
གཞན་ཞིག་གིས་བྱོད་ཀྱིས་ཉེས་པ་དེ་བྱས་སོ་ཞེས་ནན་གྱིས་བཀལ་བའི་
ཆོ། ངས་ཉེས་པ་མ་བྱས་ཀྱང་། འདིས་ང་ལ་འདི་ལྟར་བསྟོན་འཇུག་པ་འདི་ཅི་
ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། ང་ང་སྙམ་དུ་སྟོང་ཐད་ནས་ལྟར་ལྟར་འཆར་བར་ཡོད་ལ། དེའི་
ཆོ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །སྒྲོ་འདི་
འདྲ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་གསལ་བཟབ་སྟེ་སྐྱེར་བཅུག་ནས། སྒྲོ་བྱིང་དེ་ངར་
འཛིན་དེས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་པའི་ངང་ནས་རྒྱན་
ཆགས་སུ་བཞག། །སྒྲོའི་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས། ག་རེ་ངར་འཛིན་འདིས་ང་དེ་
གཞི་གང་དུ་བཟུང་། ཚུལ་ངེ་ལྟར་བཟུང་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་
ངར་འཛིན་དེས་ང་ནི་གཞི་བྱིའི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་
གྱི། རང་གི་སྤང་བོའི་སྟེང་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལུས་སེམས་རེ་རེ་ཁོ་ན་དང་།
གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་སྤང་བོ་ལྟ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་དམིགས་

ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཇིན་གྱི། ལུས་སེམས་གཉིས་ཆོགས་སམ། སྤང་བོ་ལྷ་
སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྤམ་མེ་བ་སྦྱི་ཅམ་དེའི་སྟེང་དུ། འཇིན་ཚུལ་པར་བཏགས་
པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། མ་བཏགས་གོང་ནས་ཀྱང་འདོགས་རྒྱུའི་ང་ཚུགས་སེ་
བ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་གྱུབ་པར་བཟུང་བ་དེ། ངར་འཇིན་སྟན་སྦྱེས་ཀྱིས་ངའི་འཇིན་
ཚུལ་ལོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་ཆོག་སྦྱི་དང་། བར་དང་ཐ་སྙད་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོམ་པར་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཚུར་བཀར་ཏེ་རྩེན་ཅེར་གྱིས་ངེས་པ་
ནི། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ནི། ངར་འཇིན་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་
བའི་ཞེན་དོན་གྱི་ང་དེ། སྤང་བོ་ལྷ་བོ་འདིའི་སྟེང་དུ་གྱུབ་ན། འདི་རྣམས་དང་
གཅིག་ཏུ་གྱུབ་བམ། ཐ་དད་དུ་གྱུབ། གྱུབ་ཚུལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་སྤང་གསུམ་མི་སྤྱིད་པར་ཐག་ཆོད་པར་ངེས་པ་ནི། ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་
གནད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟོ་ལ་འཆར་བ་དང་། གཅིག་གམ། དུ་མ་
གང་རུང་གི་རྣམ་པར་འཆར་གྱི། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འཆར་ཚུལ་
མེད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་འདི་ངེས་པ་ལ། སྦྱིར་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་
ཡིན་དགོས་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་ཞིག་སྟོན་དུ་གཏོང་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ང་དེ། རང་གི་སྤང་བོ་འདིའི་
སྟེང་དུ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་བམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གྱུབ་ན།

ངའམ་བདག་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་
 ལའང་བདག་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་ང་དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་
 ཐལ་བའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞོད་བྱེད་དང་པོ་
 ཡོད་དེ། སྤྱིར་ངའམ་བདག་ནི་ཡུང་བོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་། ཡུང་པོ་ནི་
 བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་ལ། དེ་འདྲའི་ང་དེ་ཡུང་པོ་ལྟ་དང་གཅིག་ཏུ་
 གྲུབ་ན་ནི། དེ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཅིག་ཏུ་སོང་བས། ཆ་
 མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ནི། གང་གིས་
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་། གང་ཉེ་བར་སྤང་བྱའི་རྣམ་གཞག་སོགས་མི་འཐད་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། ཉེ་བར་སྤང་བ་ངེ་ལྟ་བུར། ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ན། །དེའི་
 ཆེ་བདག་ཅུམ་ཡང་མེད་པར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ཉེ་བར་
 ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཆེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་
 བདག་ཡིན་ན། བྱོད་གྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
 དང་སྤང་བྱའི་བྱེད་པར་ནི། ངས་ལུས་སྤངས་ངའི་ལུས་ཡིན། ངའི་སེམས་
 ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲུས། ང་དང་ལུས་སེམས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་སྒྲོ་ལ་
 སྤང་ཞིང་འདོད་དགོས་པ་ལས། དེ་དག་གཅིག་ན་ལུས་ང་སྤངས། ང་ལུས་
 ཡིན་ཞེས་སེམས་ཡིན་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་རིགས་ཤིང་འདོད་དགོས་པའི་

སྟོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འདིར་མ་
ཞི་བར་སྤང་བོ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྤྱི་མར་སྦྱེ་བ་ལེན་དགོས་པ་སོགས་གྱི་
སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་དེ་སྤང་བོ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་མ་
གྲུབ་བར་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་བདག་ཏུ་མར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་
གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྦྱེ་བ་དང་དུས་སྤྱི་ཐ་དད་པའི་བདག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་
སྟོན་མེད་ཀྱང་། རར་འཛིན་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དེ། སྤང་བོ་རྣམས་དང་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཟུགས་སོགས་
སྤང་བོ་མི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་མི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རམ། ཡང་ན། ད་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་སྤྱི་ཡང་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟུང་དུ་བསམ་པ་སྟེ།
འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་བོ་བདག་ན་དེ་སྤྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་
ཀྱང་མང་བོར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་དེ་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དེ།
དེ་ཡང་སྤྱིར་ད་ཅུ་མ་ཞིག་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་མི་འགལ་མོད། རར་འཛིན་དེའི་
གཟུང་དོན་གྱི་དེ་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྦྱེ་འཛིག་
བྱེད་པར་སོང་བས། འདི་ལ་སྟོན་བཞིར་འགྱུར་བའི་ཐོག་མར་བརྟག་པ་
གཉིས་བྱ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་དེ་སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཅིག་སྤྱིའི་ཆ་སོ་སོ་བ་

རྣམས་དང་གཅིག་གཤམ། ཐ་དད། གཅིག་གོ་ཞེ་ན། སྤྲ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་
ནི། དེ་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲེ་བ་སྤྲ་ཕྱི་འི་ང་དང་ཆེ་
འདྲི་འི་ང་རྣམས་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རིགས་ལྷག་གི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དོ་སྣང་ན། སྤྲེ་བ་བྲན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། སྤྲིར་ཐ་དད་ཅུ་ལ་སྒྲོན་མེད་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་འི་ང་དེ་ཆ་
དེ་རྣམས་དང་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། བསྟོས་མེད་དམ་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐ་དད་ཏུ་
སོང་བས། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ང་
དེ་འི་ཆེ་དེ་འི་ཏུ་ས་ན་འདི་འབྲེལ་ཞིག་ཏུ་སྤྲེས་སོ་ཞེས་སྤྲེ་བ་བྲན་པ་འང་མི་སྤྲིད་
པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲེ་བ་སྤྲ་ཕྱི་འི་ཆ་གཉིས་གཤམ་འབྲེལ་མེད་རག་མ་ལས་པའི་སོ་
སོ་བ་ཡིན་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲེས་བྱ་ཞིག་གིས་རང་དང་རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་གང་ཟག་ལ། ང་ནི་དེར་གྱུར་ཏོ་སྣང་ཏུ་མི་བྲན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་
གཅིག་པ་ནི་ཐ་སྣང་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། ངར་འཛིན་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་ཐ་དད་ཏུ་
གྱུར་ན། བསྟོས་མེད་གྱི་སོ་སོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
གྱུབ་པར་སོང་བས། དེ་ལ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ།
འདུག་པ་ལས། གང་དག་རང་མཆན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་
གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་

སྒྲུང་པ་དང་། བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལས་བསགས་ནས། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་གསོག་པ་པོ་
དེས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་སྟོང་གོང་ནས་ཞིག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། འབྲས་སྟེ།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཞིག་ན། ཕྱིས་སྟེ་བ་ལེན་པ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས། ཆད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་བ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་
པའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྟོང་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱུང་པས་དེ་འབྲེལ་ང་དེ་ཕྱང་བོ་ལྷའི་
སྟེང་དུ་དེ་དག་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་བོ་སྟུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་ནི། དེ་ཕྱང་བོ་རྣམས་དང་
གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་བམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བས། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཐ་
དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། ཀ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བུམ་པ་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་
ལྟར། ཕྱང་བོ་ལྷ་སོ་སོར་བསལ་བའི་ལོགས་ཞིག་ནམ་བཟོས་པར། ང་དེ་
ཡན་གར་དུ་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས།
བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་
གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད། །ཅེས་སོ།

།གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་མ་བྱལ་སྟེ། སྤྱིར་ང་ཙམ་ཞིག་ནི། སྤང་བོ་
འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། སྤང་བོའི་ཆོགས་པའི་སྟེང་དུ་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་སྐྱེ་ཞིང་། སྤང་བོ་
འབྱུང་འཇིག་གི་ཆེ་ང་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འཇོག་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན། སྤང་སོགས་དར་རྒྱད་བྱེད་པའི་ཆེ་ང་ཡང་དར་རྒྱད་བྱེད་པར་འཇོག་
རུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། ཏྲ་དང་བ་ལང་བཞིན་དུ་ང་སྤང་མཆོན་
ཉིད་ཐ་དད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དེ། མ་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་
ལས། གལ་ཏེ་སྤང་བོ་རྣམས་ལས་གཞན། །སྤང་བོའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན། ངར་འཇིན་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་དོན་གྱི་ང་
དེ། རང་གི་གདགས་གཞི་སྤང་བོ་ལྡེའི་སྟེང་དུ་དེ་རྣམས་དང་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་
བྱལ་བོ་སྟམ་དུ་བསམ་སོ། །དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ངར་འཇིན་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ང་མེད་པར་གསར་དུ་ལྟོང་གིས་ངེས་
པ་ན། དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དང་པོར་རྟེན་པ་དང་། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོང་
ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ་གསུངས། འདིར་འཆོལ་བའི་གཞི་དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་ཡང་འཆར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན། ང་ཙམ་ཞིག་
འཆོལ་བའི་གཞིར་བྱས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་པས། རིགས་པའི་རྣམ་གངས་
བྱས་ན་འདི་ལྟར། ཐག་ཁ་བསྐྱོགས་པ་ལ་ཐུན་པ་བབ་པ་དེར། སྤྱལ་དུ་འབྱུང་།

པའི་སྟོ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། སྐྱལ་དེ་སྟོས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ། ཐག་
ཁའི་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་དང་ཡ་གྲལ་སོགས་གང་ཡང་སྐྱལ་མ་ཡིན་པ་ལྟར།
ཕྱང་བོའི་ཆོགས་རྒྱན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་བབ་པ་ན། བདག་ཏུ་
འཁྱལ་པའི་སྟོ་སྐྱེ་ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱང་བོའི་ཆོགས་རྒྱན་གྱི་སྟེང་དུ་བདག་ཏུ་
བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཕྱང་བོའི་ཆོགས་རྒྱན་ཡ་གྲལ་གང་ཡང་བདག་
མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཀྱང་མེད་པས། བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། སྐྱེས་
བྱ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། ། མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། ། རྣམ་ཤེས་མ་
ཡིན་ཀྱན་མིན་ན། ། དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་། ། སྐྱེས་བྱ་ཁམས་ཐུག་
འདུས་པའི་ཕྱིར། ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། གལ་ཏེ་ཕྱང་བོའི་
ཆོགས་རྒྱན་ང་མ་ཡིན་ན། ཕྱང་བོ་མཐོང་བས་ང་མཐོང་བར་ཅི་ལྟར་འཛོག་ཅི་
ན། སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ངའི་གདོང་རྒྱང་ལག་སོགས་ང་མིན་ཀྱང་འབྲེལ་
བའི་དབང་གིས་དེ་མཐོང་བས་ང་མཐོང་བ་དང་དེ་དག་ན་བས་ཀྱང་ང་ན་བར་
འཛོག་ཀུས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བདག་ནི་རང་གི་ཕྱང་བོའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་ཕྱང་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་
བཅའ་ན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱང་བོ་རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་མ་

ཡིན་ཞིང་། སྤང་བོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཡན་གར་དུའང་མེད། མཁར་གཞིང་
ལ་ཞོ་ལྟར་སྤང་བོའི་ཉེན་དུའང་མེད། དེ་ལྡེ་ལ་ལྟས་བྱིན་ལྟར་རང་ངོས་ནས་
སྤང་བོ་ལ་བཟེན་ནས་ཀྱང་མེད། ལྟས་བྱིན་པ་ལ་ང་དང་ལྟན་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དམ་རྣ་བ་དང་ལྟན་པ་ལྟར་སྤང་བོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུའང་རང་
ངོས་ནས་མེད། སྤང་བོའི་ཚོགས་པ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། དེའི་དབྱིབས་ཀྱང་
བདག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་ནི། རང་གི་ཡན་ལག་
རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙུལ་ན་མི་རྟོག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་
གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་
ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ང་མེད་པར་འགྱུར་རམ་སྟུང་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ང་
ནི་རང་གི་གདགས་གཞི་སྤང་བོའི་ཚོགས་རྒྱུན་ལ་བཟེན་ནས་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཚོས་མིང་རྒྱང་ཙམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་ཚོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱུང་
ཅིང་དབྱུང་མཐར་དབྱུང་དོན་མེད་དགག་ལ་ཅི་རུས་སུ་མཉམ་པར་འཛོག་གོ།

གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལ། དེགས་པའི་རྣམ་གངས་མང་ཡང་། འདི་ལྟར་རང་གི་ལུས་འདི་ལ་
དམིགས་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལུས་འདི་ནི། རང་གི་གདགས་

གཞི་ཡན་ལག་ལྔ་སོགས་ཚོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར།
ཡན་ལག་ལྔ་པོ་གང་ལ་ཡང་བསྟོས་མེད་ཀྱི་ལུས་ལིངས་པོ་ཚུགས་སེ་ཞིབ་
ཏུ་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི། ལུས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་
ཚུལ་ཡིན་ལ། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ནི། དེ་འདྲིའི་ལུས་དེ། རང་
གི་གདགས་གཞི་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟེང་དུ་དེ་དག་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་གམ། ཐ་
དད་དུ་གྲུབ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟེང་དུ་དེ་རྣམས་དང་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། སྔ་སྟེ་བར་གྱི་ལུས་
རྣམས་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟེར། ཡན་ལག་
ཅན་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན། བལྟ་བུ་ལྟ་བུ། འགྲོ་དང་འགྲོ་བ་པོ། གཅད་
བྱ་གཙོད་བྱེད་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟེར། ལས་བྱ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་ནི།
འདུག་པ་ལས། ལེན་པོ་དང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟ་ན་
ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་དང་
གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བམ་སྟམ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་
ཀྱང་ཆང་བ་ལྟར་ཐལ་བའོ། ། ཡང་ན་ལུས་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལྔ་

ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་རྣམས་དང་ཐ་དད་
དུ་གྲུབ་བམ་སྟམ་ན། སྒྲིབ་ཐ་སྟེད་དུ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། ངར་འཛིན་དེས་བཟུང་
བའི་དོན་ལྟར་ཐ་དད་ཡིན་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འགྲེལ་མེད་གྱི་ཐ་
དད་དུ་སོང་བས་མགོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། སྟོད་སྦྲད་སོ་སོར་
སྒྲོས་བསལ་བའི་འོག་ཏུ། ད་དུང་ལུས་རིལ་བོ་ཞིག་ལོགས་སུ་བསྟན་དུ་ཡོད་
དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་སྒྲིབ། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་གྱི་
ཡན་ལག་རྣམས་ལའང་སྒྱུར་ནས་དགག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ལུས་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ་ཡན་ལག་ལྔ་སོགས་ལུས་གྱི་གདགས་གཞི་
ཡིན་པས། ལུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་སུ་འདོད་པའི་
སྒྲིབ་ཏེ། དཔེར་ན། རུམ་པའི་མཆུ་ཞབས་སོགས་རུམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རུམ་
པ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་བཏགས་ནས་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཤིང་རྩ་ཡང་རང་གི་
གདགས་གཞི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གྱི་ཚུལ་སྒྲར་བཞིན་བཏགས་ནས་འགོག་པའམ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་
དབྱེད་ནས་འགོག་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། རི་རབ་ཁང་བྱིམ་སོགས་ཀྱང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་
ས་ཇོ་ཤིང་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་གམ། ངོ་བོ་ཐ་

དད། དང་པོ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན། རི་སོགས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
ས་རྩོ་ཤིང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན། ས་རྩོ་
ཤིང་སོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རི་རབ་ཁང་བྲིམ་སོགས་སུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། ། རོ་པོ་ཐ་དད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ས་རྩོ་ཤིང་སོགས་རེ་
རེ་ནས་བསལ་བའི་པ་རོལ་ནའང་རི་རབ་ཁང་བྲིམ་སོགས་དེ་ནི་འདིའོ་ཞེས་
སོགས་སུ་བསྟན་དུ་ཡོད་དགོས་ན། དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་།
ཆོན་ཆོགས་པ་ལ་སྒྱུ་འབྲས་སོགས་དང་། ས་རྩོ་ཤིང་སོགས་ཆོགས་པ་ལ་མཐོ་
ཡོར་དང་ཁང་བ། ཤིང་ཆོགས་པ་ལ་ནགས། སྤང་རྩོག་ཆོགས་པ་ལ་སྤང་བ།
མཆུ་ཞབས་སོགས་ཆོགས་པ་ལ་བུམ་བ། དུས་སུ་ཕྱི་ཆོགས་པ་ལ་ལོ་ལྷ་བ་
ཞག ། རབ་བྱུང་ཆོགས་པ་ལ་འདུས་སྡེ། དམག་མི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དམག་ཏུ་བཏགས་པ་རྣམས་ལའང་སྒར་བཞིན་སྒྱུར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བ་དགག་པར་བྱའོ། །

ཡང་། ཤེས་པ་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་སྟེང་དུ་བཏགས་པ་དང་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རིང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤོ་སྤོ་ཕྱི་སྤོ་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྒྱན་
གྱི་སྟེང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱུད་པ་སྒར་
བཞིན་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡང་རང་གི་གདགས་གཞི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
རེག་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་གམ་རོ་པོ་ཐ་དད། གཅིག་ན།

སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཆམས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་སོགས་དང་།
ངོ་བོ་ཐ་དད་ན། ཐོགས་བཅས་གྱི་རིག་བྱ་བཀག་པའི་སྟོང་ཆ་ལས་གཞན་དུ་
ནམ་མཁའ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་བསམ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཆོས་རྣམས་གྱི་སྟེང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་ཤས་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་མཁ། བསྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་དབང་གིས་སམ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་བསམ་པར་
བྱ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་
མི་འབྱུང་ རོ། །འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གྲིས་པ་ལ་མེ་ལོང་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་
གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ན། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ནི་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སོ་སྤྱི་སྟོ་ངོར། ཆོས་གང་ལ་
སྤང་ཡང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅི་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡུལ་
སྟེང་ནས་སྟོང་ཡུགས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་སམ། རང་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེར་
གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་སུ་འབྱུང་བས། འདི་ལ་

དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་ཟེར་ལ། སྒར་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འགོག་
མོད། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་ན་སྐྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་
འགོད་ལ། དེའི་ཆེ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོགས་ཆོས་ངེས་པས་རྟག་མཐའ་དང་། བསྐྱབ་
བྱེད་ངེས་པས་ཆད་མཐའ་སེལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་སྟོང་དང་འཆ་མ་
པའི་དབྱུང་པ་ཅི་རིགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དབྱུང་དོན་ལ་ཅི་བྱས་སུ་མཉམ་
པར་འཛོག། དེ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱུང་
ཅིང་བཅའ་ན་བཏགས་དོན་མི་རྟོག་ཀྱང་། སྒྱིར་མི་རྟོག་པ་མིན་པས། དེ་ལྟར་
བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་མེད་ཀྱང་སྒྱིར་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་
བྱེད་པར་བྱའོ། །མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་དབྱུང་དོན་མ་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་
ངེས་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛོག་དགོས་ལ། འཛོན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤྱགས་
ཞན་དུ་སོང་ན། སྒར་སྐྱང་ཚུལ་བརྟགས་ནས་དབྱུང་བསྟོམ་སྟེལ་མར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་
ནས་བལྟས་པ་ན། མིང་དང་བདུན་ཅུ་གྱིས་བཞག་པའི་ང་སོགས་བསྟོན་མེད་
དུ་ལམ་ལམ་དུ་འཆར་བ་ན། ལྟ་བ་དུན་ཅུ་རེ་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་
གྱིས་སྐྱུ་ལ་བའི་རྟ་སྐྱང་ནི་དེར་སྐྱང་ཡང་སྐྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱང་སྟོང་

ཆོགས་པའི་རྩོན་སྒྲུབ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདི་དག་ནི་སྒྲུབ་དབྱེད་པ་ལྟར་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་སྟངས་
ཆོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལུགས་འདིའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་མདོར་
བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། འཕགས་པ་སྒྱུ་སྒྱབ་གྱིས། སངས་རྒྱས་འཛིན་ཏེན་བསྙད་
དབང་གིས། གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། ཞེས་དང་། རྒྱ་བས་ཀྱང་།
བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཛིན་ཏེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་
ཡོད་ཅི་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་མི་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་དོར་མི་ཆེད་ཀྱང་མ་བཟགས་མ་དབྱེད་པར། རྟོག་པས་
བཟགས་ཙམ་མཁ། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་གྲགས་པ་དོན་མཐུན་གྱི་དབང་
གིས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
རིགས་པས་དབྱེད་ན་བཟགས་དོན་མི་ཆེད་ཀྱང་མ་དབྱེད་པར། རང་རང་གི་
གདགས་གཞི་ཕྱང་བོ་སོགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་རྟོག་པས་བཟགས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་
འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་སྟངས་དུ་
དབྱེད་ཅིང་བཙལ་ན་མི་ཆེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་བཟགས་མ་དབྱེད་པར་གདགས་
གཞིའི་སྟངས་དུ་བཟགས་ནས་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་ལས།

རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྷར། །དེ་
བཞིན་ཕུང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་སྟེང་དུ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་བཙུང་
བའི་ཆེ་བཏགས་དོན་མི་རྟོག་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་འཛོག་པའང་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འམ་འཛིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འབྲུབ་འབྲུར་
མིན་མོད་གྱི། །རྣམ་དབྱུང་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་
ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཤིང་རྟ་འི་དཔེས་གང་ཟག་
རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྙད་པ་ལས། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་
ཀྱན་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྷར་གང་ཟག་དང་ཤིང་རྟ་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛོག་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་སྐྱལ་དང་། མཐོ་ཡོར་ལ་འཁྲལ་ནས་
མིར་འདོགས་པ་ཡོད་པས། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱལ་དང་། མིར་འབྲུར་ལོ། །ཞེ་ན།
མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྐྱལ་དང་མིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་
ལ་མ་གྲགས་ཤིང་མི་འདོད་ལ། ཕུང་བོའི་སྟེང་དུ་བདག་དང་། ཤིང་རྟ་འི་ཡན་
ལག་ཚོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་
ལ་གྲགས་ཤིང་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཡོད་མེད་གྱི་དབང་

གིས་མིན་གྱི། གྲགས་པ་དོན་མཐུན་དང་བརྟེན་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཐག་ཁ་
དང་མཐོ་ཡོར་ལ་སྐྱལ་དང་མིར་འཛིག་ཏེན་གྱིས་མི་འདོད་པས། འགའ་ཞིག་
གིས་འབྱུང་པས་བཟུང་ནའང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་
པས། དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་། བརྟེན་དང་གྲགས་པ་དོན་
མཐུན་གཞན་གྱིས་གཞོད། སྤང་བོའི་སྤྲང་དུ་གང་ཟག་གམ་མི་དང་ཤིང་རྟའི་
ཡན་ལག་གི་སྤྲང་དུ་ཤིང་རྟ་སོགས་ཡོད་པར་འཛིག་ཏེན་ན་གྲགས་ཤིང་
འདོད་པས། དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་ཐ་སྙད་དང་ཆད་མ་གཞན་
གྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཐད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་གྱིས་པ་
དར་མ་གྲན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཡང་རབ་བྱུང་། དགོ་སྒྲོང་། སྒྲ་མ་ཞེས་
སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་རི་ལྟ་རི་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལེགས་
པར་འཐད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཚུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའང་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། རྟོག་པའི་དབང་གིས་
འཛིག་ཏེན་རྣམ་བཏགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྒྲོན་
བོད་གྱི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་མེད་པ་ལ། སྤུ་མི་ལོ་རྩ་བ་སོགས་གྱིས། ཡི་གེའི་
གཟུགས་གསར་དུ་བཟོས་ནས་འདི་ནི་ཡི་གེ་འདིའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་

བྱས་པ་ན། སྤྱི་མ་དེ་འདྲ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན།
ཡི་གེའི་གཟུགས་འདི་དག་ལ་འཇམ་སྒྲིང་འདིའི་ཕྱོགས་གཞན་ནམ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་ཡི་གེར་མ་གྲགས་པས། དེ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཡི་གེའི་
གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འགལ་ཡང་། ཕྱོགས་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་
འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། ཚུ་རི་འདི་ལ་གཞན་ན་ཡོད་པ་དག་གིས་པར་
རིའོ་ཞེས་འདོད་མི་རུང་བ་མིན་ཡང་། འདིར་འདུག་བཞིན་པས་ཚུ་རིར་ཁས་
ལེན་དགོས་པས། པ་རིའོ་ཞེས་འདོད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་
སྟོག་མེད་ཀྱི་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱང་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་
ན། སྟོན་མེད་དེ། འདི་ན་སྤང་བོ་དང་སྟོག་གི་དབང་བོ་སོགས་ཆང་བ་ཞིག་
ལ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས། འདིར་དེ་མེད་ན་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་མི་
འཐོབ་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཞན་ན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ། བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་དང་། མཆོག་དམན་བར་གསུམ་དང་། ཆེ་ཆུང་
དང་རིང་སྤང་སོགས་སྟོ་ལ་བསྟོས་ནས་འཇོག་ཚུལ་མང་བས་མཐའ་དག་ནི།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆེན་པོ་དག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི། སོ་སྟེས་ངེ་བཞིན་
ཞེས་པར་མི་བྱས་སོ། །

མདོར་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་འདོད་པའམ་རྟོག་པ་སོ་

སོ་ལ་བསྟོས་ནས་བརྒྱ་དང་ཐ་སྙད་གྱིས་བཞག་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྟོགས་
འདིར་སྟོ་སྟེར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། སྟོགས་གཞན་ནའང་དེ་ལྟར་
བརྗོད་དགོས་པ་སོགས་གྱི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་
ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། བྱད་ཆོས་གསུམ་ཆང་ན་ཡོད་པའི་གོ་ཆོད་ལ། དེ་
མ་ཆང་ན་ནི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་དང་། མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རིམ་བཞི་གི་སྟོ་ནས་འཛོག་པ་
ཡིན་སྟུང་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རིམ་གྲགས་
པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆང་མ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་
གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལས་སྟོག་པ་ནི་
མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འི་བཞེད་པ་བཞིན་བརྗོད་ན།
ཀ་བའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་བའི་ཤིང་སྤང་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཀ་བར་སྤང་ཡང་
ཀ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀ་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན། གང་
ཟག་གི་སྤང་བོ་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཡང་དེར་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །ཀ་བ་གང་ཡིན་
སྟུང་ན། དེ་ནི་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཤིང་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་
ཅམ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤང་བོའི་སྤང་དུ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་

ཏེ། གདགས་གཞིའི་ཤིང་དེ་མཐོང་བས་ཀ་བ་མཐོང་བའི་གོ་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཀ་བ་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། སྟོན་
མེད་དེ། གཟུགས་ཕུང་མགོ་རྒྱུ་ལག་གོས་དང་བཅས་པ་ནི་གང་ཟག་མིན་
ཀྱང་། དེ་མཐོང་བས་གང་ཟག་དེ་མཐོང་བར་འཛོག་ཀུས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་
ལྟར་བུམ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ལ་འང་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་
ནས་འགོག་པའི་ལུགས་སུ་བཞེད་དོ། ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་མི་འཐད་ཅེས་
ཟེར་ཡང་། ཁོ་བོ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་སུ་འདི་མི་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཐད་པ་ཁོ་ནར་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་གྱིས་པའི་ཤེས་
ངོར་མི་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་
བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར། སོ་སྟེའི་ཤེས་ངོར་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་སྒྲུང་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་དེ་དག་
རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་སྒྲུང་
བར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་མི་སྟེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
མི་རུང་སྟེ། རྩེ་ཉིད་གྱིས་གཞི་གཅིག་ལ་བསྟོས་པའི་གདགས་གཞི་ནི་དེའི་
བཏགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་མང་དུ་

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་མཆོན་ཅམ་སྟེ། དཀའ་བའི་གནས་འདི་
རྒྱས་པར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུངས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རི་སྐད་
བརྗོད་པ་ལྟར་དབྱེད་དེ། དགག་བྱ་ཕྱ་མོ་ནས་ཁེགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
ཁེགས་པར་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་
ནི། དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟོག་པར་རྫོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཅམ་ཞིག་ཤེས་པ་དཀའ་
བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་
དུ་འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པའི་
གཉིས་ཆོགས་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་དབྱ་མའི་ལྟ་བའང་རྟོག་པར་དཀའ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྗེའི་གསུང་འབྲུམ་ཐོར་བྱ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་
དང་དུས་ཆེས་གསེལ་ན་གང་དུའང་བཟུངས་མི་འདུག་སྟམ་པའི་གོ་བ་སྒྲིམ་
པ་ཅམ་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་རྟོག་པར་འཛོག་ན། སྒྲུང་བ་ཅམ་མ་བྱས་པའི་
དབང་བོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་རྒྱས་པས་དཀའ་བའི་དོན་མེད་
ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་ དོན་དམ་པར་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་ཉི་
བར་ཞི་བ་དང་། ཀུན་རྗོབ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་
ཅད་ཁས་སྒྲུངས་པས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་དཀའ་བས་སྟོང་བ་ཉིད་
རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསུངས་པས། དཔྱོད་ཚུལ་ལྟར་སྒྲུང་ཅམ་རེས་

མི་ཚོག་གི། །ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
དང་བྱད་པར་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
སོགས་ཀྱན་རྩོལ་གྱི་ཉེན་འགྲེལ་མི་སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །ཉིང་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
སྦྱ་མ་ཚུ་བུར་མི་ལམ་སྟོག་འབྲེལ་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚུ་ཡི་ཟླ་བ་
བཞིན། །ཞེ་ནས་འཇིག་ཉེན་པ་རོལ་འགྲོ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཞེད་ལས་སྦྱེས་
པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དཀར་
ནག་རི་བཞིན་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་བྱེད། །རིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོ་འདི་བཟང་
པོ་སྟེ། །སྤ་ཞིང་མཐོང་དཀའ་རྒྱལ་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ནི་སྦྱ་སྦྱབ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པའང་ཡིན་ཏེ།
བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཞེས་ན། །ལས་དང་
འབྲས་བུ་བསྟེན་པ་གང་། །ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཆར། །མཐད་བྱང་བས་
ཀྱང་འདི་མཐད་བྱང་། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ཀྱང་། རི་ལྟར་དེ་ནི་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཞེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྦྱེ་འགྱུར་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འགྲོམ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བརྟན་པའི་སྤང་བ་ཡང་། །གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་བརྟན་ག་ལ་འབྱུང་། །དེ་

རྒྱ་སོང་རྩུན་ཡང་འབྲས་འབྱུང་བས། །ལས་བྱུང་དུ་མི་གསོད་ཉམས་ལེན་
པའི། །ད་ལྟ་བ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས།
འདི་ཀུན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །དེས་བ་
གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དུ། །གོགས་མེད་པར་ནི་གྲོགས་བྱེད་པ། །འདི་ལས་ངོ་
མཚར་གྱུར་བ་དང་། །འདི་ལས་མད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །ཞེས་དང་། བཤ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེས་གྱུར་། །འཁོར་འདས་རང་བཞིན་རྩལ་ཅམ་མེད་པ་དང་། །རྒྱ་
འབྲས་རྟེན་འགྲེལ་སྒྲུབ་མེད་པ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།
གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་ན། །འདིར་འབད་གྱུར་ངལ་
བ་དོན་མེད་པ་ཞིག་གམ་སྒྲུམ་ན། །དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ནའང་འབད་པ་དོན་མེད་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཚུལ་འདི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེས་ནས་མོས་པ་ཅམ་
གྱིས་གྱུར་པན་ཡོན་མང་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། །སྤྱུ་རིན་ཆེན་བྱིན་པའི་མདོ་
ལས། །འཇམ་དཔལ་གྱུར་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་
བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྒྱུད་པ་བས། །གང་གིས་
ཆོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པས་ཉན་ན། །བསོད་ནམས་དེ་
བས་གྱུར་ཆེས་མང་དུ་བསྒྱེད་ན། །གང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །
གང་གིས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ལུང་འབོགས་པ་དང་། །འཆང་བ་དང་། །གཞན་
དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཞེས་དང་། །འཕགས་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་གྱིས།

ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་ཚུང་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །
ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་བཞི་འགྱུར། །ཐེ་ཆོམ་ཐོས་པ་ཅམ་ཞིག་གིས། །སྤྱིད་པ་
རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ཀྱང་།
རི་སྟེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་ཡོངས་བཟུང་
བ། །དེ་སྟེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་
འབྱུང་། །རི་སྟེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་འབྱུང་
འགྱུར་བ། །དེ་ལས་མང་བའི་བསོད་ནམས་ནི། །དམ་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་
ལས་བྱུང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བྱང་བསོད་ནམས་གང་། །དམ་ཆོས་འཛིན་
ལས་གང་བྱུང་བ། །སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡི། །བཙུ་བྱག་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་ཀྱང་མདོ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་མང་དུ་
བཤད་པ་མཐོང་བའི་དད་པས་ཡིད་བྱངས་ཏེ། འདི་ལྟར་འབད་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །

སྤྱས་པ། སྟོ་གོས་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྒྱས། །ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད། །གྲགས་པའི་སྤང་བ་རྟག་གསལ་བ། །རྩེ་བཙུན་སྤྲ་མས་དག་
ལེགས་སྟོལ། །མགོན་དེའི་ལེགས་བཤད་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་འཛིང་། །རྣམ་

དཔྱེད་དེད་དཔོན་མཆོག་གིས་ཞུགས་པ་ལས། །དགོངས་དོན་སྙིང་པོ་རིན་
ཆེན་ཐོབ་པའི་ཚུལ། །བསམས་ཆེ་བདག་ལྟའང་སྐལ་བ་བཟང་སྟམ་བགྱེད། །
འོན་ཀྱང་ཟབ་དོན་བཞིན་རས་ངོས། །ཉེས་པར་བཤའ་བའི་བྱི་མ་ཡིས། །གལ་
ཏེ་གོས་པར་མཆིས་གྱུར་ན། །རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་སྦྱན་སྒར་འཆགས། །ལེགས་
པར་བཤའ་ལས་ཐོབ་པའི་རབ་དཀར་དག། །འགྲོ་རྣམས་ཉེན་འབྱུང་རྟོགས་
པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། །མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ། །ཉེར་
ཞི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །

ཅེས་ལམ་གྱི་གཙུག་ལྷན་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མཐོན་པོའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་གཞུང་ལུགས་ཀུན་
ལ་གཟིགས་པའི་སྦྱན་མངའ་བ་ཀོ་ཁུ་བྱི་ནང་སའི་བཀས། ཅོ་ནེའི་མཆོན་ཉིད་
གྱི་སྒྲ་མའི་གོ་སའི་ཐོག་མར་གྱུར་བ། རབ་འབྱུངས་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་བཤའ་
སྒྲ་བ་གྱིས། གནས་བཏུན་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱལ་བར་བཏེན།
རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཟབ་དོན་ལ་བག་ཆགས་འཛིག་པ་དང་། གཞན་ལའང་ཕན་
སྲིད་སྟམ་པའི་འདུན་པས་སྦྱར་བའོ། །

སཏྲ་མཆོག་ལྟོ། །

༡༡། །སྟོ་སྟོའི་ཆོ་གའི་རྒྱས་འགྲེལ་གཞན་པན་ཉི་འོད་ ཅས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

འགྲེལ་པའི་སྟོར་ལྟར་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མོ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུན་ཡེ། གང་གི་མཆོན་བརྗོད་ཆོ་གའི་སྟོམ་
བཞུས་ མེས། །ངན་སོང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཐུན་ཆེན་རབ་བཙུག་སྟེ། །མངོན་མཐོ་
ངེས་ལེགས་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ། །བཙུག་ཐུན་ཐམས་ཅད་རིག་པར་
གྱས་སྐྱག་འཆོལ། །རྒྱལ་ཀྱན་གསང་སྐྱགས་རིག་སྐྱགས་ཐམས་ཅད་དང་།
ཟས་གཙང་སྐྱས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ། །སྟོ་ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་
གདུལ་བྱ་ལ། །སྟོན་མཛད་རྩི་རྩེ་འཛིན་རྒྱལ་དེ་ལ་འདུད། །ངན་སོང་སྐྱོང་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན། །གདུལ་བྱའི་སྐྱག་སྐྱབ་སྐྱོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྐྱལ། །
སྟོ་སྟོའི་ཆོ་གར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཞིག །སྟོ་ཐུན་འགའ་ལ་པན་བྱེར་
བཞད་པར་བྱ། །

འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེར་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བཙུག་ཐུན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་རི་སྟོད་ཅིག་
གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་
ལ། སྐྱགས་ལ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་
དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྐྱོང་རྒྱུད་འདི་ནི་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །སྐྱོང་

རྒྱུད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ངན་སོང་སྤྱོད་བའི་ཐབས་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱུག་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱུག་
 ཉེ་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་དག་སོ་སོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། བྱུང་པར་
 དུ་གཤེན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ལྷོ་སྒྲིལ་གྲགས་པའི་ཆོ་ག་འདི་བཤད་
 བྱོ། །ལྷོ་སྒྲིལ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཙུག་དགྲའི་རྒྱུད་ལས། ལྷོ་ཡི་སྒྲི་
 ཡི་ས་ཡི་ཆར། བྱུང་བ་ལ་བྱུ་བཞི་པའི། ལྷོ་གས་བྱུ་ལེགས་པར་བཅེགས་
 བས་ནི། །མ་ལྷུང་བ་ཡི་ལྷོ་བས་བྱུག། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷུང་ཏེ། དེའི་དོན་འཆད་
 པ་ན་རྟེན་ཆེན་ལས། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷོའི་སྒྲིལ་ལྷོ་གས་
 བྱུ་པད་དཀར་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་པའི་མིང་བྱང་སོགས་གྱི་
 རྟེན་བསྐྱེད་ནས་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པས། ལྷོ་སྒྲིལ་ཆོ་གར་
 འདོགས་པ་ཡིན་པར་སྤྱར་གྱི་ལུང་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་རང་ལུགས་བཤད་
 བས།

གཞན་གྱི་ལུགས་བཟོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཆེ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོག་
 འཕྲོག་པ་གཤེན་རྗེ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་གནས་པས་དེ་ཆར་གཙོད་པའི་བྱེད་སྟོ་
 བས་འགྲུགས་པའི་མཚན་བྱེད་དང་། རྒྱ་གར་ན་གྲོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོ་
 སྒྲིལ་སོ་འདོན་པ་དང་སྒྲོ་བསྐྱར་ནས་སྟོ་སྒྲིལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ་ཞེས་
 གསུངས། འདི་ལ་སྤྱོད་བའམ་སྤྱོད་ང་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། བགོགས་སྤྱོད་བ།

སྟོན་པ་སྟོང་བ། མི་ཤེས་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་འབྲུང་བའི་སྟོན་སྟོན་བཏགས་
པ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་དོན་གསལ་བ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་
ལས་གསོན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། གཤེན་པོ་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་སྒར་བཞིན་བདག་འཇུག་སྤངས་ཏེ། བཟླ་རྟ་ར་སོགས་
ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བཟུང་ནས། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྩེ་ས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོ་སྟོའི་ཆར་སྟེགས་བྱ་
ཁྱ་གང་བྱ་བཞི་བ་བྱས་ཏེ། བ་བྱུང་དང་ཅན་སོགས་ཀྱིས་བྱུག །ཁྱས་བྱམ་
ལོགས་སུ་བྱེད་ན་མགྲུལ་ཆེངས་སྟོན་པོ་ཅན་བཅས་ལ་རྩ་རིག་སོགས་
བཟུངས་ལ་བཞག །སྟེགས་བྱའི་སྟེང་དུ་པད་དཀར་འདབ་བརྒྱུད་གྱི་སྟེ་བར་
འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱུད་བྲིས་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱས་བྱ་ཞིང་། ཡི་གེ་ལེགས་པར་
བཏགས་པའི་རོའམ་གོས་སམ་མིང་བྱང་བཞག་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཤེན་
པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་པ་དང་། སྟོ་སྟོའི་ཁྱས་ལའང་དབང་གི་ཐ་སྙད་ཡོད་
པས་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་གི་བྱ་བའོ། །

ད་ལྟ་ནི་གསོན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་སྤང་ཡང་།
གཤེན་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱེད་སྟོལ་མི་སྤང་ཞིང་མ་དར་
རོ། །ཚུལ་མཐུན་མ་བྱུང་བྱིན་ཆེ་འདས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་བཞག་
ཀྱང་ཆོག་མོད། ཆེ་འདས་ལ་གཟུངས་ཁྱས་དང་དབང་བསྐྱར་ལེགས་པོ་བྱས་

ན་པའི་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་སྦྱོང་རྒྱུ་སོགས་ལས་བཤད་དེ། སྦྱོང་རྒྱུ་ལས། རོ་
 ལ་སྒྲགས་ཀྱིས་བཏབ་ནས་ཀྱང་། །ཆུ་མཆོག་གིས་ནི་བཀུས་ནས་ནི། །
 བཟུངས་པའི་དྲི་ཡིས་བྱུག་པར་བྱ། །གོས་དང་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ ཀྱང་།
 །སྒྲགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་འདུག་པས་བདུག །མེ་ཏོག་སྤེང་ལ་སོགས་པས་
 མཆོད། །གཙུག་ཕུང་དཔུང་པ་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲགས་བྲིས་པས་ནི་གདགས་
 པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་བྱིར། །སྟོན་དང་
 བཅས་ཉེ་དེ་དབུས་སུ། །བཞག་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཙུག་
 དགུ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དབང་བསྐྱར་བའི་པའི་ཡོན་ནི། རོ་རྩེ་
 གུར་གྱི་རྒྱུད་ལས། རུལ་ཆོན་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ནས་ནི། །གཤེན་ལ་གསོན་
 བཞིན་དབང་བསྐྱར་ན། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱེས་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
 ཐར་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྦྱོང་རྒྱུ་ལས། གང་ཡང་རུང་བ་ཤི་བའི་ལུས་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཟུག་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ན། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བར་སྦྱེས་ན་
 ཡང་སྦྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་པར་ཐར་ནས་སྟེ་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ལྷའི་རིགས་དེར་སྦྱེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་
 བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱེད་དོ། །སྤྱིར་མི་སྟོག་པས་རྒྱུད་ངེས་པ་ཅན་དུ་
 ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷའི་དབང་བོ་མདོར་ན་འཛིག་ཉིན་དང་འཛིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག་། དེ་ནས་སྒྲིག་པ་ཀུན་སྦྱངས་ཏེ།
དཔུལ་བ་ལ་སོགས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལས། དེ་ནི་སྦྱར་དུ་ནམ་པར་ཐར། །སྒྲིག་
ལས་ནམ་གྲོལ་བདག་ཉིད་དེ། །དག་པར་གྱུར་པའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི། །རིགས་སུ་
སྦྱེ་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་བཟོ་བ་ནི་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྤྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་ལ་གནས། །རིམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པར་འགྱུར། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་བཤམ། །གྱུར་གྱུམ་གྱིས་ནི་མིང་
ཡང་རུང་། །ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འཇིགས་ཆེན་ལས། །སེམས་ཅན་ནམས་ནི་
གྲོལ་བྱའི་སྤྱིར། །སྤྱད་པ་མཁན་གཞན་ལ་ཕན་བཅོམ་ཞིང་། །སྦྱོང་རྩེ་ཅན་
གྱིས་དབང་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་དང་། གྱེ་ལྷའི་བྱ་ནམས། ངན་སོང་དུ་སྦྱེས་བྱེན་
པ་དེ་དག་གི་མིང་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་ཞིང་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་དབང་
བསྐྱར་བར་གྱོས་ཤིག །ཅེས་པ་ནས། ཞག་བདུན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུ་སྟེ་
དབང་བསྐྱར་ན་གདོན་མི་བ་བར་ཞག་བདུན་གྱིས་ངན་སོང་གི་སྦྱིབ་པ་ལས་
ནམ་པར་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་སྟོར་ལས་ཀྱང་།
རྩལ་ཆོན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བྱས་ལ། །གཤེན་ལ་གསོན་བཞིན་དབང་བསྐྱར་
ན། །ངན་སོང་གནས་སུ་སྦྱེས་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་གྲོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །འོན་
ཏེ་མིང་ངམ་གཟུགས་བརྟན་ལ། །དེ་སྟར་རབ་ཏུ་གནས་བྱས་ཏེ། །མཆོད་རྟེན་

ནང་དུ་གཞུག་བྱས་ན། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་བསམ་མི་བྱུག། །ཅེས་དང་།
སྒྲོང་རྒྱུད་ལས། །ཞི་བའི་རོལ་གཟུགས་བརྟན་ནམ། །མིང་ལ་སོགས་པ་
ཡང་གིས་ནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་མ་འདི་དག་གིས་གཟུངས་སྒྲགས་
ཀྱི་མཐུག་ཏུ་གཤེན་པོའི་མིང་སྤེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་གིས་ནས་རབ་གནས་
བྱས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ནམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ན་པའི་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། གཤེན་
ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲགས་སྤེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་གིས་ཏེ་
བཅུག་ན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་སྒྲོལ་ཆོ་གའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་ཏེ། གཤེན་
པོ་ལ་བྱ་ཚུལ་དང་། ཆེ་ལྡན་ལ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོན་འགྲོ་
དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཐུག་གི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་བསྐྱེད་པ། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དགྲུག་གཞུག་བྱ་བ།
སྤྱི་གསོགས་དགྲུག་བྱ་བ། །གནས་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་རྟེན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་མིག་བྱང་
རྒྱལ་པ་ནི་ཆེ་འདས་ཀྱི་གཟུགས་གིས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་རིགས་བྱུག་གི་
ས་བོན་དང་། ངན་སོང་ལས་ཐར་པའི་སྒྲགས་མཐར་སྤེལ་ཆོག་གིས་པ་དང་།
འབྲིང་པོ་ལ་དེའི་སྤྱིང་ཁར་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་དང་། བསྐྱེས་
པ་ནི་ད་ལྟའི་བྱུག་ལེན་ལྟར་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཅམ་སྟེ་

གསུམ་སྒྲུང་དོ། །མིང་ཡིག་དང་པོ་འབྲི་བ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
རྒྱ་མཆོའི་རྒྱ་དང་དེའི་ར་ཅ་མ་འབྲི་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་མི་འགལ་ཞིང་། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་
བྲམས་པའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལ་མི་དང་། ཉན་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ལ་ཤྱི་
དང་སྟྲི་བྲིས་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

སྟྲི་ར་སྟྲི་སྟྲི་བྲ་བའི་སྟོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཡིན་པ་དེའི་བདག་
བསྐྱེད། བྲམ་བསྐྱེད། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་
སོགས་བྲ་དགོས་ལ། དབང་བསྐྱར་ན་ནི་བདག་འཇུག་ཀྱང་སྟོན་དུ་གཏོང་
དགོས་སོ། །ལྷག་ཏུ་གཤེན་པོའི་དོན་དུ་བྲ་ན་མདུན་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། སྟྲི་
སྟོའི་ཆོ་ག་ལས། དན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཀྱག་
པར་བསམས་ལ་ཞེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་བྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོ་བྲར་དུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཅིས་ཀྱང་བྲེད་
དགོས་པ་བྱུང་ན། བདག་བསྐྱེད་དང་བྲམ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་དགོས་ཤིང་།
མཐའང་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ཁྱས་བྲམ་ཅ་མ་ཞིག་ངེས་པར་བྲ་དགོས་
ཏེ། མ་བྲས་ན་བསྐྱས་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཆོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་
པ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་ལ་མ་སྐྱར་ན་མི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་བསམ་
པའམ། ཡང་ན་དན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མདུན་དུ་བཀྱག་པར་གྱུར་ཅིས་བྲའོ།
ཁྱིན་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ། ལས་བྲམ་ཡོད་ན་དེའི་ཆུ་དང་མེད་ཀྱང་ལས་

སྐྱེལ་སྐྱེད་ཅིང་བསངས་ལ། ལོ་ལྷུ་ཏ་སོགས་བརྗོད་དེ་རྟེན་དེའི་སྒྲིང་བ་
རང་ག་བ་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
ལོ་ནི་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་མཆོན་པ་
དང་སྐྱེལ་གྱི་འགོ་འདྲེན་ནོ། །ལྷུ་ཏ་ནི་སྒྲིང་བ་ཉིད། རྒྱ་ན་ནི་ཡེ་ཤེས། བརྗོད་
ནི་རྟོ་རྟེ། སྐྱ་ལྷ་ལྷ་ནི་རང་བཞིན། ལྷ་ལྷ་ཀ་ནི་བདག་ཉིད། ཨ་ཉི་ནི་ངའོ་སྟེ།
ཡུལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་ཞེས་པ་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པའོ། །སྒྲིང་པའི་རང་ལས་ཆེ་
འདས་ཀྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། ཆེ་འདས་དེ་ཉིད་གསོན་པའི་དུས་ལྟར་ཐ་མལ་བའི་ཆ་བྱད་ཅན་
གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དུག་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དབང་པོའི་
ཁམས་དུག་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་
དུག་སྟེ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་སོགས་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་དང་། མིག་རྣེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གསལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པར་
བསམ།

༥ གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་དགྲུག་གཞུག་ལ་གཉིས། ཕྱག་རྒྱ་དང་བདེན་

བརྗོད་ཀྱིས་དགྲུག་པ་དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་དགྲུག་ཅིང་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རོ་ཞེ་བསྐྱམས་པ་ནང་དུ་བཅིངས་ལ། མཇུ་བ་མོ་གཉིས་བརྒྱུང་བ་ཅུང་ཟད་
བཀྲུག་ནས་སྐྱགས་ཀྱི་ལྷར་བྱས། མཐེའུ་ཅུང་གཉིས་ཁབ་ལྷར་བརྒྱུང་བ་ཆེ་
འདས་ཀྱི་མགོར་འཛོག་པའམ་བཞག་པར་མོས་ནས། འགྲུགས་སྐྱགས་ཞོ་
བཟོ་ས་ཏུ་ཏྱུ་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དོན་ནི་རོ་ཞེའི་སེམས་ཁྱུག་ཅིག་ཅེས་པ་
སྟེ། གསང་འཛིགས་སོགས་གཞན་ལའང་འདི་ལྷར་བརྗོད་དགོས་ཀྱི། སྐྱགས་
གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ཉིད་སྟོན་བྱུང་དང་སྐྱར་ན་སྟོན་ཅ་རྒྱུད་
དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། དག་པོ་དབང་སྐྱག་ཆེན་པོས་བར་
གཅོད་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱག་ན་རོ་ཞེས་
དབང་སྐྱག་ཞབས་འོག་ཏུ་མནན་ཏེ་བསད་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ལ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་བཞིན་དུ་སྐྱག་རྗོར་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བཀའ་ཉོན་ལ་དབང་སྐྱག་འདི་རྒྱུ་བའི་འོག་ནས་བཏང་བར་བྱོས་
ཞིག་ཅེས་གསུངས་པས། སྐྱག་རྗོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བདག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་ཁྱོ་བོའི་
རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བས། བདག་གིས་འདི་བཀྲུམ་ལགས་ན་ནི་བདག་
གིས་ངི་ལྷར་བཏང་བར་བཀྱི་ཞེས་ཞུས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྐྱག་རྗོར་ལ་དབང་སྐྱག་ཆེན་པོའི་སྟོག་གསོ་བའི་བྱིར་ཞི་བའི་རྣམ་

ཤེས་འགྲུགས་པའི་སྤྱི་ལོ་བཟོ་ས་ཏུ་རྩྱུ་རྩེས་པ་འདི་ཉིད་ཐུགས་ཀ་
ནས་ཕྱང་སྟེ་གནང་བས། ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་རོའི་མགོ་བོར་
ཕྱག་རྒྱ་སྤར་བཤད་པ་དེ་བཞག་སྟེ། སྤྱགས་བརྗོད་པས་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་
ཤེས་བཀྲུག་ནས་ལུས་ལ་བརྩུག་པས་གསོན་པོར་བསྐྱར་བའི་སྟོན་བྱང་གི་
རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་དུ་སྤྱར་བའོ། །

འདིར་དོགས་གཅོད་ལ། སྟོད་ཕྱགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོ་ག་བྱས་པས་
ཆོག་གི་རྣམ་ཤེས་འགྲུག་པ་མི་དགོས་ཤིང་བཀྲུག་ཀྱང་མི་ཁྱགས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཁྱགས་ན་གསོན་པོར་བྱེད་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྣམ་ཤེས་ཁྱགས་མི་ཁྱགས་གང་ཡིན་ཡང་ཁྱགས་པར་མོས་ཏེ་ཁྱས་ཆོག་
སོགས་བྱས་ན་པན་བྱང་ཆེད། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དེ་ཅུ་མི་པན་པའི་ཕྱིར་རོ།
དཔེར་ན་དགྲ་བགེགས་ལ་མངོན་སྟོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་ཆེ་དེད་གཟུགས་
བྱས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་འགྲུག་པའི་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དགྲ་བགེགས་
དེར་བསྐྱོམས་ནས་མངོན་སྟོད་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་དགྲུག་གཞུག་སོགས་མ་བྱས་པར་གཟུགས་
བརྟན་ཅུ་ལ་མངོན་སྟོད་ཀྱི་ལས་བྱས་ཀྱང་གཞོད་པ་མི་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་མི་ཁྱགས་ན་ཆོ་ག་བྱས་པས་མི་པན་ནོ་སྟུམ་ན།
རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་ལྟར་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལྟར་

བསྟོམས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་སྤྱན་དྲངས་པས་དངོས་སུ་མ་
བྱོན་ན་ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་སོགས་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
ངོ།

ཅེས་ན་དེའི་ཆེ་ཡང་དངོས་སུ་བྱོན་མ་བྱོན་གང་ཡིན་ཀྱང་དངོས་སུ་
བྱོན་པར་མོས་པ་ཅམ་ལ་བཏེན་ནས་ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བྱེད་པའང་
དོན་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་སྐད་སྒྲ་བ་བྱོད་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཐམས་
ཅད་ལའང་སྐར་བ་བཏབ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་པན་འདོད་དང་
སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་དད་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
སོགས་ལས་པན་ཡོན་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་
པའི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་བྱས་པ་སོགས་ལ་སྒྲིག་པ་མེད་པར་འདོད་དགོས་
པའི་སྦྱོན་ཆེན་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ངོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོང་བ་གཞན་སྤངས་
ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནམ་ཤེས་དགུག་གཞུག་བྱ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་
ཡང་བྱས་ཆོག་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་དེ་སྦྱོང་བ་གཞན་ཞིག་སྤངས་ཟིན་
པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་དེར་དངོས་སུ་འོང་བའི་སྐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ནམ་
ཤེས་དགུག་པའི་ཆོག་བྱས་ན་པན་ཡོན་ཆེའོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་པན་ཆུང་སྟེ།
དཔེར་ན་དག་པོའི་མདོན་སྦྱོང་ཀྱི་ལས་ཞེས་སོགས་དཔེ་དོན་སྐར་ནས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འཕེན་ཆུང་ཤེས་དང་ལུས་གཉིས་ལས་སྟོབས་ཀྱིས་
 འབྲེལ་བ་ཆད་པས་རྣམ་ཤེས་སྤྲར་རང་ལུས་ལ་འཇུག་མི་རུས་ཤིང་། ལུས་
 ལ་འཇུག་མི་འདོད་པར་ཡང་བཤད་པས་རྣམ་ཤེས་ལུས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་
 གསོན་པོར་འགྱུར་མི་དགོས་ལ། སྤྲར་རྣམ་ཤེས་ལུས་ལ་བཅུགས་ནས་གསོན་
 པོར་བསྐྱར་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྲར་རངས་པའི་དབང་ལྷན་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དུས་
 འཁོར་གྱི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་སྐབས་ནས་ཤེས་ལོག་གི་དཔེར་བཞིན་དང་།
 སྤྲིང་བཟའ་ཆོས་སྤྱིད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལས་ཀྱང་ཤེས་ལ། སྤྲན་སྒྲིལ་མདོ་
 ལས་ཀྱང་། མཛའ་བཤེས་དང་ཉི་དུ་དང་སྒྲག་གི་གཉིན་མཆོམས་དུ་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་བསྐྱོད། སྤྱོད་པས་རྣམས་ནི་ལུན་པར་མཐོང་གཤེན་རྗེའི་མི་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་རངས་ཏེ། དེའི་ལུས་འདི་ན་ཉལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་གཤེན་རྗེའི་མདུན་དུ་བྱིད་ཅིང་། མི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྷ་སྤྱད་
 བཞིན་འབྲང་བ་གང་ལགས་པ་དེས་ནི་དགོ་བཤམ་མི་དགོ་བ་རྗེ་ལྷར་བསྐྱེ་བ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྗེ་
 ལ་ཕུལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲར་ལོག་ཅིང་མི་ལམ་
 མིས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཆའ་བའི་གནས་དེར་མཆོས་ཏེ། ཡང་ན་
 བེ་གདུགས་བདུན་ཞེས་པ་ནས། གདུགས་བཞི་བཅུ་ཅ་དགུ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྤྲར་ལོག་ཅིང་བྲན་པ་རྟེན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཏེ། འདིར་

གདུགས་བདུན་ནས་བཞི་བཙུ་ཅ་དགུ་ཞེས་གསུངས་པའི་གདུགས་ནི་ཞག་
བདུན་ནས་བཞི་བཙུ་ཞེ་དགུའི་མིང་ངོ་། །དེས་ན་བར་དོ་ན་ཡོད་པའི་ཆེ་ཆོ་
ག་བྱེད་པའི་སར་མི་ལམ་མི་བ་བཞིན་དུ་འོངས་ནས་ཆོ་ག་ཉན་པ་ལ་འཇུག་
པ་མི་འགལ་བར་སེམས་སོ། །

བདེན་བརྗོད་ཀྱིས་འགྲུགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འཕགས་པའི་དག་
འདུན་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
རྒྱུ་ཆེན་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལྷའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཙོ་བོ་དང་
ཤར་དང་ཤར་སྟོ་པ་རྣམས་ནས་བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བར་ལྷ་དང་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྣམ་སྤང་
ཅམ་དང་། རྫོ་རྩེ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བད་མ་དང་ལས་ཀྱི་རིགས་བཞི་ནི་ཤར་
དང་ཤར་སྟོ་པ་ནས་བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་བར་འཛོག་པར་མཛད་དེ། དེ་ལྷ་
ནའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཉུང་བར་སྤང་ངོ་། །ཡང་རྒྱུ་རྒྱུད་
དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་ལྷ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་།
དུམ་བུ་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐྱར་བའི་རིགས་བཞི་འཛོག་ཚུལ་ཞིག་བཞད་
དེ་སྟོན་མ་དང་མི་འདྲའོ། །

འདིར་སྤྱི་འགྲོ་ལྷ་ར་བྱས་ན་རྣམ་སྒྲུང་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། མི་བསྐྱོད་པ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་རྫོ་རྗེའི་
 རིགས། རིན་འབྱུང་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས། འོད་དཔག་
 མེད་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་པརྒྱའི་རིགས། རོན་བྱུང་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་
 ནི་ལས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་གོ། འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ནི་རིགས་
 དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འཁོར་རྣམས་ནི་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཏེ། རིགས་
 ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལའང་རིགས་ཆུང་ལྷ་ལྷ་ར་འབྲེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། ། སྤྱིར་
 པོ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷ་གཅིག་ལ་
 སྤྱིར་ན་སྤྱི་དང་ཕྱགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ནི་སྤྱིར་པོ་དང་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་གསང་སྤྱགས་དང་རིག་སྤྱགས་རྣམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱིར་བ་ཡིན་
 པ་འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱིར་བཤད་ན་སྤྱགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་
 སྤྱིར་པོའི་སྤྱགས་དང་། དེའི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་མཚན་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་གསང་
 སྤྱགས་དང་། རིག་སྤྱགས་རྣམས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་བྱང་ངེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་ཡོད་པས་སོ་སོར་བྱེ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་
 བཞི་འབྲེལ་ཀྱི་ལྷ་འི་བྱུང་པར་ངི་སྤྱིད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་པའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ལྷ་འི་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་འདོན་པ་ནི་མ་དག་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 གཤམ་ཏེ་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་ན། དེ་ལ་ལྷ་འི་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པ་དགོས་

མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དུ་ནི་ལྟའི་བྱང་པར་ཞེས་འབྱུང་གི་ལྟའི་
བྱང་པར་ཅན་ཞེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱང་པར་དུ་ཀྱན་རིག་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་ལྟ་ཆོགས་ཞེས་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ལྟ་དེ་དང་དེ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་མིན་གྱི་དེ་དང་ལྟན་
པའི་བར་དོའི་སྤྱ་བའི་ལུས་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་
གསུམ་དང་། ལྟ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་དང་། མངལ་སྐྱེས་ལ་
སོགས་པ་སྐྱེ་གནས་བཞེས་བསྐྱུས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ནས་སྐྱེ་
བ་བཟུང་སྟེ་གནས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ལ་གནས་འདིར་མཆིས་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་དུས་ལྡར་བའི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་ཆད་
ཁོ་ན་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་སོ། །དེ་དག་གི་ཆད་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
ནི་དུས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཡུན་བྱང་བ་མེད་ལ། དེའི་ཡུན་ནི་
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། རྩལ་སྤྱ་རབ་སྒྲ་འོག་བསྐྱར་བ་དང་། སེ་
གོལ་གཅིག་ཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་རེ་བཞེར་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བཤད་
པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་ཡུན་ལ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་སྟེ་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དེའི་སྐད་ཅིག་བྱུག་ཅུའི་ཡུན་ལ་ནི་

ཐང་གཅིག་གོ། །དེ་སྐུམ་ཅུའི་ཡུན་ལ་ནི་ཡུད་ཅམ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་སྣར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ལྷགས་རྒྱ་
ལྷ་བྱ་འཕྲོས་པས། ཆེ་འདས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་
གསལ་བ་ཨ་ཐུང་གི་རྣམ་པར་བཀུག་ནས། རྟེན་གྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས་ཏེ་
སྤྲིང་ཁར་ཐིམ་པར་བསམ། ཁ་ཅིག་ང་ཚྭ་འུ་འོ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བརྗོད་པར་
མཛད་དེ་མི་འགལ། ཨ་ཐུང་ཞེས་པ་དབྱངས་ཡིག་གི་དང་པོ་ཨ་ཐུང་རིང་ཆ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་འགྲུགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྐབས་གཞན་ལས་ཨ་ཐུང་
འད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བའད་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་དོན་མིན་ནོ།

གསུམ་པ་སྒྲིག་སོགས་དགྲུག་དཔ་ནི། ཨོ་འོ་རྟ་མེ་འོ་རྟ་མེ་སར་སྤྲ་པི་
ཞུ་ན་ཡ་འུ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆེ་འདས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཀུག་
པར་བསམ། སྒྲགས་དོན་ནི། འོ་རྟ་མེ་འོ་རྟ་མེ་ནི་སྤྲོངས་ཤིག་སྤྲོངས་ཤིག །
སར་སྤྲ་པི་ནི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད། ཞུ་ན་ཡ་ནི་ཁྱག་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། སྒྲིག་པ་
ཐམས་ཅད་ཁྱག་ལ་སྤྲོངས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ། སྒྲགས་འདི་ནི་གཙུག་དགྲུ་ལས་
གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་ཡང་རྒྱ་ས་པ་ལ་སྒྲོ་ན། རོ་རྩེ་ཁུ་
ཚུར་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་མཇུ་བ་མོ་ལྷགས་སྒྲོག་ལྟར་བཅིངས་ལ་ལེགས་པར་
ཀྱེན་དུ་འཕར་བ་ལྟར་བ་སྒྲོང་བའི་ཐུག་རྒྱ་བྱས་ལ། ཨོ་སར་ཨ་སྤྲ་ཡ་ཞེས་

སོགས་བརྗོད་པས་ངན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཀྱག་པར་བསམ། སྒྲགས་དོན་ནི། སངས་ཨ་མ་ཡ་ནི་ངན་སོང་བ་
ཐམས་ཅད། ཨྲ་ཀཱ་ཏ་ནི་འགྲགས་པར་བྱེད་པ། བེ་ལོ་རྩ་ནི་རྣམས་པར་
སྐྱོངས་ཤིག །བརྗོད་པ་ཡ་ནི་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་སྟེ། དོ་རྩེ་དང་མཚུངས་ཤིང་
མཉམ་པའི་སྒྲགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་ངན་འགྲོ་བ་རྣམས་བཀྱག་ནས་སྒྲིག་སྒྲིབ་
སྐྱོངས་ཤིག་པའོ། །འགྲགས་པ་འདི་ནི་སྟོན་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་གསུངས་པའི་
ཆོ། ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་སྒྲགས་འདི་བརྗོད་དེ་ངན་འགྲོ་བ་རྣམས་བཀྱག་ནས་རི་
རབ་ཀྱི་ཅེ་མོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཁོད་པར་མཛད་ཅིང་དེ་རྣམས་ལ་བོས་ནས་འདི་
སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་བཟོད་ལྷན་རྣམས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སུ་མཆི་བ་དང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དང་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོང་པོ་འདི་བྱངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་
ངན་སོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཙོམ་ལྷན་འདས་བདག་ཅག་སྐྱབ་བསྐྱུལ་གྱིས་
གཟེར་བ་འདི་ལས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་
དགེ་འདུན་དང་བྱོད་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་
མཐུན་པར་བསམ་པའོ། །དེ་ནས་དོ་རྩེ་བསྐྱུས་པ་ལས་གྲུང་མོ་བསྐྱེདས་ལ་
མཐེ་བོང་གཉིས་དང་མཐེ་ཏུ་ཆུང་བསྐྱང་སྟེ་མཉེ་ཞིང་བྲལ་བ་སྒྲིག་པ་འཛོམས་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཨོ་བརྗོད་པ་ཅི་བེ་སྟོ་ཏེ་ཡ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པས་ངན་

སོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ཞིང་། དེ་རྣམས་དེ་ནས་ཞི་
 ཉེ་རྣམས་སྤང་གི་ཞབས་བྱ་དུ་སྦྱེས་ཞིང་ལུས་ཏེན་རྒྱ་མཚོར་དོར་རོ་ཞེས་
 འབྱུང་བ་ཡང་སྔོན་བྱུང་དང་བསྟུན་པའོ། །སྤྲལ་སྟོན་ལ་བཟོ་བུ་ཁྱི་ཞི་བྱུག་
 བ་དོ་རྗེ་ཞེས་བོས་ནས། བི་སྟོ་ཏ་ཡ་ནི་རྣམ་པར་ངོལ་ཅིག་པ་སྟེ། བི་ནི་རྣམ་
 པར། སྟོ་ཏ་ཡ་ནི་ངོལ་ཅིག་པའོ། །གང་ངོལ་ན་སྤྲ་ཨ་བུ་ཡ་ནི་ངན་སོང་
 ཐམས་ཅད་དོ། །བརྒྱ་རྒྱ་ནི་འཆིང་བ་རྣམས་སོ། །སྤྲ་མོ་ཁྲ་ཡའི་སྤ་ནི་རབ་དང་།
 མོ་ཁྲ་ནི་ཐར་བའམ་གྲོལ་བ་སྟེ། ངན་སོང་གི་འཆིང་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་གྲོལ་
 བར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་པའོ། །སྤྲ་ཨ་བུ་ཡ་ག་ཏེ་བྱམ་ཞི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་
 རྣམས་ཏེ། ག་ཏེ་ནི་འགྲོ་བའོ། །སྤྲ་སྤྲ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། ཏ་སྤ་
 ག་ཏ་བཟོ་ས་མ་ཡ་ཏེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྗེའི་དམ་
 ཆོག་གིས་ངོལ་ཅིག་ཅེས་པའོ། །རྣམས་སྤང་གི་ཞབས་བྱ་དུ་སྦྱེས་ཞེས་པ་ནི་
 འདུས་པ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ལ་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཞབས་བྱ་དུ་སྦྱེས་ཞེས་བསྐྱར་དུ་བྱུང་ཞིང་། བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ནི་བྱེད་
 རྒྱ་མཚོ་དང་སྤིང་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་སོ། །

དེ་ནས་ཨོ་སྤྲ་བདེ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ཅིང་སྤྱིང་ཁར་དོ་རྗེ་བསྐྱམས་
 པ་སྤྱད་དང་བཅས་པ་ལན་གསུམ་ཡལ་བས། ཆེ་འདས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱངས་པར་བསམ། སྤྲལ་སྟོན་ལ། སྤྲ་བེད་ནི་ཐམས་ཅད་རིག་པ་སྟེ་

ཀྱན་རིག་ཅེས་བོས་ནས། སར་ཨ་ལ་ཡ་ནི་ངན་སོང་ཐམས་ཅད། བེ་ཤོན་ན་
ནི་སྒྲིངས་ཤིག་པ་དང་། བརྩ་བརྩ་ཉུ་ནི་དོ་རྩེས་འཆིང་བ་དོལ་ཅིག་ཅེས་
པའོ། །འདིར་སར་ལ་པེ་བེ་ཤོན་ན་ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤིག་པ་
ཐམས་ཅད་སྒྲིངས་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་གནས་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ནི། ཞོ་སར་བེད་ཞོ་
ཞེས་སོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་སྤྲགས་ཀྱིས་གནས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས། སར་བེད་ནི་ཀྱན་རིག་གམ་ཐམས་ཅད་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པས། ཐམས་ཅད་རིག་པའམ་མཁྱེན་པ་ནི་ལྟ་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་ཀྱང་།
དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ཆེ་འདས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཞོ་ཞེས་སོགས་བྱ་བར་བཤད་
པ་ལྟར་ཡང་རུང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་བྱིན་རྒྱབས་ནི། སྒྲིང་རྒྱད་
ལས། སྒྲིང་ཁ་སྒྲོག་མ་ཁ་སྒྲོགས་སུ། །དབྱལ་བ་མཛོད་ཤུ་རྩ་བ་གཉིས། །མགོ་
བོ་གཙུག་ཤུད་དཔུང་བ་གཉིས། །སྒྲ་དང་རྟེན་པ་ཤུས་མོ་བོལ། །ལོང་བྱ་སྒྲ་ཡི་
ཅེ་མོ་དང་། །མིག་གཉིས་དང་ནི་གསང་བ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་
ཉིར་གཉིས་སུ་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་བཅིངས་ནས་མཐེ་བོང་དང་གྲུང་མོ་དང་
མཐེའུ་ཚུང་བྱིན་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་ཁ་སྒྱུར་ནས་མཇུ་བ་མོ་དང་མིང་མེད་སེམས་
དཔའི་སྤྱིལ་གྲུང་བྱས་པ་གཏུགས་ཤིང་། ཞོ་བརྩ་ཨ་ནི་ཉིའུ་རྩ་ན་ས་མ་ཡ་རྩུ་
ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། སྤྲགས་དོན་ལ། ཨ་ནི་ཉིའུ་ནི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་

ཞིག །གང་གིས་ན་བརྩ་རྩོད་ཉེ་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ས་མ་ཡ་
ཉེ་དམ་ཆེ་ག་ཅན་དུ་འོ་ཞེས་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། སྒྱུང་བ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟག་མ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བགེགས་སྒྱུང་བ། གྲིག་པ་སྒྱུང་བ། མི་ཤེས་
པ་སྒྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བགེགས་སྒྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་དོགས་གཙུག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆེན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ན་དེ་
ཉིད་ལས། སྒྱུང་རྒྱུད་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་སྐབས་སུ། དེ་ནས་དེ་ཡི་གྲིག་བཙུག་
ལས། །བགེགས་དང་བྲལ་ཏེ་ཅི་བདེ་བར། །མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་མི་ཡི་ནང་།
ཁམས་གསུམ་སོགས་ནི་ཅི་བདེར་སྒྱུད། །ཅེས་གསུངས་པས། གྲིག་པ་བྲལ་
བའི་རྗེས་སུ་བགེགས་དང་འབྲལ་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ལ་མོ་མ་རྣམས་ན་དེ།
ཆེ་ལས་འདས་པའི་བར་དོ་བ་དེ་བགེགས་གྱིས་བཟུང་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
དང་མ་བྲལ་ན་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆ་བྱད་དུ་དེའི་ཁོར་དུ་སྐྱེས་ནས་གཞན་
ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་བདེན་ཏེ། བར་དོ་བ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་སྐྱེས་འགྱུར་
དེའི་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་གཟུགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་དང་།
ཅེས་དེ་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་ན་ཡང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་
སྔོན་མའི་གཟུགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །ཁོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི་གདོན་
གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆ་བྱད་བཟུང་སྟེ། དེའི་སྔོན་གྱི་རྒྱ་

མཚན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་མི་ལམ་
དུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ལ་བབས་ནས་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ངམ་ཉེར་སྤྱོད་
གོང་དང་བྱུང་བོ་ཉེ་ཕྱག་པའི་གཏམ་བརྒྱུད་བཞིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆེ་འཕོས་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མི་རྣམས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཆེ་ལས་དག་སྤྱི་གཤམ་གྱི་སྤྱད་པ་
བཞིན་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་དག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལེན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཛིན་ག་
ཉེན་པ་དག་ཟེར་བ་ལྟར་མ་ལགས་སོ། །ཆེ་འཕོས་པ་འདིའི་ཆ་ལྷགས་ལྟར་
སྤང་བ་ནི་བར་སྤང་ཁམས་འདི་ན་ངེ་བའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡོད་དེ། ངེ་བའི་ཆེ་ལས་མེད་
སེམས་ལ་ཉེ་བར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་ཡོད་དེ། དེས་ངེ་བའི་བས་བཅའ་
བའི་ཕྱིར་ཆེ་འཕོས་པའི་ལྷན་དང་གོས་དང་རྒྱན་དང་ཆ་ལྷགས་ལྟ་བུ་དག་
ཀྱང་སྤྱུལ་བར་བྱེད་དེ། ཆེ་འཕོས་པ་འདིའི་ཆ་ལྷགས་དང་གཏམ་བྱེད་ཅིང་སྤྱུལ་
པ་སྟོན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
ངེ་བའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཡང་གཞོད་སྤྱིན་དང་ཤ་བ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་
སོགས་པས་ཆེ་འཕོས་པའི་པའམ། བྱའམ་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་
མི་མ་ཡིན་པ་དེས་འཛིན་ཉེན་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱིས་ཆེ་འཕོས་པའི་གཏན་ཆིག་
དང་། ས་མལ་དང་ལོ་རྒྱས་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མི་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིན་

རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། མི་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་
 དེ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བ་བྱ་དང་སྤྱན་ལ་
 སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོར་ལྷན་ཅིག་པའི་བག་ཆགས་བརྟམ་པས་མཐོང་བ་
 དང་མི་ལམ་དུ་སྤྱང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་དེ་ལྟར་ཆེ་འཕྲོས་པའི་
 རང་གི་པ་མའམ། སྤྱན་རྒྱུའམ། བྲན་ཁོལ་ལམ། སུ་ཡང་རུང་བ་དག་དང་
 འགྲོགས་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བའམ། དག་རྒྱན་དང་། འཐབ་ཚུང་ལ་
 སོགས་པའི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་དག་མིས་ན། མི་དེས་
 མིས་པ་བཞིན་དུ་གང་མིས་པའི་པ་མའམ། སྤྱན་རྒྱུའམ། བྲན་ཁོལ་ལམ། སུ་
 ཡང་རུང་བ་མི་ལམ་ན་སྤྱང་བ་དེས་ཆོར་བ་ཡོད་ན་ནི་མིས་པ་དེ་བདེན་པ་
 ཡིན་ན། དེས་མིས་པ་ལྟར་མེད་པས་བདེན་པར་ངེ་ལྟར་བཟུང་། གྲེ་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་ཆེ་མ་འཕྲོས་ཀྱང་གཅིག་གིས་མིས་པ་གཅིག་གིས་མི་ཆོར་ན་ཆེ་མ་
 འཕྲོས་པས་ཕྱིས་པ་དེ་ཆེ་འཕྲོས་པ་དེ་ཡིན་པ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བག་ཆགས་
 བརྟམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ག་ཉེན་པ་དག་གིས་
 མཐོང་བ་དང་། བ་མ་ལ་སོགས་པ་མི་ལམ་དུ་མིས་ཏེ་ཆེ་འཕྲོས་པ་ལ་བསྐྱོས་
 པས། ག་ཞིན་པོ་དེ་བཟའ་བརྟུང་གིས་མགྱུའོ། །བཞོན་པ་ཞོན་ནོ། །གོས་གྱོན་
 ནོ། །རྒྱན་ཐོགས་སོ་ཞེས་སྤྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ་ཡང་བཟའ་བརྟུང་གིས་མི་
 མགྱུའོ། །བཞོན་པ་མེད་དོ། །གོས་མི་གྱོན་ནོ། །རྒྱན་མི་འདོགས་སོ་ཞེས་སྤྱ་

ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དག་ནི་བླ་མའི་ཁ་མའི་སེམས་ལ་ཉེ་བར་འབྲུག་པ་དང་།
མི་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དང་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་པ་ན་པ་མཐའ་སྤྱོད་
ནས་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏམ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོག་ཅི་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་
ཅི་འདྲ་བ་དང་། དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་བྱིས་པ་མ་དང་སྤྱོད་ནས་བྱ་ལ་སོགས་པ་
ལ་དེ་སྟོན་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་དུས་ན་གཏམ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་དང་།
གཟུགས་བྱེད་སྟོན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དང་སྟོན་པ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་པ་
དག་ཟེར་ན། དེ་ལགས་སམ་མ་ལགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་སྤྱོད་པ་ནི་ལུས་ཡོད་པའི་ཁ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་ལགས་ན། ཆེ་འཕོས་
པའི་ལུས་ནི་འདིར་བཞག་ནས་སེམས་གཟུགས་མེད་པ་དེས་རི་ལྟར་སྤྱོད། དེ་
སྟེ་ཞེ་བ་ལ་ལུས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་སྤྱོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་པ་མ་
དགོས་པས་གཞིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མེད་དོ། །

གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་འཕོས་པའི་མཆན་མ་དང་དན་རྟགས་
འཇིན་པ་དག་སྤྱོད་པ་ནི། རི་བླ་བྱ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱེད་དོ་
ཞེས་དང་། འཆི་འཕོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་
ནི་བླ་མ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་དང་། འབྲུང་པོ་
མ་ར་ཉིན་ཏ་ཀུན་ཏུ་གཏོགས་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་དག་གིས་བསྐྱབས་ནས་མི་མ་

ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་ཞི་བ་དེས་སྟོན་རི་ལྟར་གཏམ་བྱས་པ་དང་། ཆ་ལུགས་
 གྱི་དན་རྟགས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་དག་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བགེགས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་
 གཞོད་པ་རྣམས་སྦྱོང་བའོ། །འཆི་འཕོ་རི་ལྟར་གྱུར་བའི་མདོ་ནི་སྟོན་བའི་ཡབ་
 རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་སྟོན་པ་ལ་ཁྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོའི་
 སྟོན་པོ་ཀྱན་ལ་གཅེས་པ་ལྷ་ཀྱང་དགའ་སྦྱེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞི་བའི་ཆོ། ཉེ་འབྲེལ་
 རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟས་གོས་སྒྲ་ཆོགས་བསགས་ཏེ་དགའ་སྦྱེས་
 མཆོད་དོ་གསོལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བསྟོ་བ་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་ནས། དེ་
 ལྟར་ཟས་གོས་སོགས་གཞིན་པོའི་ཆེད་དུ་བསྟོས་པ་ལྟར་གཞིན་པོས་
 ལོངས་སྦྱོང་དམ་ཅི་སྦྱོང་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་ཁྱུས་ཤིང་། ཞི་ཟེན་ནས་ལོར་སོང་
 ཡང་གཞིན་པོའི་གཟུགས་མི་ལམ་དང་དངོས་སུ་ཡང་མཐོང་ཞེས་འཛིག་
 རྟེན་པ་རྣམས་ཟེར་བ་ལྟར་བདེན་ནམ་མི་བདེན་ཞེས་ཁྱུས་པའི་ལན་དུ་གོང་
 དུ་བྱངས་པའི་མདོ་ཆོན་རྣམས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་ནི་གཞུང་འདིའི་གཞིན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་
 རྟོགས་གཅིག་ཙམ་བྱངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད། དེ་ལས་རྒྱལ་པོས་
 ཁྱུས་པའི་ལན་དུ་སྦྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་དཔེ་བརྒྱད་ཀྱང་བཤད་དོ། །གཞན་
 ཡབ་སྐུས་མཇུག་བའི་མདོ་ན་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ཁྱུས་པའི་ལན་དུ་སྦྱེ་འཆི་རི་

ལྷ་རྩེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནམས་དཔེ་དོན་དུ་མ་དང་
སྤྱར་ནས་བཤད་ལ། ཞི་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་
ལས་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་པར་དུ་བཟང་སྦྱོང་གིས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ལས་དཔེ་
དང་གཏན་ཆིགས་དུ་མའི་སྟོན་ནས་བཤད་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆོད་མར་འཇིན་པས། རིགས་པའི་སྟོན་ནས་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་
དང་ལས་འབྲས་ཡོད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྷ་རྩེད་པའི་དགོས་སོ། །
བགེགས་སྦྱོང་བ་ལ་གྲུབ་ན་སྤྱུ་བུ་ཉམས་བྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་བཤད་ཀྱང་དེ་
འགྲུབ་དཀའ་བས་བགེགས་གཏོར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་
གིས་རྩྱུ་མཛད་དུ་བསྤྱར་ནས། ཨོ་བཟོ་མ་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་རྩ་ཐོག་སོགས་སྤྱན་འཛེན་
ཀྱི་སྤྲུགས་བཟོད་ཅིང་། དོན་ནི། རོ་ཞེ་ཁྱོ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རོ་
རྗེའི་དམ་ཆིག་གིས་སྤྱན་བྲངས་རྩྱུ་ཞེས་པའོ། ཁྱོ་བོ་སྤྱན་འཛེན་དང་བསྟོན་པ་
འདི་ནམས་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ནས་འབྱུང་བས་དོན་བསྐྱུས་ནས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོ་བོ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་འོད་ནི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་
བསྐྱལ་བའི་མེ་འབར་བ་ལྷ་རྩེད་འབར་ཞིང་། དེའི་འོད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་འདོད་
པའི་ཆགས་སོགས་སྤྱན་པ་དང་འབྲུ་བ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་
བསྐྱལ་བ་མེ་ལྷ་རྩེད་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དོན་ནི་བསྐྱལ་བ་འཇིག་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་
དང་སྤྱར་བའོ། །ཞེ་སྤང་ངམ་དེ་འབྲུ་བའི་གཤེན་རྗེའི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་

འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེས་སྤང་དཔའ་བོ་ཆེན་པོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་གི་
 བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཅན་དང་། བགོགས་ལོག་འདྲེན་ཐམས་ཅད་དང་སྤོན་
 པོའི་མཐའ་སྟེ་ཆོགས་གཞོན་ཅིང་། ས་རོལ་གྱི་དབྱ་རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད་
 པའི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོ་བོ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ་སྟེ་
 བཞུགས་ཆོད་ཐམས་ཅད་ལོག་འདྲེན་བགོགས་སོགས་འདུལ་བའི་སྤྲང་དུ་
 སྦྱོན་འདྲེན་ན། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱེད་རྣམས་མཆོད་པར་བྱེད་ཀྱིས་འདིར་
 གཤེགས་སུ་གསོལ། ཞེས་ཁྱོ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱོན་བྲངས་པས་བྱོན་པར་
 བསམ། ཞོ་བརྩ་མ་རྒྱ་གྲོ་རྒྱ་རྒྱ་ས་སྤྱ་རི་མ་ར་ནི་སྤར་བཞིན། ཨེ་ཨྱི་ཉི་ནི་
 ཚུར་བྱོན་ཚུར་བྱོན། དྲ་མ་ར་སད་ཀ་རི་ནི་རབ་མཆོག་ཏུ་བསྟེན་བཀྱར་བ།
 ཨ་ཁྱི་པ་ཏྲི་ཚུ་སྤྲུ་ནི་མཆོད་ཡོན་སོ་སོར་བཞེས་གཞི་ཚུགས་ཞེས་སོ། །ཀ་
 མ་ལ་ཡེ་སྟྲི་ནི་བརྒྱ་ལ་ཁྱོད་ཅེས་གདན་དབུལ། དེ་ནས་ཚུ་གཉིས་བུའེ་སོགས་
 ཉེར་སྦྱོད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་ལུལ་ནས། །

༥ རྩེ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟོད་དེ། དོན་ནི་མཆོན་
 ཅམ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཆོས་སྐྱེས་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་ངང་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་འཛིག་ཉེན་
 རེས་སུ་འཛིན་པའི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡང་མི་སྟོང་ཞིང་། གཏུལ་བྱ་ཞི་
 དཔག་གི་ཐབས་དུ་མས་འདུལ་དགོས་པས། དཔག་པོས་འདུལ་བའི་ཆོད་དུ་ཐབས་
 ལ་མཁས་པས་ཁྱོ་བོ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྤྱར་སྟོན་པ་ཁྱོ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

མེ་དཔུང་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་འཕྲོ་བའི་ཆོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། ཐུགས་
རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་ཁྲོ་བ་མེད་པ་ནི་བའི་ངང་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། སྐྱའི་ཆ་ཐུགས་
ནི་ཞལ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་ལ་སོགས་བ་བྱེད་རམ་པའི་སྐབས་
ཅན་ལ། གསུང་གི་ང་རོ་རྩྱུ་དང་པཌ་སྒྲ་བག་པོ་འབྲུག་སྟོང་གི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་
བའི་སྒྲ་ལ། སྤིང་གསུམ་མ་ལུས་དབང་དུ་སྤྱད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་བ་སྒྲུལ་
བསྐྱར་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱེགས་
པའི་མཆོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
ཉོན་མོངས་པ་དང་དུག་ཆེན་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་རྣམས་ཅད་ནས་འཛོམས་པར་
མཛད་པ་མཆོན་ཕྱིར། སྒྲུལ་གདུག་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
འདིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དུག་ཆེན་དང་སྐྱར་ཡང་རུང་ངོ། ། ། བསྐྱལ་བ་
འཇིག་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སྟེ་དབུས་དཀྱིལ་ན་ནི་དཔལ་
བོའི་སྟངས་སྐབས་ཏེ་འདུག་སྟངས་བརྒྱུད་བསྐྱམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཉི་
མ་དང་ལྷ་བའི་འོད་འབར་བ་ལྟ་བུ་སྤྱན་གྱི་སྤང་མིག་གིས་ལྟ་བའི་འོད་གྱིས་
བགོགས་ཀྱི་དཔུང་སྤེལ་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ། བྱང་ཞིང་སྟོམ་ལ་
ཁོས་པ་ལྟ་བུའི་གདུམ་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་ལ་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བའི་མཐའི་མེ་ལྟར་གཟི་
བརྩིད་འབར་ཞིང་། སྤྱན་སྟོག་སྟོང་འབྲུ་བ་དང་འབྲུ་བའི་ཞལ་ཁོ་གཉིས་དཔལ་

བར་བསྐྱུས་ཤིང་མཆེ་བ་རྫོན་པོ་བཞི་གཅིག་གས་ཏེ་ཞལ་ནས་རམ་པའི་ང་རོ་
 འབྲུག་སྐྱ་སྟོང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོགས་པ་བཞིན་སྒྲོགས་པ་ཁོ་རྒྱལ་བགོགས་
 ཆོགས་འདུལ་བ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། དེ་ནི་བསྟོད་པ་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ།
 བསྐྱུ་ན། ཧྲིཿ ཞལ་ནས་འཇིགས་པའི་སྐྱ་ཧྲི་ཧྲི་ཞེས་པའི་ཧྲི་གི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ངས་
 བར་སྒྲོགས་ཤིང་། སྟོབས་དང་རུས་པས་བགོགས་རྣམས་མ་ལུས་པ་འཇོམས་
 བར་མཛད་ཅིང་། ཐུགས་རྗེས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྟོལ་
 བའི་ལྷ་བགོགས་ཀྱི་དག་ཁོ་རྒྱལ་ཁོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། ཅེས་བཟླ་ད་
 རས་གཏོར་མ་གསུམ་དང་ཉིང་ལོ་འཆང་བུ་བཅས་བཞགས་པའི་གཏོར་མ་
 གཞུང་ལྟར་བསངས་སྐྱངས་བསྟེད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱགས་ནི།
 ཨོ་ཨ་ཀཱ་རོ་སོགས་ཏེ། ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྒྲོའོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཨ་ཀཱ་རོ་ནི་ཨ་ཞེས་བྱ་བ། ཐུ་ཁི་ནི་སྒྲོའོ། །སྐར་རྩམ་ཚོ་
 བྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཨཱ་ཏུ་རུའུ་རུ་ཏུ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་།
 ཨོ་ཨཱ་ཙྱཱི་ནི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་ནོ། །

བསྟོ་བའི་སྐྱགས་ནི། ཨོ་སྐར་བིལྱི་ཞེས་སོགས་ལན་གསུམ་བཟླ་ད་
 ཅིང་གཏོར་མ་གསུམ་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་བྲ། སྐྱགས་དོན་ལ།
 ཨོ་སྐར་བིལྱི་ནི་བགོགས་ཐམས་ཅད། ར་མཆས་ཅ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །བེ་ལྷ་ནི་སྐྱ་ཆོགས། ཐུ་ཁི་བྱ་མི་

སྟོན་སྟེ། སྐྱེ་བུ་ཉི་མའ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ཁི་ལྷན་ཏེ་ནི་ནམ་མཁའ་འཕགས་
ཤིང་། སྤྱི་ར་ཏེ་ཁྱབ་པའམ་འཕྲོ་བ། ཨི་མི་ནི་འདི། ག་ག་ནི་ནམ་མཁའ།
ཁི་ནི་དབྱིངས་སུ། གྱི་རྩ་དྲི་ནི་བྱངས་ཤིག། །བ་ལྷི་ཏེ་ནི་གཏོར་མ་འདིའོ། །
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཤིང་ཁྱབ་པའི་
གཏོར་མ་འདི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བྱངས་ཤིག་ཅེས་དང་། སྤྱི་རྩ་ནི་གཞི་
ཚུགས་ཞེས་བའོ། །གཏོར་མ་བསྟོ་བ་ནི་ཞི་བས་སྐྱབ་བའོ། །

དེ་ནས་ཏིང་ལོ་ཆང་བུ་བཅས་གཡོན་དུ་བསྟོར་བ་ལན་གསུམ་དང་།
སྤྱི་གས་ནི། ཨོ་སྤྱི་རྩ་ནི་ཞེས་སོགས་ལན་གསུམ་བརྗོད། སྤྱི་རྩ་ནི་འདུལ་བ། ཉི་
སྤྱི་རྩ་ནི་ངེས་པར་འདུལ་བ། གྱི་རྩ་གྱི་རྩ་ནི་བྱགས་བྱངས། གྱི་རྩ་སྤྱི་ཡ་གཉིས་ནི་
འཛིན་དུ་ཆུག་གཉིས། ཨ་ན་ཡ་ཏོ་མི་ཁྱག་ཅིག་གྱེ། ལྷ་ག་སྤྱི་ནི་བཅོམ་སྤྱན་
འདས་ཏེ། རྩྱི་ནམས་དང་པུ་ནི་དོན་དེར་བསྐྱལ་བའོ། །འདི་ནི་ཞི་བྱ་བྱེད་
མས་སྐྱབ་བའོ། །

དེ་ནས་བཀའ་བསྟོ་བ་ནི། རྩྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ས་གཞི་སོགས་
ཏེ། དོན་ལ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱེད་པ་
མིན་གྱི། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱབ་བས།
ཁོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱི་གས་སྐྱབ་ཆེན་པོའི་ས་གཞི་ཞེས་སོགས་སྤྱི་བསྐྱར་མི་

དགོས་ལ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བགོགས་ཆོགས་ཀྱན་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པའི་ལྷ་ནི་
 ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་སྒྲོན་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་
 ཞེས། ད་ནི་གནས་འདིར་དགྱེལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྒྲོམ། །ཞེས་པ་འདི་གཞན་དུ་
 བསྐྱར་ཆོག་སྟེ་དེ་ཡང་དགྱེལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་དང་།
 གཞན་རབ་གནས་དང་སྦྱིན་སྲེག་ལྟ་བུ་ལ་རབ་གནས་ཆོ་ག་དང་སྦྱིན་སྲེག་
 ཆོ་ག་བྱ་ཞེས་དང་། གཞན་སྦྱིན་བདག་བར་ཆད་སེལ་ཞེས་དང་། ཆེ་འདས་
 རྟེན་སྦྱིབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སུ་བབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་བསྐྱར་
 རུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་གདོན་བྱེད་རྣམས་གནས་འདི་ནས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་
 བར་གྱིས་ཞེས། །གལ་ཏེ་ང་ཡི་བཀའ་ལས་འདར་ཞིང་མི་འགྲོ་ན། །སྒོ་བོ་ཡི་
 ཞེས་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་མེ་རབ་དུ་འབར་བ་ཡིས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་ཆལ་བ་
 བརྒྱར་འགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞོད་པར་སེམས་པའི་བགོགས་རྣམས་
 བརྒྱག་པར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བ་བ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །

དེ་ནས་སྤར་བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། བྱེད་
 པར་དུ་ཆེ་འདས་ཆེ་གོ་མོ་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། གསོན་པོའི་དུས་ན་ཆེ་གནས་
 པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ཆེ་འཕོས་ནས་གང་དུ་གནས་པའི་ལུས་སྒོག་དང་
 མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བགོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
 དང་། གོང་དུ་བཤའ་པ་ལྟར་ཆེ་ལས་འདས་པའི་ཆ་བྱེད་བཟུང་ནས་དེའི་ཉི་

འབྲེལ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་རྣམས་བསྐྱེད་ཞིང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་གཞོད་
སྒྱེན་དང་ཤ་བ་དང་འབྲུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོར་མ་འདིས་ཆིམ་
པར་གྱིས་ལ། གཞོད་པ་དང་འཆེ་བའི་བསམ་པ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ལ་
ཕན་པར་འདོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་རང་རང་སོ་སོའི་
གནས་སུ་སོང་ཤིག ། གལ་ཏེ་མི་འགོ་ན་ནི་ཁོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྩེ་མེ་རབ་
ཏུ་འབར་བས་ལུས་སྒྲིག་པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འཛོམས་ཤིང་བརྒྱག་པར་
འབྱུང་བར་གདོན་མི་བཏོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ལྷན་ཞིའི་སྒྲགས་བརྗོད་པ་དང་།
གྲུ་གྲུལ་གྱིས་བདུག ། ཡུང་དཀར་གྱིས་བྲབ་ཅིང་། རོལ་མའི་སྐྱ་དག་ཏུ་བྱ་བ་
ནི་དག་པོས་སྦྱང་བའོ། ། དེའི་དང་པོ་གཏོར་མ་སྒྱེན་པ་ནི་རྩལ་དང་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་སྒྲགས་གསུམ་ཞི་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཉིང་ལོ་བསྐྱོར་བ་ནི་རྩལ་
ཞི་བ། སྒྲགས་དག་པོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཞི་དག་བྱེད་མ་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པ་ལ་
རྩལ་སྒྲགས་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ཀའང་དག་པོའོ། ། ཁོ་བོ་སྦྱན་དངས་ནས་
དབང་པོར་གསོལ་བ་དང་བཀའ་བསྟོན་བ་སོགས་ཀྱང་ཞི་དག་འདྲེས་མའོ། །
གཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་སྟོང་དང་དམིགས་པ་གཏོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་
པར་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པའི་རྩལ་དག་པོ་ནི་ཡུངས་ཀར་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །
བགེག་སྟོང་བའི་ཚུལ་སྟོང་རྒྱད་ལས། དེ་ནས་གདོན་རྣམས་གཞོམ་པའི་
ཕྱིར། ། མདོན་སྟོད་ཀྱང་ནི་བརྩམས་བྲས་ཏེ། ། ཞེས་དང་། དེ་ཡིས་ལུས་ཅན་

སྡེག་སོགས་དང་། འགོགས་རྣམས་གཞོམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ། གོས་ནག་
 བགོས་ཤིང་ཁྲིས་ནས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་བདག་ཉིད་བསྐྱུར། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཕྱག་རྒྱུ་དྲག་པོ་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ནི། སྡོན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་དབང་ཕྱག་དྲག་པོ་འཁོར་
 བཅས་ཁོང་གིས་བརྟལ་བས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྡོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ལས་ཤེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་སྒྲིག་པ་སྦྱོང་བ་ལ་གསུམ། སྦྱོང་སྒྲིག་གིས་སྦྱོང་བ། བྲབ་
སྒྲིག་སྒྲིག་སྦྱོང་བ། ལྷས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོང་རྒྱུད་ལས་དེ་ཡི་
མིང་ནས་སྒྲོས་ནས་ཀྱང་། སྒྲིག་པས་འབྲུལ་སྒྲིག་བརྒྱ་འཕམ་ནི། །ཡང་ན་
བརྒྱ་སྒྲིག་སྦྱོང་དག་ཏུ། སྦྱོང་སྒྲིག་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། །དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོར་
གྱུར་བ་ཡི། །སྒྲིག་པ་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནི་བའི་
སྦྱོང་སྒྲིག་ཆེ་འདས་དེའི་མིན་ནས་སྒྲོས་པའི་སྒྲིལ་ཆོག་དང་བཅས་གངས་དེ་
ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་ན་ལྟར་སྦྱོང་བར་གསུངས་སོ། །ད་ལྟར་མ་
གྲུབ་ན་རྗེ་རྩེ་ཁོ་བོའི་རྒྱུད་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུད་པ་དག་ལ་ནི། །གཞུ་ཡི་རྣམ་
འདྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །སྦྱོང་བར་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དབང་། །དེ་ཡིས་སྦྱོང་
ཁར་འབར་བ་ཡིས། །འོད་ཟེར་འབར་བ་ཀུན་ཏུ་འབྲིགས། །འོ་གྱུར་སྒྲིག་པ་
མི་བཟང་བ། །སྒྲིལ་སྒྲོས་སྦྱང་ནས་ནི། །དེ་ལས་ཁོ་བོའི་གཟུགས་བསྐྱོམས་

ཏེ། །ཀུན་ཏུ་ཐོས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། ཡམ་
ཞིང་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱི་མེ། །རབ་སྐྱར་དོ་རྩེ་ཁོ་བོ་ཡིས། །མཉམ་པར་གཞག་
བས་སྟོམས་ཞུགས་ལ། །ཏིལ་བསྐྱེག་བས་ནི་སྒྲིག་བསྐྱེག་ཅིང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིན་སྐྱེག་བྱ་བའི་མེ་མདག་སོགས་སྟོག་བྱས་ལ། བསངས་
སྐྱངས་ཏེ་བསྐྱེད་ཚུལ་སྟོ་སྟོའི་ཆོ་ག་ལས། རི་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་
ནང་དུ་ཁོ་བོ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་སྐྱ་མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
དོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་ཅིང་ཞལ་གདངས་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་ལ་
ཞེས་འབྲུང་སྟེ་བསྐྱུས་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། འདིར་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་
སོགས་མ་བྱུང་ཡང་ཕྱག་ལེན་ལ་མཛད་དེ་ལེགས། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ནི་རྟེན་
ཆེན་ལས། རྩྱུ་ལས་ནི་བའི་ཐབ་ཁུང་དཀར་པོ་རྒྱམ་པོ་ཁ་བྱེར་ལ་དོ་རྩེའི་འཕྲུང་
བས་བསྐྱོར་བའི་ནང་དུ་རྩྱུ་ལ་རི་ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྐྱར་བའི་དབུས་སུ། བི་
ལས་བརྒྱ། རི་ལས་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ལས་དོ་རྩེ་རྩྱུ་གིས་མཆོན་པ་ལས། དོ་
རྩེ་མཁའ་འགྲོ་སྐྱ་མདོག་ནག་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཕྱགས་ཁར་རྩྱུ་
མཛད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་དོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་
བས་བརྒྱན་པ། ཞབས་གཡོན་བརྒྱང་པ། ཞལ་གདངས་པར་བསྐྱེད་པའི་
གནས་གསུམ་དུ་ཨོ་ཨྲཱཱྃ་གསུམ་བཞེད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ཡེ་ཤེས་པ་
དགྲུག་གཞུག་སོགས་བྱས་ནས་མཆོད། མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །དོ་རྩེ་

དབྱིངས་ནི་མཁས་པ་ཆེ། རྫོ་རྩེ་གསུམ་མཆོག་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ། རྫོ་རྩེ་
མཁའ་འགོ་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། ཁེས་པས་བསྟོད།

དེ་ནས་ཆེ་འདས་གྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་སུ་རྒྱུང་གི་དགྱིལ་འཁོར། ལྷེ་བར་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབར། ལྷེ་ཁར་སྒྲིག་པའི་ས་བོན་པོ་ནག་པོ་དེ་ལ་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་བསམས་ལ། ལྷེ་བའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་མེ་འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལྷེ་ཁའི་པོ་དེད་ནས་སྒྲོ་ནས་ཐོན་ཏེ་
སྒྲིག་པ་རྩ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ལག་པའི་མཐེལ་ལམ། ལྷོད་དུ་ཉིལ་
ནག་པོ་ལ་སྒྲིག་པའི་གཟུགས་བྱས་པ་ལ་ཐིམ་པར་བསམས་ཏེ། མཇུ་བ་མོ་
དང་མཐེ་བོའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་བསམས་ལ་ཏེ་དེས་བཅད་ནས་ཁྲོ་བོའི་ཞལ་དུ་
ཕུལ་བར་བསམ་ཞིང་། ལོ་བཟླ་རྒྱ་ཁ་ཁ་ཁྲ་ཏི་ཁྲ་ཏི་སྐྱ་པོ་པོ་ད་ཏ་ན་
ཟླ་སྒྲིན་ཀུ་རུ་སྒྲུ། ཞེས་བཟླས་ཤིང་ཉིལ་བསྐྱེད་པས་སྒྲིག་པ་དག་པར་
བསམས་ལ། ཁྲོ་བོ་ལ་མཆོད་བསྟོད་བྱས་ཏེ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། །

སྐགས་དོན་ནི། བཟླ་རྒྱ་ཁི་རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ཁ་ཁ་ཁི་ཟོ་ཟོ། ཁྲ་ཏི་ཁྲ་
ཏི་ཁི་ཟོ་ཞིག་ཟོ་ཞིག་སྐྱ་པོ་པོ་ནི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད། ད་ཏ་ན་ཁི་སྐྱེགས།
ཟླ་སྒྲིན་ཀུ་རུ་ཁི་ཐལ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅིས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་ཆེ་མེ་དང་མེ་ལྷ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་མོས་ཤིང་། སྒྲིག་སྒྲིབ་རྣམས་
སྒྲིག་པ་རྩ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་མོས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྒྱུར་བར་

འགྲུར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲིག་སྒྲིབ་རྣམས་གཟུགས་ཅན་མིན་ཅིང་། མེ་ཐ་མལ་
བས་ནི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་མི་རུས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་བྲབ་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་བ་ནི། སྟོང་རྒྱད་ལས། ཐལ་
བ་ཡུངས་ཀར་བྱེ་མ་སོགས། །རང་གི་མིང་སྟོས་སྒྲགས་བཏབ་པས། །བཞུས་
པ་བྱས་ཏེ་སོང་ནས་ཀྱང་། །རྒྱ་མཚོའི་འབབ་པའི་སྐྱུང་དོར་ན། །དེ་ལྟར་ཡང་
ནི་སྒྲིག་ཅན་ཡང་། །རན་སོང་ལས་ནི་ཐར་འགྲུར་ན། །འཛིག་ཏེན་བསོད་
ནམས་ལྡན་ཅི་སྟོས། །ཞེས་དང་། གཙུག་དགུ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཕྱིར་བཞེས་
བྱ་བ་ནི། ཡུངས་ཀར་གྱིས་ནི་བྱ་བ་སྟེ། །ཡུངས་དཀར་མེ་ཏོག་དང་ལྡན་པས། །
གསང་སྒྲགས་བཞུས་ཤིང་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲགས་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཞོ་སར་སྤྱི་པོ་ད་ཏ་ན་བཟོ་རྒྱུ་པའ། ཅེས་པ་ནས། སྒྲགས་འདིས་ཡང་
དག་བརྟེན་ན་ནི། །རན་སོང་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
པས། བྱེ་མའམ་ཡུངས་ཀར་སོགས་ལ་ཀློག་ཀྱི་དང་། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་
དང་། གཙུག་ཏོར་བྱེ་མེད་དང་། བསྐྱེད་ཀྱི་ཁའི་གཟུངས་རྣམས་ལན་ཉིར་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཅུ་རིག་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་མཐར་མིང་
སྟེལ་དང་བཅས་པ་མང་དུ་བཞུས་ལ། བྲབ་སྒྲགས་བརྟོ་ལྟ་བཞིན་ཅིང་ཡུངས་
ཀར་སོགས་ཀྱིས་རུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཏེན་ལ་བྲབ་པར་བྱའོ། །ཀློག་ཀྱི་འདི་
ཐན་ཡོན་ནི། དེའི་ཚོགས་ལས། སའམ། ཏིལ་ལམ། ཡུངས་ཀར་རམ། རྒྱ་གང་

ཡང་རུང་བ་ལ་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་ཏེ་རུས་པའམ་ཞི་བའི་ལུས་ལ་གཏོར་
 རམ་ཁྱུས་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲེག་པའམ་འཆད་པའི་ནང་དུ་བརྟུག་སྟེ་
 བཞག་ལ། རིག་སྤྲུགས་ཀྱང་བྲིས་ཏེ་མགོ་ལ་བཏགས་ན་དེ་ངན་སོང་དུ་སྦྱེས་
 བ་ཡང་ཞག་བདུན་གྱིས་གདོན་མི་བར་ཐར་ཏེ། བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་
 རྟེན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྤྲུགས་དོན་ལ། གི་ག་ནི་གི་ག་
 བེ་སྤྲེག་པ་རྣམས་སྤྲེག་པ་རྣམས། རོ་ཅ་ནི་རོ་ཅ་ནི་སྤྲེགས་པར་གྱིས་གཉིས་
 སམ་འགག་པར་གྱིས་གཉིས། རོ་ཏ་ནི་རོ་ཏ་ནི་ཆོད་ཅིག་ཆོད་ཅིག་གམ་ཆད་
 པར་གྱིས་གཉིས། རྩ་ས་ནི་རྩ་ས་ནི་སྤྲུག་པར་གྱིས་སྤྲུག་པར་གྱིས། བྲ་ཏི་ཏ་
 བ་བྲ་ཏི་ཏ་བ་ཏི་སོ་སོར་བསྐྱུན་གཉིས་སམ་སོ་སོར་ཆོམས་གཉིས། སར་
 གམྱ་མ་རི་བླ་ར་ཏི་མེ་ནི་བདག་གི་ལས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའམ་
 ལས་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་ནས་པ་རོལ་ཏུ་གྱིས། སར་སཏྲ་རྒྱུ་སྤྲུ་ནི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པའོ། །

རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཟུངས་ནི་དེའི་འོག་པ་ལས། སེམས་ཅན་སྤྲེག་པ་བྱེད་
 པ་གང་དག་ཞི་བའི་དུས་བྱས་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཟུགས་འདི་ཡུངས་ཀར་
 ལ་ལན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་རུས་གོང་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཏོར་
 བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའམ། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་གནས་སམ། ག་ཞིན་རྗེའི་
 འཛིག་རྟེན་ནས། ཡི་དྲགས་སམ། གཞན་ངན་འགྲོ་རྣམས་སྦྱ་སྦྱེས་པར་གྱུར་

ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གཟུངས་འདིའི་མཐུས་ངན་གྱི་དེ་དག་ལས་ཐར་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཟུངས་ཀྱི་སྒྲགས་དོན་རྒྱུ་ལས་མ་བཤད་
ཀྱང་། འདིར་གྲིས་ན། ཞོ་ན་མོ་ལྟ་ག་མ་ཏེ་ནི་བཙུམ་ལྟ་འདས། སར་ཏེ་ལོ་གྱ་
ནི་ཁམས་གསུམ་ཀྱན་ལས་སམ། འཛིག་ཏེན་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཞེས་
པ་སྟེ། སར་ནི་ཀྱན་ནམ་ཐམས་ཅད། ཏེ་ནི་གསུམ། ལོ་གྱ་ནི་ཁམས་དང་འཛིག་
ཏེན། བྲ་ཏེ་བི་ཤེལ་ཡ་ནི་སོ་སོར་འཕགས་པའམ་བྱུང་པར་འཕགས་པའོ། །
བུལ་ཡ་ཏེ་ན་མཆི་སངས་རྒྱས་བྱུང་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

ཏུ་ཐུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞོ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ནི་ལྟའི་ས་བོན། ཤོ་ལྟ་ཡ་ཤོ་ལྟ་ལ་ནི་
སྟོངས་སྟོངས། བི་ཤོ་ལྟ་ཡ་བི་ཤོ་ལྟ་ཡ་ནི་ནམ་པར་སྟོངས་ནམ་པར་སྟོངས།
ཨ་ས་མ་ནི་མཉམ་མེད། ས་མཉམ་ནི་ཀྱན་ནས། ཨ་པ་བྱུ་ས་ནི་སྒྲུང་བའི་འོད་
དམ་འོད་ཟེར། སྒྲ་ར་ཏ་ག་ཏེ་ནི་འཕྲོ་བའི་གནས་སམ་འགྲོ་བ། ག་ག་ན་སྒྲ་
མ་བི་ཤུ་ཏེ་ནི་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་པར་དག་མ། ཨ་ལྷེ་ཤེ་ཏུ་མི་ནི་
བདག་ལ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། སར་ཏ་ཐུ་ག་ཏུ་ཆི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲ་ག་ཏ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ། བ་ར་བ་ཙ་
ན་ནི་གསུང་རབ། ཨ་མི་ཏ་ནི་འཆི་མེད་དམ་བདུད་ཅི། ཨ་ལྷེ་ཤེ་ཀའ་མངོན་
པར་དབང་བསྐྱར་བ། མ་རྒྱ་ལྟ་བུ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། །མཉམ་གསང་སྒྲགས། ཐུ་
དམིགས་ཀྱི་ཏ་ར་ཀྱན་ནས་བསྐྱུས་གཉིས། མ་མ་བདག་ ཨ་ཡུ་ཆོ།

སྒྲུབ་ཅི་གུན་ནས་འཛིན་པ། འོ་རྟ་ཡ་འོ་རྟ་ཡ་སྦྱོངས་སྦྱོངས། བེ་འོ་རྟ་ཡ་
བེ་འོ་རྟ་ཡ་རྣམ་པར་སྦྱོངས་གཉིས། ག་ག་ན་ནམ་མཁའ། སྤ་སྤ་མ་རང་
བཞིན། བེ་འོ་རྟ་རྣམ་པར་དག་མ། བྱུང་པ་བེ་འོ་ཡ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ།
པ་རི་འོ་རྟ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ས་ཏ་ས་སྦྱོང་ཐུག་ར་སྤེ་སྦྱོང་དེ་ཏེ་འོང་བེར་
གུན་ནས་འགྱེད་མ། སར་ཏ་སྤ་ག་ཏ་སྤར་བཞིན། ཨ་བ་ལོ་གི་ནི་གུན་ནས་
གཟིགས་མ། རྟ་ཏ་སྤ་ག་ཏ་སྤར་བེར་ཏེ་བྱེན་པ། པ་རི་སྤར་ཅི་ཡོངས་
སུ་རྩོགས་པ། ཏ་སྤ་དེ་བཞིན། ག་ཏ་ག་ཤེགས་པ། མ་ཏེ་ཡུམ། ད་ཤ་བཅུ། སྤ་
མི་ས། བ་ཏེ་ཏེ་ཏེ་རབ་ཏེ་གནས་མ། ཏེ་ད་ཡ་སྦྱོང་པོ། ཨ་རྩི་ཏེ་ཨ་རྩི་ཏེ་
བྱེན་བྱིས་བརྒྱབས་བྱིས་བྱེན་བྱིས་བརྒྱབས་མ། མུ་ཏེ་མུ་ཏེ་མ་སྤ་མུ་ཏེ་མུག་
རྒྱ་མུག་རྒྱ་མུག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བརྒྱ་ཀྱ་ཡ་དོ་རྩེ་ལྷོ། སི་ཏ་ཏ་ན་བསྒྲུབ་པ། པ་
རི་འོ་རྟ་ཡོངས་སུ་དག་མ། སར་ཀ་སྤ་མ་པ་ར་ཏ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད།
བེ་འོ་རྟ་རྣམ་པར་དག་མ། བ་ཏེ་ནི་མར་ཡ་སྤར་ཆུད་མཛོད། མ་མ་ཨྲ་ཡུར་
བདག་གི་ཆེ་པོ། བེ་འོ་རྟ་རྣམ་པར་དག་པ། ས་མ་ཡ་དམ་ཆིག་ ཨ་རྩི་ཏེ་ཨ་
སོགས་སྤར་བཞིན། ཨོ་མུ་ནི་མུ་ནི་མུ་བ་པ་མུ་བ་པ། མ་སྤ་མུ་ནི་མུ་བ་པ་ཆེན་
པོ། བེ་མུ་ནི་རྣམ་པར་མུ་བ་པ། མ་སྤ་བེ་མུ་ནི་རྣམ་པར་ཆེན་པོ། མ་ཏེ་སྤོ་གོས།
མ་སྤ་མ་ཏེ་སྤོ་གོས་ཆེན་པོ། མ་མ་ཏེ་མཐུན་པའི་སྤོ། མུ་མ་ཏེ་སྤོ་བཟང་། ཏ་སྤ་
ཏ་དེ་བཞིན་ཉིད། སྤ་ཏ་ཀོ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ། པ་རི་འོ་རྟ་ཡོངས་སུ་དག་

མ། བེ་སྤྱུ་ཏ་ནམ་པར་རྒྱས་པ། བུ་རྩེ་ཉོགས་མ། རྩེ་དག་མ། ཉེ་ཉེ་གྱེ་གྱེ། ར་
ཡ་ར་ཡ་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ། བེ་ར་ཡ་བེ་ར་ཡ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་གཉིས། སྤ་ར་
སྤ་ར་བཙ་བ་གཉིས། སྤ་ར་སྤ་ར་རྒྱས་བ་གཉིས། སྤ་ར་ཡ་སྤ་ར་ཡ་རྒྱས་པར་
མཛོད་གཉིས། སམ་བུ་རྩེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། ཨ་རྩིའུ་ན་སོགས་སྤར་
བཞིན། རྩེ་དག་མ། བུ་རྩེ་སངས་རྒྱས་མ། བརྩེ་དོ་རྩེ་མ། སུ་བརྩེ་དོ་རྩེ་
བཟང་མོ། བརྩེ་གཞེ་དོ་རྩེ་སྟོང་པོ་མ། ར་ཡ་གཞེ་རྒྱལ་བའི་སྟོང་པོ་མ། བེ་ར་
ཡ་གཞེ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟོང་པོ་མ། བརྩེ་རྩེ་སྤ་གཞེ་དོ་རྩེ་འབར་བའི་སྟོང་
པོ་མ། བརྩེ་རྩེ་བེ་དོ་རྩེ་འབྱུང་མ། བརྩེ་སི་རྩེ་བེ་དོ་རྩེ་འབྱུང་མ། བརྩེ་བརྩེ་
ཅི་དོ་རྩེ་ཅན་མ་གཉིས། བརྩེ་སྤ་བ་ཏུ་དོ་རྩེ་འཛོད་ཅིག །

མ་མ་འུ་རྩེ་ར་བདག་གི་ལུས་སམ་གདུང་། སམ་སྤྱ་རྩེ་སམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ནམས་ཀྱི་ཡང་། ཀྲ་ཡ་ལུས། བ་རི་འུ་རྩེ་རྩེ་བ་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་
པར་མཛོད་དམ་གྱུར་ཅིག་མེས་དུ་བདག་གི་ སམ་ག་ཉི་ཉོགས་པ་ཐམས་ཅད།
པ་རི་འུ་རྩེ་ལྷ་ཡོངས་སུ་དག་པར་མཛོད། སམ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ལྷ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་གྱང་། སྤྱི་བདག་ཅག །ས་སྤ་ལྷ་དབུགས། ས་ཡརྩེ་
དབྱུང་བར་མཛོད་དུ་གསོལ། བུ་རྩེ་བུ་རྩེ་སངས་མའམ་ཉོགས་མ་གཉིས། སི་རྩེ་
སི་རྩེ་གྲུབ་མ་གྲུབ་མ། བོ་རྩེ་ཡ་བོ་རྩེ་ཡ་ཉོགས་པར་མཛོད་གཉིས། བེ་རྩེ་རྩེ་ཡ་
བེ་རྩེ་རྩེ་ཡ་ནམ་པར་ཉོགས་མཛོད་གཉིས། མོ་ཅ་ཡ་མོ་ཅ་ཡ་གྲོལ་མཛོད་

གཉིས། བེ་མོ་ཅ་ཡ་བེ་མོ་ཅ་ཡ་རྣམ་པར་གྲོལ་མཛོད་གཉིས། འོ་རྩ་ཡ་འོ་རྩ་
 ཡ་སྦྱོངས་སྦྱོངས། བེ་འོ་རྩ་ཡ་བེ་འོ་རྩ་ཡ་རྣམ་པར་སྦྱོངས་གཉིས། ས་མརྩ་
 གྲུན་ནས། མོ་ཅ་ཡ་གྲོལ་བར་མཛོད། ས་མརྩ་ར་སྦྱོང་གྲུན་ནས་འོད་ཟེར། པ་རི་
 རྒྱུ་ཡོངས་སུ་དག་མ། ཅི་ད་ཡ་སྦྱོང་པོ། ཨ་རྩིའུ་ན་སྤར་བཞིན། ལུ་ཏེ་ལུ་ཏེ་
 མ་རྩ་ལུ་ཏེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །མ་རྩ་ལུ་ཏེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ། མརྩ་སྤར་ཏེ་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འདིར་སྦྱོང་ནི་
 གཙོ་མོའི་ས་ཐོན་ཏེ། གོང་དུ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི་གཙོ་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་ས་ཐོན་
 ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་སོ། །ཨ་མྱོ་ཏེ་ནི་འཆི་མེད། ཨ་ཡུར་དེ་ནི་ཆེ་སྦྱིན་མ། སྤྲུ་ནི་
 གཞི་ཚུགས་ཞེས་པའོ། །གཙུག་ཏྲར་ཏེ་མེད་ཀྱི་གཟུངས་ལ་རིང་བྱུང་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་འདིར་བྱུང་བ་སྟེ། བན་ཡོན་ནི་བྱེ་མ་ལ་ལན་ནི་ཤུ་ཅ་གཅིག་བཞུས་
 བཛོད་བྱས་ཏེ་དུར་ཁོད་དུ་གཏོར་ན་གང་གི་རུས་པ་ལ་ཐོག་པ་དེ་དག་
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་གང་དག་ཏུ་སྦྱེས་པ་དེ་དེ་ནས་ཡོངས་སུ་ཐར་ཏེ་མཐོ་
 རིས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གང་དག་མཐོ་རིས་སུ་སྦྱེས་པ་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་
 འབབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱགས་དོན་ནི། ར་མཚྭ་ཡ་རྩི་ཀ་
 རྩི་ནི་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །སར་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་ཏ་ད་ཡ་གཞི་
 ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་པོ་མ། རྩ་ལ་རྩ་ལ་ནི་འབར་བ་

འབར་བ། རྩམ་རྩ་ཏུ་གཞེན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མ། སེ་རྩ་ར་ནི་རྒྱས་
པར་མཛོད་ཅིག །མ་མ་ཨྲ་ཡུ་མི་བདག་གི་ཆེའོ། །སེ་ལོ་རྩ་ཡ་ནི་ཡང་དག་
པར་སྦྱངས། མ་མ་སར་སྒྲ་པོ་ནི་བདག་གི་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད། སར་ཏ་སྒྲ་ག་
ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ས་མར་ནི་ཀུན་ནས། ཨུའི་ཁ་བེ་མ་
ལེ་ནི་གཙུག་ཏྲར་དེ་མ་མེད་པ། བེ་ཤུ་རྩེ་ནི་རྩམ་པར་དག་མའོ། །ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་
དང་། ཨི་བེ་སེ་རྩེ་ཐེས་པ་རྩམས་ནི་སྒྲིང་ས་བོན་ཡིན་སྒྲིམ་ཡང་། གཙུག་ཏྲར་
དེ་མེད་ལ་ནི་འཁོར་བཞི་གཙེ་བོ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་སྒྲ་སྒྲ་རོ། །བརྩོ་ཨུའི་
ཁ་བེ་པན་ཡོན་ནི། དོན་ཞགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བར་གཞོལ་བ་ཤི་བ་དང་། དག་སྦྱང་གང་ལ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲིམ་
པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རལ་བ་དང་། མཁན་པོ་དང་སྦྱོར་དཔོན་ལ་
མ་གྲུས་པར་མ་བྱས་པར་ཤི་བ་དེའི་དོན་དུ་བྱེ་མ་གཙང་མ་སྒྲངས་ལ། ལན་
བདུན་བཞུས་བཛོད་བྱས་ནས་དུར་ཁྲིད་དམ། རོ་བསྐྱེགས་པའམ། འཆད་པ་
དེར་བྱེ་མ་གཏོར་བར་བྱའོ། །གང་དང་གང་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་གི་རུས་
པ་ཡོད་པར་བྱེ་མ་གཏོར་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དང་དེ་བྱེ་མ་བབས་པའི་སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བའམ། ཡི་དྲགས་སམ། འག་ཟར་སྦྱེས་པའམ། གཞོད་སྦྱིན་ནམ། སིན་
པོའི་སྦྱེ་གནས་སུ་སྦྱེས་ན་དེ་དེའི་མོད་ལ་ཆེ་བརྩེས་ནས་ཐམས་ཅད་མཐོ་
རིས་སུ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྩམ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་གཞོལ་

བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། ལྷགས་དོན་ནི། བརྒྱ་གཙུག་
ཉིང་དེ་མེད་མ་ཞེས་པའོ། །

གཟུངས་འདི་རྣམས་སྐབས་འདིར་བསྐྱབས་ཆོག་རང་འགྲེལ་དང་
བཅས་པ་ལས་བཞད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྡིག་སྦྱོང་གི་གཟུགས་སྒྲགས་བྱང་
པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞིན་ཏུ་མང་ངོ། །བྲབ་སྒྲགས་གྱི་དོན་ནི། སར་སྤྱ་པི་ནི་
སྡིག་པ་ཐམས་ཅད། ད་ཏ་ན་བརྩ་ནི་བསྡེགས་པའི་དོན་ཆེ། སར་སྤྱ་པི་བེ་འོ་རྩ་
ནི་བརྩ་ནི་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དོན་ཆེ། སར་ཀལྱལ་མ་ར་ཏ་
ནི་ལས་དང་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད། ལྷ་སྤྱན་ཀུ་རུ་ནི་ཐལ་བར་མཛོད་ཅིག། ལྷ་ནི་
ས་བོན། བེ་རྒྱ་ཤ་ཡ་ནི་རྣམ་པར་འཛོམས་པ། ཨ་མ་ར་ཏ་བརྩ་ནི་སྐྱབ་པའི་དོ་
ཆེ། ལྷ་ནི་ས་བོན། བེ་འོ་རྩ་ཡ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱོང་ས། ཨ་མ་ར་ཏ་རྣམས་ནི་སྐྱབ་
པ། རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་ནི་འབར་བ་འབར་བ། རྩ་ཀ་རྩ་ཀ་ནི་ཆོད་ཆོད། ཏ་ན་ཏ་ན་ནི་
བསྐྱུན་བསྐྱུན། ལྷ་ནི་ས་བོན། ས་ར་ས་ར་ནི་འཛོམས་གཉིས། སྤ་ས་ར་སྤ་ས་
ར་ནི་རབ་ཏུ་འཛོམས་གཉིས། ལྷ་ནི་ས་བོན། ཏ་ར་ཏ་ར་སྡོགས་གཉིས། ལྷ་ས་
བོན་དང་པུ་སྡོ་ཏ་ཡ་ནི་ཁོས་ཞིག། ལྷ་ཏ་ལྷ་ཏ་ནི་བྲལ་བར་གྱིས་གཉིས། ཏ་
ཏ་ཏ་ཏ་ནི་ཆོད་ཆོད། ཆོན་ཆོན་ནི་གཏུབས་གཉིས། ད་ཏ་ད་ཏ་ནི་བསྡེགས་
གཉིས། གང་བསྡེག་ན། སར་ན་ར་ཀ་ག་ཏི་ཏི་ཏུ་ཏི་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་དོ། །ན་ར་ཀ་ནི་དཔྱལ་བ། ག་ཏི་ནི་འགྲོ་བའི། ཏི་ཏུ་ནི་རྒྱའོ། །པ་

ཅ་པ་ཅ་ནི་ཚས་ཚས་ཏེ། སར་གྱི་ཏ་ནི་ཡི་དྲགས་སོ། །མ་ཐ་མ་ཐ་ནི་ཚམས་
ཚམས་ཏེ། ཏིཏ་ཀ་ནི་དུད་འགོའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཨོ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་
འགོ་འབྲེན་དང་། རྩྱ་པའ་ནི་དོན་དེར་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་གོ། །

སྤྱི་ཨོ་ནི་དོན་བདུན་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱད་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། ཨོ་ནི་ཅི་
ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། །མཆོག་དང་ནོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་
བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟ་ཤེས་དོན། །ནོར་བུ་
འཛིན་པའི་སྒྲགས་སུ་བཞེད། །ཞེས་དང་། རྩྱ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡི་གེ་རྩྱ་ནི་
ཅི་ཡིན་བཞེད། །སྒྲག་བསྐྱལ་ཚས་ཤིང་འཛོམས་པར་བྱེད། །སྤིད་པའི་ཞགས་
པ་གཅོད་པར་བྱེད། །གདུག་པ་དངངས་ཤིང་གཅོད་བྱེད་པའི། །རྩྱ་ནི་མཆོག་
ཏུ་བླ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡི་གེ་པའ་ནི་ཅི་ཡིན་བཞེད། །གདུག་དང་སྒྲག་
བསྐྱལ་འཛོམས་བྱེད་ཅིང་། །བདེ་བ་དག་ནི་འགྲུགས་པར་བྱེད། །པའ་ནི་
འཛོམས་བྱེད་དག་ཡིན་ཏེ། །གྲོགས་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་
དང་། སྤྱི་ཞེས་ནི་ཅི་ཡིན་བཞེད། །སྤིག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་ཅིང་། །དག་
བའི་ཆོགས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཉེས་པ་བྱེད་པ་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །སྒྲག་
བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་མཆོག་ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བླ་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁྱས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ནི། གཙུག་དགྲུ་ལས། རུས་པའམ་གོས་

སམ་མིང་ལ་ནི། །རྫོ་རྫོའི་ཆུ་ཡིས་བཟུ་བར་བྱ། །སྤྲིག་པ་བཟུ་བའི་སྤྲགས་
ཀྱིས་ནི། །སྤྲིང་གསུམ་རྩི་མ་བཟུ་བར་བྱ། །བཟུ་བའི་སྤྲགས་ནི་འདི་གསུངས་
པ། །ཞོ་ན་མོ་ལྷ་ག་ཕ་ཏེ་ཅེས་སོགས་གསུངས་པས། །ཁུས་བྱམ་ལོགས་སུ་
བསྐྱབས་པ་ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་ལ། །མེད་ན་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་
པས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྲིས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་དུ་ཤར་བ་
ལ། །རྩི་ལྷར་བསྐྱམས་པ་སོགས་ཆིགས་བཅད་བརྗོད་ཅིང་། །ཁུས་གསོལ་
རྒྱལ་བསྐྱམས་ཅི་རིགས་བྱ། །སྤྲེལ་ཁ་ཅིག་རོའི་སྤྲིང་དུ་སྐྱ་གཟུགས་བཞག་
ནས་དེ་ལ་ཁུས་གསོལ་བ་ལྷར་སྤང་ཡང་རུང་བར་བཤད། །འདིར་སྐྱ་གཟུགས་
ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་དུ་ཤར་བ་ལ་ཁུས་བྱམ་པས་ཆོག་གི་ །ཁ་ཅིག་
ཁུས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་ཁུལ་བྱས་ནས་སྐྱ་འདྲེན་མེད་པར་དེར་ཁུས་གསོལ་
བ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །

མཐར་ཁུས་ཆུ་རྣམས་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པའི་ནང་དུ་སྤྲགས་ནས་ཁུས་
བྱེད་པ་ལྷར་ཡང་རུང་ལ། །རྒྱུ་ཆེན་ལས། །ཁུས་གསོལ་བའི་ཆུ་དང་། །རྣམ་
རྒྱལ་བྱམ་པའི་ཆུ་སོགས་བསྐྱམས་ནས་ལས་བྱམ་དུ་སྤྲགས་ཏེ་རོ་ཡིན་ན་
དངོས་སུ་བཟུ། །མིང་བྱང་ཡིན་ན་བྱུ་བོང་མ་རྣམས་ལ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་བ་དང་། །བྱུ་བོ་མ་ལ་དངོས་སུ་བཟུ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ནི་མིང་
བྱང་ཤོག་གྲུ་སོགས་ལ་བྲིས་ན་རྒྱལ་ཞིག་འགོ་བས་གཞོད་པ་ལ་དགོངས་

ཤིང་། ལྷུས་བཞེག་མི་རྒྱས་ན་ནི་རྒྱབ་ཐོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དངོས་སུ་བཟུང་། །
བཟུང་བའི་ཆེ་འདི་ནི་སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ལྟ། །ཞེས་སོགས་སྦྱིན་དུག་དང་
སྦྱར་བའི་ཆོགས་བཅད་རེ་རེའི་རྩེ་ས་ལ་རྩ་རིག་བརྗོད་ཅིང་ཁྱུས་རེ་བྱས་པའི་
མཐར། ཆེ་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་
དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་སྦྱིན་དུག་སོ་སོའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་སེར་སྒྲ། ལྷུ་ལ་
འཆལ། ཁོང་ཁྱོ། ལེ་ལོ། རྣམ་གཡེང་། ཞེས་རབ་འཆལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་དག་
ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་དུག་སོ་སོར་རྫོགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད། རྒྱས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ལེགས་ལ། བསྐྱུ་ན་སྦྱིན་
དུག་གི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་རྫོགས་པའི་མཐར་རྩ་སྤྲགས་བརྗོད་ཅིང་ཁྱུས་
བྱར་བྱང་ངོ་། སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་སོགས་ནི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་སོགས་
ནི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་གྱུར། བྱས་པའི་ལུ་ནི་ལྷ་དང་སྤྲགས་
ཀྱི་སྦྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་སྦྱིན་དུག་གི་ངོ་བོར་མོས་དགོས་ཤིང་དེས་དེ་
རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་འཛོམས་རྒྱས་པའི་དོན་ནོ། །

ལྷུ་བོ་དུག་གི་ཁྱུས་བྱས་པས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིན་དུག་གི་རང་བཞིན་ཅན་
ཀྱི་ལྷུ་ལ་ལྷུ་བོ་དུག་ཅེས་བྱ་ལ། དེས་ཁྱུས་བྱས་པས་བག་ཆགས་རྣམ་དུག་
སྦྱངས་ཤིང་སྦྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་སེར་སྒྲ་ནས་ཞེས་རབ་འཆལ་
བའི་བར་ཀྱི་བག་ཆགས་ངན་པ་དུག་སྦྱངས་ནས་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིན་དུག་

ཚོགས་པར་བསམ་པར་བཤད་ཀྱང་། གང་ལ་ཉེས་པ་མི་མངའ་བའི། ལྷན་
ལེགས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆའ་འདུད། །ཅེས་པའི་དོན་འདིར་སངས་རྒྱལ་ལ་
སྐྱེར་ན་འབྲེལ་དཀའ་ཅིམ་སྤང་ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེས་དོན་གྱི་ཕྱིན་ཏུག་
གི་ལྷན་གྱིས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱལ་པ་གང་ལ་ཉེས་
པ་མི་མངའ་ཞིང་ལྷན་ལེགས་པར་མཛད་པར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་འདུད་
ཅེས་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཏུག་གིས་བསྐྱོས་པའི་དེ་ཙམ་ཏུག་གིས་ལྷན་བྱས་
པས། དེའི་སྤང་བྱ་དེ་མ་རྣམ་པ་ཏུག་སྤང་བར་མཛད་ཅིང་། བར་ཕྱིན་ཏུག་གི་
རྒྱ་ཆེན་ཡོན་ཏན་ཏུག་དང་ལྡན་པ་ལྷན་ལེགས་པར་མཛད་པར་གྱུར་པ་བྱིད་
ལ་ཉེས་པ་མི་མངའ་ཞེས་དང་། ཕྱིན་ཏུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་མ་རྣམ་པ་
ཏུག་དག་པར་གྱུར་པ་ཡི་སྒྲོ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སངས་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་དོན་དུ་དད་པས་བདག་གིས་ལྷན་བབྱའོ་ཞེས་
པ་སྟེ། ཚོགས་བཅད་འདི་རྣམས་ནི་དགོན་མཆོག་གི་ཉེན་ལ་ལྷན་བྱ་བའི་ཆེ་
བཟོན་ན་དོན་གོ་བདེ་ཞིང་ལེགས་ལ། ཆེ་འདས་ལྟ་བུ་ལ་ལྷན་བྱེད་པའི་ཆེ་
མི་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་མོད། ཆོ་ག་འདིའི་གཞུང་དང་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་
བས་མི་འཐད་པ་མིན་ཡང་གོ་རྒྱ་ཞིག་ནི་དགོས་སོ། །

དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ལྷན་བྱ་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་ལ་ལྷན་མཛད་པ་

ནི་མི་འབྲེལ་བས། རོན་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་
སྦངས་ནས་དེའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སྦྱངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བསྟོད་
ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་ལ་ཡང་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྟོམ་པའི་ཚུས་ཁྱས་བྱས་པས་
སྐྱེ་བ་པ་བྱང་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གོ་བའི་དོན་དུ་སེམས་སོ། །
དད་པས་ཆེ་འདས་ཁྱས་བགྱེད་ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པས་
ཆེ་འདས་ལ་ཁྱས་བགྱེད་ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱང་ཡང་ཅུང་མི་བདེ་བས། སངས་
རྒྱས་ལ་དད་པའི་སྟོན་ནས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱའོ། །ཆེ་འདས་ལ་དད་པ་ནི་སྐྱབས་
སུ་མ་བབ་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱས་བགྱེད་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ན། ཆེ་འདས་ལ་ཁྱས་བྱེད་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱས་བགྱེད་
ཞེས་པ་ཅི་ལྟར་རིགས། རང་སྟོང་མན་པས་འདིའི་སྟོར་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟར་
ཞུར་ལ། གཞན་མ་ཐམས་ཅད་ནི་འདིའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་ཅི་ཡང་མི་སྦྱང་བས།
དོན་གང་དུ་སོང་ཡང་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དོགས་སྟོང་ཅམ་ཞིག་བྱས་པའོ། །
མཐར་ཅ་རིག་བརྗོད་ཅིག་ཁྱས་བྱས་ཏེ་སྟེལ་ཆིག་བྱའོ། །

དེ་ནས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཐུག་གསུམ། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་
དུག་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དུག་ལ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དུག་གཉིས་ལས་
ཕྱིའི་དུག་ནི་ཐང་ཁྲོམ་དང་རེ་ལྷག་གི་རྩ་བ་དང་བོང་བ་ནག་པོ་དང་དབྱིག་
དུག་སོགས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དུག་དང་། ལྷ་དང་སྦྱལ་སྒྲིག་སོགས་

སེམས་ཅན་གྱི་དུག་ཀྱང་མང་ལ། བྱང་གི་དུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱི་
 དུག་ལྟ་བུ་སྟེ་དུག་དང་འབྲེལ་བ་ས་དེའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཡང་འཇིག་
 ཉེན་སོ་སྟེ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་གི་དུག་གིས་ནི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བའི་སྟོག་འཕྲོག་
 པར་བྱེད་ལ། ཕྱིའི་དུག་གིས་ནི་ཆེ་འདིའི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །སངས་
 རྒྱལ་བཙུང་ལྟ་བུ་འདས་རྣམས་ལ་ནི་བྱང་གི་དུག་དེ་དག་མི་མངའ་བས་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པས་སྟོང་གྱི་ཕྱི་བྱང་གི་དུག་ཐམས་ཅད་བཙུང་ནས་
 འཆང་རྒྱ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དང་འཕགས་
 པའི་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་རྩ་སྒྲགས་བརྗོད་ཅིང་ཁྱུས་བྱའོ། །

དེ་ནས། ས་ནི་དུག་གི་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་ནི་དུག་གི་པ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་
 པའི་དོན་འབྲུང་བ་ལ་ཕྱི་བྱང་གཉིས་ཡོད་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ནི་
 ཕྱི་བྱང་གི་དུག་དེ་དག་བརྟེན་པ་དང་འབྲུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་པ་
 དང་མ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུང་བ་བཞི་ནི་ཕྱི་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ས་ཆུ་མེ་རླང་གི་
 འབྲུང་བ་བཞི་དང་། བྱང་དུ་གང་ཟག་གི་ལུས་ལའང་འབྲུང་བ་བཞི་སྟེ་ཤ་རུས་
 རྣམས་ས་དང་། ཁྲག་དང་རྩ་སེར་རྣམས་རྩ་དང་། རྩོད་མེ་དང་། དབྱགས་དང་
 ལུས་ཀྱི་བྱང་གི་རླང་རྣམས་ནི་འབྲུང་བ་རླང་གི་ཁམས་སོ། །འབྲུང་བ་བཞི་
 དེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་པས་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་གི་ཁ་དོག་
 མཐོང་བས་དེ་དག་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །འབྲུང་བའི་ཁ་དོག་མིག་

ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འབྲུང་བ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་
མིག་གིས་མེད་ཁ་དོག་མཐོང་ཡང་དེའི་ཆ་བ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །མཐར་
བདེན་ཆོག་བརྗོད་པའི་མཐུས་སྤྱི་ནང་གི་དུག་དང་དེའི་རུས་པ་ནམས་འབྲུང་
བ་བཞིའི་ནང་དུ་ཐིམ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ས་ལ་གང་བའི་སྟོད་
དུ་ཞེས་པའམ་སྤྱི་བའི་སྟོད་དུ་ཞེས་དང་། རྩེ་ལ་གཤེར་བ་དང་། མེ་ལ་ཆ་བ་
དང་། རྩེ་ལ་གཤེར་བའི་ནང་དུ་འམ་སྟོད་དུ་དུག་སོང་ཞེག་ཅེས་སྒྱུར་བ་ལྟར་
ཡང་རུང་ངོ་། །འདིར་འབྲུང་བཞི་དང་སྒྱུར་ནས་སྟོང་བའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་
སའི་ཁམས་ལས་གཏི་ཐུག་རྩེ་ལས་ཞེ་སྤང་། མེ་ལས་འདོད་ཆགས། རྩེ་
ལས་ཐུག་དོག་སྤྱི་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་བེར་ཡང་བརྟག་པའི་
གནས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ནི་སྤྱི་ནང་གི་དུག་གཉིས་ལས་ནང་གི་དུག་དང་སྒྱུར་བ་
གཙོ་ཆེའོ། རྩེ་ལ་སྐབས་སུ་རྩེ་དེའི་བརྗོད་དགོས་པས། དེའི་དོན་ནི། ཞོ་ན་
མོ་རྩ་ག་མ་ཏེ་ནི་ཐུག་འཆལ་ལོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྤྱི་དུག་ཏེ་ནི་ངན་སོང་
ཐམས་ཅད། པ་རི་ལོ་རྩ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ། རྩེ་ལ་ནི་རྩེ་ལ་པོ་ལ། ཏ་སྤྱི་
ག་རྩེ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རྩེ་ལ་ནི་དེ་ག་བཅོམ་པ། སྤྱི་ཐུག་ནི་ཡང་
དག་པར། སྤྱི་རྩེ་ལ་ནི་རྩེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས། ཏ་སྤྱི་སྤྱི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལོ་རྩ་
ནི་ལོ་རྩ་ནི་ནི་སྟོངས་སྟོངས། སྤྱི་སྤྱི་པོ་ནི་སྤྱི་ག་པ་ཐམས་ཅད། བེ་ལོ་རྩ་ནི་

རྣམ་པར་སྐྱོངས། རྟུན་ནི་དག་པ། བེ་རྟུན་ནི་རྣམ་པར་དག་པ། སྒྲ་ཀམ་མུ་
ལ་ར་ཏ་ནི། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད། བེ་ལོ་རྟུན་ནི་རྣམ་པར་སྐྱོངས། སྒྲ་
ནི་གཞི་ཚུགས་ཞེས་པའོ། །

༥ གསུམ་པ་མི་ཤེས་པ་སྐྱོང་བ་ནི། གཙུག་དགུ་ལས། སྒྲ་ཡང་བཟ་
ཤེས་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས། །དུས་གསུམ་དུ་ནི་ཁྱས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཏེ། བཟ་ཤེས་ལ་མང་ཡང་འདྲིར་འདུལ་བ་ལུང་དང་། ཡངས་པའི་གྲོང་
ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོན་ཅམ་བཤད་
ན། སངས་རྒྱས་གང་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་སྐྱོང་པའི་ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་འཛོམས་པས་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་
མཛད་ཅིང་། ཐུགས་རྒྱད་ནི་ཞིང་དུལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོད་པ་
མི་མངའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེས། ཆེ་ལྡན་ནམ་ཆེ་འདས་བྱིང་ལ་བདེ་
ལེགས་མཛད་པར་གྱུར་ཅིག་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་འགྲོ་བ་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཐར་བའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དེས། བྱིང་ལ་ཞེས་
སོགས་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་བདེ་བ་
མཐར་ཐུག་པར་མངའ་མཛད་ཅིང་བརྟེན་པ་དེ་ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་སྐྱུག་

བསྐྱལ་ལས་སྐྱབས་པའི་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ནི་བྱམས་པའི་
ཐུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཀྱན་ལ་བྱ་གཅིག་བཞིན་དུ་དགོངས་ནས་རྟག་
ཏུ་བསྐྱང་བར་མཛད་པ་དེས་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་འཁོར་བར་
འགྲོ་བ་སྟེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྦྱིང་དང་དཔུང་
གཉེན་དུ་གྱུར་པ་དེས་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ཐུགས་ཀྱིས་ཆོས་
རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་གྱུར་པ་དང་སྟོན་དང་བྲལ་བས་གཙང་
ཞིང་། བདེན་པ་ཁོ་ན་གསུང་བས་བསྐྱབ་པ་མི་མངའ་བས་གསུང་གཙང་ཞིང་
གཙང་མར་མཛད་པ་དེས་ཞེས་དང་། བདུད་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་དཔའ་
བོ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ཐུབ་གང་ཞིག་སྟེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་སྐྱམས་པའི་
མཐུས། ཡབ་རྒྱལ་པོའི་དགོས་པའི་དོན་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་
གྱུར་ཅིང་གཞོན་ནུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་མཆོན་གསོལ་བ་དང་། དེར་
མ་ཟད། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་པས་ཆོས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེས་ཞེས་དང་།
སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་སྟེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་འབྱུངས་པས་ས་གཞི་རྣམས་ནི་ནགས་
ཆེལ་དང་བཅས་པ་ལྡེམ་ལྡེམ་རབ་ཏུ་གཡོས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པ་དེས་ཞེས་དང་། འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཤིང་གི་སྟོང་པོའི་དུང་དུ་གཤེགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་ན། ཤར་སྟོགས་
མཐོན་ནུབ་སྟོགས་དམའ་བ་དང་། རུབ་སྟོགས་མཐོན་ཤར་སྟོགས་དམའ་

བ་སོགས་ས་དག་ནམ་པ་དྲུག་ཏུ་འགྲུལ་ཞིང་གཡོས་པར་གྱུར་ཅིང་། བདུད་
 གྱི་ཆོགས་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་པ་དེས་ཞེས་དང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བའི་ཆེ་ན་ཐོག་མར་ཤར་ཏེ་སེར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་
 ཏེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་
 པའི་གྲགས་པ་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་གང་གྱུང་བ་དེས་ཞེས་དང་། ཡིད་འཕྲོག་
 པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནས་སྟོན་པ་གང་འདིས་སྤྱ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་སྟོན་
 པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་སྤྱ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་མཐུན་པར་རམ། ཡང་
 ན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་སྤྱ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ཆོས་གྱིས་པམ་
 བར་མཛད་ཅིང་། འཁོར་གྱི་ཆོགས་ཀུན་དབང་དུ་མཛད་པ་དེས་ཞེས་དང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་དེས་བྱེད་ལ་བདེ་ལེགས་སྤྱ་འགྱུར་བའི་ཞེས་པ་
 མཛད་པ་དང་། རྒྱ་བྱེད་དང་ཆོངས་པ་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སྤྱ་རྣམས་དང་། འགྱུར་
 བོ་སྟེ་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་ལེགས་རྣམས་ནི་བྱེད་ལ་ཏྲག་ཏུ་སྤྱིན་པར་གྱུར་
 ཅིག །སངས་རྒྱལ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་དག་དང་སྤྱ་རྣམས་ཀུན་གྱི་བསམ་
 པ་སྟེ་དགོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། བྱེད་གྱི་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའི་དོན་
 དེ་དེ་རིང་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །ད་ལྟའི་རྒྱུ་གཉིས་པའི་སྤྱ་མི་བྱེད་ཅག་བདེ་
 ལེགས་སྤྱ་གྱུར་ཅིག རྒྱུ་བཞི་པའི་དུད་འགྲོ་བྱེད་ཅག་ཀུན་གྱི་བདེ་ལེགས་
 སྤྱ་གྱུར་ཅིག །དེར་མ་ཟད། ཕྱིར་འོང་སྟེ་སྤྱད་ནས་འགྱུར་བ་དག་གྱུང་བདེ་

ལེགས་ཤོག། ཉིན་མོའི་དུས་སུ་བདེ་ལེགས་ཐོབ་ཅིང་མཆོན་མོའི་དུས་སུ་
བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉི་མའི་གུང་ལ་བདེ་ལེགས་ཤིང་། བྱིད་ཅག་
དུས་ཀྱི་ཉུང་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིང་བྱིད་ཅག་སྤྲིག་སྤྲིག་དང་ལྷན་པར་མ་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་དེའི་ལྷ་བསེལ་ཅིང་མེ་ཏོག་གཏོར་ལ་ཆེ་གོ་མོ་
ཞེས་བྱ་བ་བདུད་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་ནས་ཤིན་
ཏུ་བཟ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

༥ གཉིས་པ་དེའི་ལྷག་མ་ལ་གསུམ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བ། ཟས་གཏད།
ལམ་སྐྱངས་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆེ་འདས་དེ་ཉིད་སྤྲོ་མ་དང་དགྱིལ་འཁོར་
བའི་ལྷ་རྣམས་དང་རྒྱལ་སྤྲས་བརྒྱད་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་ཕྱག་
བྱེད་པར་མོས་ནས། ཉི་དུས་བྱང་བྱ་འཛིན་པའམ་མིན་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་
རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྐྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་
བསྟོད་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་འགོ་བའི་
མགོན། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་མཆོན་ཅམ་ནི། ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
རྒྱལ་བ་འགོ་བའི་མགོན་པོ་སྟོན་པ་ཤྲག་ཐུབ་སོགས་འགོ་བ་སྤྲིག་བསྐྱལ་
ལས་སྐྱབས་པའི་དོན་ལ་བཙུན་པ་སྟོབས་བཙུ་མངའ་བའི་སྟོབས་ཆེན་འཁོར་
བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ཀྱན་སེལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་དེ་རིང་ཉིད་
དང་རེ་བསྟོས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སངས་རྒྱུ་དེ་ཡི་ཕྱགས་སུ་ཆུད་

པའི་ཆོས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། དེར་མ་ཟད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་པ་དངོས་བསྟན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །ཆེ་འདས་བདག་ནི་ད་ལྟ་ངན་
སོང་གི་འཇིགས་པ་དང་། ག་ཤིན་ཅེས་འཇིགས་པས་རྣམ་པར་སྐྱབས་ནས་
འདུག་པས་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབྲུལ་ཞིང་།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འདི་ཉིད་དབྲུལ་བར་བསྐྱེདོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཅེ་བའི་ཐུགས་ཅེས་སྦྱོང་པ་བཟང་པོ་མ་
འབྲུལ་བ་སྟེ་མ་ནོར་བར་མཛད་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་།
སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱད་ཆེན་པོའི་ང་འོ་དྲག་པོས་ཐུགས་ཅེས་
བྱངས་ཤིག་ཅེས་འོ་དོད་འབོད་པའི་སྤིག་ཅན་བདག་ལ་སྦྱོབ་ཏུ་གསོལ་ལོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་དང་། སའི་སྤྱིང་པོ་དག་དང་།
བྱམས་པ་དང་སྐྱབས་སེལ་ཏེ་ཐུགས་ཅེ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྐྱབས་
འཆོལ་ཞིང་སྤྱིང་ནས་སྤར་ལྟར་འོ་དོད་འབོད་དོ། །ཐུག་རྟོག་གང་ཞིག་མཐོང་
ནས་ག་ཤིན་ཅེས་པོ་ཉ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བའི་གཞོན་བྱེད་རྣམས་སྐྱབས་ནས་
སྤྱོད་པ་བཞིར་འགྲོས་ཤིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྟོ་ཅེ་ཅན་ཐུག་རྟོག་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྤྱོན་ཆད་མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཆེ་གསང་སྤགས་ལ་ཁྱེགས་

ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་མ་བསྐྱུངས་པས་སྟོང་གི་བཀའ་ལས་འདས་པའི་
རྣམ་སྟོན་དེ་ནི་བར་དོར་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་དོ། །དེ་མཐོང་ནས་བྱིད་
ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོང་གིས་འཇིགས་པ་འདི་
སྐྱར་དུ་བསལ་དུ་སྟེ་ཞི་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ་ཞེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་གནད་ཆེ་ལ། བསྐྱུངས་དུ་གསོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཆེག་
སྟོན་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་བྱེ་མས་བྲབ་པ་ནས་
ཁྱས་ཀྱི་བར་བྱར་བསྐྱོག་གི་སྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་དང་ཆོ་གར་ནི་
འདི་ཡན་བྱིར་བསྐྱོག་གི་སྐྱར་བར་བཤད་དོ། །

སྐྱབས་འདིར་རྟེན་ཆེན་ལས་འདི་སྐྱར་བཤད་དེ། རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་པོའི་དོན་དུ་ཆོ་ག་བྱེད་པར་འདོད་
ན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་འགྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པའི་མཚན་དང་། ཅ་རིག་གི་གནས་སུ་རང་རང་
གི་ཡིག་བརྒྱ་བརྗོད་ཅིང་སྟོ་སྟོའི་ཆོ་ག་གཞན་ཐམས་ཅད་འདི་བཞིན་དུ་བྱས་
ལ། བདག་མདུན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་རང་
རང་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སྐྱར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཤེན་པོ་ལ་དབང་
བསྐྱར་ན་སྐྱབས་འདིར་མཐུལ་སྤུལ་ཏེ། དགའ་ཆེན་བྱབ་བདག་ཅེས་སོགས་
ནས། བསྐྱབས་ན་སྐྱར་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་གཞུང་སྐྱར་བྱ་

བར་བཤད་དོ། །ཆེ་འདས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་རྗེས་སྒྲོས་བྲེད་མཁན་དངོས་
སྤྱ་མེད་པས་རང་གིས་ཆེ་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སྒྲོས་བྲེད་པའི་མོས་པ་ཅམ་བྱ་
དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟས་གཏད་ལ་གཉིས། ཉེན་བསྐྱེད་པ་དང་། ཟས་གཏད་རི་
ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཤོ་ཡིན་ན་ནམ་སྤང་དང་མོ་ཡིན་ན་སྤྱན་མ་
ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི། ཉེན་བསངས་སྤངས་
བྱས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མིན་ཞིང་། ཉེན་བསྐྱེད་དང་སྤངས་བའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྱུ་
ལས་རྩོམ་རྩོམ་གྱིས་མཆན་པ་ལས། རྩོམ་སེམས་དཔའ་དཀར་པོ་རྩོམ་དང་
རྩེལ་བྱ་འཛིན་པའི་སྐྱར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། ཨོ་བཟླ་སཏྲ་ཨཱྀ་སོགས་ཚུ་
གཉིས་ཉེར་སྒྱུད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པས་མཆོད་ཅིང་། རྩོམ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་བསྒྱུད་ཅེས་འབྱུང་ལ།
འོན་ཀྱང་། ཕྱག་འཆལ་རྩོམ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཞེས་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཁ་
ཅིག་ཆེ་འདས་རྩོམ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། ལྟར་
བསྐྱེད་ཟེན་པས་ཆེ་འདས་ཞེས་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟས་གཏད་
མི་བྲེད་ན་འདིའི་མཇུག་དུ། དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ཞེས་སོགས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཟས་གཏད་མེད་ན་ཆད་ལྟག་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་ཕྱག་ལེན་
དུ་སྤང་བ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་གཉིས། དོགས་དབྱེད་དང་། ཟས་གཏད་བྱ་ཚུལ་

དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་རྟེན་ཆེན་ལས། ཡུལ་ཁ་ཅིག་ན་འཛིག་རྟེན་པ་
དག་ཟས་གཏད་བྱེད་ཟེར་ནས། ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་གོས་སོགས་གཏོད་
ཅིང་ཆེ་འདས་དེས་ལོངས་སྟོང་པར་འདོད་དེ། ཆེ་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་ལོངས་
སྟོང་པ་དང་པན་པ་མེད་ཀྱང་། ཆེ་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་
སོགས་པར་སྒྲུབ་བ་ནི་སྒྲར་བཤད་པའི་འབྲུང་པོ་ཨ་ར་ཉེན་ཏེ་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆེ་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་དག་བའི་ཡིས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་
དེའི་བསོད་ནམས་བསྟོས་ན་པན་པར་གསུངས་ཏེ། ཆེ་འཕོ་བ་རི་ལྟར་འགྱུར་
ན་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་པ་ལ་
པའམ་པའམ་སྦྱན་ནམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་བ་དང་།
བཏུང་བ་ཅུང་དུ་ཅུང་དུར་གཏད་པ་དང་བསྟོས་པ་ཡང་བསྐྱུས་བ་མང་པོར་
ཟད་པར་མི་འགྱུར་བར་བཟའིང་འབྲུང་ངོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་མཆི་ན་དེ་
ལྟར་ལགས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤིང་བཞི་བ་ནས་
སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ཐམས་ཅད་ན། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ཅུང་དུ་
ཅུང་དུས་དུས་ཐམས་ཅད་དང་བསྐྱུས་པ་མང་པོར་བཟའི་སེམས་ཅན་

གཟིགས་སམ། གསན་ནམ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་ཅི་བསམ་པའི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྡོན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོ་གས་
བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གནམ་ནས་བབ་པའམ། སྒོ་བུར་དུ་བྱུང་བ་
ནི་མ་ཡིན་ན་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ཉུང་དུ་དེ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་བད་པ་
དེ་རིགས་སམ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་པ་སྤྲད་དང་སྤྲོན་གཅིག་
ལ་གཅིག་འབྲེལ་བར་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནམས་ད་ལྟ་མ་ཞི་བ་ལུས་དང་
ལྡན་པ་ཡང་གཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་ན། དེ་ལ་པའམ་མའམ་བུའམ་སྤྲོན་
གང་ཡང་རུང་བས་བས་སྒྲོམ་མང་པོ་སྤྲིན་ནོ། །གསོལ་ལོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་
ཡང་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བའི་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ན་དངོས་སུ་བ་ཞིང་
འབྱུང་བ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། ཆོ་འཕོས་ནས་ལུས་སྒོག་དང་བྲལ་བ་ལ་བསྒྲུབ་ཞིང་
གཏད་པ་བ་ཞིང་འབྱུང་བ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཅེས་སོགས་དང་། ཡང་རྒྱལ་པོས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ན་ཆོ་འཕོས་པ་ལ་འདི་ན་པན་
འདོགས་པའི་བཟའ་བརྟུང་དང་། བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་རྒྱན་གཏད་པ་འདི་
ལ་དོན་མ་མཆིས་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་བཀའ་སྩལ་པ། གྱེ་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་འཕོས་པ་དེས་ལས་གང་སྤྲད་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པས་
འགྲོ་བ་རིས་ཐ་དད་པ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ་ལ་མི་དགོ་བ་དང་མ་འབྲལ་

བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལས་དག་བ་སྣ་ཚོགས་པ་བཏང་
ན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བར་ཡར་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤངས་བ་ཞིག་ལ་བསོད་
ནམས་སུ་གྱུར་པའི་ལས་དག་བ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་བ་དེས་ནོར་ཉིད་བ་
དང་། ལོ་ལོགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ལོངས་སྟོད་འཕེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བཀྱར་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་ཀྱི། ཆེ་འཕོས་
པ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གཤེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ནས་བཟའ་བཏུང་དང་།
བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་། རྒྱན་བདག་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དུས་འཁོར་སྐྱོར་ལས་ཀྱང་། ཉེ་དུ་འབྲེལ་བ་
ལྷལ་ན་གནས་པ་ཡིས། །གཤེན་ཀྱི་དོན་དུ་དག་བ་གང་བྱས་པ། །རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་སྤྱིར་བེད་བཞིན། གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡི་རྩེས་སུ་འབྲང་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་རྩེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གོང་དུ་
སྟོས་པ་དེ་ལྟར་བལྟན་པ་ན། ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཤུག་འགས་མི་རེ་རེ་
བྱིས་ནས་འབྲུ་སྣ་བསྐྱས་ཏེ། དེ་མི་འདིའི་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་བྲིས་ནས་བྱམ་བུའི་
ནང་དུ་བཅུག་པ་སྤང་པོ་ཆེའི་ཁུར་ཆེན་པོར་ལོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ནགས་ཀྱི་ཤིང་སྣ་སྣ་ཚོགས་བསྐྲེགས་པའི་ཐལ་བ་སོ་སོར་བྱམ་བུ་མིང་ཡིག་
དང་བཅས་པ་སྒྲོག་དུ་བྱས་ཏེ་སྤང་ཆེན་ཀྱི་ཁ་ལ་ལོགས་པ་སྟོན་པའི་དུང་དུ་

ཁྱེད་ནས་འབྲུ་སྒྲ་འདི་རྣམས་ནི་མི་གང་དང་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། ཐལ་བ་འདི་
རྣམས་ཀྱང་ཤིང་གང་གིས་ཐལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོའི་ཐུམ་པོ་རྣམས་ཁ་མ་སྤྱེ་
བར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕྱང་སྟོན་ཞིག་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
བར་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པར་གཟུང་གི གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཞུས་ཏེ་ཡུལ་བས། སྟོན་པས་དེ་རྣམས་ཁ་མ་སྤྱེ་བར་
རེ་རེ་ནས་འབྲུ་སྒྲ་འདི་ནི་ཤུ་ཀྱ་འདི་དང་འདི་འོ། །འདི་ནི་ཤིང་འདི་དང་འདི་
བསྐྱེད་པས་པའི་ཐལ་བའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཐའ་ཆགས་སུ་མ་ཞོར་བར་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་གསུངས་པས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་འཆི་འཕོ་ཇི་ལྟར་གྱུར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ་ཞེས་ཁ་འཆམ་དུ་
བདེན་པར་བཟུང་བར་བཤད་དོ། །

ཡང་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བདུན་ཆོགས་ཞེན་པ་ཞག་བདུན་ཕྱག་བདུན་གྱི་
ཆོགས་དང་སྦྱོར་བ་ནི། ཆེ་འཕོས་ནས་སྦྱེ་བའི་རྒྱུ་རྟེན་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
སྦྱེ་བ་ཡིན་ལ། མ་རྟེན་ན་བར་དོའི་ཆེ་ཆད་ཞག་བདུན་ཡིན་པས་བདུན་ནས་
འཆི་འཕོ་ལ། སྦྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རྟེན་ནི་བདུན་ཕྱག་བདུན་དུ་འང་ཤི་འཕོས་
ཤིང་བར་དོར་གནས་ལ། དེ་ནས་ཅིག་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ལེན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
སྒོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། ཆོགས་པ་མ་རྟེན་དེ་སྤིང་དུ། །ཞག་བདུན་བར་དོའི་
སྤིང་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་མཛོད་ལས། །མི་སྦྱོག་

དེ་ནི་རི་ཟའོ། །ཞེས་འགྲོ་བ་གང་གི་བར་དོ་བྱུང་བེན་ན་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་
སྟོག་པར་བཤད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་བར་དོ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།
རྟེན་ཆེན་ལས། ཞག་བདུན་ནས་འཆི་བའི་མཆམས་སུ་སྒྲར་དཔྱལ་བའི་བར་
དོ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱིས་བདེ་འགྲོར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ས་སྡེ་ལས་ཞག་བདུན་གྱིས་
ཞི་འཕོས་པ་དེ་ཡང་ན་དེ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་
ནི་སྐལ་པ་མི་མཉམ་བ་གཞན་དུ་སྟེ། གལ་ཏེ་ལས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་
འགྱུར་བ་ན་བར་དོའི་སྤྱིད་པའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་སྟོན་ཅན་ཞིག་ལ་ངན་སོང་གི་བར་དོ་བྱུང་
བེན་ནས་དར་སྤྱེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ཉེ་འབྲེལ་སོགས་གྱིས་དགེ་ཅ་བྱས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ངན་སོང་གི་བར་དོ་འགྱུར་ནས་བདེ་འགྲོ་ལྟ་མིའི་བར་དོར་བྱུང་སྟེ་བདེ་
འགྲོར་སྤྱོད་ཞེས་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བར་མ་དོ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་
བྱིར་དུ་ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བྱིར་གྱིས་ངན་སོང་དུ་
སྤྱེས་པ་སོགས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར་ཞི་ནས་ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་
འདས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱའོ། །

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱེ་བའི་བར་དོའི་
གཟུགས་བོང་གི་ཆད་གྱིས་པ་ལོ་ལྷའམ་རྩལ་ལོན་པ། ཆངས་རིས་ཀྱི་བར་དོ་
བ་ལུས་དཔག་ཆད་བྱེད། འོག་མིན་གྱི་བར་དོ་བ་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྱི་རྩལ་

སྒྲོང་ཡོད་པར་བཤད་པས་གཟུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་མེད་པར་
བཤད་པ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ལུས་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས།
མཛོད་ལས། བར་དོ་བ་རྣམས་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བར་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་
རང་རང་གི་དབང་པོ་ཚང་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་དང་
བས་རྩིག་པ་སོགས་ལ་མི་ཐོགས་པར་འགྲོ་བྱས་པ་དང་། བར་དོ་བ་རྣམས་
ནང་པན་ཚུན་དང་། ལྷོ་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་ཞིང་གཞན་གྱིས་མི་
མཐོང་བ་དང་། ལས་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཅུང་ཟད་དང་ལྡན་པར་
བཤད་དོ། །

མཛོད་ལས། བར་དོ་བས་དྲི་བ་བར་བཤད་པས་སྦྱིར་བར་དོ་བ་ལ་དྲི་
བསྐྱར་སྦྱིན་པ་ནི་མི་འཐད་པ་མིན་ལ། འདིར་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་བས་གཏད་
བྱེད་པས་བས་གཏད་བྱས་ན་ནི་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོ་གའི་
གཞུང་ལྟར་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲགས་
དོན་ལ། སྐྱ་བོ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་རིག་པའམ་རིག་པ་ཐམས་ཅད། ལྷ་ར་ལྷ་ར་
ནི་གང་བའམ་རྫོགས་པ་གཉིས། ལྷ་ར་ལྷ་ར་ནི་ངེས་པར་འཇུག་པའམ་མཛེས་
པ་གཉིས། ཨ་མརྟ་ཡ་ཨ་མརྟ་ཡ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕེལ་བའམ་འཛིགས་པ་མེད་པ་
གཉིས། ཉོ་མི་མཉེས་པའམ་དབྱེས་པར་བྱེད་པའོ། །འབྲུལ་བའི་ཆོ་གས་
བཅད་ནི། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལེགས་ཡིད་འོང་ཞེས་སོགས་སྐར་གྱི་འདོད་ཡོན་

ལྷ་འབྲུལ་བའི་ཆོག་གས་བཅད་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཁ་བསྐྱར་ཚུལ་
མ་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་། མོས་སྟོས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལ་ཞེས་པ་ནི། རྟེན་
བསྐྱེད་ལྷ་ལ་ཞེས་དང་། མཆོད་གནས་ལྷ་ལ་ཞེས་དང་། རྟོར་སེམས་ལྷ་ལ་
ཞེས་པ་ལྷ་བྱར་བསྐྱར་བ་མཐོང་ཡང་སྤྱི་མ་གཉིས་ལེགས་སོ། །བཞེས་ནས་
སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པར་མཛོད་ཅེས་པ་ནི། ཆོ་འདས་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་
ཞེས་པ་བསྐྱར་བར་མཐོང་ཡང་། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
བྱས་ན་བདེའོ། །

གསུམ་པ་ལམ་བསྟན་སྐྱངས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལམ་བསྟན་པ་ནི།
དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ཞེས་སོགས་ཏེ། རྟོན་མཆོན་ཅམ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པར་བཞུགས་པའི་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་གྱི་
ཞིང་དུ་ནི་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བའི་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱོད་པའི་
འོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤངས་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིའི་དག་
པའི་ཞིང་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རྟོན་གིས་ལམ་སྟོན་པ་ནི། ཆོག་གས་ལམ་དང་། སྦྱོར་
ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་དང་། ས་བཙུ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་
དང་། ས་བཙུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྲིག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་ཀྱན་སྐྱངས་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་དེར་

འགྲོ་བར་ཤོག། ཡོ་རུ་རུ་ནི་དགོན་མཆོག་གམ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས། མ་རྒྱ་
རུ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ། །རུ་སྒྲུ་ཕ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ།
རུ་ཀི་རུ་ནི་རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་བ། རུ་མ་ལ་བི་ཤུ་རྒྱ་ནི་རིན་ཆེན་གྲེང་བ་
རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞིང་དུ་ཞེས་པ་
འདི་བསྐྱར་བ་ལྟར་སྤང་ངོ། །ཤོན་ཡ་སར་སྤ་བུ་ནི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོངས་
ཤིང་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་སྦྱངས་པ་ནི། བརྒྱ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་སྤྲོགས་ཏེ།
སྤྲིར་བརྒྱ་འདམ་ལས་སྤྲིས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར། འཛིག་ཏེན་
སྤྲིད་པར་གནས་ཀྱང་སྤྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་པའི་ངེ་མས་མ་གོས་ཤིང་།
སྤྲིད་པར་གནས་པའི་བརྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྲི་བར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །སྤ་མ་དང་དོན་ཅུང་ཟད་འབྲ་བ། བརྒྱ་བརྒྱ་ནི་བརྒྱ་ཅན་
གཉིས། བརྒྱ་སྤྲུ་ཕ་ནི་བརྒྱ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ། མ་རྒྱ་སྤ་ཁ་ནི་བདེ་བ་
ཆེན་པོ། བ་ཏི་གཙོ་རྒྱ་ནི་གནས་སུ་སོང་ཞིག་ཅེས་པ་སྟེ། བརྒྱ་ཡང་དག་པར་
འབྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་སོང་ཞིག་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་ལམ་བསྟན་སྦྱངས་བྱས་ནས། ཆེ་འདས་
གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འཛེས་པ་སྤྲི་གཙུག་ནས་ཐོན་
ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སོང་ནས་བརྒྱ་ལས་བརྒྱས་ཏེ་སྤྲིས་པ་ན། བདེ་བ་ཅན་དེ་ན་

གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྟིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བསམས་ལ། རྩ་
གཉིས་ཉེར་སྟོད་རོལ་མའི་བར་གྱིས་མཆོད། གོང་དུ་ཆེ་འདས་བསྐྱེད་པའི་
སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱས་ན་ལེགས་མོད། མ་བྱས་ཀྱང་ལྟ་
བསྐྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་གདོན་ནས་བྱབ་པར་བསམ་དགོས་སོ།
།དེ་ནས་ཆེ་འདས་དེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་སྟེ་
མཆོད་པར་བསམས་ལ་སྒྲར་བཞིན་མཆོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་
བསྟན་པའང་ཐོས་པར་བསམ། དེ་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་འདས་བདེ་བ་ཅན་
དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཆོ་ག་བྱེད་པ་པོའི་མཐུར་ཤེས་ནས་རང་ལ་མཆོད་པར་
བསམས་ལ་སྒྲར་བཞིན་མི་མཆོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་
འབྲེལ་བའི་སྟོན་པ་གཞན་མེད་ཅིང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གཞན་
མེད་ལ། ཆོས་དེའི་ནང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བྱེད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་
འདྲན་པ་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བསྒྲགས་པར་བསམ། དེ་ནས་ཆེ་འདས་ཀྱིས་
རང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ནི། ཆོ་ག་བྱེད་པ་པོ་བདག་གིས་ཆོ་ག་བྱས་པའི་
མཐུར་ཤེས་ནས་བདེ་བ་ཅན་ནས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འོངས་ཏེ། ཨེ་མའོ་ངོ་མཆར་
ཆེ་སྟེ་བྱབ་དབང་ཤུག་མགོན་པོ་ཡི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་བྱེད་པར་ཅན་
འདི་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཆེའོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ངན་སོང་དུ་
ལྷུང་བའི་སེམས་ཅན་བདག་ལྟ་བུ་སྒྱུར་དུ་དེ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་། གསང་
སྒྲགས་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ལ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅིང་བསྟེན་པ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
དང་། ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིམས་ཏེ་མ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བ་བྱུང་
པར་ཅན་འཛིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་མཐའ་ཡས་སོ། །ཆོག་བྱེ་མ་འདི་
ལ་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

ཨེ་མ་ནི་དོ་མཆར་ཆེ་བའོ། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱལ་ནི་ལ་མཆན་ཆེ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་མཆོམས་
མེད་པར་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཅན་
བདག་ཉ་བུ་ཉེ་གནས་སུ་སྦྱར་དུ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སློན་ས་
བསྒྲགས་ཤིང་། རང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ལ་སྤར་བཞིན་མཆོད་དེ་སྤར་
ཡང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སོང་བར་གྱུར་པར་བསམས་ལ། ཨོ་སྐྱབས་བུ་སྤྱོད་སོགས་
བརྗོད། སྐྱབས་བུ་སྤྱོད་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད། རྟེན་འཁོར་ཞིང་། གཙོ་བོ་སོང་
ཞིག་སྟེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་བའོ། །

སྐབས་འདིར་མཆོད་པ་བཞི་འབྱུང་ཡང་ད་ལྟ་པལ་ཆེར་དང་པོ་ཅམ་
དང་། ལ་ལ་བྱེ་མ་དང་བཅས་མཆོད་པ་གཉིས་ཅམ་མཛད་པ་མི་འགལ་ཏེ།
རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་མ་བྱས་ཀྱང་སྤྱག་ཆད་དུ་མི་

འགྱུར་ཞིང་། གནད་ཀྱང་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བས་སྐབས་བསྐྱུན་གྱིས་བྱ་ལ། སྟོས་
པ་ལ་དགའ་ན་ནི་བཞི་ཀ་རྒྱས་པར་བྱ་བར་བཤད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆེད་
བརྗོད་སོགས་བྱ་ཚུལ་ནི། སྟོང་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲེང་གཞིའི་སྐབས་ལས་གསུངས་པ་
དང་སྒྱུར་རོ། །

དེ་ནས་བསྟོ་སྟོན་ཅི་རིགས་བྱས་ལ་ཆོ་ག་བསྐྱུས་ཏེ། རོ་འམ་བྱང་བྱ་
གང་ཡིན་ཡང་བྱུང་ན་མེ་ལ་གསོན་ཅིག་དགོངས་ཤིག་རིགས་ཀྱི་བྱ། ཞེས་
སོགས་བརྗོད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་སྒྲིག་སྒྲིབ་དང་བཅས་བསྐྱེད་པར་
བསམས་ནས་བསྐྱེད་པ་ལས། བྱང་པོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ལྷ་དང་
སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བསམ་མོ། །མིང་བྱང་ལྷ་བྱ་ནི་རྣམ་བསྐྱེད་
ཀྱང་འགལ་བ་མི་སྒྲུང་ཡང་། ཤི་ནས་ཞག་ཏུ་མ་ལོན་པའི་བྱང་པོ་བསྐྱེད་ཏུ་མི་
རུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཕྱིར་མ་ཐོན་པར་བསྐྱེད་པ་ན་སྒྲིག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕོ་
བའི་དབང་གིས་སྐྱུར་དུ་ཐོན་སྲིད་ཀྱང་། དེ་མིན་ཞག་གསུམ་ནང་ཚུན་ཆད་
མེར་མ་བསྐྱེད་པ་ན་ལེགས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
ཤེས་ནི་ལྷས་ལ་ཞག་ལྷ་དང་། བདུན་དང་། དེ་ལས་རིང་བར་གནས་པ་ཡང་
སྲིད་པས་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ཆེ་ལྷན་ལ་སྟོ་སྟོ་བྱ་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་བརྗོད་ན། བསྐྱུབ་བྱ་མདུན་དུ་འཁོད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞིན་པོ་ལ་བྱེད་པ་
ལྟར་རྣམ་ཤེས་དགྲུག་གཞུག་སོགས་བྱེད་པ་དེ་མི་དགོས་སོ། །

དེས་ན། རང་ཉིད་རྩྱུ་མཛད་དུ་བསྐྱར་བ་ནས་བྱ་ལ། འཇིགས་བྱེད་ལ་
 རྩྱུ་མཛད་དུ་མ་བསྐྱར་ཀྱང་ཆོག། བགེགས་གཏོར་སྒྲེལ་བའི་ཆེ་སྦྱིན་པའི་བདག་
 པོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་གཞོན་ཅིང་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་གཏོན་
 བགེགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་གཏོར་མ་འདིས་ཆོམ་པར་གྱིས་ལ། གཞོན་
 པའི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་ལ་པན་པ་བདེ་བའི་བསམ་པ་དང་།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་རང་རང་སོ་སོའི་གནས་སུ་སྦྱོང་ཞིག །
 གལ་ཏེ་མི་འགྲོ་ན་ཁོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་དཀྱུས་ལྟར་བརྗོད་
 པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཆེ་འདས་ཞེས་པ་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྐྱར་
 ཞིང་། བྲག་སྒྲགས་དང་ཁྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། སྒྲིག་སྒྲིབ་འདག་པ་དང་འཆང་
 རྒྱ་བའི་སྒྲེལ་ཆོག་སྦྱི་ལྟར་ཡང་རུང་མོད། དགོས་པའི་དབང་གིས་ནད་གཏོན་
 བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒྲེལ་ཆོག་སྦྱར་ན་ལེགས་ཀྱང་། མི་མཛད་
 མཁན་མང་བས་མཐའ་མ་བཀག །དེ་ནས་གཙོ་རྒྱལ་མའི་མཇུག་ཏུ་ཤེས་
 བརྗོད་མཛད་པ་ཡན་གྱིས་བྱུབ་པ་ནི་ཕྱག་ལེན་ནོ། །

ལྷོ་སྒྲིལ་སྐབས་དང་ཆོ་གའི་མཇུག་ཏུ་ལྷག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྦྱོང་བའི་
 ཕྱིར་དུ་ཡིག་བརྒྱ་བརྗོད་དགོས་པར་བཤད་པས། དེའི་སྒྲགས་དོན་ལ། ཞོ་
 ཀྱི་མཆོན་དོན་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཅིན་ཅིང་། བཟླ་ས་ཏུ་ས་མ་ཡ་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་
 དཔའི་དམ་ཆོག །མ་རྒྱ་སྤྲེལ་ཡ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོངས་ཤིག །བཟླ་ས་ཏུ་ཉེ་ནོ་པ་

ཉིལ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཉེ་བར་གནས་སམ་བཞུགས་ཤིག། ཉིལ་
བཙན་པ། མེ་བདག། ལྷ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། བདག་ལ་བཙན་པར་
མཛོད་ཅིག་གམ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །སྟེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ ཉོ་ཕྱོ་ནི་དགེས་པ། མེ་
ལྷ་བ་ནི་བདག་ལ་མཛོད་ཅིག །སྟེ་པོ་ཕྱོ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། གཞན་སྤྲ་མ་
བཞིན། ཨ་རུ་ནི་རྩེས་སྟེ། རྟོ་ནི་ཆགས་པ། སར་སིལ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་
ཅད། མེ་སྤ་ཡུལ་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྟོལ་ཅིག །སར་ཀུལ་སྟེ་མེ་ནི་བདག་གི་
ལས་ཐམས་ཅད་གཙང་བར་མཛོད་ཅིག །ཅིལྱི་ཕྱོ་ཡི་ཀུ་རུ་ནི་སེམས་ཀྱི་
དཔལ་དུ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ཅིལྱི་ནི་སྟོང་ངམ་སེམས་ཀྱི། ཕྱོ་ཡི་ནི་
དཔལ་ལོ། །ཕྱོ་ཡི་ཞེས་པ་ལྟར་ན་དག་ལེགས་སྟེ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པ་ལོ། །ཕྱོ་
ནི་ས་བོན་དང་། ཏ་བཞི་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི། ཉོ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལོ། །ལྷ་ག་
ལ་ནི་བཙན་ལྷན་འདས། སར་ཏ་སྤ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད། བཟླ་མ་མེ་ནི་དོ་རྩེས་བདག །ལྷ་ལྷ་ནི་གྲོལ་བར་མཛོད་ཅིག་གམ་མ་
འདོར་ཅིག །བཟླ་ལྷ་ལ་ནི་དོ་རྩེ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག་གམ་མཛོད་ཅིག །མ་རྟ་ས་
མ་ཡ་སར་ནི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ལོ། །

འདི་ཆོག་བཞིན་དུ་མང་དུ་བཟླས་པའི་པན་ཡོན་ནི། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་
ལས། འདིས་ནི་མཆོམས་མེད་པ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱད་པ་དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་

པའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱབ་པ་པོས་དོ་རྗེ་
 སེམས་དཔའ་བརྟན་པར་འགྱུར་ནས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དམ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དངོས་
 གྲུབ་ཀྱི་བར་འཕྲོག་པོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་གང་ལ་བྱ་
 ཞེན། སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཉིད་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་
 སྒྲོམ་པ་མང་ཡང་། གྱུན་རིག་གི་སྐབས་འདིར་ནི་སྟོན་པའམ། ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་
 ཉིད་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ཏེ། ཕྱག་དོར་གྱི་མཆན་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་པ་དང་།
 མཆན་བརྟོད་གྱི་སྐབས་དག་ལས་ཀྱང་། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེ། དོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྱུན། །དོ་རྗེ་དང་པོ་གྱུན་ཏུ་བཟང་། །ཕྱག་
 འཆལ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་ལ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱག་དོར་བྱང་
 སེམས་ཡིན་པས་དོར་སེམས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ཡང་ངེས་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱལ་སུ་འདོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཕྱག་དོར་གྱི་མཆན་བརྟོད་ལས། སངས་
 རྒྱལ་གྱུན་བས་སྤར་སངས་རྒྱལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱལ་བས་
 གདུལ་བྱའི་དོན་ཏུ་ཆོས་ཚུལ་མང་། །གསུངས་པའི་ནང་ནས་ངན་སོང་སྦྱོང་
 བའི་ཐབས། །བཙུམ་ལྟན་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་རྒྱུད་རྒྱལ་ལས། །མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་པ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་དགོངས་དོན་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་སྤྱུང་།

རྩེ་རྩེ་འཛིན་གྱིས་རྩེས་བཟུང་སེམས་དཔའ་ཆེ། །འདུལ་བ་འཛིན་པར་གྲགས་
པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །དགོངས་དོན་སྟོ་སྟོའི་སྒྲིག་འདི་ཉིད་བྱས། །ཚུལ་
འདིར་སྟོ་གསུམ་འབད་པའི་འོ་མཆོ་ལས། །རྣམ་དཀར་བདུད་ཅིའི་ཀླ་ལ་ཤ་
ཐོབ་དེས། །ངན་འགྲོའི་རྒྱ་ཆོགས་ཅི་མ་ཀུན་བཀྱས་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་ཀུན་རིག་གི་སྟོ་སྟོའི་རྒྱས་འགྲེལ་གཞན་པན་ཉི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་
འདི་ནི། རྒྱ་ལུང་སྒྲགས་རམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་བཀྱ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་ལྟར།
ཤུགས་འཇུག་པ་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་བས་རང་ལོ་བཙུ་སྒྲག་བདུན་
པའི་ཐོག་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རྒྱ་ཡི་ལ་ལུང་སྟོ་བཟང་
དོན་གྱུ་བོ། །

མཆོལ།

༡༡། །རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 ཡོན་ཏན་བཟང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
 མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་མདོར་བསྡུས།

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཛུ་སྟོ་ཕྱ་ཡ། རབ་འབྱམས་ཆོགས་གཉིས་
 གསེར་མངལ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །སྤངས་རྟོགས་གདོང་བཞིའི་བཞིན་གྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས། །ཆོས་ཀྱུན་གདོད་མའི་བྱེད་པོ་སྤྲ་བའི་དབང་། །བརྟན་
 པའི་འཁོར་ལོས་ངག་གི་དཔལ་སྟེར་མཛོད། །

དེ་ལ་འདིར་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་བོའི་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། མཛད་པ་པོ་གང་ཡིན། བསྟན་བཅོས་
 ཀྱི་མཆན། མཆོད་བཛོད། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དོན་རྩེ་མཆོན་
 ཆས་མཛད་པར་བཞེད་ལ། གཞན་དག་སྟོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྟེན་ཏེ་རྣམས་
 སོ་སོ་ནས། འཇམ་དཔལ་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་རེ་མཛད་པར་བགྲོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ཞུགས་པ་ལ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས། བརྟེན་ཏེ་ཀྱུན་གྱིས་
 མཛད་པའི་བསྟོད་པ་རྣམས་གཅིག་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ།

།དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་མཛད་པ་པོ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་ལ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན།
ལེགས་སྐྱུར། རང་བཞིན། འག་ཟ། ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དང་བཞིའི་ནང་ནས།
ལེགས་སྐྱུར་རམ་སང་སྤྱི་ཏིའི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆོན་ལ། ལྷོ་རྩྱ་
ན་གུ་ཏ་པ་ལ་རྒྱ་མ་སྐྱུ་ཏི་ར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན། ལྷོ་ནི་
དཔལ། རྩྱ་ན་ནི་ཡེ་ཤེས། གུ་ཏ་ནི་ཡོན་ཏན། པ་ལ་ནི་བཟང་བོ། རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་
བྱ་བ། རྩྱ་ཏི་ར་ནི་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་སྐད་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
ནི། སྤྱི་ཏིའི་སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཆེད་དང་། བོད་སྐད་ནི། གཞུང་
གཞན་དང་མི་ནོར་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུའོ། །

གསུམ་པ་མཆོད་བརྗོད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་
པའི་དབྱ་སྡེ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པས་ན་བཅོམ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་། གཟུགས་
དང་། དཔལ་དང་། གྲགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བཅོན་འགྲུས་ཏེ། སྐལ་བ་
དུག་སོགས་དང་ལྡན་པས་ན་ལྡན་དང་། སྤྱིར་སྟག་བ་ཏི་ཞེས་པའི་སྟག་བཅོམ་
པ་དང་། སྐལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། བ་ཏི་ནི་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་པས་
འདས་པའི་སྐད་དོད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་འདིར་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། བོད་
སྐད་ལ་བརྗོད་བདེ་བའི་སྤྱིར་དུ་ལོ་རྩྱ་བས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྟན་པའོ། །འདས་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྡུས།

པའི་དོན་ནི་འཁོར་བའམ་བདུད་བཞི་ལས་འདས་པའོ། །ཟླ་ངན་ལས་འདས་
ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་ན། ཉོན་མོངས་ལས་འདས་པར་བཤད་དུའང་རུང་ངོ་། །
ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་རེག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ་པ་
གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་མངའ་བས་ན་དབྱངས་སོ། །

འདིར་དུག་པའི་སྤྲ་ཡོད་པ་བཞིན་བཤད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱངས་ནི།
འཇམ་པའི་ཁྱད་གཞི་དང་འབྲེལ་ལོ། །ལ་ནི་དགོས་ཆེད་ཡིན་ལ། བྱག་འཆལ་
ཞེས་པ་ནི། གྲུས་པར་འདུད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་
ནས་གྲུས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རི་སྐད་དུ། ལུས་དང་ངག་ཡིད་དང་བས་བྱག་
བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲ་བསྐྱེད་ཆོག་སྟེ། དོན་
ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་རེ་ཞིག་རྫོགས་པའི་དོན་ཅན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི། ལོ་རྒྱ་བས་འདི་བོད་དུ་
བསྐྱུར་བའི་ཆེ། འདི་ཉིད་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་སྤྱིར་མཛད་ལ། གཞན་ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་ཀྱི་བསྟོད་
པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་གཞུང་དོན་དངོས་ལའང་། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དོགས་དཔྱོད།
ཕན་ཡོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཐུགས་དང་། གསུང་དང་། སྤྱི་ལ་
བསྟོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལའང་མཁྱེན་པ་དང་བཅེ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་བའི་དབྱངས་
གང་གི་མཁུན་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱིས་ནི། སྤང་བྱ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་
དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་
སྤྱ་གྲུར་པའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གཏན་
ནས་བཅོམ་པའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་དང་སྤྱིན་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མ་ལྟར། ཉིད་ཀྱི་
མཁུན་པ་དེ་འང་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་བའི་རི་མ་དེ་དག་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་རབ་ཏུ་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུའོ། །ཡེ་ཤེས་དེས་
ཡུལ་རི་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཀྱི་
བར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ཀྱི་ངོན་སྲ་ཞིང་སྤ་བ་ཀྱན་གྱང་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་སྐྱབ་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ཀྱི་
སྐྱའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་སྤངས་རྣམས་ཀྱི་བབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་སྟེགས་བམ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་
ཡོད་དེ། གོང་དུ་བཞད་པ་ལྟར་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པའི་མཁུན་
པ་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་ཞེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་གང་དག་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྟུས།

སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་གི་ར་བར་ཚུད་
ཅིང་། དེའི་ནང་དུའང་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་
ཐུན་ནག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀུན་ནས་འཐོམས་ལ། དེར་མ་བཟད་སྟུག་
བསྐྱལ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ། འགྱུར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་
བསྐྱལ་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་གཟིར་བའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པའི་
ཆོག་ས་ཀུན་ལའང་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །དཔེ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མེད་
པའི་མ་དེས། རང་གི་བྱ་ལ་རི་ལྟར་སྟོང་བཅེ་བ་དེ་ལྟར། འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་
ཁྲད་པར་མེད་པར་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་སྟོབ་པར་འདོད་པའི་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོས་
བཅེ་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གསུང་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་
ནི། རི་རྐྱད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ཀུན་ནས་དངས་ཏེ། ཉིད་
གྱིས་རི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་འགོ་བ་ཐམས་
ཅད་འགོད་པའི་ཆེད་དུ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཀུན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་སྟོན་
པའི་གསུང་གཅིག་ཉིད་ལའང་སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའམ་
དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ཆང་བའི་དབྱངས་དང་ལྡན་པའི་གསུང་མངའོ། །དེའི་བྱེད་ལས་

རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་དབྱེངས་སུ་འབྲུག་གིས་རང་སྐྱ་
ཤིན་ཏུ་ཆེར་སྟོག་ཅིང་སྐྱ་དེས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གཉིད་ལས་སད་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར། སྤར་སྟོས་པའི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་གསུང་གིས་ཆོས་
ཀྱི་སྟོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གདུལ་བྱའི་ན་བར་ལེགས་པར་ཆེས་ཆེར་སྟོགས་
པར་མཛད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཉིད་འབྲུག་
པོ་ལས་སྟོང་ཞིང་། འཁོར་བར་འཕན་པ་དང་། འབྲུབ་པ་དང་། འཆིང་བར་
བྱེད་པའི་བླ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལྷགས་སྟོག་དམ་པོ་ནམས་འགྲོལ་བར་
མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉིད་ཀྱི་གཡས་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་
པའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་བསྐྱམས་པའི་མཆོན་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། གོང་
དུ་བཞད་པ་ལྟར་གྱི་མཁྱེན་བཅེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དེས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་ལྷགས་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ང་དང་
ང་ཡིར་འཇོན་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ཀྱན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མ་རིག་པ་
དེས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་སོགས་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གུ་རི་སྟེང་ཅིག་
ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་གཙོད་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་མཆོན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེལ་མཆོན་དཔེའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་པ་ལ། དེས་པའི་དོན་དུ་
ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་པའི་དབྱེངས་ཉིད་གདོད་ནས་ཉེ་བསྐྱལ་བ་གངས་
མེད་པ་མང་བོའི་སྟོན་ནས་སྐྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བྱི་མ་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྡུས།

དག་ཅིང་། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་
འོད་བྱེད་པ། བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྦྱངས་དགའ་བ། རྒྱག་མ་མདོན་དུ་
གྱུར་བ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགྲ་བ་ལེགས་པའི་
ཚོ་བོས། བཙུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཀྱི་བར་ས་བཙུའི་མཐར་སོན་པ་སྟེ་བྱིན་ནས་
སྤངས་ཏྱིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ནའང་བྱང་དོན་དུ་ཕྱོགས་བཙུའི་སངས་
རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་རྒྱལ་སྤྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཀྱན་ཀྱི་བྱ་བོ་སྟེ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སྦྱུའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་
སྟོབ་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱགས་ཕྱོགས་ལྟར་ན་འཇམ་དབྱངས་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་མོད། མདོ་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
པར་བཤད་དེ། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ་ལས་སྟོབས་བཙུ་རྫོགས་
པར་བཤད་ཅིང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཀྱི་མདོ་དང་། སོར་མོ་
འཕྲེང་བའི་མདོ་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།
སྦྱ་དེའང་བཙུ་ཕྱག་བཙུ་དང་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་པར་སྤྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ན་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་
སོགས་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་། སེན་མོ་བངས་མདོག་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་
བྱད་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་བསྟོམས་ན་བརྒྱ་དང་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་འགོ་བ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་
དུའང་བདག་གི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་མཛད་
པའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་སྟོན་ལ་གྲུས་པས་འདུད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲུས་པས་
གསུང་དབྱངས་དང་མཆན་དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་མཁས་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱས་པར་བཤད་བྱས་མོད་འོན་ཀྱང་གཞུང་མང་བར་འགྱུར་དོགས་
ནས་རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དག་དོགས་པའི་གནས་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་
ལ། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་གྱིས་གཞུང་གི་མཆན་དོན་དང་། བན་ཡོན་གཉིས་གཞུང་
ལས་ལོགས་སུ་སྦྱེ་བ་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་སྦྱེ་བར་
བཤད་བྱང་བའི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བསྟོད་པ་གཞུང་དངོས་དང་།
གཞན་གཉིས་ཡན་ལག་ཅམ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
དོན་ཆན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མི་གསལ་
ཞིང་དེ་ཡིན་ན་འོག་ཏུ་མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཅིག་པོ་དེ་
ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་དགོས་པས་གོ་རིམ་མི་འགྲིག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྟོན་དེ་ཡང་མི་འཇུག་སྟེ། གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་དེ་གཙོ་བོའི་
དབང་དུ་བྱས་ལ་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་སྦྱོར་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱིའང་
ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རི་སྟོན་ཞེས་པ་

དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆེས་
ཕྱེ་བའི་རི་སྟེང་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རི་
སྟེང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྩོད་པ་ལའང་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་མང་ཆོག་གིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་རི་ལྷ་བ་
མཁེན་པ་གཞུང་འདིས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གསུང་
དབྱངས་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བཞི་བཤད་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དྲུག་ཅུ་ལས་མི་
གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དབྱེ་བ་བསྡུ་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་བཞིས་ལྷག་པའི་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཞེས་པ་ལྟར་
བཤད་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གདོད་ནས་དག་ཅིང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ཐོག་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་གཞུང་
ཡོད་མོད། འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོག་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཏུ་ཡང་
བཤད་ཅིང་། སྤྱིས་སུ་ཡང་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་དེ་ཡང་མི་འཇུག་སྟེ། རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཞེས་

པའི་དོན་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་སྟོན་བསྐྱེད་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལ་
སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
བཙུགས་པའི་དོན་དང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
གྱུར་བའི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་
ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མཆོན་ཏེ་གཞན་ཡང་དོགས་གནས་སུ་གྱུར་
ནའང་སྟོན་མེད་པར་གོ་དགོས་ལགས་སོ། །

གསུམ་པ་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། རྒྱེས་བྱ་གང་ཞིག་ལྟག་པའི་བསམ་
པ་རྣམ་པར་དག་པས་གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྟོད་པ་འདི་ནི། ལན་གཅིག་དང་
བདུན་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་དང་། བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་སོགས་པ་དག་ཉིན་རེ་བཞིན་
དུ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི། སྤར་གྱི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་
ལན་གཅིག་སྟོགས་པས་སྐྱེ་བ་པ་འདག་པ་དང་། བདུན་གྱིས་སྐྱོས་པ་འཛིན་པ་
དང་། ཉེར་གཅིག་གིས་སྟོབས་པ་དང་། བརྒྱས་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་དང་།
སྟོང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁྱི་འབྲུམ་སོགས་བརྗོད་པས། ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཐམས་
ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་བོ་དང་། སྟོབས་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱེས་བྱ་
གང་ཞིག་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ལན་གསུམ་དུ་མ་ཆག་པར་བསྟོད་པ་དེ་ནི་རི་རྒྱུད་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་པ་འདག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་འད་མདོར་བསྡུས།

པར་འགྱུར་བས། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟེན་
པའི་སློན་སྐྱོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྟོད་དེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་རྣམས་
ཆེས་ཆེར་འཕར་ནས། ལྷུར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གི་གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཕྱིན་ནས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་སྤྱོད་བར་བྱེད་ནུས་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་
ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཆན་བརྗོད་ན་སངས་རྒྱས་
འབྱམ་གྱི་མཆན་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དཔལ་ཡེ་
ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོའི་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་
རྫོགས་སོ། །

སྤྱིས་པ། རྣམ་འཛིན་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་པའི་སྤང་བོ་གང་། །གཅིག་གྱུར་
རྒྱལ་སྤྱི་འཇམ་པའི་དོ་རྗེ་ཡི། །རང་བཞིན་བསྐྱགས་པ་ཉིན་མའི་སྤང་བ་ནི།
སྤྱི་བཟང་སྤོ་ཡི་བསྤོ་བཞད་ཕྱིར་ཤར། །དེ་ཡི་དགོངས་པ་སྤོན་བྱེན་མཁས་
པ་ཡིས། །བཀྲལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ན་མ་མཐོང་ཡང་། །སྤོ་གསལ་དོན་
གཉེར་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོར། །ཐག་ཁར་སྟོ་འགྲོར་བཏགས་པ་འདི་
ཉིད་བྱས། །འོན་ཏེ་གཞུང་གི་གོང་འོག་ཞིབ་དབྱེད་ནས། །རྒྱས་བཤད་དོར་

ཞིང་དོན་གྱི་གནད་བསྐྱུས་ཏེ། །དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་བྱུབ་སྟུམ་པས།།
དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ཁོངས་པ་མེད་སེམས་མོད། །བྱུབ་བསྟུན་གངས་རིའི་སྟོ་ལ་
གནས་བཅས་ཏེ། །ལུང་རིགས་རལ་བའི་ཁུར་གྱིས་ལེགས་པར་བརྗེད། །
འཇིགས་མེད་རྩ་ལ་གསུམ་རྩོགས་པའི་གདོང་ལྷ་ཡིས། །ལེགས་གཟིགས་
འཁྱུལ་བའི་ཆ་གང་སྟོང་ནས་བཤགས། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་མ་
མ་མཐོང་ཡང་། །སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པར་རིན་ཆེན་ལེན་འདོད་པ། །ཆ་ཅམ་གྱིས་
ཆོམ་དེད་དཔོན་ཚུལ་དེ་དག །གཞན་དུ་འབྱུན་ན་སུ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད། །
ཚུལ་འདིར་འབད་པའི་རྣམ་དཀར་ཅི་མཆིས་དེས། །རྣམ་དཔྱོད་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་སྐྱེ་འགྲོའི་ཆོགས། །རྒྱལ་སྐས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་རྗེས་བབྱང་
ནས། །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱར་དུ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་པ་
འདི་ནི། །ལྷ་ཡུའི་དགེ་སྟོང་གྱི་སྐྱེ་ཉིའི་མིང་གི་མཐའ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་དོར། །ལྷ་ཡུའི་དགེ་སྟོང་བཤད་
སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་སྟོན་ནས་བྲིས་པ་ལས། །ཁྱིས་དད་དང་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་གནས་བརྟན་མ་ཉིས་
སྐྱ་བས་རང་གི་སྟག་པའི་སྟ་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་གྱིས་རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་མཆོན་ཕྱིར་པར་
དུ་བསྐྱབས་སོ། །

བཏ་ཤེས། །

འཁྱུལ་དེབ་སྐྱིག་པ་སོ། །སེར་སྟོད་དགེ་བཤེས་སྟ་རམས་པ་འཇམས་དབྱངས་བསོད་ནམས།